

Holy Bible

Aionian Edition®

Український Новий Заповіт
Ukrainian Kulish New Testament

AionianBible.org

Перша в світі Біблія перекладається зворотним шляхом
100% безкоштовне копіювання та друк
також відомий як “ Фіолетова Біблія ”

Holy Bible Aionian Edition ®
Український Новий Заповіт
Ukrainian Kulish New Testament

CC Attribution NoDerivatives 4.0, 2018-2024
Source text: Crosswire.org
Source version: 7/21/2015
Source copyright: Public Domain
Panteleimon Kulish, 1871

Formatted by Speedata Publisher 4.19.2 (Pro) on 4/23/2024
100% Free to Copy and Print
TOR Anonymously
<https://AionianBible.org>

Published by Nainoia Inc
<https://Nainoia-Inc.signedon.net>

We pray for a modern public domain translation in every language
Report content and format concerns to Nainoia Inc
Volunteer help is welcome and appreciated!

Celebrate Jesus Christ's victory of grace!

Передмова

Український at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation!* What is an *un-translation?* Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aīdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aīdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is *eternal*! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to *eternal* life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of eternal punishment. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The eleventh word, *eleēsē*, reveals the grand conclusion of grace in Romans 11:32. Take the time to understand these eleven words. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by-nd/4.0, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read online at AionianBible.org, with Android, and TOR network. Why purple? King Jesus' Word is royal... and purple is the color of royalty!

Зміст

НОВИЙ ЗАВІТ

Від Матвія	11
Від Марка	28
Від Луки	39
Від Івана	57
Дії	70
До римлян	87
1 до коринтян	94
2 до коринтян	101
До галатів	106
До ефесян	109
До філіпп'ян	112
До колоссян	114
1 до солунян	116
2 до солунян	118
1 Тимофію	119
2 Тимофію	121
До Тита	123
До Філімона	124
До єvreїв	125
Якова	130
1 Петра	132
2 Петра	134
1 Івана	136
2 Івана	138
3 Івана	139
Юда	140
Об'явлення	141

Додаток

Керівництво для Читачів

Глосарій

Карти

Доля

Ілюстрації, Doré

НОВИЙ ЗАВІТ

G. DORÉ

H. PISAN.

Ісус же рече: Отче, відпусти їм; не знають бо, що роблять.

Від Луки 23:34

Від Матвія

1 Книга родоводу Ісуса Христа, сина Давидового, сина Авраамового. 2 Авраам породив Ісаака; а Ісаак породив Якова; а Яков породив Юду та братів його; з а Юда породив Фареса та Зару від Тамари; а Фарес породив Єсрому; а Єсрому породив Арама; 4 а Арам породив Аминадава; а Аминадав породив Насона; а Насон погодив Салмона; 5 а Салмон породив Вооза від Рахави; а Вооз породив Оvida від Руті; а Овид породив Єссея; 6 а Єссей породив Давида царя; а Давид цар породив Соломона від Урієвої; 7 а Соломон породив Ровоама; а Ровоам породив Авію; а Авія породив Асу; 8 а Аса породив Йосафата; а Йосафат породив Йорама; а Йорам породив Озію; 9 а Озія породив Йоатама; а Йоатам породив Ахаза; а Ахаз породив Єзекію; 10 а Єзекія породив Манассію, а Манассія породив Амона; а Амон породив Йосію; 11 а Йосія породив Їхонію та братів його, під час переселення у Вавилон; 12 а після того, як переселено їх у Вавилон, Їхонія породив Салатіла, а Салатіл породив Зоровавеля; 13 а Зоровавель породив Авіюда; а Авіюд породив Єліякима; а бліжким породив Азору; 14 а Азор породив Садока; а Садок породив Ахима; а Ахим породив Єлюду; 15 а Єлюду породив Єліазара; а Єліазар породив Маттана; а Маттан породив Якова; 16 а Яков породив Йосифа, чоловіка Маріїного, що від неї родивсь Ісус, на прізвище Христос. 17 То всіх родів од Авраама до Давида чотирнайцять родів; а від Давида до переселення у Вавилон чотирнайцять родів; і від переселення у Вавилон до Христа чотирнайцять родів. 18 Різдво ж Ісуса Христа сталося так. Скоро Його матір Марію заручено Йосифові, перш ніж вони зійшлися, постережено, що вона мала в утробі від святого Духа. 19 Йосиф же, чоловік її, будучи праведний, і не хотячи ославити її, хотів був потай відпустити її. 20 Та як він про се думав, аж ось явивсь йому вві сні ангел Господень, глаголючи: Йосифе, сину Давидів, не бій ся взяти до себе Марію, жінку твою; бо що в ній зачалось, те від святого Духа. 21 І вродить вона сина, і даси йому ім'я Ісус; бо він спасе людей своїх од гріхів їх. 22 Усе ж се сталося, щоб справдилось, що промовив Господь через пророка, глаголючи: 23 Ось діва матиме в утробі, і вродить сина, і дадуть йому ім'я Емануїл, що перекладом є: З нами Бог. 24 Прокинувшись тоді Йосиф од сна, зробив так, як ангел Господень повелів йому, й узяв до себе жінку свою; 25 і не знав її, аж поки вона вродила сина свого перворідня, і дав йому ім'я Ісус.

2 Як же народивсь Ісус у Витлеемі Юдейському за царя Ірода, прийшли мудрці зі сходу в Єрусалим, 2 говорячи: Де народжений цар Жидівський? бачили бо ми зорю його на сході, і прийшли поклонитись йому. 3 Почувши ж цар Ірод, стрівожив ся, і ввесь Єрусалим із ним. 4 І, зібрали всіх архієреїв і письменників людських, допитував ся в них, де Христу родити ся. 5 Вони ж казали йому: В Витлеемі Юдейському, бо ось як написано в пророка: 6 І ти, Витлееме, земле Юдина, нічим не гірша еси між князями Юдиними; бо

з тебе прийде гетьман, що страшнинувати ме над народом моїм Ізраїлем. 7 Закликавши тоді Ірод тайкома мудрців, пильно в них випитував, якого часу показалась зоря. 8 І послав їх у Витлеем, і каже: Ідіть та розпитайтесь пильно про те хлопятко; а як знайдете, принесіть мені звістку, щоб і мені піти поклонитись йому. 9 Вони ж, вислухавши царя, вийшли; коли се зоря, що бачили на сході, йде поперед них, поки прийшла та й стала зверху, де було хлопятко. 10 Побачивши ж вони зорю, зраділи велими великою радостю. 11 І, ввійшовши в господу, знайшли хлопятко з Мариєю, матірю його, й, припавши, поклонились йому; й, відкривши скарби свої, піднесли йому дари: золото, ладан і миро. 12 І, бувши остережені вві сні, не вертатись до Ірода, вернулись в свою землю іншим шляхом. 13 Як же вони вийшли, ось ангел Господень являється ся Йосифові вві сні, глаголючи: Встань, візьми хлопятко й матір його, та втікай в Єгипет, і перебудь там, поки сповіщу тебе; бо Ірод шукати ме хлопятка, щоб убити його. 14 Він же, вставши, взяв хлопятко й матір його в ночі, та й пішов у Єгипет. 15 І пробув там аж до смерті Ірода, щоб справдилось, що сказав Господь через пророка, глаголючи: Із Єгипту покликав я сина моого. 16 Бачивши тоді Ірод, що мудрці насымлялись із него, розлютував ся велими, та й послав повбивати всіх дітей у Витлеемі й у всіх гряницях його, од двох років і менше, по тому часу, що про него він пильно довідував ся в мудрців. 17 Тоді справдилось, що промовив Єремія пророк, глаголючи: 18 Чути в Рамі голосінне і плач і тяжке наріканнє: Рахила плаче по дітях своїх, і не дає розважати себе, бо їх нема вже. 19 Як же вмер Ірод, ось являється ся ангел Господень уві сні Йосифу в Єгипті, 20 глаголючи: Устань, та візьми хлопятко й матір його, та йди в землю Ізраїлеву: бо ті померли, що шукали душі хлопятка. 21 І встав він, і взяв хлопятко й матір його, та й пішов у землю Ізраїлеву. 22 Та, почувши, що Архелай царюв в Юдеї замість батька свого Ірода, побоявшись йти туди; а, бувши остережений уві сні, звернув у сторони Галилейські: 23 і, прийшовши, жив у городі, що його звали Назарет, щоб справдилось сказане в пророків: Шо звати меть ся Назореєм.

3 Того часу прийшов Йоан Хреститель, проповідуючи в пустині Юдейській, 2 і глаголючи: Покайтесь: наблизилось бо царство небесне. 3 Се ж бо той, про кого казав пророк Ісаїя, глаголючи: Голос покликующего в пустині: Приготовте дорогу Господню, правими робіть стежки Його. 4 Сам же Йоан мав одежу свою з верблюжого волосу, й шкуряний пояс на поясничу своїй; а їдою його була сарана та дикий мед. 5 Тоді виходили до него Єрусалим, і вся Юдея, і вся околиця Йорданська, 6 і хрестились в Йордані від него, сповідаючи гріхи свої. 7 Та, бачивши він, що багато Фарисеїв і Садукеїв приходило до хрещення його, сказав до них: Кодло гадоче, хто остеріг вас, щоб утікали від настигаючого гніва? 8 Принесіть же овощ достойний покаяння; 9 і не думайте казати в серці своєму: В нас батько Авраам; бо я вам важу, що Бог зможе з цього каміння підняти дітей Авраамові. 10 Вже ж і сокира коло кореня дерева лежить;

тим кожне дерево, що не дає доброго овощу, зрубують, та й кидають увогонь. **11** Я оце хрещу вас водою на покаяннє; а Той, що йде за мною, потужніший від мене; недостоен я Йому й обувя носити: Він вас хрестити ме Духом съятим та огнем. **12** У руці в Него лопата, й перечистить Він тік свій, і збере пшеницю свою в клуню, а полову спалить огнем невасимим. **13** Приходить тоді Ісус із Галилеї на Йордан до Йоана, охрестившись від него. **14** Та Йоан не допускав Його, говорячи: Мені самому треба в Тебе хреститись, а Ти прийшов до мене? **15** Відказуючи Йому Ісус, рече до него: Допусти тепер, бо так годиться нам чинити всяку правду. Тоді допустив Його. **16** I охрестившись Ісус, вийшов зараз із води; й ось відчинилось Йому небо, і побачив він Духа Божого, що спустився як голуб, і злінув на Него. **17** I ось голос із неба, глаголючи: Се мій Син любий, що я вподобав Його.

4 Тоді повів Ісуса дух у пустиню на спокусу дияволську. **2** I постив він сорок днів і сорок ночей, потім забажав їсти. **3** I прийшовши спокусник до Него, каже: Коли ти Син Божий, звели сим камінням зробитись хлібом. **4** Він же, озвавшись, сказав: Писано: Не самим хлібом жити ме чоловік, а кожним словом, що виходить із уст Божих. **5** Тоді диявол бере Його в съятій город, і ставить Його на церковнім крилі, **6** I каже до Него: Коли ти Син Божий, кинь ся вниз, писано бо: Що накаже про Тебе ангелам своїм, і на руках понесуть Тебе, щоб не вдаривсь часом об камінь ноговою Твоєю. **7** Рече Йому Ісус: Писано знов: Не спокушай Господа Бога твого, **8** Знов бере Його диявол на гору височенну, й показує Йому всі царства на съвіті й славу їх; **9** і каже до Нego: Оце все дам тобі, коли, припавши, поклониш ся мені. **10** Рече тоді Йому Ісус: Геть від мене, сатано! писано бо: Господу Богу твоєму кланяти меш ся, і Йому одному служити меш. **11** Зоставив тоді Його диявол, і ось ангели приступили й служили Йому. **12** Як же почув Ісус, що Йоана видано, то перейшов у Галилею; **13** i, покинувши Назарет, пішов і пробував у Капернаумі що при морю, у границях Завулона та Нефталима: **14** щоб справдилось слово Ісаї пророка, глаголючого: **15** Земля Завулон і земля Нефталим, на морському шляху, за Йорданом, Галидея поганська; **16** люди сидячі в темряві побачили съвітло велике, й тим, що сидять у країні й тіні смертній, зассяло съвітло. **17** З того часу почав Ісус проповідувати й глаголати: Покайтесь, наблизилось бо царство небесне. **18** I, йдучи Ісус попри море Галилейське, побачив двох братів, Симона, званого Петром, та Андрея, брата його, що закидали невід у море; були бо рибалки. **19** I промовив до них: Ідіть за мною, то зроблю вас ловцями людськими. **20** Вони ж зараз, покинувши неводи свої, пішли слідом за Ним. **21** I, йдучи звідтіля, побачив інших двох братів, Якова Зеведеєвого та Йоана, брата його, у човні з Зеведеєм, батьком їх, як налагоджували неводи свої; і покликав їх. **22** Вони ж зараз, покинувши човен і батька свого, пішли слідом за Ним. **23** I ходив Ісус по всій Галилеї, навчаючи по школах їх, і проповідуючи евангелию царства, та сціляючи всякий недуг і всякі болесті поміж людьми. **24** I розійшлась чутка про Него по всій Сиріїні; й приводжено до

Него всіх недужніх, що боліли всякими болещами та муками, й біснуватих, і місячників, і розслаблених; і сціляв їх. **25** I йшло за Ним пребагато народу з Галилеї, й з Десятиграду, й з Єрусалиму, й з Йudeї, й зза Йордану.

5 Побачивши ж народ, зійшов на гору, і як сів, приступили до Него ученики Його; **2** i відкрив Він уста свої, і навчав їх, глаголючи: **3** з Блаженні вбогі духом, бо їх царство небесне. **4** Блаженні сумні, бо такі втішать ся. **5** Блаженні тихі, бо такі осягнуть землю. **6** з Блаженні голодні й жадні правди, бо такі наситять ся. **7** Блаженні милостиві, бо такі будуть помилувані. **8** Блаженні чисті серцем, бо такі побачять Бога. **9** Блаженні миротворці, бо такі синами Божими звати муть ся. **10** Блаженні, кого гонять за правду, бо їх царство небесне. **11** Блажені ви, коли вас безчестити муть, та гонити муть, та казати муть на вас усяке лихе слово не по правді, ради мене. **12** Радуйтесь і веселітесь: бо велика нагорода ваша на небі; таємо гонили й пророків, що бували перше вас. **13** Ви силь землі; коли ж силь звітре, то чим солити? Ні-на-що не годить ся тоді вона, тільки щоб викинути геть і щоб топтали її люде. **14** Ви съвітло съвіту. Не може город сковати ся, стоячи на горі; **15** i, засьвітивши съвітчу, не став лято під посудину, а на съвічнику то й съвітить вона всім, хто в хаті. **16** так нехай ся съвітло ваше перед людьми, щоб вони бачили ваші добре діла, й прославляли Отця вашого, що на небі. **17** Не думайте, що я прийшов знівечити закон або пророків; не прийшов я знівечити, а сповнити. **18** Істинно бо глаголю вам: Доки перейде небо й земля, одна йота, або одна титла не перейде з закону, аж поки все станеть ся. **19** Тим, хто поламле одну найменшу з сих заповідей і навчить так людей, той звати меть ся найменшим у царстві небесному; а хто сповнить і навчить, той звати меть ся великим у царстві небесному. **20** Глаголю бо вам: Що коли ваша правда не переважить письменників та Фарисеїв, то не ввійдете в царство небесне. **21** Чували ви, що сказано старосьвіцьким: Не вбий, а хто вбє, на того буде суд. **22** Я ж вам глаголю: Хто сердит ся на брата свого без причини, на того буде суд; а хто скаже на брата свого: Рака [Безчесний], на того буде громадський суд; хто ж скаже: дурню, на того буде огнь пекельний. (*Geenna g1067*) **23** Тим, коли принесеш дар свій до жертівні, й згадаєш там, що твій брат має що проти тебе; **24** зостав свій дар перед жертівніо, і йди геть, помирись перш із братом твоїм, а тоді прийди й подай дар твій. **25** Мирись із твоїм противником хутко, доки ти ще в дорозі з ним, щоб не віддав тебе противник судді, а суддя не віддав тебе осавулі (слузі), і не вкинуто тебе в темницю. **26** Істинно глаголю тобі: Не вийдеш звідтіля, доки не віддаси й останнього шеляга. **27** Чували ви, що сказано старосьвіцьким: Не чини перелюбу. **28** Я ж вам глаголю: Хто спогляне на жінку жадібним оком, той уже вчинив перелюб із нею в серці своїм. **29** Коли ж око твоє праве блазнить тебе, вирви його, й кинь од себе; бо більша користь тобі, щоб один із членів твоїх згинув, а не все тіло вкинуто в пекло. (*Geenna g1067*) **30** I коли права рука твоя блазнить тебе відотни її, й кинь од себе; більша бо користь тобі, щоб один із членів твоїх згинув, а не все

тіло твоє вкинуто в пекло. (Geenna g1067) 31 Сказано ж: Що хто розводить ся з жінкою своєю, нехай дасть їй розвідний лист. 32 Я ж вам глаголю: Що хто розведеть ся з жінкою своєю, хиба що за перелюб, доводить її до перелюб; й хто оженить ся з розвідкою, чинить перелюб. 33 Знов чували, що сказано старосвіцьким: Не кленись криво, а сповняй перед Господом обітниці твої. 34 Я ж вам глаголю: Не кляніть ся зовсім: ні небом, бо воно престол Божий; 35 ні землею, бо вона підніжок ніг Іого; ні Ерусалимом, бо се город великого царя; 36 ні головою твоєю не клянись, бо не зможеш зробити ні одного волоса білим або чорним. 37 Слово ж ваше нехай буде: так, так; ні, ні; бо що більш над се, те від лихого. 38 Чували ви, що сказано: Око за око, й зуб за зуб. 39 Я ж вам глаголю: Не противтесь лихому, а хто вдарить тебе у праву щоку твою, повернись до него й другою. 40 І хто схоче судитись із тобою і зняти з тебе свиту, віддай йому й жупанок. 41 І хто силувати ме тебе йти мілю, йди з ним дві. 42 Дай, хто в тебе просить, і хто хоче в тебе позичити, не одвертайсь од него. 43 Чували ви, що сказано: Любі ближнього твого, й ненавіть ворога твого. 44 Я ж вам глаголю: Любіть ворогів ваших, благословляйте, хто клене вас, робіть добро, хто ненавидить вас, і моліть ся за них, що обирають вас і гонять вас; 45 щоб вам бути синами Отця вашого, що на небі; Він бо велить сонцю своєму сходити над лихими й над добрими, й посилає дощ на праведних і неправедних. 46 Бо коли ви любите тих, що люблять вас, то за що вам нагорода? хиба й митники не те саме роблять? 47 І коли витаєте тільки братів ваших, то що надто робите? хиба й митники не так роблять? 48 Оце ж бувайте звершені, як Отець ваш, що на небі, звершений.

6 Остерегайтесь подавати милостиню вашу перед людьми, щоб вони вас бачили; а то не мати мете ніякої нагороди від Отця вашого, що на небі. 2 Тим, коли подаєш милостиню, то не труби в трубу перед собою, як роблять лицеміри по школах та по улицях, щоб здобути слави в людей. Істино глаголю вам: Мають вони нагороду собі. 3 Ти ж, як подаєш милостиню, то нехай ліва рука твоя не знає, що робить права: 4 щоб твоя милостиня була потайна; а Отець твій, що бачить потайне, віддасть тобі прилюдно. 5 І коли молишся, не будь таким, як лицеміри; бо вони люблять молитись, стоячи в школах та по росхідних улицях, щоб іх бачили люди. Істино глаголю вам: Мають вони нагороду собі. 6 Ти ж, коли молишся, увійди в хатину твою та, зачинивши двері, помолись Отцю твоєму потай; а Отець твій, що бачить потайне, віддасть тобі прилюдно. 7 Як же молитесь, то не говоріть багато, як погане: бо вони думають, що за довгі молитви будуть вислухані. 8 Не приподоблюйте ся ж до них; бо Отець ваш знає, чого вам треба, перш ніж просите в Него. 9 Тим же то моліть ся ось як: Отче наш, що на небі! Нехай святитися імя твое. 10 Нехай приде царство твое. Нехай буде воля твоя, як на небі, так і на землі. 11 Хліб наш щоденний дай нам сьогодні. 12 І прости нам довги наши, як і ми прощаємо довжникам нашим. 13 І не введи нас у спокусу, а ізбави нас од лукавого. Bo твое есть царство

й сила, й слава по віки. Амінь. 14 Bo коли прощати мете людям провини їх, то Й Отець ваш небесний прощає мете Вам. 15 Як же не прощати мете людям провин їх, то Й Отець ваш небесний не прощати буде провин ваших. 16 Коли ж постите, нехай не буде в вас, як у лицемірів, сумного виду: зміняють бо лиця свої, щоб здаватись людям постниками. Істинно глаголю вам: Що мають вони нагороду собі. 17 Ти ж, коли постиш, намасти голову твою, і вмий лице твое; 18 щоб не здавав ся людям постником, а Отцеві твоєму, що потай; а Отець твій, що бачить потайне, віддасть тобі прилюдно. 19 Не збирайте собі скарбів на землі, де міль і ржа єсть, і де злодії підкопують ся і крадуть. 20 Збирайте ж собі скарби на небі, де ні міль, ні ржа не єсть, і де злодії не підкопують ся і не крадуть. 21 Bo де скарб ваш, там буде й серце ваше. 22 Світло тілу око; тим, коли око в тебе ясне, то Й все тіло твое буде съвітле. 23 Коли ж у тебе око лихе, то Й все тіло твое буде темне. Тим, коли съвітло, що в тобі, буде темрява, то яка велика се темрява! 24 Ніхто не може служити двом панам, бо, або одного ненавидіти ме, а другого любити ме; або до одного прихилити ся, а другим гордувати ме. Не можете Богу служити й мамоні. 25 Тим глаголю вам: Не журіть ся життєм вашим, що вам юсти або пити; ані тілом вашим, чим зодягти ся. Чи душа ж не більше ікі, а тіло одежі? 26 Спогляньте на птаство небесне, що не сіють і не жнуть, ані збирають у клуню; от же Отець важ небесний годує їх. А ви хиба не луччі від них?, 27 Xто з вас, журячись, може прибавити собі зросту хоч на один локіть? 28 І одежею чого вам журитись? Придивітві ся до польових лілій як вони ростуть; не працюють, ні придруть; 29 глаголю ж вам: Що й Соломон у всій славі своїй не одягавсь так як одна з них. 30 Коли ж Бог так з'одягав польове зілле, що сьогодні воно є, а завтра вкинути його в піч, то чи не більше ж з'одягати ме вас, маловірні? 31 Тим же то не журіть ся, кажучи: Що юсти мем? або: Що пити мем? або: Чим зодягнемось? 32 Про все таке побивають ся погане; бо Отець ваш небесний знає, що вам усього того треба. 33 A шукайте перш царства Божого та правди Іого; се ж усе додасть ся вам. 34 Оце ж не журіть ся про завтра; бо завтра журити меть ся само про своє. Доволі в кожного дня лиха свого.

7 Не судіть, щоб вас не суджено. 2 Bo яким судом судите, вас судити муть; і якою мірою міряєте, вам одміряєть ся. 3 Чого ж дивиш ся на порошину в оці брата твого, у своєму ж оці поліна не чуєш? 4 Або, як скажеш ти братові твоєму: Дай я вийму порошину тобі з ока, а он у тебе самого поліно в оці? 5 Лицеміре, перш вийми в себе самого з ока ломаку; тоді добре бачити меш, як вийняти братові твоєму з ока порошину. 6 Не давайте съвітого собакам, і не кидайте ваших перед свинями, щоб не потоптали іх ногами своїми й, обернувшись, не порвали вас. 7 Просіть, то Й дасть ся вам; шукайте, то Й знайдете; стукайте, то Й відчинити ся вам: 8 кожен бо, хто просить, одержує і хто шукає, знаходить; і хто стукає, тому відчинають. 9 Або, чи в між вами така людина, що в неї син попросить хліба, а вона подала б йому каменя? 10 або коли попросить риби, а вона подала б

йому гадюку? 11 Коли ж ви, бувши лихими, умієте давати добрі дари дітям вашим, то чи не більше ж давати ме все добре Отець ваш, що на небі, тим, хто просить у Него? 12 Оце ж, усе, що бажаєте, щоб робили вам люди, так і ви робить ім; се бо єсть закон і пророки. 13 Увіходьте вузкими дверима, бо широкі ті двері й розлога та дорога, що веде до погибелі, й багацько таких, що ними входять: 14 вузкі бо ті двері, й тісна та дорога, що веде до життя, і мало таких, що іх знаходять. 15 Остерегайтесь лжепророків, що приходять до вас ув одежі овечій, а в середині вони вовки хижі. 16 Познаєте їх по овощам їх. Чи збирають виноград із тернини, або фіги з бодяків? 17 Так усяке добре дерево родить овощ добрий, а пусте дерево родить овощ лихий. 18 Не може добре дерево родити лихого овощу, ані пусте дерево родити овощу доброго. 19 Усяке дерево, що не родить доброго овощу, рубають і кидають ув огонь. 20 Оце ж по овощам їх познаєте їх. 21 Не кожен, хто говорить до мене: Господи, Господи! увійде в царство небесне, а той, хто чинить волю Отця моого, що на небі. 22 Многі казати муть до мене того дня: Господи, Господи, чи не в твоє ж імя ми пророкували? Й не твоїм ім'ям біси виганяли? Й не твоїм ім'ям велики чудеса робили? 23 І промовлю тоді до них: Ніколи я вас не знав; ійдіть од мене, ви, що чините беззаконнє. 24 Оттим же, всякий, хто слухав сі слова мої й чинить їх, того уподоблю я чоловікові мудрому, що вбудував свій будинок на камені; 25 і полили дощі, й надійшла повідь і забуяли вітри, й наперли на той будинок; та й не впав він; бо основано його на камені. 26 А всякий, хто слухав сі слова мої, та й не чинить їх, уподобить ся чоловікові необачному, що вбудував свій будинок на піску; 27 і полили дощі, й надійшла повідь, і забуяли вітри, й наперли на той будинок; і впав він, і велика була руйна його. 28 І сталось, як скінчив Ісус оці слова, дивувавсь народ науковою його: 29 бо Він іх навчав, яко маючий владіть, а не як письменники.

8 Як же зійшов з гори, багато народу йшло слідом за Ним. 2 Коли се приступив прокажений і вклонивсь Іому, кажучи: Господи, коли хочеш, то зможеш очистити мене, 3 І простяг Ісус руку, й приторкнувсь до него, й рече: Хочу, очистись. І зараз очистилася проказа його. 4 І рече до него Ісус: Гледи ж, не кажи нікому, а йди та покажись священикові, й принеси дар, який повелів Мойсей на съвідкуваннє їм. 5 А як увійшов Ісус у Капернаум, приступив до Него сотник, благаючи Його, 6 й говорячи: Господи, слуга мій лежить дома розслаблений, і тяжко мучинить ся. 7 І рече до него Ісус: Я пійду та сцілю його. 8 Озвав же ся сотник і сказав: Господи, не заслужив я того, щоб Ти ввійшов під мою стелью; а промов одно слово, то й одужає слуга мій. 9 БО сам я чоловік під властю, і маю воїни під собою; і скажу съому: Йди, та й іде; а другому: Прийди, та й прийде, а слузі моєму: Роби те, та й робить. 10 Почувши се Ісус, дивував ся, і рече до тих, що йшли слідом за Ним: Істинно кажу вам: Навіть в Ізраїлі не знайшов я такої віри. 11 І кажу вам: Що многі прийдуть од сходу й заходу, та й сядуть з Авраамом, з Ісааком і з Яковом у царстві небесному, 12 а сини царства будуть повикидані у темряву надвірною: там буде плач і скриготаннє зубів. 13 І рече Ісус до сотника:

Йди, і, як вірував еси, станеть ся тобі. І одужав слуга його тієї самої години. 14 І прийшов Ісус до Петрової господи, та й побачив, що теща його лежить у пропасниці. 15 І приторкнувсь до руки її, й покинула пропасниця її, й вставши вона, послуговала їм. 16 Як же настав вечір, приведено до Него багато біснуватих; і повиганяв Він біси словом, і сцілив усіх недужих; 17 щоб справдилось, що сказав Ісаїя пророк, глаголючи: Узяв Він на себе недуги наші, й поніс болеші наші. 18 Як же побачив Ісус великий натовп кругом себе, то звелів плисти на той бік. 19 І приступивши один письменник, каже до Него: Учителю, пійду слідом за Тобою, куди б Ти ні пійшов. 20 Ісус же рече до него: Лисиці мають нори, й птаство небесне гнізда; Синові ж чоловічому ніде й голови прихилити. 21 Другий же ученик Його каже до Него: Господи, дозволь мені перш пійти поховати батька моого. 22 Ісус ж рече до него: Йди слідом за мною; нехай мертві ховають мерці свої. 23 І, як увійшов у човен, повівходили слідом за Ним ученики Його. 24 Аж ось схопилась велика хуртовина на морі, така що филя заливала човна; Він же спав. 25 І, приступивши ученики Його, розбудили Його, кажучи: Господи, спаси нас: погибаємо. 26 І рече до них: Чого ви злякалися, маловірні? Тоді встав, і погрозив вітрам та морю; і настала великатиша. 27 Люде ж дивувались, говорячи: Хто се такий, що й вітри й море слухають Його! 28 І як переплив на той бік у Гересинську землю, зустріло Його два біснуватих, що вийшли з гробів, вельми злощи, так що ніхто не важив ся ходити дорогою тією. 29 І ось, закричали, говорячи: Шо нам і Тобі, Ісусе, Сину Божий? чи на те прийшов еси сюди, щоб нас заздалегідь мучити? 30 Оддалеки ж од них пас ся великий гурт свиней. 31 А біси благали Його, кажучи: Коли нас виженеш, то дозволь нам увійти в гурт свинячий. 32 І рече до них: Йдіть. І, вийшовши вони, увійшли в стадо свиняче - коли се увесь гурт свинячий кинувся із кручи в море, та й потонув у воді! 33 А пастухи повтікали й, прибігши в город, росказали про все й про біснуватих. 34 А ось увесь город вийшов назустріч Ісусові, а, побачивши Його благали, щоб вийшов геть із границь їх.

9 І ввійшов Він у човен, та й переплив, і прийшов у свій город 2 Коли се принесено до Него розслабленого, лежачого на постелі; і бачивши Ісус віру їх, рече розслабленому: Бодрись, сину; одпускають ся тобі гріхи твої. 3 Аж тут деякі письменники кажуть собі: Сей хулить. 4 І знаючи Ісус мислі їх, рече: На що ви думаєте лукаве в серцях ваших? 5 Шо ж бо легше: сказати: Одпускають ся тобі гріхи, чи сказати: Устань, та й ходи? 6 От же, щоб знали ви, що Син чоловічий мав владіть на землі прощати гріхи, рече до розслабленого: Устань, візьми постіль твою, та й іди до дому твого! 7 І, вставши, пішов до дому свого! 8 Народ же, бачивши се, дивував ся і прославляв Бога, що дав таку владі людям. 9 І проходячи Ісус ізвідтіля, побачив чоловіка, на ім'я Маттея, що сидів на митниці: і рече донего: Йди слідом за мною. І, вставши, дійшов слідом за Ним. 10 І сталось, як сидів Він за столом у господі, аж ось поприходило багато митників і грішників, та й посидали з Ним і з учениками його. 11 І бачивши се Фарисеї, казали ученикам

Його: Як се ваш учитель єсть із митниками та грішниками? 12 Ісус же, почувши, рече до них: Дужим не треба лікаря, тільки недужим. 13 От же йдіть та навчайтесь, що воно єсть: Милости хочу, а не жертви. Не прийшов бо я звати праведних а грішних до покаяння. 14 Приступили тоді до Него ученики, Йоанові, говорячи: Чого ми та фарисеї постимо часто, а твої ученики не постять. 15 I рече їм Ісус: Чи можуть весільні синове сумувати, поки з ними женихи? Прийдуть же дні, що візьмуть од них жениха, тоді й постити муть. 16 Ніхто не пришивав шматка нового сукна до старої одежини, бо відордеть ся його латка від одежини, й дірка буде гірша. 17 I не наливають нового вина у стари міхи, а то міхи прорвуться, і вино витече, й міхи пропадуть; а наливають нове вино в міхи нові, то й буде все ціле. 18 Говорить Він їм се, аж ось приходить один старшина, і, вклонившись Йому, каже: Дочка моя тільки що скінчилася; та прийди положи на неї руку твою, то й оживе. 19 I вставиш Ісус, пішов за ним, і ученики Його. 20 I ось жінка, що нездужала кровотіччю дванадцять років, приступила ззаду й приторкнулась до краю одежі Його: 21 бо казала сама собі: Як тільки приторкнусь до краю одежі Його, то спасусь. 22 Ісус же, обернувшись і побачивши її, рече: Дочки, бодрись; віра твоя спасла тебе. I спаслась жінка з того часу. 23 I ввійшовши Ісус у господу до старшини, та побачивши сопільників та голосільників, 24 рече до них: Уступіть ся: не вмерло бо дівча, а спить. I насыміхались із Него. 25 От же, як випроваджено людей, та ввійшов Він і взяв її за руку, то дівча і встало. 26 I рознеслася про се чутка широко по всій землі тій. 27 I як вийшов Ісус ізвідтіля, ійшлі спілом за Ним двоє сліпих, і, порикуючи, казали: Сину Давидів, помилуй нас. 28 I, як увійшов у господу, приступили до Него сліпі; й рече їм Ісус: Чи вірувте ви, що я можу се зробити? Кажуть Йому: Так, Господи. 29 Тоді приторкнувся Він до очей їх, і рече: По вірі вашій нехай станеться вам. 30 I відкрились їм очі. I заказав їм Ісус: Гледіть, щоб ніхто не довідався. 31 Вони ж, вийшовши, розпустили про Него чутку по всій землі тій. 32 Як же вони виходили, ось приведено до Него німого чоловіка біснуватого. 33 I, як вигнав Він біса, почав німий говорити; й дивувались люди, кажучи: Ніколи не явилось такого в Ізраїлі. 34 Фарисеї ж казали: Виганяв Він біси князем бісовським. 35 I ходив Ісус по всіх городах і селах, навчаючи по школах їх, і проповідуючи євангелию царства, й сциляючи всяку болість і всяку неміч між людьми. 36 Поглядаючи ж на людей, жалкував над ними, що були потомлені розпорощені, як вівці без пастрия. 37 Рече тоді ученикам своїм: Жнива багато, робітника ж мало. 38 Просить Господа жнива, щоб вислав женців на жниво своє.

10 I, прикладавши дванадцять учеників своїх, дав їм власті над нечистими духами, щоб виганяли їх, і сциляли всяку болість і всяку неміч. 2 На ймя ж дванадцять апостолів були: перший Симон, що прозвано Петром, та Андрій брат його; Яков Заведеїв, та Йоан брат його; з Філип, та Вартоломеї; Тома, та Маттей митник: Яков Алфейв, та Леввій, на прізвище Тадей; 4 Симон Хананець, та Юда Іскаріотський, що й зрадив Його. 5 Сих дванадцятьох

послав Ісус, і наказав їм, глаголючи: Не йдіть шляхом поган, і не ввіходьте в город Самарянський; 6 а радніщ ійдіть до загублених овечок дому Ізраїлевого, 7 а ходячи проповідуйте, глаголючи: Царство небесне наблизилося. 8 Сциляйте недужих, очищайте прокажених, воскрешайте мертвих, виганяйте бісі; дармо прийняли, дармо й давайте. 9 Не беріть собі ні золота, ні срібла, ні грошей у череси ваши, 10 ані торбини на дорогу, ані двох одежин, ні обува, ні палиці: бо робітник достоєн харчі своєї. 11 I в який город чи село ввійдете, роспитайте, хто там є достойний; там і пробуйайте, аж поки вийдете. 12 А як увійдете в яку господу, витайте її, кажучи: Мир сій господі. 13 I, коли господа достойна, нехай упокій ваш зайде на неї. Коли ж вона недостойна, то нехай упокій ваш вернеться до вас. 14 А хто вас не прийме й не слухати ме словес ваших, то, виходячи з такого дому чи города того, отруєтесь і порох із ніг ваших. 15 Істинно глаголю вам: Легше буде землі Содомській та Гоморській судного дня, ніж городові тому. 16 Оце я посилаю вас, як овечок між вовками; тим бувайте мудрі, як вужі, та тихі, як голуби. 17 Та й стережіться людей: бо вони видавати муть вас у судові зборища, й в школах своїх бити вас будуть; 18 і водити муть вас перед старших та перед царів за мене, на съвідкуваннє їм і поганам. 19 Як же видавати муть вас, не дбайте про те, як і що вам казати; бо дастъ ся вам того часу, що вам казати. 20 Не ви бо промовляти мете, а дух Отця вашого промовляти ме в вас. 21 Видавати ж ме брат брата на смерть, і батько дитину, і вставати муть діти на родителів, і вбивати муть їх. 22 I ненавидіти муть вас усі за ймя моє; хто ж видержить до кінця, той спасеться ся. 23 Коли ж вас гонити муть у тому городі, втікайте в інший: истинно бо глаголю вам: Не перейдете ще городів Ізраїлевих, доки Син чоловічий прийде. 24 Ученик не старший од учителя свого, ані слуга од пана свого. 25 Доволі з ученика, коли буде, як учитель його, а слуга, як пан його. Коли господаря дому названо Вельзевулом, то як більше домашніх його? 26 Тим же то не лякайтесь їх: нема бо нічого закритого, що не відкриється ся, ані захованого, що не виявиться ся. 27 Що я кажу вам потемки, кажіть повидну; й що чуєте на ухо, проповідуйте на домах. 28 I не лякайтесь тих, що вбивають тіло, душі ж не здолють убити; а лякайтесь більше того, хто зможе погубити і душу тіло в пеклі. (*Geenna g1067*) 29 Хиба не два горобці продають ся за шага? а ні один з них не впаде на землю без Отця вашого. 30 У вас же і все волоссе на голові перелічене. 31 Оце же не лякайтесь: ви дорожчі багатьох горобців. 32 От же всякий, хто мене визнавати ме перед людьми, того я визнавати му перед Отцем моїм, що на небі. 33 А хто відречеть ся мене перед людьми, того я відречусь перед Отцем моїм, що на небі. 34 Не думайте, що я прийшов послати впокій на землю; не прийшов я послати впокій, а меч. 35 Бо прийшов я, щоб поставити чоловіка різно проти батька його, й дочку против матері її, й невістку против свекружі її. 36 I будуть ворогами чоловікові домашні його. 37 Хто любить батька або матір більш мене, недостоєн мене; як хто любить сина або дочку більш мене, недостоєн мене. 38 I хто не візьме хреста свого, як не піде

слідом за мною, недостоєя мене. **39** Хто б знайшов душу свою, погубить її; а хто б згубив душу свою задля мене, знайде її. **40** Хто приймав вас, мене приймає; а хто приймав мене, приймає Того, хто послав мене. **41** Хто приймає пророка в ім'я пророка, одержить нагороду пророчу; й хто приймає праведника в ім'я праведника, одержить нагороду праведничу. **42** І хто напоїть одного з сих малих тільки чащею холодної води, в ім'я ученика, істинно глаголю вам: Не втеряє нагороди своєї.

11 І сталося, як скінчив Ісус, наказуючи дванадцятьом ученикам своїм, пішов звіділя навчати й проповідувати по городах їх. **2** Почувши ж Йоан у темниці про діла Христові, дослав двох учеників своїх, з сказати Йому: Чи ти грядущий, чи іншого ждати нам? **4** Одказав Ісус і рече їм: Ідіть та сповістіть Йоана про все, що чули й бачили: **5** сліпі бачять, і криві ходять, прокажеш очищають ся, і глухі чують, мертві встають, і вбогі проповідують благовістє. **6** І щасливий, хто не поблазнить ся мною. **7** Як же вони віходили, почав Ісус говорити людям про Йоана: Чого віходили ви в пустиню дивитись? На тростину, що вітер колише? **8** Або чого віходили ви дивитись? На чоловіка одягненого в мяку одіж? ось ті, що носять мяку одіж, вони в царських будинках. **9** Або чого віходили ви дивитись? На пророка? Так, глаголю вам: І більше пророка. **10** Се ж бо той, про кого писано: Ось посила ангела моого перед лицем твоїм, що приготовить дорогу твою перед тобою. **11** Істинно глаголю вам: Не явив ся між народженими від жінок більший од Йоана Хрестителя; найменший же у царстві небесному більший од него. **12** І від часів Йоана Хрестителя та й до цього дня царство небесне здобувається ся силою, і хто здобуває, той силоміць бере його. **13** Бо всі пророки й закон пророкували до Йоана. **14** І коли хочете прийняти, він єсть Ілля, що має прийти. **15** Хто має уші слухати, нехай слухає. **16** Кому ж я уподоблю рід сей? Подібен він тим дітям, що сидять на торгу, та гукають до своїх товаришів, **17** та кажуть: Ми вам суримили, а ви не скакали; ми вам жалібно приговорювали, а ви не плакали. **18** Бо прийшов Йоан, не єсть і не пе, а вони кажуть: Диявола має. **19** Прийшов Син чоловічий, єсть і пе, а вони кажуть: Ось чоловік прожора та пняця, друг митникам та грішникам. І оправдилась премудрість од дітей своїх. **20** Тоді почав докоряти городам, де стало ся найбільше чудес Його, що не покаялись: **21** Горе тобі, Хоразине! горе тобі, Витсаїдо! бо коди б чудеса, що стали ся в вас, стались у Тирі та Сидоні, давно були б вони покаялись у веретищі та попелі. **22** Тільки ж глаголю вам: Одрадніще буде Тирою та Сілонові суднього дня, ніж вам. **23** І ти, Капернауме, що піднявся аж під небо, провадишся в саме пекло; бо коли б чудеса, що стали ся в тобі, стали ся в Содомі, зостав ся б він аж і досі. (*Hades g86*) **24** Тим то глаголю вам: Що одрадніще буде землі Содомській суднього дня, ніж тобі. **25** І озвався Ісус того часу знов і рече: Хвалю Тебе, Отче, Господи неба й землі, що Ти втвіїв се від премудрих і розумних, а відкрив се се ти недоліткам. **26** Так, Отче: бо так воно вподобалось тобі. **27** Все передане мені від Отця моого, й ніхто не знає

Сина, тільки Отець; ані Отця ніхто не знає, тільки Син, та кому хоче Син одкрити. **28** Прийдіть до мене, всі знemoжені та отягчені, я впокою вас. **29** Візьміть ярмо мов на себе, й навчіть ся від мене: бо я тихий і смирний серцем; то й знайдете відпочинок душам вашим. **30** Бо ярмо мое любе, й тягар мій легкий.

12 Того ж часу йшов Ісус у суботу засівами, ученики ж його зголодніли, й почали рвати колосс та їсти. **2** Побачивши се Фарисеї, казали до Него: Ось Твої ученики роблять, чого не годить ся робити в суботу. **3** Він же рече до них: Хиба ви не читали, що зробив Давид, як зголоднів він і ті, що були з ним: **4** як він увійшов до Божого дому, та поїв хліби показні, що не годилось Йому їсти, ні тим, що були з ним, а тільки одним священикам? **5** Або, хиба ви не читали в законі, як у суботу священики в церкві ламлють суботу, та й не винуваті? **6** Я ж вам глаголю: Що тут єсть більший од церкви. **7** А коли б ви знали, що воно є: Милости хочу, а не жертви, то не осуджували б невинуватих. **8** Бо Син чоловічий - Він Господь і суботи. **9** І, пішовши звідтіля, увійшов у школу їх. **10** І ось був там чоловік із сухою рукою. І питали Його, кажучи: Чи годить ся в суботу сціляти? щоб обвинувати Його. **11** Він же рече до них: Де між вами чоловік, що має одну вівцю, і коли впаде вона субітнього дня в яму, він не візьме, та й не витягне її? **12** Як же більше лучший чоловік од вівці? Тим годить ся чинити добро і в суботу. **13** Рече тоді до чоловіка: Простягни руку твою. І простяг, і стала вона здорована, як і друга. **14** Фарисеї ж, вийшовши, радили раду проти Него, як погубити Його. **15** Та довідавшись про се Ісус, вийшов ізвідтіля; і пішло слідом за Ним багато народу, і сцілив він усіх, **16** та й наказав їм, щоб не виявляли Його: **17** щоб. справдилось, що сказав Ісаїя пророк, глаголючи: **18** Се слуга мій, що я вибрав; любий мій, що вподобала Його душа моя; положу духа моого на Него, й вістити ме поганам суд; **19** не змагати меть ся, і не кричати ме, й голосу його ніхто не чути ме по улицях; **20** приломаної тростини не доломить, і льону димуючого не потушить доки не доведе суду до подуги, **21** і на ім'я його вповати муть погане. **22** Приведено тоді до Него біснуватого, сліпого й німого; і сцілив Його так що сліпий і німий розмовляв і бачив. **23** І здивувавсь увесь народ, і казали: Чи сей не син Давидів? **24** Почувши ж се Фарисеї, казали: Не інакше виганяв сей біси, як Вельзевулом, князем бісовським. **25** Знав же Ісус думки їх, і рече до них: Всяке царство, що поділить ся у собі, спустів; і всякий город і господя, що поділить ся у собі, не встоїть. **26** І коли сатана сатану виганяє, то розділив ся сам у собі; як же стояти ме царство його? **27** І коли я виганяю біси Вельзевулом, то ким виганяють їх сини ваші? Тим вони будуть вашими суддями. **28** Коли ж я виганяю біси Духом Божим, то вже пристіло до вас царство Боже. **29** Або, як може хто увійти в господу сильного, та пожакувати надоби його, хиба що звяже перше сильного, та тоді пожакув господу його. **30** Хто не зо мною, той проти мене; і хто не збирає зо мною, той розсипав. **31** Тим глаголю вам: Усякий гріх і хула простити ся людям; а

хула на Духа не простить ся людям. **32** І хто скаже слово проти Сина чоловічого, простить ся йому; а хто скаже слово проти Духа святого, не простить ся йому нї в сьому віку, нї в будучому. (аіон g165) **33** Або посадите дерево добрє, то й овощ його добрий; або посадите дерево пусте, то й овощ його пустий; бо дерево познається по овощі. **34** Кодло гадюче, як можете промовляти добрі речі, бувши лихими? бо від переповні серця уста промовляють. **35** Добрий чоловік із доброго скарбу серця виносить добрє, а лихий чоловік із лихого скарбу виносить лихе. **36** Я ж вам глаголю: Що за всяке пусте слово, яке говорити муть люди, дадуть одвіт суднього дня. **37** Бо по словам твоїм справдиш ся, й по словам твоїм осудиш ся. **38** Озвалися тоді проти цього деякі а письменників та Фарисеїв, кажучи: учителю, хочемо від тебе ознаку бачити. **39** Він же, озвавшись, рече їм: Лукаве та перелюбне кодло ознаки шукає, та ознака, не дасть ся йому, як тільки ознака Йоно пророка. **40** Бо, як Йона був три дні й три ночі у кита в череві, так буде й Син чоловічий три дні й три ночі в серці землі. **41** Ниневяні встануть на суд із кодлом сим, та й осудять його, бо покаялись по проповіді Йониній; а ось тут більший од Йони. **42** Полуденна цариця встане на суд із кодлом сим та й осудить його: бо прийшла з найдальших країн землі слухати премудрості Соломонової; а ось тут більший од Соломона. **43** Як же нечистий дух вийде в чоловіка, то блукав по безвідядях, шукаючи відпочинку, та й не знаходить. **44** Тодікаже: Вернусь у домівку мою, звідкіля я вийшов; і, прийшовши / знаходить її порожню, виметену й прибрану. **45** Іде тоді, й бере до себе сім інших духів, ще зліщих ніж сам, і ввіходять та й живуть там; і буде останнє чоловіка того гірше ніж перше. Так станеться ся кодлу сьому лукавому. **46** Ще ж промовляв Він до людей, аж ось мати й брати Його стояли надворі, бажаючи говорити з Ним. **47** Каже ж один до Него: Он мати Твоя й брати Твої стоять надворі, бажаючи говорити з Тобою. **48** Він же, озвавшись, рече до говорячого йому: Хто се мати моя? і хто брати мої? **49** І, простяпши руку свою на учеників своїх, рече: Ось мати моя й брати мої! **50** Бо хто чинити ме волю Отця мого, що на небі, той брат мені, й сестра, й мати.

13 Того дня вийшов Ісус із господи, та й сів край моря. **21** зібрались до Него багато, народу, так що Він увійшов у човен, та й сів; а весь народ стояв на березі. **3** І промовляв до него багато проповістями, глаголючи: Ото вийшов сіяч сіяти; **4** і як він сіяв, інше впало край шляху, й прилетіло птаство, та й повизирувало його. **5** Інше ж упало на каменистому, де не мало землі багато, й зараз посходило, бо не мало глибокої землі; **6** як же зійшло сонце, то й повяло воно, а, не мавши кореня, посохло. **7** А інше попадало між тернину, й тернина, розвившись, поглушила його. **8** Інше яг упало на добро землю, і дало овощ, одно в сотеро, друге в шісъдесятеро, інше ж у трийцятеро. **9** Хто мав уші слухати, нехай слухав. **10** І, приступивши ученики, казали до Него: На що ти глаголеш до них проповістями? **11** Він же, озвавшись, рече до них: Вам дано знати тайни царства небесного, їм же не дано. **12** Хто бо мав, тому дастя ся, й надто мати

ме; а хто не мав, в того візьметь ся й те, що мав; **13** Тим я глаголю до них проповістями: бо, дивлячись, не бачять, і слухаючи, не чують, анੋ розуміють. **14** І справджується на них пророцтво Ісаї, що глаголе: Слухом слухати мете, та й не зрозумієте, й, дивлячись, бачити мете, та й не постережете. **15** Затверділо бо серце народу цього, й ушима тяжко чуяте, й очі свої вони заплюшили, щоб инкоді не побачити очима, й не почути ушима, як не зрозуміти серцем, і не навернутись, щоб сцілив я іх. **16** Ваші ж очі блаженні, бо бачать, і уши ваші, бо чують. **17** Істинно бо глаголю вам: Що многі пророки а праведники бажали бачити, що ви бачите, та й не бачили; й чути, що ви чуєте, та й не чули. **18** Оце ж послухайте проповісті про сіяча. **19** Коли хто чує слово царства, як не зрозумів, приходить лукавий, та й хапає, що посіяно у него в серці. Се - засіяний край шляху. **20** А засіяний на каменистому, се той, що чує слово, й зараз приймає його з радостю: **21** тільки же не мав він кореня в собі, він до часу; як настане горе або гонення за слово, зараз блазнить ся. **22** А засіяний в тернині, се той, що чув слово, та журба віку цього і омана богацтва глушить слово, й робить ся без'овочним. (аіон g165) **23** Засіяний же на добрий землі, се той, що чує слово й розуміє, й дав овощ; і родить одно в сотеро, друге в шісъдесятеро, інше ж у трийцятеро. **24** Ще іншу проповість подав їм, глаголючи: Уподобилось царство небесне чоловікові, що сів добре насіннє на ниві своїй; **25** як же люди спали, прийшов ворог його, й насіяв куколю між пшеници, та й пішов. **26** Як же зійшов засів, та приніс овощ, показавсь тоді й кукіль. **27** І прийшли слуги господаря того, та й кажуть йому: Пане, хиба ти не добре насіннє сіяв на твоїй ниві? Звідкіля ж узяв ся кукіль? **28** Він же рече їм: Се зробив чоловік ворог. Слуги ж сказали йому: Чи хочеш, щоб ми пійшли та випололи його? **29** Він же рече: Ні, щоб виполоючи кукіль, разом з ним і пшениці не повиривали. **30** Нехай ростуть обос до жнів, а в жніва я скажу женцям: Зберіть перш кукіль та повяжіть у снопи, щоб спалити, а пшеницю зложіть у клуні в мене. **31** Іншу проповість подав їм, глаголючи: Царство небесне подібне зерну горчиці, що, взявшись чоловіком, посіяв на ниві своїй. **32** Наїдрийще воно між усяким насіннем; як же виросте, то стане найбуйнішим між яриною, і зробить ся деревом, так що птаство небесне прилітає кублитись між гіллем його. **33** Іншу проповість сказав їм, глаголючи: Царство небесне подібне квасу, що жінка візьмете та ї роцінайти ним три мірки борошна (муки), нова все вкисне. **34** Все це говорив Ісус людям проповістями, а без проповіостей не говорив їм: **35** щоб справдилось, що сказав пророк, глаголючи: Одкрию в проповістях уста мої, промовлю втасені від настання світва. **36** Тоді одіслав Ісус людей та й пішов до дому; і приступили до Него ученики Його, говорячи: Виясни нам проповість про кукіль на ниві. **37** Він же, озвавшись, рече їм: Сіючий добре насіннє, се Син чоловічий; **38** а нива, се сів'яті; добре ж насіннє, се сини царства; а кукіль, се сини лукавого; **39** ворог, що всіяй його, се диявол; жніва, се конець світва; а женці, се ангели. (аіон g165) **40** Оце ж, як той кукіль збирається ся та палить ся огнем, так буде при кінці світу цього: (аіон g165) **41** Пошле Син

чоловічий ангели свої, й позирають вони з царства Його все, що блазнить, і всіх, що роблять беззаконнє, 42 та й повкидають їх увогняну піч: там буде плач і скретаннє зубів. 43 Тоді праведні сиати муть, як сонце в царстві Отця свого. Хто має уші слухати, нехай слухає. 44 Знов, царство небесне подібне скарбу, закопаному на ниві: що, знайшовши його чоловік, приховав, і, радіючи, йде та й продав все, що має, та й купує ту ниву. 45 Знов, царство небесне подібне чоловікові купцеві, що шукає добрих перед; 46 і знайшовши він одну перлу дорогоцінну, пішов та й продав все, що мав, та й купив її. 47 Знов, царство небесне подібне неводові, що закинуто в море, й що зайняв усячини; 48 як же став повен, то витягли його на берег, і посідавши, вибрали що добре, у посуд, а що погане, те геть повикидали. 49 Так буде та прикінці сьвіту: вийдуть ангели, та й повідлучають лихих зміж праведних, (αὶν g165) 50 та й повкидають їх увогняну піч: там буде плач і скретаннє зубів. 51 І рече Ісус до них: Чи зрозуміли ви все? Кажуть вони Йому: Так, Господи. 52 Він же рече їм: Тим же то кожен письменник, навчений про царство небесне, подібен чоловікові господареві, що виносить із свого скарбу нове й старе. 53 І сталося, як скінчив Ісус оції приповісті, пішов ізвідтіля. 54 І, прийшовши у свою країну, навчав їх у школі їх, так що вони дивувались і казали: Звідкіля в Сього така премудрість і сила? 55 Хиба Він не син теслі? хиба не Його мати звельсья Марія? а брати Його Яков, та Йосій, та Симон, та Юда? 56 хиба не Його сестри між нами? Звідкіля ж се все в Него? 57 І поблазнилися Ним. Ісус же рече до них: Не є пророк без чести, хиба що в своїй отчині та в своїй домівці. 58 І не зробив там многих чудес через недовірство їх.

14 Того часу Ірод четверовластник почув чутку про Ісуса, 2 і рече до слуг своїх: Се Йоан Хреститель; він устав з мертвих, то й чудеса діють ся від него, 3 Bo Ірод піймав був Йоана, звязав його, і вкинув у темницю за Іродіяду, жінку брата свого Філіпа. 4 Bo казав Йому Йоан: Не годить ся тобі мати її. 5 І, хотів Його стратити, та опасувась народу; бо мали Його за пророка. 6 У день же родин Іродовичів, дочка Іродіядна танцювала перед ними й додала Іродові. 7 За се обіцяв він, клянучись, що дасть їй, чого просити ме. 8 Вона ж, наперед навчена від матері: Дай мені, каже, тут на блюді голову Йоана Хрестителя. 9 І засумів Ірод; однак, задля клятви й задля тих, що сидили з ним за столом, звелів дати. 10 І, пославши, стяг Йоана в темниці. 11 І принесено голову Його на блюді, й дано дівчині, вона ж віднесла матері своїй. 12 І прийшли ученики Його, і взяли тіло, й поховали Його, й прийшовши, сповістили Ісуса. 13 Почувши про се Ісус, поплив звідтіля човном у пустиню сам один; і почувши народ, пішов слідом за Ним пішки з городів. 14 І, вийшовши Ісус, побачив багато народу, й жалкував над ними, й сіклив недужих їх. 15 Як же настав вечір, приступили до Него ученики Його, говорячи: Тут пустиня, і час уже минув; відошли народ, нехай іде в села, та накупить харчі собі. 16 Ісус же рече їм: Не треба їм йти; дайте ви їм їсти. 17 Вони ж кажуть Йому: Не маємо тут, як тільки пять хлібів

та дві риби. 18 Він же рече: Принесіть мені їх сюди. 19 І звелів народові посадити на траві, і, взявши пять хлібів та дві риби, й поглянувши на небо, поблагословив, і, ламлючи, подавав хліби ученикам, а ученики людям. 20 І їх вони всі, й понадались; і назирали окружину, що позоставались, дванайцять повних кошів. 21 А тих, що їли, було тисяч із п'ять чоловіка, опріч жінок та дітей. 22 І примусив зараз Ісус учеників своїх увійти в човен, і плисти поперед Него на той бік, поки Він одпустить народ. 23 А відпустивши народ, зійшов на гору самотою молитись; і як настав вечір, був там один. 24 Човен же був уже серед моря, і било його філями; бо вітер був противний. 25 У четверту ж сторожу ночі, прийшов до них Ісус, ідучи по морю. 26 І побачивши ученики, що Він іде по морю, стрівожились, кажучи, що се мара, й кричали з переляку. 27 Ісус же заговорив зараз до них, глаголючи: Спокойте ся: се я: не лякайтесь. 28 Петр же, озвавшись, каже до Него: Господи, коли се Ти, зведи мені ити то Тебе по воді. 29 Він же рече: Іди. І вийшов Петр із човна, й пішов по воді, щоб ійти до Ісуса. 30 Та, бачивши сильний вітер, злякавсь, і, почавши тонути, кричав, говорячи: Господи, спаси мене. 31 Ісус же простяг зараз руку, вхопив його, і рече до него: Маловіре, чого всумнів ся еssi? 32 І як увійшли вони в човен, утих вітер. 33 А ті, що були в човні, приступивши, поклонились Йому, кажучи: Істинно Божий Син еси. 34 І, попливши, прибули вони в землю Генисарецьку. 35 І дознавши Його тамешні люди, послали по всій тій околиці, і приводили до Него всіх недужих; 36 і благали Його, щоб тільки приторкнувшись ім до краю одежі Його; й скільки їх доторкувалось, одужували.

15 Тоді прийшли до Ісуса письменники та Фарисеї з Ерусалиму, кажучи: 2 Чого Твої ученики переступають переказ старших? бо не миуть рук своїх, як ідять хліб. 3 Він же, озвавшись, рече до них: Чого ж се й ви переступаєте заповідь Божу ради переказу вашого? 4 Бог бо заповідав, глаголючи: Поважай батька твого й матір, і: Хто лає батька або матір, нехай умре смертю. 5 Він ж кажете: Хто скаже батькові або матері: Се дар (Божий), чим би ти з мене мав покористуватись, 6 той може не поважати батька свого або матери своєї. І знівечили ви заповідь Божу ради переказу вашого. 7 Лицеміри, добре прорік про вас Ісаїя, глаголючи: 8 Народ сей приближується до мене губами своїми, й устами мене шанує, серце ж їх далеко від мене. 9 Та марно вони поклоняються мені, навчаючи наук заповідей чоловічих. 10 І, прикладавши людів, рече до них: Слухайте та й розумійте: 11 Не те, що входить в уста, сквернить чоловіка, а що виходить із уст та сквернить чоловіка. 12 Приступивши тоді ученики, рекли до Него: Чи знаєш, що Фарисеї, чуви слово, поблазнилися? 13 Він же, озвавшись, рече: Усяка рослина, що не насаджував Отець мій небесний, викоренить ся. 14 Не вважайте на них: проводирі вони сліпі сліпих. А коли сліпий веде сліпого, обидва впадуть у яму. 15 Озвав ся ж Петр і каже до Него: Виясни нам сю про повість. 16 Ісус же рече: Чи ти ви ще без розуму? 17 Чи ще не зрозуміли, що те, що входить в уста, йде в живіт, і звергається ся в одхідник; 18 а те, що виходить із уст, береться ся з серця, і воно

сквернить человека. 19 Но з серця беруться ледачі думки, душогубства, перелюбки, будд, крадіжки, криве съвідкування, хула. 20 Оце, що сквернить человека; а їсти, непомивши рук, се не сквернить человека. 21 Вийшов тоді Ісус ізвідтіля, і перейшов у Тирські та в Сидонські сторони. 22 Коли се жінка Канаанка прийшла з тих гряниць, і кричала до Него, кажучи: Помилуй мене, Господи, сину Давидову; дочка моя тяжко біснується. 23 Він же не відказав їй ні слова. 1, приступивши ученики Його, благали Його, кажучи: Відпусти її, бо кричить за нами. 24 Він же, озвавшись, рече: Послано мене тільки до загублених овечок дому Ізраїлевого. 25 Вона ж, приступивши, поклонилась Йому, кажучи: Господи, поможи мені. 26 Він же, озвавшись, рече: Не годиться ся взяти в дітей хліб, і кинути собакам. 27 А вона каже: Так, Господи; тільки ж і собаки їдуть кришки, що падають із стола в господаря їх. 28 Тоді озвався Ісус і рече до неї: Жінко, велика віра твоя: нехай станеться ся тобі, як бажаєш. 1 одужала дочка її з того часу. 29 1, перейшовши Ісус ізвідтіля, прийшов близько до моря Галилейського, й, зійшовши на гору, сів там. 30 1 поприходило до Него пребагато людей, маючи з собою кривих, сліпих, німих, калік і баґацько інших, та ї клали їх у ногах в Ісуса, й сікливи їх, 31 так що люди дивувались, бачивши, що німі говорять, калікі здорові, криві ходять, а сліпі бачать; і прославляли Бога Ізраїлевого. 32 Ісус же, покликавши учеників своїх, рече: Жаль мені людей, бо вже вони три дні пробувають зо мною, й не мають що їсти; а не хочу відпустити їх голодних, щоб не помілі на дорозі. 33 1 кажуть Йому ученики Його: Де ж нам узяти стільки хліба в пустині, щоб нагодувати стільки народу? 34 1 рече їм Ісус: Скільки хлібів маєте ви? Вони ж кажуть: Сім, та кілька рибок. 35 1 звелів народові посадити на землі. 36 1, взявши сім хлібів та рибу, оддав хвалу, ламав і давав ученикам своїм, а ученики народові. 37 1 їли всі, й понайдались; і назирали останків ламаного сім повних кошів. 38 А тих, що їли, було чотири тисячі человека, опрік жінок та дітей. 39 1, відпустивши народ, увійшов у човен, та й прибув у гряниці Магдалські.

16 Поприходили також Фарисеї та Садукеї, спокушуючи Його, бажали від Него, щоб показав їм ознаку з неба. 2 Він же, озвавшись, рече їм: Як настане вечір, ви говорите: Погода, бо червоніс небо. 3 А вранці: Сьогодні непогідь, бо небо червоніс та хмарить ся. Лицеміри, лице неба вмістє познавати, а ознак часу не можете? 4 Кодло лукаве та перелюбне ознаки шукав; а ознака не дастя ся Йому, хиба тільки ознака Йони пророка. 1, покинувши їх, пішов. 5 Та ученики Його, перепливши на той бік, забули взяти хліба. 6 Ісус же рече до них: Гледіть, остерегайтесь квасу Фарисеїського та Садукеїського. 7 Вони ж міркували собі, кажучи: Се, що не взяли ми хліба. 8 Постерігши ж се Ісус, рече до них: Що ви міркуєте собі, маловіри, що хліба не взяли? 9 Хиба ще не зрозуміли, та й не памятаєте п'яти хлібів п'ятью тисячам, і скільки кошів набрали? 10 ані семи хлібів чотирьом тисячам, і скільки кошів набрали? 11 Як се не розумієте, що не про хліб я казав вам, остерегатись квасу Фарисеїського та Садукеїського? 12 Тоді зрозуміли, що не

казав остерегатись квасу хлібного, а науки Фарисеїської та Садукеїської. 13 Як же прийшов Ісус у сторони Кесарії Филипової, то питав учеників своїх, глаголючи: За кого мають люде мене, Сина чоловічого? 14 Вони ж сказали: Одні за Йоана Хрестителя, другі за Ілью, інші ж за Єремію або одного з пророків. 15 Рече до них: Ви ж як кажете? хто я? 16 Озвавшись Симон Петром, каже: Ти еси Христос, Син Бога живого. 17 Озвавшись Ісус, рече до него: Блажен еси; Симоне, сину Йонину, бо тіло й кров не відкрила тобі сього, а Отець мій, що на небі. 18 Скажу ж і тобі: Що ти еси Петром, і на сьому камені збудую церкву мою, і ворота пекельні не подужають її. (*Hades g86*) 19 1 дам я тобі ключі царства небесного; ї що звязеш на землі, буде звязане на небі; а що розвяжеш на землі, буде розвязане на небі. 20 Тоді наказав ученикам своїм, щоб не казали ні кому, що Він Ісус Христос. 21 З того часу почав Ісус виявляти ученикам своїм, що мусить йти в Єрусалим, і багато терпіти од старших, та архиєреїв, та письменників, і бути вбитим, і встати третього дня. 22 1 взявши Його Петра, почав докоряті Йому, кажучи: Пожаль ся себе, Господи; нехай се не станеться ся Тобі. 23 Він же обернувсь і рече до Петра: Геть від мене, сатано! ти блазниш мене, бо не гадаєш про Боже, а про чоловіче. 24 Рече тоді Ісус ученикам своїм: Коли хто хоче йти слідом за мною, нехай відречеться ся себе самого, й візьме хрест свій, та й іде слідом за мною. 25 Хто бо хоче спасти душу свою, той погубить її; хто ж погубить душу свою ради мене, знайде її. 26 Що бо за користь, чоловікові, хоч би съвіт увесь здобув, а душу свою занапастив? або що дасть чоловік у замін за душу свою? 27 Прийде бо Син чоловічий у славі Отця свого з ангелами своїми; й тоді віддасть кожному по ділам Його. 28 Істинно глаголю вам: Єсть деякі між стоячими тут, що не вкусять смерти, аж поки побачять Сина чоловічого, грядущого в царстві своїм.

17 А через шість день бере Ісус Петра, Якова, та Йоана брата Його, і веде їх на гору високу окреме, 2 1 перебразивсь перед ними: й сяяло лице Його як сонце, а одежа Його стала біла, як съвітло. 3 Коли се явивсь їм Мойсей та Ілля, розмовляючи з Ним. 4 Озвався ж Петр, і рече до Ісуса: Господи, добре нам тут бути: коли хочеш, зробимо тут три намети: один Тобі, один Мойсейові, а один Іллі. 5 Ще він говорив, аж ось ясна хмара отінила їх, і ось голос із хмари глаголючий: Се Син мій любий, що я Його вподобав; Його слухайте. 6 Зачувши се ученики, припали лицем до землі, й полякались велими. 7 1 прийшовши Ісус, торкнув їх, і рече: Устаньте й не лякайтесь. 8 Вони ж, знявши очі свої, не бачили нікого, тільки одного Ісуса. 9 1, як сходили вони з гори, нака, зав ім Ісус, глаголючи: Не кажіть ні кому про сю із'яву, аж поки Син чоловічий устане з мертвих. 10 1 питали в Него ученики Його кажучи: Що ж се кажуть письменники, що Ілля мусить прийти попереду? 11 Ісус же, озвавшись, рече їм: Ілля прийде попереду, і налагодить усе. 12 Я ж глаголю вам: Що Ілля вже прийшов, та й не познали його, а зробили на Йому, що скотили. Так і Син чоловічий терпіти ме від них. 13 Тоді зрозуміли ученики,

що глаголав їм про Іоана Хрестителя. 14 І, як прийшли вони до народу, приступив до Него чоловік, припавши Йому до ніг і говорячи: 15 Господи, помилуй мого сина; він бо місячник, і тяжко мучить ся: почасту бо падає в огонь, і почасту в воду. 16 І привів я його до учеників Твоїх, та й не змогли вони сцілити Його. 17 Озвав ся ж Ісус і рече: О кодло невірне та розвратне! Доки буду з вами? доки терпіти му вас? Приведіть мені його сюди. 18 І погрозив Йому Ісус і вийшов з него диявол, і одуваж хлопець з того часу. 19 Приступивши тоді ученики до Ісуса, сказали на самоті: Чом не змогли ми вигнати Його? 20 Ісус же рече їм: Через невіру вашу, істинно бо глаголю вам: Коли б ви мали віри з зерно горчиці, то сказали бы оцій горі: Перейди звідсіля туди; то й перейде; й нічого не буде неможливого вам. 21 Се ж кодло не виходить, як тільки молитвою та постом. 22 Як же пробували вони в Галилеї, рече до них Ісус: Син чоловічий буде виданий у руки людям; 23 і вбютъ Його, а третього дня Він устане. І засудили вони вельми. 24 Як же прийшли в Капернаум, приступили ті, що данину збирали, до Петра, і казали: Чи не дастъ ваш учителъ данину? 25 Каже: Так. І як увійшов у господу, попередив його Ісус, глаголючи: Що ти думаєш, Симоне? з кого! земні царі збираютъ данину? з своїх синів, чи з чухих? 26 Каже до Него Петр: Із чухих. Рече Йому Ісус: То сини вільні. 27 Тільки ж, щоб не блазнити нам їх, ійди до моря, та закинь уdkу, й першу рибу, що піймається ся, візьми й розлявиши її рот, знайдеш статира; взявши його, дай їм за мене ї за себе.

18 Того часу приступили ученики до Ісуса, кажучи: Хто більший у царстві небесному? 2 І, покликавши Ісус хлопятко до себе, поставив його серед них, і рече: Істинно глаголю вам: Коли не навернетесь, та не станете як діти, то не ввійдете в царство небесне. 4 Оце ж, хто смирить ся, як хлопяtko се, той більший у царстві небесному. 5 І хто прийме одно таке хлопятко в ім'я моє, мене приймає. 6 Хто ж блазнить одного з сих малих, що вірують у мене, лучче Йому, щоб повішено млинове жорно на шию Йому, та й утоплено в глибині морській. 7 Горе съйтіві від поблазней! треба бо прийти поблазням, тільки ж горе тому чоловікові, що через него поблазня приходить! 8 Коли ж рука твоя або нога твоя блазнить тебе, відотни її, та й кінь од себе: лучче тобі ввійти в житте кривим або калікою, ніж мавши дві руці чи дві нозі, бути вкинутим ув огонь вічний. (aīōnios g166) 9 І коли око твое блазнить тебе, вири його, та й кінь од себе: лучче тобі увійти в житте однооким, аніж мавши дві оці, бути вкинутим ув огняне пекло. (Geenna g1067) 10 Глердеть, щоб не погордувати одним із малих сих: глаголю бо вам: Що ангели їх на небі по всяк час бачять лице Отця мого небесного. 11 Син бо чоловічий прийшов спасати загублене. 12 Як вам здається ся? коли буде в якого чоловіка сотня овечок, та заблудить одна з них, чи не покине він дев'ятьдесят і дев'ять, та не пійде в гори, і не шукати ме заблудної? 13 І коли доведеться ся знайти її, істинно глаголю вам, що веселить ся над нею більше, ніж над дев'ятьдесят і дев'ятьма, що не заблудили. 14 Так нема волі перед Отцем вашим, що на

небі, щоб загинув один із сих малих. 15 Коли ж погрішить проти тебе брат твій, ійди й обличи його між тобою й ним самим. Коли послухає тебе, здобув еси брата твого; 16 коли ж не послухає, візьми з собою ще одного або двох, щоб при устах двох съвідків, або трьох, стало кожне слово. 17 Коли ж не послухає їх, скажи церкві. Коли ж і церкви не послухає, нехай буде тобі, як поганін і митник. 18 Істинно глаголю вам: Що звяжете на землі, буде звязане на небі; а що розвяжете на землі, буде розвязане на небі. 19 Знов глаголю вам: Що коли двоє з вас згодяться ся на землі про всяку річ, якої просити муть, станеться їм від Отця моого, що на небі. 20 Де бо двоє або троє зберуться в ім'я моє, там я посеред них. 21 Приступивши тоді Петр до Него, рече: Господи, скільки раз грішиш мя проти мене брат мій, і я прощаєши ми Йому? до семи раз? 22 Рече Йому Ісус: Не кажу тобі: До семи раз, а: До сімдесять раз семи. 23 Тим же то уподобилось царство небесне чоловіку цареві, що схотовізяти перелік од слуг своїх. 24 Як же почав брати, приведено Йому одного, що завинив Йому десять тисяч талантів. 25 Як же не мав він, що віддати, звелів пан його продати його, й жінку його, й дітей, і все що мав, та й віддати. 26 Упавши тоді слуга, поклонився Йому, кажучи: Пане, потерпи мені, а все тобі віддам. 27 Змилосердив ся ж пан слуги того, відпустив його, й простив Йому довг. 28 Слуга ж той, вийшовши, знайшов одного з товаришів своїх, що завинив Йому сотню денаріїв; і, вхопивши його, давив, кажучи: Віддай мені, що винен. 29 Упавши тоді товариш його в ноги Йому, благав його, кажучи: Потерпи мені, і все віддам тобі. 30 Він же не схотовіз, а, відшовши; укинув його в темницю, поки віддасть довг. 31 Бачивши ж товариш його, що сталося, жалкували вельми, й, пійшовши, сказали своєму панові все, що сталося. 32 Тоді, призвавши його пан його, рече Йому: Слуго ледачий, увесь довг той простив я тобі, як благав еси мене; 33 чи не слід було й тобі помилувати товариша твого, як і я тебе. помилував? 34 І, розгнівившися пан його; передав його мучителем, аж поки віддасть увесь довг Йому. 35 Так і Отець мій небесний робити ме вам, як не прощає мете кожен братові своему від сердець ваших провин їх.

19 І сталося, як скінчив Ісус ці слова, вийшов він з Галилеї, і прийшов у границі Юдейські, за Йорданом. 2 І йшло слідом за Ним пребагато народу, й виговів їх там. 3 приступили до Него Фарисеї, спокушуючи Його, й кажучи Йому: Чи годить ся чоловікові роздовідитися із, жінкою свою за всяку вину? 4 Він же, озвавшися, рече їм: Хиба ви не читали, що хто втворив у почині, - чоловіком і жінкою втворив їх? 5 І рече: Тому чоловік покине батька й матір та пригорнемт ся до жінки своєї, й будуть у двох тіло одно; 6 так що вже не двоє, а тіло одно. Оце ж, що Бог злучив, чоловік нехай не розлуче. 7 Кажуть вони Йому: На що ж звелів Мойсеї давати розвідний лист і роздовідитися із нею? 8 Рече їм: Мойсеї задля жорстокості сердець ваших дозволив вам роздовідитися із жінками вашими; у почині ж не було так. 9 Глаголю ж вам: Хто роздовідеть ся з жінкою свою - хиба за перелюб - та оженить ся з іншою, робить перелюб;

і хто з розвідкою оженить ся робить перелюб. 10 Кажуть Йому ученики Його: Коли така справа чоловіка з жінкою, то не добре женитись. 11 Він же рече їм: Не всі зміщають слово се, а кому дано. 12 Єсть бо скопці, що з утроби матерної родились так; і в скопці, що скопились од людей; і в скопці, що скопили себе задля царства небесного. Хто може змістити, нехай містить. 13 Тоді поприводили до Него діток, щоб положив руки на них, та помолив ся; ученики ж заказували їм. 14 Ісус же рече: Пустіть діток, не з'упиняйте їх прийти до мене, бо таких царство небесне. 15 І, положивши руки на них, пішов звітділя. 16 І ось один, приступивши, каже Йому: Учителю благий, що доброго робити мені, щоб мати життя вічне? (ἀῖτος γιανές) 17 Він же рече до Него: Чого ти звеш мене благим? ніхто не благий, тільки один Бог. Коли ж бажаєш увійти в життя, держи заповіді. 18 Каже до Него: Которі? Ісус же рече: Оці: Не вбивай, Не роби перелюбу, Не крадь. Не съвідкуй криво; 19 Поважай батька твоєgo матір, і: Люби ближнього твоєго, як себе самого. 20 Каже Йому молодець: Все се хоронив я з малку моєго; чого ще не достає мені? 21 Рече до него Ісус: Коли хочеш бути звершений, іди продай, що маєш, і дай убогим, а мати меш скарб на небі; і приходь, та й іди слідом за мною. 22 Як же почув молодець се слово, одійшов засмутившись; бо мав достатки велики. 23 Ісус же рече до учеників своїх: Істинно глаголю вам: Шо тяжко багатому ввійти в царство небесне. 24 Знов же глаголю вам: Легше верблюдові кріз ушко голки пройти, ніж багатому в царство Боже ввійти. 25 Почувши ж ученики Його, дивувались велими, кажучи: Хто ж зможе спасті ся? 26 Ісус же, глянувши, рече їм: У людей се не можливе, у Бога ж все можливе. 27 Озвавсь тоді Петр і каже до Нego: Ось ми покинули все, та й пішшли сділом за Тобою; що ж буде нам? 28 Ісус же рече до них: Істинно глаголю вам: Шо ви, пішовши слідом за мною, у новонастанню, як сяде Син чоловічий на престолі слави своєї, сядете також на дванадцять престолах, судячи дванадцять родів Ізраїлевих. 29 І кожен, хто покинув domi, або братів, або сестер, або батька, або матір, або жінку, або дітей, або поля, задля імя моєго, в сотері прийме, й житте вічне осягне. (ἀῖτος γιανές) 30 Тільки ж многі перві будуть останні, а останні - перші.

20 Подібне бо царство небесне чоловіку господареві, що вийшов рано вранці наймати робітників у виноградник свій. 2 І, згодившись із робітниками по денарію на день, післав їх у виноградник свій. 3 І, вийшовши коло третьої години, побачив вищих, що стояли на торгу без діла, 4 і рече до них: Ідіть і ви у виноградник, і що буде право, дам вам. Вони й пішли. 5 Вийшовши знов коло шостої і девятої години, зробив так само. 6 Вийшовши ж коло одинадцятої години, знайшов інших, що стояли без діла, і рече до них: Чого тут стоїте увесь день без діла? 7 Кажуть вони Йому: Бо ніхто не найняв нас. Рече він їм: Ідіть і ви в виноградник, і що буде право, одержите. 8 Як же наставвечір, рече пан виноградника доморядникові своєму: Поклич робітників, та роздай їм нагороду, почавши від останніх аж до первих. 9 І прийшовши ті, що коло одинадцятої години,

взяли по денарію. 10 Прийшовши ж перші, думали, що більше візьмуть; та взяли й вони по денарію. 11 І взявши вони, нарекали на господаря, 12 говорячи: Що сі останні одну годину робили, й зрівняв єси їх із нами, що зносили тяготу дня і спеку. 13 Він же, озвавшись, рече одному з них: Друже, не кривду тебе; хиба не за денарія згодився єси з мною? 14 Візьми свое, та й іди: я ж хочу й сьому останньому дати, що й тобі. 15 Хиба ж не вільно мені робити, що хочу, з добром моїм? Чи того твоє око лихе, що я добрий? 16 Так будуть останні перші, а перші останні; багато бо званих, мало ж вибраних. 17 І, йдучи Ісус у Єрусалим, узяв дванадцять учеників на самоту в дорозі, і рече до них: 18 Оце ми йдемо в Єрусалим; і буде виданий Син чоловічий архієреям, та письменникам, і осудять вони Його на смерть; 19 і видадуть Його поганам, щоб з Него насымівались, та били, та розпляли, а третього ж дня він воскресне. 20 Тоді приступила до Него мати синів Зеведеївих із синами своїми, кланяючись та просочи чогось у Него. 21 Він же рече до неї: Чого хочеш? Каже вона до Него: Скажи, щоб сиділи оці два сини мої, один по правиці Твоїй, а другий по лівиці у царстві Твоєму. 22 Озвав ся ж Ісус і рече: Не знаєте, чого просите. Чи зможете ви пити чащу, яку я пiti my, й хреститись хрещеннем, яким я хрещусь? Кажуть Йому: Зможемо. 23 І рече до них: Ви то чащу мою пити можете, й хрещеннем, яким я хрещусь, хреститиметьесь; тільки ж, щоб вам сидіти по правиці в мене й по лівиці в мене, се не єсть мое дати, а кому приготовлено від Отця моого. 24 І почувши десять, ремствуvali із двох братів. 25 Ісус же, покликавши їх, рече: ви знаєте, що в поган князії панують над ними, й велики управлюють ними. 26 Не так же буде в вас: ні, хто хоче бути великим між вами, нехай буде вам слугою; 27 і хто хоче між вами бути першим, нехай вам буде рабом, 28 як Син чоловічий не прийшов, щоб служено Йому, а служити, й дати душу свою яко викуп за многих. 29 І як виходили вони з Ерихона, йшло слідом за Ним багато народу 30 І ось двоє сліпих, що сиділи над шляхом, почувши, що Ісус переходить, кричали, кажучи: Помилуй нас, Господи, сину Давидів. 31 Народ же сварився на них, щоб мовчали; а вони ще більш кричали, кажучи: Помилуй нас, Господи, сину Давидів. 32 І, зупинившись Ісус, покликав їх, і рече: Шо хочете, щоб зробив вам? 33 Кажуть Йому: Господи, щоб очі наші відкрились. 34 Вмилосердив ся ж Ісус, і доторкнувшись очей їх, і зараз прозріли очі їх, і пішли вони слідом за Ним.

21 А як зближалися до Єрусалиму, й прийшли в Витфагію, до гори Олівної, послав тоді Ісус двох учеників, 2 глаголючи їм: Ідіть у село, що перед вами, і зараз знайдете ослицю, привязану й осля з нею; одвязавши, приведіть мені. 3 і коли хто вам казати ме що, скажіть: Шо Господеві треба їх; зараз же відпустить їх. 4 Се ж усе сталося, щоб справдилось, що промовив пророк, глаголючи: 5 Скажіть дочці Сіонській: Ось цар твій іде до тебе, тихий, сидячи на ослі й на осляті, синові підяремної. 6 Пійшовши ж ученики, вчинили, як звелів їм Ісус, 7 і привели ослицю і осля, й положили на них одежду свою, та й посадили Його верх неї.

8 Пребагато ж народу простиали одежу свою по дорозі; інші ж різали вітте з дерева і встилали дорогу. 9 Народ же, що йшов попереду й позаду, покликав, говорячи: Осанна синууу Благословен грядущий в ім'я Господнє; Осанна на вишинах. 10 А як увійшов Він у Єрусалим здвигнувсь увесь город, говорячи: Хто се такий? 11 Народ же казав: Се Ісус, пророк із Назарета Галилейського. 12 І прийшов Ісус у церкву Божу, й повиганяв усіх, що продавали да торгували в церкві, й поперевертав столи в міньяльників, і ослони в тих, що продавали голуби; 13 і рече до них: Писано: Дом мій дом молитви звати меть ся; ви ж його зробили вертепом розбійників. 14 І приходили до Него в церкві сліпі й криві, і сціляв іх. 15 Бачивши ж архиєреї та письменники чудеса, що Він робив, і хлопят, що покликували в церкви, й казали: Осанна сину Давидовому, розлютувались, 16 і казали до Него: Чи чуєш, що оці кажуть? Ісус же рече їм: Так. Хиба ви ніколи не читали: Що з уст немовлят і ссущих вирядив еси хвалу? 17 І, покинувши іх, вийшов остроронь із города в Витанию, й пробував там. 18 Уранці ж, вертаючись у город, зголоднів. 19 І, побачивши одну смоківницю на дорозі, прийшов до неї, і нічого не знайшов на ній, тільки саме листе, і рече до неї: Щоб ніколи з тебе овощу не було до віку. І зараз усохла смоківниця. (аїдп g165) 20 І бачивши ученики Його, здивувались, кажучи: Як зараз усохла смоківниця! 21 Ісус же, озвавшись, рече до них: Істинно глаголю вам: Коли б ви мали віру й не сумнилися, ви б не тільки се смоківниці зробили, а коли б і сій горі сказали: Двигнись і кінь ся в море; станеть ся; 22 і все, чого ви просити мете в молитві, віруючи, одержите. 23 А як прийшов Він у церкву, поприходили до Него, навчаючого, архиєреї та старші людські, кажучи: Якою властю робиш се? Й хто дав тобі сю вдасть? 24 Ісус же, озвавшись, рече їм: Поспитаю вас і я про одну річ, про которую як скажете мені, то я й скажу вам, якою властю се роблю. 25 Хрещеніс Іоанове звідкіля було: з неба, чи від людей? Вони ж міркували собі, говорячи: Коли скажемо: З неба, то скаже нам: Чом же ви не вірували йому? 26 коли ж скажемо: Від людей, то боїмо ся народу; всі бо мають Йоана за пророка. 27 І, озвавшись, сказали Ісусові: Не знаємо. Рече їм і Він: То й я не скажу вам, якою властю се роблю. 28 Ви ж як думаете? Чоловік мав двоє дітей; і, прийшовши до одного, рече: Дитино, йди сьогодні роби в винограднику моїм. 29 Він же, озвавшись, сказав: Не хочу; опісля ж, одумавшись, пішов. 30 І, прийшовши до другого, рече так само. Він же, озвавшись, сказав: Ійду, Господи; та й не пішов. 31 Которий з двох уволовив волю отця? Кажуть вони до Него: Первий. Рече їм Ісус: Істинно глаголю вам: Що митники та блудниці попередять вас у царство Боже, 32 Прийшов бо Йоан до вас дорогою правди, й не вірували йому; митники ж та блудниці вірували йому; ви ж, бачивши, не одумались навпослі, щоб вірувати йому. 33 Іншої приповісті послухайте: Був один чоловік господар, що насадив виноградник, і обгородив його тином, і викопав у йому винотоку, й збудував башту, й віддав його виноградарям, та й від'їхав. 34 Як же наблизила ся пора овощу, післав він слуги свої до виноградарів узяти овощі його. 35 І, взявши виноградарі слуг його, одного побили,

другого вбили, іншого ж укаменували. 36 Знов післав він інші слуги, більш ніж перше, й зробили їм так само. 37 На останок же післав до них сина свого, кажучи: Посоромлять сина мого. 38 Виноградарі ж, побачивши сина, казали між собою: Се наслідник: ходімо вбемо його, та й заберемо наслідє його. 39 І, взявши його, вивели геть з виноградника, та й убили. 40 Як же прийде пан виноградника, то що зробить він виноградарям тим? 41 Кажуть вони до Него: Лютих люто погубить їх, а виноградник oddаст іншим виноградарям, що віддавати муть йому овощі пори своєї. 42 Рече до них Ісус: Хиба ніколи не читали в писаннях: Камінь, що відкинули будівничі, сей став ся головою утла. Від Господа стало ся се, й дивне воно в очах наших? 43 Тим я глаголю вам: Що відніметь ся од вас царство Боже, й дастя ся народові, що робити ме овощі його. 44 І хто впаде на сей камінь, разіб'ється ся; на кого ж він упаде, роздавить того. 45 І вислухавши архиєреї та Фарисеї приповісти його, догадались, що про них говорить. 46 І, шукаючи вхопити Його, спасували ся народу; бо мав Його за пророка.

22 І, озвавшись Ісус, знов промовив до них приповістями, глаголючи: 2 Уподобилось царство небесне чоловіку цареві, що нарядив весілле синові своєму; 3 і післав слуги свої кликати запрошених на весіллє; і не схотіли прийти. 4 Знов післав інші слуги, говорячи: Скажіть запрошеним: Ось я обід мій наготовив; воли мої й годоване побито, і все налагоджене; ідіть на весіллє. 5 Вони ж, занехавши, пішли собі, один на хутір, другий до свого торгу; 6 а останні, взявші слуг його, знущались із них, та й повбивали. 7 Цар же, почувши, прогнівив ся, й піславши військо своє, вигубив тих розбишак, і запалив город їх. 8 Рече тоді до слуг своїх: Весілле налагоджене, запрошені ж не були достойні. 9 Ідіть же на російні шляхи, й кого знайдете, запрошуйте на весіллє. 10 І вийшовши слуги ті на шляхи, зібрали всіх, кого знайшли, й лихих і добрих; і було весіллє повне гостей. 11 Цар же, ввійшовши подивитись на гостів, побачив там чоловіка, не одягненого у весільню одежду; 12 і рече до него: Друже, як се увійшов еси сюди, не мавши весільній одежі? Він же мовчав, 13 Рече тоді цар до слуг: Звязавши йому ноги й руки, візьміть його й викиньте в темряву надвірною; там буде плач і скрготання зубів. 14 Багато бо званих, мало ж вибраних. 15 Тоді пішли Фарисеї, і радили раду, як би піймати Його на слова. 16 І висилають до Него учеників своїх з Іродиянами, говорячи: Учителю, знаємо, що ти правдивий всі, і на путь Божий правою наставляєш, і ні про кого не дбаєш; бо не дивиш ся на лиці людей. 17 Скажи ж тепер нам: Як тобі здається ся? годить ся давати данину кесареві, чи ні? 18 Постеріг же Ісус лукавство їх, і рече: Шо ви мене спокутуєте, лицеміри? 19 Покажіть мені гріш податковий. Вони ж принесли йому денарія. 20 І рече до них: Чис обличче се й надпись? 21 Кажуть йому: Кесареве. Тоді рече до них: Віддайте ж кесареве кесареві, а Боже Богові. 22 І, вислухавши, здивувались, і, лишивши Його, пішли. 23 Того ж дня приступили до Него Садукеї, що кажуть: нема воскресення, і питали Його, 24 говорячи: Учителю, Мойсей

сказав: Коли хто вмре, не мавши дітей, то нехай брат його оженить ся з жінкою його, й воскресить насіннє братові своєму. 25 Було ж у нас сім братів; і перший, оженившись, умер, і, не мавши власниня, покинув жінку свою братові своєму; 26 так само й другий брат, і третій аж до семого. 27 Опісля ж усіх умерла жінка. 28 Оце ж у воскресенню кому з сімох буде вона жінкою? всі бо мали її. 29 Озвав ся ж Ісус і рече до них: Помилуетесь ви, не знаючи писання ані сили Божої. 30 Бо в воскресенню не женяться ся ні відаються ся, а будуть як ангели Божі на небі. 31 Про воскресеннє ж мертвих хиба не читали, що сказано вам од Бога, глаголючого: 32 Я Бог Авраамів, і Бог Ісааків, і Бог Яковів? Не єсть Бог Богом мертвих, а живих. 33 І, слухаючи народ, дивував ся науковою Його. 34 Фарисеї ж, почувши, що Вів примусив Садукеїв мовчати, зібралися ради того. 35 І спітив один з них, учитель закону, спокушуючи Його й кажучи: 36 Учителю, котою заповідь велика в законі? 37 Ісус же рече Йому: Люби Господа Бога твого всім серцем твоїм, і всею душеною твоєю, і всею думкою твоєю. 38 Се перша й велика заповідь. 39 Друга ж подібна їй: Люби ближнього твого, як себе самого. 40 На сих двох заповідях увесь закон і пророки стоять. 41 Як же зібрались Фарисеї, питав їх Ісус, 42 глаголючи: Що ви думаете про Христа? чий Він син? Кажуть Йому: Давидів. 43 Рече Він до них: Як же се Давид зве Його в дусі Господом, говорчи: 44 Рече Господь Господеві моєму: Сиди по правиці в мене, доки положу ворогів Твоїх підніжком ніг твоїх? 45 Коли ж Давид зве Його Господом, то як же Він син Йому? 46 І ніхто не з'умів Йому відказати ні слова, й ніхто з того часу не важив ся питати Його николи.

23 Рече тоді Ісус до народу, та до учеників своїх: 2 глаголючи: На Мойсейових сідалищах посідали письменники та Фарисеї. 3 Тим усе, що скажуть вам держати, держіть і робіть; по ділам же їх не робіть: говорять бо, й не роблять. 4 Вяжуть бо тяжкі оберемки, що важко носити, й кладуть людям на плечі; самі ж і пальцем своїм не хочуть двигнути їх. 5 Усі ж діла свої роблять, щоб бачили їх люди: ширять Філактерії свої, й побільшують поли в одежі своїй, 6 і люблять перші місця на бенкетах, і перші сідання по школах, 7 і витання на торгах, і щоб звали їх люди: Учителю, учителю. 8 Ви ж не зовіть ся учителями, один бо ваш учитель - Христос; усі ж ви брати. 9 І отця не звіть собі на землі, один бо Отець у вас, що на небі. 10 І не звіть ся наставниками, один бо в вас наставник - Христос. 11 Більший же між вами нехай буде вам слугою. 12 Хто ж нести меть ся вгору, принизить ся, а хто принизить ся, піде вгору. 13 Горе ж вам, письменники та Фарисеї, лицеміри! що зчиняєте царство небесне перед людьми; ви бо не входите, й тих, що входять, непускаєте ввійти. 14 Горе вам, письменники та Фарисеї, лицеміри! що жерете доми вдовиць, й задля виду довго молитесь; тим ще тяжчий приймете осуд. 15 Горе вам, письменники та Фарисеї, лицеміри! що проходите море й землю, щоб зробити одного нововірця, і коли станеться, робите Його сином пекла, удвоє гіршим вас. (Geenna g1067) 16 Горе вам, проводірі сліпі!, що кажете: Хто клясти меть ся церквою, нічого; хто ж покленеться з золотом Церковним, винуватий! 17 Дурні й сліпі!: що бо

більше: золото, чи церква, що осъячує золото? 18 І: Хто клясти меть ся жертвіною, нічого, хто ж покленеться даром, що на нім, винуватий. 19 Дурні й сліпі!: що бо більше: дар, та жертвіння, що осъячує дар? 20 Оце ж, хто кленеться жертвіною, кленеться ся нею і всім, що зверху неї. 21 І хто кленеться церквою, кленеться ся нею й тим, що живе в ній. 22 І хто кленеться небом, кленеться престолом Божим і тим, хто сидить на нім. 23 Горе вам, письменники та Фарисеї, лицеміри! що даєте десятину з мяти, й кропу, й кмину, а залишили важніше в законі: суд, і милості, і віру. Се повинні були робити, да й того не залишати. 24 Проводірі сліпі!, що відіджуєте комара, верблода ж глитаєте. 25 Горе вам, письменники та Фарисеї, лицеміри! що очищаєте зверху чашу й блюдо, у середині ж повні вони здирства та неправди. 26 Фарисею сліпій, очисти перш середину чаші й блюда, щоб і верх їх став ся чистий. 27 Горе вам, письменники та Фарисеї, лицеміри! що подобитеся гробам побіляним, що зверху являють ся гарними, в середині ж повні кісток мертвих і всякої нечисті. 28 Так і ви зверху являєтесь людям праведні, в середині ж повні лицемірства та беззаконня. 29 Горе вам, письменники та Фарисеї, лицеміри! що будуете гроби пророків та украшаєте памятники праведників, 30 і мовляєте: Коли б ми були за часів батьків наших, не були б спільноками їх у крові пророків. 31 Сим же свідкуєте самі на себе, що ви сини тих, що вбивали пророків. 32 І ви доповнуйте міру батьків ваших. 33 Змії, кодло гадюче, як утічете від суду пекельного? (Geenna g1067) 34 Тим же то ось я посилаю до вас пророків, і мудрів, і письменників, і одних з них повбиваєте та порозпинаєте, а інших бити мете по школах ваших, та гонити мете від города в город: 35 щоб упала на вас уся кров праведна, пролита на землі від крові Авеля праведного до крові Захарії, сина Варахінного, що вбили ві між церквою й жертвіною. 36 Істино глаголю вам: Все те прийде на кодло се. 37 Єрусалиме, Єрусалиме, що повбивав еси пророків, і покаменував посланників до тебе! скільки раз хотів я зібрати дітей твоїх, як курка збирав курчат своїх під крила, й не схотіли! 38 Оце ж оставляється ся вам дом ваш пустий. 39 Глаголю бо вам: Не побачите мене від нині, аж поки скажете: Благословенуу в ім'я Господне!

24 І, вийшовши Ісус, пішов із церкви; і приступили ученики Його, показати Йому будівлю церковну. 2 Ісус же рече їм: Чи бачите се все? Істино глаголю вам: Не зостанеться тут камінь на камені, щоб не зруйновано. 3 Як же сидів на горі Оливній, поприходили до Него ученики самотою, кажучи: Скажі нам, коли се буде? й який знак Твого приходу й кінця сьвіту? (aiōn g165) 4 І озвавшися Ісус, рече їм: Гледіть, щоб хто не звів вас. 5 Багато бо приходити ме в ім'я мос, кажучи: Я Христос; і зведуть многих. 6 Чути мете ж про воїни й чутки воєнні; гледіть же, не трівожтесь; мусить бо все статись, та се ще не конець. 7 Бо встане народ на народ і царство на царство, й буде голоднеча, й помір, і трус по місцях. 8 Все ж се почин горя. 9 Тоді видавати муть вас на муки, й вбивати муть вас; і зненавидять вас усі народи задля ім'я мого. 10 І тоді

поблазнять ся многі, й видавати муть одно одного, й ненавидіт муть одно одного. 11 І багато лжепророків устане, й введуть многих. 12 І задля наможеного беззаконня, прохолоне любовьминих. 13 Хто ж видерхить до останку, той спасеть ся. 14 І проповідувати меть ся евангелия царства по всій вселенній на съвідкуваннے всім народам; і тоді приде конець. 15 Оце ж, як побачите гидоту спустіння, що сказав Даниїл пророк стоячу на місці съвятому (хто читав нехай розуміє), 16 тоді, хто в Юдеї, нехай втікає на гори; 17 хто на криші, нехай не влезить узяти що з хати своєї; 18 і хто в полі, нехай не вертається ся назад узяти одежду свою. 19 Горе ж важким і годуючим під той час! 20 Молітвя ся ж, щоб не довелось вам утікати зимию, ані в суботу: 21 буде бо тоді мука велика, якої не було від настання съвіту до сього часу, й не буде. 22 І коли б тих днів не вкорочено, то жодне б тіло не спасло ся; тільки ж задля вибраних укорочені будуть дні тії. 23 Тоді, коли хто вам скаже: Дивись, ось Христос, або онде; не йміть віри. 24 Устануть бо лжехристи й лжепророки, й давати муть ознаки велики й дива, щоб, коли можна, звести й выбраних. 25 Оце ж наперед сказав я вам. 26 Коли ж скажуть вам: Ось він у пустині; не виходьте; Ось він у коморах; не діймайте віри. 27 Бо, як блискавка виходить зі сходу та сяс аж до заходу, так буде й прихід Сина чоловічого. 28 Де бо є труп, там збирати муть ся вірли. 29 І зараз після горя днів тих сонце померкне, й місяць не давати ме съвіта свого, й зорі попадають із неба, й сили небесні захитають ся. 30 І тоді явить ся ознака Сина чоловічого на небі; й тоді заголосять усі роди землі, і побачять Сина чоловічого, грядущого на хмараах небесних із силою й славою великою. 31 І пішло він ангели свої з голосним гуком трубним, і позирають вони выбраних його від чотирох вітров, од кінців неба до кінців його. 32 Від смоківниці ж навчиться ся приповісти: Коли вже вітте її стане мяке й пустить листе, знайте, що близько літо. 33 Так само й ви: як оце все побачите, відайте, що близько під дверима. 34 Істинно глаголю вам: Не перейде рід сей, як усе теє становеть ся. 35 Небо й земля перейде, слова ж мої не перейдуть. 36 Про день же той і годину ніхто не знає, ні ангели небесні, тільки сам Отець мій. 37 Як же дні Ноеві, так буде й прихід Сина чоловічого. 38 Бо, як буди за днів перед потопом, що юї, й пили, жениились, і віддавались, аж до дня, коли увійшов Ної у ковчег, 39 та й не знали, аж прийшла повідь і позносила всіх; так буде й прихід Сина чоловічого. 40 Тоді буде двоє в полі; один візьметь ся, а один заставить ся. 41 Дві молоти муть на журнах; одна візьметь ся, а одна заставить ся. 42 Ото ж пильнуйте, бо не знаете, котрої години Господь ваш прийде. 43 Се ж відайте, що коли б господар знов, у яку сторожу прийде злодій, то пильнував би, та й не попустив би підкопати хати своєї. 44 Тим же й ви будьте готові; бо тієї години, як і не думаете, Син чоловічий прийде. 45 Який єсть вірний слуга й розумний, що поставив пан його над челядью свою, щоб роздавав їй харч у пору? 46 Щасливий той слуга, котрого, прийшовши пан його, застане, що робить так. 47 Істинно глаголю вам: Що поставить його над усім добром своїм. 48 А котрий лукавий слуга

казати ме в серці своїм: Забарить ся мій пан прийти, 49 та й зачне бити своїх товаришів, та їсти й пити з пянициами; 50 та прийде пан того слуги дня, якого не сподівається ся, і години, якої не відав, 51 та й відлучить його, й долю його з лицемірами положить; там буде плач і скретоганнє зубів.

25 Тоді уподобить ся царство небесне десяти дівчатам, що, взявшись каганці свої, вийшли назустріч женихові. 2 П'ять же були з них розумні, а п'ять необачні. 3 Котрі необачні, взявшись каганці свої, не взяли з собою олії. 4 Розумні ж взяли олії в пляшечки свої з каганцями своїми. 5 Як же жених барив ся, задрімали всі, та й поснули. 6 О півночі ж постав крик: Ось жених ійде; виходьте назустріч йому! 7 Тоді повставали всі дівчата тії, та й украсили каганці свої. 8 Необачні ж казали до розумних: Дайте нам олії вашої, бо каганці наші гаснуть. 9 Відказали ж розумні, говорячи: Щоб не стало нам і вам; а йдіть лучше до тих, що продають, та, й купіть собі. 10 Як же йшли вони купувати, прийшов жених; і що були готові, увійшли з ним на весілле; і зачинено двері. 11 Опісля ж приходять і другі дівчата, та й кажуть: Господи, Господи, відчини нам. 12 Він же, озвавшись, рече: Істинно глаголю вам: Не знаю вас. 13 Отим же то пильнуйте, бо не знаєте дня, ні години, коли Син чоловічий прийде. 14 Бо, як чоловік, від'їжджаючи, прикладав слуги свої, і передав їм достатки свої, 15 і одному дав пять талантів, другому два, іншому ж один, кожному по його сназі, та й відіхав зараз. 16 Пійшовши ж той, що взяв пять талантів, орудував ними, й придбав других пять талантів. 17 Так само й той, що два, придбав і він других два. 18 Той же, що взяв один, пійшовши, закопав у землю, і сковав срібло пана свого. 19 По довгому ж часу, приходить пан слуг тих, і бере перелік із них. 20 І, приступивши той, що взяв пять талантів, приніс і других пять талантів, говорячи: Пане, пять талантів мені передав еси; ось других пять талантів придбав я ними. 21 Рече ж до него пан його: Гаразд, слуго добрий і вірний: у малому був еси вірен, над многим поставлю тебе. Увійди в радощі пана твого. 22 Приступивши ж і той, що взяв два таланти, сказав: Пане, два таланти мені передав еси; ось других два таланти придбав я ними. 23 Рече до него пан його: Гаразд, слуго добрий і вірний: у малому був еси вірен, над многим поставлю тебе. Увійди в радощі пана твого. 24 Приступивши ж і той, що взяв один талант, сказав: Пане, знати я тебе, що жорстокий еси чоловік, що жнеш, де не сіяй, і збираєш, де не розсипав; 25 і, злякавшись, пійшов та сковав твій талант у землі. Оце ж маєш твоє. 26 Озвав ся ж пан його й рече до него: Лукавий слуго й лінівий, знати еси, що жну, де не сіяй, і збираю, де не розсипав: 27 так треба було oddати срібло мое міньяльникам, і, прийшовши, взяв би я своє з лихвою. 28 Візьміть же від него талант, та дайте тому, що має десять талантів. 29 Кожному бо маючому всіодидасть ся, і надто мати ме; у немаючого ж, і що має, візьметь ся від него. 30 І викинете слугу нікчемного у темряву надвірно: там буде плач і скретоганнє зубів. 31 Як же прийде Син чоловічий у славі своїй, і всі съвіяти ангели з ним, тоді сяде він на престолі слави своєї; 32 і зберуть ся перед него всі народи; і відлучить він іх одних от других, як пастух одлучує

овець од козлів; 33 і поставить овець по правиці в себе, а козлів по лівиці. 34 Тоді скаже царь тим, що по правиці в него: Прийдіть, благословенні Отця моого, осяніті царство, приготовлене вам од основання сьвіту. 35 Бо я голодував, а ви дали мені їсти; жаждував, і напоїли мене; був чуженицею, і прийняли мене; 36 нагий, і з'одягли мене; недугував, і одвідали мене; був у темниці, і прийшли до мене. 37 Озвуться тоді до него праведні, кажучи: Господи, коли ми бачили тебе голодного, та й накормили? або і жадного, та й напоїли? 38 Коли ж бачили тебе чуженицею, та й прийняли? або нагим, та й з'одягли? 39 Коли ж бачили тебе недужим або в темниці, та й прийшли до тебе? 40 І озвавшись цар, промовить до них: Істинно глаголю вам: Скільки раз ви чинили се одному з сих братів моїх найменших, мені чинили. 41 Тоді скаже він і до тих, що по лівиці: Ідіть од мене, прокляті, ув огонь вічний, приготовлений дияволом та ангелам Його: (αἰῶνιος γ166) 42 бо я голодував, і не дали ви мені їсти; жаждував, і не напоїли мене; 43 був чуженицею, і не прийняли мене; нагим, і не з'одягли мене; недужим і в темниці, і не одвідали мене. 44 Тоді озвуться до него й сі, кажучи: Господи, коли ми бачили тебе голодного, або жадного, або чуженицею, або нагого, або недужого, або в темниці, та й не послужили тобі? 45 Озветься тоді до них і промовить, глаголючи: Істинно глаголю вам: Скільки раз не чинили ви сього одному з сих найменших, і мені не чинили. 46 І пійдуть сі на вічні муки, а праведні на життя вічне. (αἰῶνιος γ166)

26 І сталося, як скінчив Ісус, усі ці слова, рече до учеників своїх: 2 Ви знаєте, що через два дні буде пасха, й Сина чоловічого видадуть на розпяття. 3 Тоді зібрались архиєреї, та письменники, та старші людські у двір до архиєрея, на прізвище Каяфи, 4 і радились, щоб узяти Ісуса підступом і вбити. 5 Та казали: Тільки не в съято, щоб не було бучі між народом. 6 Як же був Ісус у Витанії в господі в Симона прокаженого, 7 приступила да Него жінка, маючи посудинку предорогого мира, та й злила на голову Йому, як сидів за столом. 8 Побачивши ж ученики Його, сердились, кажучи: На що така втракта? 9 Можна бо було се миро продати дорого та дати вбогим. 10 Зрозумівши ж Ісус, рече до них: що ви смутите жінку? діло бо добрє вчинила на мені. 11 Всякого бо часу маєте вбогих із собою, мене ж не всякого часу маєте. 12 Зливши бо вона миро се на тіло мое на погребеннє мое зробила. 13 Істинно глаголю вам: Де б ні проповідувалась євангелия ся по всьому съвіту, казати меться й те, що зробила оци, на спомин її. 14 Тоді, пійшовши один з дванайцятьох, на ім'я Юда Іскариотський, до архиєреїв, 15 каже: Що хочете дати мені, а я вам видам Його? Вони ж поставили Йому трийцять срібняків. 16 І з того часу шукав нагоди, щоб Його видати. 17 У перший же день опрісночний приступили ученики до Ісуса, кажучи Йому: Де хочеш, щоб приготовили Тобі їсти пасху? 18 Він же рече: Ідіть у город до оттакого, та скажіть Йому: Учитель рече: Час мій близько; у тебе зроблю пасху з учениками моїми. 19 І зробили ученики, як повелів їм Ісус, і приготовили пасху. 20 Як же наставвечір, сів Він за столом із дванайцятьма. 21 І, як вони ішли, рече: Істинно глаголю вам, що один з вас зрадить мене. 22 І,

засумівші тяжко, почали говорити до Него кожен з них: Аже ж не я, Господи? 23 Він же, озвавшись, рече: Хто вмочає зо мною руку в миску, той зрадить мене. 24 Син чоловічий іде, як писано про Него; горе ж чоловікові тому, що Сина чоловічого зрадить! Добре було б йому, коли б не родився чоловік той. 25 Озвав ся ж Юда, зрадник Його, й каже: Аже ж не я, учителю? Рече до него: Ти сказав еси. 26 Як же вони ішли, взявши Ісус хліб і поблагословивши, ламав, і давав ученикам, і рече: Прийміть, іжте: се єсть тіло мое. 27 І, взявши чащу, й оддавши хвалу, подав їм, глаголючи: Пийте з неї всі; 28 се бо єсть кров моя нового завіту, що за многих проливається ся на оставленнє гріхів. 29 Глаголю ж вам: що не пити му від нині з сього плоду винограднього аж до дня того, коли Його пити му з вами новим у царстві Отця моого. 30 І засыпавши вони, вийшли на гору Оливну. 31 Тоді рече до них Ісус: Всі ви поблазнитесь мною сієюночи. Писано бо: Поражу пастиря, і розсиплють ся. вівці стада. 32 По воскресенню ж моїм попереджу вас у Галилею. 33 Озвав ся ж Петр і каже до Него: Хоч усі поблазнятся ся Тобою, я ніколи не зблазнююсь. 34 Рече до него Ісус: Істинно глаголю тобі: що сієюночи, перше ніж півень запіє, тричі відречешся мене. 35 Каже Йому Петр: Хоч би мені з Тобою і вмерти, не відречусь Тебе. Так і всі ученики казали. 36 Тоді приходить з ними Ісус на врочище (місце) Гетсиман, і рече до учеників: Сидіть тут, поки, пійшовши, помолюсь оттам. 37 І взяв із собою Петра та двох синів Зеведєвих, і почав скорботі та вдаватись у тугу. 38 Тоді рече до них: Тяжко сумна, душа моя аж до смерті. Підохдіть тут, і не спіте за мною. 39 І пройшовши трохи далі, припав лицем своїм, молячись і глаголючи: Отче мій, коли можна, нехай мимо йде від мене чаша ся, тільки ж не як я хочу, а як Ти. 40 І приходить до учеників, і знаходить їх сплячих, і рече до Петра: Так не змогли ви однієї години попильнувати зо мною? 41 Пильнуйте та моліться ся, щоб не вийшли в спокусу. Дух то очочий, тіло ж немощне. 42 Знов, у друге відішовши, молив ся, глаголючи: Отче мій, як не може ся чаша мимо йти від мене, коли не пити my ii, нехай станеться ся воля твоя. 43 І, прийшовши, знаходить їх знов сплячих, були бо очі в них важкі. 44 І, заставивши їх, пійшов ізнов, і моливсь утрете, промовляючи теж саме слово. 45 Тоді приходить до учеників своїх, і рече їм: Спіть уже й спочивайте ось настіг час, і Син чоловічий буде виданий у руки грішникам. 46 Уставайте, ходімо: ось наближується зрадник мій. 47 Ще він говорив, коли се Юда, один з дванацяття, приходить, а з ним багато народу з мечами й дружем, од архиєреїв та старших людських. 48 Зрадник же Його дав знак їм, кажучи: Кого я поцілую, той і єсть він: беріть Його. 49 І, зараз приступивши до Ісуса, каже: Радуйся, учителю; та й поцілував Його. 50 Ісус же рече Йому: Друже, чого прийшов еси? Тоді, приступивши, наложили руки на Ісуса, та й узяли Його. 51 І ось один з тих, що з Ісусом, простягти руку, вихопив меч свого, й, вдаривши слугу архиєреївського, відтяг Йому вухо. 52 Тоді рече до него Ісус: Верни меч твій в місце Його: всі бо, що візьмуть ся за меч, од меча погинуть. 53 Або думаєш, що не міг би нині вблагати Отця моого, я приставив би мені більш дванайцять легіонів

ангелів? 54 Як же тоді справдились би писаня, що так мусить статись? 55 Тієї ж години рече Ісус до народу: Чи се як на розбійника вийшли ви з мечами та киями, брати мене? 56 Щодня сидів я в вас, навчаючи в церкві, і не брали мене. 57 Се ж усе сталося, щоб справдились писання пророчі. Тоді всі ученики, покинувши Його, повіткали. 58 Вони ж, узвішши Ісуса, повели Його до Каяфи архієрея, де письменники та старші зібралися. 59 Петр же йшов слідом за Ним oddалеки до двору архієрейського, і, ввійшовши в двір, сів із слугами, щоб бачити конець. 60 Архієреї ж, і старші, і вся рада шукали кривого съвідчення на Ісуса, щоб Його вбити. 61 І не знайшли. І коли багато лжесъвідків поприходило, не знайшли. Опісяляж, приступивши два лжесъвідків 61 говорили: Сей казав: Я можу зруйнувати церкву Божу, й за три дні збудувати її. 62 І, вставши архієрей, каже до Него: Нічого не відказуєш, що сі проти Тебе съвідкують? 63 Ісус же мовчав. І, озвавшись архієреї, каже до Него: Заклинаю Тебе Богом живим, щоб сказав нам, чи Ти єси Христос, Син Божий? 64 Рече Йому Ісус: Ти сказав єси. Тільки ж глаголю вам: Від нині побачите Сина чоловічого, по правиці сили, й грядущого на хмарах небесних. 65 Тоді архієреї роздер одежу свого, кажучи: Ось сказав хулу; на що нам, іще съвідків? Ось тепер чули хулу Його; 66 як вам здається ся? Вони ж, озвавшись, сказали: Винен есть смерти. 67 Тоді плювали в лицо Йому, й били по щоках Його, і знущались із Него, 68 кажучи: Пророчи нам, Христе, хто се вдарив Тебе? 69 Петр же знадвору сидів у дворі, і приступила до него одна дівчина, кажучи: І ти був з Ісусом Галилейським. 70 Він же відрік ся перед усіма, кажучи: Не знаю, що говориш. 71 Як же вийшов він до воріт, побачила Його друга, та й каже до тих, що там були: І сей був з Ісусом Назарейським. 72 І знов одрік ся він, кленучись: Що не знаю чоловіка. 73 Трохи ж згодом, приступивши ті, що стояли, кажуть Петрові: Справді ти єси з них, бо твоя горішка виявляє тебе. 74 Тоді почав він прохлинатись та, клястись: Що не знаю чоловіка. І зараз півень запіяв. 75 І згадав Петр слово Ісуса, промовлене до него: Що перше ніж півень запіє, тричі відречешся мене. І, вийшовши геть, плакав гірко.

27 Як же настав ранок, зробили раду всі архієреї старші людські 2 і, звязавши Його, повели тай передали Його Понтийському Пилату, ігемонові. 3 Тоді, побачивши Юда, зрадник Його, що Його осуджено, розклав ся, і вернув трийцять срібняків архієреям та старшині, 4 кажучи: Згрішив я, зрадивши кров невинну. Вони ж сказали: Що дам до того? ти побачиш. 5 І, покинувши він срібняки в церкві, вийшов і відійшовши, повісив ся. 6 Архієреї ж, взявши срібняки, сказали: Не годить ся класти їх у скарбоню, бо се ціна крові. 7 Зробивши ж раду, купили за них ганчарське поле, щоб ховати на йому захожих. 8 Через се зветь ся поле се Криваве Поле по сей день. 9 Тоді справдилось, що сказав Єремія пророк, глаголючи: І взяли вони трийцять срібняків, ціну ціненного, котрого цінено з синів Ізраїля, 10 і дали їх на ганчарське поле, як повелів мені Господь. 11 Ісус же стояв перед ігемоном; і питав Його ігемон, кажучи: Чи Ти

цар Жидівський? Ісус же рече Йому: Ти сказав єси. 12 А, як винуватили Його архієреї та старші, не відказував нічого. 13 Тоді каже до Него Пилат: Хиба не чуєш, скільки съвідкують на Тебе? 14 І не відказав Він Йому ні на одно слово, так що ігемон вельми дивував ся. 15 На съвято ж звик був ігемон одпускати народові одного вязника, котрого вони хотіли. 16 Мали ж тоді знаного вязника, на прізвище Вараву. 17 Як же вони зібралися, сказав їм Пилат: Кого хочете, щоб одпустив вам: Вараву, чи Ісуса, на прізвище Христа? 18 Знав бо, що через зависть видали Його. 19 Як же сидів він на судиці, прислала до него жінка Його кажучи: Нічого тобі й праведнику съому; багато бо терпіла я сьогодні вві сні через него. 20 Архієреї ж і старші наустили народ, щоб випросили Вараву, Ісуса ж убили. 21 Озвав ся ж ігемон і рече до них: Кого хочете з двох, щоб випустив вам? Вони ж сказали: Вараву. 22 Каке до них Пилат: Що ж оце робити му з Ісусом, на прізвище Христом? Кажуть Йому всі: Нехай буде рознятій. 23 Ігемон же каже: Що бо злого зробив? Вони ж кричали ще гірш: Нехай буде рознятій. 24 Бачивши ж Пилат, що нічого не врадить, а ще більш росте буча, взявши води, помив руки перед народом, і каже: Невинен я крові праведника съого; ви побачите. 25 І, озвавшись увесь народ, сказав: Кров Його на нас і на діти наші. 26 Тоді відпустив їм Вараву; Ісуса ж, побивши, передав, щоб розпято Його. 27 Тоді воїни ігемонові, взявши Ісуса на судице, зібрали на Него всю роту. 28 І, роздягнувши Його, накинули на Него червоний плащ; 29 і, спливши вінець із тернини, положили на голову Йому, а тростину в правицю Його; і кидаючись на коліна перед Ним, насыміхались із Него, кажучи: Радуй ся, царю Жидівському! 30 І, плюючи на Него, брали тростину, й били по голові Його. 31 І, як насыміялись із Него, зняли з Него плащ, і наділи на Него одежу Його, й повели Його на розпяті. 32 Виходячи ж, знайшли чоловіка Киринейського, на імя Симона; съого заставили нести хрест Його, 33 І прийшовши на врочище (місце) Голгота, чи то б сказати Черепове місце, 34 дали Йому пити оцу, змішаного з жовчю; і, покуштувавши, не хотів пити. 35 Розпявші ж Його, поділили одежу Його, кинувши жереб, щоб справдилось, що сказав пророк: Поділили собі шати мої, й на одежду мою кинули жереб. 36 І, посадивши, стерегли Його там; 37 і прибили над головою Його написану вину Його: Се Ісус, цар Жидівський. 38 Тоді розпято з Ним двох розбійників, одного по правиці, а другого по лівиці. 39 Мимойдучи ж хулили Його, киваючи головами своїми, 40 і кажучи: Ти, що руйнуеш церкву, й за три дні будуєш її, спаси ся сам. Коли ти Син Божий, зайди з хреста, й ввіруємо в Него; 43 Він уповав на Бога; нехай тепер визволить Його, коли хоче Його, казав бо: Я Син Божий. 44 Так само ж і архієреї, насыміхаючись із письменниками та старшинами, казали: 42 Инших спасав, а себе не може спасти. Коли Він царь Ізраїльський, нехай тепер зайде з хреста, й ввіруємо в Него; 43 Він уповав на Бога; нехай тепер визволить Його, коли хоче Його, казав бо: Я Син Божий. 44 Так само ж розбійники, що були розпята з Ним, докоряли Йому. 45 Від шестої ж години настала темрява по всій землі до години девятої. 46 Коло девятої ж години покликнув Ісус великом голосом, глаголючи: Ілі, Ілі лама савахтані; те єсть: Боже мій. Боже мій, чом мене покинув

еси? 47 Деякі ж, що там стояли, почувши, казали: Що Ілью кличе сей. 48 I зараз, побігши один із них, і взявши губку, сповнивши оцтом і, настромивши на тростину, поїв Його. 49 Останні ж казали: Нехай побачимо, чи прийде Ілля спасати Його. 50 Iсус же, знову покликнувши великим голосом, зітхнув духа. 51 I ось завіса церковна роздерлась надвое од верху до низу, й земля затрусила, і скелі порозпалились; 52 i гроби порозкривались; і многі тіла съвятих усопших повставали. 53 i, вийшовши з гробів після воскресення Його, поприходили у съвятій город, і показались многим. 54 Сотник же да ті, що були з ним і стерегли Iсуса, побачивши трус і те, що сталося, полякались тяжко, кажучи: Справді, Божий Син був сей. 55 Було там багато й жінок, що oddалеки дивились, котрі прийшли слідом за Iсусом із Галилеї, служачи Йому. 56 Між ними була Марія Магдалина, й Марія, мати Яковова та Йосіїна, й мати синів Зеведеєвих. 57 Як же настав вечір, прийшов чоловік заможний з Аритатеї, на ім'я Йосиф, що й сам учився в Iсуса. 58 Сей, приступивши до Пилата просив тіла Iсусового. Тоді Пилат і звелів oddати тіло. 59 I взявши тіло Йосифа, обгорнув його плащеницею чистою, 60 положив його у новім своїм гробі, що висік у скелі; і прикотивши великого каменя до дверей гробу одійшов. 61 Була ж там Марія Магдалина й друга Марія, і сиділи навпроти гроба. 62 Завтрашнього ж дня, що після пятниці, зібрались архиереї та Фарисеї до Пилата, 63 кажучи: Пане, згадали ми, що той обманщик казав, ще живий: Через три дні встану. 64 Звели ж оце стерегти гроба до третього дня, щоб прийшовши ученики Його в ночі, не вкрали Його, й не сказали народові: Устав із мертвих; і буде остання омана гірша первої. 65 Сказав же ім Пилат: Масте сторожу: йдіть забезпечте, як знасте. 66 Вони ж, пійшовши, забезпечили гріб, запечатавши камінь, із сторожею.

28 Після ж вечора субітнього, як почало свитати в одну із субіт, прийшла Марія Магдалина та друга Марія подивитись на гроб. 2 I ось трус великий став ся, ангел бо Господень, зйшовши з неба, прийшов, відкотив камінь від дверей, і сів на нім. 3 Був же вид його як блискавиця, й одежа його біла як сніг. 4 Од страху ж його затрусились ті, що стерегли його, і стали наче мертві. 5 Озвав ся ж ангел і рече до жінок: Не лякайтеся, знаю бо, що Iсуса рознятого шукаєте. 6 Нема його тут; устав бо, як казав: Йдіть подивить ся на місце, де лежав Господь. 7 I хутко вертайтесь і скажіть ученикам Його, що встав із мертвих, і ось попередить вас у Галилею; там Його побачите: Ось я вам сказав. 8 I, вийшовши хутко від гробу із страхом і великою радостю, побігли сповістити учеників Його. 9 Як же йшли вони сповіщати учеників Його, аж ось Iсус зустрів їх, глагодючи: Радуйте ся: Вони ж, приступивши, обняли ноги Його, й поклонились Йому. 10 Тоді рече до них Iсус: Не лякайтеся; йдіть сповістіть братів моїх, щоб йшли в Галилею; і там мене побачять. 11 Як же йшли вони, аж ось деякі з сторожі, прийшовши в город, сповістили архиереїв про все, що сталося. 12 I, зібравшись вони з старшими й зробивши раду, дали доволі срібняків воїнам, 13 говорячи: Кажіть, що ученики Його в ночі прийшовши вкрали Його, як

ми спали. 14 I як дочується ся про се ігемон, ми вговоримо його, й вас безпечними зробимо. 15 Вони ж, узявши срібняки, зробили, як їх навчено; й рознеслось слово се у Жидів аж до сього дня, 16 Однайцяль же учеників пішли в Гадилею, на гору, куди повелів ім Iсус. 17 I, побачивши Його, поклонились Йому; інші ж сумнились. 18 I, приступивши Iсус, промовив до них, глаголючи: Дано мені всяка влада на небі й на землі. 19 Йдіть же навчайте всі народи, хрестячи їх в ім'я Отця, і Сина, й съвятого Духа, 20 навчаючи їх додержувати всього, що я заповідав вам; і ось я з вами по всі дні, до кінця съвіта. Амінь. (aīōn g165)

Від Марка

1 Почин євангелії Ісуса Христа, Сина Божого, 2 як написано в пророків: Ось я посилаю ангела моого перед лицем Твоїм, що приготовить дорогу Твою перед Тобою. 3 Голос покликучого в пустині: Готовте дорогу Господню, простиши робіть стежки Його. 4 Появивсь Йоан, хрестячи в пустині, й проповідуючи хрещення покаяння на прощення гріхів. 5 І виходила до него вся сторона Юдейська й Ерусалимці, й хрестились від него всі в ріці Йордані, сповідаючи гріхи свої. 6 Був же Йоан одягнений у верблюжий волос і в пояс шкуряний на поясниці своїй, а ів сарану та дикий мед; 7 і проповідував, глаголючи: Гряде потужніший над мене слідом за мною; у Него недостоен я, нахилившись, розвязати ремінь обува Його. 8 Я хрестив вас водою, Він же хрестите ме вас Духом съвятим. 9 І сталося тими днями: Прийшов Ісус із Назарету Галилейського, й охрестивсь у Йоана в Йордані. 10 І, зараз вийшовши з води, побачив небеса, що відчинились, і Дух, як голуб, злінув на Него. 11 І зійшов голос із небес: Ти еси Син мій любий, що я вподобав: , 12 І зараз Дух випровадив Його в пустиню. 13 І був там у пустіші днів сорок, спокушуваний од сатани; й пробував з дикими зъвірми, й ангели служили Йому. 14 Як же видано Йоана, прийшов Ісус у Галилею, проповідуючи євангелію царства Божого, 15 і глаголючи: Що сповнив ся час, і наблизило ся царство Боже. Покайтесь і віруйте в євангелію. 16 Ходячи ж понад морем Галилейським, побачив Симона та Андрея, брата Його, як вони закидали невід у море; були бо рибалки. 17 І рече до них Ісус: Ідіть слідом за мною, то зроблю, що станеться ловцями людей. 18 І, зараз покинувши неводи свої, пішли слідом за Ним. 19 І, відйшовши трохи дальше звідтіля, побачив Якова Зеведеєвого та Йоана, брата Його, так само в човні, налагоджуваючих неводи. 20 І зараз покликав Їх; і, покинувши батька свого Зеведея в човні з наймитами, пішли слідом за Ним. 21 І приходять у Капернаум; і зараз субітнього дня, увійшовши в школу, навчав. 22 І дивувались науковою Його, навчав бо їх яко маючий владсть, а не як письменники. 23 І був у них у школі чоловік з духом нечистим; і закричав, 24 кажучи: Остав! що нам і Тобі, Ісусе Назарянине? чи прийшов еси погубити нас? Знаю Тебе, хто еси: Съвятий Божий. 25 І погрозив Йому Ісус, глаголючи: Мовчи й вийди з него. 26 І стрепенувши Його дух нечистий, і закричавши голосом великим, вийшов з него. 27 І полякались усі так, що питали один в одного, говорячи: Що се таке? що се за Наука така нова? що по власти й духам нечистим повільває, і слухають Його? 28 І розійшлась чутка про Него зараз по всій околиці Галилейській. 29 І зараз, із школи вийшовши, пішли в господу Симона та Андрея, з Яковом та Йоаном. 30 Теща ж Симонова лежала в пропасніці, й зараз кажуть Йому про неї. 31 І приступивши Він, підвів її, взявши за руку її; й покинула її пропасница зараз; і послугувала вона їм. 32 Як же настав вечір, після заходу сонця, поприносили до Него всіх недужих і біснуватих. 33 І ввесь город зібраав ся до дверей. 34 І сцілив многих недужих на всякі болесті, і

бісів многих вигнав; і не дозволяв говорити бісам, бо вони знали Його. 35 І вранці, ще геть за ночи, вставши, вийшов, і пійшов у пусте місце. Й там молив ся. 36 І пустились за Ним Симон і ті що з ним. 37 І, знайшовши Його, кажуть Йому: Що всі шукають Тебе. 38 І рече до них: Ходімо в близькі містечка, щоб і там проповідувати; на те бо прийшов я. 39 І проповідував по шкодах іх скрізь по всій Галилеї, і виганяв біси. 40 І приходить до Него прокажений, і благаючи Його, впавши на коліна перед Ним, каже до Него: Коли хочеш, зможеш мене очистити. 41 Ісус же, змилосердившись, простяг руку, доторкнувсь до него, і рече Йому: Хочу; очистись. 42 І, як Він сказав, зараз зникла з него проказа, і очистив ся. 43 І, заказавши Йому, зараз відослав Його, 44 і рече до него: Гледи ж, нікому нічого не кажи, а йди, покажись священникові, і принеси за очищеннє твое, що повелів Мойсея на съвідкуваннє їм. 45 Він же, вийшовши, почав проповідувати багато, і ширити кругом чутку; так, що Він не міг уже явно ввійти в город, а пробував остроню у пустих місцях; і приходили до Него звідусюди.

2 І знов увійшов у Капернаум через кілька днів; і розголошено, що Він у господі. 2 І зараз назбиралось багато, так що не було місця ані перед дверима, і проповідував Він їм слово. 3 І приходять до Него, несучи розслабленого; неслас Його четверо. 4 І, не можучи приступити до Него за народом, розкрили стелю, де був; і, проламавши, спустили ліжко, в котрому лежав розслаблений. 5 Бачивши ж Ісус віру їх, рече до розслабленого: Сину, оставляють ся тобі гріхи твої. 6 Були ж деякі з письменників, то там сиділи, і казали в серцях своїх: 7 Шо за хулу сей так говоритъ? хто може оставляти гріхи, як тільки один Бог? 8 І зараз, постерігши Ісус духом своїм, що так мислять собі, рече до дих: На що се кажете в серцях ваших? 9 Що легше? сказати розслабленому: Оставляють ся тобі гріхи твої, або сказати: Устань, і візьми постіль твою, та й ходи. 10 От же, щоб ви знали, що Син чоловічий мав власть оставляти на землі гріхи, до розслабленого: 11 Тобі глаголю: Устань, і візьми постіль твою, та й іди до дому твого. 12 І встав зараз, і взявши постіль, вийшов перед усіма; так що здивувались усі, і прославляли Бога, говорячи: Що ніколи такого не бачили. 13 І вийшов знов над море; а ввесь народ пішов до Него, і навчав їх. 14 І, йдучи мимо, побачив Левію Алфесевого, сидячого на митниці, і рече Йому: Іди слідом за мною. І, вставши, пішов слідом за Ним. 15 І сталося, як сидів Він за столом у господі в него, посидало з Ісусом і учениками Його й багато митників та грішників; було бо їх багато, і йшли слідом за Ним. 16 І бачивши письменники та Фарисеї, що Він єсть із митниками та грішниками, казали до учеників Його: Як се, що Він з митниками та грішниками єсть і пе? 17 І почувши Ісус, рече до них: Не треба здоровим лікарям, а недужим. Не прийшов я звати праведників, а грішників до покаяння; 18 А були ученики Йоанові та Фарисеискі постниками; і приходять і кажуть Йому: Чого ученики Йоанові та Фарисеїські постять, Твої ж ученики не постять? 19 І рече їм Ісус: Чи можуть синове весільні постити, як жених

з ними? Доки мають із собою жениха, не можуть постити. 20 Прийдуть же дні, коли візьметься від них жених, і тоді постити муть в ті дні. 21 І ніхто не пришивав латки з нової тканини до старої одежини, ато нова латка урве старого, й гірша буде дірка. 22 І ніхто не наливав нового вина в старі бурдюки, ато нове вино порозривав бурдюки, й вино витече й бурдюки пропадуть; нове ж вино в нові бурдюки наливати. 23 І довелось переходити Йому в суботу через засіви; й почали ученики Його дорогу верстати, рвучи колоссе. 24 І казали до Него Фарисеї: Дивись, чого вони роблять у суботу, що не годить ся? 25 А Він рече до них: Чи ніколи не читали ви, що зробив Давид, як був у нужді і голодував він і ті, що були з ним? 26 Як увійшов він у Божий дом за Авиятара архиєрея, та й їв хлібі показні, що не годилось істи, як тільки священикам, і дав і тим, що були з ним? 27 І рече до них: Субота ради чоловіка постала, не чоловік задля суботи. 28 Тим Син чоловічий - Господь і суботи.

3 І ввійшов ізнов у школу; й був там чоловік, що мав суху руку. 2 І назирали Його, чи сцілить Його в суботу, щоб обвинуватити Його. 3 І рече до сухорукого чоловіка: Стань посередині. 4 І рече до них: Чи годить ся в суботу добро робити, чи зло робити? житте спасати, чи погубляти? Вони ж мовчали. 5 І, позирнувши на них кругом гнівно, жалуючи над скаменільнотою сердець їх, рехе чоловікові: Простягни руку твою. І простяг, і стала рука Його здоровая, як і друга. 6 І ввійшовши Фарисеї, зараз з Іродиянами зробили раду на Него, як Його погубити. 7 Ісус же відійшов з учениками своїми до моря; а великий натовп із Галилеї йшов за Ним, і з Юдеї, 8 і з Єрусалиму, із Ідумеї, і зза Йордану; й ті, що кругом Тира та Сидона, натовп великий, прочувши, скільки Він робив, поприходили до Него. 9 І сказав Він ученикам своїм наготовити Йому човна задля народу щоб не тиснулись до Него. 10 Многих бо сцілив, так що видались на Него, щоб приторкнутись до Него, хто з них мав недуги. 11 А духи нечисті, як бачили Його то падали ніць перед Ним, і кричали, говорччи: Ти еси Син Божий. 12 І остро грозив їм, щоб Його не виявляли. 13 І вийшов Він на гору, й покликав, кого скотів сам, і поприходили до Него. 14 І настановив дванайцятьох, щоб були з Ним, і щоб посылати їх проповідувати, 15 і щоб мали силу сціляти недуги, й виганяти біси. 16 І дав Симонові імя Петром; 17 та Якова Зеведеєвого, та Йоана, брата Якового, й дав їм імена Воанер-гес, що есть: Сини громові; 18 та Андрея, та Филипа, та Вартоломея, та Маттея, та Тому, та Якова Алфесевого, та Тадея, та Симона Хананця, 19 та Юду Іскаридького, що зрадив Його. 20 Входить вони в господу, і знов сходить ся народ, так що не могли ані хліба з'сти. 21 І прочувши своїки Його, вийшли взяти Його; казали бо, що Він не при собі. 22 А письменники, поприходивши з Єрусалиму, казали, що Вельзевула має, і що бісовським князем виганяє біси. 23 І, покликавши їх, говорив до них проповістями: Як може сатана настани виганяті? 24 І коли царство проти себе розділить ся, не може стояти царство те. 25 І коли господа против себе розділить ся, не може стояти господа тая. 26 І коли сатана устав против себе, й розділив ся, не може

стояти, а копець йому. 27 Не може ніхто надоби сильного, ввійшовши в господу його, пожакувати, як перше сильного не звяже; аж тоді господу його пограбить. 28 Істинно глаголю вам: Що всі гріхи відпустять ся синам чоловічим, і хули, якими б вони ні хулили; 29 хто ж хулити ме на Духа съятого, не має прощення во віki, а винен вічного осуду: (*αἰῶν g165, αἴδηπος g166*) 30 бо казали: Духа нечистого має. 31 Приходять тоді брати й мати його, і стоячи на дворі, послали до Него, кличучи Його. 32 І сидів народ круг Него; кажуть же Йому: Ось мати Твоя і брати Твої на дворі шукають Тебе. 33 І, озвавшись до них, рече: Хто се мати моя, або брати мої? 34 І, позирнувши кругом по тих, що сиділи коло Него, рече: Оце мати моя, і брати мої! 35 Хто бо чинити ме волю Божу, той брат мені, й сестра моя, і мати.

4 І почав знов навчати над морем; і назбиралось багато народу, так що Він увійшов у човен, щоб сидіти на і морі; а весь народ був на землі при морю. 2 І навчав їх багато проповістями, і глаголав до них у науці своїй: 3 Слухайте: Ось вийшов сіяч сіяти: 4 і сталося, як сіяв, одно впало над шляхом, і налетіло птаство небесне, і пожерло Його. 5 Інше ж упало на каменистому, де не мало доволі землі, і зараз посходило, бо не мало глибокої землі. 6 Як же зійшло сонце, повяло, й, не маючи кореня, посохло. 7 А інше попадало між тернину, й тернина, розвившись, поглушила Його, і овощу не дало. 8 А інше впало на землю добру, і дало плід, що сходив і ріс, і вродило одно в трийцяtero, а одно в шістьдесятєро а одно в сотеро. 9 І рече до них: Хто має уші слухати, нехай слухає. 10 Як же був на самоті, питались у Него ті, що з Ним, разом з дванайцятьма, про проповість. 11 І рече до них: Вам дано знати тайну царства Божого; тим же, що остроронь, у проповістях усе стається ся, 12 щоб дивлячись дивились, та й не бачили, і слухаючи слухали, та й не розуміли, щоб інколи не навернулись, і не простились їм гріхи. 13 І рече до них: Хиба не знаєте проповісті сієї? як же всі проповісті зрозумієте? 14 Сіяч слово сіє. 15 Шо ж над шляхом, се ті, де сіється слово, й, як почують, зараз приходить сатана, й забирає слово, посіяне в серцях їх. 16 Подібно ж і ті, що на каменистому посіяні, котрі, як почують слово, зараз із радостю приймають Його, 17 та не мають кореня в собі, а тільки до часу вони; опісля ж, як настане горе або гонення за слово, зараз блазнить ся. 18 А ті, що посіяні між тернину, се ті, що слухали слово, 19 та журба съвіта сього, й омана багацтва, і інші жадоби входять, і глушить слово, й безовочним робить ся воно. (*αἰῶν g165*) 20 А на землю добру посіяні, се ті, що чують слово й приймають, і приносять овощу, одно в трийцяtero, друге в шістьдесятєро, а інше в сотеро. 21 І рече до них: Чи нате приносять съвітло, щоб ставити Його під посудину, або під ліжко, а не щоб на съвічнику ставити? 22 Нема бо нічого скованого, щоб не обявилось; і не втасено, а щоб на яв вийшло. 23 Коли хто має уші слухати, нехай слухає. 24 І рече їм: Вважайте, що чуете: Якою мірою міряєте, відміряється вам, і прибавить ся вам, що слухаете. 25 Хто бо має, даст ся йому; а хто не має, і що має, візьметь ся від него. 26 І рече: Так есть царство Боже,

як коли чоловік, що вкине зерно у землю, 27 та й спить, і встає в ночі і в день, а зерно сходить і росте, як він не знає. 28 Від себе бо земля родить: спершу траву, потім колос, а далі повну пшеницю в колосі. 29 Як же доспіє овощ, зараз посилає серпа, бо настали жнива. 30 І рече: Кому уподобимо царство Боже? або до якої приповісти приложимо Його? 31 Воно мов зерно горчиці, що, як сіш Його в землю, то воно дрібніше від усіх зерен, які є на землі; 32 а як посість ся, сходить, і робить ся більшим над усі зілля, і ширить велике вітте, так що під тінню Його кублитись може птаство небесне. 33 І многими такими приповістями глаголав їм слово, скільки могли слухати. 34 Без приповісті ж не говорив їм; на самоті ж ученикам своїм виясновав усе. 35 І рече їм того дня, як настав вечір: Переvezімось на той бік. 36 І, відпустивши народ, узяли Його, яв був в човні. І інші ж човни були з Ним. 37 І скопилась велика вітряна буря, а філії заливали човен, так що вже тонув. 38 А був Він на кермі, сплючи на подусці. І розбудили Його, й кажуть Йому: Учителю, чи Тобі байдуже, що погибаємо? 39 І вставши, погрозив вітрові, і рече до моря: Мовчи, перестань! І втих вітер, і насталатишина велика. 40 І рече їм: Чого ви такі положиві? Як се? нема в вас віри? 41 І полякались страхом великим, і казали один до одного: Хто оце Сей, що й вітер і море слухає Його?

5 І перевезлись на той бік моря, у землю Гадаринську. 2 І скоро вийшов Він із човна, зараз зустрів Його чоловік із гробів у дусі нечистому, з що домував між гробами, і навіть залізами ніхто не міг Його звязати: 4 часто бо заковувано Його в кайдани й заліза, й розривав заліза на собі, й ламав кайдани, й ніхто Його не здолів угамувати. 5 І по всяк час у ночі і в день пробував він у горах та гробах, кричавши, та бивши себе каміннем. 6 Побачивши ж Ісуса oddaleki, прибіг та й уклонився Йому, 7 і, закричавши голосом великим, каже: Що мені й Тобі, Ісусе, Сину Бога Вишнього? Заклинаю Тебе Богом, не муч мене. 8 (Рече бо Йому: Вийди, душа нечистий, з чоловіка.) 9 І спітив Його: Яке ім'я твоє? І відповів, кажучи: Ім'я мое Легіон, бо нас багато. 10 І благав Його великими, щоб не висилав їх геть із тієї сторони. 11 Пасся ж там поблизу гір великий гурт свиней. 12 І благали Його всі бісі, кажучи: Пішли нас у свині, щоб ми ввійшли в них. 13 І зараз дозволив їм Ісус. І вийшовши нечисті духи, увійшли в свині; і кинув ся гурт із кручи в море, (було ж їх тисяч за дві,) та й потонули в морі. 14 А ті, що пасли свині, побігли, та й розказали вгороді і в селах. І повиходили дивитись, що се стало. 15 І приходять до Ісуса, й бачать біснуватого; сидить одягнений і при розумі, того, що мав Легиона, та й полякались. 16 І розказували їм ті, що бачили, що стало біснуватому, й про свині. 17 І почали вони просити Його вийти з їх границь. 18 І як увійшов Він у човен, просив Його той, що був біснуватий, щоб бути з Ним. 19 Ісус же не дозволив Йому, а рече до него: Йди до дому твого до твоїх, і розкажи їм, що тобі Господь зробив, і як помилував тебе. 20 І пішов і почав проповідувати в Десятиграді, що зробив Йому Ісус; і всі дивувались. 21 А як переплив Ісус човном ізнов на той бік, зібрались багато народу до Него; а був Він над

морем. 22 І ось приходить один із школьних старшин, на ім'я Яір, і, побачивши Його, упав у ноги Йому, 23 і велими благав Його, говорячи: Дочка моя кінчить ся, прийди й положи на неї руки, нехай одужає і буде жива. 24 І пішов із ним, і слідом за Ним пішло багато народу, і тиснулись до Него. 25 Жінка ж одна, що була в кровотічі років дванадцять, 26 і багато витерпіла від багатьох лікарів, і втратила все, що мала, й ніяко пільги не дізнала, а ще більш їй погіршало, 27 почувши про Ісуса, приступила між народом іззаду, та й приторкнулась до одежі Його. 28 Казала бо: Що, коли до одежі Його приторкнусь, спасу ся. 29 І зараз висохло жерело крові її і почула вона в тілі, що спілілась од недуги. 30 І зараз Ісус, почувши в собі, що сила вийшла з Него, обернувшись між народом, рече: Хто приторкнувся до одежі моєї? 31 І казали Йому ученики Його: Ти бачиш, як народ товпиться ся до Тебе, та й питаеть: Хто приторкнувся до мене? 32 І позирнув Він кругом, щоб побачити ту, що се зробила. 33 Жінка ж, злякавшись і затрусишись, знаючи, що сталося із нею, приступила, та й упала перед Ним, та й сказала Йому всю правду. 34 Він же рече їй: Дочки, віра твоя спасла тебе. Йди з упокоєм, і будь здорована від недуги твоєї. 35 Ще говорив Він, приходять від школьного старшини, кажучи: Що дочка твоя вмерла; на що ще трудиш учителя? 36 Ісус же, почувши сказане слово, рече зараз школьному старшині: Не лякайсь, тільки віруй. 37 І не дозволив ні кому йти з собою, тільки Петрові, та Якову, та Йоанові, брату Якова. 38 І приходить у господу до школьного старшини, й бачить тривогу, й плачущих, і голосячих велими. 39 І, ввійшовши, рече їм: Чого тривожетьесь та голосите? Дівча не вмерло, а спить. 40 І насыміхали ся з Него. Він же, виславши всіх, бере батька та матір дівчинки, й тих, що з Ним, і ввіходить, де дівча лежало. 41 І, взявши дівчу за руку, рече їй: Талита куми, що есть перекладом: Дівчинко, тобі глаголю: встань. 42 І зараз устало дівча, й ходило, бо було дванадцять років. І дивувались дивом великим. 43 І пильно наказав їм, щоб ніхто не довідав ся про се; й казав дати їй їсти.

6 І вийшовши звідтіля, прибув у свою країну; і йшли слідом за Ним ученики Його. 2 І, як настала субота, почав у школі навчати; і многі, слухаючи, дивувались, кажучи: Звідкіля се в Hero? і що се за розум, даний Йому, що дива такі руками Його роблять ся? з Хиба ж сей не тесля, син Марії, брат Яковів, і Йосіїв, і Юдин, і Симонів? і хиба не тут між нами сестри Його? і поблазнилися Ним. 4 Рече ж їм Ісус: Не есть пророк без чести, хиба що в країні своїй, та в родині, і в домівці своїй. 5 І не міг там ніякого чуда зробити, тільки на деяких недужих положивши руки, сцілив їх. 6 І дивувавсь недовірством їх. І ходив кругом по селах, навчаючи. 7 І покликав дванадцятьох, та й почав їх посилати по двоє, і дав їм владу над духами нечистими; 8 і звелів їм, щоб нічого не брали на дорогу, тільки одну палицю: ні торбини, ні хліба, ні через грошей, 9 щоб обувались у постоли й не вдягались у дві одежини. 10 І рече їм: Де б ви ні зайшли в яку господу, там пробуйайте, аж поки вийдете звідтіля. 11 А хто не прийме вас, ані слухати ме вас, то, виходячи звідтіля, обтурсіть і

порох із під ніг ваших, на съвідкуваннє їм. Істино глаголю вам: Одрадніще буде Содомові та Гоморі суднього дня, ніж городові тому. 12 I вийшовши вони, проповідували, щоб каялись. 13 I бісів багато виганяли, й намащували олівою багато недужих, і сціляли. 14 I дочувся цар Ірод (явне бо зробилось ім' Його), і каже: Що Йоан Хреститель із мертвих устав, і того роблять ся чудеса від него. 15 Інші казали, що се Ілля; інші ж казали, що се пророк або один з пророків. 16 Почекуши ж Ірод, сказав: Що се Йоан, котрого я стяв, він устав з мертвих. 17 Сей бо Ірод, піславши, взяв Йоана, та й звязав його в темниці за Іродияду, жінку Філіпа, брата свого; бооженивсь із нею. 18 Сказав бо Йоан Іродові: Що не годить ся тобі мати жінку брата твого. 19 Іродияда ж лютувала на него, й, хотіла його вбити, та не могла. 20 Ірод бо боявсь Йоана, знавши його, яко чоловіка праведного й съвятого, то й беріг його й, слухаючи його, багато робив, і залюбки його слухав. 21 Як же настав день нагідний, кали Ірод на свої родини бенкет справив дукам своїм, та гетьманам, та значним Галилейським, 22 і як увійшла дочка тієї Іродияди, танцювала, й додгудила Іродові, й, тим, що сидили з ним, озвав ся цар до дівиці: Прости в мене, чого бажаєш, а дам тобі. 23 I поклявсь їй: Що, чого б у мене ні попросила, дам тобі, хочби й половину царства мого. 24 Вона ж, вийшовши, каже матері своїй: Чого просити? Та ж каже: Голови Йоана Хрестителя. 25 I, ввійшовши зараз швидко до царя, просила, кажучи: Хочу, щоб мені дав зараз на блюді голову Йоана Хрестителя. 26 I зажурившися вельми цар, та задля клятви й задля тих, що з ним сидили, не хотів її відмовити. 27 I зараз піславши цар ката, звелів принести голову його; він же пішовши, стяв його в темниці. 28 I приніс голову його на блюді, і дав її дівиці, а дівиця дала її матері своїй. 29 I, довідавшися ученики його, пішшли і взяли тіло його, та й положили його в гробі. 30 I походились апостоли до Ісуса, й сповістили Його про все, й що робили, й чого навчали. 31 I рече до них: Іайдіть ви самі окроме в пусте місце, та відпочиньте трохи; було бо багато, що приходили й відходили, і навіть ніколи було ім' їсти. 32 I попили в пусте місце човном, окроме. 33 I бачив їх народ, як відчалювали, й пізнали Його многі, і збігались туди пішки з усіх городів, та й випередили їх, і походились до Него. 34 I вийшовши Ісус, побачив багато народу, й жалкував над ними, що були як вівці, не маючи пастира, і почав навчати їх багато. 35 I як уже багато часу минуло, приступивши до Него ученики Його, кажуть: Що се пусте місце, і вже час пізний, - 36 відпусти їх, щоб пішовши по околініх хуторах та селах, купили собі хліба: не мають бо що їсти. 37 Він же, озвавшись, рече до них: Дайте ви їм їсти. І кажуть Йому: Хиба, пішовши, купимо за двісті денаріїв хліба, й дамо їм їсти? 38 Він же рече до них: Скільки хлібів маєте? Ідіть та подивівте ся. I, візнавши, кажуть: Пять, та дві риби. 39 I звелів їм садовити всіх купа коло купа на зеленій траві, 40 і посідали вони ряд коло ряду по сотням і по півсотням. 41 I, взявши пять хлібів та дві риби, й поглянувши на небо, благословив, і ламав хліби, та й давав ученикам своїм, щоб клали перед ними; й дві риби поділив усім. 42 I їли всі, й наситились. 43 I

набрали окрушин дванайцять повних кошів, та й із риб. 44 А тих, що їли хліби, було з п'ять тисяч чоловіка. 45 I зараз примусив учеників своїх увійти в човен, та плисти на той бік попереду 'д Вітсаїд', поки сам одпустить народ. 46 I, відпустивши їх, пішов на гору молитись. 47 I як настав вечір, був човен серед моря, а він один на землі. 48 I бачив, як вони силкувались, веслючуючи; був бо вітер противний їм; і коло четвертої сторожі ночі приходить до них, іduчи по морю, і хотів минути їх. 49 Вони ж, бачивши Його, що ходить по морю, думали, що се мара, та й закричали: 50 всі бо Його бачили, й потрівожились. I зараз заговорив до них, і рече їм: Бодріть ся; се я; не лякайтесь. 51 I ввійшов до них у човен; і втих вітер, і вельми, над міру здумілись у собі, і дивувались. 52 Не зрозуміли бо про хліби: було бо серце їх засліплene. 53 I, перепливши, прибули в землю Генісарецьку, й причалили. 54 I як вийшли вони з човна, зараз, пізнавши Його, 55 кинулись по всій тій околиці, та й почади приносити на ношах тих, що нездужали, як почули, що Він там єсть. 56 I куди ні приходив Він, у села, чи городи, чи хутори, на майданах клали недужих, і благали Його, щоб ім' хоч до краю одежі Його приторкнутись, і хто тільки доторкнувсь Його, спасав ся.

7 I сходяться до Него Фарисеї та деякі з письменників, прийшовши з Єрусалиму. 2 I, побачивши деякіх з учеників Його, що нечистими руками, се єсть немитими, ідять хліб, судили: 3 (бо Фарисеї всі Жиди, поки по локіть не помиють рук, не ідять, додержуючи переказ старших; 4 і з торгу, поки не обмийуть ся, не ідять; і іншого багацько, що прийняли додержувати: обмиваннє чаш, і глеків, і мідяного посуду, і столів). 5 Тоді питали Його Фарисеї та письменники: Чом ученики Твої не живуть по переказу старших, а ідять хліб непомитими руками? 6 Він же, озвавшись, рече їм: Шо добрє пророкував Ісаїя про вас, лицемірів, як писано: Сей народ устами мене шанує, серце ж їх далеко від мене. 7 Марно ж покланяються ся мені, навчаючи наук, заповідей чоловічих. 8 Занехаявши бо заповідь Божу, держките ви переказ чоловічий, обмиваннє глеків та чаш, і іншого подібного такого багато робите. 9 I рече до них: Добре відкідаєте ви заповідь Божу, щоб переказ ваш хоронити. 10 Мойсей бо сказав: Поважай батька твого й матір твою; і: Хто налає батька або матір, нехай смертю вмре. 11 Ві ж кажете: Коли скаже чоловік батькові або матері: Корван (що єсть: Дар), чим би ти з мене покористував ся; 12 i не даете їому нічого більше робити батькові своєму, або матері своїй, 13 обертаючи в ніщо слово Боже переказом вашим, що ви переказали; й подібного такого багато робите. 14 I, покликавши ввесь народ, рече до них: Слухайте мене всі, та й розумійте: 15 Нема нічого остеронь чоловіка, що ввійшовши в него, могло б опоганити його; а що виходить від него, се те, що поганить чоловіка. 16 Коли хто має уші слухати, нехай слухає. 17 I як увійшов у господа від людей, питали в Него ученики Його про приповість. 18 I рече до них: Так і ви нерозумливі? Не зрозуміли, що все, що остеронь і входить у чоловіка, не може його опоганити? 19 бо не входить їому в серце,

а в живіт, і виходить в одігдник, очищаючи всяку їжу? 20 Рече ж: Що виходить з чоловіка, те поганить чоловіка. 21 З середини бо, з серця чоловіка, думки лихі виходять, перелюбки, блуд, душогубство, 22 злодійства, зажерливість, ледарство, підступ, роспутність, лихе око, хула, гордощі, дуроші: 23 все се лихе з середини виходить, і поганить чоловіка. 24 І, піднявшись ізвітділя, пішов на узгриниччя Тирські та Сидонські, і ввійшовши в господу, хотів, щоб ніхто не знов; та не міг утатісь. 25 Почувши бо жінка, в котрої дочка її мала духа нечистого, приступила і впала в ноги Йому 26 Була ж жінка Грекиня, родом Сирофиникиянка; й благала Його, щоб вигнав біса з дочки її. 27 Ісус же рече їй: Дай перше найстіс дітям: не добре бо взяти хліб у дітей, і кинути собакам. 28 Вона ж озвалась, та й каже до Него: Так, Господи; тільки ж і собаки під столом їдять кришки від дітей. 29 І рече їй: За се слово їди; вийшов біс із дочки твоєї. 30 І, пішовши в домівку свою, знайшла, що біс вийшов, і дочка її лежить на постелі. 31 І, знов вийшовши з границь Тирських та Сидонських, прийшов до моря Галилейського, у границі Десятиградські. 32 І приводять до Него глухого й тяжкомовного; й просята Його, щоб положив на него руку. 33 І, взявши його від народу окреме, вложив пучки свої в уші Йому, й сплюнувши, приторкнувсь до язика Йому; 34 І, позирнувши на небо, зітхнув і рече до него: Єфата, се есть: Одчинись. 35 І зараз одчинив ся Йому слух, і розімкнулись окови язика його, й заговорив добре. 36 І наказав їм, щоб нікому не говорили. Що ж більше Він наказував, то надто більше вони проповідували; 37 І превельми дивувались, кажучи: Гаразд усе вчинив: і глухим дав чути, й німим говорити.

8 Тими днями, як було пребагато народу й не мали що їсти, покликавши Ісус учеників своїх, рече їм: 2 Жаль мені народу, що вже три дні пробувають зо мною, і не мають що їсти; 3 А коли відпущу їх голодних до домівок їх, помішують в дорозі; деякі бо з них здалека поприходили. 4 І відказали Йому ученики Його: Звідкіля ж сих зможе хто тут нагодувати хлібом у пустині? 5 І питав їх: Скільки маєте хлібів? Вони ж кажуть: Сім. 6 І звелів Він народові сідати на землі; і взявши сім хлібів, оддавши хвалу, ламав і давав ученикам своїм, щоб клали перед ними; і клади перед народом. 7 І мали рибок кілька; й поблагословивши, казав покласти й те. 8 І лі ж і наситились, і назирали останків ламаного сім кошів. 9 Було ж тих, що їли, з чотирьох тисяч; і відпустив їх. 10 І, зараз увійшовши в човен з учениками своїми, прибув у сторони Далманутанські. 11 І вийшли Фарисеї, та й почали перепитуватись із Ним, допевняючись у Него ознаки з неба, спокушуючи Його. 12 І зітхнувша Він духом своїм, рече: Чого кодло се ознаки шукає? Істино глаголю вам: Не дастъ ся кодлу сьому ознака. 13 І, оставивши їх, увійшов знов у човен, і поплив на той бік. 14 І забули взяти хліба, й опріч одного хліба не мали з собою в човні. 15 І наказував їм, глаголючи: Гледіть, остерегайтесь квасу Фарисейського й квасу Іродового. 16 І міркували вони між собою, кажучи: Се, що хліба не маємо. 17 І зрозумівші Ісус,

рече їм: Чого міркуєте, що хліба не маєте? Невже ж ви ще не постерегаете й не розумієте? Чи ще затверділе маєте серце ваше? 18 Очі мавши, не бачите? Й, уші мавши, не чуєте, й вже не памятаєте? 19 Як пять хлібів ламав я на пять тисяч, скільки кошків повних ламаного назирали ви? Кажуть Йому: Дванайцять. 20 Як же сім на чотирі тисячі, скільки кошків повних ламаного назирали ви? Вони кажуть: Сім. 21 І рече їм: Як же ви не розумієте? 22 І приходить у Витсадіу; й приводять Йому сліпого, й просять Його, щоб до него приторкнув ся. 23 І взявши за руку сліпого, вивів його осторонь села; й, сплюнувши на очі його, положив руки на него, й спітав його, чи що бачить. 24 І, позирнувши вгору, каже: Бачу людей, що мов дерева ходять. 25 Опісля знов положив руки на очі його, і заставив його позирнути вгору; і сцілив ся він, і бачив ясно все. 26 І відослав його до домівки його, глаголючи: Ані в село не входь, ані розказуй нікому в селі. 27 І вийшов Ісус і ученики Його у села Кесарії Філіппової, і дорогон питав учеників своїх, глаголючи їм: Хто я, - кажуть люде? 28 Вони ж одоказали: Йоан Хреститель; а інші: Ілля; інші ж: Один з пророків. 29 А він рече їм: Ви ж, хто скажете? Озвав ся ж Петр і каже Йому: Ти еси Христос. 30 І наказав їм, щоб нікому не казали про Него. 31 І почав навчати їх, що мусить Син чоловічий багато терпіти, й відцірують ся Його старші, та архієреї, та письменники, і вібуть, і в третій день воскресне Він. 32 І явно слово гляголав. І взявши Його Петра, почав докоряті Йому. 33 Він же, обернувшись і поглянувши на учеників своїх, докорив Петру, глаголючи: Іди геть, сатано: бо мислиш не про Боже, а про чоловіче. 34 І, прикладавши народ укупі з учениками своїми, рече їм: Хто хоче йти за мною, нехай одречеться ся себе, й візьме хрест свій, та й іде слідом за мною. 35 Хто бо хоче душу свою спасти, погубить її; хто ж погубить душу свою задля мене та євангелії, той спасе її. 36 Шо бо за користь чоловікові, коли здобуде съйті увесь, а занапастить душу свою? 37 Або що дасть чоловік у замін душі своєї? 38 Хто бо соромити меть ся мене й моїх словес між кодлом сим перелюбним і грішним, і Син чоловічий соромити меть ся його, як приайде в славі Отця свого з ангелами съявити.

9 І рече їм: Істино глаголю вам: Шо є деякі між стоячими тут, котрі не вкусять смерті, поки побачять царство Боже, що приайде в потузі. 2 А через шість день бере Ісус Петра, та Якова, та Йоана, й веде їх на гору високу окреме самих; і переобразивсь перед ними. 3 І стала одежа Його осяйна, велими біла мов сніг, якої біляр на землі не може вблити. 4 І явив ся їм Ілля з Мойсейом, і розмовляли з Ісусом. 5 І озвавшися Петр, каже до Ісуся: Учителю, добре нам тут бути; зробимо три намети, Тобі один, і Мойсейові один, і Ілії один. 6 Не знов бо, що казати: були бо полякані. 7 І постала хмара отіняюча їх, і вийшов голос із хмари глаголючи: Се Син мій любий; Його слухайте. 8 І зараз озирнувшись, уже нікого не бачили, тільки Ісуся одного з собою. 9 Як же вони сходили з гори, наказав їм, щоб нікому не казали, що бачили, аж поки Син чоловічий з мертвих воскресне. 10 І задержали вони се слово в себе, перепитуючись, що се

єсть: із мертвих воскреснути. 11 І питали Його, говорячи: Що се кажуть письменники, що Ілля мусить прийти перше? 12 Він же, озвавшись, рече їм: Ілля, прийшовши перше, налагодить усе; і як писано про Сина чоловічого, щоб Він багато витерпів і був погорджений. 13 Тільки ж глаголю вам: Що Ілля прийшов, і зробили йому, що схотіли, як писано про него. 14 І, прийшовши до учеників, побачив багато народу кругом них, і письменників, що перепитують ся з ними. 15 І зараз увесь народ, побачивши Його, велими спохонувся, і прибігаючи витали Його. 16 І питав Він письменників: Про що ви перепитуєте ся з ними? 17 І озвавшись один з народу, каже: Учителю, призів я сина мою до тебе, що має духа німого. 18 І як схопить його, то рве його, й пінить ся він, і скрігоче зубами своїми, та все сохне. І казав я ученикам твоїм, щоб його вигнали, та не здоліли. 19 Він же, озвавшись, рече йому: О кодло невірне! доки в вас буду? доки терпіти my вас? Приведіть його до мене. 20 І привели його до Него. І, побачивши Його, зараз дух затряс ним; і впавши той на землю, качав ся запінівшись. 21 І спітав батька його: З якого се часу, що так сталось йому? Він же казав: З малку. 22 І почасту в огонь кидав його і в воду, щоб погубити його. Тільки ж, коли що зможеш, поможи нам, змилосердившись над нами. 23 Ісус же рече йому: Коли можеш у те вірувати, то все можливе вірючому. 24 І зараз, заголосивши, батько хлопчика, каже кріз слози: Вірую, Господи; поможи моєму недовірству. 25 Бачивши ж Ісус, що збігається ся народ, погрозив духові нечистому, глаголючи йому: Душі німий і глухий, я тобі повеліваю, вийди з него й більш не входь в него. 26 І закричавши, й велими потряс ним, вийшов; і став наче мертвий; так що многі казали: Що вмер. 27 Ісус же, взявши його за руку, підвів його; та він устав. 28 І, як увіходив у господу, ученики Його питали Його окреме: Чому ми не змогли вигнати його. 29 І рече їм: Се кодло нічим не може вийти, тільки молитвою та постом. 30 І, вийшовши звідтіля, переходили через Галилею, і не хотів, щоб хто зінав. 31 Навчав бо учеників своїх, і глаголав їм: Що Син чоловічий буде виданий у руки чоловічі, і вбить Його, і вбитий, Він третього дня воскресне. 32 Вони ж не розуміли слова, і боялись Його спітати. 33 І прийшов у Капернаум, і, бувши в господі, спітав їх: Про що ви дорогою між собою міркували? 34 Вони ж мовчали; перемовлялись бо між собою в дорозі, хто більший. 35 І сівши, привезав дванадцятьох, і рече їм: Коли кто хоче першим бути, нехай буде з усіх останнім і всім слугою. 36 І, взявши дитину, поставив її серед них, і обнявши її, рече їм: 37 Хто одно з таких дітей прийме в ім'я мов, мене приймав; а хто мене приймає, не мене приймає, а пославшого мене. 38 Озвавсь до Него Йоан, говорячи: Учителю, бачили ми одного, що імям твоїм виганяв біси, а не ходить слідом за нами, й заборонили йому; бо не ходить слідом за нами. 39 Ісус же рече: Не бороніть йому, нема бо такого, що зробить чудо в ім'я мое, і зможе скоро злословити мене. 40 Хто бо не проти вас, той за вас. 41 Хто бо напоїть вас чащею води в ім'я мое, що ви Христові, істинно глаголю вам: не втеряє нагороди своєї. 42 Та хто зблазнить одного з малих віруючих у мене, лучче йому, коли б почеплено

жорно млинове на шию йому, та й укинуто в море. 43 І коли бдазнить тебе рука твоя, відотній її; лучче тобі калікою в життє ввійти, ніж, дві руці мавши, піти в пекло, в огонь невгасаючий, (Geenna g1067) 44 де червяк їх не вмирає, й огонь не власає. 45 І коли нога твоя зблазнить тебе, відотній її; лучче тобі ввійти в життє кривим, ніж дві нозі мавши, бути вкинутим у пекло, в огонь невгасаючий, (Geenna g1067) 46 де червяк їх не вмирає й огонь не власає. 47 І коли око твое зблазнить тебе, вирви його; лучче тобі одноюкою увійти в царство Боже, ніж, дві очі мавши, бути вкинутим ув огнене пекло, (Geenna g1067) 48 де червяк їх не вмирає, й огонь не власає. 49 Кохен бо огнем посолить ся, і кожна жертва сіллю посолить ся. 50 Добро сіль; коли ж сіль несолона стане, то чим солити Ti? Майте в собі сіль, і майте впокій між собою.

10 І, вставши звідтіля, приходить у границі Юдейська через той бік Йордану; і знов сходять ся люди до Него, й своїм звичаєм знов навчав їх. 2 І приступивши Фарисеї, питали! Його: Чи годить ся чоловікові з жінкою розводитись? спокушуючи Його. 3 Він же, озвавшись, рече їм: Що заповідав вам Мойсей? 4 Вони ж сказали: Мойсей дозволив написати розвідний лист, та й відпустити. 5 І озвавшись Ісус, рече їм: Ради жорстокості серця вашого написав вам заповідь сю. 6 З почину ж творення - чоловіком і жінкою створив їх Бог. 7 Тим покине чоловік батька свого матір, і пригорнеть ся до жінки своєї, 8 і будуть у двох тіло одні; то вже їх більш не двоє, а одно тіло. 9 Оце ж, що Бог злучив, чоловік нехай не розлуче. 10 А в господі знов ученики Його про се питали Ного. 11 І рече їм: Хто розведеться з жінкою своюю, і оженить ся з іншою, робить перелюб з нею. 12 І коли жінка розведеться з чоловіком своїм, та вийде за іншого, робить перелюб. 13 І приношено Йому дітей, щоб приторкнувшись до них; ученики ж заказували тим, що приносили. 14 Побачивши ж Ісус, прогнівив ся, і рече їм: Дайте дітям приходити до мене, й не бороніть їм; таких бо царство Боже. 15 Істинно глаголю вам: Хто не прийме царства Божого, як мала дитина, не ввайде в него. 16 І, обнявши їх, положив руки на них, і благословив їх. 17 І, як увіходив Він у дорогу, прибіг один, і вставши перед Ним на коліна, питав Його: Учителю благий, що робити мені, щоб життє вічне наслідувати? (aiōnios g166) 18 Ісус же рече йому: Чого мене звеш благим? Ніхто не благий, тільки один, Бог. 19 Заповіді знаєш: Не роби перелюб. Не вбивай. Не кради. Не съвідкуй криво. Не обижай. Поважай батька твоого матір. 20 Він же, озвавшись, каже Йому: Учителю, се все я хоронив з малку мого. 21 Ісус же, поглянувши на него, уподобав його, і рече йому: Одного тобі не достає: іди, що маєш, продай і дай убогим, і мати меш скарб на небі; і прийди, та й іди слідом за мною, взявши хрест. 22 Він же, закутившись од слова своєго, пішов сумуючи: мав бо достатки великі. 23 І позирнувши Ісус округи, рече ученикам своїм: Як тяжко багацтва маючим у царство Боже ввійти! 24 Ученики ж вжахнулися од словес Його. Ісус же, знов озвавшись, рече їм: Діти, як тяжко вповаючим на багацтва в царство Боже ввійти! 25 Легше верблюдові кріз ушко голки

пройти, ніж багатому в царство Боже ввійти. 26 Вони ж, надто здивувались, говорячи між собою: То хто ж може спастись? 27 Споглянувши ж на них Ісус, рече: У людей неможливе, та не в Бога; все бо можливе в Бога. 28 I почав Петр говорити Йому: Ось ми покинули все, та й пішли слідом за Тобою. 29 Озвав ся ж Ісус і рече: Істинно глаголю вам: Нема чоловіка, що покинув домівку, або братів, або сестер, або батька, або матір, або жінку, або дітей, або поля ради мене і євангелії, 30 та й не прийняв у сотero тепер, часу сього, серед гонення, домівок, і братів, і сестер, і матірок, і дітей, і земель, а в віку будучому життє вічне. (aiōn g165, aīthōn g166) 31 Многі ж перві будуть останні, а останні перві. 32 Були ж вони в дорозі, ідучи в Єрусалим, і випередив їх Ісус; й вжахнулися вони; і, йдучи за ним, лякались. I, взявши знов дванадцятьох, почав їм глаголати, що Йому станеться: 33 Що ось ідемо в Єрусалим, і Син чоловічий буде виданий архиереям та письменникам, і осудять вони Його на смерть, і видадуть Його поганам; 34 і насымкатахуть ся з Него, і бити мутъ Його, і плювати мутъ на Него, і вбить Його; і третього дня воскресне. 35 I приступають до Него Яков та Іоан, сини Зеведеїв, кажучи: Учителю, хочемо, щоб, про що просити мем, зробив нам. 36 Він же рече їм: Шо хочете, щоб зробив вам? 37 Вони ж кажуть Йому: Дай нам, щоб один по правиці в Тебе, а один по лівниці в Тебе сиділи ми в славі Твоїй. 38 Ісус же рече їм: Не знаєте, чого просите. Чи зможете пити чашу, яку я плю, і хрещеннем, яким я хрещуся, хрестилися? 39 Вони ж кажуть Йому: Можемо. Ісус же рече їм: Ви-то чашу, яку я плю, пити мете, і хрещеннем, яким я хрещусь, хрестилися; 40 тільки ж, щоб сидіти вам по правиці в мене й по лівниці в мене, се не єсть мос дати, а кому приготовлено. 41 I почувши десять, почали ремствувати на Якова та Іоана. 42 Ісус же, покликавши їх, рече їм: Ви знаєте, що котрі, здається, князюють над поганами, панують над ними, і великі їх управлюють ними. 43 Не так же буде в вас; ні, хто хоче статися великим між вами, нехай буде слугою вам; 44 і хто хоче між вами статися першим, нехай буде усім рабом. 45 Бо й Син чоловічий не пришов, щоб служено Йому, а служити й дати душу свою викуп за многих. 46 I приходять у Єріхон; і як виходив Він із Єріхону, і ученики Його, й багато народу, син Тимеїв, Вартимей сліпий, сидів над шляхом, просячи. 47 I, почувши, що се Ісус Назарянин, почав кричати й казати: Сину Давидів Ісусе, помилуй мене. 48 I сварли на него многі, щоб мовчав; він же ще більше кричав: Сину Давидів, помилуй мене. 49 I, зупинивши Ісус, звелів його покликати. I покликали сліпого, говорячи Йому: Бодрись, устань; кличе тебе. 50 Він же, скинувши одежду свою, встав і приступив до Ісуса. 51 I, озвавшись, рече Йому Ісус: Шо хочеш, щоб зробив тобі? Сліпий же каже Йому: Учителю, щоб прозрів. 52 Ісус же рече Йому: Іди, віра твоя спасла тебе. I зараз прозрів він, і пішов слідом за Ісусом дорогою.

11 I як наблизились до Єрусалиму, до Витфагії Й Витанії, до гори Оливної, посилає двох учеників своїх, 2 i рече їм: Ідіть у село, що перед вами, і зараз, увійшовши в него, знайдете осля привязане, на корте ніхто в людей не сідав, одвязавши його, приведіть. 3 I, коли хто вам скаже: Що

се робите? скажіть: Що Господові його треба; й зараз його відошле сюди. 4 Пійшли ж вони, і знайшли осля привязане коло дверей зашвору, на роздоріжжю, та й одвязали його. 5 I деякі, що там стояли, казали їм: Шо ви робите, одвязуючи осля? 6 Вони ж сказали їм, як звелів Ісус; і пустили їх. 7 I привели осля до Ісуса, й накинули на него одежду свою, і посадили на него. 8 Многі ж одежду свою розстилали по дорозі, інші ж гілле різали з дерев, і встилали дорогу. 9 Інші, що попереду йшли, і що слідом за Ним йшли, покликували, кажучи: Осанна! Благословен грядущий в ім'я Господнє; 10 благословенне грядуще в ім'я Господа царство отця нашого Давида. Осанна на вишинах! 11 I ввійшов Ісус в Єрусалим в церкву, і, оглянувши все, як пізня вже була година, вийшов в Витанію з дванадцятьма. 12 I назавтра, як вийшли вони з Витанії, зголоднів, 13 i, заглядівші смоківницю оддалеки, що мала листе, прийшов, чи не знайде чого на ній. I, прийшовши до неї, нічого не знайшов, тільки листе; не була бо ще пора на смокви. 14 I, озвавшись Ісус, рече до неї: Щоб ніколи з тебе по вік ніхто овощу не єв. I чули ученики Його. (aiōn g165) 15 I приходять у Єрусалим, і ввійшовши Ісус у церкву, почав виганяти продаючих і купуючих у церкви, і столи міньяльників, і ослони продаючих голуби поперевертав, 16 i не давав, щоб хто носив посуд через церкву. 17 I навчав, глаголючи їм: Хиба не писано: Шо дом мій дом молитви звати меться у всіх народів? ви ж зробили його вертепом розбійників. 18 I чули письменники та архиєреї й шукали, як би Його погубити: боялись бо Його, бо ввесь народ дивував ся наукою Його. 19 I, як вечір, настав, вийшов Вів остронь із города. 20 А вранці, мимо йдучи, побачили смоківницю всхолу від коріння. 21 I споглянувши Петр, рече Йому: Учителю, дивись, смоківниця, що прокляв еси, всхола. 22 I озвавшись Ісус, рече їм: Майте віру Божу. 23 Істинно глаголю вам: Шо хто скаже горі сій: Двигнись і кинься в море, та й не сумнити меться в серпі своїм, а вірувати ме, що, що каже, станеться, буде Йому, що скаже. 24 Тим глаголю вам: Усе, чого молячись просите, віруйте, що одержите, й буде вам. 25 I як стойте молячись, прощайте, коли що маєте проти кого, щоб і Отець ваш, що на небі, відпустив вам провини ваши. 26 Коли ж ви не прощаєте, то і Отець ваш, що на небі, не простить вам провин ваших. 27 I приходять знов у Єрусалим; i, як по церкві ходив Він, приступають до Вето архиєреї, та письменники, та старші, 28 i кажуть Йому: Якою властю Ти і се робиш? i хто Тобі властя таку дав, щоб се робити? 29 Ісус же, озвавшись, рече їм: Спитаю вас і я про одну річ; відкажіть мені, то й я скажу вам, якою властю се роблю. 30 Хрещеннє Іоанове чи з неба було, чи від людей? Відкажіть мені. 31 I міркували між собою, говорячи: Коди скажемо: З неба, то скаже: Чом же не поняли віри Йому? 32 Коли ж скажемо: Від людей, то боялись людей: всі бо мали Йоана, що він справді пророк був. 33 I, озвавшись, кажуть Ісусові: Не знаємо. Ісус, озвавшись, рече їм: То й я не кажу вам, якою властю се роблю.

12 I почав їм приповістями промовляти: Виноградник насадив чоловік, і обгородив тином, і викопав виноточу,

й збудував башту, й передав його виноградарям, тай від'їхав. 2 | післав до виноградарів у пору слуги, щоб у виноградарів узяв овощу виноградного. 3 Вони ж, ухопивши його, били, та й відослали впорожні. 4 | знов післав до них іншого слугу, та й на того кидаючи каміннем, пробили йому голову, й відослали зневаженого. 5 | знов іншого післав, та й того вбили, й багато інших, одних побили, а других повбивали. 6 Ще ж одного сина мавши, любого свого, післав і його до них на останок, говорячи: Що посorumлять ся сина моого. 7 Виноградарі ж тій казали між собою: Що се наслідник; ходімо вбємо його, то й наше буде наслідство. 8 |, взявиши його, вбили, та й викинули геть із виноградника. 9 Що ж зробить пан виноградника? Приайде та й вигубить виноградарів, і дасть виноградник іншим. 10 Чи й писання цього не читали: Камінь, що відкинули будівничі, сей став ся головою угла? 11 Від Господа стало ся се, й дивне в очах наших. 12 | шукали Його взяти, та лякалися народу; зрозуміли бо, що до них приповість сказав; і зоставивши Його, пішли. 13 | посилають до Него деяких Фарисеїв та Іродиян, щоб Його піймати словом. 14 Вони ж, прийшовши, кажуть Йому: Учителю, знаємо, що праведний єси, й не дਬаєш нї про кого, бо не дивишся на лиць людей, а на путь Божий правдою наставляєш. Годить ся данину кесареві давати, чи нї? Давати нам, чи не давати? 15 Він же, знаючи їх лицемірство, рече їм: Що мене спокутуєте? Принесіть мені денарія, щоб я бачив. 16 Вони ж принесли. | рече їм: Чис обличче се й надпис? Вони ж сказали Йому: Кесареве. 17 | озваввшись Ісус, рече їм: Оддайте кесареве кесареві, а Боже Богові. | дивувались Йому. 18 | приходять Садукей до Него, що кажуть: нема воскресення, та й питали Його, говорячи: 19 Учителю, Мойсей написав нам, що, як у кого брат умре та зоставить жінку, а дітей не зоставить, дак щоб уязв брат його жінку його, й воскресив насіннє братові своєму. 20 Сім оце братів було; й перший уязв жінку, і вмираючи, не зоставив насіння; 21 і другий уязв її, та й він не зоставив насіння; і третій також так. 22 | брали її семеро, та й не зоставили насіння; остання з усіх умерла й жінка. 23 Оце ж у воскресенню, як воскреснуть, котого з них буде жінка? семеро бо мали її за жінку. 24 | озваввшись Ісус, рече їм: Чи не того ви помиляєтесь, що не знаєте писання, нї сили Божої? 25 Коли бо з мертвих устануть, то нї женяться, нї віддають ся, а будуть як ангели на небесах. 26 Про мертвих же, що встають, хиба не читали в книзі Мойсейовій, як коло купини промовив до него Бог, глалолючи: Я Бог Авраамів, і Бог Ісааків, і Бог Яковів? 27 Не есть Бог мертвих, а Бог живих. Ви оце велими помиляєтесь. 28 | прступивши один з писменників, почувши їх перепитуваннє, і вбачаючи, що добре їм відповів, спітив Його: Котора перша з усіх заповідь? 29 Ісус же відказав Йому: Що перша з усіх заповідей: Слухай, Ізраїлю: Господь Бог ваш. Господь один есть; 30 і: Люби Господа Бога твого всім серцем твоїм, і всією душою твоєю, і всією думкою твоєю, і всією силою твоєю. Оце перша заповідь. 31 А друга подібна, така: Люби близнього твого як себе самого. Більшої від сих іншої заповіді нема. 32 | каже Йому писменник: Добре, учителю; правду промовив єси, що

один есть Бог, і нема іншого, тільки Він; 33 і що любити Його всім серцем, і всією думкою, і всією душою, і всією силою, і любити близнього, як себе самого, се бльше нїж усі огняні жертви й посьвяти. 34 | вбачаючи Ісус, що він розумно відказав, рече Йому: Не далеко еси від царства Божого. | і ніхто ніколи не важив ся Його питати. 35 | озваввшись Ісус, глаголав, навчаючи в церкві: Як се кажуть писменники, що Христос син Давидів? 36 Сам бо Давид промовив Духом съятим: "Рече Господь Господеві моєму: Сиди по правиці в мене, доки положу вороги твої підніжком нїг твоїх." 37 Сам оце ж Давид зве Його Господем: звідкіля ж він син Його? | багато народу слухало Його любо. 38 | глаголав їм у науці своїй: Остерегайтесь писменників, що люблять в шатах ходити, та витання на торгах, 39 та перші сідалица по школах, та перші місця на бенкетах; 40 що жеруть доми удовиць, і задля виду довго моляться. Сї приймуть ще тяжчий осуд. 41 | сівши Ісус навпроти скарбони, дививсь, як народ кидає гроши в скарбону. | і многі заможні кидали по багато. 42 | прийшовши одна вдовиця вбога, вкинула дві лепти, чи то шеля. 43 | прикладавши учеників своїх, рече їм: Істино глаголю вам: Що вдовиця ся вбога більш усіх укинула, що кидали в скарбону. 44 Усі бо з достатку свого кидали, ся ж з недостатку свого: все, що мала, вкинула,увесь прожиток свій.

13 |, як виходив з церкви, каже Йому один з учеників Його: Учителю, дивись, яке камінне і яка будівля. 2 A Ісус, озваввшись, рече Йому: Чи бачиш сю велику будівлю? не зоставить ся тут камінь на камені, щоб не зруйновано. 3 A як сідів на горі Оливній, на впроти церкви, питали Його на са маті Петр, та Яков, та Іоан, та Андрей: 4 Скажи нам, коли се буде, й яка ознака, коли має все те скінчиться? 5 Ісус же, озваввшись до них, почав глаголати: Остерегайтесь, щоб хто вас не звів. 6 Багато бо приходить муть в імя мое, говорячи, що се я, і многих зведуть. 7 Як же чути мете про воїни та про слухи воен, не трівожтесь: мусить бо стати ся; та ще не конець. 8 Устане бо народ на народ і царство на царство, й буде трус по місцях і буде голоднеча та буча: се почин горя. 9 Ви ж самі остерегайтесь: видавати муть бо вас у ради, й по школах будете биті, і перед воїводи та царі ставлені задля мене, на съвідкуваннє їм. 10 | між усіма народами мусить первше проповідатись евангелия. 11 Як же вести муть вас, видаючи, не дбайте заздалегідь, що казати мете, ані надумуйтесь, а, що дасть ся вам тієї години, та й промовляйте: не ви бо промовляєте, а Дух съятий. 12 Видавати ме ж брат брата на смерть, і батько дитину; і вставати муть діти на родителів, та й убивати муть їх. 13 | ненавидіти муть вас усі задля імя моого; хто ж витерпити до останку, той спасеть ся. 14 Як же побачите гидоту спустіння, що сказав Даниїл пророк, стоячу, де не слід (хто читає, нехай розуміє), тоді хто в Юдеї, нехай втікає на гори; 15 хто ж на криші, нехай не лазить у хату, ані ввіходить узяти що з хати своєї; 16 і хто в полі, нехай не вертается ся назад узяти одежду свою. 17 Горе ж важким і годуючим під той час! 18 Молітв ся ж, щоб не довелось утікати вам зимою. 19 Будуть бо дні тиїгоре, якого не було від почину творення, як творив Бог, до

сього часу, й не буде. 20 І коли б Господь не вкоротив днів, то не спасло ся б жадне тіло; та задля вибраних, що вибрали їх, укоротив дні. 21 І, тоді коли хто вам скаже: Дивись, ось Христос, або: Дивись, он; де йміть віри. 22 Постануть бо лжехристи і лжепророки, й давати муть ознаки та дива, щоб звести, коли можна, й вибраних. 23 Ви яг гледіть: ось я наперед сказав вам усе. 24 Тільки ж у ті дні, після горя того, сонце померкне, й місяць не давати ме сьвітла свого, 25 і зорі з неба падати муть, і сили, що на небесах, захитають ся. 26 І тоді побачять Сина чоловічого, грядущого на хмарах, з силою великою і славою. 27 І тоді пішле ангели свої, і позбирає вибраних своїх од чотирох вітрів, од кінця землі до кінця неба. 28 Від смоківниці ж взьміть собі приклад: Коли все вітте її мягке стане та пустить листе, знайте, що близько літо. 29 Так і ви: як побачите, що се стало ся, знайте, що близько, під дверима. 30 Істинно глаголю вам: що на перейде рід сей, доки все це станеть ся. 31 Небо й земля передуть, слова ж мої не передуть. 32 Про день же той і годину ніхто не знає, ні ангели, що на небі, ні Син, тільки Отець. 33 Гледіть, пильнуйте й моліть ся, не знаєте бо, коди пора. 34 Як чоловік, що від'їжджає, зоставивши господу свою і давши слугам своїм владу, і кожному діло його, а воротареві звелів, щоб пильнував. 35 Оце ж пильнуйте: (не знаєте бо, коли пан господи прийде, увечері, чи опівночі, чи в півні, чи вранці;) 36 щоб, прийшовши несподівано, не знайшов вас сплячих. 37 Що ж я вам глаголю, усім глаголю: Пильнуйте.

14 Була ж пасха й опрісноки по двох днях; і шукали архиєреї, та письменники, як би Його, підступом узявши, вбити. 2 Та казали: Тільки не в съвято, щоб бучи не було в народі. 3 А як був Він у Витанії, в господі Симона прокаженного, та сидів за столом, прийшла жінка, маючи любастровий збаночок міра нардового, правдивого, предорогого, й розбивши посудинку, злила Йому на голову. 4 Були ж деякі, що сердились у собі, кажучи: На що ся втратиша мира? 5 Можна бо було се продати більш ніж за триста денаріїв, та дати вбогим. І дорекали їй. 6 Ісус же рече: Оставте її. На що завдаєте їй жалю? добре діло вчинила на мені. 7 Всякого бо часу вбогих маєте з собою, і коли схочете, можете їм добро робити; мене ж не всякого часу маєте. 8 Що змогла ся, зробила: попередила намастити тіло мов на погребенне. 9 Істинно глаголю вам: Де б ні проповідувалась євангелія ся по всьому съвіту, казати меть ся й те, що зробила оця, на спомин її. 10 А Юда Іскариоцький, один з дванайцьтох, пішов до архиєреїв, щоб їм зрадити Його. 11 Вони ж почувши, зраділи, й обіцяли Йому срібняків дати. І шукав, як би у добру годину Його зрадити. 12 І первого дня опрісночного, як пасхове ягня колопи, кажуть Йому ученики Його: Де хочеш, щоб пішовши, наготовили Тобі їсти пасху? 13 І посилає двох з учеників своїх, і рече їм: Ідіть у город, і зустрінє вас чоловік, несучи глек води; йдіть за ним, 14 і куди ввійде він, скажіть господареві: що учитель каже: Де съвітиця, щоб пасху з учениками моїми мені їсти? 15 І він вам покаже гірнищо простору, прибрану й готову; там приготовте нам. 16 І вийшли ученики Його, й прийшли в город, й знайшли, як Він сказав їм, і приготовили пасху. 17 І,

як настав вечір, приходить з дванайдятьма. 18 І, як сиділи вони за столом та їли, рече Ісус: Істинно глаголю вам: що один з вас зрадить мене, котрий єсть за мною. 19 Вони ж почали смутити ся і казати до Него один по одному: Ажеж не я? і другий: Аже ж не я? 20 Він же, озвавшись, рече їм: Один з дванайцьти, що вмочає за мною руку в миску. 21 Син чоловічий іде, як писано про Него; горе ж чоловікові тому, що Сина чоловічого зрадить! Добре було б йому, коли б не родив ся чоловік той. 22 Як же їли вони, взявші Ісус хліб і поблагословивши, ламав і давав їм, і рече: Прийміть жте: се єсть гіло мое. 23 І, взявиши чашу, й отдавши хвалу, подав їм, і пили з неї всі. 24 І рече їм: Се єсть кров моя нового завіту, що за многих проливається ся. 25 Істинно глаголю вам: що більше не пити му від плоду винограднього, аж до дня того, коли його пити му новим у царстві Божому. 26 І заспівавши вони, вийшли на гору Оливну. 27 І рече їм Ісус: що всі поблазнитесь мною ноchi сієї, бу писано: Поражу пастиря і розсиплють ся вівці. 28 Тільки ж по воскресенню моїм попереджу вас у Галилею. 29 Петр же рече Йому: Хоч і всі поблазнять ся, тільки не я. 30 І рече Йому Ісус: Істинно глаголю тобі: що сьогодні, ноchi сієї, перш ніж дівчи півень запіє, тричі відречеш ся мене. 31 Він же ще більш говорив: Хоч-би мені і вмерти з Тобою, не відречусь Тебе. Так само ж і всі казали. 32 І приходять на вроцище Гетсиман; і рече ученикам своїм: Сидіть тут, поки молити мусь. 33 І бере Петра, та Якова, та Йоана з собою, і почав скорбіти та вдаватись у туту; 34 і рече їм: Тяжко сумна душа моя аж до смерті. Підідждіть тут і пильнуйте. 35 І, пройшовши трохи далі, прилав до землі, і молив ся, щоб, коли можна, мимо йшла від Него ся година. 36 І рече: Авва, Отче, все можливе Тобі: мимо неси від мене чащу сю - тільки ж не що я хочу, а що Ти. 37 І приходить і знаходить їх сплячих, і рече до Петра: Симоне, ти спиш? не міг ти однієї години попильнувати? 38 Пильнуйте та моліть ся, щоб не ввійшли у спокусу. Дух-то охочий, тіло ж немошне. 39 І знов пішовши, молив ся, те ж саме слово промовляючи. 40 І вернувшись знайшов їх знов сплячих: були бо їх очі важкі; і не знали вони, що Йому відкazати. 41 І приходить утретє, і рече їм: Спіть уже й спочивайте. Годі, пристигла година; ось виданий буде Син чоловічий у руки грішникам. 42 Вставайте, ходімо: ось зрадник мій наближується ся. 43 І зараз, як ще Він промовляв, приходить Юда, один з дванадцяти, і з ним багато народу з мечами й киями, від архиєреїв, та письменників, та старших. 44 Дав же зрадник Його знак їм, говорячи: кого поцілую, той і єсть Він; беріть Його, та й ведіть осторожно. 45 І прийшовши, зараз приступив до Него, й каже: Учителю, учителю, та й поціluвав Його. 46 Вони ж наложили на Него руки свої, і взяли Його. 47 Один же хотісь із тих, що стояли, вихопивши меча, вдарив слугу архиєрейського, й відтяв Йому ухо. 48 І озвавшись Ісус, рече їм: Чи се як на розбійника вийшли ви з мечами та киями брати мене? 49 Що-дня був я з вами в церкві навчаючи, й не брали ви мене; та щоб спрадились писання. 50 І, покинувши Його, всі повтікали. 51 А один якийся молодець ішов за ним, одягнений полотном по нагому, й хапають Його молодці (войни); 52 він же, зоставивши

полотно, нагий утік од них. 53 І поведи Ісуса до архиєрея; сходяться до него всі архиєреї, і старші й письменники. 54 А Петр oddалеки йшов за ними, аж у середину в двір архиєреїський і сидів із слугами, та й грівся коло багаття. 55 Архиєреї ж і вся рада шукали на Ісуса съвідчення, щоб убити Його, та й не знайшли. 56 Многі бо криво съвідкували проти Него, й не сходились съвідчення іх. 57 І деякі, вставши, криво съвідкували на Него, кажучи: 58 Що ми чули, як він казав: Шо я зруйну церкву сю рукоутворну, й за три дні іншу нерукоутворну збудую. 59 Та й так не сходились съвідчення іх. 60 І ставши архиєрей посередині, спитав Ісуса, кажучи: Нічого не відказуєш? Що сі на Тебе съвідкують? 61 Він же мовчавші нічого не відказав. Знов спитав Його архиєрей, і каже Йому: Чи Ти еssi Христос, Син Благословленного? 62 Ісус же рече: Се я; і бачити мете Сина чоловічого, сидячого по правиці сили і йдучого на хмараах небесних. 63 Архиєрей же, роздерши одежду свою, каже: На що нам іще съвідків? 64 Ви чули хулу: як вам здасться ся? Вони ж усі осудили Його, що винен смерти. 65 І почали деякі плювати на Него, й закривати лицє Йому, й бити по щоках Його, й казали Йому: Проречи; і слуги знущались над Ним. 66 І як був Петр у дворі внизу, приходить одна з дівчат архиєреїських, 67 і, бачивши Петра, що гріється, і позирнувши на него, каже: І ти був з Ісусом Назарянином? 68 Він же одрік ся, кажучи: Не знаю, ані розумію, що ти кажеш. І вийшов геть до придвору; а півень запіяв. 69 І дівчина, побачивши Його знов, Почала казати тим, що стояли: Шо сей з них. 70 Він же знов одрік ся. І трохи згодом ті, що стояли, сказали знов Петрові: Справді з них еси, бо ти Й Галилеець, і говірка твоя подобна. 71 Він же почав проклинатися та клястися: Шо не знаю чоловіка цього, про котрого кажете. 72 І вдруге півень запіяв. І згадав Петр слово, що промовив Йому Ісус: Шо перш ніж півень запіє дівчи, одречешся мене тричі. І став плакати.

15 I зараз уранці, порадившись архнєрею з старшими та письменниками, і вся рада, звяzzавши Ісуса, повели та й видали Пилатові. **2** I спитав Його Пилат: Чи ти еssi цар Жидівський? Він же озвавшись, рече йому: Ти кажеш. **3** I винуватили Його архиерей багато. **4** Пилат же знов спитав Його, кажучи: Не відказуєш нічого? Он, скільки на Тебе съвідкують; **5** Ісус же більш нічого не відказав, так що дивувався Пилат. **6** На съвято ж відпускав він ім одного вязника, про которого просили. **7** Був же названий Варава з своїми затязцями ув'язнений, котрі під бунт убийство зробили. **8** I гукаючи народ, почав просити, щоб, як щоразу, зробив ім. **9** Пилат же відказав ім, говорячи: Чи хочете, щоб випустив вам царя Жидівського? **10** Знав бо, що через зависть видали Його архиерей. **11** Архиерей ж напустили народ, щоблучче Вараву відпустив ім. **12** Пилат же, озвавшись ізнов, сказав ім: Що ж оце хочете, щоб зробив із тим, кого звете царем Жидівським? **13** Вони ж знов закричали: Розпни Його, **14** Пилат же каже ім: Яке ж бо зло зробив? Вони ж ще гірш кричали: Розпни Його. **15** Пилат же, хотівши народові догодити, відпустив ім Вараву, й передав Ісуса, побивши, щоб рознято Його. **16** Войни ж повели Його в середину двору,

чи то в Претор, і скликали всю роту. 17 І одягли Ного в багряницю, і положили на Него, сплівши з тернини, вінець, 18 та й почали витати Його: Радуйся, царю Жидівський! 19 І били Його по голові тростиною, і плювали на Него, й, кидаючись на коліна, кланялись Йому. 20 І, як насыміялись із Него, роздягнули Його з багряниці, і одягнули Його в одежу Його, та й виводять Його, щоб розняти Його. 21 І заставили мимоіудчого якогось Симона Киринея, іудчого з поля, батька Александра та Руфа, щоб ніс хрест Його. 22 І приводять Його на Голготу місце, що прозване Черепове місце. 23 І дали Йому пити вина з смирою; Він же не прийняв. 24 І розпинателі Його поділили одежду Його, кинувши жереб на неї, що кому впаде. 25 Була ж година третя, і розняли Його. 26 І була надпись вини Його надписана: Цар Жидівський. 27 І розняли з Ним двох розбийників, одного по правиці, а одного по лівиці в Него. 28 І справдилось писаннє, що глаголе: І з беззаконними поліченено Його. 29 І мимоходячі хулили Його, киваючи головами своїми та говорячи: Овва! Ти, що руйнуеть церкву і в три дні будуеш, 30 спаси себе й зійди з хреста. 31 Так само й архиєреї, насыміхаючись один до одного з письменниками, казали: Інших спасав, себе не може спасти. 32 Христос, цар Жидівський, нехай зійде тепер з хреста, щоб побачили ми, й ввірємо. І розпяти з Ним зневажали Його. 33 Як же настала година шоста, темрява стала по всій землі аж до години девятої. 34 А години девятої покликнув Ісус голосом великим: Елоі, Елоі, лама саватани? що есть перекладом: Боже мій, Боже мій, на що мене покинув еssi? 35 І деякі з тих, що тут стояли, почувши казали: Ось Ілію кличе. 36 Побігши ж один, і сповнивши губку оцтом і настромивши на тростину, поїв Його, кажучи: Страйвайте, побачимо, чи прийде Ілія знята Його. 37 Ісус же, пустивши голос великий, зітхнув. 38 І завіса церковня роздерлась надвое з верху аж до низу. 39 Бачивши ж сотник, що там стояв проти Него, що, так закривавши зітхнув, каже: Справді чоловік сей Син був Божий. 40 Були ж і жінки, оддалеки дивлячись, між котрими була й Марія Магдалина, й Марія, Якова меншого та Йосії мати, й Саломія, 41 що, й як був у Галілеї, ходили слідом за Ним, і послугували Йому, і інших багато, що поприходили з Ним у Єрусалим. 42 А як уже настав вечір, бо була п'ятниця, чи то перед суботою, 43 прийшов Йосиф з Аrimатеї, поважний радник, що також сподівавсь царства Божого, й зосymіливши, увійшов до Пилата й просив тіла Ісусового. 44 Пилат же дивувавсь, що вже вмер би; й покликавши сотника, спитав Його, чи давно вмер. 45 А довідавшись од сотника, дав тіло Йосіфові, 46 і, купивши плащеницю і знявши Його, обгорнув Його плащеницею, та й положив Його у гробі, що був висічений із скелі, та й прикотив каменя до дверей гробу. 47 Марія ж Магдалина й Марія Йосіїна ливились, де Його положено.

16 І, як минула субота, Марія Магдалина, та Марія Яковова, та Саломія купили паходів, щоб, прийшовши, намастити Його. **2** І вельми рано первого дня тижня приходять до гробу, як сходило сонце. **3** І казали між собою: Хто відкотить нам каменя від дверей гробу? **4** І

поглянувши, побачили, що відкочено каменя; був бо великий дуже. 5 І вийшовши в гріб, побачили молодця, сидячого з правого боку, одягненого в шату білу, та й вжахнулись. 6 Він же рече ім: Не жахайтесь. Ісуса шукаєте Назарянина, розпятого. Устав; нема Його тут. Ось місце, де положено Його. 7 Тільки ж ійдіть скажіть ученикам Його та Петрові, що попередить вас у Галилею. Там Його побачите, як сказав вам. 8 І вийшовши вони хутко, побігли відгребу; бо обняв їх трепет і страх, та й никому нічого не сказали: боялись бо. 9 (note: The most reliable and earliest manuscripts do not include Mark 16:9-20.) Воскреснувши ж уранці первого дня тижня, явивсь найперше Марії Магдалині, що з неї вигнав сім бісів. 10 Вона пішовши, сповістила тих, що були з Ним, як сумували та плакали. 11 А ті, почувши, що живий, і вона Його бачила, не поняли віри. 12 Після ж того двоїм із них в дорозі явився в іншому виді, як ійшли на село. 13 І вони, пішовши, сповістили других, та й тим не поняли віри. 14 Опісля явивсь одинайцятьом ім сидячим за столом, і дорікав їм недовірством іх і жорсткостю серця, що тим, котрі бачили Його воскресшого, не поняли віри. 15 І рече ім: Ійдіть по всьому світу й проповідуйте євангелію усікому твориву. 16 Хто вірувати ме та охрестити ся, спасеть ся; а хто не вірувати ме, осудить ся. 17 Ознаки ж вірючим такі будуть: ім'ям моїм бісів виганятимуть; мовами заговорять новими; 18 гадюк брати муть, і, коли смертнього чого вилютуть, не шкодити ме ім; на недужких руки класти муть, і одужувати муть. 19 Господь же, після того, як промовив до них, возніс ся на небо, і сів по правиці в Бога. 20 Вони ж вийшовши, проповідували всюди, а Господь допомагав, і слово стверджував услід ознаками. Амінь.

Від Луки

1 Яко ж бо многі заходились опоряджувати повість про добрі знані нам речі, 2 як передали нам ті, що з почину були самовидцями й слугами слова; з то здалось і мені гаразд, довідавшись од почину про все пильно, поряду тобі написати, високоповажний Теофіле, 4 щоб знати певноту того, чого тебе навчено. 5 Був за Ірода, царя Юдейського, один съвященик, на ім'я Захарія, з черги Авіїної, а жінка його з дочок Ааронових, а ім'я її Єлісавета. 6 Були ж праведні обос перед Богом, ходячи у всіх заповідях та наказах Господніх безспорочні. 7 і не було в них дитини: бо Єлісавета була неплідна, й обое постарілись у днях своїх. 8 Сталося ж, як служив він порядком черги своєї перед Богом, 9 то, звичаєм съвященства, довелось йому кадити, увійшовши в церкву Господню. 10 А все множество народу молилось ізнадвору під час кадження. 11 Явився ж йому ангел Господень, стоячи правобіч жертви кадильної. 12 і вжакнувся Захарія побачивши, і страх обняв його. 13 Рече ж до него ангел: Не лякай ся, Захаріє: бо вислухана молитва твоя, і жінка твоя Єлісавета вродить сина тобі, й даси ім'я йому Йоан. 14 і буде радість тобі й веселість; і многі різдвом його радувати муться. 15 Буде бо великий перед Господем, і вина ні міцного напитку не пити ме; й Духом съвятим сповниться ще з утроби матери своєї. 16 і многих синів Ізраїлевих наверне до Господа Бога їх. 17 і йти ме він перед Ним духом і силою Ілії, щоб навернути серця батьків до дітей, і неслухняних до мудрості праведних, приготовити Господеві людей готових. 18 і рече Захарія до ангела: По чим же знати му се? я бо старий, і жінка моя ізстарілась у днях своїх. 19 і зозвавшись ангел, рече йому: Я Гавріїл, що стою перед Господем; і послано мене промовити до тебе та сповістити тебе про се. 20 і ось замовкнеш і не зможеш говорити, аж по день, коли станеться се, за те що не поняв віри словам моїм, котрі справдяться пори своєї. 21 і ждав народ Захарії, і дивувався, що барить ся він у церкви. 22 Вийшовши ж він, не зміг промовити до них; і постерегли вони, що видіннє бачив у церкви; бо він кивав до них, і зоставсь німий. 23 і сталося, як сповнились дні служення його, пішов до господи своєї. 24 Після ж тих днів зачала Єлісавета, жінка його, й втайлась п'ять місяців, говорячи: 25 Що так мені дав Господь у ті дні, як зглянувся, зняти з мене докір між людьми. 26 Місяця ж шестого післав Бог ангела Гавріїла в город Галілейський, званий Назарет, 27 до діви, зарученої чоловікові, на ім'я Йосифові, з дому Давидового; а ім'я діви Марія. 28 і прийшовши ангел до неї, рече: Радуйся, благодатная. Господь з тобою; благословенна еси між женами. 29 Вона ж, побачивши його, вжакнулась словами його, та й подумала, що б се було за витаннє таке. 30 і рече ангел їй: Не лякай ся, Маріє: знайшла бо еси ласку в Бога. 31 і ось зaczнеш ти в утробі твоїй, і вродиш Сина, й наречеш ім'я Йому Ісус. 32 Сей буде великий, і Сином Вишнього звати меться, і дасть Йому Господь Бог престол Давида, отця Його: 33 і царювати ме Він над домом Якововим по віki, і

царству Його не буде кінця. (aiōn g165) 34 Рече ж Марія до ангела: Як буде се, коли чоловіка не знаю? 35 і зозвавшись ангел, рече їй: Дух съвятий найде на тебе, й сила Вишнього отінить тебе; тим і, що вродить ся съвяте, звати меться Сином Божим. 36 і ось Єлісавета, родичка твоя і вона також зачала, сина в старості своїй, і се шести місяць званій неплідною. 37 Бо не буде неможливе у Бога всяке слово. 38 Рече ж Марія: Се рабина Господня: нехай станеться мені по слову твоєму. I пішов від неї ангел. 39 Уставши ж Марія тими днями, пішла швидко в підгірре, у город Юдин; 40 і ввійшла в господу Захаріїну, і виталась із Єлісаветою. 41 і сталося, як почула Єлісавета витаннє Маріїне, кинулась дитина в утробі її; і сповнилась Єлісавета Духом съвятим, 42 і промовила голосом великим, і рече: Благословенна еси між женами, й благословенний плід утроби твоеї. 43 I звідкіля мені се, що прийшла мати Господа мого до мене? 44 Ось бо, як дійшов голос витання твого до ушей моїх, кинулась з радості дитина в утробі моїй. 45 I благословенна, що увірвала, бо сповнить ся, що сказано їй від Господа. 46 I рече Марія: Величає душа моя Господа, 47 і зрадував ся дух мій у Бозі Спасі моїм, 48 що споглянув на смиренне слуги своєї: ось бо від нині блаженною звати муть мене всі роди: 49 бо зробив мені велике Сильний; і съвяте ім'я Його. 50 I милості Його від роду до роду на боячих ся Його. 51 Зробив силу рукою свою, розсипав гордих у думках сердць їх; 52 поскидав потужних з престолів, і підняв угору смиренних; 53 голодних сповнив добром, а багатих одіслав упорожні; 54 прийняв Ізраїля, слугу свого, на спомин милості, 55 (як промовив до батьків наших) Авраамові й насінню Його по віki. (aiōn g165) 56 Пробувала ж Марія з нею місяців зо три, та й вернулась до домувки своєї. 57 Єлісаветі ж сповнився час родити, і вродила вона сина. 58 I чули сусіде її і родина її, що Господь показав велику милость свою до неї, і радувались із нею. 59 і сталося, восьмого дня прийшли обрізати хлопяtko, і хотіли назвати його іменем батька його, Захарією. 60 I зозвавшись мати його, каже: Ні, а нехай назоветься Йоаном. 61 I казали до неї: Що нікого нема в родині твоїй, щоб звати ся ім'ям сим. 62 Кивали ж батькові його, як скотів бі назвати його. 63 I, попросивши таблиці, написав слова: Йоан буде ім'я йому. I дивувались усі. 64 Відкрилися яе уста його зараз, і язик його, й заговорив, прославляючи Бога. 65 I був на всіх страх, що жили кругом них, і по всьому підгіррю Юдейському пронеслись усі слова ті. 66 I положили всі, хто чув, у серці своїм, кажучи: Що ж то за дитина се буде! I рука Господня була з ним. 67 I Захарія, батько його, сповнився Духом съвятим, і прорік, глаголючи: 68 Благословен Господь Бог Ізраїлів, що одвідав і зробив зібавленнє народові своєму, 69 і підняв ріг спасення нам у дому Давида, слуги свого, 70 (як промовляв устами съвятих од віku пророків своїх,) (aiōn g165) 71 спасенне од ворогів наших і з руки всіх ненавидців наших, 72 щоб зробити милость отцям нашим, і спогадати завіт свій съвятий, 73 клятбу, що клявся перед Авраамом, отцем нашим, 74 та що дасть нам без страху, з рук ворогів наших визволившись, 75 служити Йому в съвятості та праведності перед Ним, по всі

дні життя нашого. 76 А ти, дитино, пророком Вишнього звати
меш ся: ходити меш бо перед лицем Господнім, готовити
дороги Його; 77 щоб давати знаннє спасення народові Його
в оставленню гріхів їх, 78 по благій милості Бога нашого, в
котрій одвідав нас Схід з висоти, 79 щоб засивя сидячим у
темряві і тіні смертній, щоб направити ноги наші на дорогу
впокою. 80 Хлопятко ж росло та міцніло духом, і пробувало
в пустині аж до дня явлення свого перед Ізраїлем.

2 Стало ся ж тими днями, вийшло повелінне від кесаря
августа переписати всю вселенну. 2 Ся перепись
була перва за правлення Киринея в Сирії. з йшли всі
записуватись, кожен у свій город. 4 Пійшов же й Йосиф із
Галилеї, з города Назарета, в Юдею, в город Давидів, що
зветься Витлеєм: (був бо він з дому й роду Давидового)
5 вписатись із Марією, зарученою йому жінкою, що була
тяжка. 6 Стало ж ся, як були вони там, сповнились дні
родити їй. 7 I вродма Сина свого первородня, і сповила Його,
й положила Його в ясла, бо не було їм місця в гостинниці. 8
I були пастухи в стороні тій, що почлігували та стерегли
сторожею в ночі отари своєї. 9 I ось ангел Господень
став коло них, і слава Господня осияла їх; і полякались
страхом великим. 10 I рече їм ангел: Не бійтесь, ось бо
благовіщу вам радість велику, що буде всім людям. 11 Бо
народивсь вам сьогодні Спас, що есть Христос Господь, у
городі Давидовому. 12 I се вам ознака: Знайдете дитинку
сповиту, лежачу в яслах. 13 I зараз явилось із ангелом
множество воїнства небесного, хваличи Бога й глаголючи:
14 Слава на вишинах Богу, а на землі впокій, між людьми
благоволенне. 15 I сталося, як пійшли від них на небо ангели,
пастухи казали один до одного: Ходімо ж аж у Витлеєм, та
побачимо слово се, що сталося, що Господь обявив нам. 16 I
пійшли з поспіхом, та й знайшли Марію і Йосифа, й дитинку
лежачу в яслах. 17 I побачивши, обявили слово, сказане їм
про хлопятко се. 18 I всі, слухаючи, дивувались тим, що
розказували пастухи перед ними. 19 Марія ж ховала всі
слова сі, роздумуючи в серці своїм. 20 I вернулись пастухи,
прославляючи та хваличи Бога за все, що чули й бачили, як
казано до них. 21 I як сповнилось вісім днів, щоб обрізати
хлопятко, наречено Йому ім'я Ісус, наречено від ангела, перш
ніж зачавсь Він в утробі. 22 I, як сповнились дні очищення п
по закону Мойсейовому, понесли Його в Єрусалим, поставити
перед Господом, 23 як написано в законі Господньому:
Що всяке мужеське, відчинивши утробу, святе Господеві
звати меть ся; 24 і принесли жертву, по сказаному в законі
Господньому: Пару горлиць або двоє голубенят. 25 I ось був
чоловік у Єрусалімі на ім'я Симеон; і чоловік сей праведний
та побожний сподівавсь потіхи Ізраїлеві; й Дух святий
був на Йому. 26 I було Йому сповіщено від Духа святого,
що не бачити ме він смерти, перш ніж побачить Христа
Господнього. 27 I пришов він Духом у церкву; як принесли
батько-маті хлопятко Ісуся, щоб зробити їм, що треба, по
звидаю законному для Него, 28 зуяв він Його на руки свої, і
благословив Бога, і сказав: 29 Нині відпускаєш раба твого,
Владико, по глаголу твоєму, з упокоєм: 30 бо видили очі мої
спасенне твое 31 що приготовив еси перед лицем усіх людей,

32 съвітло на одкриттє поганам, і славу народа Твого Ізраїля.
33 I дивувавсь Йосиф і маті Його тим, що сказано про Него.
34 I благословив їх Симеон, і рече до Марії, матери Його:
Ось Сей лежить на паданнє і вставаннє многих в Ізраїлі і на
ознаку, проти котрої говорити муть, 35 (і тобі самій перейде
душу меч,) щоб відкрились многих сердць думки. 36 I була
Анна пророчиця, дочка Фануїлова, з роду Асирового; ся
зістарілась у днях многих, живши з чоловіком сім років од
діування свого; 37 і ся вдова до восьмидесяти й чотирох
років, що не відходила від церкви, постом та молитвою
служила ніч і день. 38 I вона тієї ж години прийшовши,
оддала хвалу Господеві, й говорила про Него всім, що
сподівали ся збавлення в Єрусалимі. 39 I, як скінчили все
по закону Господньому, вернулись у Галилею, у город свій
Назарет. 40 Хлопятко ж росло й міцніло духом, сповняючись
премудростю; і благодать Божа була на Ньому; , 41 I ходили
батько-маті Його щороку в Єрусалим у съвято пасхи. 42 I
як було Йому дванадцять років, пійшли вони в Єрусалим
съвятковим звичаєм, 43 і, сповнивші дні, як вертались,
зостав ся хлопчик Ісус у Єрусалимі, й не зінав Йосиф і маті
Його, 44 а думаючи, що Він між товариством, увійшли на
день ходи; й шукали Його між родиною та знакомими. 45 I,
не знайшовши Його, вернувшись у Єрусалим, шукаючи Його.
46 I сталось, через три дні знайшли Його в церкві, сидячого
серед учителів, і слухаючого їх, і питаного. 47 Дивували ся
ж усі, хто, слухав Його, розумом і відповідями Його. 48 I,
побачивши Його, здивувались вони, і сказала маті Його до
Него: Дитино, що се зробив еси з нами? ось батько Твій і я,
боляючи, шукали Тебе. 49 I рече Він до них: Чого ж шукали
мене? хіба ж не знали, що в тому, що есть Отці мої, треба
бути мені? 50 Та й вони не зрозуміли слова, що промовив їм,
51 I пійшов з ними, і прийшов у Назарет, і був слухняний їм; і
маті Його ховала всі слова тій в серці своїм. 52 I виростав
Ісус премудростю й становом, у ласці в Бога і в людей.

3 У п'ятнадцятий же рік правлення Тиверія кесаря, як був
ігемоном Понтийський Пилат в Юдеї, а четверовластником
у Галилеї Ірод, Филип же, брат Його, четверовластником в
Ітуреї і Трахонській землі, а Лисаний четверовластником
в Авилині, 2 за архієреїв Анни та Каяфи, стало ся слово
Боже до Йоана, Захарійного сина, у пустині. 3 I ходив він по
всій околиці Йорданській, проповідуючи хрещенне покаяння
на прощеннє гріхів, 4 як писано в книзі словес Ісаї пророка,
глаголючого: Голос покликуючого в пустині: Приготовте
дорогу Господню, правими робіть стежки Його. 5 Всяка
долина нехай заповнить ся, і всяка гора і горб принизить ся,
і крива нехай буде права, і грудністі нехай будуть дорогами
рівними; 6 і побачить усяке тіло спасенне Боже. 7 Говорив
тоді до людей, що вийшли охреститись від него: Кодло
гадюче, хто остеріг вас, щоб утікали від настигаючого гніва?
8 Принесіть же овощ достойний покаяння, і не починайте
казати самі собі: В нас отець Авраам; глаголю бо вам: Що
зможе Бог з каміння сього підняти дітей Авраамові. 9 Вже ж і
сокира коло кореня дерева лежить; тим кожне дерево, що не
дає доброго овощу, зрубують та й в огонь кидають. 10 I питав
його народ, кажучи: Що ж оце робити мем? 11 Озвав ся ж і

каже їм: Хто має дві одежині, нехай наділить немаючого; й хто має харч, нехай так само робить. **12** Прийшли ж і митники хреститись, і промовили до него: Учителю, що нам робити? **13** Він же каже до них: Нічого більш над тим, що звелено вам, не вимагайте. **14** Питали ж його й воїни, кажучи: А нам що робити? I рече до них: Нікому не робіть насилля, ані обвинувачуйте криво, і вдовольняйтесь платою вашою. **15** Як же були в непевності люди, і всі говорили в серці своїм про Йоана, чи не Христос він, **16** озвався Йоан до всіх, глаголючи: Я водою хрещу вас; ійде ж потужніший від мене, котрому недостоен я розвязати ременя обува Його: Той хрестити ме вас Духом святым і огнем; **17** котрого лопата в руці Його, й перечистить тік свій, і збере пшеницю в клуню свою, а половину спалить огнем невгласаючим. **18** I багато іншого, навчаючи, благовістував людям. **19** Ірод же четверовластник, докореній від него за Іродиаду, жінку Філипа, брата свого, і за все, що коїв лихого Ірода, **20** додав ще й се до всього, й запер Йоана в темниці. **21** Стало ж ся, як хрестились усі люди й Ісус хрестив ся та молив ся, відчинилось небо, **22** і злинув Дух святий, у тілесному виді, як голуб, на Него, й голос із неба роздав ся, глаголючи: Ти еси Син мій любий, тебе вподобав я. **23** А тому Ісусові починав ся мало не трийцятий рік, і був Він, як думали, син Йосифів, Іліїв, **24** Маттатів, Левіїн, Мелхіїн, Янайв, Йосифів, **25** Мататів, Амосів, Наумів, Єслімів, Наггейів, **26** Маатів, Мататів, Семеїв, Йосифів, Юдин, **27** Йоананів, Рисаїв, Зоровавелів, Салатіїлів, Нирій, **28** Мелхіїв, Адіїв, Косамів, Єлмодамів, Ирів, **29** Йосіїв, Єлисєзерів, Йоримів, Маттатів, Левіїн, **30** Симеонів, Юдин, Йосифів, Йонанів, Єлиякімів, **31** Мелеаїв, Майнанів, Мататаїв, Натаанів, Давидів, **32** Єсеїв, Овидів, Воозів, Салмонів, Насонів, **33** Аминадавів, Арамів, Єсромів, Фаресів, Юдин, **34** Яковів, Ісааків, Авраамів, Тарін, Нахорів, **35** Сарухів, Рахавів, Фалеків, Єверів, Салин, **36** Кайнанів, Арфаксадів, Оімів, Ноїв, Ламехів, **37** Матусалів, Єнохів, Яредів, Малелейлів, Кайнанів, **38** Єносів, Ситів, Адамів, Божий.

4 Ісус же, Духа святого повний, вернувсь од Йордану, і був ведений Духом у пустиню, **2** і сорок днів спокушуваний від диявола. I не єв нічого днів тих, а як скінчились вони, опісля згододнів. **3** I каже Йому диявол: Коли ти Син Божий, скажи каменеві съому, щоб став ся хлібом. **4** I озвався Ісус до него, глаголючи: Писано, що не хлібом самим житиме чоловік, а кожним словом Божим. **5** I вивівши Його диявол на гору високу, показав Йому всі царства вселеної в одну хвилину. **6** I каже Йому диявол: Тобі дам властю оцю всю і славу їх, бо мені передано, й кому я схочу, дам її. **7** Ти ж коли поклонишся передо мною, буде твоє все. **8** I, озвавшись до него, рече Ісус: Геть від мене, сатано, писано бо: Кланяти меш ся Господеві Богу твоєму, й Йому одному служити меш. **9** I повів він Його в Єрусалим, і поставив Його на крилі церковньому, й каже Йому: Коли ти Син Божий, кинь ся звідсіля вниз: **10** писано бо: Що ангелам своїм накаже про Тебе, оберегати Тебе, **11** і що на руках підіймуть Тебе, щоб инколи не вдаривсь об каміні, ногою Твоєю. **12** I озвавшись

рече йому Ісус: Що сказано: Не будеш спокутувати Господа Бога твого. **13** I скінчивши всі спокуси, диявол одйшов од Него до часу. **14** I вернувсь Ісус у силі Духа в Галилею; і поголос розійшовся по всій околиці про Него, **15** I навчав Він по школах їх, славлений од усіх. **16** I прийшов у Назарет, де був зрощений, і прийшов звичаєм своїм, субітнього дня в школу, і став читати. **17** I подано Йому книгу Ісаї пророка. I, розгорнувши книгу, знайшов місце, де було написано: **18** Дух Господень на мені, котрого ради намастив мене; благовістити вбогим післав мене, сціляти розбитих серцем, проповідувати полонянам визвіл і сліпим прозрінне, випускати замучених на волю, **19** проповідувати рік Господень приятний. **20** I, згорнувши книгу, віддав слузі, та й сів. I очі всіх у школі були звернені на Него. **21** Почав же глаголати до них: Що сьогодні справдилось писаннє се в усах ваших. **22** I всі съвідкували Йому, й дивувались благодатнimi словами, виходячими з уст Його. I казали: Хиба сей не син Йосифів? **23** I рече до них: Певно скажете мені приповість оцю: Лікарю, вилічи себе самого; про що ми чули, що сталося у Капернаумі, зроби й тут у своїй країні. **24** Рече ж: Істино глаголю вам: Що ні один пророк не єсть приятен в отчині своїй. **25** По правді ж глаголю вам: Багато вдовиць було за днів Ілії в Ізраїлі, як зачинилось небо на три роки й шість місяців, і голоднеча велика стала по всій землі; **26** та й до жодної з них не послано Ілії, тільки в Сарепту Сидонську до жінки вдовиці. **27** I багато прокажених було за Єлісея пророка в Ізраїлі, та й жоден з них не очистивсь, тільки Нееман Сириянин. **28** I сповнились усі лютостю в школі, почувши се, **29** і вставши вигнали Його геть із города, і випровадили Його аж на верх гори, на котрій город їх збудовано, щоб скинути Його. **30** Він же, пройшовши серед них, пішов, **31** і прийшов у Капернаум, город Галилейський, і навчав їх по суботам. **32** I дивувались вони наукою Його, бо з властю було слово Його. **33** I був у школі чоловік, маючи духа нечистого, й кричав голосом великим, **34** кажучи: Остав; що нам і Тобі, Ісусе Назарянине? чи прийшов єси вигубити нас? Я знаю Тебе, що єси: Святий Божий. **35** I погрозив Йому Ісус, глаголючи: Мовчи й вийди з него. I кинувши ним диявол на середину, вийшов з него, нічого не зашкодивши Йому. **36** I обняв страх усіх, і говорили один до одного, кажучи: Що се за слово, що властю і силою повелівав нечистим духам, і виходить? **37** I розійшовся поголос про Него скрізь по всій околиці. **38** Уставши ж Він із школи, ввійшов у господу Симонову. Тещу ж Симонову скопила пропасница велика, й благали Його за неї. **39** I, ставши над нею, погрозив пропасниці, і покинула її; зараз же уставши, послугувала їм. **40** Як же заходило сонце, всі, в кого були недужі на всякі недуги, приводили їх до Него; Він же, на кожного з них руки складаючи, сціляв їх. **41** Виходили ж і бісі з багатьох, і кричали, кажучи: Що Ти єси Христос, Син Божий. I грязчи, не давав їм говорити, бо вони знали, що Він Христос. **42** Як же настав день, вийшовши пішов у пусте місце; й люди шукали Його, й прийшли до Него, й вдержували Його, щоб не йшов від них. **43** Він же рече до них: Що й іншим городям благовістити мені треба

царство Боже; бо на се я посланий. 44 і проповідував по школах галилійських.

5 I сталося, як народ товпивсь до Него слухати слово Боже, Він стояв коло озера Генісарецького. 2 I побачив два човни, що стояли край озера, рибалки ж, одійшовши від них, полоскали неводи. 3 Выйшовши ж ув один з човнів, що був Симонів, просив його від землі відчалити трохи. I сівши, навчав народ із човна. 4 Як же перестав глаголати, рече до Симона: Поступи на глибину, та закиньте неводи ваші на ловитву. 5 I озвавшись Симон, каже Йому: Наставниче, всю ніч трудившись, нічого не піймали ми; тільки ж, по слову Твоєму, закину невода. 6 I, се зробивши, вловили пребагато риби; роздер ся ж невід їх, 7 і махнули вони на товаришів своїх, що були в другому човні, щоб прийшли помогти ім. I прийшли вони, й сповнили обидва човни, так що потопали вони. 8 Бачивши ж Симон Петр, припав до колін Ісусових, кажучи: Йди від мене: бо я чоловік грішний. Господи. 9 Страх бо обняв його і всіх із ним од улову риби, що вловили. 10 Так само й Якова і Йоана, синів Зеведеївих, що були спільниками Симоновими. I рече до Симона Ісус: Не лякай ся, від нині людей ловити меш. 11 I пригнавши вони човни свої до берега, та покинувши все, пішли слідом за Ним. 12 I сталося, як був Він ув однім городі, аж ось чоловік увесь у проказі. I, побачивши Ісуса, упавши на лиць, благав Його, кажучи: Господи, коли хочеш, можеш мене очистити. 13 I простягши Він руку, приторкнувсь до него, глаголючи: Хочу, очистись. I зараз проказа покинула його. 14 I наказав Він Йому ні кому не говорити, а, пійшовши, покажи себе священикові та принеси за очищенне твое, як звелів Мойсей, на съвідкуваннє ім. 15 Та слово про Него розійшлося тим більш, і наслодилося народу пребагато слухати й сцілятись у Него від недуг своїх. 16 Він же виходив у пустиню та молився. 17 I сталося одного дня, що Він учив, і сиділи Фарисеї та учителі закону, що; поприходили з усіх сіл Галилійських та Юдейських і з Єрусалиму, й сила Господня була на сціленнє їх. 18 I ось мужі принесли на постелі чоловіка, що був розслаблений, і шукали, як би внести його та положити перед Ним. 19 I, не знайшовши, як би внести його кріз натовп, вилізли на хату, й кріз черепяну стельо спустили його з постеллю в середину перед Ісуса. 20 I, бачивши віру їх, рече Йому: Чоловіче, оставляють ся тобі гріхи твої. 21 I почали міркувати письменники та Фарисеї, кажучи: Хто сей, що говорить хулу? Хто може оставляти гріхи, як тільки один Бог? 22 Постерігши ж Ісус думки їх і озвавшись, рече до них: Що ви говорите в серцях ваших? 23 Що легше? сказати: Оставляють ся тобі гріхи твої; або сказати: Встань та й ходи? 24 От же, щоб знали ви, що властє має Син чоловічий на землі оставляти гріхи, розслабленому: Тобі глаголю: Устань, і, взявши постелю твою, йди до дому твого. 25 I зараз уставши перед ними й узявши на чому лежав, пішов до дому свого, прославляючи Бога. 26 I острах обняв усіх, і прославляли Бога, й сповнили ся страхом, кажучи: Що бачили предивне сьогодні. 27 А після цього вийшов, і побачив митника на ім'я Левію, сидячого на митниці, і рече

йому: Йди слідом за мною. 28 I, зоставивши все, уставши пійшов слідом за Ним. 29 і справив гостину велику Левій Йому у господі своїй, і було там багато митників і інших, що свідлі з ними. 30 I нарікали письменники їх та Фарисеї на учеників Його, кажучи: На що з митниками та грішниками єсте й пете? 31 I озвавшись Ісус, рече до них: Не треба здоровому лікаря, а недужому. 32 Не прийшов я кликати праведників, а грішників до покаяння. 33 Вони, ж казали до Него: Чого ж ученики Йоанові постять часто й моляться, так само й Фарисейські, Твої ж ідять і п'ють? 34 Він же рече до них: Чи зможете синів весільних, поки жених з ними, заставити постити? 35 Прийдуть же дні, що візьмуть жениха від них, тоді постити муть у ті дні. 36 Сказав же й приповість до них: Що ніхто латки з одежини нової не пришиває до одежини старої; коли ж ні, то й нову розірде, й старій не личить латка з нового. 37 I ніхто не наливав вина нового в бурдюки старі; коли ж ні, порве нове вино бурдюки, й вино витече, й бурдюки пропадуть. 38 А вино нове в бурдюки нові наливають, то й буде все ціле. 39 Ніхто, пивши старе, не бажав зараз нового; каже бо: Старе лучче.

6 I сталося другої суботи після першої, ійшов Він через засіви, і рвали ученики Його колоссе, та й іти, потерши в руках. 2 Деяк ж з Фарисеїв казали ім: На що робите, чого не годить ся робити в суботу? 3 I, озвавшись до них, рече Ісус: Хиба й того не читали, що зробив Давид, як зголоднів він і ті, що були з ним: 4 як, увійшовши вій у дом Божий, хлібі показні взяв і їв, і дав також тим, що були з ним, котрих не годилося єсти, хиба одним священикам? 5 I рече ім: Син чоловічий - Вів Господь і суботи. 6 I сталося також другої суботи: ввійшов Він у школу та й навчав; а був там чоловік, що рука в него права була суха. 7 Назирали ж Його письменники та Фарисеї, чи в суботу сціляти ме, щоб знайти вину на Него. 8 Він же знав думки їх, і рече чоловіку: Устань і стань на середину. Він же, вставши, стояв. 9 Рече ж Ісус до них: Спитаю вас: Що годить ся по суботам: добре робити, чи лихе робити? душу спасати, чи погубляти? 10 I, споглянувши кругом по всіх їх, рече чоловікові: Простягни руку твою. Він же зробив так, і стала рука його здорова, як і друга. 11 Вони ж сповнились лютостю і говорили один до одного, що б зробити Ісусові. 12 Стало ж ся тими днями, вийшов Він на гору молитись, і був усі ніч на молитві Богу. 13 А, як настав день, покликав учеників своїх; і, вибравши з них дванадцятьох, котрих і апостолами називав: 14 Симона, що називав Петром, та Андрея брата його. Якова та Йоана, Филипа та Вартоломея, 15 Маттея та Тому, Якова Алфеевого та Симона, на прізвище Зилота, 16 Юду Якового та Юду Іскариоцького, що й став ся зрадником; 17 і зійшовши з ними, став на місці рівному, й товариство учеників Його, і множество велике людей з усієї Йодеї і Єрусалиму, й з побережжя Тирського та Сидонського, що поприходили слухати Його і сцілятися від недуг своїх, 18 і мучені від духів нечистих; і спіляли ся. 19 I весь народ шукав приторкнутись до Него: бо сила від Него виходила, і сціляла всіх. 20 I знявши Він очі свої на ученики свої,

рече: Блаженні вбогі, бо ваше царство Боже. 21 Блаженні голодні тепер, бо насититесь. Блаженні плачущі тепер, бо съміти метесь. 22 Блаженні, коли ненавидіти муть вас люде, й коли проженутъ вас, і осоромлять, і викинутъ імя ваше, яв зло, задля Сина чоловічого. 23 Радуйтесь того дня і веселітесь, ось бо нагорода ваша велика на небі; так бо чинили пророкам батьки їх. 24 Горе ж вам, багатим і бо прийняли ви утиху вашу. 25 Горе вам, ситим! бо голодувати мете. Горе вам, що съмітесь тепер; бо сумувати мете да плакати мете. 26 Горе вам, коли добре говорити муть про вас усі люде; так бо робили лжепророкам батьки їх. 27 Тільки ж глаголю вам, слухаючим: Любіть ворогів ваших, добре робіть ненавидникам вашим, 28 благословляйте кленучих вас, і молітв ся за обидників ваших. 29 Хто бв тебе у щоку, підстав і другу; а хто бере твою свиту, й жупанку не борони. 30 Всякому, хто просить у тебе, дай, і хто бере що твое, не допевнія ся. 31 I, як хочете, щоб чинили вам люде, так і ви чиніть їм. 32 I коли любите тих, хто любить вас, яка вам дяка? бо й грішники тих, хто їх любить, люблять. 33 I коли добро робите тим, хто добро робить вам, яка вам дяка? бо й грішники те саме чинять. 34 I коли позичаєте тим, від кого маєте надію одержати, яка вам дяка? бо й грішники грішникам позичають, щоб одержати стільки ж. 35 Ні, любіть ворогів ваших, і добро робіть, і позичайте, нічого від них не сподіваючись; а буде нагорода ваша велика, й будете синами Вишнього; бо Він благий до невядчих і лихих. 36 Будьте ж оце милосердні, як і Отець ваш милосерден. 37 I не судіть, то й не будете суджені; не осуджуїте, то й не будете осуджені; прощайте, то й буде вам прощено. 38 Давайте, то й вам буде дано; міру добру, наталовану, й струснуту, й надто пересипану давати муть вам на лоно ваше. Такою бо мірою, якою міряєте, відміряєть ся вам. 39 Сказав же проповість їм: Чи може сліпий сліпого водити? хиба обідува в яму не впадуть? 40 Нема ученика над учителямого; звершений же - буде кожен, як учитель його. 41 Чого ж дивиш ся на порошину в оці брата твого, поліна ж у своєму оці не чуєш? 42 I як можеш казати братові твоєму: Брать, дай війму порошину, що в оці твоїм, сам в оці своїм поліна не бачивши? Лицеміре, викинь перше ломаку з ока твого, а тоді бачити меш вийняти порошину з ока брата твого. 43 Нема бо дерева доброго, що родить овощ пустий; ані дерева пустого, що родить овощ добрый. 44 Кожне бо дерево по свому овощу пізнається; не збирають бо з тернини смокви, ані збирають з ожини винограду. 45 Добрий чоловік з доброго скарбу серця свого виносить доброе; а лихий чоловік з лихого скарбу серця свого виносить лихе: бо з переповні серця промовляють уста його. 46 На що ж мене звете Господи, Господи, й не робите, що я глаголю? 47 Всякий, хто приходить до мене, й слухає слова мої, та й чинить їх, покажу вам, кому він подобен: 48 подобен він чоловікові, будуючому будинок, що викопав глибоко, й положив підвалину на камені; як же повідь настала, наперла бистрінь на будинок той, та не змогла схитнути його: збудовано бо його на камені. 49 Хто ж слухає, та не чинить, подобен чоловікові, будуючому будинок

на землі, без підвалини, на котрий наперла бистрінь, і зараз упав, і була руїна будинка того велика.

7 Як же скінчив усі глаголи свої в слух людям, увішов у Капернаум. 2 В одного ж сотника слуга недугуючи мав умирати, котрий був йому дорогий з Почувши ж про Ісуса, післав до Него старших Жидівських, благаючи Його, щоб, прийшовши, спас слугу його. 4 Вони ж, прийшовши до Ісуса, благали Його пильно, говорячи: Що достоєн він, щоб йому зробив се: 5 любить бо народ наш, і школу він збудував нам. 6 Ісус же пішов з ними. I як вже він недалеко був од будинка, вислав до Него сотник другів, говорячи Йому: Господи, не трудись, бо я недостоєн, щоб Ти під стелю мою ввійшов; 7 тим і себе не вважав достойним до Тебе прийти; тільки промов слово, то й одужає слуга мій. 8 Бо й я чоловік під властю поставлений, маючи під собою воїнів; і скажу съому: Йди, то й іде, а другому: Прийди, то й приде, а слузі моєму: Роби оце, то й зробить. 9 Почувши ж се Ісус, дивувавсь йому, й обернувшись до йдучого за собою народу, рече: Глаголю вам: Навіть в Ізраїлі, такої віри не знайшов я. 10 I вернувшись послан у будинок, знайшли недужного слугу здоровим. 11 I сталося опісля, йшов Він у город, званий Наш, і йшло з Ним доволі учеників Його, й багато народу. 12 Як же наблизився до городських воріт, аж ось винесено мертвого, сина єдиного в матері своєї, вона ж була вдова; й багато народу з городу було з нею. 13 I побачивши її Господь, змилосердивсь над нею, і рече їй: Не плач. 14 I приступивши, приторкнув ся до мар; ті ж, що несли, зупинились. I рече: Молодче, тобі глаголю: встань. 15 I сів мерлець, і почав говорити. I оддав його матері його. 16 Обняв же страх усіх; і прославляли вони Бога, кажучи: Що пророк великий устав між нами, й навідав Бог людей своїх. 17 I розійшлось слово се по всій Юдеї про Него й по всій околиці. 18 I сповістили Йоана ученики його про все те. 19 I покликавши двох учеників своїх Йоан, післав до Ісуса, кажучи: Ти еси грядущий, чи іншого ждати нам? 20 Прийшовши ж до Него чоловіки, казали: Йоан Хреститель прислав нас до Тебе, кажучи: Ти еси грядущий, чи іншого ждати нам? 21 Того ж часу сціляв Він багатьох від недуг і ран, і духів лихих, і многим сліпим давав прозрінне. 22 I озвавшись Ісус, рече їм: Ідіть сповістіть Йоана, що бачили й чули: як сліпі прозирають, криві ходять, прокаженні очищають ся, глухі чують, мертві встають, і вбогі благовіствують. 23 I блажен, хто де зблазнить ся мною. 24 Як же пішли посланці Йоанові, почав глаголати до народу про Йоана: Чого виходили ви дивитись у пустиню? На тростину, що вітер колишає? 25 Або чого ж виходили ій дивитись? На чоловіка, в мягкую одежду одягненого? Ось ті, що в одежі пишній та роскоші, панують у царських дворах. 26 Або чого виходили ви дивитись: На пророка? Так, глаголю вам, і більш пророка. 27 Се той, про кого написано: Ось я досилаю ангела моого перед лицем Твоїм, що приготовить дорогу Твою перед Тобою. 28 Глаголю бо вам: Більшого між народженими від жінок пророка над Йоана Хрестителя нема; найменший же у царстві Божім більший від него. 29 I ввесь народ слухаючий, і митники, справдили Бога, хрестившись

хрещеннем Йоановим. 30 Фарисеї ж та законники раду Божу про них відкинули, не хрестившись від него. 31 Рече ж Господ: Кому ж оце уподоблю людей роду сього? Й кому подобні вони? 32 Подобні вони дітям, що сидять на торгу та гукають одно на одного, та й кажуть: Ми сурмили вам, а ви не скакали; ми голосили вам, а ви не плакали. 33 Прийшов бо Йоан Хреститель, що хліба не єсть, ані вина не пе, і кажете: Диявола мав. 34 Прийшов Син чоловічий, що єсть і пе, і кажете: Ось чоловік прожора та пняця, митникам друг і грішникам. 35 І справдилась премудрість од дітей своїх усіх. 36 Просив же хотсь Його з Фарисеїв, щоб їв з ним. 1, ввійшовши з господу Фарисееву, сів за столом. 37 І ось жінка у городі, що була грішниця, довідавшись, що сидить за столом у господі Фарисеевій, принісши любастровий збаночок мира, 38 і ставши коло ніг Його ззаду, плачуши, почала обмивати ноги Його слізми, й волоссем голови своєї обтирати; й цілуvala ноги Його, й мастила миром. 39 Бачивши ж Фарисей, що запросив Його, казав сам у собі, говорячи: Коли б сей був пророк, знав би, хто й яка се жінка, що приторкується до Него; бо грішниця вона. 40 І озвавшись Ісус, рече до него: Симоне, маю тобі щось сказати. Він же каже: Учителю, скажи. 41 Два довжники були в одного вірителя: один завинив п'ятьсот денаріїв, другий же п'ятьдесят. 42 Як же не мали чим oddавати, обом простив він. Хто ж оце з них, скажи, більш Його любити ме? 43 Озвав ся ж Симон і Каже: Думаю, що той, кому більш простив він. Він же рече Йому: Право судив еси. 44 І, обернувшись до жінки, рече Симонові: Чи бачиш ти сю жінку? Увійшов я в твою господу, - води на ноги мої не дав еси; ся ж слізми обмila ноги мої, і волоссем голови своєї обтерла. 45 Цілування не дав еси мені; ся ж, відколи ввійшов я, не перестала ціluвати ноги мої. 46 Оливовою головою моєї не намастив еси; ся ж миром намастила ноги мої. 47 Тим тлаголю тобі: Оставляють ся гріхи її многі, бо возлюбила много; кому ж мало оставляється ся, мало любить. 48 Рече ж їй: Оставляють ся гріхи твої. 49 І почали ті, що вкупі сиділи, казати в собі: Хто сей, що й гріхи відпускає? 50 Рече ж до жінки: Віра твоя спасла тебе; йди з упокоєм.

8 І сталося опісля, проходив Він городи й села, проповідуючи благовістуючи царство Боже; а дванадцять з ним, 2 і деякі жінки, що були спілени од духів лихих і недуг: Марія, на прізвище Магдалина, що з неї сім бісів вийшло, з і Йоанна, жінка Хузана, Іродового приставника, й Сусанна, й інших багато, що послугували Йому з добра свого. 4 Як же зійшлося багато народу та з усіхкіх городів поприходили до Него, промовив приповістю: 5 Вийшов сіяч сіяти насіннє своє; і, як він сіяв, інше впало край шляху; й попритоптувано його, й птаство небесне пожерло його. 6 А інше впало на камінь; і посходивши, посохло, бо не мало вогкості. 7 А інше впало між тернину; й розвившись тернина в ним, поглушила його. 8 А інше впало на землю добру, й, зійшовши, дало овощ у сотеро. Се промовивши, покликнув: Хто має уши слухати, нехай слухає. 9 Питали ж Його ученики Його, кажучи: Що се за приповість оця? 10 Він же рече: Вам дано

знати тайни царства Божого, другим же в приповістях, щоб дивлячись не бачили, й слухаючи не розуміли. 11 Єсть ж ся приповість: Насіннє, се слово Боже. 12 Ті, що край шляху, се, що слухають; опісля ж приходить диявол, та й забирає слово з серця їх, щоб віруючи не спасли ся. 13 Що ж на камені, се, що, вислухавши, з радістю приймають слово, та сі кореня не мають; до часу вірують, а під час спокуси відпадають. 14 Що ж між тернину впало, се, ті, що вислухавши, відходять, і журбою, та багацтвом, та роскошами життя поглушені, не дають овощу. 15 Що ж у добрій землі, се ті, що, вислухавши слово, в серці щирому й доброму держать, і дають овощ у терпінню. 16 Ніхто ж, засъвітивши съвічку, не покрива її посудиною, або під ліжко її ставить; тільки ж на съвічнику ставлять, щоб входячі бачили съвітло. 17 Нема бо нічого тайного, що не виявить ся, і нічого втасного, що не взнавтвяє ся і наяв не вийде. 18 Вважайте оце, як слухаєте: хто бо має, дастъ ся тому; а хто не мав і що, здається ся, мав, візьметъ ся від него. 19 Прийшла ж тоді до Него мати й брати Його, та й не могли зійтись із Ним за народом. 20 І сповістили Його, кажучи: Мати Твоя та брати Твої стоять надворі: хочуть Тебе бачити. 21 Він же, озвавшись, рече до них: Мати моя та брати мої ті, хто слово Боже слухав і чинить його. 22 Стало ся ж одного дня, увійшов Він у човен, і ученики Його; й рече до них: Попливемо на той бік озера. 1 відчалили. 23 Як же плили, заснув Він; і найшла буря вітряна на озеро, й заливало їх, і були вони в опасності. 24 Приступивши ж розбудили Його, кажучи: Наставниче, наставниче, погибаемо! Він же вставши, погрозив вітрові та буянню води; і з'пинились, і настало тишина. 25 Рече ж їм: Де ж віра ваша? Вони ж полякані дивувались, кажучи один до одного: Хто ж оце сей, що й вітрам повелівав, і воді, і слухають Його? 26 І переплюв в землю Гадаринську, що по тім бочці Галилеї. 27 Як же вийшов Він на землю, зустрів Його один чоловік з города, що мав біса з давнього часу, й одежі не вдягав, і в хаті не пробував, тільки по гробах. 28 Побачивши ж Ісуса і закричавши, припав до Него, й голосом великом промовив: Що мені і Тобі, Ісусе, Сину Бога Вишнього? благаю Тебе, щоб мене не мучив. 29 Повелів бо духові нечистому вийти з чоловіка: почасту бо скоплював Його; й заковувано Його в заліза та пута, й стережено; й, розбиваючи о-кови, бував гнаний од біса в пустиню. 30 Питав же його Ісус, глаголючи: Яке тобі імя? Він же каже: Легіон; бо бісів багато ввійшло в него. 31 І благали Його, щоб Він не велів ім вйти в безоднно. (Abyssos g12) 32 Був же там великий гурт свиней, що пас ся на горі; і благали Його, щоб дозволив ім в них увійти. І дозволив ім. 33 Вийшовши ж біси з чоловіка, увійшли в свині; і кинув ся гурт із кручи в озеро, та й потонув. 34 Побачивши ж пастухи, що сталося, повіткали, й, пійшовши, сповістили по городах і по селах. 35 Повиходили ж дивитись, що сталося, і прийшли до Ісуса, і знайшли сидячого чоловіка, що з него біси вийшли, одягненого й при розумі, в ногах у Ісуса, й злякалисъ. 36 Сповістили ж їх і ті, що бачили, як спас ся біснуватий. 37 І благав Його ввесь народ околиці Гадаринської вийти від них, бо страх великий обняв їх; Він же, ввійшовши в човен,

вернув ся. 38 Благав же Його чоловік, з котрого вийшли біси. Щоб бути з Ним; відпустив же Його Ісус, глаголючи: 39 Вернись до дому твого та розкажи, скільки зробив тобі Господь. І пішов він по всьому місту, проповідуючи, скільки зробив Йому Ісус. 40 Стало ся ж, як вернувсь Ісус, прийняв Його народ: всі бо дожидали Його. 41 І ось прийшов чоловік, котрому йм'я Яір (а сей був старшиною над школою), і, припавши до ніг Ісусові, благав Його, щоб увійшов у господу Його. 42 Бо дочка єдина була в него літ дванадцять, і та вмирала. Як же йшов Він, народ тиснув ся до Него; 43 і одна жінка, бувши в кровотічі років дванадцять, котра, на лікарів витративши ввесь прожиток, не могла ні від кого вигоїтись, 44 і, приступивши ззаду, приторкнулась до краю одежі Його, й зараз перестала кровотічі. 45 І рече Ісус: Хто приторкнув ся до мене? Як же всі відпиралися, сказав Петр і ті, що з Ним: Наставниче, народ товплить ся та тиснеться до Тебе, а Ти кажеш: Хто приторкнувсь до мене? 46 Ісус же рече: Приторкнув ся до мене хтось; я бо чув, що сила вийшла з мене. 47 Бачивши ж жінка, що не втаяється, трясучись приступила й, припавши перед Ним, з якої причини приторкнулась до Него, сповістила Його перед усім народом, і як одужала зараз. 48 Він же рече їй: Бодрись, дочки: віра твоя спасла тебе; йди з упокоєм. 49 Ще Він промовляв, приходить один від шкільного старшини, кажучи Мому: Вмерла дочка твоя; не труди учителя. 50 Ісус же, дочувши, озвав ся до него, глаголючи: Не байся: тільки віруй, то й спасеть ся. 51 Увійшовши ж у господу, не пустив увійти нікого, тільки Петра, та Якова, та Йоана, та батька дитини й матір. 52 Плакали ж усі й голосили по ній; Він же рече: Не плачте; не вмерла, а спить. 53 І съміялись вони з Него, знаючи, що вмерла. 54 Він же, випровадивши надвір усіх, і взявши за руку її, покликнув, глаголючи: Дівчинко, встань. 55 І вернув ся дух її, і встала зараз; і звелів їй дати істі. 56 І дивувались родителі її; Він же заповів їм нікому не казати, що сталося.

9 Склівавши ж дванадцятьох учеників своїх, дав їм силу властивути над усіма бісами, й недуги сціляти. 2 І піslav їх проповідувати царство Боже та оздоровлювати недужих. 3 І рече до них: Нічого не беріть на дорогу, ні палици, ні торбини, ні хліба, ні срібла, ані по дві одежини майте. 4 І в которую господу прийдете, там пробуйайте її звідтіля виходите. 5 А хто не прийме вас, виходячи з города того, й порох з ваших ніг обтруссіть на съвідкуванні проти них. 6 Вийшовши ж, ходили по селах; благовістуючи та сціляючи всюди. 7 Почекув то Ірод четверовластник усе, що сталося від Него, та й стуманів: тим що деякі казали, що Йоан устав із мертвих, 8 інші ж, що Ілля явив ся, другі ж, що один з пророків старих воскрес. 9 І каже Ірод: Йоана я стяв; хто ж се той, про котрого я чую таке? I шукав видіти Його. 10 I вернувшись апостоли, оповідали Йому, що чинили. I взявші їх, пішов окреме у місце пусте города, званого Витсаїда. 11 Народ же дозвавшись, пішов слідом за Ним; і, прийнявши їх, глаголав їм про царство Боже й, кому треба було сцілення, оздоровлював. 12 День же почав нахилятись; приступивши

ж дванадцять, сказали Йому: Відошли народ, щоб, пішовши кругом по селах та хуторах, відпочили й роздобули харчі; бо ми тут у пустому місці. 13 Рече ж до них: Дайте ви їм істі. Вони ж сказали: Нема в нас більш, як п'ять хлібів та дві риби; хиба що пішовши купимо для всього народу цього їжі. 14 Було бо до пяти тисяч чоловіка. Рече ж до учеників своїх: Садовіть їх купами по п'ятьдесятю. 15 I зробили так, і посадовили всіх. 16 Узвяви ж п'ять хлібів та дві риби й поглянувши на небо, благословив їх, і ламав, і давав ученикам класти перед народом. 17 I ілі, й наситились усі; і назбирано остальних у них окружин дванадцять кошів. 18 I сталося, як Він молився на самоті, були з Ним ученики; й спітив їх, глаголючи: Хто я, каже народ? 19 Вони ж озвавшись сказали: Йоан Хреститель; другі: Ілля; інші ж: Що один пророк із старих воскрес. 20 Рече ж їм: Ви ж, хто я, кажете? Озвав ся ж Петр і сказав: Христос Божий. 21 Він же, заказавши їм, повелів нікому не казати про се, 22 глаголючи: Що мусить Син чоловічий багато терпіти, й відцуряють ся Його старші, та архиєреї, та письменники, і вбить, і в третій день воскресне Він. 23 Рече ж до всіх: Коли хто хоче за мною йти, нехай одречеть ся себе й бере хрест, свій щодня, та й іде слідом за мною. 24 Хто бо хоче душу свою спасти погубить її; хто ж погубить душу свою задля мене, той спасе її. 25 Що бо за користь мати ме чоловік, здобувши съвіт увесь, себе ж погубивши або занапастивши? 26 Хто бо посorомить ся мене й моїх словес, того й Син чоловічий посorомить ся, як прийде в славі своїй, і Отця, і съвятих ангелів. 27 Глаголю ж вам істиною: Єсть деякі між стоячими тут, що не вкусять съмртії, аж поки побачять царство Боже. 28 Було ж після словес тих днів з вісім, і взявши Петра, та Йоана, та Якова, зійшов на гору молитись. 29 I, як молився Він вид лиця Його став інший, і одежа Його біла, бліскуча. 30 I ось два чоловіки розмовляли з Ним, котрі були Мойсеєм та Ілієм; 31 вони, явившись у славі, говорили про съмрт Його, яку мав сповнити в Єрусалимі. 32 Петр же й ті, що з Ним, були отягчені сном; пробудивши ся ж, побачили славу Його й двох чоловіків, стоячих з Ним. 33 I сталося, як розлучались від Него, каже Петр до Ісуса: Наставниче, добре нам тут бути: зробимо три намети, один Тобі, й Мойсею один, а один Ілії, не знаючи, що каже. 34 Як же він се говорив, постала хмара, та й отінила їх, і полякались, як вони увійшли в хмару. 35 I роздав ся голос із хмари, говорячи: Се син мій любий; слухайте Його. 36 А як був голос, знайдено Ісуса одного. I мовчали вони, як нікому не оповідали в ті дні нічого, що бачили. 37 Стало ся ж другого дня, як зійшли вони з гори, зустріло Його багато народу. 38 I ось чоловік з народу покликнув, кажучи: Учителю, благаю Тебе, зглянь ся на сина мого; бо він єдиний у мене. 39 I ось дух хапав Його, і він зараз кричить; і рве Його з піною, і ледві одходить од него, розбивши Його. 40 I благав я учеників Твоїх, щоб вигнали Його, й не здоліли. 41 I озвавшись Ісус, рече: О кодло невірне та розвратне! Доки буду з вами й терпіти му вас? Приведи сюди сина твого. 42 Ще ж йшов він, а біс ударив ним, та й затряс. Погрозив же Ісус духові нечистому, і оздоровив хлопця, і оддав Його батькові Його. 43 З'умляли

ся ж усі величчєм Божим. Як же всі дивувались усім, що зробив Ісус, рече Він до учеників своїх: **44** Повкладуйте в уші ваші слова сі: Син бо чоловічий має бути виданим у руки чоловічі. **45** Вони ж не зрозуміли слова цього, й було воно закрите від них, щоб не постерегли його; а боялися питати Його про слово се. **46** Постала ж думка між ними, хто був би більший з них. **47** Ісус же, знаючи думку серця їх, узявши дитину, поставив її біля себе, **48** і рече їм: Хто прийме сю дитину в ім'я моє, мене приймав; а хто мене прийме, приймає пославшого мене: хто бо найменший між усіма вами, той буде великий. **49** І озвавшись Йоан, каже: Наставниче, ми бачили одного, що в ім'я Твоє виганяв біси, й заборонили йому; бо неходить услід з нами. **50** І рече до него Ісус: Не бороніть, хто бо не проти нас, той з нами. **51** І сталося, як сповнились дні взяття Його (втору), утвердив лице своє ити в Єрусалим, **52** і післав посланці перед лицем своїм; і пішовши вони, увійшли в село Самарянське, щоб приготувати Йому. **53** І не прийнято Його, бо лице Його було грядуще в Єрусалим. **54** Бачивши ж ученики Його Яков та Йоан, казали: Господи, хочеш, скажемо, щоб огонь зйшов з неба та й пожер іх, як Ілля зробив? **55** Він же обернувшись докорив їм, і рече: Не знаєте, якого ви духа. **56** Син бо чоловічий не прийшов душі людські погубляти, а спасати. І пішли в інше село. **57** Стало ся ж, як ійшли вони, сказав у дорозі хтось до Него: Пійду слідом за Тобою, куди б ні пішов, Господи. **58** І рече Йому Ісус: Лисиці нори мають, і птиці небесні гнізда; Син же чоловічий не має, де голови прихилити. **59** Рече ж до другого: Йди слідом за мною. Він же каже: Господи, дозволь мені пійти перш поховати батька мого. **60** Рече ж Йому Ісус: Остав мертвим ховати своїх мерців, ти ж іди, проповідуй царство Боже: **61** Рече ж і другий: Пійду слідом за Тобою, Господи; перше ж дай мені попрощатись із тими, що в дому моїм. **62** Рече ж до него Ісус: Ніхто, положивши руку свою на рало й позираючи назад, не спосібен до царства Божого.

10 Після ж цього настановив Господь і других сімдесять, та й післав їх по двоє перед лицем своїм у кожний город і місце, куди мав сам ійти. **2** Рече ж до них: Жниво велике, робітника ж мало: просить же Господа жнива, щоб випровадив робітників на жниво своє. З йдіть; ось я посилаю вас, як янгнат між вовкі. **4** Не носять калитки, ні торбини, ні обувя, і нікого в дорозі не витайте. **5** У котру ж господу ввійдете, перше кажіть: Впокій домові сьому; **6** і коли там буде син упокою, спочине на йому впокій ваш; коли ж ні, до вас вернеться. **7** У тим же дому заставайтесь, ійшли й пивши, що в в них: достоен бо робітник нагороди своєї. Не ходіть од хати до хати. **8** І в якийсь город увійдете, й приймуть вас, їхте що поставлять перед, вами, **9** і сціляйте в ньому недужих, і кажіть їм: Наблизилось до вас царство Боже. **10** У якийсь же город прийдете й не приймуть вас, вийшовши на улиці його, скажіть: **11** І порох, що поприлипав до нас із города вашого, обтрашуємо вам; тільки ж се знайте, що наблизилось до вас царство Боже. **12** Глаголю ж вам, що Содомлянам дня того одрадніщ буде, ніж городові тому.

13 Горе тобі, Хоразине! горе тобі, Витсаїдо! бо коли б у Тирі та Сидоні стались чудеса, що стали ся в вас, давно б, у веретищі та в попелі сидячи, покаялись. **14** Тільки ж Тирорі Й Сидонові одрадніщ буде на суді, ніж вам. **15** І ти, Капернауме, що аж до неба піднявся, аж у пекло провалиш ся. (*Hades g86*) **16** Хто слухав вас, мене слухав; а хто гордус вами, мною гордус; хто ж мною гордус, гордус Пославшим мене. **17** І вернулись сімдесять назад з радощами, кажучи: Господи, й біси коряться ся нам в ім'я Твоє. **18** Рече ж їм: Видів я сатану, як блискавку з неба падаючого. **19** Ось даю вам силу наступати на гадюки й на скорпіони, й на всю силу ворожу, й ніщо вам не шкодити ме. **20** Тільки ж бо сим не втішайтесь, що духи вам коряться ся; втішайте ся ж більш, що імена ваші написані на небесах. **21** Того часу зрадів духом Ісус, і рече: Дякую Тобі, Отче, Господи неба й землі, що втівів се від премудрих і розумних, а відкрив недоліткам. Так, Отче: бо так воно вподобалось, перед Тобою. **22** Усе передане мені від Отця; і ніхто не знав, хто Син, тільки Отець, і хто Отець, тільки Син та кому схоче Син одкрити. **23** І, обернувшись до учеників на самоті, рече: Блаженні очі, котрі бачать, що ви бачите: **24** глаголю бо вам: Що многі пророки й царі хотіли бачити, що ви бачите, та й не бачили, й чути, що ви чуєте, та й не чули. **25** І ось, законник один устав, спокушуючи Його й кажучи: Учителю, що робивши, життє вічне наслідку? (*aiōnios g166*) **26** Він же рече до него: В законі що написано? як читаєш? **27** Він же, озвавшись, каже: Любі Господа Бога твого всім серцем твоїм, і всією душою твою, і всією силою твою, і всією думкою твою, та біжнього твого, як себе самого. **28** Рече ж Йому: Право відказав еси. Се чини, то й жити меш. **29** Він же, хотівши справдити себе, каже до Ісуса: Хто ж мій біжний? **30** Підхопивши ж Ісуса, рече: Чоловік один їшов з Єрусалиму в Ерихон, і попав ся розбійникам, котрі, обдерши його й рані завдали, дійшли, зоставивши півмертвого. **31** Случаєм їшов якийсь священик дорогою цією, і, побачивши його, пройшов мимо. **32** Так само ж і левит, лучившись на те місце, приступивши й подивившись, пройшов мимо. **33** Самарянин же один, ідучи дорогою, прийшов до него й, побачивши його, милосердував ся, **34** і, приступивши, обвязав рані його, ллючи оливу та вино, й, посадивши його на свою скотину, привів його в гостинницю, і пильнував його; **35** а назавтра, одходячи, вийняв два денарії, дав гостинникові, та й каже Йому: Доглядай його, і що над се видаси, я, вернувшись, oddam тобі. **36** Хто ж оце з тих трох здається ся тобі біжнім тому, що попавсь між розбійниками? **37** Він же каже: Хто зробив милость йому. Рече тоді Йому Ісус: Їди й ти чини так. **38** Стало ся ж, як ійшли вони, увійшов Він у одно село, жінка ж одна, на ім'я Марта, прийняла Його в господу свою. **39** А була в неї сестра, звана Марія, которая, сівши в ногах у Ісуса, слухала слово Його. **40** Марта ж зайнялась великою послугою; ставши ж каже: Господи, чи байдуже Тобі, що сестра моя одну мене заставила послугувати? Скажи ж їй, щоб мені помогала. **41** Озвавши ся ж рече їй Ісус: Марто, Марто, журиш ся та побиваєш ся про многе, **42** одного ж

треба. Марія добру частину вибрала, що не відніметь ся від неї.

11 I сталося, як Він молив ся на одному місці, і як перестав, сказав один з учеників до Него: Господи, навчи нас молитись, як і Йоан навчив учеників своїх. 2 Рече ж ім: Коли молитесь, кажіть: Отче наш, що на небесах! Нехай святить ся ім'я Твоє, нехай прийде царство Твоє, нехай буде воля Твоя, як на небі, так і на землі. 3 З Хлібом наш щоденний дай нам сьогодні. 4 I прости нам довгі наші, як і ми прощаємо кожному довжникові нашему; й не введи нас у спокусу, а ізбави нас од лукавого. 5 I рече до них: Хто з вас мати ме приятеля, і прийде до него о півночі, і скаже Йому: Друже, позич мені три хліби, 6 бо приятель мій прийшов до мене з дороги; й не маю що поставити перед ним, 7 а той із середини, озвавшись, скаже: Не турбуй мене; вже двері зачинені, і діти мої за мною в постелі; не можу, вставши, дати тобі: 8 глаголю вам: Хоч і не дастъ Йому, вставши, що він Йому друг, та задля докучання його, вставши, дастъ Йому, скільки Йому треба. 9 I я вам глаголю: Просіть, то й дастъ ся вам; шукайте, то й знайдете; стукайте, то й одчинить ся вам. 10 Кожен бо, хто просить, одержує; і хто шукав, знаходить; і хто стукає, тому відчиняють. 11 У кого ж є з вас, батьків, просити ме син хліба, чи каменя подастъ Йому? а як риби, чи замість риби гадюку подастъ Йому? 12 Або коли просити ме яйця, чи подастъ Йому скорпиона? 13 Коли ж ви, лихими бувши, знаєте добрі дари давати дітям вашим, яв же більш Отець із неба, не дастъ Духа святого тим, що просять у Него? 14 I вигнав біса, а той був німий. Стало ся ж, як диявол вийшов, промовив німий; і дивувавсь народ. 15 Деякі ж з них казали: Вельзевулом, князем бісовським, виганяв біси. 16 Другі ж, спокушуючи Його, ознаки від Него шукали з неба. 17 Він же, знаючи думки іх, рече ім: Кожне царство, проти себе розділивши, пустіє; і господа - против господи, падає. 18 Коли ж і сатана против себе розділивши ся, яв устоїть царство його? Но кажете, що Ведъзевулом виганяю біси. 19 Коли ж я Вельзевулом виганяю біси, то сини ваши ким виганяють іх? Тим суддями вашими вони будуть. 20 Коли ж пальцем Божим виганяю біси, то конче пристигло до вас царство Боже. 21 Коли ж сильний, в'оружившись, стереже свого двору, то в спокою добро його. 22 Коли ж сильніцький над него, прийшовши, подужав його, то всю зброю його бере, що на ней впав, та й роздав здобич його. 23 Xто не зо мною, той против мене; і хто не збирає зо мною, розсипає. 24 Як же нечистий дух вийде з человека, то блукав по безвіддах, шукаючи впокою, і не знайшовши, каже: Вернусь до домівки моєї, звідкіля вийшов. 25 I прийшовши знайде її виметену й прибрану. 26 Тоді йде та бере сім інших духів, зліших над себе; і, ввійшовши, домують там; і буде останнє человека того гірше першого. 27 Стало ся ж, як промовляв Він се, піднявши одна жінка зміж народу голос, каже Йому: Блаженна утрода, що носила Тебе, й соски, що сасав еси. 28 Він же рече: Блаженні ж і ті, що слухають слово Боже, та й хоронять його. 29 Як же народ громадив ся, почав глаголати: Кодло се лукаве; воно ознаки шукає, і не дастъ ся ознака Йому,

тільки ознака Йони пророка. 30 Bo, як Йона був ознакомою Ниневянам, так буде й Син чоловічий кодлу сього, та й осудить іх: бо прийшла вона з краю землі послухати премудрості Соломонової; а ось більший Соломона тут. 32 Ниневяне встануть на суд із кодлом сим, та й осудять його; бо покаялись по проповіді Йониній; а ось більший Йони тут. 33 Hікто ж, засвітивши съвічку, на потайному не ставить, ні під посудину, а на съвічнику, щоб хто входить, съвітло бачив. 34 Съвітло тілу око; коли ж оце тію твоє ясне буде, то й все тіло твоє съвітле: коли ж лихе буде, то й тіло твоє темне. 35 Гледи ж оце, щоб съвітло, що в тобі, не була темрява. 36 Коли ж тіло твоє все съвітле, не маючи ніякої частини темної, то буде съвітле все, як би съвічка съєвом просвічувала тебе. 37 Як же Він промовляв, просив Іого Фарисей один, щоб обідав у него; ввійшовши ж, сів за столом. 38 Фарисей же, побачивши, здивував ся, що перше не обмив ся перед обідом. 39 Рече ж Господь до него: Тепер ви, Фарисеї, верх чаши і блюда очищаєте; середина ж ваша повна здирства та лукавства. 40 Безумні! хиба, хто зробив верх, і середини не зробив. 41 Тільки давайте милостиню з того, що є, і ось усе чисте вам буде. 42 Та горе вам, Фарисеї! бо даете десятину з мяті, рути і всякої зілля, а минаєте суд і любов Божу. Се повинні були чинити, та й того не залишати. 43 Горе вам, Фарисеї! бо любите перві сідалиця по школах і витання на торгах. 44 Горе вам, письменники та Фарисеї, лицеміри! бо ви мов гроби, що іх невидко, й люде, ходячи поверх них, не знають. 45 Озвав ся ж один з законників, і каже Йому: Учителю, так говорячи, ти й вас оближаєш. 46 Він же рече: I вам, законникам, горе! що накладаєте людям тягарі котрі важко носити, а самі одним пальцем вашим не приторкнетесь до тягарів. 47 Горе вам! що будуете гроби пророкам, батьків ж ваші повбивали іх. 48 Правдиво ви съвідкуєте, і любі вам учинки батьків ваших; бо се вони повбивали іх, ви ж будуете їм гроби. 49 Тим і премудрість Божа глаголе: Пішли до них пророків та апостолів, і інших з них вони вбивати муть та гонити муть, 50 щоб відомстити за кров усіх пророків, пролиту від основання съвіта кодлу сьому, 51 від крові Авеля аж до крові Захарії, що поліг між жертвінею й храмом. Так, глаголю вам, відомстить ся, кодлу сьому. 52 Горе вам, законники! що ви взяли ключ розуміння: самі не ввійшли, й тим, що входять, заборонили. 53 Як же промовляв Він се до них, стали письменники та Фарисеї велими наступати на Него, й допитуватись у Него про многі речі, 54 чигаючи на Него й шукаючи вхопити що з уст Його, щоб обвинувати Його.

12 Тим часом, як зібралась тьма народу, так що топтало одно одного, почав глаголати ученикам своїм: Перш усього остерегайтесь квасу Фарисеїського, чи то лицемірства. 2 Нічого бо нема закритого, що не відкріється ся, ані захованого, що не виявиться ся. 3 Тим, що ви потемки промовили, повидну чути муть; і що на ухо казали ви в коморах, проповідувати меть ся на домах. 4 Глаголю ж вам, другам моїм: Не лякайтесь тих, що вбивають тіло, а потім не можуть більш

нічого заподіяти. 5 Я же покажу вам, кого лякатись: Лякайтесь того, хто, вбивши, власті має вкинути в пекло. Так, глаголю вам, того лякайтесь. (Geenna g1067) 6 Хиба пятеро горобців не продають за два шаги? Й один же з них не забутий перед Богом. 7 Тільки ж і волоссе на голові вашій усе полічене. Не лякайте ся ж оце: ви многих горобців дорожчі. 8 Глаголю ж вам: Всякий, хто визнавати ме мене деред людьми, й Син чоловічий визнавати ме його перед ангелами Божими. 9 Хто ж відречеть ся мене перед людьми, того відречусь я перед ангелами Божими. 10 І всякий, хто скаже слово на Сина чоловічого, простить ся йому; хто ж на святого Духа хулив, не простить ся. 11 Коли ж приведуть вас у школи, та до урядів, та до властей, не дбайте про те, як або чим боронити метесь, або що казати мете: 12 бо съвятій Дух учти ме вас тієї години, що треба говорити. 13 Каже ж Йому один з народу: Учителю, скажи братові моєму, щоб поділився зо мною насліддем. 14 Він же рече йому: Чоловіче, хто настановив мене суддею або ділителем над вами? 15 Рече ж до них: Остерегайтесь і бережітесь зажерливості; бо не в тім комусь життє його, щоб надто мати з достатків своїх. 16 Сказав же приповість до них, глаголючи: В одного багатого чоловіка вродила добре земля; 17 і думає він сам собі, говорячи: Що мені робити, що не маю куди звезти овоощі мої? 18 І каже: От що зроблю: Розберу клуні мої та більші побудую, і звезу туди всі плоди мої і добро мое. 19 І скажу душі моїй: Душі, маєш багацько добра, зложеного на літа многі; спочивай, їж, пий, весели ся. 20 Рече ж Йому Бог: Безумний, сієї ночі душу твою візьмуть у тебе; що ж надбав еси, кому буде? 21 Оттак, хто скарбует для себе, а не в Бога багатіє. 22 Рече ж до учеників своїх: Тим глаголю вам: Не журіться душою вашою, що юстиете, ані тілом, чим з'одягнетесь. 23 Душа більша їжі, а тіло одежі. 24 Погляньте на круки: що не с'ють і не жнуть; у них ні комори, ні клуні, а Бог годує їх; як же більше луччі ви птаства? 25 Хто ж з вас, журившись, може прибавити до зросту свого один локіть? 26 Коли ж ви й найменьшого не можете, то чого про інше журиетесь? 27 Погляньте на лилії, як вони ростуть: не працюють і не прядуть; глаголю ж вам, що й Соломон у всій славі своїй не з'одягався, як одна з сих. 28 Коли ж траву, що сьогодні на полі, а завтра буде в піч вкинута, Бог так з'одягає; то як більше вас, маловіри? 29 І ви не шукайте що вам юсти, або що пити, ѹ не несітесь (високо); 30 того бо всього народи съвіту шукають; Отець же ваш знає, що треба вам съого. 31 Лучше шукайте царства Божого, а се все додасть ся вам. 32 Не лякай ся, мале стадо: бо вподобалось Отцевівшому дати вам царство. 33 Продавайте достатки ваші, і подавайте милостиню; робіть собі сакви, що не ветшають, скарб, що не вбавляється ся на небесах, де злодій не приступає, ані міль не єсть. 34 Де бо скарб ваш, там і серце ваше буде. 35 Нехай будуть поясниці ваші підперезані, і съвітильники позасвічувані, 36 і ви подобні людям, що дождаються пана свого, коли вертати меть ся з весілля, щоб, як прийде та постукає, зараз одчинити йому. 37 Блаженні слуги ті, котрих, прийшовши пан, знайде їх пильнуючих; істино глаголю вам, що піддережеть ся та й посадовить їх за стіл, і, приступивши,

послугувати ме їм. 38 І коли прийде о другій сторожі, або о третій сторожі прийде, і знайде так, блаженні слуги ті. 39 Се ж знайте, що коли б знов господар, о котрій годині злодій прийде, пильнував би, й не дав би підкопати господи своєї. 40 Тим і ви будьте готові; бо, котрої години не думаете, Син чоловічий прийде. 41 Каже ж Йому Петр: Господи, чи до нас приповість сю глаголеш, чи до всіх? 42 Рече ж Господь: Хто есть вірний і розумний дворецький, що поставить його пан над челяддю свою, видавати у пору визначену харч? 43 Блажен слуга той, котрого, пан прийшовши, знайде, що робить так. 44 По правді глаголю вам, що над усім достатком своїм поставить його. 45 Коли ж слуга той скаже в серці своїм: Барить ся пан мій прийти, та й зачне бити рабів і рабинь, юсти, та пити, та впиватись, 46 прийде пан того слуги дня, котрого не сподівається ся, і години, котрої не знов, та й відлучить його, й долю його з невірними положить. 47 Той же слуга, що знов волю пана свого, та й не приготовив ся, ані зробив по волі його, буде битий много. 48 Хто ж, не зновавши, зробив достойне биття, буде битий мало. Від усякого бо, кому дано багато, багато вимагати меть ся від него; а кому прибавлено багато, більш спитається ся від него. 49 Огонь прийшов я кинуту на землю; і чого хочу? тільки щоб запала вже. 50 Хрещеннем же маю хреститись, і як мені важко, доки се скінчить ся! 51 Чи думаете, що впокій прийшов я дати на землі? Ні, глаголю вам, а розділеннє: 52 буде бо від нині пятеро в одній хаті розділених, трое против двох, і двое против трох. 53 Стане батько різно против сина, а син против батька; мати против дочки, а дочка против матери; свекруха против невістки своєї, і невістка против свекрухи своєї. 54 Рече ж і до народу: Як побачите хмару, що виступає від заходу, зараз кажете: Ливень буде, й буває так. 55 А як вітер полуденний віє, кажете, що спека буде, й буває. 56 Лицеміри, лице землі і неба вмісте пізнавати, часу ж сього як не розпізнастє? 57 Чом же й про себе не судите право? 58 Як бо йдеш із противником твоїм перед князя, то в дорозі дбай, щоб збутись його; щоб не потяг тебе до судді, а суддя не передав тебе слузі, а слуга не вкинув тебе в темницю. 59 Глаголю тобі, не вийдеш звідтіля, доки й останнього мідяка не віддаси.

13 Нагодили ся ж деякі того часу, оповідуючи Йому про Галилейців, котрих кров Пилат змішав з жертвами їх. 2 І озвавшись Ісус, рече їм: Чи думаете, що Галилейції сі грішниці від усіх Галилейців були, що так постраждали? 3 Ні, глаголю вам; тільки ж, коли, не покається, усі так само погинете. 4 Або ті вісімнайцять, що впала на них башта в Силоамі та й побила, щ думаете, що сі були більші довжники, над усіх людей що живуть в Єрусалимі? 5 Ні, глаголю вам; тільки ж, коли не покається, то всі так само погинете. 6 Сказав же сю приповість: Смоківницю мав хотіть у винограднику своїм посаджену; й прийшов овоощу шукати на ній, та й не знайшов, 7 Рече ж до винаря: Ось три роки; приходжу, шукаючи овоощу на смоківниці сїй, та й не знаходжу. Зрубай її, на що й землю займаєс? 8 Він же, озвавшись, каже йому: Господи, зостав її і на се літо,

поки прокопаю круг неї та обложу гноєм, 9 чей зродить овощ; коли ж ні, тоді зрубаєш її. 10 Навчав же в одній школі по суботам. 11 І ось була жінка, маючи духа недуги вісімнайцять років, і була сгорблена, й не могла зовсім випростатись. 12 Побачивши ж її Ісус, покликав, і рече їй: Жінко, одзволилась еси від недуги твоєї. 13 І положив на неї руки, й зараз стала права, й прославляла Бога. 14 Озвався ж шкільний старшина, досадуючи, що в суботу сцілив Ісус, і каже народові: в шість днів, в котрій годить ся робити; оттоді ж приходьте, та й сцілуйтесь, а не субітнього дня. 15 Відказав тоді йому Господь, і рече: Лицеміри, хиба не кожен з вас у суботу одвізув воду свого або осла від ясел, та веде поїти? 16 Сю ж дочку Авраамову, що вязав сатана, бач вісімнайцять років, чи не годилось одзволити од вязила сього в день субітній? 17 І, як се промовив, засоромились усі противники Його, а всі люди радувались усім славним, що сталось від Него? 18 Рече ж: Кому подобне царство Боже? й кому уподоблю його? 19 Подобне воно зерну горчиці, що взявши чоловік, кинув у город свій, і виросло воно, й стало дерево велике; й птаство небесне кублилось між гіллями його. 20 І знов рече: Кому уподоблю царство Боже? 21 Подобне воно квасу, що взявши жінка, розчинила у трох мірках борошна, поки викинє все. 22 І проходив через городи й села, навчаючи й верстаючи дорогу до Єрусалиму. 23 Каже ж один Йому: Господи, чи тих мало, що спасають ся? Він же рече до них: 24 Силуйтесь увійти тісними ворітами; бо многі, глаголю вам, шукати муть увійти, та й не здоліють. 25 І, як устане господар та зачинить двері, а ви зачнете, стоячи зашвору, стукати в двері, говорячи: Господи, Господи, відчини нам, то озвавшись, скаже вам: Не знаю вас, звідкіля ви; 26 тоді станете казати: Ми їшли перед Тобою й пили, й по улицях наших навчав еси. 27 І скаже: Глаголю вам, що не знаю вас, звідкіля ви: уступіть ся від мене, всі, що робите неправду. 28 Там буде плач і скретоганнє зубів, як побачите Авраама, та Ісаака, та Якова і всіх пророків у царстві Божому, себе ж вигнаних геть. 29 І прийдуть од сходу й заходу, і від півночі й полудня, та й сядуть у царстві Божому: 30 І ось є останні, що будуть перші, й перші, що будуть останні. 31 Того дня приступили деякі Фарисеї, кажучи Йому: Зайди звідсіля, бо Ірод хоче Тебе вбити. 32 І рече їм: Ідіть та скажіть лисиці тій: Ось виганяю бісі, й сціленням роблю сьогодні й завтра, а третього дня скінчуя ся. 33 Тільки ж мушу сьогодні і завтра й дальнього дня ходити, бо не можна пророкові загинути остронь Єрусалиму. 34 Єрусалиме, Єрусалиме, що вбиваєш пророків і каменуєш посланників до тебе! скільки раз хотів я зібрати діти твої, як курка своє гніздо під крила, й не скотили. 35 Оце ж оставляється ся вам господа ваша пуста; істинно ж глаголю вам: Що не побачите мене, доки прийде час, що скажете: Благословен грядущий в ім'я Господнє.

14 І сталося, як прийшов Він у господа до одного із старших фарисейських у суботу істи хліб, були ж вони, назираючи Його. 2 І ось один чоловік у водянці (у водяній пухлині) був перед Ним. 3 І озвавшись Ісус, рече до законників та Фарисеїв, глаголючи: Чи годить ся в суботу

сціляти? 4 Вони ж мовчали. І взявші сцілив його, та й відпустив. 5 І, озвавшись до них, рече: В кого з вас осел або віл упаде в колодязь, чи зараз не витягне його субітнього дня? 6 І не змогли вони відказати Йому знову проти цього. 7 Сказав же до запрошених приповість, постерігши, як перві місця вибирають, глаголючи до них: 8 Коли запрошений ти від кого на весіллє, то не сідай на першому місці, щоб часом поважніший тебе не був запрошений від него, 9 і прийшовши той, хто запросив тебе й Його, не сказав тобі: Дай сьому місце; а тоді доведеться тобі з соромом останнє місце заняти. 10 Ні, коди ти запрошений, прийшовши сідай на останньому місці, щоб, як прийде, хто запросив тебе, сказав тобі: Друже, сідай вище. Тоді буде тобі слава перед тими, що сидять з тобою. 11 Бо кожен, хто нести меться вгору, принизить ся, хто ж призинується, піде вгору. 12 Рече ж і тому, що запросив його: Коли справляєш обід або вечерю, не клич приятелів твоїх, ні братів твоїх, ні сусідів багатих; щоб часом і вони тебе не запросили, й не було тобі відплати. 13 Ні, коли справляєш гостину, запрошуй убогих, калік, кривих, сліпих; 14 то будеш блажен бо не маючи чим віддати тобі; віддасться ся бо тобі увоскресенню праведних. 15 Почувши ж се один з сидячих Ним, каже Йому: Блажен, хто істи ме хліб у царстві Божім. 16 Він же рече Йому: Один чоловік справив вечерю велику, та й запросив многих; 17 і післав слугу свого часу вечери сказати запрошенним: Ідіть, бо вже все готове. 18 І почали рядом відпрошуватись усі. Первий сказав Йому: Поле купив я, то мушу шити та подивитись на него. Прошу тебе, вибач мені. 19 А другий сказав: Пять ярем волів купив я, і йду спробувати їх. Прошу тебе, вибач мені. 20 А знов другий сказав: Я одруживсь, тому й не можу прийти. 21 І прийшовши слуга той, оповів панові своєму. Тоді прогнівившись господар, рече слузі своєму: Вийди хутко на дороги та на улиці городські, та вбогих, та калік, та кривих, та сліпих поприводь сюди. 22 І рече слуга: Пане, сталося, як звелів еси, та й ще в місці. 23 І рече пан до слуги: Вийди на шляхи та на загороди, та силуй увійти, щоб повна була господа моя. 24 Глаголю бо вам, що ніхто з чоловіків тих запрошених не покоштує моєї вечери. 25 Ішло ж із Ним пребагато народу; й обернувшись рече до них: 26 Коли хто приходить до мене й не зненавидить батька свого, й матір', і жінку, й діти, й братів, і сестер, та ще й свою душу, не може учеником моїм бути. 27 І хто не носить хреста свого й не ходить слідом за мною, не може бути учеником моїм. 28 Хто бо з вас, задумавши башту будувати, первше сівши не полічить видатку, чи має на скінченнє? 29 щоб часом, як положить він основину, та, не спроможеться скінчити, всі, дивлячись, не стали съмітись із него, кажучи: 30 Що сей чоловік почав будувати, та й не спромігся скінчити. 31 Або який цар, ідучи на війну, ударити на другого царя, сівши первше не порадить ся, чи можливо з десятма тисячами устояти проти того, хто з дванайцятьма тисячами йде на него. 32 Коли ж ні, то ще як той далеко, посли піславши, просить примиря. 33 Так оце всякий з вас, хто не відцуряється від усього свого достатку, не може моїм учеником бути, 34 Добро сіль; коли ж сіль вітріє, то чим приправити? 35 Ні в

землю, ні в гній не годить ся вона; геть викидають її. Хто має уші слухати, нехай слухає.

15 Приближувалися ж до Него всі митники й грішники, слухати Його. **2** I нарекали Фарисеї та письменники, кажучи: Шо сей грішників приймав і єсть із ними. **3** Сказав же до них приповість сю, глаголючи: **4** Которий чоловік з вас, мавши сотню овечок, та загубивши одну з них, не зоставить дев'ятьдесятеро і дев'ять у стелу, та не піде за загубленою, доки знайде її? **5** А знайшовши положить на плечі собі, радіючи. **6** I, прийшовши до дому, скликав другів та сусід, кажучи їм: Радуйтесь за мною, бо я знайшов овечку мою загублену. **7** Глаголю вам, що оттак радість буде на небі над одним грішником каючим ся, більше ніж над дев'ятьдесятеро і дев'ятьма праведниками, котрим не треба покаяння. **8** Або котора жінка, мавши десять драхім, коли згубить драхму одну, не съвітить съвітла, та не вимітає хати, та не шукає пильно, доки знайде? **9** А знайшовши кличе подруг та сусідок, кажучи: Радуйтесь за мною, бо я знайшла драхму, що була згубила. **10** Так, глаголю вам, радість буде перед ангелами Божими над одним грішником каючим ся. **11** Рече ж: Один чоловік мав два сини, **12** I сказав молодший з них батькові: Отче, дай мені частину маєтку, що впадав мені. I розділив їм прожиток. **13** I не по многих днях, зібравши все молодший син, від'їхав у землю далеку, та й протортив там маєток свій, живучи блудно. **14** Як же проїв усе, настала голоднеча велика в землі тій; i почав він терпіти недостаток. **15** I пійшовши пристав до одного з міщан землі тієї; i післав той Його на поля свої пасти свині. **16** I бажав він сповнити живіт свій лушпиннем, що їли свині, та й ніхто не давав Йому. **17** Опамятившись же, сказав: Скільки наймітів у батька моого надто мають хліба! я ж голодом погибаю. **18** Уставши, пійду до батька моого, й скажу Йому: Отче, згрішив я на небо й перед тобою, **19** i вже недостоен зватись сином твоїм; прийми мене як одного з наймітів твоїх. **20** I вставши пійшов до батька свого. Ще ж він далеко був, побачив Його батько Його, й змилосердивсь, i побігши упав на шию Йому, й поцілував Його. **21** Каже ж Йому син: Отче, згрішив я на небо й перед тобою, i вже не достоен зватись сином твоїм. **22** Каже ж батько до слуг своїх: принесіть шату найпершу та й одягніть Його; й дайте перстень на руку Йому, й чоботи на ноги; **23** i, привівши теля годоване, заколіть і ївші веселітось: **24** бо сей син мій мертвий був, та й ожив; згинув був, та й знайшов ся. I почали веселитись. **25** Був же син Його старший на полі, i, як ідучи зближався до господи, почув съпіви да танці. **26** I покликавши одного з слуг, питав, що б се було таке. **27** Той же каже Йому: Шо брат твій прийшов, i заколов батько твій теля годоване, що здорового Його прийняв. **28** Розсердив ся ж i не схотів увійти. Оце ж батько Його вийшовши просив Його. **29** Він же, озвавшись, рече батькові: Ось стільки літ служу тобі, i ніколи заповіді твоєї не переступив, та, i ніколи мені не дав еси козеняти, щоб з приятелями моїми повеселитись; **30** як же син твій сей, проївши свій прожиток з блудницями, прийшов, заколов еси Йому теля годоване. **31** Він же рече

йому: Дитино, ти: все зо мною єси, i все, що мое, твоє; **32** веселити ж ся i радувати ся треба було, що брат твій сей мертвий був, та й ожив, i згинув був, та й знайшов ся.

16 Промовив же i до учеників своїх: Один чоловік був багатий, що мав приставника; i обвинувачено цього Йому, що розсипає маєток його. **2** I, покликавши його, каже Йому: Шо се чую про тебе? Дай мені перелік з твого приставництва, бо неможна вже тобі бути приставником. **3** Каже ж у собі приставник: Шо мені робити, що пан мій бере приставництво від мене? Копати не вмію, просити соромлюсь. **4** Знаю, що зроблю, щоб, як відставленний буду від приставництва, прийняли мене в господи свої. **5** I покликавши кожного з довжників пава свого, каже первому: Скільки ти винен панові моєму? **6** Він же каже: Сто мір оливи. I каже Йому: Візьми твою розписку, та сівши хутко, пиши п'ятьдесят. **7** Потім другому каже: Ти ж скільки винен? Він же каже: Сто мір пшениці. I каже Йому: Візьми твою розписку, та напиши вісімдесят. **8** I похвалив пан приставника неправедного, що мудро вчинив; сини бо віку цього мудріші над синів съвітла в роді своїм. (aiōn g165) **9** I я вам глаголю: Робіть собі приятелів від мамоні неправди, щоб, як будете в недостатках, прийняли вас у вічні оселі. (aiōnios g166) **10** Вірний у найменшому i в великому вірний, а в найменшому неправедний, i в великому неправедний. **11** Коли ж оце у неправедній мамоні вірні не будете, то правдиве хто вам звірить? **12** I коли у чужому вірні не були, ваше хто вам дастя? **13** Жаден слуга не може двом павам служити: або одного ненавидіти ме, а другого любити ме; або до одного прихилити ся, а другим гордувати ме. Не можете Богові служити й мамоні. **14** Чули ж се все й Фарисеї, що були сріблолюбцями, та й насыміхались із Него. **15** I рече їм: Ви оправдуете себе перед людьми. Бог же зізнав серця ваши, бо що в людей високе, те огіда перед Богом. **16** Закон i пророки до Іоана. З того ж часу царство Боже благовіствується ся, i кожен силово здобував Його. **17** Легше ж небу та землі перейти, ніж із закону одній титлі пропасті. **18** Всякий, хто розводить ся з жінкою своєю, i женить ся з іншою, робить перелюб; i всякий, хто женить ся з розведеною з чоловіком, робить перелюб. **19** Один же чоловік був заможний, i одягавсь у кармазин та висон, i жив дцо-дня пишно. **20** Убогий же один був, на ім'я Лазар, що лежав перед ворітами його ввесь у струпі, **21** i бажав погодуватись окружинами, що падали з стола багатиревого, тільки ж i собаки приходячи лизали рани Його. **22** Стало ся ж, що вмер убогий, i перенесли Його ангели на лоно Авраамове; умер же i багатир i поховали Його. **23** I в пеклі зняв він очі свої, бувши в муках, i побачив oddaleni Avraama, i Lazaria на лоні Його. (Hadēs g86) **24** I покликнувши він, каже: Отче Аврааме, помилуй мене та пішли Лазаря, нехай умоочить конець пальця свого в воду та прохолодить язик мій; бо я мучусь у поломі съому. **25** Рече ж Авраам: Дитино, спогадай, що прийняв еси добре твоє в життю твоїм, а Лазар так само лихе; тепер же він тут утішавт ся, а ти мучиш ся. **26** Та ще й до того, між нами та вами пропасть велика утвердила,

щоб котрі схотіли перейти звідсіля до вас, не здоліли; ані звідтіля до нас не перейшли. 27 Каже ж він: Благаю ж тебе, отче, щоб післав його до дому батька моого: 28 маю бо п'ять братів; нехай съвідкuse ім, щоб і вони не прийшли у се місце муки. 29 Рече Йому Авраам: Мають вони Мойсея і пророків; нехай слухають їх. 30 Він же каже: Ні, отче Аврааме; тільки ж, коли б хто з мертвих прийшов до них, покажуть ся. 31 Рече ж Йому: Коли Мойсея і пророків не слухають, то, коли б хто й з мертвих воскрес, не піймуть віри.

17 Рече ж до учеників: Не можна не прийти поблазням; горе ж, через кого приходять! 2 Лучче б Йому було, коли б жорно млинове почеплено на шию Йому, та й укінуто в море, ніж щоб заблазнив одного з малих сих. 3 Озираєтесь на себе. Коли погрішить проти тебе брат твій, докори Йому й коли покаеться, прости Йому. 4 І коли сім раз на день погрішить проти тебе, й сім раз на день обернеться до тебе, кажучи: Каюсь; прости Йому. 5 І казали апостоли Господеві: Прибав нам віри. 6 Рече ж Господь: Коли б ви мали віру з зерно горчиці, то сказали б щовковині оцій: Викоренісь і посадись у морю, то послухала б вас. 7 Хто ж з вас, слугу мавши, ратая чи пастуха, як йде з поля, скаже Йому зараз: Прийшовши сідай істі? 8 А чи не скаже Йому: Наготов мені що вечеряти, та підпередавшись послугуй мені, поки істі му та пити му, а потім істі меш і пити меш ти? 9 Чи дякує тому слузі, що зробив, що звелено Йому? 10 Так і ви, коли зробите все, що звелено вам, кажіть: Що слуги ми нікчемні; бо, що повинні зробити, вробили. 11 І сталося, як йшов Він у Єрусалим, і проходив серединою Самарії та Галілеї, 12 і, як увійшов ув одно село, зустріло Його десять прокажених чоловіків, що стояли oddaleni. 13 І піднесли вони голос, кажучи: Icuse, наставниче, помилуй нас. 14 І побачивши рече йм: Ідіть покажіть себе священикам. І сталося, як пійшли вони, очистились. 15 Один же з них, бачивши, що одужав, вернувшись, голосом великим прославляючи Бога, 16 і, припав лицем до ніг Його, дякуючи Йому; а був він Самарянин. 17 Озвав ся ж Icuse і рече: Чи не десять очистились? девять же де? 18 Не знайшлися, щоб вернувшись oddati славу Богу, тільки чужоземець сей? 19 І рече Йому: Уставши йди; віра твоя спасла тебе. 20 Як же спітали Його Фарисеї, коли прийде царство Боже, відказав ім, і рече: Не прийде царство Боже з постереганнем, 21 ані казати муту: Дивись, ось воно; або: Дивись, он, бо царство Боже у вас усередині. 22 Рече ж де учеників: Прийдуть дні, що бажати метe один з днів Сина чоловічого в'їти, та й не побачите. 23 І казати муту вам: Дивись, ось; або: Дивись, он; не йдти і не ганяйтесь. 24 Бо, як близкацица, близнувши з одного краю під небом, до другого краю під небом съвітить, так буде й Син чоловічий дня свого. 25 Перше ж мусить Він багато терпіти й відчурається його рід сей. 26 І як сталося за днів Ноа, так буде й за днів Сива чоловічого. 27 Їли, пили, женились, oddавались, аж до дня, як увійшов Ной у ковчег, і настав потоп, та й вигубив усіх. 28 Так само, як сталося і за Лота; їли, пили, торгували, продавали, насаджували, будували, 29 котрого ж дня вийшов Лот із Содома, линуло огнем та сіркою з неба

та й вигубило всіх. 30 Так же буде й в день, котрого Син чоловічий відкриється ся. 31 Того дня, хто буде на криші, а надіб його в хаті, нехай не злазить узяти його; й хто на полі, так само нехай не вертається ся назад. 32 Спогадайте Лотову жінку. 33 Коли хто шукати ме душу свою спасти, погубить її, а хто погубить її, оживить її. 34 Глаголю вам, тієї ночі буде двое на однім ліжку; один візьметь ся, а другий заставити ся. 35 Дві молоти муть укупі; одна візьметь ся, а друга заставити ся. 36 Двое будуть у полі; один візьметь ся, а другий заставити ся. 37 І озвавшись кажутъ до Него: Де, Господи? Він же рече ім: Де тіло, там збирати муть ся орли.

18 Сказав же й приповість ім про те, що треба по всяч час молитись, а не винувати, 2 глаголючи: Один суддя був у якомусь містечку, й Бога ж бояв ся, і чоловіка не соромив ся. 3 Вдовиця ж була одна у містечку тім, і прийшла до него, кажучи: Пометись за мене над противником моїм. 4 І не хотів довго, потім же каже в собі: Хоч і Бога не боюсь, і чоловіка не соромлюсь, 5 то, що докучав мені вдова ся, помощусь за неї, щоб, без перестану ходячи, не докучала мені. 6 Рече ж Господь: Слухайте, що суддя неправедний каже! 7 Бог же чи не помстив ся б за вибраних своїх, що голосять до Него день і ніч, хоч довго терпить про них? 8 Глаголю вам, що помстить ся за них незабаром. Тільки ж Син чоловічий прийшовши, чи знайде віру на землі? 9 Сказав же й до інших, що вповоали на себе, що вони праведні, та гордували дрігими, приповість сю: 10 Два чоловіки ввійшли в церкву помолитись: один Фарисей, а другий митник. 11 фарисей, ставши, так у собі молив ся: Боже, дякуй Тобі, що я не такий, як інші люди, здирщики, неправедні, перелюбні, або як оцей митник. 12 Я пошуць два рази на тиждень, і даю десятину з усього, що придано. 13 А митник, оддалеки ставши, не хотів і очей до неба звести, а бив у груди себе, кажучи: Боже, милостивий будь мені гришному. 14 Глаголю вам: пійшов сей до дому свого оправданий більш, ніж той; бо кожен, хто несеть ся вгору, призинить ся; хто ж принижується, пійде вгору. 15 Принесили ж Йому дітей, щоб до них приторкнувсь; бачивши ж ученики, закаузували ім. 16 Icuse же, покликавши їх, рече: Пустіть діток приходити до мене й не бороніть їм; таких бо царство Боже. 17 Істинно глаголю вам: Хто не прийме царства Божого, як дитина, не ввійде в него. 18 І питав Його один старшина, кажучи: Учителю благий, що робивши життя вічне насліджу. (αἰδοῖος g166) 19 Рече ж Йому Icuse: Чого мене звеш благим? ніхто не благий, тільки один Бог. 20 Заповіді знаєш: Не чини перелюбю, Не вбивай. Не кради. Не съвідкї кровю. Поважай батька твоєgo матір твою. 21 Він же каже: Се все хоронив я з малуком моим. 22 Почувши ж се Icuse, рече Йому: Ще одного тобі недостає: усе, що маєш, продай та й роздай убогим, і мати меш скарб на небі; та й приходить йди слідом за мною. 23 Він же, почувши се, став велими сумнів, був бо дуже багатий. 24 Побачивши ж його Icuse, що велими сумнів став, рече: Як тяжко багацтва маючи увійти в царство Боже! 25 Легше бо верблюдові кріз ушко голки пройти, ніж багатому в царство Боже ввійти. 26 Казали ж ті, що чули: То хто ж може спастись? 27 Він

же рече: Неможливе у людей - можливе у Бога. **28** Каже ж Петр: Ось ми покинули все, та й пішшли слідом за Тобою. **29** Він же рече їм: Істино, істино глаголю вам: Що нема нікого, хто покинув господу, або родителів, або братів, або жінку, або діті задля царства Божого, **30** та й не приняля багато більше часу сього, а вікі будучому життю вічне. (αἰδον γ165, αἴποιος γ166) **31** Узявши ж дванадцятьох, рече до них: Оце йдемо в Єрусалим, і станеться все, що написано через пророків, Синові чоловічому. **32** Буде бо виданий поганам, і насьміхатимуться з Него, й зневажати муть Його, й плювати муть на Него, **33** і бивши убить Його; а третього дня воскресне. **34** А вони нічого того не зрозуміли; й було слово се закрите від них, і не зрозуміли глаголаного. **35** Сталося ж, як наблизився до Єрихона, один сліпий сидів при дорозі просячи; **36**чувши ж, що народ йде мимо, спітав, що б се було. **37**Сказали ж Йому, що Ісус Назарянин іде мимо. **38**І покликнув, кажучи: Ісусе, сину Давидів, помилуй мене. **39**А ті, що йшли попереду, сварили на него, щоб мовчав; він же ще більш кричав: Сину Давидів, помилуй мене. **40**Ставши ж Ісус, звелів його привести до себе; як же наблизився він, спітав його, **41**глаголючи: Що хочеш, щоб вробив тобі? Він же каже: Господи, щоб я прозрів. **42**А Ісус рече Йому: Прозри: віра твоя спасла тебе. **43**І зараз прозрів, та й пішов слідом за Ним, прославляючи Бога; і ввесь народ, побачивши се, оддав хвалу Богові.

19 **I** вийшовши проходив через Єрихон. **2**І ось чоловік, на ім'я званий Закхей, а був він старший між митниками, й був заможний. **3**Бачити Ісуса, хто Він, та не зміг за народом, бо малого був вросту. **4**Побігши наперед, виліз на шовковицю, щоб подивитись па Него; бо туди мав проходити. **5**Як прийшов на те місце, споглянувші Ісус, побачив його, й рече до него: Закхею, злізь боржій додолу; сьогодні бо в дому твоєм треба мені бути. **6**І зліз він боржш, і прийняв Його радіючи. **7**І бачивши всі, нарікала кажучи: Що до грішника чоловіка пішов у гостину. **8**Ставши ж Закхей, каже до Господа: Ось половину достатку моого, Господи, даю вбогим; і коди кого чим обидив, віддаю вчетверо. **9**Рече ж до него Ісус: Що сьогодні спасенне домові сьому сталося, бо й він син Авраамів: **10**прийшов бо Син чоловічий, щоб шукати й спасати погибше. **11**Як же слухали вони се, додавши сказав приповість: бо був Він близько Єрусалиму, й думали вони, що зараз має царство Боже явитись. **12**Рече ж оце: Один чоловік значного роду йшов у землю далеку прийняти собі царство, та й вернутись. **13**Покликавши ж десять слуг своїх, дав їм десять мин срібла, та й сказав до них: Орудуйте, поки прийду. **14**Мішане ж його ненавидили його, й післи посли слідом за ним, кажучи: Не хочемо сього, щоб царювали над вами. **15**І сталося, як вернувся він, прийнявши царство, сказав прикладти собі слуг тих, що дав їм срібло, щоб знати, хто що з'орудував. **16**Прийшов же перший, кажучи: Пане, мина твоя приробила десять мин. **17**І рече Йому: Гаразд, добрій слуго. що у найменшому вірен був еси, то май властив над десятма городами. **18**І приступив другий, кажучи: Пане, мина твоя зробила пять мин. **19**Рече ж і сьому: І ти будь над п'ятьма городами. **20**Приступив і інший, кажучи: Пане, ось мина твоя, которую я мав сковану в хустці: **21**боявся бо тебе, що ти чоловік жорсткий: береш, чого не клав еси, і жнеш, чого не сіяв. **22**Рече ж Йому: З уст твоїх судити му тебе, лукавий слуга. Знав еси, що я чоловік жорстокий: беру, чого не клав, і жну, чого не сіяв; **23**а чом же не дав еси срібла моого у мініяльно? і я, прийшовши, в лихвою виміг би його. **24**І рече стоячим коло него: Візьміть від него мину, а дайте маючому десять мин. **25**І казали Йому: Пане, має десять мин. **26**Глаголю бо вам: Що всякому маючому дастя ся, від немаючого ж і що мав, візьметься від него. **27**А ворогів моїх, що не хочуть, щоб царювали над ними, приведіть сюда, та й повбивайте передо мною. **28**І, промовивши се, пішов далі, ідучи в Єрусалим. **29**І сталося, як наблизився до Вифагії та Витанії, до гори, званої Оливної, післав двох з учеників своїх, **30**глаголючи: Ідіть у село, що перед вами, у котре ввійшовши, знайдете осля привязане, що на него ніхто з людей ніколи не сідав. Одвіязавши його, приведіть. **31**І коли хто вас поспитає: На що одвіязуєте? так скажіть Йому: що Господеві треба його. **32**Пійшовши ж послані, знайшли, як Він сказав їм. **33**Як же одвіязували вони осля, казали господарі його до них: На що одвіязуєте осля? **34**Вони ж сказали: Господеві його треба. **35**І привели його до Ісуса; й, накинувши свою одежду на осля, посадили Ісуса. **36**Як же Він їхав, простиали одежду свою по дорозі. **37**Коли ж вже наблизився Він до збочу гори Оливної, почало все мnoжество учеників радуючись хвалити Бога голосом великим за всі чудеса, що бачили, **38**говорячи: Благословен грядущий пар в ім'я Господнє; впокій на небі, і слава на вишнах! **39**А дяки з Фарисеїв між народом казали до Него: Учителю, закажи ученикам Твоїм. **40**І озвавшись рече їм: Глаголю вам, що коли сі замовкнуть, каміннє кричати ме. **41**І, як наблизився, то, побачивши город, заплакав над ним, **42**глаголючи: О, коли б зрозумів і ти хоч у день сей твій, що для впокою твого! тепер же воно закрито перед очима твоїми. **43**Бо прийдуть дні на тебе, й обкинутъ вороги твої валами тебе, та й обляжутъ тебе, й стиснуть тебе звідусюди. **44**І з землею зрівняють тебе з діті твої у тобі; і не заставлять у тобі каменя на камені; бо не розумів еси часу одвідин твоїх. **45**І ввійшовши у церкву, почав виганяти продаючих і купуючих, **46**глаголючи їм: Писано: Дом мій - дом молитви; ви ж його зробили вертепом розбйників. **47**І навчав щодня в церкві. Архієреї ж та письменники й значні людські шукали Його вбити. **48**І не знайшли, що б зробити Йому; народ бо ввесь горнувсь до Него слухаючи.

20І сталося одного з тих днів, як навчав Він народ у церкві та благовіствував, поприходили архієреї та письменники з старшими, **2**і промовили до Него, кажучи: Скажи нам, якою властю се робиш? або хто дав Тобі властивию? **3**Відказуючи ж рече до них: Спітаю вас і я про одну річ, і скажіть мені: **4**Хрещенне Йоанове з неба було чи від людей? **5**Вони ж міркували в собі говорячи: Коли скажемо: З неба, казати ме: Чом же не поняли ви віру Йому? **6**Коли ж скажемо: Від людей, то ввесь народ покаменує нас; певен бо він, що Йоан пророк. **7**І відказали, що не знають, звідкіля. **8**

А Ісус Їм рече: То й я не скажу вам, якою властю я се роблю. 9 Почав же до народу глаголати приповість сю: Один чоловік насадив виноградник, та й дав його виноградарям, та й від'їхав на довгий час. 10 І післав у пору до виноградарів слугу, щоб з овощу виноградного дали йому; виноградарі ж, побивши його, відослали впорожні. 11 І післав ще другого слугу; вони ж і того, побивши та обезчестивши, відослали впорожні. 12 І післав ще третього; вони ж і цього, поранивши, прогнали. 13 Рече ж пан виноградника: Що робити? пішлю сина моого любого: може, того побачивши, посоромлять ся. 14 Побачивши ж його виноградарі, казали між собою, говорячи: Се наслідник; ходімо вбесмо його, щоб наше було наслідком. 15 І, викинувши його за виноградник, убили. Що ж робити ме пан виноградника? 16 Прийде та й вигубить виноградарів сих, і дасть виноградник іншим. Почувши ж, сказали: Борони Боже! 17 Він же, поглянувши на них, рече: Що ж се написано? Камінь, що відкинули будівничі; сей стався головою угла? 18 Всякий, хто впаде на той камінь, розіб'ється, на кого ж він упаде, розітре його. 19 І шукали архиєреї та письменники наложити на Него руки тієї години, та боялись народу; зрозуміли бо що до них приповість сю сказав. 20 І, назираючи Його, післиали підглядників, що видавали себе за праведних, щоб схопити Його на слові та віддати старшині та власті ігемоновій. 21 І питали вони Його, кажучи: Учителю, знаємо, що право говориш, і навчаш, і не дивишся на лицо, а по правді на путь Божий наставляєш. 22 Годиться нам кесареві данину давати, чи ні? 23 Постерігши ж їх підступ, рече до них: Що мене спокутуєте? 24 Покажіть мені денария. Чиє мав обличче і надпис? Озвавшися ж сказали: Кесареве. 25 Він же рече їм: Оддайте ж оце кесареве кесареві, а Боже Богові. 26 І не могли вони схопити Його на слові перед народом; і, дивуючись одповідю Його, мовчали. 27 Приступивши ж тоді деякі з Садукеїв, котрі перечять, що є воєкресенне, питали Його, 28 говорячи: Учителю, Мойсей написав нам: Коли чий брат умре, мавши жінку, та сей бездітний умре, щоб узяв брат його жінку й воскресив насіннє братові своєму. 29 Сім оце братів було; і перший, взявши жінку, умер бездітний. 30 І взяв другий жінку, та й сей умер бездітний. 31 І третій узяв її, та й не заставили дітей, і повириали. 32 Опісля ж усіх умерла жінка. 33 Оце ж у воскресенню кому з них буде жінкою? сім бо мали її за жінку. 34 І відказуючи рече їм Ісус: Сини сьвіту цього женяться й видають заміж: (αἰῶν g165) 35 котрі ж удостоються дождати віку того й воскресення з мертвих, ті ніженяться ані віддають заміж: (αἰῶν g165) 36 бо ані вмерти не можуть, рівні бо ангелам і сини вони Божі, воскресення синами бувши. 37 А що встають мертві, то й Мойсей показав коло купини, як зве Господа Богом Авраама, й Богом Ісаака, й Богом Якова. 38 Бог же не мертвих а живих, всі бо Йому живуть. 39 Озвавши ся ж деякі з письменників, казали: Учителю, добре глаголав еси. 40 І більш не съміли питати Його ні про що. 41 Рече ж до них: Як се кажуть, що Христос син Давидів? 42 А сам Давид говорить у книзі псальм: Рече Господь Господеві моєму: Сиди по правиці в мене, 43 доки положу ворогів Твоїх підніжком ніг твоїх. 44 Давид оце Господом Його зве: як же

Він син Його? 45 Як же слухав увесь народ, рече ученикам своїм: 46 Остерегайтесь письменників, що бажають ходити в шатах, та люблять витання на торгах, та перші сідалища по школах, та перші місця на бенкетах; 47 що жеруть доми вдовиць, і для виду довго моляться. Сі приймуть ще тяжкий осуд.

21 Поглянувши ж добачив, як кидали дари свої в скарбону заможні. 2 Побачив же й одну вдовицю вбогу, що кидала туди дві лепти. 3 І рече: Правдиво глаголю вам, що вдовиця вбога ся більш усіх укінула: 4 всі бо ті з достатку свого кидали у дари Божі, ся ж з недостатку свого увесь прожиток свій, що мала, вкинула. 5 І як деякі говорили про церкву, що каміннем красним та посвятами укращена, рече: 6 із цього, що бачите, прийдуть дні, в котрі не заставить ся камінь на камені, щоб не зруйновано. 7 Питали ж Його, кажучи: Учителю, коли ж се буде? Й що за ознака коли се мав стати ся? 8 Він же рече: Гледіть, щоб не була введена; многі бо прийдуть в ім'я моє, кажучи: Що се я. А час приближив ся, не йдіть же за вами. 9 Яв же почуете про войны та ворохобні, не полохайтесь; мусить бо перш се статись; тільки ж не зараз конець. 10 Тоді рече їм: Устане народ на народ і царство на царство, 11 і трус великий по місцях, і голоднеча, і помір буде, і страхи, і о-внаки з неба великі будуть. 12 Та перш того всього наложать на вас руки свої і гонити муть, видаючи в школи й темниці, і водячи перед царем та ігемони задля ім'я моого. 13 І станеть ж воно вам на съвідкуванне. 14 Постановіть же в серцях, ваших наперед, не готовитись відказувати: 15 я бо дам вам уста й премудрість, котрій не здоліють противитись, ані встояти усім противнику ваші. 16 Будете ж видавані й від родителів, і братів, і родин, і приятелів; і вбивати муть деякіх з вас. 17 І будете ненавиджені від усіх задля ім'я моого. 18 Та й волосина з голови вашої не загине. 19 У терпінню вашому осягніть душі ваши. 20 Як же побачите, що обгорнуто таборами Єрусалим, тоді знайте, що наблизилося спустіннє Його. 21 Тоді, хто в Йодеї, нехай біжить у гори; а хто в середині в Йому, нехай виходять; а ті, що по селах, нехай не виходять у него. 22 Бо се дні мести, щоб справдилось усе написане. 23 Горе ж важким і годуючим у ті дні! буде бо біда велика на землі, і гнів на народі сьому. 24 І поляжуть від гострого меча, й позаймані будуть у полон до всіх поган; і топтати муть Єрусалим погане, доки словняться часи поган. 25 І будуть ознаки на сонці, і місяці, і зорях, а на землі переполох народів у ваколоті; як зареве море та філії. 26 І омертвіють люде від страху та дожидання того, що прийде на все-денну: сили бо небесні захищаютя ся. 27 І тоді побачять Сина чоловічого Йдучого на хмарі з силою і славою великою. 28 Як же почне се діятись, випростуйтесь і підймайте голови ваши; бо наближилось викупленнє ваше. 29 І сказав приповість їм: Бачте смоківницю і всякі дерева: 30 Як розпукутуться вже, бачивши самі розумієте, що вже близько літо. 31 Так і ви, коли побачите, як се станеть ся, знайте, що близько царство Боже. 32 Істинно глаголи вам: Ще не перейде рід сей, доки все станеть ся. 33 Небо й земля перейде, слова ж мої не перейдуть. 34 Остерегайте

ся ж, щоб часом не обтягчились ваші серця прожорством та пянством, та журбою життя цього, й щоб несподівано на вас не настиг день той. 35 Бо, як сітка, впаде на всіх, що живуть на лиці всієї землі. 36 Пильнуйте, по всяк час молячись, щоб удостоїлися втекти від того всього, що має статись, і станути перед Сином чоловічим. 37 Навчав же дніми в церкві, ночами ж виходячи, пробував на горі, званій Оливною. 38 Усі ж люди сходились рано до Него в церкву слухати Його.

22 Наблизилося ж съято опрісноків, зване пасха. 2 I шукали архієреї та письменники, як би погубити Його; боялись бо народу. 3 Вийшов же сатана в Юду, на прізвище Іскариоцького, що був з числа дванайцяти. 4 I пійшовши говорив з архієреями та воєводами, як Його зрадити їм. 5 I зраділи вони, й вмовились йому срібла дати. 6 I обіцяв ся, і шукав нагоди, щоб видати Його їм потай народу. 7 Прийшов же день опрісноків, як треба було колоти пасхове ягня. 8 I післав Петра та Йоана, глаголючи: Йдіть та приготовте нам пасху їсти. 9 Вони ж сказали Йому: Де хочеш, щоб приготовити? 10 Він же рече їм: Ось, як увійдете в город, зустрініте вас чоловік, глек води несучи. Йдіть слідом за ним у господу, куди ввійде. 11 I скажіть господареві дому: Каже тобі учитель: Де съвітлиця, щоб дасху з учениками моїми їсти? 12 I той вам покаже гірницю велику застелену; там приготовте. 13 Пійшовши ж знайшли, як сказав їм, і приготовили пасху. 14 I, як настала година, сів Він, й дванадцять апостолів з Ним. 15 I рече до них: Бажаннем забажав я сю пасху їсти з вами, перш ніж прийму муки: 16 глаголю бо вам: Що більш не їсти му її, доки сповнить ся в царстві Божому. 17 I, взявши чашу, й оддавши хвалу, рече: Прийміть се та поділить собі: 18 глаголю бо вам: Що не пити му вже від плоду виноградного, доки царство Боже прийде. 19 I, взявши хліб, та оддавши хвалу, переломив, і дав їм, глаголючи: Се єсть тіло мое, що за вас даеть ся. Се чиніть на мій спомин. 20 Так само й чащу після вечери, глаголючи: Ся чаша новий завіт у крові моїй, що за вас пролита буде. 21 Та ось рука зрадника мого зо мною на столі. 22 Син то чоловічий іде, як постановлено наперед, тільки ж горе чоловікові тому, що зрадить Його! 23 I стали вони перепитуватись між собою, хто б з них був, що се мав зробити. 24 Постало і змаганнє між ними, хто з них здається бути більшим. 25 Він же рече їм: Царі в погані панують над ними, й ті що власть над ними мають, добродіяки звуться. 26 Ви ж не так: тільки ж найбільший між вами нехай буде як найменший, і хто старший - як слуга. 27 Хто бо більший: хто за столом, чи хто послугує? хиба не хто за столом? я ж між вами, як слуга. 28 Ви ж пробували зо мною в спокусах моїх. 29 I я завітую вам, як завітував мені Отець мій, царство, зо щоб іли я пили за столом моїм у царстві моєму, і сиділи на престолах, судячи дванайцять родів Ізраїлевих. 31 Рече ж Господь: Симоне, Симоне, ось сатана жадав собі вас, щоб просівати, як пшеници; 32 я ж молився за тебе, щоб не поменшала віра твоя, і ти колись, навернувшись, утверди братів твоїх. 33 Він же каже Йому: Господи, з Тобою готов я і в темницю, і на смерть ити. 34

Він же рече: Глаголю тобі, Петре, не запів сьогодні півень, перш ніж тричі відречеш ся, що не знаєш мене. 35 I рече їм: Як послиав вас я без сакви, й торбини, й обува, чи чого недоставало вам? Вони ж казали: Нічого. 36 Рече тоді їм: А тепер хто має сакву, нехай бере так само й торбину: а хто не має, нехай продасть одежду, та купить меч. 37 Глаголю бо вам, що ще й се написане мусить справдитись на мені: I з беззаконними полічено Його: бо все про мене сповняється ся. 38 Вони ж сказали: Господи, ось мечів тут два. Він же рече їм: Доволі. 39 I вийшовши пійшов по звичаю нагору Оливну зійшли ж слідом за Ним і ученики Його. 40 Прибувши ж на місце, рече їм: Молітъ ся, щоб не ввійти в спокусу. 41 А сам відступив од них, так як кинути каменем, і, приклонивши коліна, молився, 42 глаголючи: Отче, коли хочеш, мимо неси чашу сю від мене: тільки ж не моя воля, а Твоя нехай буде. 43 Явився ж Йому ангел з неба, підкріпляючи Його. 44 I, бувши в смертній боротьбі, ще пильніше молився; був же піт Його як каплі крові, каплючи на землю. 45 I, вставши від молитви, й прийшовши до учеників своїх, знайшов їх сплячих від смутку, 46 і рече їм: Чого спіте? уставши молітъ ся, щоб не ввійшли в спокусу. 47 Ще ж Він промовляв, ось народ і званій Юда, один з дванайцяти, йшов поперед них, і приступив до Ісуса, поцілувати Його. 48 Ісус же рече Йому: Юдо, цілуваннем Сина чоловічого зраджуєш? 49 Бачивши ж ті, що коло Него, до чого доходить, казали Йому: Господи, чи вдарити нам мечем? 50 I вдарив один хтось із них слугу архієрейського, та й відтяг Йому ухо праве. 51 I озвавшись Ісус, рече: Оставте аж до съюго. I, приторкнувшись до уха Його, склів Його. 52 Рече ж Ісус до прийшовших на Него архієреїв і воєвод, і церковних старших: Як на розбійника ви прийшли з мечами та киями? 53 Як щодня був я з вами в церкві, не простягали рук на мене; та се ваша година й власть темряви. 54 Узвяли ж Його, повели, й приведи Його в двір архієрейський. Петр же йшов слідом oddaliki. 55 Як же запалили огонь серед двора та посадили вкупі, сів і Петр серед них. 56 Побачивши ж Його одна служниця, як сидів коло съвітла, й, придивлячись на него, сказала: I сей з Ним був. 57 Він же одрікся Його, кахучи: Жінко, не знаю Його. 58 А згодя другий, побачивши його, сказав: I ти з них еси. Петр же каже: Чоловіче, ні. 59 I мало що не через одну годину, інший хтось ствердив, кахучи: Справді сей з Ним був, бо й Галилець він. 60 Каже Петр: Чоловіче, не знаю, що кажеш. I зараз, як ще говорив він, запіяв півень. 61 I обернувшись Господь, поглянув на Петра. I згадав Петр слово Господне, як глаголав Йому: Що перш ніж півень запіє, відречеш ся мене тричі. 62 I вийшовши геть Петр, заплакав гірко. 63 А чоловіки, що держали Ісуса насыміхались із Него, блючи. 64 I, закривши Його, били в лиці Його, та й питали Його, кахучи: Проречи, хто вдарив Тебе. 65 I іншого багато, хуливши, казали на Него. 66 А як настав день, зібралась старшина людська, та архієреї і письменники, та й повели Його в раду свою I кахучи: 67 Чи Ти еси Христос? скажи нам. Рече ж їм: Коли вам скажу, не пій-мете віри; 68 коли ж і спитаю вас, не відповісте мені й не відпустите. 69 Від нині сидіти ме Син чоловічий по правиці сиди Божої. 70 I сказали всі: То се Ти

Син Божий? Він же до них рече: Ви кажете, що се я. 71 Вони ж сказали: На що нам ще съвідчення? Самі бо чули з уст Його.

23 I вставши все множество їх, повели Його до Пилата.

2 I стали винувата Його, кажучи: Сього знайшли ми, що розвертав народ і забороняв кесареві данину давати, та й каже, що Він Христос - цар. 3 Пилат же спитав Його, кажучи: Чи Ти цар Жидівський? Він же, озвавшись до него, рече: Ти кажеш. 4 Пилат же сказав до архиєреїв і до народу: Ніякої не знаходжу вини в чоловікові сьому. 5 Вони ж намагали, говорчи:Що бунтує народ, навчаючи по всій Юдеї, почавши від Галилеї аж посі. 6 Пилат же, почувши про Галилею, спитав, чи чоловік не Галилесьць, 7 і, довідавшись, що Він присуду Іродового, післав Його до Ірода, що також був у Єрусалимі тими днями. 8 Ірод же, побачивши Ісуса, зрадівельми; бажав бо здавна бачити Його; бо чув багато про Него; й сподівався яку ознаку бачити, що від Него станеться. 9 Пітав же Його словами многими; Він же нічого не відказав Йому. 10 Стояли ж архиєреї та письменники, завзято винуючи Його. 11 Зневаживши ж Його Ірод з воїнами своїми та насымівши, сягнувші Його в шату ясну, післав Його Пилатові. 12 Стояли ж собі другами Пилат та Ірод того дня; жили бо перше, ворогуючи між собою. 13 Пилат же, скликавши архиєреїв та князів і народ, 14 каже до них: Привели ви мені чоловіка сього, яко розвертаючого народ; і ось я, перед вами питаючи, ніякої не знайшов в чоловікові сьому вини, якими винуєте Його; 15 та й ні Ірод; послиав бо Його до вето, й ось нічого достойного емерти не знайдено в Ньому. 16 То, покараавши, відпушту Його. 17 (Треба ж Йому було відпускати їм щосьвята одного.) 18 Закричали ж вони всі разом, кажучи: Візьми сього, відпусти ж нам і Вараву, 19 котрого, за якусь бучу, що сталась у городі, і за убийство, вкинуто в темницю. 20 Знов же Пилат покликнув, хотівши відпустити Ісуса. 21 Вони ж кричали: Розпни, розпни Його! 22 Він же втрете каже до них: Яке ж бо зло зробив сей? Ніякої вини смерті не знайшов я в Йому. То покараавши, випущу Його. 23 Вони ж намагали голосом великим, просичи Його розпяти. І перемогли голоси їх та архиєрейські. 24 Пилат же присудив, щоб сталося по просьбі їх. 25 Відпустив же їм за бунт і убийство вкинутого в темницю, котрого просили; Ісуса ж видав на їх волю. 26 I як повели Його, то, взявші одного Симона Киринея, ідуочого з поля, положили на него хрест нести за Ісусом. 27 Ійшло ж слідом за Ним велике множство народу й жінок, що голосили й ридали по Йому. 28 I обернувшись до них Ісус, рече: Дочки Єрусалимські, не плачте по мені, а по собі плачте і по дітях ваших. 29 Бо ось прийдуть дні, коли скажуть: Блаженні неплідні, й утроби, що не родили, й соски, що не годували. 30 Тоді стануть говорити горам; упадуть на нас, і узгіррям: Покрайте і нас. 31 Bo коли зеленому дереву се роблять, то з сухим що станеться? 32 Ведено ж і інших двох лиходіїв з Ним на смерть. 33 I, як прийшли на вроцище Черепове, там розняли Його й лиходіїв, одного по правиці, а одного по лівиці. 34 Ісус же рече: Отче, відпусти їм; не знають бо, що роблять. 35 I стояв народ

дивлячись. Насьміхали ся ж і старші з ними, кажучи: Інших спасав; нехай спасе й себе, коли се Христос, вибраний Божий. 36 Насьміхади ся ж з Него й воїни, приступаючи й оцет подаючи Йому, 37 і кажучи: Коли Ти єси цар Жидівський, спаси себе. 38 Була ж і надпись над Ним письмом Грецьким та Римським, та Єврейським: Се цар Жидівський. 39 Один же з повішених лиходіїв хулив Його, кажучи: Коли Ти Христос, спаси себе й нас! 40 Озвавши ся ж другий, докорив Йому, кажучи: І не боїшся Бога, коли в такому ж осуді єси? 41 Та ми по правді; по заслугі бо за те, що коїлі, приймаємо; сей же нічого недоброго не зробив. 42 I сказав до Ісуса: Спогадай мене, Господи, як прийдеш у царство Твоє. 43 I рече Йому Ісус: Істинно глаголю тобі: Сьогодні з мною будеш у раю. 44 Було ж се коло години шостої, і темрява стала по всій землі до години девятої. 45 I померклі сонце, і роздерлась завіса церковня посередині. 46 I покликнувши голосом великим Ісус, рече: Отче, у Твої руки передаю духа мого! Й, се промовивши, зітхнув духа. 47 Побачивши ж сотник, що сталося, прославив Бога, кажучи: Справді, чоловік сей праведний був. 48 I ввесь народ, що зйшов ся на сю дивовижу, побачивши, що сталося, бючи себе в груди, вертався. 49 Стояли ж усі знакомі Його оддалеки й жінки, що поприходили слідом за Ним із Галилеї, дивлячись на се. 50 I ось чоловік, на ім'я Йосиф, що був радник, чоловік добрий і праведний, 51 (сей не пристав до ради й діла їх,) з Араматеї, города Жидівського, що також сподівався царства Божого; 52 сей, прийшовши до Пилата, просив тіла Ісусового. 53 I, знявши Його, обгорнув Його плащеницею, і положив Його у гробі висіченому, де ніколи ніхто не лежав. 54 I був день п'ятниця, а субота съвітала. 55 Поприходивши ж слідом жінки, що прийшли з Галилеї, дивились на гріб, і як положене було тіло Його. 56 I вернувшись наготовили пахощів та мира, а в суботу відпочивали по заповіді.

24 Первого ж дня тижня, вельми рано, прийшли вони на гріб, несучи, що наготовили, пахощі, і другі з ними.

2 Знайшли ж камінь відкочений від гробу. 3 I ввійшовши не знайшли тіла Господа Ісуса. 4 I сталося, як здумілись вони від сього, ось два Чоловіки стояли перед ними в шатах ясних. 5 Як же полякались вони й нахилили лиць до землі, рекли до них: Чого шукаєте живого між мертвими? 6 Нема Його тут, а встав. Згадайте, я Він промовляв до вас, ще бувши в Галилеї, 7 глаголючи: Що мусить Син чоловічий бути виданим у руки чоловіків грішників, і бути рознятим, і третього дня воскреснути. 8 I згадали слова Його, 9 і, вернувшись од гробу, сповістили про се все одинайзятьох і всіх інших. 10 Була ж Марія Магдалина, та Йоанна, та Марія Яковова, і інші з ними, що оповідали перед апостолами се. 11 I явились перед ними яко видумка слова їх, і не поняли віри їм. 12 Петр же, вставши, побіг до гробу, і нахилившись побачив тільки полотно, що лежало, й пішов, сам у собі дивуючись тим, що сталося. 13 I ось двоє з них йшколо того ж дня на село, зване Емаус, гоней з шістьдесятю од Єрусалиму. 14 I розмовляли вони між собою про все те, що стало ся. 15 I сталося, як розмовляли вони та перепитувались, і сам Ісус

наблизившись, йшов з ними. 16 Очі в іх були вдержані, щоб не пізнали Його. 17 Рече ж до них: Що се за речі, про котрі розмовляєте між собою йдучи, та сумуєте? 18 Озвав ся ж один, на ім'я Клеопа й каже до Него: Хиба Ти один захожий у Єрусалимі, і не знаєш, що стало ся в йому сими днями? 19 І рече їм: Що ж таке? Вони ж сказали Йому: Про Ісуса Назарянина, що був муж пророк, сильний ділом і словом перед Богом і всім народом, 20 як видали Його архиєреї та князі наші на суд смертний і розпляли Його. 21 Ми ж уповали, що се Він, що має збавити Ізраїля; а до всього того третій се день іде сьогодні, як се стало ся; 22 тільки ж і жінки деякі з наших налякали нас, бувши рано при гробі 23 і, не знайшовши тіла Його, прийшли оповідуючи, що явленнє ангелів бачили, котрі глаголють, що Він живий. 24 І пійшли деякі з наших до гробу, й знайшли так, як і жінки казали; Його ж не бачили. 25 І рече Він до них: о безумні і лініві серцем вірувати всьому, що промовили пророки! 26 Чи не мусів се терпіти Христос і ввійти в славу свою? 27 І, почавши від Мойсея і від усіх пророків, виясняв їм у всіх писаннях про Него. 28 І наблизились до села, куди йшли, й Він зробив, ніби хоче йти далі. 29 Вони ж удержували Його, кажучи: Зостань ся з нами; бо вже надвечір, і нахилив ся день. І ввійшов, щоб зостатись із ними. 30 І сталося, як сидів Він за столом а ними, взявши хліб, благословив, і переломивши, подав їм. 31 Їм же відкрились очі, й пізнали вони Його; й став ся Він невидимий їм. 32 І казали вони один до одного: Хиба ж серце наше не горіло в нас, як промовляв до нас у дорозі, і як розкривав нам писання? 33 І, вставши тієї ж години, вернулись у Єрусалим і знайшли згromаджених одинайп'ять, і тих, що були з ними, 34 як говорили: Що встав Господь справді і явив ся Симонові. 35 І розповіли вони, що сталося у дорозі, і як пізнали Його в ламанню хліба. 36 Як же се вони говорили, сам Ісус став посеред них, і рече їм: Упокій вам. 37 Вони ж, полякавшись і перестрашившись, думали, що духа бачять. 38 І рече їм: Чого стрівожились? і чого думки встають у серцях ваших? 39 Дивіться ся на руки мої і ноги мої, що се сам я. Дотикайтесь мене й вбачайте; бо дух тіла й костей не має, як бачите, що я маю. 40 І, се глаголючи, показав їм руки й ноги. 41 Ще ж як не поняли вони віри з радощів та дивувались, рече їм: Маєте що їсти тут? 42 Вони ж Йому подали риби печеної частину та медового стільника (крижку). 43 І взявши, їв перед ними. 44 Рече ж їм: Оце ж слова, що глаголав я до вас, ще бувши з вами, що мусить спровідити ся все, писане в законі Мойсейовому, й пророках, і псальмах про мене. 45 Тоді розкрив їм розум розуміти писання, 46 і рече їм: Що так написано й так треба було терпіти Христу й воскреснути з мертвих третього дня; 47 і проповідуватись в ім'я Його покаянню і відпущення гріхів між усіма народами, почавши від Єрусалиму. 48 Ви ж съвідки цього. 49 І ось я посилаю обітуваннє Отця моого на вас; ви ж сидіть у городі Єрусалимі, поки одягнетесь силою звиш. 50 І вивів їх геть аж до Витанії, і, знявши руки свої, благословив їх. 51 І сталося, як благословляв їх, одступив од них і вознісся на небо. 52 Вони ж, поклонившись Йому, вернулись у Єрусалим, з радощами великими; 53 і пробували раз у раз у церкві, хвалячи й благословлячи Бога. Амінь.

Від Івана

1 Упочині було Слово, й Слово було в Бога, й Бог було Слово. **2** Воно було в почині у Бога. **3** Все Ним стало ся; і без Него не стало ся ніщо, що стало ся. **4** У Йому житте було: й життя було съвітлом людям. **5** І съвітло у темряві съвітить, і темрява Його не обняла. **6** Був чоловік посланий від Бога, ймя Йому Йоан. **7** Сей прийшов на съвідкуваннє, щоб съвідкувати про съвітло, щоб усі вірували через него. **8** Не був він съвітло, а щоб съвідкувати про съвітло. **9** Було съвітло правдиве, що просвічує кожного чоловіка, що приходить на съвіт. **10** На съвіт був, і съвіт Ним настав, і съвіт Його не пізнав. **11** У свое прийшов, і свої не прийняли Його. **12** Которі ж прийняли Його, дав їм власті дітьми Божими стати ся, що вірюють в імя Його: **13** що не від крові, ні від хотіння тілесного, ні від хотіння мужеського, а від Бога родилися. **14** І Слово тілом стало ся, і пробувало між нами (й бачили ми славу Його, славу, яко Єдинородного від Отця), повне благодаті і правди. **15** Йоан съвідкує про Него, й покликав, глаголючи: Се той, про кого казав я: За мною Грядущий поперед мене був; бо перш мене був. **16** І з повноти Його ми всі прийняли й благодать за благодать. **17** Бо закон через Мойсея даний був; благодать і правда через Ісуса Христа стала ся. **18** Бога ніхто не бачив ніколи; єдинородний Син, що в лоні Отця, той вияснив. **19** І се съвідченнє Йоанове, як післали Жиди з Єрусалиму священиків та левітів, щоб спитали Його: Хто ти еси? **20** І визнав, і не відпер ся; а визвав: Шо я не Христос. **21** І питали Його: Що ж? Ілля еси ти? І рече: Ні. Пророк еси ти? І відказав: Ні. **22** Казали ж Йому: Хто ж еси? щоб нам одповідь дати тим, що післали нас. Що кажеш про себе? **23** Рече: Я голос покликуючого в пустині: Випростайте дорогу Господню, як глаголав Ісаїя пророк. **24** А послані були з Фарисеїв. **25** І питали вони Його, й казали Йому: Чого ж хрестиш, коли ти не Христос, ні Ілля, ні пророк. **26** Відказав їм Йоан, глаголючи: Я хрещу вас водою; серед вас же стоїть, котрого ви не знаєте: **27** се за мною Грядущий, що поперед мене був; котрому я недостоє розвязати ременя обува Його. **28** Се в Витаварі стало ся, за Йорданом, де Йоан хрестив. **29** Назавтра бачить Йоан, що Ісус ійде до него, й рече: Ось Агнець Божий, що бере на себе гріх съвіта. **30** Ое Той, про кого я казав: За мною гряде муж, що поперед мене був, бо перше мене був. **31** І я не знат Його, та, щоб явив ся Ізраїлеві, для того прийшов я, хрестячи водою. **32** І съвідкував Йоан, глаголючи: Що бачив я Духа, злінувшого як голуб з неба, і став він над Ним. **33** І я не знат Його; та пославший мене хрестити водою, той мені глаголав: На кого побачиш, що Дух зліне та стане над Ним, се той, що хрестить Духом съвітим. **34** І бачив я, і съвідкував, що се є Син Божий. **35** Назавтра знов стояв Йоан і два з учеників Його; **36** і, споглянувши на Ісуса йдучого, рече: ось Агнець Божий. **37** І чули Його два ученики глаголючого, й пішли слідом за Ісусом. **38** І обернувшись Ісус та побачивши їх слідом ідучих, рече їм: Чого шукаете? Вони ж сказали Йому: Рави (що есть перекладом: Учителю),

де пробуваєш? **39** Рече їм: Ідіть і подивітесь ся. Пійшли вони, та й бачили, де пробуває, і перебули в Него день той; було жколо десятої години. **40** Один з двох, що чули від Йоана та й пійшли слідом за ним, був Андрей, брат Симона Петра. **41** Він знаходить перший брата свого Симона, й каже Йому: Знайшли ми Месию (що есть перекладом: Христос). **42** І привів Його до Ісуса. Поглянувши ж на него Ісус, рече: Ти еси Симон, син Йони; ти назовеш ся Кифа (що есть перекладом: Петр). **43** Назавтра хотів Ісус вийти в Галилею і знаходить Филипа, й рече Йому: Іди слідом за мною. **44** Був же Филип із Вітсайді, з города Андреєвого та Петрового. **45** Знаходить Филип Натанаїла, й каже Йому: Про кого писав Мойсей у законі й пророки, знайшли ми, Ісуса, сина Йосифового, що з Назарету. **46** І каже Натанаїл до него: З Назарету хиба може що добре бути? Каже Йому Филип: Іди та й подивись! **47** Побачив Ісус Натанаїла, йдучого до Него, й рече про него: Ось справді Ізраїллянин, що в Йому підступу нема. **48** Каже Йому Натанаїл: Звідкіля мене знаєш? Озвавсь Ісус і рече Йому: Перш ніж Филип покликав тебе, як був еси під смоківницею, бачив я тебе. **49** Озвавсь Натанаїл і каже Йому: Рави, Ти еси Син Божий, Ти еси цар Ізраїлів. **50** Озвавсь Ісус і рече Йому: Що сказав тобі: Я бачив тебе під смоківницею, то й віруш? Більше цього бачити меш. **51** І рече Йому: Істино, істинно глаголю вам: Від нині бачити мете небо відкрите, і ангелів Божих, що сходять угору і вниз на Сина чоловічого.

2 А третього дня було весіллє в Кані Галилейській; і була мати Ісусова там; **2** запрошено ж і Ісуса, і учеників Його на весіллє. **3** І, як не ставало вина, каже мати Ісусова до Него: Вина не мають. **4** Рече їй Ісус: Що мені ї тобі, жено? ще не прийшла година моя. **5** Каже Його мати слугам: Що вам скаже, робіть. **6** Стояло ж там шість камяних водників про очищеннє Жидівське, що містили відер по два або по три. **7** Рече їм Ісус: Поналивайте водники водою. І поналивали їх аж по верх. **8** І рече їм: Черпайте тепер, та й несіть до старости. І понесли. **9** Як же покоштував староста води, що стала вином (а не знат, звідкіля, слуги ж знали, що черпали воду), кличе жениха староста, **10** і каже Йому: Кожен чоловік перш добре вино ставить, а як підоплють, тоді гірше; ти ж додержав добре вино аж досі. **11** Сей почин ознак вробив Ісус у Кані Галилейській, і показав славу свою; і вірували в Него ученики Його. **12** Після цього пійшов у Капернаум, Він і мати Його, й брати Його, і ученики Його; і там пробували небагато днів. **13** А була близько пасха у Жидів, і пійшов у Єрусалим Ісус, **14** і знайшов у церкві продаючих волі, й вівці, і голуби, і міньяльників сидчих. **15** І, зробивши джгута [скрутля, плетінку] змотузків, повиганяв усіх із церкви, й вівці й волі, а міньяльникам порозсипав гроши, і столи поперевертав; **16** а тим, що голуби продавали, рече: Візьміть се звідсіля; не робіть дому Отця моого дому торговим. **17** Згадали ж ученики Його, що написано: Ревність дому твого з'їла мене. **18** Озвались тоді Жиди, і казали Йому: Що за знак покажеш нам, що се робиш? **19** Озвавсь Ісус і рече їм: Зруйнуйте сю церкву, й я за три дні підніму вам її. **20** Казали тоді Жиди: Сорок і шість років будовано

церкву сю, а Ти в три дні піднімеш її? 21 Він же глаголав про церкву тіла свого. 22 Як же встав з мертвих, згадали ученики Його, що Він се глаголав їм; і вірували писанню і слову, що глаголав Ісус. 23 Як же був у Єрусалимі у пасху на сьвята, многі увірвали в ім'я Його, побачивши чудеса Його, що робив. 24 Сам же Ісус не звірявся їм, тим що знов усіх: 25 бо не треба було Йому, щоб хто съвідкував про чоловіка, бо Він знов, що було в чоловіку.

3 Був же чоловік з Фарисеїв, Никодим ім'я Йому, князь Жидівський. 2 Сей прийшов до Ісуса вночі, і каже Йому: Рави, знаємо, що від Бога прийшов еси учителем; ніхто бо таких ознак не може робити, як Ти робиш, коли не буде Бог з ним. 3 Озвавсь Ісус і рече Йому: Істино, істино глаголю тобі: Коли хто не народить ся звіш, не може видіти царства Божого. 4 Каже до Него Никодим: Як же може чоловік народитись, старим бувши? хiba може в утробу матери своєї знов увійти, і родитись? 5 Озвавсь Ісус: Істино, істино глаголю тобі: Коли хто не родить ся од води й Духа, не може вийти в царство Боже. 6 Роджене від тіла - тіло, а роджене від Духа - дух. 7 Не дивуй ся, що глаголав тобі: Мусите ви народити ся звіш. 8 Дух, де хоче, диші, й голос його чуєш, та не знаєш, звідкіля виходить, і куди йде; так усякий народжений од Духа. 9 Озвавсь Никодим і каже Йому: Як може се статись: 10 Відказав Ісус і рече Йому: Ти еси учитель Ізраїлів, і сього не знаєш? 11 Істино, істино глаголю тобі: Що те, що знаємо, говоримо, й що бачили, съвідкуємо; а съвідкування нашого не приймаєте. 12 Коли про земне глаголав вам, і не вірусте, - як же, коли скажу вам про небесне, увірусте? 13 І ніхто не зйшов на небо, тільки хто з неба зйшов, Син чоловічий, що на небі. 14 І, як Мойсей підняв угору гадюку в пустині, так мусить бути піднятій і Син чоловічий, 15 щоб кожний віруючий в Него не погиб, а мав життя вічне. (aiōnios g166) 16 Так бо полюбив Бог съвіт, що Сина свого єдинородного дав, щоб кожен, віруючий в Него, не погиб, а мав життя вічне. (aiōnios g166) 17 Бо не післав Бог Сина свого на съвіт, щоб осудив съвіт, а щоб спас ся Ним съвіт. 18 Хто вірує в Него, не осудить ся; хто ж не вірує, уже осуждений; бо не вірував у ймя єдинородного Сина Божого. 19 Сей же єсть суд, що съвітло прийшло на съвіт, а полюбили люде темряву більше ніж съвітло; були бо лихі їх учинки. 20 Кожен бо, хто чинить лихе, ненавидить съвітло, й не йде до съвітла щоб не зганено вчинків його. 21 Хто ж робить правду, йде до съвітла, щоб виявились його вчинки бо в Бозі роблені. 22 Після сього пішов Ісус і ученики Його в Юдейську землю; і там пробував з ними, й хрестив. 23 Хрестив же й Йоан у Єононі поблизу Салима, бо води було там багато; й приходили, й хрестились. 24 Ще бо не вкінуто в темницю Йоана. 25 Постало ж змаганнє в учеників Йоанових з Жидами про очищенне. 26 І прийшли вони до Йоана, й казали Йому: Рави, той що був з тобою за Йорданом, котрому съвідкував еси, ось сей хрестить і всі йдуть до Него. 27 Озвавсь Йоан і рече: Не може чоловік прийняти нічого, коли не буде дано Йому з неба. 28 Самі ви мені съвідкуєте, що я казав: Я не Христос, а що я посланий перед Ним. 29 Хто має заручену, той жених; а друг жениха, стоячи й слухаючи

його, радощами радується голосу жениха; ся оце радість моя сповнилась. 30 Той мусить рости, я ж маліти. 31 Хто звіши гряде, той, над усіма; хто від землі, той від землі, і від землі говорить; хто з неба гряде, той над усіма. 32 І що бачив і чув, про те й съвідкує; і съвідкування Його ніхто не приймає. 33 Хто прийняв съвідкуваннє Його, той ствердив, що Бог правдивий. 34 Кого бо післав Бог, той слова Божі говорить; бо не мірою дає Бог Духа. 35 Отець любить Сина, і все дав у руки Йому. 36 Хто вірує в Сина, той має вічне життя; а хто не вірує Синові, не бачити ме життя, а гнів Божий пробував на Йому. (aiōnios g166)

4 Як же взнав Господь, що прочули Фарисеї, що Ісус більш учеників єднає і хрестить, ніж Йоан, 2 (хоч Ісус сам не хрестив, а ученики Його;) 3 то покинув Юдею, та й пішов знов у Галилею. 4 Треба ж було Йому проходити через Самарію. 5 Приходить оце в город Самарянський, названий Сихар, поблизу хутора, що дав Яков Йосифу, синові своєму. 6 Була ж там криниця Яковова. Оце ж Ісус, утомившись у дорозі, сидів так на криниці; було ж коло шестої години. 7 Приходить жінка з Самарії начерпати води. Рече їй Ісус: Дай мені пити. 8 Ученики бо Його пішли в город, щоб купити ті. 9 Каже ж Йому жінка Самарянка: Як се Ти, Жидовин бувши, пити просиш від мене, жінки Самарянки? Бо Жиди не сходяться з Самарянами. 10 Озвавсь Ісус і рече їй: Коли б знала дар Божий і хто се говорить тобі: Дай мені пити, ти просила б Його, й дав би тобі води живої. 11 Каже Йому жінка: Добродію, і черпака не маєш, і колодязь глибокий; звідкіля ж маєш воду живу? 12 Хиба Ти більший еси отця нашого Якова, що дав нам сей колодязь? і він сам з него пив, і сини його, й скот його. 13 Озвавсь Ісус і рече їй: Всякий, хто пе воду сю забажає знов; 14 то ж напеть ся води, що я дам Йому, не забажає до віку; а вода, що дам Йому, буде в Йому жерлом водії, що тече в життє вічне. (aiōn g165, aiōnios g166) 15 Каже до Него жінка: Добродію, дай мені сісі води, щоб не жаждувала, ані ходила сюди черпати. 16 Рече їй Ісус: Іди поклич чоловічка твого, та й приходь сюди. 17 Озвалась жінка і каже: Не маю чоловіка. Рече їй Ісус: Добре сказала еси, що чоловіка не маєш; 18 п'ять бо чоловіків мала, та й тепер которого маєш, не чоловік тобі; у сьому правду сказала еси. 19 Каже Йому жінка: Добродію, бачу, що пророк еси. 20 Батьки наші на сій горі покланялися; а ви кажете, що в Єрусалимі місце, де треба покланятися. 21 Рече їй Ісус: Жінко, вір мені, що прийде час, коли ні на горі сій, ані в Єрусалимі покланяни метесь ви Отцеві. 22 Ви кланяєтесь, а чому - не знаєте; ми кланяємося, і чому - знаємо, бо спасенне від Жидів. 23 Та прийде час, і вже есть, що правдиві поклонники поклоняться Отцеві духом і правдою; Отець бо таких шукає покланяючих ся Йому. 24 Дух - Бог, і хто покланяється ся Йому, духом і правдою мусить покланятись. 25 Каже Йому жінка: Знаю, що Месія прийде (званий Христос). Як прийде Він, звістить нам усе. 26 Рече їй Ісус: Се я, що глаголю тобі. 27 І прийшли на се ученики Його, й дивувались, що Він із жінкою розмовляє; та ніхто не сказав: Чого тобі треба? або: Про що розмовляєш із

нею? 28 Покинула тоді відро своє жінка, й пішла в город, і каже людям: 29 Ійдіть подивітесь на чоловіка, который сказав мені все, що я зробила; чи се не Христос? 30 Вийшли ж з города, й прийшли до Него. 31 Тим часом просили Його ученики: Рави, їж. 32 Він же рече їм: Я маю іжу їсти, котрої ви не знасте. 33 Казали ж ученики один до одного: Хиба хто приніс Йому їсти? 34 Рече їм Ісус: Моя їжа, щоб чинитиволю Пославшого мене, й скінчить Його діло. 35 Хиба ви не кажете: Що ще чотирі місяці, та й живна приайдуть? Ось глаголю вам: Здійміть очі ваші, та погляньте на ниви, що вже пополовіли на живна. 36 І приймає жнець плату, й збирає овоч у життевічне, щоб і хто сіє радувався, і хто жне. (aīōnios g166) 37 Бо у сьому слово правдиве: що інший, хто сіє, а інший, хто жне. 38 Я післав вас жати, коло чого ви не працювали; інші люди працювали, а ви на працю їх увійшли. 39 З города ж того багато увірвало в Него Самарян через слово жінки, съвідкуючої: Що сказав мені все, що зробила. 40 Як же прийшли до Него Самарянє, просили Його зістатись у них; і зістались там два дні. 41 І багато більше увірвало за слово Його. 42 А тій жінці казали: Що вже не задля твого оповідання віруємо; самі бо чули, й знаємо, що се справді Спас съвіті Христос. 43 Через два ж дні вийшов звідтіля та прийшов у Галилею. 44 Сам бо Ісус съвідкував, що пророк у своїй отчині чести не має. 45 Як же прийшов у Галилею, прийняли Його Галилейці, бачивши все, що зробив у Єрусалимі на съвята: бо й вони ходили на съвята. 46 Прийшов же Ісус ізнову в Кану Галилейську, де зробив воду вином. І був один царський, котрого син нездужав у Капернаумі. 47 Сей, почувши, що Ісус прибув із Юдеї в Галилею, прийшов до Него, й благав Його, щоб пішов та оздоровив сина Його, бо мав умерти. 48 Рече ж Ісус до него: Коли ознатака див не побачите, не увіруєте. 49 Каже до Него царський: Господи, йди перш, ніж умре дитина моя. 50 Рече Йому Ісус: Іди, син твій живий. І увірував чоловік слову, що промовив Йому Ісус, і пішов. 51 Вже ж він ішов, зустріли його слуги його її звістили, кажучи: Що хлопчик твій живий. 52 Спітив же в них про годину, коли полегшало Йому. І кажуть Йому: Що вчора семої години покинула його горячка. 53 Зрозумів же батько, що тієї самої години, котрої сказав Йому Ісус: Що син твій живий; і увірував сам і ввесь дім Його. 54 Се знов другу ознаку зробив Ісус, прийшовши з Юдеї в Галилею.

5 Після цього було съвято Жидівське, і прийшов Ісус у Єрусалим. 2 У Єрусалимі ж коло Овечих воріт є купіль, що зветься по єврейська Ветезда, з п'ятьма ходниками. 3 В них лежало велике множество недужих, сліпих, кривих, сухих, що дожидали движеньня води. 4 Ангел бопевного часу спускався у купіль і збивав воду: хто ж перший узлив після збивання води, одужав, якою б ні мучився болестю. 5 Був же там один чоловік, що тряпця та вісім років був у недузі. 6 Сього побачивши Ісус лежачого, й відаочи, що довгий уже час нездужає, рече Йому: Хочеш одужати? 7 Відповів Йому недужий: Господи, чоловіка не маю, щоб, як зібеться вода, вкинув мене в купіль; як же приайду я, інший поперед мене влезти. 8 Рече Йому Ісус: Устань, візьми постіль твою, та

й ходи! 9 зараз одужав чоловік, і взяв постіль свою, та й ходив; була ж субота того дня. 10 І казали Жиди сціленому: Субота; не годить ся тобі брати постелі. 11 Відказав їм: Хто оздоровив мене, той мені сказав: Візьми постіль твою, та й ходи. 12 Питали ж Його: Що то за чоловік, що сказав тобі: Візьми постіль твою, та й ходи? 13 Той же, що одужав, не знав, хто Він; бо Ісус відішов геть, як народ був на місці тому. 14 Опісля знаходить Його Ісус у церкві, і рече Йому: Оце одужав еси; не гріши більш, щоб гіршого тобі не стало ся. 15 Пішов чоловік, та й сповістив Жидів, що се Ісус, що оздоровив Його. 16 За се гонили Ісуса Жиди й шукали Його вбити, що се зробив у суботу. 17 Ісус же відказав їм: Отець мій досі робить і я роблю. 18 За се ж ще більш шукали Його Жиди вбити, що не то ламле суботу, а ще й Отцем своїм зве Бога, рівним себе ставлячи Богу. 19 Озвав ся ж Ісус і рече їм: Істино, істино глаголю вам: Не може Син нічого робити від себе, коли не бачить, що Отець те робить: що бо Той робить, те й Син так само робить. 20 Отець бо любить Сина, і все показує Йому, що сам робить; і більші сих покаже Йому діла, щоб ви дивувались. 21 Бо, як Отець воскрешає мертвих і оживлює, так і Син, кого хоче, оживлює. 22 Бо Отець і не судить нікого, а суд увесь дав Синові, 23 щоб усі шанували Сина, як шанують Отця. Хто не шанує Сина, не шанує Отця, що післав Його. 24 Істино, істино глаголю вам: Що, хто слухає слово мое і вірує Пославшому мене, має життевічне, і на суд не прийде, а передє від смерті в життє. (aīōnios g166) 25 Істино, істино глаголю вам: Що приайде час, і нині єсть, що мертві почують голос Сина Божого, й почувши оживуть. 26 Бо, як Отець має життє в собі, так дав і Синові життє мати в собі, 27 і власті дав Йому і суд чинити; бо Він Син чоловічий. 28 Не дивуйтесь съому, бо приайде час, що в гробах почують голос Його, 29 і повиходять: котрі добро робили, в воскресеннє життя, а котрі зло робили, в воскресеннє суду. 30 Не можу я робити від себе нічого: я чую, суджу; і суд мій праведний; бо не шукаю волі моєї, а волі пославшого мене Отця. 31 Коли я съвідкую про себе, съвідченіє мое не правдиве. 32 Інший єсть, хто съвідкуює про мене; і я знаю, що правдиве съвідченіє, котре про мене съвідкує. 33 Ви посилали до Йоана, я съвідкував правді. 34 Я же не від чоловіка съвідченіє приймаю, а глаголю се, щоб ви спаслися. 35 Той був съвітильник горючий і съвітючий; ви ж хотіли повеселитись на часину съвітлом Його. 36 Я ж маю съвідченіє більше Йоанового: діла бо, що дав мені Отець, щоб іх скінчiti, ті діла, що я роблю, съвідкують про мене, що Отець мене післав. 37 І пославший мене Отець сам съвідкував про мене. Ані голосу Його не чули ви ніколи, ані виду Його не бачили; 38 і слова Його не маєте пробуваючого в вас; бо кого післав Він, тому ви не віруєте. 39 Прослідіть писання; бо ви думаете в них життє вічне мати; і ті съвідкують про мене. (aīōnios g166) 40 Та не хочете прийти до мене, щоб життє мати. 41 Чести від людей не приймаю. 42 Та я спізнав вас, що любові Божої не маєте в собі. 43 Я прийшов в імя Отця моого, і не приймаєте мене. Коли інший приайде в імя своє, того приймете. 44 Як ви можете вірувати, славу один од одного приймаючи, а славу що від одного

Бога, не шукаєте? 45 Не думайте, що я обвинувачу вас перед Отцем: є хто винуватить вас: Мойсей, що на него вповаєте. 46 Коли б ви вірували Мойсейові, вірували б мені; бо про мене той писав. 47 Коли ж його писанням не віруєте, як моїм словам вірувати метe?

6 Після цього пішов Ісус на той бік моря Галилейського, Тиверіядського, 21 ішло за Ним багато народу, бо бачили Його ознаки, що робив над недужими. з Зійшов же на гору Ісус, і сидів там з учениками своїми. 4 Була ж близько пасхи, свято Жидівське. 5 Знавши ж Ісус очі і побачивши, що багато народу йде до Него, рече до філіпа: Звідкіля купимо хліба, щоб вони попоїли? 6 Се ж сказав, вивідуючи його, бо сам знат, що має роботи. 7 Відказав Йому Філіп: За двісті денаріїв хліба не стане їм, щоб кожному з них хоч трохи дostaлось. 8 Каже Йому один з учеників Його, Андрей, брат Симона Петра: 9 є тут хлопець один, що мав п'ять хлібів ячніх [ячмінних] та дві рибки; тільки що цього на стільки? 10 Рече ж Ісус: Заставте людей сідати. Була ж трава велика на тому місці. Посідали ж чоловіки, числом тисяч з п'ять. 11 Прийнявши ж хліби Ісус, і оддавши хвалу, подав ученикам, ученики ж сидячим; так само й риби, скільки хотіли. 12 Як же настилились, рече ученикам своїм: Позбирайте останки окрушин, щоб не пропало ніщо. 13 Зібрали ж і наповнили дванадцять кошів окрушин із пяти хлібів ячніх, що зосталось у тих, що їли. 14 Люди ж, бачивши, яку ознаку зробив Ісус, сказали, що се справді пророк, грядущий на світ. 15 Як же постеріг Ісус, що хочуть прийти та схопити Його, щоб зробити Його царем, то пішов ізнов на гору сам один. 16 Як же настав вечір, пішви ученики Його над море, 17 і, ввійшовши в човен, плили на той бік моря у Капернаум. і вже стемніло, й не приходив до них Ісус. 18 А море, од великого вітру, що пурхав, піднялось. 19 Одливши ж гоней на двайцять і п'ять або трийцять, бачять, що Ісус ходить по морю, і до човна наближують ся, і полякалися. 20 Він же рече їм: Се я; не лякайтесь. 21 Тоді радо прийняли Його в човен, і зараз човен опинився коло землі, куди вони прямували. 22 Назавтра народ, стоячий по тім боці моря, побачивши, що іншого човна не було там, тільки один той, у котрій ввійшли ученики Його, і що не ввійшов з учениками своїми Ісус у човен, а що самі ученики Його відчалили, 23 інші ж човни поприходили з Тиверіяди поблизу місця, де їли хліб, як хвалу оддав Господь; 24 побачивши ж оце люде, що Ісуса там нема, ані учеників Його, ввійшли і вони в човни, та й прибули в Капернаум, шукаючи Ісуса. 25 і, знайшовши Його на тім боці моря, сказали Йому: Рави, коли прибув еси сюда? 26 Відказав Ім Ісус і рече: Істино, істино глаголю вам: Шукаєте мене не тому, що бачили ознаки, а що їли хліб, та й настилились. 27 Трудіть ся не для їжі погибаючої, а для їжі, що зостається ся в вічне життя, котру Син чоловічий вам дастъ; Сього бо Отець ствердив, Бог. (aiōnios g166) 28 Казали ж до Него: Що нам робити, щоб чинити діла Божі? 29 Відказав Ісус і рече їм: Се есть діло Боже, щоб вірувати в Того, кого післав Він. 30 Казали ж Йому: Що ж робиш Ти за ознаку, щоб виділи ми, та й вірували Тобі? Що чиниш? 31 Батьки наші манну їли в пустинї, як писано: Хліб з неба дав їм юсти. 32

Рече ж їм Ісус: Істино, істино глаголю вам: Не Мойсей дав вам хліб з неба, а Отець мій дає вам хліб з неба правдивий. 33 Бо хліб Божий той, що сходить з неба, і життє дає сьвітові. 34 Казали ж до Него: Господи, всякого часу давай нам хліб сей. 35 Рече ж їм Ісус: Я хліб життя, хто приходить до мене, не голодувати ме, і хто вірує в мене, не жаждувати ме ніколи. 36 Тільки глаголю вам, що й виділи мене, та й не віруете. 37 Усе, що дає мені Отець, до мене прийде; а хто приходить до мене, не вижену геть. 38 Бо зійшов я з неба, не щоб чинити волю мою, а волю Пославшого мене. 39 Се ж воля пославшого мене Отця, щоб з усього, що дав мені, не погубив я нічого, а воскресив його останнього дня. 40 Се ж воля пославшого мене, щоб кожен, хто видить Сина й вірує в Него, мав життя вічне, і я воскрешу його останнього дня. (aiōnios g166) 41 Миркали [відказували] тоді Жиди про Него, що сказав: Я хліб, що зійшов з небес; 42 і казали: Хиба се не Ісус, син Йосифів, котрого знаємо ми батька Й Матір? Як же Він каже: Що з неба зійшов я? 43 Озвав ся ж Ісус і рече їм: Не миркайте між собою. 44 Ніхто не може прийти до мене, коли Отець, пославший мене, не притягне його, як я воскрешу його останнього дня. 45 Написано в пророків: I будуть усі навчені від Бога. Тим кожен, хто чув од Отця і навчивсь, приходить до мене. 46 Не то, щоб Отця хто видів, тільки Той, хто від Бога, Той видів Отця. 47 Істино, істино глаголю вам: Хто вірує в мене, має життя вічне. (aiōnios g166) 48 Я хліб життя. 49 Батьки ваші їли манну в пустині, та й повмирали. 50 Се хліб, що з неба сходить, щоб, хто єсть Його, не вмер. 51 Я хліб живий, що з неба зійшов. Коли хто єсть сей хліб, жити ме по вік; а хліб, що я дам, се тіло мое, що я дам за життє сьвіту. (aiōn g165) 52 Змагались тоді між собою, говорячи: Як може Він дати нам тіло ѹсти? 53 Рече ж їм Ісус: Істино, істино глаголю вам: Як не єсте тіла Сина чоловічого й не пете Його крові, не маєте життя в собі. 54 Хто єсть тіло мое і пе мою кров, має життя вічне, і я воскрешу його останнього дня. (aiōnios g166) 55 Тіло мое справді есть їжа, а кров моя справді есть напиток. 56 Хто єсть тіло мое і пе кров мою, в мені пробуває, а я в Йому. 57 Як післав мене живий Отець, і я живу Отцем, так і хто єсть мене, та й жити ме мною. 58 Се хліб, що з неба зійшов. Не як батьки ваши їли манну та й повмирали; хто єсть сей хліб, жити ме по вік. (aiōn g165) 59 Се Він глаголав у школі, навчаючи в Капернаумі. 60 Многі ж слухавши з учеників Його казали: Жорстоке се слово; хто може його слухати? 61 Знаочи ж Ісус сам у собі, що миркають про Него ученики Його, рече їм: Се вас блазнить? 62 Що ж, коли побачите Сина чоловічого, як входить туди, де перше був? 63 Се дух, що оживлює; тіло не годить ся ні на що. Словя, що я глаголю вам, се дух і життє. 64 Тільки ж є такі між вами, що не вірують. Знав бо з почину Ісус, котрі не вірують, і хто зрадить Його. 65 I рече: Тим глаголав вам, що ніхто не може прийти до мене, коли не буде дано Йому від Отця мого. 66 Після цього багато з учеників Його пішви назад, і вже більш з Ним не ходили. 67 Рече ж Ісус дванадцятьом: Чи й ви хочете їти? 68 Відказав тоді Йому Симон Петр: Господи, до кого їти нам? у Тебе слова життя вічного, (aiōnios g166) 69 і ми увірували й

взнали, що Ти еси Христос, Син Бога живого. 70 Відказав їм Ісус: Хиба не я вас дванайцятьох вибрає? А один з вас диявол. 71 Говорив же про Юду Симонового Іскариота: сей бо мав Його зрадити, один з дванайцяті.

71 ходив Ісус після цього по Галилеї; не хотів бо по Юдеї ходити, що шукали Його Жиди вбити. 2 Було ж близько Жидівське съято кучок. з Казали ж до Него брати Його: Зйди звідсіля, та й іди в Юдею, щоб і ученики Твої видили діла Твої, що робиш. 4 Ніхто бо тайно нічого не робить, шукаючи сам знаним бути. Коли таке робиш, то покажи себе съвітові. 5 Бо й брати Його не вірували в Него. 6 Рече тоді їм Ісус: Пора моя ще не прийшла; ваша ж пора всякого часу готова. 7 Не може съвіт ненавидіти вас, мене ж ненавидить; бо я съвідкую про него, що діла його лихі. 8 Ви йдіть на се съято; я ще не піду на те съято, бо пора моя ще не сповнилась. 9 Се сказавши їм, зіставсь у Галилії. 10 Як же пішли брати Його, тоді й Він пішов на съято, не явно, а якби потай. 11 Жиди ж шукали Його в съято, й казали: Де Він? 12 І було багато говірки про Него в народі: інші казали, що Він добрий; інші ж казали: Ні, а зводить народ. 13 Та ніхто явно не говорив про Него задля страху перед Жидами. 14 Як же було в половині съята, ввійшов Ісус у церкву, та й навчав. 15 І дивувались Жиди, кажучи: Як Він писання знає, не вчившись? 16 Озвав ся до них Ісус і рече: Моя наука не єсть моя, а Пославшого мене. 17 Коли хто хоче волю Його чинити, знати ме про науку, чи від Бога вона, чи я від себе глаголи. 18 Хто від себе говорить, слави своєї шукає; хто ж шукає слави Пославшого Його, Той правдивий, і неправди нема в Йому. 19 Хиба не Мойсей дав вам закон? а ніхто з вас не чинить закону. Чого шукаєте мене вбити? 20 Озвавсь народ і каже: Біса маєш; хто шукає вбити Тебе? 21 Відказав Ісус і рече їм: Одно діло зробив я, і всі дивується. 22 Мойсей дав вам обрізанне (не, що від Мойсея воно, а від батьків); то й у суботу обрізуєте чоловіка. 23 Коли обрізанне приймає чоловік у суботу, щоб не був зламаний закон Мойсей, чого на мене ремствує, що всього чоловіка уздоровив у суботу? 24 Не судіть по виду, а праведний суд судіть. 25 Казали тоді деякі з Єрусалимців: Чи не се Той, що шукають убити Його? 26 ось явно говорить, і нічого Йому не кажуть. Чи справді не взнали князі, що Він справді Христос? 27 Тільки ж ми Його знаємо, звідкіля Він; Христос же, як прийде, ніхто не знати ме, звідкіля Він. 28 Покликне тоді в церкві Ісус, навчаючи й глаголючи: I мене знаєте, й знаєте, звідкіля я! а від себе не прийшов я, есть же правдивий Пославший мене, котрого ви не знаєте. 29 Я знаю Його, бо я від Него; та Йой мене післав. 30 Шукали тоді, щоб схопити Його, та ніхто не зняв на Него руки, бо ще не прийшла година Його. 31 Многі ж з народу увірували в Него, й казали: Що, як прийде Христос, чи більші сих ознак робити ме, які Сей зробив? 32 Почули Фарисеї, що народ поговорював таке про Него, й післиали Фарисеї та архиєреї слуги, щоб схопили Його. 33 Рече їм тоді Ісус: Ще малій час я з вами, й піайду до Пославшого мене. 34 Шукати метe мене, та й не знайдете; й де я, ви не зможете прийти. 35 Казали тоді Жиди між собою: Куди Він хоче йти, що ми не

знайдемо Його? Чи не між розсипаних Геленян хоче йти та навчати Геленян? 36 Що се за слово, що каже: Шукати метe мене, та й не знайдете? І: Де я, ви не можете прийти? 37 В останній же великий день съята став Ісус, та й покликнув, глаголючи: Коли хто жажде, нехай приде до мене, та й пе. 38 Хто вірує в мене, як рече писаннe, ріki води живої з черева Його потечуть. 39 Се ж глаголав про Духа, що мають прийняти віруючі в Него; ще бо не був (на них) Дух съятив, бо Ісус ще не прославив ся. 40 Многі ж з народу, почувши се слово, сказали: Се справді пророк, 41 інші казали: Чи з Галилеї ж Христу приходить? 42 Чи не глаголе ж писаннe, що з насіння Давидового й з Витлеема села, де був Давид, Христос прийде? 43 Тоді повстало розділеннe в народі через Него. 44 Деякі ж з них хотіли схопити Його; тільки ж ніхто не зняв на Него рук. 45 Прийшли тоді слуги до архиєреїв та Фарисеїв, і казали їм вони: Чом не привели Його? 46 Відказали слуги: Ніколи так не говорив чоловік, як Сей чоловік. 47 Відказали тоді їм Фарисеї: Чи й вас не зведенено? 48 Хиба хто з князів увірував у Него, або з Фарисеїв? 49 А сей народ, що не знає закону, проклятий. 50 Каже Никодим до них, котрый приходив у ночі до Него, бувши один з них: 51 Чи закон наш судить чоловіка, коли не вислухає Його перше й не знає, що робить? 52 Озвались вони й казали йому: Чи ти з Галилеї єси? Пошукай і подивись, що пророк з Галилеї не встас. 53 пійшов кожен до дому свого.

8 Ісус же пійшов на гору Оливну. 2 Вранці ж ізнов прийшов у церкву, і всі люде приходили до Него; й сіви навчав їх. 3 Приводять же письменники та Фарисеї до Него жінку, схоплену в перелюбі, і, поставивши її посередині, 4 кажуть Йому: Учителю, сю жінку схоплено в перелюбі, на самому вчинку. 5 В законі ж Мойсей нам звелів таких каменувати; Ти ж що кажеш? 6 Се ж казали, спокушуючи Його, щоб мали чим винувата Його. Ісус же, схилившись до долу, писав пальцем по землі. 7 Як же не переставали питати Його, піднявшись рече до них: Хто з вас без гріха, нехай перший кине камінь на неї. 8 І, знов, схилившись до долу, писав по землі. 9 Вони ж, почувши й докорені совістю, вийшли один за одним, почавши від старших та аж до останніх; і воетавсь один Ісус та жінка, стоячи посередині. 10 Піднявши ся ж Ісус і нікого не бачивши, тільки жінку, рече їй: Жінко, де ж ти винувателі твої? ніхто тебе не осудив? 11 Вона ж каже: Ніхто, Господи. Рече ж їй Ісус: І я тебе не суджу: йди, і більш не гріши. 12 Знов же промовляв їм Ісус, глаголючи: Я съвітло съвіту. Хто йде слідом за мною, не ходити ме в темряві, а мати ме съвітло життя. 13 Казали тоді Йому Фарисеї: Ти про себе съвідкуєш; съвідченне Твоє неправдиве. 14 Озвавсь Ісус і рече їм: Хоч я съвідкую про себе, правдиве съвідченне мое; бо я знаю, звідкіля я прийшов, і куди йду. 15 Ви по тілу судите; я не суджу нікого. 16 Коли я суджу, суд мій правдивий; бо я не один, а я пославший мене Отець. 17 І в законі ж вашому написано, що двох людей съвідченне правдиве. 18 Я съвідкую про себе, я съвідкує про мене пославший мене Отець. 19 Казали тоді Йому: Де Отець Твій? Відказав Ісус: Ні мене не знаєте, ні Отця моого. Коли б

мене знали, й Отця мою знали б. 20 Такі слова промовив Ісус у скарбниці, навчаючи в церкві; і ніхто не хапав Його; бо ще не прийшла година Його. 21 Рече їм тоді знов Ісус: Я йду, й шукати метe мене, і в гріхах ваших повмираєте. Куди ж я йду, ви не можете йти. 22 Сказали тоді Жиди: Чи не все Він себе, що каже: Куди я йду, ви не можете йти? 23 І рече їм: Ви од нижнього, я од вишнього; ви од съвту съного, я не од съвту съного. 24 Тим я сказав вам, що повмираєте в гріхах ваших: коли бо не увіруєте, що се я, повмираєте в гріхах ваших. 25 Казали тоді Йому: Хто Ти еси? І рече їм Ісус: Той, що з почину, як і глаголю вам. 26 Багато маю про вас глаголати й судити; тільки ж Пославший мене правдивий; і я, що чув від Него, се глаголю в съвті. 27 Не розуміли, що про Отця їм глаголе. 28 Рече ж їм Ісус: Як знесете вгору Сина чоловічого, тоді зрозумієте, що се я, і що від себе не роблю нічого; тільки, як навчив мене Отець мій, таке глаголю. 29 І Пославший мене - зо мною; не заставив мене одного Отеця; бо я роблю всякоого часу, що подобається ся Йому. 30 Як се Він промовляв, многі увірували в Него. 31 Рече тоді Ісус до Жидів, що увірували Йому: Коли пробувати метe у слові моєму, справді ви ученики мої будете, 32 і зрозумієте правду, й правда визволить вас. 33 Відказали Йому: Ми насіннє Авраамове, й ні в кого не були в неволі ніколи. Як же Ти говориш, що вільні будете? 34 Відказав їм Ісус: Істинно, істинно глаголю вам: Що всякий, хто робить гріх, невільник гріха. 35 Невільник же не пробував в дому до віку. Син пробував до віку. (aiōn g165) 36 Коли ж Син визволить вас, справді вільними будете. 37 Знаю, що ви насіннє Авраамове; та шукаєте вбити мене, бо слово мое не містить ся в вас. 38 Я, що видів уві Отця мою, глаголю; а ви, що виділи в отця вашого, робите. 39 Озвались вони й казали Йому: Отець наш Авраам. Рече їм Ісус: Коли б ви діти Авраамові були, діла Авраамові робили б. 40 Тепер же шукаєте вбити мене, чоловіка, що вам правду глаголав, котру чув я від Бога. Сього Авраам не робив. 41 Ви робите діла отця вашого. Казали тоді Йому: Ми не з перелюбу родились: одного Отця маємо, Бога. 42 Рече ж їм Ісус: Коли б Бог отець ваш був, любили б ви мене; бо я від Бога вийшов і приходжу, бо не від себе прийшов я, а Він мене післав. 43 Чом бесіди моєї не розумієте? Бо не можете слухати слова мого. 44 Ви від отця диявола, й хотіння отця вашого диявола хочете робити. Той був душогубцем з почину; й в правді не встояв; бо нема правди в Йому. Коли говорити брехню, із свого говорити; бо він брехун і отець її. 45 А що я правду глаголю, не віруєте мені. 46 Хто з вас докорить мені за гріх? Коли ж правду глаголю, чому ви не віруєте мені? 47 Хто від Бога, слова Божі слухає. Тому ви не слухаете, що ви не від Бога. 48 Озвались тоді Жиди, й казали Йому: Чи недобре ми кажемо, що Самарянин еси Ти, і біса маєш? 49 Відказав Ісус: Я біса не маю, а шаную Отця мою; ви ж не шануєте мене. 50 Я ж не шукаю моєї слави; есть, хто шукає й судить. 51 Істинно, істинно глаголю вам: Коли хто слово мое хоронити ме, смерти не побачить по вік. (aiōn g165) 52 Сказали тоді Йому Жиди: Тепер ми знаємо, що Ти біса маєш. Авраам умер і пророки, а Ти кажеш: Коли хто слово мое хоронити ме, не вкусить

смерти по вік. (aiōn g165) 53 Хиба Ти більший еси, ніж отець наш Авраам, що вмер? І пророки повмирали. Ким Ти себе робиш? 54 Відказав Ісус: Коди я прославлю себе, слава моя ніщо. Есть Отець мій, що прославляє мене, про котрого ви кажете, що Він Бог ваш. 55 не пізнали Його; я ж знаю Його. А коли я скажу, що не знаю Його, буду подобний вам ложник. Ні, знаю Його, й слово Його хороню. 56 Авраам, отець ваш, рад був видіти день мій; та він увидів, і зрадів. 57 Казали тоді Жиди до Него: Не маєш п'ятисяти років ще, і Авраама видів еси? 58 Рече їм Ісус: Істинно, істинно глаголю вам: Перш ніж Авраамові бути, я був. 59 Брали тоді каміннє, щоб кидати на Него; Ісус же сковав ся, і вийшов з церкви, пройшовши посеред них, і дійшов так мимо.

9 І, ідучи мимо, побачив чоловіка, сліпого зроду. 21 спитали в Него ученики Його, говорячи: Рави, хто згрішив: він, чи родителі Його, що сліпим родив ся. 3 Відказав Ісус: Ні він не згрішив, ні родителі Його, тільки щоб явились діла Божі на Йому. 4 Мені треба робити діла Пославшого мене, поки дня: прииде ніч; тоді ніхто не зможе робити. 5 Доки я в съвті, я съвітло съвітові. 6 Се промовивши, плюнув на землю, і зробив грязиво з сlinи, та й помазав грязивом очі сліпому, 7 і рече Йому: Іди, вмий ся в купелі Силоамській (що перекладом: Посланій). Пійшов же і вмивсь, та й прийшов видючий. 8 Сусіди ж, що виділи Його перше, що був сліпий, казали: Чи се не той, що сидів та просив? 9 Інші казали: Що се той; а другі: Що похожий на него. Він же каже: Що се я. 10 Сказали тоді Йому: Як відкрились твої очі? 11 Відказав він, і каже: Чоловік, званий Ісус, зробив грязиво, й помазав мої очі, і рече мені: Іди до Силоамської купелі та вмий ся. Пійшовши ж і вмившись, прозрів я. 12 Сказали тоді Йому: Де Він? Каже: Не знаю. 13 Приводять Його до Фарисеїв, колись сліпого. 14 Була ж субота, як грязиво зробив Ісус, і відкрив Його очі. 15 Знов же питали Його Фарисеї, як прозрів. Він же казав їм: Грязиво положив на очі мої, а я вмивсь, та й бачу. 16 Казали тоді деякі з Фарисеїв: Сей чоловік не від Бога, бо суботи не хоронить. Інші казали: Яв може чоловік грішний такі ознаки робити? І була незгода між ними. 17 Кажуть сліпому знов: Ти що кажеш про Него, що відкрив твої очі? Він же сказав: Що Він пророк. 18 Не увірували ж Жиди про него, що сліпим був і прозрів, аж доки покликали родителів самого прозрівшого. 19 І питали їх, кажучи: Чи се син ваш, про котрого ви кажете, що сліпим родив ся? як же тепер бачить? 20 Відказали їм родителі Його, й казали: Знаємо, що син наш, і що сліпим родив ся; 21 як же тепер бачить, не знаємо; або хто відкрив Його очі, ми не знаємо. Він зрист має, його спитайте; сам про себе нехай говорить. 22 Се казали родителі Його, бо боялись Жидів; уже бо постановили Жиди, щоб, коли хто Його визнає Христом, того вилучити із школи. 23 Тим родителі Його казали: Що зрист має, його питайте. 24 Покликали тоді вдруге чоловіка, що був сліпим, і сказали Йому: Дай славу Богу; ми знаємо, що чоловік сей грішний. 25 Озвав ся ж той, і сказав: Чи грішний, не знаю; одно знаю, що, сліпим бувши, тепер бачу. 26 Сказали ж Йому знов: Що зробив тобі? як одкрив очі твої? 27 Відказав їм: Я сказав вам уже, й ви чули. Чого знов хочете чути? Хиба

й ви хочете Його учениками бути? 28 Налаяли його тоді, і казали: Ти ученик Його, ми ж Мойсейові ученики. 29 Ми знаємо, що Мойсейові глаголав Бог; Сього ж не знаємо, звідкіля Він. 30 Озвавсь чоловік, і каже їм: Тим воно й дивно, що ви не знаєте, звідкіля Він, а відкрив очі мої. 31 Ми ж знаємо, що грішників Бог не слухав; хто ж побожний та волю Його чинить, того слухав. 32 Од віку нечувано, щоб одкрив чо очі зроду сліпому. (αἰῶν g165) 33 Коли б Сей не був від Бога, не міг би робити нічого. 34 Озвались і казали Йому: У гріахах ти родився увесь, і ти навчаєш нас? Та й вигнали його геть. 35 Почув Ісус, що вигнали його геть, і, знайшовши його, сказав Йому: Ти віруеш у Сина Божого? 36 Озвав ся той, і сказав: Хто Він, Господи, щоб увірував я в Него? 37 Рече ж Йому Ісус: І видів еси Його, хто говорить з тобою, се Він. 38 Він же каже: Вірую, Господи, та й поклонився Йому. 39 І рече Ісус: На суд я в сьвіт сей прийшов, щоб котрі не бачять, почали бачити, ѹщоб котрі бачять, сліпими робились. 40 І почули се деякі з Фарисеїв, що були з Ним, і казали Йому: То ѿ ми сліпі? 41 Рече їм Ісус: Коли б сліпі були, не мали б гріха; тепер же кажете: Що бачимо; тим гріх ваш остається ся.

10 Істинно, істинно глаголю вам: Хто не ввходить дверима в кошару, а перелазить де інде, той злодій і розбійник. 2 Хто ж увіходить дверима, той пастир вівцям. 3 Тому воротар одчиняв, і вівці голосу його слухають, і свої вівці кличе по імені, і виводить їх. 4 як вижене вівці свої, ійде поперед них, а вівці йдуть слідом за ним, бо знають голос його. 5 За чужим же не підуть, а втікати муть од него, бо не знають голосу чужих. 6 Сю приповість сказав їм Ісус, вони ж не зрозуміли, що се було, про що глаголав їм. 7 Тоді знов рече їм Ісус: Істинно, істинно глаголю вам: Що я двері вівцям. 8 Всі, скільки прийшло їх перше мене, злодії і розбійники; тільки ж не послухали їх вівці. 9 Я - двері: мною коли хто ввійде, спасеться ся, і входити ме, і виходити ме, і знайде пашу. 10 Злодій не приходить, як тільки ѹщоб украдти, і вбити, і погубити. Я прийшов, щоб житте мали, і надто мали. 11 Я пастир добрий: пастир добрий душу свою кладе за вівці. 12 Наймит же яхто не пастир, що не його вівці, бачить вовка йдучого, та й кидав вівці, та й утікав; а вовк хапа їх, і розіпав вівці. 13 Наймит же втікав, бо він наймит, і не журить ся про вівці. 14 Я пастир добрий, і знаю моїх, і знають мене мої. 15 Яко ж знає мене Отець, так і знаю Отеця, і душу мою кладу за вівці. 16 І інші вівці маю, що не сієї кошари; і тих я мушу привести, ѹголос мій почуваю, і буде одно стадо, й один пастир. 17 За те Отець мене любить, що я кладу душу мою, ѹщоб знову прийняти її. 18 Ніхто не бере її від мене, а я кладу її від себе. Маю властивість положити її, і маю властивість знову прийняти її. Сю заповідь прийняв я від Отця моого. 19 Постала тоді знов незгода між Жидами за слова сї. 20 Казали ж многі з них: Біса має і божеволіє; чого ви його слухаєте? 21 Інші казали: Се слова не біснуватого. Хиба біс може сліпим очі відкривати? 22 Були ж поновини в Єрусалимі, і зима була. 23 І ходив Ісус до церкви у Соломоновім ходнику. 24 Обступили тоді Його Жиди, і казали Йому: Доки нас морочити меш? Коли Ти

Христос, скажи нам явно. 25 Відказав їм Ісус: Я казав вам, та й не віруєте. Діла, що я роблю в ім'я Отця моого, сї съвідкують про мене. 26 Та ви не віруєте, бо ви не з овець моїх, як я казав вам. 27 Вівці мої голосу моого слухають, і я знаю їх, і вони йдуть слідом за мною. 28 І я житте вічне даю їм; і не погинуть до віку, як не виходити їх ніхто з рук моїх. (αἰῶν g165, αἴδην g166) 29 Отець мій, що дав мені, більший усіх, і ніхто не здоліє вихопити їх із рук Отця моого. 30 Я і Отець одно. 31 Брали тоді знов каміннє Жиди, ѹщоб каменувати Його. 32 Озвавсь до них Ісус: Багато добрих діл явив я від Отця моого. За які з тих діл каменуєте мене? 33 Відказали Йому Жиди, говорячи: За добре діло не каменуємо Тебе, а за хулу, і ѹщо Ти, чоловіком бувши, робиш себе Богом. 34 Озвавсь до них Ісус: Хиба не написано в законі нашому: Я сказав, ви боги? 35 Коли тих називав богами, до кого слово Боже було, та й не може поламатись писаннє, 36 то як же про Того, кого Отець освятив і післав у сьвіт, ви кажете: Що хулиць, бо сказав: Я Син Божий? 37 Коли я не роблю діл Отця моого, не йміть віри мені. 38 Коли ж роблю, а ви мені не віруєте, то діlam віруйте, ѹщоб ви знали ѹголовали, ѹщоб в мені Отець, і я в Йому. 39 Шукали тоді знов Його скопити, та вхилившись од рук їх, 40 та й пішов ізнов на той бік у те місце, де Йоан перше хрестив, та й пробував там. 41 І многі приходили до Него, і казали: Що Йоан ніякої ознаки не зробив, усе ж, ѹщоб Йоан казав про цього чоловіка, правда була. 42 І увірували там многі в Него.

11 Був же один, що нездужав Лазар з села Марії та Марти, сестри її. 2 Була ж се Мария, що намостила Господа миром і обтерла ноги Його волоссем своїм, котрої брат Лазар нездужав. 3 Післали тоді сестри до Него, кажучи: Господи, ось той, ѹщоб Ти любиш, нездужає. 4 Почувши Ісус, рече: Ся болість не на смерть, а про славу Божу, ѹщоб прославивсь Син Божий через неї. 5 Любив же Ісус Марту, і сестру її, і Лазаря. 6 Як же почув, ѹщоб нездужав, тоді застосавсь у тому місці, де був, ѹщо два дні. 7 Після того ж рече ученикам: Ходім знов у Йудею. 8 Кажуть Йому ученики: Рави, тепер шукали Тебе Жиди каменувати, ѹгловати туди! 9 Відказав Ісус: Хиба не дванадцять годин у дні? Коли хто ходить удень, не спотикається ся, бо съвітло съвіта сього бачить. 10 Коли ж хто ходить поночи, спотикається ся, бо нема съвітла в Йому. 11 Се промовив, і після того рече їм: Лазар, друг наш, заснув; та я пійду, ѹщоб розбудити його. 12 Казали тоді ученики Його: Господи, коли заснув, то й одужав. 13 Говорив же Ісус про смерть його; вони ж думали, ѹщоб спочинок сонний каже. 14 Тоді ж рече їм Ісус явно: Лазар умер. 15 І я радуюсь задля вас, ѹщоб ви не був там, ѹщоб ви увірували. Та ходімо до него. 16 Рече тоді Тома, на прізвище Близняк, товаришем ученикам: Ходімо й ми, ѹщоб умрети з Ним. 17 Прийшовши тоді Ісус, застав його, ѹщоб він чотирі дні вже у гробі. 18 Була ж Витания поблизу Єрусалиму, гоней на п'ятьдесять. 19 І багато Жидів поприходило до Марти та Марії, ѹщоб розважати їх по братові їх. 20 Марта ж, як почула, ѹщоб Ісус прийшов, виїгла назустріч Йому; Марія ж сиділа в хаті. 21 Каже тоді Марта до Ісуса: Господи, коли був еси тут, брат мій не вмер би. 22 Тільки ж і тепер знаю,

що, чого попросиш у Бога, дась Тобі Бог. 23 Рече їй Ісус: Воскресне брат твій. 24 Каже Марта до Него: Я знаю, що воскресне у воскресенню останнього дня. 25 Рече їй Ісус: Я воскресення і життє. Хто вірує в мене, коли й умре, жити ме. 26 всякий, хто живе й вірує в мене, не вмре по вік. Чи віруеш съому? (aiōnios g165) 27 Каже Йому: Так, Господи, я увірувала, що Ти еси Христос, Син Божий, грядущий на съвіт. 28 I, се промовивши, пішла та й покликала Марию, сестру свою, нишком, кажучи: Учитель прийшов, і кличе тебе. 29 Вона ж, як почула, встала хутко, і йде до Него. 30 Ще ж не прийшов у село Ісус, а був на місці, де зустріла Його Марта. 31 Тоді Жиди, що були з нею в хаті та розважали її, побачивши Марию, що хутко встала та вийшла, пішли за нею, кажучи: Що йде до гробу, щоб плакати там. 32 Мария ж, як прийшла, де був Ісус, й побачила Його, то впала в ноги Йому, кажучи до Него: Господи, коли б був еси тут, не вмер бы брат мій. 33 Ісус же, як побачив її, що плаче, і прийшовших з нею Жидів, що плачуть, засмутив ся духом, і зворушив ся, 34 і рече: Де положили його? Кажуть Йому: Господи, йди та подивись. 35 I заплакав Ісус, 36 Казали тоді Жиди: Ось як Він любив його! 37 Деякі ж з них казали: Чи не міг Сей, що відкрив очі сліпому, зробити, щоб і він не вмер? 38 Тоді Ісус, зітхнувшись знов у собі, пішов до гробу. Була ж печера, й камінь лежав на ній. 39 Рече Ісус: Зніміть каменя. Каже Йому сестра умершого Марта: Господи, уже смердить; чотири бо дні йому. 40 Рече їй Ісус: Чи не казав я тобі, що, коли вірувати меш, побачиш славу Божу? 41 Зняли тоді каменя, де положено мерця. Ісус же звів очі вгору, і рече: Отче, дякую Тобі, що почув еси мене. 42 Я ж знов, що всякого часу мене чуєш, тільки задля народу, що навколо стоїть, сказав, щоб увірували, що Ти мене післав. 43 се промовивши, покликнув голосом великим: Лазаре, вийди! 44 I вийшов мрець з завязаними в полотно ногами й руками, й лице його хусткою було завязане. Рече їм Ісус: Розважайт його й пустіть, нехай іде. 45 Тоді многі з Жидів, що поприходили до Марії, і виділи, що зробив Ісус, увірували в Него. 46 Деякі ж з них пішли до Фарисеїв, та й сказали їм, що зробив Ісус. 47 Зібрали тоді архиереї та Фарисеї раду, і казали: Що нам чинити? бо сей чоловік багато робить ознак. 48 Коли оставимо Його так, усі увірюють Него; й прийдуть Римляне, та й заберуть у нас і місце і нарід. 49 Один же з них, Каяфа, бувши архиереєм року того, каже їм: Ви не знаєте нічого, 50 і не думаете, що лучче нам, щоб один чоловік умер за людей, а не ввесь народ загинув. 51 Се ж не від себе промовив, а, бувши архиереєм того року, пророкував, що має Ісус умрти за людей, 52 і не тільки за людей, а щоб і діти Божі розсипані зібрали в одно. 53 З того ж дня нарадились, щоб убити Його. 54 Ісус же більш не ходив явно по Йudeї, а пішов звідтіля в землю близько пустыні, у город званий Єфрем, і там пробував із учениками своїми. 55 Була ж близько пасха Жидівська; і йшло багато в Єрусалим із сіл перед пасхою, щоб очищати себе. 56 Шукали тоді Ісуса, й говорили між собою, стоячи в церкві: Як вам здається ся? чи не прийде на съвіт? 57 Дали ж і архиереї і Фарисеї наказ, щоб, як хто знати ме, де Він, то щоб скопити Його.

12 Тоді Ісус, шостого дня перед пасхою, прийшов у Витанию, де був Лазар, що був умер, котрого воскресив із мертвих. 2 Зробили тоді Йому вечерю там, і Марта послугувала. Лазар же був один із тих, що сиділи за столом. 3 Мария ж, узявши літру мира народового, правдивого, предородного, намостила ноги Ісусу, та. й обтерла волоссем своїм ноги Його; господа ж повна була духу від міра. 4 Каже тоді один з учеників Його, Юда Симонів Іскариоцький, що мав Його зрадити. 5 Чому міра сього не продано за триста денаріїв та не роздано вбогим? 6 Сказав же се не того, що про вбогих дбав, а що злодій був, і скриньку мав, і, що вкідано, носив. 7 Рече тоді Ісус: Остав її; на день похорону мого приховала се. 8 Вбогих бо маєте всякого часу з собою, мене ж не всякого часу маєте. 9 Довідалось же багато народу з Жидів, що Він там, і поприходили не задля Ісуса одного, а щоб і Лазаря побачити, котрого воскресив із мертвих. 10 Нарадили ся ж архиереї, щоб і Лазаря вбити; 11 бо многі через него приходили від Жидів, та й увірували в Ісуса. 12 Назавтра багато народу, поприходивши на съвіто, почувши, що Ісус йде в Єрусалим, 13 побрали віттє пальмове, та й вийшли назустріч Йому, покликуючи: Осанна! благословен грядущий в ім'я Господнє, Цар Ізраїлів! 14 Знайшовши ж Ісус ося, сів на него, як написано: 15 Не лякайсь, дочки Сіонська! ось твій Цар іде, сидячи на молодому ослі. 16 Сього ж не зрозуміли ученики Його спершу; тільки, як прославивсь Ісус, тоді згадали, що се про Него писано, й що се зробили Йому. 17 Свідкував же народ, що був із Ним, як Лязаря викликав із гробу й воскресив Його з мертвих. 18 Тим і зустрів Його народ, бо чув, що Він зробив сю ознаку. 19 Фарисеї ж казали між собою: Бачите, що не відіє нічого? ось увесь съвіт за Ним пішов! 20 Були ж деякі Геленяне між тими, що поприходили, щоб поклонитись у съвіто. 21 Сі ж приступили до Филипа, що був з Витсаїди Галілейської, кажучи: Добродію, хочемо Ісуся видіти. 22 Приходить Філіп і каже Андреєві, а знов Андрей та Філіп кажуть Ісусові. 23 Ісус же відказав їм, говорячи: Прийшла година, щоб прославив ся Син чоловічий. 24 Істино, істино глатою вам: Коли зерно пшеничне, впавши на землю, не вмре, то однозастається ся; коли ж умре, то багато овощу приносить. 25 Хто любить душу свою, погубить її; а хто ненавидить душу свою в съвіті съому, на вічне життє збереже її. (aiōnios g166) 26 Коли мені служить хто, нехай іде слідом за мною; і де я, там і слуга мій буде. I коли хто мені служить, пошанує його Отець. 27 Тепер же душа моя стрівожилася, і що мені казати? Отче, спаси мене від години сієї; тільки ж для сього прийшов я на годину сю. 28 Отче, прослав ім'я Твоє! Зійшов тоді голос із неба: I прославив, і знов прославлю. 29 Народ же, що стояв і чув, казав, що гром загремів. Інші казали: Ангел Йому говорив. 30 Озвавсь Ісус і рече: Сей голос роздавсь не ради мене, а ради вас. 31 Тепер суд съвіту съому: тепер князь съвіту сього проженеть ся геть. 32 I я, як буду піднятій від землі, всіх притягну до себе. 33 Се ж глаголав, означуючи, якою смертю має вмерти. 34 Озвавсь до Него народ: Ми чули з закону, що Христос пробуває по вік: як же Ти кажеш, що треба угору піднятись Синові чоловічому? Хто се Син

чоловічий? (аіпн g165) 35 Рече ж ім Ісус: Ще малий час съвітло з вами. Ходіть, доки съвітло маєте, щоб темрява вас не захопила; а хто ходить у темряві, не знає, куди йде. 36 Доки съвітло маєте, віруйте в съвітло, щоб синами съвітла сталися. Се промовив Ісус, і пішовши, заховавсь од них. 37 Хоч стільки ознак зробив перед ними, не увірували в Него, 38 щоб слово Ісаї пророка справдилось, котрий промовив: Господи, хто вірував тому, що чув од нас? і рамя Господне кому відкрилось? 39 Тим не змогли вірувати, що знов глаголе Ісаїя: 40 Засліпив очі їх і закаменив серце їх, щоб не бачили очима, ні розуміли серцем, і не обернулись, і я не сцілив їх. 41 Се промовив Ісаїя, як видів славу Його й глаголав про Него. 42 Однакож ж з князів многі увірували в Него, та задля Фарисеїв не визнавали, щоб не вилучено їх із школи. 43 Люблили бо славу чоловічу більш, ніж славу Божу. 44 Ісус же покликнув, і рече: Хто вірує в мене, не в мене вірує, а в Пославшого мене. 45 І хто видить мене, видить Пославшого мене. 46 Я съвітлом у съвіт прийшов, щоб усякий, хто вірує в мене, в темряві не пробував. 47 І коли хто слухав слова мої, та й не вірує, я не суджу його; бо я прийшов, не щоб судити съвіт, а щоб спасти съвіт. 48 Хто цурається мене, й не приймає словес моїх, має собі суддю: слово, що я глаголав, воно судити ме його останнього дня. 49 Бо я не від себе глаголав, а пославший мене Отець, Він мені заповідь дав, що промовляти і що глаголати. 50 І я знаю, що Його заповідь життє вічне. Що ж промовляю я, яко ж глаголав мені Отець, так промовляю. (аіпнios g166)

13 Перед съвітом же пасхи, знаючи Ісус, що прийшла Його година, щоб зйті з съвіту цього до Отця, - любивши своїх, що були в съвіті, до кінця любив їх. 2 І по вечері, як диявол уже вкинув у серце Юди Симонового Іскариоцького, щоб Його зрадив, 3 знаючи Ісус, що все дав Йому Отець у руки, й що від Бога вийшов, і до Бога йде, 4 устає зза вечері і скідає одежду; і, взявши рушник, підперезавсь. 5 Після того налив води в умивальницю, та й почав обмивати ноги ученикам та обтирати рушником, котрим був підперезаний. 6 Приводить же до Симона Петра, якож Йому той: Господи, Ти обмиваєш ноги мої? 7 Відказав Ісус, і рече Йому: Що я роблю, ти не знаєш тепер, зрозуміш же опісля. 8 Каже Йому Петр: Не мити меш ніг моїх до віку. Відказав Йому Ісус: Як не обмив тебе, не мати меш части зо мною. (аіпн g165) 9 Каже Йому Симон Петр: Господи, не тільки ноги мої, та й руки й голову. 10 Рече Йому Ісус: Обмитому не треба, як тільки ноги мити, а чистий увесь. І ви чисті, та не всі. 11 Знав бо зрадника свого; тим і сказав: Не всі ви чисті. 12 Як же пообмивав ноги їх і взяв одежду свою, сівши знов, рече ім: Чи знаєте, що зробив я вам? 13 Ви звете мене Учителем і Господем, і добре кажете, се бо я. 14 Коли ж я помив вам ноги, Господь і Учитель, то й ви повинні один одному обмивати ноги. 15 Приклад бо дав вам, і я зробив вам, і ви робіть. 16 Істино, істино глаголю вам: Не есть слуга більший пана свого, ані посланець більший пославшого його. 17 Коли се знаєте, то блаженні ви, воли робити метe се. 18 Не про всіх вас глаголю: я знаю кого вибрали; та щоб

писаннє справдилось: Хто єсть зо мною хліб, підняв на мене пяту свою. 19 Від нині глаголю вам, первше ніж стало ся, щоб, як станеть ся, увірували, що се я, 20 Істино, істино глаголю вам: Хто приймає, коли я кого пішлю, мене приймає; а хто мене приймає, приймає Пославшого мене. 21 Се промовивши Ісус, зворушив ся духом, і съвідкував і рече: Істино, істино глаголю вам, що один із вас ізрадить мене. 22 Ззирались тоді між собою ученики, сумніваючись, про кого Він говорить. 23 Був же за столом один із учеників Його на лоні Ісусовім, котрого любив Ісус. 24 Сьому кивнув Симон Петр, щоб спитав, хто б се був, про кого говорить. 25 Пригорнувшись той до грудей Ісусових, каже Йому: Господи, хто се? 26 Відказав Ісус: Той, кому я, умочивши кусок, подам. І, вмочивши кусок, дав Юді Симонову Іскариоцькому. 27 А за куском увійшов тоді в него сатана. Рече ж Йому Ісус: Що робиш, роби швидко. 28 Сього не зрозумів ніхто, що сиділи за столом, проти чого сказав Йому. 29 Деякі бо думали, - яко ж бо скринку мав Юда, - що каже Йому Ісус: купи, що треба нам про съвіято; або, щоб що дав убогим. 30 Узвавши ж він кусок, зараз вийшов; була ж ніч. 31 Як же вийшов, рече Ісус: Тепер прославив ся Син чоловічий, й Бог прославив ся в Йому. 32 Коли Бог прославив ся в Йому, то Бог прославить і Його в собі, і скоро прославить Його. 33 Дітки! ще короткий час я з вами. Шукати метe мене, і яко ж казав я Жидам: Що, куди йду я, ви не можете йти, і вам глаголю тепер. 34 Заповідь нову даю вам: щоб любили один одного. Як я любив вас, щоб і ви любили один одного. 35 По сьому знати муть усі, що ви мої ученики, коли любов мати метe один до одного. 36 Рече Йому Симон Петр: Господи, куди йдеш? Відказав Йому Ісус: Куди йду, не можеш тепер за мною йти; опісля ж підішь за мною. 37 Каже Йому Петр: Господи, чому не можу за Тобою йти тепер? Душу мою за Тебе положу. 38 Відказав Йому Ісус: Душу твою за мене положиш? Істино, істино глаголю тобі: не запіс півень, доки мене відречеш ся тричі.

14 Нехай не тривожить ся серце ваше. Віруйте в Бога і в мене віруйте. 2 В дому Отця мого осель баґато. Коли б ні, сказав би вам: Ійду наготовити місце вам. 3 І, як пійду та наготовлю вам місце, знов прийду й прийму вас до себе, щоб де я, і ви були. 4 А куди я йду, знаєте, й дорогу знаєте. 5 Каже Йому Тома: Господи, не знаємо, куди йдеш; і я можемо дорогу знати? 6 Рече Йому Ісус: Я дорога й правда, й житте: ніхто не приходить до Отця, як тільки мною. 7 Коли б зняли мене, й Отця мого знали б; і від нині знаєте Його, й виділи Його. 8 Каже Йому Филип: Господи, покажи нам Отця, то й буде з нас. 9 Рече Йому Ісус: Стілький час я з вами, й не пізнав еси мене, Филип? Хто видів мене, видів Отця; як же ти кажеш: Покажи нам Отця? 10 Хиба не ймеш віри, що я в Отці і Отець у мені? Словя, що я промовляю вам, від себе не промовляю; Отець же, що в мені пробуває, Той робить діла. 11 Віруйте мені, що я в Отці і Отець у мені; коли ж ні, задля діл самих віруйте мені. 12 Істино, істино глаголю вам: Хто вірус в мене, діла, що я роблю, і він робити ме: й більше сього робити ме; бо я до

Отця моого йду. 13 І чого просити метe в ім'я моe, те зроблю, щоб прославивсь Отець у Сині. 14 Коли чого просити метe в ім'я моe, я зроблю. 15 Коли любите мене, хоронітe заповідмої. 16 І я вблагаю Отця, і дастъ вам іншого утішителя, щоб пробував з вами по вік, (aiōn g165) 17 Духа правди, котрого съвіт не може прийняти; бо не видить Його, ані знає Його; ви ж знаєте Його, бо з вами пробуває і в вас буде. 18 Не заставлю вас сиротами: прийду до вас. 19 Ще трохи, і съвіт мене більш не видіт me; ви ж будете видіт me, бо я живу, й ви жити метe. 20 Того дня знати метe, що я в Отці моїм, і ви в мені, а я в вас. 21 Хто має заповідмої і хоронить їх, той любить мене: хто ж любить мене, буде люблений від Отця моого, і я любити my Його, і обявлюсь Йому. 22 Каже Йому Юда, не Іскариотський: Господи, що воно есть, що маєш нам обявитись, а не съвітові? 23 Відказав Ісус і рече Йому: Коли хто любить мене, слово моe хоронити me, і Отець мій любити me Його, і до него прийдемо, і оселю в него зробимо. 24 Хто не любить мене, словес моїх не хоронить; а слово, що ви чуєте, не моe, а пославшого мене Отця. 25 Се я глаголав вам, у вас пробуваючи. 26 Утішитель же, Дух съвітий, котрого пішло Отець в ім'я моe, Той научить вас усього, й пригадав вам усе, що я глаголав вам. 27 Упокій оставляю вам, мій упокій даю вам; не, яко ж съвіт дає, я даю вам. Нехай не трівожить ся серце ваше, ані лякається ся. 28 Ви чули, що я глаголав вам: Йду, й прийду до вас. Коли б любили мене, зраділи б, що я сказав: Йду до Отця; бо Отець мій більший мене. 29 І оце глаголав вам, перш ніж тому стати ся, щоб, як станеть ся, увірували. 30 Вже більш не говорити my багато з вами, йде бо князь съвіта сього, й у мені не має нічого. 31 Та, щоб знов съвіт, що я люблю Отця, і, яко ж заповідав мені Отець, так чиню. Уставайте, ходімо з відсіля.

15 Я правдива виноградина, а Отець мій виноградар. 2 Кожну вітку в мене, що не родить овош, відтинає її, а кожну, що родить овош, обчищує її, щоб більш овошу родила. 3 Вже ви чисті через слово, що я глаголав вам. 4 Пробувайте в мені, і я в вас. Яко ж вітка не може овошу родити від себе, коли не пробувати me на виноградині, так ані ви, коли в мені не будете пробувати. 5 Я виноградина, ви вітте. Хто пробував в мені, а я в Йому, той приносить багато овошу; бо без мене не можете робити нічого. 6 Коли хто не пробував в мені, буде викинутий геть, як вітка, і всхоне, й зберуть їх, та й кинуть в огонь, і згорять. 7 Коли пробувати метe в мені, а слова мої пробувати муть в вас, то, чого скочете, просити метe, і станеть ся. 8 У сьому прославився Отець мій, щоб овош багато давали ви, й були моїми учениками. 9 Яко ж полюбив мене Отець, і я полюбив вас; пробувайте в любові мої. 10 Коли заповідмої хоронити метe, пробувати метe в любові мої; я хоронив заповідОтця моого, й пробуваю в любові Його. 11 Се глаголю вам, щоб радоші мої пробували в вас, і щоб радоші ваші сповнились. 12 Се заповід моя: щоб любили один одного, як я полюбив вас. 13 Більшої сії любові ніхто не має, як щоб хто душу свою положив за другів своїх. 14 Ви други мої, коли робити все, що я заповідаю вам. 15 Вже більш вас не зву слугами,

бо слуга не знає, що робить пан його; вас же назавв я другами, бо все, що чув я від Отця моого, обявив вам. 16 Не ви мене вибрали, а я вибра в вас, та й настановив вас, щоб ви вишли і овош приносили, і овош ваш пробував; щоб чого просити метe в Отця ім'ям моїм, дав вам. 17 Се заповідую вам, щоб любили один одного. 18 Коли съвіт вас ненавидить, знайте, що мене перш вас зненавидів. 19 Коли б із съвіта були, съвіт своє любив би; як же ви не з съвіта, а я вибра в вас із съвіта, тим ненавидить вас съвіт. 20 Згадайте слово, що я сказав вам: Не більший слуга пана свого. Коли мене гонили, і вас гонити муть. Коли моe слово хоронили, і ваше хоронити муть. 21 Та се все робити муть вам задля ім'я моого, бо не знають Пославшого мене. 22 Коли б я не прийшов і не глаголав їм, гріха не мали б вони; тепер же вимовки не мають вони за гріх съвіт. 23 Хто мене ненавидить, і Отця моого ненавидить. 24 Коли б діл не вробив я в них, яких ніхто інший не робив, гріха не мали б; тепер же виділі я зненавиділи мене і Отця моого. 25 Та щоб справдилось слово, написане в законі їх: що зненавиділи мене дармо. 26 Як же прийде Утішитель, що я пішлю вам од Отця, Дух правди що від Отця виходить, Той съвідкувати ме про мене. 27 І ви ж съвідкувати метe: бо від почину ви зо мною.

16 Се я глаголав вам, щоб ви не поблазнились. 2 Вилучати муть вас із шкіл; ба прийде час, що всякий, хто вбиває вас, думати ме, що службу приносить Богу 3 і се робити муть вам, бо не знали ні Отця, ні мене. 4 Та се сказав я вам, щоб, як прийде час, згадали про се, що я глаголав вам; бо з вами був. 5 Тепер же йду до Пославшого мене; і ніхто з вас не питає мене: Куди йдеш? 6 Та що се сказав я вам, смуток сповнив ваше серце. 7 Тільки ж я правду глаголю вам: лучче вам, щоб я пішов; як бо не дійду, Утішитель не прийде до вас; як же пійду, пришлю Його до вас. 8 А Той прийшовши, докорить съвітові за гріх, і за правду, і за суд: 9 за гріх бо не вірють у мене; 10 за правду ж, бо я до Отця моого йду, й більш не побачите мене; 11 за суд, бо князь съвіта сього осуджений. 12 Ще багато маю глаголати вам, та ви не можете носити нині. 13 Як же прийде той Дух правди, то проведе вас до всякої правди; бо глаголати ме не від себе, а все, що чути ме, буде глаголати, й що настане, звістить вам. 14 Той мене прославить: бо з моого приймe і звістить вам. 15 Усе, що має Отець, - моe: тим я сказав, що з моого Він прийме, і звістить вам. 16 Трохи, і не будете видіт me; а знов трохи, і побачите мене; бо я йду до Отця. 17 Казали тоді деякі з учеників Його між собою: Що се, що каже нам: Трохи, і не будете видіт me, а знов трохи, і побачите мене, і: Бо я йду до Отця? 18 Казали ж: Що се, що каже: Трохи? Не знаємо, що Він каже. 19 Знав же Ісус, що хотіли Його спитати, і рече їм: Про се розпитуєтесь між собою, що я сказав: Трохи, і не будете видіт me, а знов: трохи, і побачите мене? 20 Істино, істино глаголю вам: що плакати й ридати будете ви, съвіт же веселитись; ви ж смуткувати метe, та смуток ваш на радоші обернеть ся. 21 Жінка як роджає, смуток має, бо прийшла година її; скоро ж уродить дитину, вже не памятає муки з радошів, що

народив ся чоловік на сьвіт. 22 І ви оце тепер смуток маєте; знов же побачу вас, і звеселить ся серце ваше, і радощів ваших піхта не візьме од вас. 23 І того дня в мене не питати метe. Істинно, істино глаголю вам: що чого ні прослите в Отця ім'ям моїм, дастъ вам. 24 Досі не просили ви нічого в ім'я моє. Просіть, то й прийметe, щоб радість ваша була певна. 25 Оце приповістями глаголав вам; та прийде час, що більше вже приповістями не глаголати му вам, а явно про Отця звіщу вам. 26 Того дня прослiti мете в ім'я моє, і не глаголю вам, що я прослiti му Отця за вас. 27 Сам бо Отець любить вас; бо ви мене полюбили, і увірували, що я від Бога вийшов. 28 Я вийшов от Отця, і прийшов на сьвіт. Знов оставляю сьвіт і йду до Отця. 29 Кажуть Йому ученики Його: Оттепер явно глаголеш, і приповісти ніякої не кажеш. 30 Тепер знаємо, що знавши усе, і не треба, щоб хто питав тебе. По сьому віруємо, що від Бога вийшов еси. 31 Відказав ім' Ісус: Тепер віруєте? 32 Ось прийде час, і нині прийшов, щоб ви розспалились кожен у свій бік, а мене самого заставили; та я не сам, бо Отець зо мною. 33 Се глаголав я вам, щоб у мені впокій мали. У сьвіті горе мати мете, тільки ж бодріться: я побідив сьвіт.

17 Се глаголав Ісус, і вняв очі свої на небо, і рече: Отче! прийшла година; прослав Сина Твоого, щоб і Син Твій прославив Тебе. 2 Яко ж дав еси Йому властив над усяким тілом, щоб усім, що дав еси Йому, дав вічне життя. (αἰόνιος γι166) 3 Се ж житте вічне в тому щоб знали Тебе, єдиного справдішого Бога, та кого післав еси, Ісуса Христа. (αἰόνιος γι166) 4 Я прославив Тебе на землі: діло кінчав я, що дав еси мені робити. 5 А тепер прослав мене Ти, Отче, у Тебе самого словаю, що мав я в Тебе, і перш ніж сьвіту бути. 6 Обявив я ім' Твоє людям, що дав еси мені з сьвіта. Твої буди вони, а Ти мені іх дав, і слово Твоє хоронили вони. 7 Тепер зрозуміли вони, що, скільки дав еси мені, все від Тебе. 8 Бо слова, що дав еси мені, дав я їм; і вони прийняли й зрозуміли справді, що від Тебе прийшов я, і увірували, що Ти мене післав. 9 Я про них молю, не про сьвіт молю, а про тих, що дав еси мені, бо вони Твої. 10 І все мое Твоє, і Твоє мое, і я прославив ся в них. 11 І вже більш я не в сьвіті, а сі в сьвіті, і я до Тебе йду. Отче сьвятій, збережи іх в ім'я Твоє, тих, котрих дав еси мені, щоб були одно, яко ж ми. 12 Як був я з ними на сьвіті, я беріг іх в ім'я Твоє; котрих дав еси мені, стеріг я, і ніхто з них не погиб, тільки Син погибельний, щоб писанне справдилось. 13 Тепер же до Тебе йду, і се глаголю в сьвіті, щоб мали радість мою повну в собі. 14 Я дав ім' слово Твоє, і сьвіт зненавідів іх, бо вони не з сьвіта, яко ж я не з сьвіта. 15 Не молю, щоб узяв іх із сьвіта, а щоб зберіг іх од зла. 16 Не з сьвіта вони, яко ж я не з сьвіта. 17 Освяти іх правдою Твоєю; слово Твоє правда. 18 Як мене післав еси в сьвіт, і я післав іх у сьвіт. 19 І за них я посьвячуєм себе, щоб і вони були освячені правдою. 20 Не про сих же тільки молю, а також і про тих, що задля слова іх увірюють у мене, 21 щоб усі одно були: яко ж Ти, Отче, в мені і я в Тобі, щоб і вони в нас одно були, щоб сьвіт увірював, що Ти мене післав еси. 22 І славу, що дав еси мені, дав я їм, щоб були одно, яко ми одно. 23 Я в них і Ти в мені, щоб були звершені в одному, і щоб

зрозумів сьвіт, що Ти мене післав еси і полюбив їх, яко ж мене полюбив еси. 24 Отче, котрих дав еси мені, хочу, щоб, де я, і вони були зо мною, щоб виділи славу мою, що дав еси мені; бо полюбив еси мене перш основання сьвіта. 25 Отче праведний, і сьвіт Тебе не пізнав, я ж пізнав Тебе, і сі пізнали, що Ти мене післав. 26 І я обявив ім' ім' Твоє, і обявляти му, щоб любов, якою любив еси мене, в них була, а я в них.

18 Се промовивши Ісус, вийшов з учениками своїми за потік Кедрон, де був сад, у котрий ввійшов Він і ученики Його. 2 Знав же Йуда, що зрадив Його, се місце, бо почасту збирались там Ісус і ученики Його. з Тоді Йуда, взявши роту та архієрейських і Фарисейських слуг, приходить туди з лихтарнями, та фактами [смолоскипами], та з зброєю. 4 Знаючи ж Ісус усе, що настигає на Него, вийшов і рече Ім: Кого шукаєте? 5 Відказали Йому: Ісуса Назорея. Рече ім' Ісус: Се я. Стояв же Й Юда зрадник Його, з ними. 6 Як же сказав ім': що се я, відступили вони назад, та й попадали на землю. 7 Знов же спитав їх: Кого шукаєте? Вони ж сказали: Ісуса Назорея. 8 Відказав Ісус: Сказав вам, що се я. Коли ж мене шукаєте, дайте сим відійти. 9 Щоб справдилось слово, що промовив: що котрих дав еси мені, не вгубив я з них нікого. 10 Тоді Симон Петр, маючи меч, вийняв його, і вдарив слугу архієрейського, та й відтяг йому ухо праве. Було ж ім' слузі Малх. 11 Рече тоді Ісус Петрові: Вкинь меч твій у похву. Чашу, що дав мені Отець, хиба не пити ії? 12 Тоді рота, і тисячник, і слуги Жидівські скопили Ісуса, та й звязали Його, 13 і повели Його перш до Анни, був бо тестем Каяфі, що був архієреем того року. 14 Був же Каяфа той, що порадив Жидам, що лучче нехай один чоловік умре за людей. 15 Пійшов же слідом за Ісусом Симон Петр та ще другий ученик. Той же ученик був знаний архієреві, і прийшов з Ісусом у двір архієрейський. 16 Петр же стояв перед дверми знадвору. Вийшов тоді другий ученик, що був знаний архієреві, і сказав дверниці, і ввела Петра. 17 Каже тоді слуга дверниця Петрові: Чи й ти еси з учеників чоловіка цього? Каже той: Ні. 18 Стояли ж рabi й слуги, що розложили огонь; холодно бо було, та й грілись. Стояв з ними Й Петр, і грів ся. 19 Тоді архієрей спитав Ісуса про учеників Його й про науку Його. 20 Відказав Йому Ісус: Я глаголав ясно сьвітові; я завсіди учив у школі і в церкві, куди Жиди завсіди сходяться, і потай не глаголав нічого. 21 Чого мене питаетe? Спитай тих, що слухали, що я глаголав ім'; ось вони знають, що я казав 22 Як же Він де промовив, один із слуг, стоячи тут, ударив у лицо Ісуса, кажучи: Так відказуєш архієреві? 23 Відказав Йому Ісус: Коли недобре сказав я, сьвідкую про недобре; коли добре, за що мене беш? 24 Післав Його Анна звязаного до Каяфи архієрея. 25 Симон же Петр стояв та грів ся. Кажуть тоді йому: Чи й ти з Його учеників? Він же відрік ся і сказав: Ні. 26 Каже один із слуг архієрейських, свояк того, котрому відтяг Петр ухо: Чи ж не бачив я тебе в саду з Ним? 27 Знов тоді відрік ся Петр, і зараз півень запіяв. 28 Ведуть тоді Ісуса від Каяфи у претор; був же ранок; і не ввійшли вони в претор, щоб не опоганитись та щоб істи ім' пасху. 29 Вийшов тоді

Пилат до них, і каже: Яку вину приносите на чоловіка цього? **30** Озвались і казали Йому: Коли б Він не був лиходій, не віддавали б ми Його тобі. **31** Каже тоді їм Пилат: Візьміть ви Його й по закону вашому осудіть Його. Сказали тоді Йому Жиди: Нам не годить ся вбивати нікого. **32** Щоб Ісусове слово справдилось, що промовив, означуючи, якою смертю має вмерти. **33** Увійшов тоді знов Пилат у претор, і покликав Ісуса, і каже Йому: Ти єси цар Жидівський? **34** Відказав Йому Ісус: Від себе ти се говориш, чи інші тобі сказали про мене? **35** Озвавсь Пилат: Хиба я Жид? Нарід Твій і архиєреї видали мені Тебе. Що зробив єси? **36** Відказав Ісус: Царство моє не од съвіта цього. Коли б од съвіта цього було царство моє, слуги мої воювали б, щоб не видано мене Жидам; тільки ж царство моє не звідся. **37** Рече тоді Йому Пилат: Так Ти цар? Відказав Ісус: Ти кажеш, що цар я. Я на се родивсь і на се прийшов у съвіт, щоб съвідувати правді. Кожен, хто від правди, слухає мого голосу. **38** Каже Йому Пилат: Що таке правда? I, се сказавши, знов вийшов до Жидів, і каже їм: Ніякої вини не знаходжу я в Йому. **39** Єсть же звичай у вас, щоб одного вам відпускати на пасху. Хочете ж, щоб випустити вам царя Жидівського. **40** Закричали тоді вони всі знов, кажучи: Не Сього, а Вараву. Був же Варава розбійник.

19 Тоді узяв Пилат Ісуса, та й бив Його. **2** А воїни сплівши вінець їз тернини, наділи на голову Йому, і в одежу червону одягли Його, з і казали: Радуй ся, царю Жидівський! і били Його в лиці. **4** Вийшов тоді знов Пилат, і каже їм: Ось я виводжу вам Його, щоб знали, що в Йому ніякої вини не знаходжу. **5** Вийшов тоді Ісус у терновим вінці і в червоній одехі. I каже їм Пилат: Ось, чоловік! **6** Як же побачили Його архиєреї та слуги, то закричали, кажучи: Розпни, розпни Його! Каже їм Пилат: Візьміть ви Його та й рознійт; я бо не знаходжу в Йому вини. **7** Відказали Йому Жиди: Ми закон маємо, і по закону нашему повинен умерти, бо Він себе Сином Божим зробив. **8** Як же почув Пилат се слово, то ще більше злякав ся, **9** і ввійшов у претор знов, і каже Ісусові: Звідкіля єси Ти? Ісус же одповіді не дав Йому. **10** Каже тоді Йому Пилат: До мене не говориш? Не знаєш, що власть маю розняти Тебе, і власть маю відпустити Тебе? **11** Відказав Ісус: Не мав би єси власти ніякої надо мною, коли б не було тобі дано звиш. Тим, хто видає мене тобі, більший гріх мас. **12** З того часу шукав Пилат одпустити Його; Жиди ж кричали, кажучи: Коли Сього відпустиш, не єси друг Кесареві. Всякий, хто дарем себе робить, противить ся Кесареві. **13** Пилат же, почувши таке слово, вивів Ісуса, та й сів на судиці, що зване Литостротос, а по єврейски: Гавата. **14** Була ж п'ятниця перед пасхою, коло години ж шестої. I каже Жидам: Ось, Цар ваш! **15** Вони ж закричали: Візьми, візьми розпни Його! Каже тоді Пилат: Царя вашого розпну! Відказали архиєреї: Не маємо цара, тільки Кесаря. **16** Тоді ж видав їм Його, щоб розпяли. Узяли ж Ісуса, та й повели. **17** I, несучи хрест свій, вийшов Він на вроцище (місце) Черепове, що зветь ся по єврейські Голгота. **18** Там розпяли Його, а з Ним інших двох, по сей і по той бік, посередині ж Ісуса. **19** Написав же і надпись Пилат, та й виставив на хресті;

було ж написано: Ісус Назорей, Цар Жидівський. **20** Сю ж надпись многі читали з Жидів; бо поблизу города було місце, де розпято Ісуса; а було написане по єврейські, по грецькі і по римські. **21** Казали тоді Пилатові архиєреї Жидівські: Не пиши: Цар Жидівський, а що Він казав: Я цар Жидівський. **22** Відказав Пилат: Що написав, написав. **23** Тоді воїни, рознявши Ісуса, взяли одежду Його, й зробили з неї чотири часті, кожному воїнові часть, і хитон [намітку]; був же хитон не сшиваний, а ввесь од верху тканий. **24** Сказали тоді між собою: Не дерімо Його, а киньмо жереб на него, чий буде. Щоб справдилось писанне, що глаголе: Поділили одежду мою собі, і на мов платтв кидали жереб. То воїни се й зробили. **25** Стояла ж коло хреста Ісусового маті Його та сестра матери Його, Марія Клеопова, та Марія Магдалина. **26** Ісус же, побачивши матір і ученика стоячого коло неї, котрого любив, рече до матери своєї: Жено, ось син твій. **27** Опісля рече ученику: Отъ, мати твоя. I з тієї години узяв її ученик до себе. **28** Після цього, знаючи Ісус, що все вже звершилось, щоб справдилось писанне, рече: Жаждую. **29** Стояла ж посудина повна оцту, вони ж, напоївши губку оцтом і на тростину настремивши, піднесли Йому до уст. **30** Скушавши ж оцту Ісус, рече: Звершилось; i, схиливши голову, віддав духа. **31** Жиди ж, щоб не заставались на хрестах тіла в суботу (був бо великий день тієї суботи), благали Пилата, щоб поперебивали їм голітки, та й поздіймали. **32** Прийшли тоді воїни, й первому поломили ноги, й другому рознятому з Ним. **33** До Ісуса ж прийшовши, як побачили Його вже мертвого, не перебили Йому ніг; **34** а один з воїнів проколов Йому списом бік, і зараз вийшла кров і вода. **35** I той, що бачив се, засьвідкував, і правдиве съвідченне його; і знає він, що говорить правду, щоб ви вірували. **36** Сталось бо се, щоб писанне справдилось: Кістя Його не буде переломлена. **37** I знов інше писанне рече: Дивити муть ся на Того, кого прокололи. **38** Після ж цього благав Пилата Йосиф з Аритатеї (бувши учеником Ісусовим, потайним же задля страху Жидівського), щоб зняти тіло Ісусове; й дозволив Пилат. Прийшов тоді і взяв тіло Ісусове. **39** Прийшов же Й Никодим, що приходив перше до Ісуса в ночі, принісши змішаної смирни й аloe фунтів із сотню. **40** Взяли тоді тіло Ісусове, і обгорнули полотном з пащочами, як се звичай у Жидів ховати. **41** Був же на місці, де рознято Його, сад, а в саду новий гріб, в которому ніколи никого не положено. **42** Там оце положили Ісуса задля пятниці Жидівської; бо поблизу був гріб.

20 Первого ж дня тижня приходить Марія Магдалина вранці, як ще було темно, до гробу, і бачить, що каменя одвалено від гробу. **2** Біжить тоді, і приходить до Симона Петра та другого ученика, котрого любив Ісус, і каже їм: Узято Господа з гробу, і не знаємо, де положено Його. **3** Вийшов тоді Петр і другий ученик, і прийшли до гробу. **4** Бігли ж обидва разом, та другий ученик побіг скоріц Петра, і прийшов перший до гробу. **5** I нахилившись, бачить, що лежить полотно, та не ввійшов. **6** Приходить тоді Симон Петр слідом за ним, і ввійшов у гріб, і видить, що лежить

полотно, 7 а хустка, що була на голові Його, не з полотном лежала, а осторонь звита, на одному місці. 8 Тоді ж увійшов і другий ученик, що прийшов перший до гробу, і видів, і вірував. 9 Ще бо не знали писання, що має Він з мертвих воскреснути. 10 Пішли ж тоді ученики знов до себе. 11 Марія ж стояла перед гробом, плауччи, знадвору; як же плакала, нахилилась угріб, 12 і видить двох ангелів у білому сидячих, один у головах, а один у ногах, де лежало тіло Ісусове. 13 І кажуть вони їй: Жено, чого плачеш? Каже їм: Бо взято Господа мого, й не знаю, де положено Його. 14 I, промовивши се, обернулась назад, і видить Ісуса стоячого, та й не знала, що се Ісус. 15 Рече їй Ісус: Жено, чого плачеш? кого шукаєш? Вона, думаючи, що се садівник, каже Йому: Добродію, коли ти виніс Його, скажи мені, де Його положив, і я Його візьму. 16 Рече їй Ісус: Марія. Обернувшись вона, каже Йому: Равуні, чи то б сказати: Учителю. 17 Рече їй Ісус: Не приторкайсь до мене; ще бо не зйшов до Отця моого, а йди до братів моїх, та скажи їм: Я схожу до Отця моого Й Отця вашого, й Бога моого й Бога вашого. 18 Приходить Марія Магдалина, звіщаючи ученикам, що бачила Господа, й що Він се промовив їй. 19 Як же був вечір дня того, первого на тижні, як двері були замкнені, де зібрались ученики задля страху перед Жидами, прийшов Ісус та й став посередині, і рече їм: Упокій вам. 20 I, се промовивши, показав їм свої руки, і бік свій. Зраділи тоді ученики, побачивши Господа. 21 Рече ж ім Ісус ізнов: Упокій вам. Яко ж післав мене Отець, і я посилаю вас. 22 I, се промовивши, дихнув, і рече їм: Прийміть Духа съятого. 23 Кому відпустите гріхи, відпустяться їм; кому задержите, задержжите ся. 24 Тома ж, один з дванадцяти, на прізвище Близняк, не був з ними, як прийшов Ісус. 25 Сказали Йому другі ученики: Ми виділи Господа. Він же сказав їм: Коли не побачу на руках Його рані оді гвізді, і не вложу руки моєї в бік Його, не пійму віри. 26 А по восьми днях знов були в середині ученики Його, й Тома з ними. Приходить Ісус, як двері були замкнені, і став посередині, і рече: Влокій вам. 27 Опісля рече до Томи: Подай палець твій сюди, й подивись на руки мої, і подай руку твою, івложи в бік мій, та й не будь невірний, а вірний. 28 I озвавши Тома, каже Йому: Господь мій і Бог мій. 29 Рече Йому Ісус: Що видів еси мене, Томо, увірував еси; блаженні, що не виділи, та й вірували. 30 Багато ж інших ознак робив Ісус перед учениками своїми, що не написані в книзі сій. 31 Се ж написано, щоб ви вірували, що Ісус є Христос, Син Божий, і щоб, віруючи, життє мали в ім'я Його.

21 Після сього явив ся знов Ісус ученикам на морі Тивериядському; явив ся ж так. 2 Були в купі Симон Петр та Тома, на прізвище Близняк, та Натаанай із Кані Галилейської, та сини Зеведееві, та інших учеників Його двоє. 3 Каже їм Симон Петр: Пійду риболовити. Кажуть вони Йому: Пійдемо й ми з тобою. Вийшли та й улізли зараз у човен; та не піймали тієї ночі нічого. 4 Як же настав уже ранок, стояв Ісус на березі; та не знали ученики що се був Ісус. 5 Рече тоді ім Ісус: Діти; чи маєте що їсти? Відказали Йому: Ні. 6 Він же рече їм: Закиньте невода з правого боку

човна, то й знайдете. Закинули ж, і вже не здоліли його витягти задля множества риби. 7 Каже тоді ученик той, котрого любив Ісус, Петрові: Се Господь. Симон же Петр, почувши, що се Господь, підперезавсь (був бо нагий), та й кинувсь у море. 8 Інші ж ученики човником приплили (бо недалеко були від землі, а локот на двісті), тягнучи невода з рибою. 9 Скоро вийшли на землю, бачать розлежений жар, а на йому рибу і хліб. 10 Рече ім Ісус: Принесіть риби, що вловили тепер. 11 Уліз же Симон Петр, та й витяг невід на землю повен риби великої, сто й п'ятьдесят і три; і хоч стільки її було, не порвав ся невід. 12 рече ім Ісус: Ідіть обідайте. Ніхто ж не важив ся з учеників спитати Його: Хто Ти єси? знаючи, що се Господь. 13 Приходить тоді Ісус і бере хліб, та й дає їм, і риби так само. 14 Се вже втретє явивсь Ісус ученикам своїм, уставши з мертвих. 15 Як же обідали, рече Ісус Симонові Петру: Симоне Йонин, чи любиш мене більш, ніж сі: Каже Йому: Так, Господи; Ти знаєш, що я люблю Тебе. Рече Йому: Паси ягнята мої. 16 Рече Йому знов удруге: Симоне Йонин, чи любиш мене? Каже Йому: Так, Господи, Ти знаєш, що я люблю Тебе. Рече Йому: Паси вівці мої. 17 Рече Йому втретє: Симоне Йонин, чи любиш мене? Засмутив ся Петр, що сказав Йому втретє: Чи любиш мене? й каже Йому: Господи, Ти все знаєш; Ти знаєш, що люблю Тебе. Рече Йому Ісус: Паси вівці мої. 18 Істино, істино глаголю тобі: Як був еси молодий, то підперізував ся сам, і ходив еси куди хотів; як же зістарієш ся, то простягнеш руки твої, і інший тебе підпереже, й поведе, куди не схочеш. 19 Се ж промовив, означуючи, якою смертю прославит Бога. I, сказавши се, рече Йому: Йди слідом за мною. 20 I обернувшись Петр, бачить ученика, котрого любив Ісус, слідом ідучого, що й на вечері пригорнувсь до грудей Його, і питав: Господи, хто се, що зрадить Тебе? 21 Сього побачивши Петр, каже Ісусові: Господи, сей же що? 22 Рече Йому Ісус: Коли схочу, щоб він пробував, доки прийду, що тобі до того? ти йди за мною. 23 I пішло слово се між братів, що ученик той не вмре, та не сказав Йому Ісус, що не вмре; а: Коли схочу, щоб він пробував, доки прийду, що тобі до того? 24 Се той ученик, що съвідкує про се, і писав се; і знаємо, що правдиве съвідкуваннє його. 25 Єсть же й іншого багато, що зробив Ісус, що, коли б писати з'осібна, то думаю, що й сам съвіт не помістив би писаних книг. Амінь.

1 Первє оповіданнє написав я, Теофіле, про все, що Ісус робив і навчав, 2 аж до дня, котрого возніс ся, заповідавши через Духа святого апостолам, котрих вибрали; 3 перед котрими являвся Він живий після муки своєї у багатьох ознаках; і бачили Його сорок днів, і глаголав про царство Боже; 4 і, зібравши їх, заповів їм, з Єрусалиму не виходити, а дожидатись обутування Отця, що про Него чули від мене. 5 Но Йоан хрестив водою: ви ж хрестити метесь Духом святим по немногих сіх днях. 6 Вони ж зійшовши питали Його, кажучи: Господи, чи не під сей час поставиш Ти знов царство Ізраїльське? 7 Рече ж до них: Не вам єсть розуміти час і пору, що Отець положив у своїй владі. 8 А приймете силу, як зайде святий Дух на вас; і будете мені съвідками в Єрусалимі у всій Йudeї і Самарії, і до краю землі. 9 I, се промовивши, як дивились вони, знявсь угору, і хмара взяла Його від очей їх. 10 I, як вони пильно дивились на небо, як Він відходив, аж ось два мужі стали перед ними в білій одежі, 11 котрі й сказали: Мужі Галилейські, чого стоїте, дивлячись на небо? Сей Ісус, узятій од вас на небо, так прийде, як виділи ви Його, сходячого на небо. 12 Тоді вернулись вони в Єрусалим із гори, званої Оливною, що поблизу Єрусалиму на субітній день ходи. 13 I ввійшовши, зйшли на гірницю, де пробували Петр та Яков, та Йоан, та Андрей, Філіп та Тома, Вартоломей й Матей, Яков Алехів та Симон Зилот, та Юда Яковів. 14 Усі вони пробували однодушне в молитві і благанню - з жінками та. Марисю, матір'ю Ісусовою, і з братами Його. 15 I ставши тими днями Петр посеред учеників, рече (було ж число імен укупі до ста двайцяти): 16 Мужі брати! треба було спровадитись писанню сьому, що прорік Дух святий устами Давидовими про Юду, що став ся проводирет тих, котрі скопили Ісуса. 17 Поліченено ж Його до нас, і прийняв був долю служення цього. 18 Сей чоловік прибав поле за нагороду неправедну, і, впавши сторч, тріснув надвое, і вийшло усе нутро Його. 19 I відомо стало всім домуючим у Єрусалимі, так що прозвано поле тес власною говоркою їх Акельдама, чи то б сказати: поле крові. 20 Написано ж в книзі Псалть: Нехай оселя Його спустіє, і нехай ніхто не домує в ній, а дogleжд її нехай прийме інший. 21 Треба ж, щоб з мужів, що сходилися із нами по всяк час, як входив і виходив між нами Господь Ісус, 22 почавши від хрещення Йоанового до дня, як Його взято від нас, був один із сіх укупі з нами съвідком воскресення Його. 23 I поставили двох: Йосифа, званого Варсавою, котрого звали також Юстом, та Маттія. 24 I молячись, казали: Ти, Господи, що знаєш серця всіх, покажи одного з сих двох, котрого вибрали єси, 25 приняті долю служення цього й апостольства, від котрого відступив Юда, щоб йти в своє місце. 26 I кинули жереб про них, і впав жереб на Маттія; і прилучено Його до дванадцяти апостолів.

2 А як скінчився день п'ятдесятниці, були всі однодушне укупі. 2 I роздав ся зразу гук (шум) із неба, мов би од віючого буйного вітру, і сповнив увесь дім, де вони сиділи. 3

I явились їм поділені язики, ніби огняні, і сів на кожному з них. 4 I сповнились усі Духом съвятим, і почали розмовляти іншими мовами, як Дух давав їм промовляти. 5 Домували ж у Єрусалимі Жиди, люди побожні, з усякого народу під небом. 6 Як же роздав ся сей голос, зійшло множество, і стривожились, бо чув кожен, що вони говоркою їх розмовляють. 7 Здуміли ся ж усі і дивувались, говорчи один до одного: Чи не всі оце сі, що розмовляють, Галілейці? 8 Як же сечуємо кожний власну говорку свого, в якій родились, 9 Парфяне, й Мидяне, й Єlamити, й що домуємо в Месопотамії, і в Йudeї, і Каппадокії, і Понті, і Азії, 10 і Фригії, і Памфілії, і Єгипті і в сторонах Ливійських, що коло Киринії, і захожі Римляне, й Жиди, і нововірці, 11 Критяне й Араби, чуємо, що вони розмовляють нашими мовами про величчя Боже? 12 Здумілися ж усі, і в сумніві казали один до одного: Що се має бути? 13 Інші ж, съміочись, казали, що молодим вином повпивались. 14 Ставши ж Петр з одинадцятьма, зняв голос свій і промовив до них: Люде Йudeйські, і всі жителі Єрусалимські, нехай се відомо вам буде, і вислухайте слово мое. 15 Сі бо не пяні, як думаєте, бо третя година дня. 16 А єсть се, що промовив пророк Йоіл: 17 I буде останнього дня, глаголе Бог, виллю я Духа моого на всяке тіло; й пророкувати муть сини ваші і дочки ваши, і молодці ваши відіння бачити муть, і старшим вашим сни снити муть ся; 18 і на слуг моїх і на служниць моїх виллю в ті дні Духа моого, й пророкувати муть. 19 I дам чудеса вгорі на небі, і ознаки внизу на землі: кров і огонь і димову куряву. 20 Сонце обернеться в темряву, і місяць у кров, перш ніж прийде день Господень великий і славний. 21 I буде, що всякий, хто призовіти ме ймя Господнє, то спасеть ся. 22 Мужі Ізраїльські, вислухайте сі слова: Ісуса Назорея, чоловіка, від Бога прославленого між вами силою, і чудесами, і ознаками, які робив через Него Бог серед вас, як і самі знаєте, 23 Сього, призначеною ради і прорізанім Божим виданого, ви, взявші руками беззаконних, і пригвоздивши, вбили. 24 Котрого Бог воскресив, розвязавши болесті смерті; яко ж бо не було можливе вдержаним Йому бути від неї. 25 Давид бо глаголе про Него: Мав я Господа перед очима завісди, бо Він по правиці в мене, щоб я не захітав ся. 26 Тим звеселилось серце мое, і зрадів язык мій; ще ж і тіло мое оселить ся в надії. 27 Но не заставши душі моєї в пеклі, ані даси съвятому Твоєму видіти зотління, (Hadēs g86) 28 Обявив ся мені дороги життя; сповниш мене радощами перед лицем Твоїм. 29 Мужі брати, дайте говорити явно до вас про праотця Давида, що вмер і поховано Його, і гріб Його у нас до цього дня. 30 Бувши ж пророком і навіши, що клятьбою клявсь Йому Бог, що з плоду поясниці Його по тілу підійме Христа сидіти на престолі Його, 31 предвидівши, глаголав про воскресення Христове, що душа Його не заставлена в пеклі, а тіло не виділо зотління. (Hadēs g86) 32 Сього Ісуса воскресив Бог; Йому всі ми съвідки. 33 Правицею яс Божою вознісши і обутуваннє съвятого Духа прийнявши від Отця, злив се, що ви тепер бачите і чуєте. 34 Бо Давид не зійшов на небеса; глаголе ж сам: Рече Господь Господеві моєму: Сиди по правиці в мене, 35 доки положу ворогів

Твоїх підніжком ніг Твоїх. **36** Твердо ж нехай зновувесь дім Ізраїлів, що Господом і Христом зробив Його Бог, сього Ісуса, котрого ви розляли. **37** Почувши ж се, домякли серцем, і казали до Петра та до інших апостолів: Що ж робити нам, мужі брати? **38** Петр же рече до них: Покайтесь, і нехай охрестить ся кожен з вас в ім'я Ісуса Христа на оставленнє гріхів, і приймете дар святого Духа. **39** Для вас бо обітниця, і для дітей ваших, і для всіх далеких, скільки їх покличе Господь Бог ваш. **40** I іншими многими словами съвідкували і напоминав, глаголючи: Спасайте себе з цього розворотного кодла. **41** Хто ж зарубки прийняв слово його, охрестились; і пристало того дня душ тисяч за три. **42** Пробували ж у наукі апостольській, і в общині, і в ламанні хліба, і в молитвах. **43** Був же на кожній душі страх, і багато чудес і ознак робилось через апостолів. **44** I всі віруючі були вкупі, і все було в них спільне; **45** і продавали маєтки та достатки, і ділили їх на всіх, як кому було треба. **46** I щодня пробували одностайно в церкві, і ламлючи по домах хліб, приймали харч в радості і простоті серця, **47** хваличи Бога й маючи ласку у всього народу. Господь же прибавляв спасенників у церкву щодня.

3 Петро та Йоан ішли вкупі до церкви на молитву о девятій годині. **2** I несено одного чоловіка, що був кривий від утроби матері своєї, котрого кладено що дня перед церковними дверима, званими Гарними, просити милостині в тих, що входили в церкву. **3** Побачивши він Петра та Йоана, що хотіли вийти в церкву, просив милостині. **4** Споглянувши ж Петр на него з Йоаном, рече: Подивись на нас. **5** Він же дивився пильно на них, сподіваючись що від них прийняті. **6** Рече ж Петр: Срібла та золота нема в мене; що ж маю, се тобі даю. В ім'я Ісуса Христа Назорея встань і ходи. **7** I, взявши його за праву руку, звів угору, і зараз його ноги й коліна окрепились, **8** і підскочивши, став та ходив, і ввійшов із ними в церкву, походжаючи, та скачучи, та хваличи Бога. **9** I видів його ввесь народ ходячого й хваличого Бога. **10** А знали його, що се той, що для милостині сидів коло Гарних дверей церковних, і сповнилися страхом і дивом над тим, що сталося йому. **11** Як же держався сілений кривий коло Петра та Йоана, збігся до них увесь народ у ходник званий Соломонів, дивуючись. **12** I вбачаючи се Петр, озвався до народу: Мужі Ізраїльські, чого ви чудуете ся сим? або чого так пильно до нас дивитесь, мов би свою силою або побожністю зробили ми, щоб ходив він? **13** Бог Авраамів, та Ісааків, та Яковів. Бог отців наших, прославив Сина свого Ісуса, що ви видали та відреклисі Його перед Пилатом, як судів він відпустити Його. **14** Ви ні Съвятого ЙПраведного відреклисі, і просили дарувати вам чоловіка душогубця, **15** а Князя життя убили, котрого Бог воскресив з мертвих; Йому ми съвідки. **16** I через віру в ім'я Його, сього, що бачите й знаєте, окрепило ім'я Його, і віра, що через Него, дала йому се сіленнє перед усіма вами. **17** I тепер, брати, знаю, що через незнаннє зробили ви, як і князі ваші. **18** Бог же, що наперед звістив устами всіх пророків своїх про муки Христові, сповнив так. **19** Покайтесь ся ж і наверніть ся, щоб очистились од гріхів ваших, як прийде час покрілення від

лиця Господнього, **20** і пішле наперед проповіданого вам Ісуса Христа, **21** котрого мусіло небо прийняти аж до часу новонастання всього, що глаголав Бог устами всіх съвятих своїх пророків од віку. **21** [аліп 165] **22** Мойсей бо до отців промовив: Що пророка підім'є вам Господь Бог ваш із братів ваших, як мене. Сього слухайте у всьому, що глаголати ме вам. **23** Буде ж, що всяка душа, котра не слухати ме пророка того, погубить ся з народу. **24** I всі пророки від Самуїла й після сих, скільки їх промовляло, також наперед сповіщали про дні сесії. **25** Ви ж сини пророків і завіту, що положив Бог з отцями нашими, глаголючи Авраамові: I в насінні твоєм благословенні будуть усі народи землі. **26** Вам найперше, піднявши Бог Сина свого Ісуса, післав Його благословити вас, щоб кожен одвернувсь од лукавства свого.

4 Як же вони промовляли до народу, приступили до них священики та старшина церковна та Садукеї, **2** сердчиться, що вони навчають народ і проповідують в Ісусі воскресенне з мертвих. **3** I наложили на них руки, і oddали їх під сторожу до ранку, бо вже був вечір. **4** Многі ж з них, що слухали слово, увірвали; було ж число людей вірних тисяч з п'ять. **5** I сталося, зібрались у ранці князі їх та старші, та письменники в Єрусалимі, **6** та Анна архиерей, та Каяфа, та Йоан, та Александр і скільки було з родини архиерейської, **7** i, поставивши їх посередині, питали: Якою силою, або яким ім'ям, зробили ви се? **8** Тоді Петр, сповнившись духом съвятым, рече до них: Князі людиські та старші Ізраїлеві! **9** коли в нас. оце допитують ся про добре діло (зроблене) недужому чоловікові, чим сей спас ся, **10** то нехай знане буде всім вам і всьому народові Ізраїлевому, що в ім'я Ісуса Христа Назорея, котрого ви розняли, котрого Бог воскресив з мертвих; Ним сей стоїть перед вами здоровий. **11** Се камінь, зневажений од вас будівничих, що став ся головою угla; **12** i нема ні в кому другому спасення, бо й нема іншого ім'я під небом, даного людям, щоб ним спасатись нам. **13** Як же побачили вони съмливість Петра та Йоана, і постерегли, що се люде невчені і прості, то дивувались; і пізнали їх, що вони були з Ісусом, **14** i, бачивши чоловіка з ними стоячого сціленого, не мали нічого сказати проти. **15** Звелівши ж їм вийти з ради, радились між собою, **16** говорячи: Що нам робити з сими людьми? бо велика ознака стала через них усім явна, що домують у Єрусалимі, і не можемо відректи. **17** Тільки ж, щоб більш не ширилось між народом, то заказом закажімо їм, щоб більш не говорили в ім'я сеє нікому з людей. **18** I, покликавши їх, заповіли їм зовсім не говорити ані навчати в ім'я Ісусове. **19** Петр же та Йоан, озвавшись до них, рекли: Чи праведно перед Богом слухати вас більш ніж Бога, - судіть. **20** Не можна бо нам того, що виділи й що чули, не говорити. **21** Вони ж заказавши, відпустили їх, не знайшовши нічого, за що б їх покарати, задля народу; бо всі прославляли Бога за те, що стало ся. **22** Було бо більш сорока років чоловікові тому, на котрому стада ся ся ознака сцілення. **23** Відпущені ж прийшли до своїх і сповістили, що казали до них архиєреї та старші. **24** Вони ж, вислухавши те, однодушно підняли голос до Бога й промовили: Владико,

Ти єси Бог, що створив небо, і землю, і море, і все, що в них; 25 котрий устами Давида, слуги Твого, промовив: Чого збунтувались погані, і люді задумують марні речі? 26 Повставали царі земні, і князі зібралися докути на Господа й на Христа Його. 27 Бо зібралися оправдана съятого Сина Твого Ісуса, що Його помазав єси, і Ірод, і Понтийський Пилат з поганами й людьми Ізраїльськими, 28 зробити, що Твоя рука і рада Твоя наперед призначили статись. 29 І нині. Господи, споглянь на закзи їх, і дай слугам Твоим з усякою одвагою промовляти слово Твоє, 30 і простягай руку Твою на спліеннє, і нехай ознаки й чудеса стають ся через ім'я съятого Сина Твого Ісуса. 31 А як помолились вони, захитало ся місце, де зібралися, і сповнилися усі Духом съятим, і промовляли слово Боже з одвагою. 32 Множество ж вірних мали одно серце й одну душу; й нї один, що мав, не казав, що се Його, а було в них усе спільне. 33 І з великою силою давали апостоли съвідчені воскресення Господа Ісуса, й ласка велика була на всіх їх. 34 Та й в недостатку ніхто між ними не був; хто бо був властительем земель або домів, ті, продавши, приносили гроші за продане, 35 та й клали у ногах у апостолів, і роздавали кожному, як кому треба було. 36 Так Йосія, названий від апостолів Варнава (що есть перекладом: Син одради), левит, родом Кипрянин, 37 мавши поле, продав, та й приніс гроші, та й положив у ногах у апостолів.

5 Один же чоловік, на ім'я Ананія, в Сафирою, жінкою своєю, продав маєток, 2 та й приховав з ціні, за довідом жінки своєї, та, принісши якусь частину, положив у ногах у апостолів. 3 Петр же рече: Ананіє, чого сповнив сатана серце твое, щоб обманити съятого Духа та приховати з ціні за землю? 4 Хиба, що ти мав, не твое воно було? й продане, не в твоїй владі було? На що положив єси в твоєму серці діло таке? Ти обманув не людей, а Бога. 5 Почувши ж Ананія слова сї, упав без духу; й обявив страх великий усіх, що чули се. 6 Уставши молодці, взяли його і винісши поховали. 7 І сталося, годин через три після цього ввійшла й жінка його, не знаючи, що стало ся. 8 Озвав ся ж до неї Петр: Скажи мені, чи за стільки віддали землю? Вона ж каже: Так, за стільки. 9 Петр же рече до неї: Як се, що змовились ви спокусити Духа Господнього? Ось коло дверей ноги тих, що поховали чоловіка твого; то й тебе винесуть. 10 Упала ж зараз у ноги Йому, та й зітхнула духа. І ввійшовши молодці, знайшли її мертву, й винісши, поховали коло чоловіка її. 11 І обняв страх великий усю церкву і всіх, що чули про се. 12 Руками ж апостольськими діялись ознаки й чудеса в народі многі (і були однодушні всі в ходнику Соломоновім. 13 З інших же ніхто не важив ся приставати до них, тільки величав їх народ. 14 І прибувало все більш віруючих у Господа, - множство чоловіків і жінок.) 15 Так що виносили на улиці недужих, і клали на постелях та ліжках, щоб як ійти ме Петр, хоч тінь отініла кого з них. 16 Сходилось же множество з околичних городів у Єрусалим, приносячи недужих та мучених від нечистих духів, і всі сцілялись. 17 Уставши ж архиерей і всі, що з ним (тодішня єресь Садукеїська),

сповнились завистю, 18 і наложили руки свої на апостолів, та й посадили їх у громадську темницю. 19 Ангел же Господень одчинив уночі двері темничні, і вивівши рече: 20 Йдіть, і ставши промовляйте в церкві до народу всі слова життя цього. 21 Вислухавши ж ввійшли вранці в церкву, та й навчали. Прийшовши ж архиерей і ті, що з ним, скликали ради і всю старшину синів Ізраїлевих, і післали в вязницю привести їх. 22 Слуги ж прийшовши, не знайшли їх у темниці, і вернувшись, оповіли, 23 говорячи; що темницю знайшли ми замкнену з усякою осторожністю і сторожів знадвору стоячих перед дверима, та відчинивши, нікого в середині не знайшли. 24 Почувши ж слова сї священик і старшина церковний та архиєреї, сумнівались, що б воно таке було. 25 Прийшовши ж один, сповістив їх, кажучи: Що ось чоловіки, що ви повідіали в темницю, стоять у церкві і навчають народ. 26 Тоді прийшовши старшина з слугами, привели їх без примусу; боялись бо народу, щоб не покаменував їх. 27 І привівши їх, поставили перед ради; і спітав їх архиєреї, 28 кажучи: Чи не заказом же заказувано вам навчати в ім'я сї? I ось сповнили ви Єрусалим nauкою вашою, і хочете навести на нас кров Чоловіка того. 29 Озвав ся ж Петр і апостоли, і рекли: Більше треба коритись Богу нїж людям. 30 Бог отців наших підняв Ісуса, що Його ви вбили, повісивши на дереві. 31 Сього підняв Бог правицею свою в Князя і Спаса; щоб дати покаяннє Ізраїлеві і оставленнє гріхів. 32 І съвідки Його в словах сих ми й Дух съятий, котрого дав Бог тим, хто корить ся Йому. 33 Вони ж почувши запалали гнівом, і радились, щоб повбивати їх. 34 Уставши ж у раді один Фарисей, на ім'я Гамаліїл, учитель закону, поважаний від усього народу, звелів на часину вивести апостолів, 35 і каже своїм: Мужі Ізраїльські, вважайте на людей сих, що маєте робити. 36 Бо перед сими днями встав був Тевда, кажучи, що він хотє такий; до него пристало число людей з чотириста; його вбито, і всі, хто слухав його, розійшлися і обернулися у ніщо. 37 Після цього встав був Юда Галилейський під час переписі, і потяг за собою доволі народу. І сей загинув, і всі, хто слухав його, розсипались. 38 А тепер кажу вам: Відступіть ся від людей сих і оставте їх; бо коли від людей рада ся або діло се, то обернеть ся в ніщо; 39 коли ж від Бога, то не здолієте його зінечити, та щоб іще й противниками Божими не зробитись вам. 40 Послухали ж його, і, покликавши апостолів та побивши, заказали їм говорити в ім'я Ісусове, та й відпустили їх. 41 Вони ж пішли веселі з перед ради, що за ім'я Його удостоїлись бути зневаженими. 42 І по всякий день не переставали вони і в церкви і по домах навчати й благовіснувати Ісуса Христа.

6 У ті ж дні, як наможилось учеників, було наріканнє Елеян на Євреїв, що у щоденному служенню не дбають про вдовиць їх. 2 Прикладавши ж дванайцять (апостоли) громаду учеників, рекли: Не лвчть нам, покинувши слово Боже, служити при столах. 3 Виглядіть же, брати, сім мужів із вас доброї слави, повних Духа съятого та мудrosti, которых поставимо на сю потріб. 4 Ми ж у молитві і в служенню слова пробувати мем. 5 І вподобалось слово всій

громаді; і вибрали Стефана, чоловіка, повного віри і духа святого, та Филипа, та Прохора, та Никанора, та Тимона, та Пармена, та Миколая, нововірця з Антиохії, 6 котрих поставили перед апостолами, і помолившись положили вони руки на них. 7 І росло слово Боже, і намножувалось число учеників у Єрусалимі вельми, і велике множество священників покорилось вірі. 8 Стефан же, повний віри й сили, робив чудеса і ознаки великої між народом. 9 Устали ж деякі з школи, званої Либертинців, та Киринейців, та Александрийців і тих, що з Киликії та Азії, переплитуючись із Стефаном. 10 І не здоліли встояти проти премудрості й духа, яким глаголав. 11 Тоді підгостили вони людей, щоб казали, що чули ми його, як він промовляв слова хульні на Мойсея і Бога. 12 І підбурили народ, і старшину, і письменників, і напавши схопили його, і привели в раду, 13 і поставили кривих съвідків, що казали: Сей чоловік не перестає слова хульні говорити проти місця цього святого і проти закону 14 чули бо ми, як він казав, що Ісус Назорей зруйнує місце се й перемінить, звичаї, котрі Мойсей передав нам. 15 І дивлячись пильно на него всі, що сиділи в раді, виділи лице його якби лице ангела.

7 *Каже тоді архиерей: Чи справді се так?* 2 Він же рече: *Мужі брати й батьки, слухайте: Бог слави явивсь отцеві нашому Авраамові, як був у Месопотамії, перш ніж оселився він у Харані, з і рече до него: вийди з землі твоєї, і з родини твоєї, та йди в землю, що я тобі покажу.* 4 Тоді вийшовши в землі Халдейської, оселився він у Харані, а звідтіля, як умер батько його, переселив його (Бог) у сю землю, де ви тепер живете. 5 І не дав йому насліддя в ній ні на ступінь ноги. а обіцяв дати йому її в державу і наслінню його після него, як не було в него дитини. 6 Глаголав же Бог так, що буде насліннє його захожим у землі чужій, і підневолятимо його, і мучити муть чотирисот років. 7 А народ, котрому служити муть, буду я судити, рече Бог, і після того вийдуть вони, та служити муть мені у місці сьому. 8 І дав йому завіт обрізання; і так породив Ісаака, та й обрізав його восьмого дня; а Ісаак породив Якова, а Яков дванайцять патріархів. 9 А патріархи через завість продали Йосифа в Єгипет; і був з ним Бог, 10 і визволив його з усякого горя його, і дав йому ласку та премудрість перед Фараоном, царем Єгипецьким; і настановив його той правителем над Єгиптом і над усією господою своєю. 11 Прийшла ж голоднеча на всю землю Єгипецьку та Ханаанську, та горе велике; і не знайшли поживи отці наші. 12 Почувши ж Яков, що є пшениця в Єгипті, післав отців наших найперш. 13 А другого разу був пізнаний Йосиф од братів своїх; і став ся званим Фараонові рід Йосифів. 14 Піславши ж Йосиф, приклікав батька свого Якова і всю родину свою, сімдесят і п'ять душ. 15 Прийшов же Яков у Єгипет, і вмер, він і отці наші, 16 і перенесено їх у Сіхем, і положено в гробі, що купив Авраам ціною срібла в синів Ємора Сіхемового. 17 Як же наближувався час обітування, котрим кляв ся Бог Авраамові, ріс народ і намножувався у Єгипті, 18 аж поки настав інший цар, що не знов уже Йосифа. 19 Сей, хитрий проти роду нашого, мучив отців наших, щоб викидали діток своїх, щоб не бути

їм живими. 20 Того часу родивсь Мойсей, і був угоден Богу; годовано його три місяці в хаті батька його. 21 Як же викинуто його, взяла його дочка Фараонова, й вигодувала його собі за сина. 22 І навчivсь Мойсей усієї Єгипецької мудrosti, був же потужний у словах і в ділах. 23 Як же сповнивсь йому сорокодітній час, забажало серце його одвідати братів своїх, синів Ізраїлевих. 24 І, побачивши одного обіженого, уступив ся за него, тай помстив ся за обіженого, вбивши Єгиптянина. 25 Думав же, що зрозуміють брати його, що Бог його рукою дає їм спасення; вони ж не зрозуміли. 26 Другого ж дня явив ся їм, як бились, і приводив їх до поєдання, говорячи: Мужі, ви брати; за що ви обижаете один одного? 27 Той же, що обижав близнього, відопхнув його, кажучи: Хто тебе настановив князем і суддею над нами? 28 Чи й мене хочеш убити, як убив єси вчора Єгиптянина? 29 Утік же Мойсей за словом сим, і зайшов у землю Мадиямську, де зродив двох синів. 30 А як уплило сорок років, явивсь йому в пустині під горою Синаєм ангел Господень у поломі огняного куща. 31 Мойсей же побачивши дивувавсь видіннем; як же приступив він, щоб придивитись, роздав ся голос Господень до него: 32 Я Бог отців твоїх, і Бог Авраамів, і Бог Ісааків, і Бог Яковів. Затрусившись же Мойсей, не одважив ся придивлятись. 33 Рече ж йому Господь: Роззуй обуве ніг твоїх, бо місце, на котрому стоїш, - земля съвята. 34 Дивившись видів я муку народу моого в Єгипті, і стогнаннє його чув я, і зійшов визволити його. І тепер іди, пішлю тебе в Єгипет. 35 Сього Мойсея, котрого відцурались вони, кажучи: хто тебе настановив князем та суддею над нами? сього Бог князем і збавителем післав рукою ангела, що явивсь йому в кущі (корчи). 36 Сей вивів їх, робивши чудеса та ознаки в Єгипті, й на Червоному морі, і в пустыні сорок років. 37 Се той Мойсей, що сказав синам Ізраїлевим: Поставить вам Господь Бог ваш пророка з братів ваших, як мене; його слухайте. 38 Се той, що був у зборі в пустині з ангелом, котрий промовляв до него на горі Синаї, та з отцями нашими, що прийняв живі слова, щоб дати нам. 39 Котрому не хотіли слухняними бути отці наші, а відопхнули його, і обернулись серцем у Єгипет, 40 говорячи Ааронові: Зроби нам богів, котрі б ішшли перед нами; бо Мойсей той, що вивів нас із Єгипту, не знаємо, що стало, ся з ним. 41 І зробили телця в дні ті, і приносili посвята ідолу, і втішались ділами рук своїх. 42 Одвернув ся ж Бог і попустив їх кланятись воїнству небесному, як написано в книзі пророків: Хиба заколене та посвята приносили ві мени сорок років у пустині, доме Ізраїлів? 43 Ні, ви підняли намет Молохі і зорю бога вашого РемФана, боввани, що поробили на поклоненнє їм; і переселю я вас дальш Вавилона. 44 Намет съвідчення був у отців наших у пустині, як звелів Той, Хто глаголав Мойсейові зробити його по взорцеві, який бачив. 45 Котрий також узявши отці наші внесли з Ісусом у державу поган, що прогнав Бог од лиця отців наших, аж до днів Давидових. 46 Котрий знайшов ласку перед Богом, і просив, щоб знайти намет для Бога Якового. 47 Соломон же збудував йому храм. 48 Тільки ж Вишній не в рукотворних церквах домує, як глаголе пророк: 49 Небо мені престол,

а земля підніжок ніг моїх; який храм збудуєте мені? рече Господь, або яке місце відпочинку мою? 50 Хиба не моя рука зробила се все? 51 Люди туготи і необрізані серцем і ушима, ви завіси Духові съвятому противитесь; як батьки ваші, так і ви. 52 Кого з пророків не гонили батьки ваші? і повбивали тих, що наперед звіщали про прихід Праведного, котрого ви тепер зрадниками й убийцями стались. 53 Ви прийняли закон через розпорядки ангелів, та й не хоронили його. 54 Почувши ж се, запалали серцем своїм, і скретогали зубами на него. 55 Він же, будучи повний съвятого Духа, споглянувши на небо, побачив славу Божу, й Ісуса, стоячого по правиці у Бога, 56 і рече: Ось, виджу небеса відчинені, і Сина чоловічого, стоячого по правиці в Бога. 57 Вони ж закричали голосом великом, позатуляли уші свої, та й кинулись однодушне на него, 58 і, випровадивши за город, укаменували його; а съвідки поклади одежу свою у ногах у молодця, званого Савлом, 59 і каменували Стефана, молячого із глаголючого: Господи Ісусе, прийми дух мій. 60 Приклонивши ж коліна, покликнув голосом великом: Господи, не постав ім сього за гріх. I, се промовивши, уснув.

8 Савло ж похваляв убийство його. Стало ся ж того дня велике гонення на церкву Єрусалимську і всі порозсипались по землях Юдейських та Самарийських, окрім апостолів. 2 Поховали ж Стефана побожні люди, і счинили великий плач по нему з Савло ж руйнував церкву, входячи в доми та хапаючи і виволіаючи чоловіків і жінок, і передавав у темницю, 4 Котрі ж порозсипались, ходили, благовіствуючи слово. 5 I так, Філіп, прийшовши в город Самарийський, проповідував їм Христа. 6 I вважав народ на слова Філіпові однодушне, слухавши і бачивши ознаки, що він робив. 7 З многих бо, що мали духів нечистих, виходили вони, ревучи великим голосом; і многі розслаблені і кріві сціялися. 8 I стались радощі великі в городі тому. 9 Один же чоловік, на ім'я Симон, пробував перше у городі, і чарував та дивував народ Самарийський, кажучи, що він хтось великий. 10 На него вважали всі від малого до старого, кажучи: Сей єсть велика сила Божа. 11 Вважали ж на него через те, що доволі часу чарами дивував їх. 12 Як же увірвали Філіпу, що благовіствував про царство Боже й ім'я Ісуса Христа, то хрестились і чоловіки й жінки. 13 Увірував же і сам Симон, і, хрестившись, пробував у Філіпа; а, видівші ознаки й чудеса великі, дивував ся. 14 Почувши ж апостоли в Єрусалимі, що прийняла Самария слово Боже, послали до них Петра та Йоана, 15 котрі прийшовши, молили ся про них, щоб прийняли Духа съвятого. 16 (Ще бо ні на кого з них не зійшов, а тільки охрещені були в ім'я Господа Ісуса.) 17 Тоді клали руки на них, і прийняли вони съвятого Духа. 18 Видівші ж Симон, що положеннем рук апостольських даеться Дух съвятый, приніс ім грошей, 19 говорячи: Дайте й мені власті таку, щоб, на кого я положу руки, прийняв Духа съвятого. 20 Петр же рече до него: Нехай срібло твое з тобою буде на погибел, бо дар Божий думав еси за гроши здобути. 21 Нема для тебе частини, ані долі в речі сїй, сердце бо твое не праве перед Богом. 22 Покай ся ж у ледарстві

сьому твоїм, та благай Бога: може відпустить ся тобі думка серця твого. 23 Бо в жовчі гіркости і в увязі неправди виджу тебе. 24 Озвав ся ж Симон та Й какже: Моліть ся ви за мене Господу, щоб нішо не найшло на мене, що ви сказали. 25 Ті ж, що съвідували, глаголавши слово Господнє, вернулись у Єрусалим, і в багатьох селах Самарийських благовіствували. 26 Ангел же Господень промовив Філіпові, глаголючи: Устань, та йди на полуднє дорогою, що йде з Єрусалиму в Газу; вона пуста. 27 I вставши дійшов; і ось чоловік із Єтіопії, євнух, вельможа Кандакії, цариці Єтіопської, що був над усім скарбом її; він приходив поклонитись у Єрусалим; 28 і вертав ся, а сидячи на возі своїм, читав пророка Ісаїю. 29 Рече ж Дух Філіпові: Приступи та пристань до воза сього. 30 Приступивши ж Філіп, почув його, як читав пророка Ісаїю, і рече: Чи розуміш, що читаєш? 31 Він же каже: Як бо можу, коли ніхто не наведе мене? I просив Філіпа, щоб, вилізши, сів в ним. 32 Місце ж писання, що читав, було се: Як овечку на заріз ведено Його; як ягня перед тим, хто стриже його, безголосе, так не відкривав усті своїх. 33 У приниженню Його суд Його взято; рід же Його хто з'ясує? бо береться з землі життя Його. 34 Озвав ся ж євнух, і каже до Філіпа: прошу тебе, про кого пророк глаголе се? про себе, чи про іншого кого? 35 Відкривши ж Філіп уста свої, і почавши від писання сього, благовіствував йому Ісуса. 36 Верстаючи ж дорогу, прибули до води; й каже євнух: Ось вода; що боронить мені охреститись? 37 Рече ж Філіп: Коли віруєш усім серцем, то можна. Озвавши ся ж, каже: Вірю, що Син Божий Ісус Христос. 38 I звелів з'упинити воза; й увійшли обидва в воду. Філіп і євнух; і охрестив його. 39 Як же вийшли з води. Дух Господень ухопив Філіпа, і не бачив його більш євнух; і пішов дорогою свою, радуючись. 40 Філіп же опинився ув Азоті, і проходячи проповідував по всіх городах, аж доки прийшов у Кесарію.

9 Савло ж, ще дишучи грозьбою та вбийством на учеників Господніх, ї приступив до архиерея, 2 і просив від него листів у Дамаск до школ, щоб, коли кого знайде, що с путя того будуть, чоловіків і жінок, звязавши, поприводив у Єрусалим з ідучи ж був близько Дамаску, аж ось осияло його съвітло з неба, 4 і, впавши на землю, чув голова глаголючий йому: Савле, Савле, чого мене гониш? 5 Каже ж: Хто еси, Господи? Господь же рече: Я Ісус, котрого ти гониш. Трудно тобі проти рожна прати (упиратись). 6 I затрусившись та стуманівши, каже: Господи, що хочеш, щоб робив я? А Господь до него: Устань, та йди в город; і скажеться тобі, що маєш робити. 7 Люде ж, що йшли з ним, стояли з'умівшись, чуючи голос, нікого ж не бачивши. 8 Устав же Савло з землі; як же відтворив очі, нікого не бачив. I вели його за руку, та й приведи в Дамаск. 9 I був він три дні невидючим, і не ів і не пив. 10 Був же один ученик у Дамаску, на ім'я Ананія; і рече йому Господь у видінні: Ананіє! Він же каже: Ось я, Господи. 11 Господь же до него: Уставши, йди на улицю, що зветься Простою, та й пошукай у Юдиній хаті Тарсяніна, на ім'я Савла; ось бо він молить ся, 12 I видів (Савло) у видінні чоловіка, на ім'я Ананію, що (ніби) ввійшов і положив руку на

него, щоб прозрів. 13 Відказав же Ананія: Господи, я чув од багатьох про чоловіка цього, скільки він зла заподіяв съвятим твоїм у Єрусалимі; 14 і тут має властіть од архиєреїв взяти всіх, хто призыває ім'я Твоє. 15 Рече ж до него Господь: Іди, бо сей у мене вибрана посудина, щоб нести ім'я мое перед поганом, і царів і синів Ізраїлевих: 16 я бо покажу йому, скільки мусить він за ім'я мое терпіти. 17 Пійшовши Ананія, ввійшов у господа та, положивши на него руки, рече: Савле брате! Господь Ісус, що явився тобі в дорозі, котрою йшов еси, післав мене, щоб ти прозрів і сповнився Духом съвятим. 18 і зараз із очей твоїх, мов би луска, спало, і прозрів того часу, та й вставши, охрестився. 19 і прийнявши іжу, покрепився. Був же Савло з учениками, що в Дамаску, днів кілька. 20 і зараз проповідував по школах Христі, що се Син Божий. 21 Дивувалися же усі, хто чув, і казали: Чи се не той, що погубляв у Єрусалимі призываючих се імя, та й сюди на те прийшов, щоб, звязавши їх, вести до архиєреїв? 22 А Савло вбивавсь у силу та в силу, й перемагав Жидів, що жили в Дамаску, довосячи, що се Христос. 23 Як же сповнилось доволі днів, змовилися Жиди, вбити його. 24 Довідався ж Савло про змову їх. А вони стерегли воріт день і ніч, щоб його вбити. 25 Взявшись ж його ученики в ночі, спустили через мур у коші. 26 Прийшовши ж Савло в Єрусалим, пробував пристати в ученики; та всі боялись його, не діймаючи віри, що він ученик. 27 Варнава ж, прийнявши його, повів до апостолів, і розповів їм, як він дорогою видів Господа, і як він глаголав йому, та як в Дамаску одважно проповідував ім'я Ісусове. 28 і ввіходив і виходив з ними в Єрусалимі. 29 і одважно проповідував ім'я Господа Ісуся й розмовляв і змагався з Еленинами; вони ж лагодились убити його. 30 Довідавшись же брати, привели його в Кесарію, та й вислали його в Тарс. 31 Церкви ж по всій Йudeї і Галілеї і Самарії мали впокій, будуючись і ходячи в страсі Господнім, а потіхома съвятого Духа намногоувались. 32 Стало ся ж, як переходив Петр усі, прийшов і до съвятих, що проживали в Лідді. 33 Знайшов же там одного чоловіка, на ім'я Єнея, що на ліжку лежав вісім років, будучи розслабленим. 34 і рече йому Петр: Єнею, оздоровлює тебе Ісус Христос; устань, та й постели собі. І зараз устав. 35 і бачили його всі, що жили в Лідді та в Сароні, котрі навернулися до Господа. 36 Була ж в Йоппії одна учениця, на ім'я Тавита, що перекладом звуться: Сарна. Ся була повна добрих учинків і милостині, що робила. 37 Стало ся ж, що тими днями занедужавши, вмерла вона. Обмивши ж її, положили в гірницю. 38 Як же близько була Лідда від Йоппії, то ученики, почувши, що Петр там, післиали двох чоловіків до него, просичи, щоб не загаявсь прийти до них. 39 Устав же Петр, та й пішов а ними. Як же прийшов, повели його в гірницю; і обступили його всі вдовиці плачуши й показуючи одежду й шматте, що їм посправляла, бувши з ними Сарна. 40 Випровадивши ж Петра усіх і приклонивши коліна, молився, і, обернувшись до тіла, рече: Тавито, встань, вона ж відкрила очі свої і, побачивши Петра, сіла. 41 Подавши їй руку, підвів її, покликавши ж съвятих та вдовиць, поставив її перед ними живу. 42 і знане стало по всій Йоппії, і многі увірували в Господа. 43

Стало ся ж, що доволі днів пробував він у Йоппії у одного Симона кожемяки (гарборя).

10 Був же один чоловік у Кесарії, на ім'я Корнелій, сотник із роти, званої Італійською, 2 побожний і богоязливий з усім домом своїм, подавав він багато милостині народові, і молився всякої часу Богу. 3 Видів же він у видінні ясноколо девятої години, як ангел Божий ввійшов до него й промовив йому: Корнеліо! 4 Він же, глянувши на него, злякався, і каже: Чого, Господи? Рече ж йому: Молитви твої і милостині твої спогадалися перед Богом. 5 Пішли ж тепер у Йоппію людей та приклич Симона, що прозвивається Петром. 6 Він гостює в одного Симона кожемяки, що хата його над морем. Сей скаже тобі, що маєш робити. 7 Як же пішов ангел, що глаголав до Корнелія, покликавши він двох слуг своїх, та побожного воїна з тих, що стерегли його, 8 і розказавши їм усе, післав їх у Йоппію. 9 Назавтра ж, як буди в дорозі і наближались до города, зійшов Петр на кришу помолитися коло шестої години. 10 Став же голодний і забажав їсти; як же готовили, найшло на него захопленне, 11 і видить небо відчинене, і що сходить до него посудина якась, наче обрус великий, по чотирим кінцям звязаний і спускаючийся на землю, 12 в которому були всякі чотироногі землі, і звірі, і повзючі, і птиці небесні. 13 і роздався голос до него: Устань, Петре, заколи, та й іш. 14 Петр же каже: Ні, Господи, ніколи бо не єв я нічого поганого та нечистого. 15 А голос знову вдруге до него: Що Бог очистив, ти не погань. 16 Стало ся ж се тричі; і взято знов посудину на небо. 17 Як же сумнівався в собі Петр, що се за видіннє було, що видів, аж ось два чоловіки, послані від Корнелія, розпитавши про Симонову госпуду, стали коло воріт, 18 і покликнувши спітали: Чи тут гостює Симон, на прізвище Петр? 19 Коли ж думав Петр про видіннє, рече йому Дух: Ось три чоловіки шукають тебе. 20 Уставши ж, зайди та йди з ними, не розбираючи; бо я післав їх. 21 Зійшовши ж Петр до чоловіків, посланих до него від Корнелія, рече: Ось я, кого шукаєте? Що за причина, для котрої прийшли? 22 Вони ж кажуть: Корнелій сотник, чоловік праведний, і богоязливий, і доброю славою між усім народом Жидівським, був наставлений від ангела съвятого покликати тебе в госпуду свою і послухати словес від тебе. 23 Закликавши ж їх, угостив. Назавтра ж вийшов Петр із ними, і деякі з братів з Йоппії пішли з ним. 24 А другого дня увійшли в Кесарію. Корнелій же дожидав їх, скликавши родину свою і близьких приятелів. 25 Як же стало ся, що ввійшов Петр, зустрівши його Корнелій, упав у ноги та й уклонився. 26 Петр же підвів його, говорячи: Устань; я таки же чоловік. 27 і, розмовляючи з ним, увійшов, і знаходить багатьох, що походились. 28 і рече до них: Ви знаєте, що не годиться чоловікові Жидовинові приставати або приходити до чужоземців; та мені Бог показав, щоб нікого поганином або нечистим чоловіком не звав. 29 Тим я, не відмовляючись, прийшов покликаний. Питаю ж оце, для чого покликали мене? 30 і каже Корнелій: Четвертий день тому, як постив я аж до сієї години, а в девятирій годині молився в дому моїм; і ось чоловік став передо мною в ясній одежі.

31 і рече: Корнелию, вислухана твоя молитва, і милостині твої згадано перед Богом. **32** Пішли ж в Йоппию та поклич Симона, що звать ся Петром. Він гостєю в господі в Симона кожемяки, над морем. Він, прийшовши, глаголати ме тобі. **33** Зараз оце післав я до тебе, і добре зробив еси, прийшовши. Нині ж усі ми перед Богом стоїмо, щоб слухати все, що звелено тобі від Бога. **34** Відкривши ж Петр уста, рече: Поправді постерегаю, що не на лиці дивить ся Бог, **35** а в кожному народі, хто боїтъ ся Його, і робить правду, приятен Йому. **36** Слово, що післав синам Ізраїлевим, благовістуючи впокій через Ісуса Христу(се Господь усіх); **37** ви знаєте слово, що було по всій Юдеї, почавши від Гадилеї після хрещення, що проповідував Йоан, **38** Про Ісуса з Назарета, як помазав Його Бог Духом съвятим і силою, а котрий ходив, роблячи добро та сціляючи всіх підневолених дияволом, бо Бог був з Ним. **39** I ми съвідки всього, що Він розбив і в землі Жидівській, і в Єрусалимі; котрого убили й повісили на дереві. **40** Сього, воскресив Бог третього дня, і дав Йому статись явним **41** не всьому народові, а съвідкам наперед вибралим від Бога, - нам, що їли й пили з Ним по воскресенню Його з мертвих. **42** I повелів нам проповідувати народові і съвідкувати, що Він призначений від Бога суддею живим і мертвим. **43** Про Сього всі пророки съвідкують, що всякий, хто вірує в Него, відпущенне гріхів прийме через імя Його. **44** Ще, як промовляв Петр слова сі, найшов Дух съвятый на всіх, хто слухав його. **45** I здивувались ті, що були від обрізання, котрі прийшли з Петром. що й на поган дар съвятого Духа вилив ся. **46** Чули бо їх, що размовляли мовами і величали Бога. Тоді озвався Петр: **47** Чи може хто боронити води, щоб оцім охреститись, котрі Духа съвятого прийняли, як і ми? **48** I звелів їм охреститись в ім'я Господнє. Тоді просили його, щоб пробув у них кілька днів.

11 Почули ж апостоли та брати, котрі були в Юдеї, що й погане прийняли слово Боже. **2** I як прийшов Петр у Єрусалим, змагались із ним ті, що від обрізання, **3** кажучи: Що до людей, обрізання немаючих, ходив еси і їв з ними. **4** Почавши ж Петр, виложив їм рядом, говорячи: **5** Був я в городі, Йоппії, і молячись бачив у захопленню видінне: посудину якусь, що сходила, наче обрус великий, по чотирох кінцях спусканий з неба; і прийшов аж до мене. **6** Зазирнувши в него і розглянувші, бачив чотироногих землі, і зъвірів, і повзючих, і птиць небесних. **7** I чув я голос, що глаголав до мене: Встань, Петре, заколи та й їж. **8** Я ж сказав: Ні, Господи, бо ніщо погане або нечисте ніколи не входило в уста мої. **9** Відказав же мені голос удруге з неба: Що Бог очистив, ти не погань, **10** Се сталось тричі, і знов потягнено було все на небо. **11** I ось зараз три чоловіки прийшли в господу, де я був, послані з Кесарії до мене. **12** Сказав же мені Дух ійти з ними, нічого не розбираючи. Пішли яе зо мною і шість братів, і ввійшли ми в господу до чоловіка; **13** і звістив нам, як видів ангела в господі своїй, що став і глаголав Йому: Пішли в Йоппию людей, та поклич Симона, званого Петром. **14** Він глаголати ме слова до тебе котрими спасеш ся ти й увесь дім твій. **15** Як же став я говорити, найшов Дух съвятый на них, як і на нас у почині. **16** Згадав я тоді слово Господнє, як

глаголав він: Йоан хрестив водою, а ви будете хреститись Духом съвятим. **17** Коли ж рівний дар дав ім Бог, як і нам, що увірували в Господа Ісуса Христа, то хто ж я такий, щоб міг заборонити Богові? **18** Вислухавши се, замовкли, і славили Бога, говорячи: То й поганам дав Бог покаянне в життє! **19** Ті ж, що порозисались від гонення, що сталося на Стефана, пішли аж у Фіникую, Кипр і Антиохію, нікому не проповідуючи слова, тільки одним Жидам. **20** Були ж деякі з них люди з Кипру і Киринеї, котрі, прийшовши в Антиохію, говорили до Елеонян, благовістуючи Господа Ісуса. **21** I була рука Господня з ними; і велике число увірувавши, навернулись до Господа. **22** Дійшло ж про них слово до ушер церкви, що в Єрусалимі, і післали Варнаву, щоб пішов аж до Антиохії; **23** котрий прийшовши і видівши ласку Божу, зрадів, і молив усіх, щоб у постановленні серця пробували в Господі. **24** Бо був чоловік добрій, повний Духа съвятого й віри; і прихилилось доволі народу до Господа. **25** Вийшов же Варнава в Тарс шукати Павла, **26** і, знайшовши його, привів його в Антиохію. Стало ся ж, що вони цілій рік збирались у церкві, і навчали багато народу, і ученики в Антиохії стали найперш звати ся Християнами. **27** Тих же днів прийшли з Єрусалиму пророки в Антиохію. **28** Ставши ж один з них, на ім'я Агав, віщував духом, що велика голоднеча мав бути по всій вселенній, яка й постала за Клавдія кесаря. **29** З учеників же, скільки хто міг, постановив кожен з них післати на допомогу братам, що жили в Юдеї. **30** Що й зробили, піславши до старших через руки Варнави та Савла.

12 Під той же час здивгнув цар Ірод руки, щоб мучити деякіх із церкви. **2** Вбив же Якова, брата Йоанового, мечем, **3** а видівши, що се подобається ся Жидам, постановив скопити Й Петра. (Були ж дні опришоків.) **4** I скопивши його, посадив у темницю, передавши чотиром четверицям воїнів стерегти його, задумавши після пасхи вивести його перед народ. **5** Стережено ж Петра в темниці; церква ж без перестану молилася Богу за него. **6** Як же мав його вивести Ірод, спав тієї ночі Петр між двома воїнами, скований двома залізами; а сторожі перед дверима стерегли темниці. **7** I ось ангел Господень став перед ним, і съвітло засияло в будинку; торкнувшись ж у бік Петра, підвів Його, говорячи: Уставай боржай. I поспадали кайдани з рук Його. **8** I рече ангел до него: Підпережись та підвяжи постоли твої. Зробив же так. I рече Йому: Надінь одежу твою, та йди за мною. **9** I, вийшовши, вийшов слідом за ним, і не знав, що се правда, що сталося через ангела; думав же, що видінне бачить. **10** Минувши ж першу сторожу й другу, прийшли до залізних воріт, що вели в город, котрі самі собою відчинились їм; і вийшовши прийшли одну улицю, і зараз відступив ангел від него. **11** I, прийшовши Петр до себе, рече: Тепер знаю справді, що післав Господь ангела свого, і вирвав мене з руки Іродової і від усього дожидання народу Жидівського. **12** I зміркувавши, прийшов до хати Марії, матері Йоана, званого Марком, де многі зібрались і молились. **13** Як же постукав Петр у сінечні двері, вийшла послухати дівчина, на ім'я Рода; **14** і, пізнавши голос Петра, з радощів не відчинила

дверей, а вбігши, сповістила, що Петр стоїть під дверима. 15 Вони ж сказали до неї: Збожеволіла єси. Вона ж таки говорила, що се так. Вони ж казали: Се ангел його. 16 Петр же не перестав стукати; відчинивши ж, увиділи його, та й здивувались. 17 Махнувши ж їм рукою, щоб мовчали, оповів їм, як Господь вивів його з темниці. Рече ж: Сповістіть Якова та братів про се. 1, вийшовши, пішов у друге місце. 18 Скоро ж настав день, зробивсь немалій переполох між воїнами, що стало ся з Петром. 19 Ірод же, пошукавши його, й не знайшовши, судив сторожів, та й звелів покарати їх. І перейшовши з Юдеї в Кесарію, жив (там). 20 Лютував же Ірод на Тирян та на Сидонян. Прийшовши ж однодушно до него, й приєднавши Бласта, царського постельника, просили примиря; бо земля їх живилась од царської. 21 Призначеною ж дня Ірод, одігшись у царські шати і сівши на престолі, промовляв до них: 22 Народ же покликував: Голос Бога, а не чоловіка! 23 Зараз же поразив його ангел Господень за те, що не віддав слави Богу; і з'їли його черви, і вмер. 24 Слово ж Боже росло і множилося. 25 Варнава ж та Савло вернулись із Єрусалиму, сповнившись службою, і взявши з собою Йоана, званого Марком.

13 Були ж у церкві, що була в Антиохії, деякі пророки та вчителі: Варнава та Симеон, званий Нигером, та Лукий Киринеський, та Манайл, зрощений з Іродом четверовластником, та Савло. 2 Як же служили Господеві та постили, рече Дух съвятый: Відлучіть мені Варнаву та Савла на діло, до котрого покликав я їх. 3 Тоді вони, попостивши та помолившись і положивши руки на них, відпустили їх. 4 Вони ж, послані від Духа съвятого, прийшли у Селевкію, а звідтіля відплили в Кіпр. 5 І, бувши в Саламіні, проповідували слово Боже по школах Жидівських, мали ж і Йоана за слугу. 6 Пройшовши ж остров аж до Пафи, знайшли одного чарівника, Жидівського лжепророка, на ім'я Вар-Ісуса, 7 котрий був у старості Сергія Павла, чоловіка розумного. Сей, покликавши Варнаву та Савла, бажав слухати слово Боже. 8 Противився ж їм Єлима чарівник (так бо перекладається ся ім' його), шукаючи одвернути старосту од віри. 9 Савло ж, - (він же) Й Павел, сповнившись съвятим Духом, і подивившись на него, 10 сказав: Ой ти, повний усякого підступу і всякого зла, сину дияволів, вороже всякої правди! чи (ніколи) не перестанеш розвертати праві дороги Господні? 11 Още ж рука Господня на тебе, й будеш сліпий, і не бачити меш сонця до часу. І зараз обняв його туман і темрява й слоняючись (мациуючи) шукає, хто б його провів за руку. 12 Тоді видівши староста, що сталося, увірував, дивуючись наукою Господньою. 13 Пустивши ся ж із Пафи ті, що круг Павла, прийшли в Пергію Панфільську; Йоан же, відлучившись від них, вернувсь у Єрусалим. 14 Вони ж, перейшовши з Пергії, прибули в Антиохію Писидийську, і вийшовши в школу субітнього дня, посидали. 15 Як же прочитано з закону та пророків, післала старшина шкільна до них, говорячи: Мужі брати, коли маєте слово утішення до людей, то промовте. 16 Вставши ж Павел і повівши рукою, рече: Мужі Ізраїльські і богоязливі, слухайте: 17 Бог народу Ізраїльського вибрав отців наших, і підняв угору народ, як був він захожим у землі Єгипецькій, і

рамям високим вивів їх з неї. 18 І до сорока літ годував їх у пустині. 19 А зруйнувавши, сім народів у землі Канаанській, попаював їм землю їх. 20 А після цього літ з чотириста й п'ятьдесят давав (їм) суддів до Самуїла пророка. 21 А потім забажали вони царя, і дав їм Бог Саула, сина Кисового, чоловіка з роду Веняминового, на сорок літ. 22 А відсунувши його, підняв їм Давида за царя, котрому съвідкуючи, рече: Знайшов я Давида сина Єссеєвого, чоловіка по серцю моєму, котрий вчинить усю волю мою. 23 Із його ж нааснія підняв Бог по обітуванню Ізраїлеві Спасителя Ісуса, 24 перед котрого приходом проповідував Йоан хрещенне покаяння всьому народові Ізраїловому. 25 Сповнившись ж Йоан путь свій, рече: Хто я, думаєте ви? Се не я. А ось іде за мною, котрому я недостоен обуве ніг розвязати. 26 Мужі брати, синове роду Авраамового, і всі богоязливі між вами, вам слово спасення цього послано. 27 Ті бо, що жили в Єрусалимі, і князі їх, не зрозумівши цього і голосів пророчих, читаних що - суботи, сповнили їх, осудивши його, 28 і, знайшовши ніякої вини смерті, просили Пилата убити Його. 29 Як же скінчилось усе, що пре Него писано, знявши з дерева, положили у гробі; 30 Бог же воскресив Його з мертвих, 31 Многі дні являвся Він тим, що поприходили з Ним з Галилеї в Єрусалим; вони съвідки Його перед людьми. 32 А ми вам благовістуємо обітуваннє, дане отцям, 33 що його Бог сповнив нам, дітям їх, піднявши Ісуса, як і в другій псальмі написано: Син мій єси Ти; я сьогодні родив Тебе. 34 А що воскресив Його з мертвих, так, що більш не вернеться на зотліннє, то так глаголав: дам вам съвятий Давидів завіт. 35 Тим і в інший (псалмі) глаголе: Не даси Съвятуому твоєму видіти зотління. 36 Давид бо, послуживши своєму родові, Божою волею уснув, і положено його до батьків його, і ввидів зотліннє; 37 Той же, що Його Бог підняв, не видів зотління. 38 Відоме ж нехай буде вам, мужі к брати, що через Него вам прощенне гріхів проповідуеться; 39 і від чого не могли ви у законі: , Мойсейовим справдити ся, у Тому всякий віруючий оправдуеться. 40 Гледить же, щоб не прийшло на вас те, що сказано в пророків: 41 Дивіть ся, гордівники, та дивуйтесь, та й пощезайте, бо діло роблю я в дні ваші, діло, котрому не увірили б, коли б хто розказував вам. 42 Як же виходили вони з школи, просили їх погане, щоб і другої суботи говорили слова сі. 43 Як же розійшлась школа, тоді многі з Жидів і побожних нововірців ішли слідом за Павлом та Варнавою, котрі, розмовляючи з ними, напоминали їх, щоб пробували в благодаті Божій. 44 А другої суботи мало не ввесь город зібраав ся слухати слово Боже. 45 Видівши ж Жиди народ, сповнились завистю, і перечили речам Павла та хулили. 46 Озвавшись Павел та Варнава, сказали съміливо: До вас треба було перше промовити слово Боже; коли ж відкинули ви його і вважаете себе за недостойних життя вічного, то ось обертаємось до поган. (aiōnios g166) 47 Так бо заповів нам Господь: Я поставив тебе съвітлом поганам, щоб був ти на спасені до краю землі. 48 Слухаючи ж погане, зрадили, і прославляли слово Господнє, і увірували, скільки було їх призначено до вічного життя. (aiōnios g166) 49 Розносилося ж слово Боже по всій тій стороні. 50 Жиди ж наустили

побожних та і поважних жінок і перших у городі, і підняли гоненне на Павла та Варнаву, та й вигнали їх із границь своїх. 51 Вони ж обтрусили порох од ніг своїх на них, пішли в Іконію. 52 Ученики ж сповнилися радощами та святым Духом.

14 Стало ся ж в Іконії, увійшли вони вкupі в Жидівську школу, і промовляли так, що увірувало велике множество і Жидів і Єлена. 2 Невірні ж Жиди підіймали й озлобляди душі поган на братів. з Доволі ж часу пробували вони, одважно промовляючи про Господа, що съідкував словом благодаті своєї, і давав, щоб ознаки та чудеса робились руками їх. 4 Та розділилась громада городська, і одні були з Жидами, а другі з апостолами. 5 Як же піднявся законот поган та Жидів з князями їх, щоб зневажати і покаменувати їх, 6 вони довідавшись, повітали в городах Ликаонські, Листру та Дервию, і в околицю, 7 і там благовіствували. 8 А один чоловік у Листрі сідів невдужавши ногами, кривий бувши від утроби матери своєї, котрой ніколи не ходив. 9 Сей слухав, як Павел говорив; а той подививсь на него і, постерігши, що має віру, щоб одужати, 10 рече голосом великим: Стань просто на ноги твої. I підскочив і ходив. 11 Народ же, видівші, що зробив Павел, підняв голос свій, говорячи по ликаонськи: Боги, угодобившись людям, зйшли до нас. 12 Назвали ж Варнаву Зевесом, а Павла Гермесом; бо він був проводиром слова. 13 Жерець же (ідола) Зевеса, що був перед городом їх, привівши волі з вінками до воріт, хотів зробити посвяту разом з народом. 14 Почувши ж апостоли Варнава та Павел, роздерли одежу свою, і вбігли, покликуючи, між народ, 15 і глаголали: Мужі, на що се робите? Ми такі ж люди, як ви; благовіствуємо вам, щоб від сих дурниць навернулись до Бога живого, що сотворив небо, і землю, і море, і все, що є в них. 16 Він у минувші часи попустив усім поганам ходити дорогами їх. 17 Тільки ж не оставляв себе без съідчення, роблячи добро: даючи дощі з неба й пори вроджайні, та сповняючи їжею й радощами серця наші. 18 се говорячи, ледве впинили народ, щоб не приносили їм посвяту. 19 Прийшли ж з Антиохії та Іконії Жиди, і наутилися народ, і вкаменувавши Павла, виволікли геть з города, думаючи, що він умер. 20 Як же обступили його ученики, уставши ввійшов у город, а назавтра вийшов з Варнавою в Дервию. 21 I благовіствувавши городу сьому, і навчивши многих, вернулись вони в Листру, і Іконію, і Антиохію, 22 укріплюючи душі учеників, благаючи пробувати у вірі, і що многими муками треба нам увійти в царство Боже. 23 Рукоположивши ж їм пресвітерів по церквах і помолившись з постом, передали їх Господеві, в котрого увірували. 24 I, перешовши Писидію, прийшли в Памфілію. 25 А глаголавши в Пергії слово, прийшли в Аталию, 26 а з відсіяля поплили в Антиохію, звідкіля були передані благодаті Божій на діло, котре сповнили. 27 Прибувиши ж та зібралися церкву, оповідали все, що зробив Бог з ними, і як Він відчинив поганам двері віри. 28 Пробували ж там час немалій з учениками.

15 I, поприходивши деякі з Юдеї, навчали братів: що коли не обріжетьесь по звичаю Мойсейовому, не можете спасті ся. 2 Як же почав ся спір і немале змаганнє Павла та Варнави з ними, то постановили, щоб Павел та Варнава і деякі інші з них пішли до апостолів та старших у Єрусалим ради сього питання. 3 Вони ж, послані від церкви, проходили Фіникию та Самарію, оповідуючи про наверненне поган; і зробили великі радощі всім братам. 4 Прийшовши ж у Єрусалим, прийняті були від церкви і апостолів і старших, і сповістили про все, що Бог з ними зробив. 5 Устали ж деякі з ересі Фарисеїскої, що увірували, кажучи, що треба обрізати їх та наказати, щоб хоронили закон Мойсеїв. 6 I зібрались апостоли та старші взглянути в сю річ. 7 Як же постало велике змаганнє, вставши Петр, рече до них: Мужі брати, ви знаєте, що з давніх днів Бог між нами вибрав мене, щоб через мої уста погане чули слово благовістя, та й увірували. 8 I Бог, що знав серця, съідкував їм, давши їм Духа святого, як нам, 9 і не розріжлив нічого між нами й ними, вірою очистивши серця їх. 10 Тепер же чого спокутуєте Бога, щоб наложив ярмо на шию ученикам, котрого ні батьки наші, ні ми не здоліли носити. 11 Ні віруємо, що благодаттю Господа Ісуса Христа спасемось, яко ж і вони. 12 Умовкла ж уся громада, й слухала, як Варнава та Павел оповідували про ознаки та чудеса, що зробив Бог через них між поганами. 13 Як же вмовкли вони, озвав ся Яков, говорячи: Мужі брати, вислухайте мене. 14 Симон оповів, як Бог перше зглянув ся, щоб з поган прийняти людей в імя своє. 15 З сим сходяться слова пророчі, яко ж писано: 16 Після цього знов верну ся, і збудую намет Давидів, що впав, і руїни його збудую знов і поставлю його, 17 щоб остальні з людей шукали Господа, і всі народи, на котрих призвано імя мое, глаголе Господь, що робить оце все. 18 Звісні од віку Богові всі діла Його. (αὶον g165) 19 То ж суджу, що не треба тим докучати, котрі від поган обернулися до Бога; 20 а написати їм, нехай удержануть ся від ідолських гидот, та блуду, та давленого, та крові. 21 Мойсей бо від стародавніх родів має проповідуючих його по городах, і читаний по школах що-суботи. 22 Зводили тоді апостоли і старші і вся церква вибраних мужів з між себе післати в Антиохію з Павлом та Варнавою: Юду, названого Варсавою, та Силу, мужів-проводирів між братами, 23 написавши через руки їх так: Апостоли та старші і брати - братам з поган, що в Антиохії, і Сирії і Киликії, радуйте ся. 24 Яко ж чули ми, що деякі з між нас вийшовши, потрівожили вас словами і захитали душі ваші, говорячи, щоб обрізувались та хоронили закон, чого ми їм не наказували; 25 то зводилось нам, зібравшим ся однодушне вибраних мужів післати до вас з любими нашими Варнавою та Павлом, 26 людьми, що віддавали душі свої за імя Господа нашого Ісуса Христа. 27 Післали ми оце Юду та Силу, котрі й самі розкажуть про те словом. 28 Зводилось бо съідому Духу та й нам, ніякої тяготи більш не накладувати вам, опріч сього конечного: 29 щоб удержанувались від жертів ідолам, та крові, та давленого, та блуду. Від чого оберегаючи себе, добре робити мете. Бувайте здорові. 30 Послані ж прийшли в Антиохію і, зібрали громаду, подали посланнє.

31 Прочитавши ж (ті), зраділи від сього потішення. 32 Юда ж та Сила, будучи самі пророками, многими словами втішали братів і утверджували. 33 Пробувши ж (там якийсь) час, відпущені були з упокоєм од братів до апостолів. 34 Зводив же Сила зостатись там. 35 Павел же та Варнава пробували в Антиохії, навчаючи та благовістуючи слово Господнє з многими іншими. 36 По кількох же днях рече Павел до Варнави: Вернувшись одвідаемо братів наших по всіх городах, де проповідували ми слово Господнє, як вони мають ся. 37 Варнава ж рапа взяти з собою Йоана, званого Марком. 38 Павло ж не удастюв брати з собою того, хто одлучився од них з Памфілії, і не пішов з ними на діло. 39 Постала ж ріжниця, так, що вони розлучились між собою; і Варнава, взявши Марка, поплив у Кипр, 40 Павел же, вибравши Силу, пішов, переданий благодаті Божій від братів, 41 і проходив Сирію і Кілікию, утверджуючи церкви.

16 Прийшовже у Дервию та в Листру; і ось був там один ученик, на ім'я Тимотей, син однієї жінки, вірної Жидівки, батька ж Грека, 2 що мав добру славу між братами у Листрі та Іконії. з Сього схотів Павел узяти з собою; і взявши обрізав його задля Жидів, що були в тих місцях; знали бо всі батька його, що був Грек. 4 Як же проходили городи, передавали ім хоронити устави, постановлені від апостолів та старших, що в Єріусалимі. 5 Церкви ж утверджувались у вірі, і прибували числом що-дня. 6 Як же пройшли Фригію та Галацьку сторону, заборонив їм съвятій Дух промовляти слово в Азії. 7 Прийшовши ж в Мисию, поривались ійти в Витинію, і не пустив їх Дух. 8 Перейшовши ж Мисию, прйшли в Трояд. 9 I явилось уночі видінне Павлу: стояв один чоловік Македонець, благаючи його й говорячи: Прийшовши в Македонцю, поможи нам. 10 Як же видінне увидів, забажали ми зараз іти в Македонцю, зрозумівши, що Господь покликав нас благовістувати їм. 11 Пустившись тоді з Трояди, приспіли ми в Самотракію, другого ж дня в Неаполь, 12 а звідтіля в Філіпи, котрій єсть перший город тієї часті Македонії - осада. Пробували ж ми в сьому городі кілька днів. 13 А субітнього дня вийшли геть а города над річку, де бувало звичайно моленне, і посадивши говорили до жінок, що походились. 14 I слухала нас одна жінка, на ім'я Лідия, купчиха кармазином, із города Тиатирського, що шанувала Бога; її же Господь відчинив серце уважати на глаголане від Павла. 15 Як же охрестилась вона і дім її, благала, говорячи: Коли ви судили мене, що я вірна Господеві, то, вийшовши в господу мою, пробуйайте. I присилувала нас. 16 Стало ся ж, як ми йшли на молитву, зустріла нас одна дівчина, що мала духа віщого, і котра заробіток великий давала панам своїм, ворожачи. 17 Ся, йдучи слідом за Павлом та. за нами, покликувала, кажучи: Сі люде - слуги Вишнього Бога, що звіщають нам дорогу спасення. 18 Робила ж се многі дні. Далі Павел, розсердившись і обернувшись, рече духові: Повеліваю тобі ім'ям Ісуса Христа, вийди з неї. I вийшов тієї ж години. 19 Видівши ж пані її, що пропала надія заробітку їх, схопивши Павла та Силу, потягли їх на майдан до князів. 20 I привівши їх до воївод, казали: Сі люде

вельми трівожать город наш, бувши Жидами, 21 і навчають звичаїв, котрих не годить ся нам приймати, ані робити, бувши Римлянами. 22 I встав народ проти них, а воїводи, роздерши одежду їх, звеліли бити їх. 23 I завдавши їм багато ран, повкидали в темницю, звелівши темничнику пильно стергти їх 24 Котрій прийнявши такий наказ, повкидав їх у саму середню темницю і позабивав ноги їх у колоду. 25 О півночі Павел та Сила молившись славили Бога піснею, і чули їх вязники. 26 Нараз став ся великий трус, так що аж підвалини в вязниці захитались, і повідчинались зараз усі двері, і поспадали кайдани з усіх. 27 Прокинувши ся ж темничник од сну, та побачивши відтинені двері темниці, вийнявши меч, хотів себе вбити, думаючи, що повтікали вязники. 28 Покликунув же голосом великим Павел, говорячи: Не роби собі нічого лихого, всі бо ми тут. 29 Попросивши ж съвітла, вбіг трусячись, і припав до Павла та Сиди, 30 а, вивівши їх геть, каже: Добродії, що мені робити, щоб спастись? 31 Вони ж рекли: Віруй в Господа Ісуса Христа, то спасеш ся ти і дім твій. 32 I глаголали йому слово Господнє, і всім, що в дому його. 33 I, взявши їх тієї ж нічної години, пообмінав рани, та й охрестив ся сам і всі його зараз. 34 I, повівши їх у господу свою, заставив перед ними стіл, і веселив ся з усім домом, увірувавши в Бога. 35 Як же настав день, прислали воїводи начальників, кажучи: Відпусти людей сих. 36 Звістив же темничник про сі слова Павла, що прислали воїводи, щоб відпустити вас; 37 Павел же рече: Бивши нас прилюдно неосуджених людей римських, повкидали в темницю, а тепер потай нас виганяють? Ні бо, а нехай самі, прийшовши, виведуть нас. 38 Звістили ж воїводам паличники слова сі; і перелякались, почувши, дцо вони Римляне. 39 I прийшовши благали їх, і вивівши просили, щоб вийшли з города. 40 I, вийшовши вони з темниці, прийшли до Лідії, і, побачивши братів, утішили їх, та й пішли.

17 Переїшовши ж Амфіполь та Аполонію, прийшли в Солунь, де була школа Жидівська. 2 По звичаю ж своєму, ввійшовши до них Павел, три суботи розмовляв з ними з писання, з виказуючи і доводячи, що треба було Христу постраждати і воскреснути з мертвих, і що се Христос Ісус котрого я звіщаю вам. 4 I деякі з них увірвали, та й пристали до Павла та Сили, і побожних Елеян велике множество і жіноч значних немало. 5 Завидуючи невірні Жиди, і назбиравши гультяїв, якихсь поганих людей, і зібралиши купу, збунтували народ, і напавши на хату Ясона, шукали їх, щоб вивести перед народ. 6 Не знайшовши ж їх, поволокли Ясона та кілька братів до городської старшини, гукаючи: Ті, що заколотили вселенну, і сюди поприходили; 7 Ясон прийняв їх; і всі вони йдуть проти уставів кесаревих, говорячи, що есть іншій цар, Ісус. 8 Стрівожили ж вони народ і городську старшину, що чули се. 9 I взявши поруку у Ясона і в іншіх, відпустили їх. 10 Брати ж зараз уночі вислали Павла та Силу у Верію. Прибувші вони (туди), прийшли в Жидівську школу. 11 Сі ж були благородніці від тих, що в Солуні; вони прийняли слово з великою охотою, що-дня розбираючи писаннє, чи так воно є. 12 Многі ж з них

уверували, і з Єленських жінок поважних і з чоловіків не мало.

13 Як же довідались ті, що з Солуня Жиди, що і в Верії проповідують ся від Павла слово Боже, то прийшли й сюди, бунтуючи народ. **14** Зараз же післи тоді брати Павла, щоб йшов ніби над море, а Сила та Тимотей зостались. **15** Ті, що провожали Павла, провели його аж до Атин, і, прийнявши наказ до Сиди та Тимотея, щоб як найборжий прийшли до него, пішли. **16** Як же дожидав їх Павел в Атинах, кипів дух його в йому, бачивши город, oddаний ідоліству. **17** Розмовляв же в школі з Жидами та з побожними, та й на торгу що-дня з тими, з ким довелося ся. **18** Деякі ж з Фідософів Епікуреїв та Стоїків змагалися з ним; і одні казали: Що хоче сей балакайло сказати? інші ж: Здається ся, буде проповідником чужих богів, - бо благовістував їм Ісуса та воскресенне. **19** I, скопивши його, повели в Ареопаг, говорячи: Чи можемо знати, що се ти за нову таку науку проповідуєш? **20** Чуже бо щось вносиш у уші наші; то хочемо знати, що воно має бути. **21** Усі бо Атінянє і заходжі чужоземці ні про що інше не дбали, як говорити або слухати що нове. **22** Ставши ж Павел посередині Ареопага, рече: Мужі Атінняне, по всьому виджу, що ви велими побожні. **23** Бо, ходячи та дивлячись на божниці ваші, знайшов я жертівно, на котрій написано: Невідомому Богу. Кому ж ви, не відаочи, поклоняєтесь, того я проповідую вам. **24** Бог, що сотворив сьвіт і все в йому, сей неба і землі. Господь, не в рукотворних храмах домує, **25** ні від рук чоловічих служеннє приймає, дознаючи нужду в чому; сам бо дає всім життя, і дихання, і все; **26** і зробив з однієї крові ввесь рід чоловічий, щоб жила на всему лиці землі, відграничивши наперед призначенні часи і граници домування їх, **27** щоб шукали Господа, чей намацюють Його та знайдуть, хоч недалеко (Він) від кожного з нас. **28** Ним бо живемо й двигаємося, і єсмо, як і деякі з ваших поетів мовляли: Його бо й рід ми. **29** Бувши ж оце Божим родом, не мусимо думати, що Божество похоже на золото, або на камінь, різбу, іскуства і видумки чоловічої. **30** От же не вважаючи на часи незнання, Бог тепер повеліває всім людям усюди каятьися; **31** бо призначив день, в который судити ме вселенну правою через Чоловіка, котрого наперед постановив, подаючи певноту всім, воскресивши Його з мертвих. **32** Чуючи про воскресенне мертвих, деякі съміялись, інші ж казали: Послухаємо тебе знов про се. **33** I так Павел пішов з посеред них. **34** Деякі ж люди, приставши до него, уверували, між котрими і Дионісий Ареопагит, і жінка на ім'я Дамара, і інші з ними.

18 Після цього, покинувши Павел Атини, прийшов у Коринт, **21**, знайшовши одного Жидовина, на ім'я Авкілу, родом Понтиянина, тільки що прибувшого з Італії, і Прискилу, жінку його (бо Клавдій повелів, щоб усі Жиди вийшли з Риму), прийшов до них. **3** A, бувши одного з ними ремесла, пробував у них і робив; були бо наметники по ремеслу. **4** I розмовляв що-суботи в школі, і пересвідчував Жидів і Єленян. **5** Як же прийшов з Македонії Сила та Тимотей, був Павел спонукуваний духом, съвідкуючи Жидам про Христа Ісуса. **6** Як же противились вони і хулили, струснувши він одежу, рече до них: кров ваша на голови ваші; я чистий; від нині

між погане йду. **7** I, пішовши звідтіля, прийшов у господу одного, на ім'я Юста, що поклонявся Богу, котрого господа була обіч школи. **8** Крис же, шкільний старшина, увірував у Господа з усім домом своїм, і многі з Коринтян, почувши, увірували, та й охрестились. **9** Рече ж Господь у нічному видінні Павлу: Не бійся, тільки говори й не мовчи: **10** бо я з тобою, і ніхто не одважить ся тобі нічого лихого заподіяти; бо в мене багато людей у сьому городі. **11** I пробував там рік і шість місяців, навчаючи між ними слова Божого. **12** Як же старостував Галион в Ахаї, напали однодушне Жиди на Павла, та й повели його перед суд, **13** говорячи, що він намовляє людей проти закону шанувати Бога. **14** Як же хотів Павел одкрити уста, какже Галион до Жидів: Жидове, коли б (тут була) кривда яка, або лихе діло, вислухав би я вас (до слова). **15** Коли ж (тут) питаннє про слово, та імена, та про закон ваш, то гледіть самі; суддею бо сього не хочу бути. **16** Та й повігіаняв їх із судища. **17** Тоді всі Єленяне, взявиши Состена, шкільного старшину, били його перед судищем; та Галионові було про те байдуже. **18** Павел же, пробувши там ще доволі днів, попрощавшись із братами, поплив у Сирію (а з ним Прискила й Авкіла), остириги голову в Кінхреях; бо зробив був обітницю. **19** Прибувши ж у Єфес, зоставив тих там, сам же, ввійшовши в школу, розмовляв з Жидами. **20** Як же просили його, щоб довший час побув у них, не зволив, **21** а попрощаєсь з ними, говорячи: Притильмо мушу съято, що надходить, съяткувати в Єрусалимі; та вернусь знов до вас, коли буде воля Божа. I поплив з Єфесу. **22** А прибувши в Кесарію, вступив (до Єрусалиму), і привітавши церкву, пішов ув Антиохію. **23** I, пробувши тут час якийсь, вийшов, проходячи рядом Галацьку сторону та Фригию, і утверджаючи всіх учеників. **24** Один же Жидовин, на ім'я Аполос, родом Александриєць, чоловік вимовний і сильний у писаннях, прийшов у Єфес. **25** Сей був наставлений на путь Господень, і палаючи духом, промовляв і навчав пильно про Господа, знаючи тільки про хрещення Йоанове. **26** I почав одважно говорити в школі. Слухаючи ж його Авкіла та Прискила, прийняли його, і виложили йому доладніш путь Господень. **27** Як же захотів він перейти в Ахаю, писали брати ученикам, напоминаючи прийняти його; а він прибувши, много помагав тим, що увірували благодаттю; **28** сильно бо обличав Жидів прилюдно, доводячи писаннями, що Ісус єсть Христос.

19 Стало ся ж, як був Аполос у Коринті, пройшовши Павел верхні сторони, прибув у Єфес, і, знайшовши деяких учеників, **2** рече до них: Чи прийняли ви Духа съятого, увірувавши? Вони ж казали йому: Ба й не чували, чи є Дух съятий. **3** I рече до них: У що ж ви хрестилися? Вони ж казали: В Йоанове хрещені. **4** Рече ж Павел: Йоан хрестив хрещенiem покаяння, глаголючи людям, щоб у Грядущого за ним вірували, се єсть в Христа Ісуса. **5** Почувши ж се, хрестилися в ім'я Господа Ісуса. **6** I, як положив на них Павел руки, зійшов Дух съятий на них, і заговорили мовами, і пророкували. **7** Було ж усіх до дванадцяти чоловік. **8** Увійшовши ж у школу, промовляв одважно три місяці, розмовляючи і доводячи про царство

Боже. 9 Як же деякі закаменіли, й не слухали, злословлячи путь (Господень) перед народом, відступив од них і відлучив учеників, та й що-дня розмовляв в школі одного Тирана. 10 Се діялось два роки, так що всі, що проживали в Азії, слухали слово Господа Ісуса, - Жиди й Єленяне. 11 І не малі чудеса робив Бог руками Павловими, 12 так що на недужих вкладали з тіла його хустки або рушники, й покидали їх недуги, й злі духи виходили з них. 13 Почали ж деякі з тиняючих ся Жидів-заклинателів іменувати над маючими духів лукавих ім'я Господа і Ісуса, говорячи: Заклинаємо вас Ісусом, котрого Павел проповідує. 14 Було ж якихсь сім синів Скеви Жидовина архієрея, що се робили. 15 Та дух лукавий озвавшись, казав: Ісуса знаю, і Павла знаю; ви ж хто такі? 16 І кинувсь на них чоловік, що в йому був дух лукавий, і, опанувавши їх, подужав їх так, що нагі й зранені повтікали з того дому. 17 Стало ся ж се відоме всім Жидам і Єленянам, що жили в Єфесі; і попав страх на всіх їх, і величано ім'я Господа Ісуса. 18 І многі з вірних приходили, і визнавали, і виявляли учинки свої. 19 Доволі ж багато з тих, що робили чарі, познoscивши книги свої, попалили перед усіма; і злічено ціну їх, і налічено п'ятьдесят тисяч срібників. 20 Так потужно росло слово Господнє і укріплялось. 21 Як же се сповнилось, постановив Павел у дусі, пройшовши через Македонію та Ахаю, ійти в Єрусалим, говорячи, що побувши там, мушу Й Рим побачити. 22 Піславши ж у Македонію двох послугуючих йому, Тимотея та Єрасту, сам пробув ся час ув Азії. 23 Стала ся ж часу того немала трівога про Господень путь. 24 Один бо, на ім'я Димитрій, золотар, що робив срібні храми Артеміди, давав ремесникам немалій заробіток. 25 Зібралиши їх і інших сього діла робітників, каже: Люде, ви знаєте, що з цього заробітку прожиток наш; 26 та бачите й чуєте, що не то в Єфесі, а мало не по всій Азії сей Павел, пересьвідчивши, одвернув багато народу, говорячи, що нема богів рукотворних. 27 І не тільки се ремеслу нашему грозить, прийти в упадок, та щоб і храм великої богині Артеміди не обернувсь у ніщо, і не пропало величе тієї, котрій вся Азія і вселенна покланяється ся. 28 Вислухавши се і сповнившись гнівом, закричали, говорячи: Велика Артеміда Єфеська! 29 І ввесь город був повен заколоту; і кинулись однодушне до театру, схопивши Гая та Аристарха, Македонян, подорожніх товаришів Павлових. 30 Як же хотів Павел уйти мік народ, не пустили його ученики. 31 І деякі з Азійської старшини, бувши йому приятелями, піславши до него, благали, щоб не йшов до театру. 32 Інші ж що інше гукали; була бо громада заколочена, і більша з них (часть) не знала, чого походились. 33 З народу ж вивели Александра, і Жиди попихали його наперед. Александр же, махнувши рукою, хотів був оправдуватись перед народом. 34 Як же довідались, що він Жидовин, то всі гукали в один голос годин зо дві: Велика Артеміда Єфеська! 35 Утихомиривши ж писар народ, каже: Мужі Єфеські, що б то був за чоловік, котрій не знав би, що город Єфес шануватель великої богині Артеміди і Диопета! 36 А коли нічого проти сього не можна сказати, то треба вам угамуватись і нічого нерозважно не робити. 37 Привели бо ви чоловіків сих, що ні съятого не

крали, ні богині вашої не хулили. 38 Коли ж Димитрій та ремісники що з ним, мають з ким справу, то (на се) судді судять і є старости; нехай позивають один одного. 39 А коли чого іншого допевняється, то у законному зборі розсудить ся. 40 Бо ще опасуємося, щоб не обвинувачено нас за сьогоднішню бучу, не маючи жадної причини, котрою могли б справдити се збіговище. 41 І, се промовивши, розпустив громаду.

20 А, як утихомирилась буча, покликав Павел учеників і попрощавшись, вийшов у дорогу до Македонії. 2 Пройшовши ж ті сторони і напімнувши їх многими словами, пройшов у Грецію. 3 Поживши ж (там) три місяці, як засіли на него Жиди, коли хотів був плисти в Сирію, надумавсь вернутись через Македонію. 4 Товарищували йому до Азії Сосипатр Верієць і Солуняне Аристарх та Секунд, та Гай Дервянин, та Тимотей, і Азіяне Тихик та Трофим. 5 Сі, пішовши попереду, підохдали нас у Трояді. 6 Ми ж поплили після опісничних днів із Філіп, та й прибули до них за п'ять днів у Трояду, де пробули сім день. 7 Першого ж дня в тижні, як зібрались ученики на ломаннє хліба, проповідували їм Павел, хотячи вийти назавтра, і продовжив слово до півночі. 8 Було ж съвітла много в гірниці, де ми зібрали ся. 9 Сидів же один молодець, на ім'я Євтих, на вікні, та й обняв його твердій сон; і, як Павел промовляв много, похилрзпшись зі сну, упав з третього поверху до долу, і підняли його мертвого. 10 Зійшовши ж Павел у низ, припав до него, й обнявши рече: Не трівожтесь, душа бо його в йому. 11 Зійшовши ж угору, переломив хліб, і попоївши, бесідував богато аж до зорі, та й пішов. 12 Привели ж хлопця живого і втішились немало. 13 Ми ж, пройшовши до корабля, поплили в Асон, хотівши звідтіля взяти Павла, так бо звелів, хотівши сам ійти пішки. 14 Як же зійшов ся з нами в Асоні, узвівши його, прибули ми в Митилену. 15 А відплivши звідтіля, причалили ми другого дня проти Хиоса, на другий же день поплили в Самос, та, побувши в Тропілії, другого дня прийшли в Милет. 16 Надумавсь бо Павел плисти мимо Єфеса, щоб не гаятись в Азії, а поспішав, коли можна, щоб йому бути в день п'ятдесятиції в Єрусалимі. 17 З Милета ж, піславши в Єфес, приклікав старших церковних. 18 Як же прийшли до него, рече ім: Ви знаєте з первого дня, як прийшов я в Азію, яким робом пробував я з вами всякого часу, 19 служачі Господові з усякою покорою і многими слізми і спокусами, які прилучали ся мені од Жидівського чигання, 20 і що я ні від чого корисного не вхильяв ся, щоб не звістити вам і не навчати вас прилюдно і по домам, 21 съвідкуючи й Жидам і Єленянам покаяннє перед Богом і віру в Господа нашого Ісуса Христа. 22 І ось я, звязаний духом, ійду в Єрусалим, не знаючи, що в йому приключить ся мені. 23 Тільки що Дух съятий по городам съвідкує слово, що кайдани мене та муки ждуть. 24 Та ні про що я не дбою, й не дорога мені душа моя, аби з радістю скінчiti путь мій і ту службу, що прийняв я од Господа Ісуса, щоб съвідкувати евангелію благодаті Божої. 25 І тепер ось я знаю, що більш не бачити метe лиця моого ви всі, між котрими ходив я, проповідуючи царство Боже. 26 Тим я съвідкую вам сьогодні,

що чистий я від крові всіх. 27 Бо я не вхилявсь обявляти вам усяку волю Божу. 28 Тим достерегайте себе і все стадо, в котрому вас Дух святий настановив єпископами, щоб пасти церкву Божу, котру придбав кровю своєю. 29 Я бо знаю се, що після виходу мого прийдуть вовки хижі між вас, що не пощаดять стада. 30 І з вас самих устануть люде, говорячи розворотне, щоб потягти учеників за собою. 31 Тим пильнуйте, памятаючи, що три роки ніч і день не переставав я із слізми напоминати кожного. 32 А тепер передаю вас, брати, Богові і слову благодаті Його, котрим може збудувати вас і дати вам насліддє між усіма освяченими. 33 Срібла або золота або одежі, - нічого не жадав я. 34 Сами ж знаєте, що потребинам моїм і тим, хто бував зо мною, служили оці руки мої. 35 У всьому показав я вам, що, так працюючи, треба помагати малосильним і памятати слова Господа Ісуса, що Він глаголав: Більше щастя давати, ніж приймати. 36 І се промовивши, упав на коліна свої, і молився із усіма ними. 37 Доволі ж було плачу у всіх, і, впавши на шию Павлові, цлували його, 38 смуткуючи найбільш про те слово, що промовив, що більш не мають лиця його видіти. І провели його до корабля.

21 Як же сталось, що ми поплili, попрощавшись із ними, то просто верстаючи дорогу, прибули ми в Кон, другого ж дня в Родос, а з відтіля в Патару. 2 І, знайшовши корабель, що плiv у Фіникию, сїvши, поплili ми. 3 Зуздрівши Кипр і минувши його ліворуч, поплili ми в Сирію, та й пристали в Тири, там бо треба було кораблю скинути тягар. 4 І, знайшовши учеників, пробули ми там сім день. Вони Павлові казали Духом нейти в Єрусалим. 5 А як ми скінчили дні, вийшовши пішли ми; а всі провожали нас із жінками й дітьми аж за город; і, приклонивши коліна на березі, помолилися; 6 і, попрощавшись один з одним, увійшли в корабель, вони ж вернулись до дому. 7 Ми ж, скінчивши плаваннє від Тира, пристали в Птоломаїд, і, привитавши братів, пробули в них один день. 8 Назавтра ж, вийшовши ті що а Павлом, прибули в Кесарію; і, ввійшовши в господу Філипа благовістника, одного з семи, пробували в него. 9 Було ж у него четверо дочок дівчат, що пророкували. 10 Як же пробували там много днів, пришов з Юдеї один пророк, на ім'я Агав. 11 І, прийшовши до нас, і взявши пояс Павла, звязавши руки свої і ноги, рече: Так глаголе Дух святий: Чоловіка, чий се пояс, оттак звяжуть у Єрусалимі Жиди, і відадуть у руки поганам. 12 Як же почули ми се, благали ми й тамешні, щоб не йшов він у Єрусалим. 13 Озвав ся ж Павел: Що робите, плачучи та рвучи мені серце? я бо не то звязаним бути готов, а й умерти в Єрусалимі за ім'я Господа Ісуса. 14 Як же він не дав себе вговорити, замовкли ми, кажучи: Нехай буде воля Господня. 15 По тих же днях, налагодившись, пустились у Єрусалим. 16 Ішли ж з нами й деякі з учеників із Кесарії, і вели одного Мнасона Кипрянина, старого ученика, в котрого б нам оселитись. 17 Як же прибули к Єрусалим, радо прийняли нас брати. 18 Назавтра прийшов Павел до Якова, прийшли ж і всі старші. 19 І, привитавши їх, розказував про все, що зробив Бог між поганами через служеннє його. 20 Вони ж, вислухавши,

прославляли Господа, і рекли йому: Бачиш, брате, скільки тут тисяч Жидів, що увірували, а всі вони ревнителі закону. 21 Про тебе ж дозналися, що ти навчаєш відступлення від закону Мойсейового усіх Жидів між поганами, говорячи, щоб не обрізували дітей своїх, ані додержували звичаїв. 22 Що ж тепер (робити)? Конче зайдеться купа; прочують бо, що прийшов еси. 23 Зроби ж оце, що тобі скажемо: Є в нас чотири чоловіки таких, що мають на собі обітницю. 24 Узявши їх, очистись із ними, та й втратя ся на них, щоб обстригли голови; та й знати муть усі, що чого дозналися про тебе, се ніщо, та що й ти ходиш у законі, хоронячи його. 25 Що ж до увірувавших поган, ми писали, присудивши, щоб такого нічого вони не додержували, а тільки щоб хоронились ідолської жертви, та крові, та давленого, та блуду. 26 Тоді Павел, узявши тих чоловіків, і очистившись із ними, увійшов назавтра в святилище, звіщаючи сповнене днів очищення, доки принесеть ся за кожного з них принос. 27 Як же вже мало сім день скінчиться, Азийські Жиди, побачивши його в святилищі, збунтували ввесь народ, і наложили руки на него, 28 гукаючи: Мухі Ізраїлеві, помогайте! Се чоловік, що проти народу й закону й місця цього всіх усюди навчає, та що й Єленян увів у святилище, й опоганив святе місце се. 29 (Виділи бо Трофима Єфесця у городі з ним, про котрого думали, що його увів у святилище Павел.) 30 і здвигнувшись увесь город, і постало збоговище народу; і взявши Павла, виволікі з церкви, і зараз зачинили двері. 31 Та, як хотіли вбити його, дойшла вістка до тисячника роти, що ввесь Єрусалим збунтував ся. 32 Узявши він зараз воїнів і сотників побіг на них; вони ж, побачивши тисячника та воїнів, перестали бити Павла. 33 Приступивши ж тисячник узяв його і звелів закувати в два ланцюги, і питав, хто він такий, і що зробив. 34 І деякі кричали одно, а інші друге між народом; і, не здолівши довідатись нічого певного за гуком, звелів вести його в замок. 35 Як же дійшов до сходів, то прилучилось, що мало не несли його воїни задля натовпу народу. 36 Ішло бо за ним множество народу з криком: Страйт його! 37 А, як мали вводити Павла в замок, рече він тисячнику: Чи дозволиш сказати що тобі? Він же каже: Чи вмієш по грецьки? 38 Чи не ти еси Єгиптянин, що перед сими днями зробив бунт та вивів у пустиню чотири тисячі народу розищацького? 39 Рече ж Павел: Я чоловік Жидовин Тарсийський, славного города Кілікії житель; прошу тебе, дозволь мені промовити до народу. 40 Як же дозволив, тоді Павел, ставши на сходах, махнув рукою до народу, як настало велике мовчання, промовив Жидівською мовою, говорячи:

22 Мужі брати й батьки, вислухайте тепер мов оправданнє перед вами. 2 Почувши ж, що Жидівською мовою говорив до них, ще більш утихомірились. 3 І рече: Я справді чоловік Жидовин, роджений у Тарсі Кілікійському, зрошенний же у сьому городі при ногах Гамаліїла, навчений добре отцівського закону, бувши ревнителем Бога, якож вві тепер. 4 Я сей путь гонив до смерти, вяжучи та віддаючи в темниці чоловіків і жінок; 5 яко ж і архієрей засьвідкує

мені, і вся старшина, від котрих і листи взяви до братів, ішов я в Дамаск, щоб звязавши привести у Єрусалим тих, що там були, щоб скарано їх. 6 Стало ся ж мені, як ішов я і наблизавсь до Дамаску, о полудні зразу осияло мене велике съвітло з неба. 7 I впав я на землю, і почув голос, глаголючий мені: Савле, Савле, чого мене гониш? 8 Я ж озвавсь: Хто еси, Господи? і рече до мене: Я Ісус Назорей, котрого ти гониш. 9 Ті ж, що були зо мною, виділи съвітло і полякались; голосу ж не чули, що глаголав мені. 10 Сказав же я: Що робити мені, Господи? Господь же рече до мене: Уставши йди в Дамаск; а там скажеться тобі про все, що постановлено тобі робити. 11 Як же не бачив я від сяйва того съвітла, то ведений за руку від тих, що були зо мною, увійшов я в Дамаск. 12 Ананія ж, чоловік один побожний по закону, доброї слави у всіх тамешніх Жидів, 13 прийшовши до мене і ставши, рече мені: Савле брате, прозри. I я тій ж години побачив його. 14 Він же рече: Бог отців наших вибрав тебе розуміти волю Його, й видіти Праведника, й чути голос із уст Його. 15 Бо будеш съвідком Йому перед усіма людьми у тому, що ти бачив і чув еси. 16 А тепер чого гаєш ся? уставши охрестись, та обмий гріхи твої, призвавши імя Господнє. 17 I сталось, як вернувшись я в Єрусалим та молився у церкви, то був у захопленні, 18 і видів Його, глаголючого мені: Поспіши та вийди боржай з Єрусалиму, бо не приймуть съвідчення твого про мене. 19 А я сказав: Господи, вони знають, що я вкидав у темниці та бив по школах тих, що вірували в Тебе. 20 I я пролилася кров Стефана, съвідка Твого, я сам стояв і похвалив убийство Його, стережучи одежі убийців Його. 21 I рече до мене: Іди: бо я до погандалеко пішлю тебе. 22 Слухали ж його аж до сього слова, а тепер зняли голос свій, кажучи: Геть із землі такого! не жити йому. 23 Як же кричали вони та кидали одежу, та підкидали порохом на воздух, 24 звелів тисячник вести його в замок, і казав бйкою допитуватись у него, щоб дознатись, чого так гукають на него. 25 Як же розтягнуто (вязано) його реміннем, рече Павел до сотника стоячого: Хиба годиться вам чоловіка Римлянина, та й несудженого, бити? 26 Почувши ж сотник, приступивши до тисячника, сповістив, говорячи: Дивись, що хочеш робити; чоловік бо сей Римлянин. 27 Прийшовши тисячник промовив до него: Скажи мені, чи Римлянин еси ти? Він же рече: Так. 28 I відказав тисячник: За велику суму здобув я се горожанство. Павел же рече: Я ж і родивсь (у йому). 29 Зараз тоді відступили від него ті, що мали в него допитуватись; і тисячник злякав ся, довідавшись, що се Римлянин, і що він його закував. 30 Назавтра ж, хотівши довідатись певно, за що винуватять його, зняв з него кайдани, і звелів прийти архиєреям і всій раді їх і, вивівши Павла, поставив перед ними.

23 Поглянувши ж Павел пильно на раду рече: Мужі брати, я жив у всій добрій совіті перед Богом до сього дня. 2 Архиєрей же Ананія звелів тим, що стояли перед ним, бити його в лиці. 3 Тоді рече Павел до него: Бити ме тебе Бог, стіно побіляна; і ти сидиш, щоб судити мене по закону, а проти закону велиш мене бити? 4 Ті ж, що

стояли, сказали: Ти архиєрея Божого злорічиш? 5 Рече ж Павел: Не знав я, брати, що се архиєрєй: писано бо: Не казати меш лихого на князя народу твого. 6 Постерігши ж Павел, що одна частина (людей) Садукеїська, а друга. Фарисейська, покликнув у раді: Мужі брати! я Фарисей, син Фарисеїв; за надію воскресення мертвих мене судять. 7 Як ж се промовив, постала незгода між Фарисеями та Садукеями; і розділилась громада. 8 Садукеї бо кажуть, що нема воскресення, ні ангела, ні духа, а Фарисеї визнають обох. 9 Постав же крик великий; і, вставши письменники часті Фарисеїської, змагались, говорячи: Нічого лихого не знаходимо в чоловікові сему; коли ж дух промовив до него або ангел, то не воюймо з Богом. 10 I, як постала буча велика, тисячник, опасуючись, щоб вони не розірвали Павла, звелів воїнам зійти, та, вхопивши його з посеред них, привести в замок. 11 Другої ж ночі став перед ним Господь і рече: Бодрись, Павле; як бо ти съвідкував про мене в Єрусалимі, так ти маєш і в Римі съвідкувати. 12 Як же настав день, зложивши змову деякі з Жидів, заклялись, говорячи, що ні юсти муть, ні пити муть, доки не вбьють Павла. 13 Було ж більш сорока, що сю клятьбу зробили. 14 Приступивши вони до архиєреїв та старших, казали: Клятьбою поклялись ми нічого не юсти, доки не вбємо Павла. 15 Тепер же ви дайте знати тисячниковій раді, щоб завтра вивів його до вас, ніби хочете розвідатись пильніще про справу його; ми ж, поки ще він наблизить ся, готові будемо вбити його. 16 Прочувши ж син сестри Павлові про їх задум на него, привівши і ввійшовши в замок, сказав Павлові. 17 Покликавши ж Павел одного з сотників, рече: Одведи хлопця цього до тисячника; мас бо щось сказати йому. 18 Він же, взявши його, повів до тисячника, і каже: Вязник Павел, покликавши мене, просив привести до тебе цього хлопця; мас бо щось сказати тобі. 19 Узявши ж його за руку тисячник, і відійшовши на самоту, питав його: Про що ти маєш звістити мені? 20 Він же каже, що Жиди змовились просити тебе, щоб завтра привів Павла до них у раду, наче б хотіли лучше розпитатись про него. 21 Ти ж не слухай їх: засідається ся бо їх на него більш сорока чоловік, що закляли ся не юсти й не пити, доки не вбьють його; і тепер готові вони, дожидаючи від тебе обіцянки. 22 Тисячник же відпустив хлопця, звелівши нікому не казати, що се виявив еси передо мною. 23 I, покликавши двох із сотників, каже: Наготовте дві сотні воїнів, щоб ішли в Кесарію, та сімдесят комонників, та дві сотні стрельців на третю годину ночі; 24 і скотину наготовити, щоб, посадивши Павла, одвели цілого до старости Феликса. 25 Написав же й лист такого змісту: 26 Клавдій Лизия вельможному старості Феликсові: радуйся ся. 27 Чоловіка сего Жиди схопили і мали вбити; я ж, пристигши з військом, одняв його, довідавшись, що він Римлянин. 28 Хотівши ж довідатись про причину, за що обвинували його, увів його в раду їх, 29 і знайшов, що обвинували його про питання закону їх, та ніякої вини, достойної смерті або кайданів, нема в йому. 30 Як же сказано мені про зраду, що мала бути од Жидів на чоловіка цього, зараз післав я його до тебе, звелівши і винувателям його говорити перед тобою, що мають на него. Бувай здоров.

31 Воїни ж, як звелено їм, узявиши Павла, повели в ночі в Антипатриду. **32** А назавтра, зоставивши комонників ійти з ним, вернулись у замок. **33** Вони ж, ввійшовши в Кесарію і оддавши лист старості, поставили перед ним і Павла. **34** Прочитавши ж староста і спітивши, з якої він країни, та довідавшись, що з Киликії, **35** слухати му тебе, каже, як прийдуть винувателі твої. І звелівстерегти його в преторії Иродовій.

24 По пяти ж днях прийшов архиєрей і Ананія з старшими із речником, Тертидом якимся, і озвались вони перед старостою проти Павла. **2** Як же покликано його, почав винувата Тертил, говорячи: Дознаючи через тебе великого впокою і всякого добра, що стало ся народові съому за твоїм дбаннем, з завсіди і всходи приймаємо (се), велиможний Феликс, з усякою дякою. **4** Та, щоб довго тобі не докучати, благаю вислухати нас у коротці, твоєю ласкою. **5** Знайшли бо ми, що чоловік сей зараза, й зачинщик бучи між усіма Жидами по вселенні, і ватажок Назорейської ересі, **6** що й церкву зважив ся оголанити; ми його й узяли, й хотіли по нашему закону судити. **7** Пристали ж Лизия тисячник, з великим насильством узяв його з наших рук, **8** звелівши винувателям його йти до тебе. Від него можеш сам, як скочеш, про все дознатись, за що ми винуємо його. **9** Пристали ж (на се) й Жиди, говорячи, що се так єсть. **10** Озвав ся Павел, як кивнув йому староста говорiti: Знаючи від многих літ тебе суддею народові съому, тим радніщ про себе відповідаю. **11** Та можеш розвідатись, що не більш, як дванайп'ять днів, відколи я прийшов поклонитись у Єрусалим. **12** Та й ні в церкві не знайшли мене, щоб я до кого промовляв, або робив усобицю в народі, ні по школах, ні в городі; **13** ані довести мені не можуть, у чому тепер винують мене. **14** Визнаю ж тобі се, що в съому путю, котрій вони звуть ерессю, служу так отецькому Богу, віруючи всьому, що по закону і що в пророках написане, **15** маючи надію в Бозі, чого й самі оці сподіваються, що має бути воскресенне мертвих праведних і неправедних. **16** На те я й подвізаюсь, щоб мати по всяч час чисту совість перед Богом і людьми. **17** По многих же літах прийшов я зробити милостиню народові моєму та приноси. **18** У съому знайшли мене очищеного в церкві, - ані з натовпом, ані з бучею, - деякі Жиди з Азії, **19** котрим би треба перед тебе прийти й винувати, коли б що мали проти мене. **20** Або самі оці нехай скажуть, чи знайшли в мені яку неправду, як стояв я перед радою, **21** окрім одного голосу сього, котрим покликнув, стоячи між ними, що за воскресенне мертвих я суд приймаю сьогодні од вас. **22** Вислухавши ж се Феликс, відослав їх, докладніщ довідавшись про путь сей, говорячи: Як Лизия тисячник прийде, розберу вашу справу. **23** І звелів сотниковістерегти Павла, й давати волю, і нікому з його знакомих не забороняти послугувати Або приходити до него. **24** По кількох же днях, прибувши Феликс із хінкою своєю Друзилого, Жидівкою, покликав Павла, і слухав його про віру в Христа. **25** Як же говорив він про правду і здержаннє, і про суд, що має бути, злякавшись Феликс, озвав ся: Тепер гої, іди; мавши час, по кличу тебе. **26** До того ж сподівав

ся, що й грошей здобуде від Павла, щоб випустив його, тим же й часто прикладаючи його, бесідував з ним. **27** Як же скінчилось два роки, перемінив Феликс Порцій Фест, а Феликс хотячи угодити Жидам, оставил Павла закованого.

25 Прибувши ж Фест у ту країну, по трох днях пішов у

Єрусалим з Кесарії. **2** I явились перед ним архієреї та значні з Жидів проти Павла, й благали його, з просячи ласку в него, щоб післав його в Єрусалим, змовившись, щоб його вбити на дорозі. **4** Фест же відказав, що Павла стережуть у Кесарії, і що він сам незабаром має піти (туди). **5** Котрі ж з між вас, каже, згідні в съому, нехай ідуть зо мною, і коли що є в съому чоловікові, нехай винують його. **6** I, пробувши у них більш десяти днів, прибув у Кесарію; назавтра ж сівші на судиці, звелів привести Павла. **7** Як же прийшов він, обступили (його) Жиди, що прийшли з Єрусалиму, приносячи на Павла многі і тяжкі вини, котрих не змогли довести. **8** A він відказав, що ні проти закону Жидівського, ні против церкви, ні против кесаря нічого не провинив. **9** Фест же, хотівши Жидам угодити, озвавшись, каже Павлові: Хочеш іти в Єрусалим, і там судитись передо мною в съому? **10** Рече ж Павел: Я стою перед судищем кесаревим; там маю суд приймати. Жидів нічим не скривдив я, як і ти добре знаєш. **11** Коли я не прав і зробив що достойне смерти, не відмовляюсь і вмерти; коли ж нема в мені нічого, чим мене сі винують, ніхто не може мене ім видати. Покликуюсь до кесаря. **12** Тоді Фест, поговоривши з радою, відказав: Ти покликуюсья до кесаря, до кесаря й підішов. **13** Як же минуло днів кілька, Агріппа цар та Верникия прибули в Кесарію витати Феста. **14** A як пробули тут многі дні, предложив Фест цареві Павлову справу, говорячи: Е (тут) один чоловік, оставленний вязнем од Феликса; **15** про него, як прибув я в Єрусалим, обявили архієреї та старші Жидівські, доповняючись суду на него. **16** Відказав я їм, що се не Римський звичай, видавати кого на смерть перш, ніж обвинувачений мати ме винувателів перед лицем, і дастя ся йому місце оборони від вини. **17** Як же зійшли вони сюди, я, не роблячи жадної проволоки, сівші другого дня на судиці, звелів привести чоловіка. **18** Обступивши його винувателі, ніякої вини не принесли, про які я думав, **19** були ж між ними деякі змагання про марновірство їх та про якогось Ісуя, що вмер, про котрого казав Павел, що Він живий. **20** Я ж, сумніваючись про се змаганнє, сказав: коли хоче, нехай іде в Єрусалим і там судить ся про се. **21** Як же Павел покликнув ся, щоб його задержано до розсуду Августа, звелів я держать його, доки одішлю до кесаря. **22** Агріппа ж каже до Феста: Хотів би й я чоловіка сього послухати. Він же: Завтра, каже, чути меш його. **23** Назавтра ж, як прийшов Агріппа та Верникия з великою пихою та ввійшли в судову палату з тисячниками та городськими передіміи мужами, звелів Фест привести Павла. **24** I каже Фест: Агріппо царю і всім мужі, що сидите з нами, гляньте на сього, про котрого все множество Жидів озвалось до мене в Єрусалим, гукаючи, що не треба йому жити більш. **25** Я ж, зрозумівши, що нічого достойного смерти він не зробив, а як і (сам) він покликнув ся до Августа, то й присудив я

післати його. 26 Про него ж нічого докладного писати панові не маю. Тим привів його перед вас, а особливо перед тебе, царю Агриппо, щоб зробивши розлит, мав що написати. 27 Нерозсудливо бо мені здається післати вязника, а яка вина на нему, не означити.

26 Агриппа ж каже до Павла: Дозволяється тобі за себе говорити. Тоді Павел відповів, простягши руку: 2 Про все, в чому винують мене Жиди, царю Агриппо, вважаю себе за щасливого, маючи відповідати сьогодні перед тобою, 3 а я надто, що ти съвідомин всіх звичаїв Жидівських і перепитів. Тим благаю тебе вислухати мене терпливо. 4 Яке ж було життя мое з малку від почину між народом моїм у Єрусалимі, знають усі Жиди, 5 знаючи мене здавна (коли схочу съвідкувати), що жив я Фарисеем по найдокональнішій ересі нашої віри. 6 А тепер за надію обітування, зробленого отцям нашим од Бога, стою на суді, 7 котрого дванайцять родів наших, без перестану день і ніч служачи, надіються дойти. За сю надію, царю Агриппо, винуватя мене Жиди. 8 Що? невірним здається вам (се), що Бог воскрешає мертвих? 9 Мені справді й самому здавалось, що проти імені Ісуса Назорея треба багато робити. 10 Що й робив я в Єрусалимі, і многих съвіятих замикав у темниці, прийнявши властів од архієреїв, а як убивали їх, давав мій голос. 11 І по всіх школах часто караючи їх, примушував хулити; і превельми лютуючи на них, гонив їх навіть і в чужих городах. 12 І, в сих (мислях) ідучи в Дамаск з властю і наказом од архієреїв, 13 ополудні, парю, в дорозі видів я з неба съвітло над съвітом сонця, осиявше мене й тих, що йшли зо мною. 14 Як же всі ми попадали на землю, почув я голос, що глаголав до мене і промовив Єврейською мовою: Савле, Савле, чого гониш мене? тяжко тобі проти рожна прати (перти). 15 Як же сказав: Хто єси, Господи? Він же рече: Я, Ісус, котрого ти гониш. 16 Та встань і стань на ноги твої; на се бо явився я тобі, щоб зробити тебе слугою і съвідком того, що бачив єси, і що обявлю тобі, 17 вириваючи тебе від людей і від поган, до котрих тепер тебе посилаю, 18 відкрити очі їм, щоб обернулись від темряви до съвітла і від власти сатаниної до Бога, щоб прийняли вони оставленнє гріхів і насліддє між съвітими вірою в мене. 19 Тим, дарю Агриппо, не протививсь я небесному видінню, 20 а найперш у Дамаску і в Єрусалимі і по всій землі Юдейській та й поганам проповідував, щоб покаялись та обернулись до Бога, роблячи діла, достойні покаяння. 21 За се Жиди, вхопивши мене в церкві, хотіли вбити. 22 Дізnavши ж помочи від Бога, аж до сего дня стою, съвідкуючи малому й великому, нічого іншого не говорячи, як що пророки глаголали, що має бути, і Мойсеї: 23 що мусить пострадати Христос, а будучи перший з воскресення мертвих, має съвітло проповідувати народові і поганам. 24 Як же він так відповів, сказав Фест голосом великим: Дурієш, Павле; великі науки до дурощів тебе приводять. 25 Він же рече: Не дурію, велиможний Фесте, а слова правди й розуму глаголю. 26 Знає бо про се цар, до котрого і промовляю вільно; певен бо я, що ніщо з сего перед ним не втілиться; бо не в закутку се діялось. 27 Віруєш, царю Агриппо, пророкам? Знаю, що віруєш. 28 Агриппа ж каже до Павла: О, мало

не вговорив єси мене бути Християнином. 29 Павел же рече: Бажав би я від Бога, щоб чи за малий чи за довгий (час) не тільки ти, та й усі, хто чує мене сьогодні, стались такими, як я, окрім оціх кайданів. 30 І, як промовив се, устав цар і ігemon і Вереникия і ті, що сиділи з ними, 31 і, одійшовши на бік, розмовляли між собою, говорячи, що нічого смерті достойного не робить чоловік сей. 32 Агриппа ж каже Фестові: Можна було б випустити сего чоловіка, коли б не покликав ся до кесара.

27 Якже присуджено, щоб плисти нам в Італію, то передано Павла і деяких інших вязників сотників, на ім'я Юдію, Августової роти. 2 І, ввійшовши в корабель Адрамицький, маючи плисти попри місця Азийські, пустились ми з Аристархом Македонцем із Солуня, що був з нами. 3 А другого дня пристали в Сидоні. Й обходив ся Юлій ласкаво з Павлом, і дозволив ходити до другів, щоб дізнати їх піклування. 4 А відчалившись звідтіля, поплли до Кипра; бо вітри були противні. 5 І, перепливши море, що проти Киликії та Памфiliї, прибули в Мири Ликийські. 6 А там знайшовши сотник корабель Александрийський, що плив в Італію, посадив нас на него. 7 Многі ж дні помалу пливучи і ледві бувши проти Книда, тим що не допускав нас вітер, приплили ми під Крит проти Салмона, 8 і, ледві минувши його, прибули на вроцище Гарна пристань, від котрого був близько город Ласей. 9 Як же доволі часу минуло й було вже непевне плаваннє, тим що вже піст минув, то радив Павел, 10 кажучи їм: Люде, я бачу, що з утратою і з великою шкодою, не тільки для тягару і для статку, та й для душ наших буде плаваннє. 11 Сотник же керманичеві і властителеві корабля довіряв більш, ніж тому, що сказав Павел. 12 Як же пристань не була вигідна на зимуваннє, то більше їх давали раду пуститися ізвідтіля, чи не можна. б як, добравшись до Фіннікії, перезимувати в пристані Крицькій, що лежить між вітром полуденнім і західнім. 13 Як же повіяв полуденній вітер, то, думаючи, що досягли свого заміру, знявшись поплли мимо Крита. 14 Та незабаром опісля настиг на них бурний вітер, званий Євроклидон. 15 Як же підхопило корабля і неможна було противитись вітрові, то віддалисі ми і носило нас. 16 На остров же якийсь набігши, званий Кдавда, на силу здоліли удержати човна, 17 котрый стягнувші, усякого способу добирали, підважуючи корабля; а боячись упасти в сирт (мілке місце), спустили парус, і так нас носило. 18 А що велими буря нами кидала, то назавтра повикидали тягар. 19 А третього дня своїми руками надібіє корабельне викидали. 20 Як же ні сонце, ні зорі не являлись многі дні, і надягала немала буря, то на останок і вся надія віднялась, щоб спастися ся нам. 21 Як же довго не їли ми, то ставши Павел серед них, рече: Люде, треба було, послухавши мене, не відчалювати від Криту, (то) і не здобулись би такої втрати і шкоди. 22 А тепер благаю вас, бодріть ся; не буде бо погибелі нੋ одній душі з вас, окрім корабля. 23 Явив ся бо мені сієї ночі ангел Бога, до котрого я належу й котрому служу, 24 глаголючи: Не бійсь, Павле: ти мусиш стояти перед кесарем, і ось дарував тобі Бог усіх

тих, що плинуть з тобою. 25 Тим бодріть ся, люде (добрі); вірую бо Богу, що так буде, як сказано мені. 26 Мусимо бо до острова якогось пристати. 27 Як же настала чотирнайцята ніч, що носило нас по Адриатичному морю, коло півночі постерегли корабельники, що близько від них якась земля; 28 і, змірявши глибину, знайшли двадцять сяянів; трохи ж відпливши і знов змірявши, знайшли сяянів пятнайця. 29 I, опасуючись, щоб не набігти на гостре місце, кинули з демена (керми) чотири якорі і дожидалися дня. 30 Як же корабельники шукали втікти з корабля, спускаючи човна на море, роблячи вид, ніби хочуть кинути якоря з носу, 31 сказав Павел сотникові й воїнам: Коли сі не зістануться на кораблі, то ви не можете спастися. 32 Тоді воїни пообтинали верівки в човна, та й дали йому власті. 33 Як же почало дніти, благав Павел усіх прийняти їжи, говорячи: Сьогодні чотирнайцятий день ви, ждучи, постите, нічого не ївши. 34 Тим же благаю вас, прийміть їжи; воно бо для вашого спасення; ні в кого бо з вас і волос не впаде з голови. 35 Сказавши ж се і взявши хліб, oddав Богу хвалу перед усіма, і переломивши почав їсти. 36 Тоді повеселішали всі, і вони прийняли їжу. 37 Було ж нас у кораблі всіх двадцять і шість душ. 38 А наситившись їжею, облегчили корабель, викидаючи пшеницю в море. 39 Як же настав день, не пізнали землі, загляділи ж затоку якусь, що мала беріг, до котрого нарадились, коли можна, причалити кораблем. 40 I, витягши якорі, пустились морем, порозвязувавши завязі деменові і піднявши парусок по вітру, прямували до берега. 41 Попавши ж на місце двоеморське, загрузили корабля; і перед, застрявші, був нерухомий, а зад розивало силою филь. 42 Між воїнами ж стала рада, щоб вязників повбивати, щоб котрій випливши, не втік. 43 Сотник же, хотівши спастися Павла, заборонив їм що загадали, і звелів, щоб ті, хто вміє плавати, перші скочили, і вішли на землю, 44 а останні, - хто на дошках, а хто на чому з корабля. І сталося так, що всі спаслись на землю.

28 Спаси ся ж довідались, що остров зветься Меліт. 2 Чужоземці ж показали нам не мале милосердє: розложивши бо багатте, прийняли всіх нас задля дощу, що йшов, і задля холоду. 3 Як же набрав Павел оберемок хворосту і положив на огнище, виїгши від жару гадина, почепилася на руці в него. 4 Побачивши чужоземці, що звірюка висіла з руки його, говорили між собою: Певно сей чоловік убийця, що спас ся з моря, та суд (богів) не дав йому жити. 5 Він же, струснувши гадюку в огонь, не дізнав ніякого лиха. 6 Вони ж дожидалися, що він має опухнути або зараз упаде мертвий; як же довго дожидались і бачили, що ніякого лиха йому не сталося, перемінивши думки, казали, що се Бог. 7 Навколо ж цього місця були землі першого на острові, на ім'я Публія. Він, прийнявши нас, три дні поприятельски гостив. 8 I сталося, що батько Публія лежав, боліючи на пропасницю та на живіт. Приступивши до него Павел, помоливсь і, положивши руки на него, сцілив його. 9 Як се стало ся, то й інші на острові, що мали недуги, приходили та й сцілялись. 10 Вони і великою честю пошанували нас, а

як ми відплівали, надавали, чого нам треба (було). 11 По трох же місяцях одвезлись ми кораблем Александрийським, надписаним Диоскур, що зимував на острові, 12 і приплівши в Сиракузу, пробули (там) три дні. 13 А звідтіля відплівши, прибули в Регію, і за один день, як настав полуденний вітер, прийшли другого дня в Путеолі, 14 де знайшовши братів, ублагані були від них перебути у них сім день; і так прийшли в Рим. 15 Звідтіля, почувши брати про нас, повиходили назустріч нам аж до Апієвого торгу та Трох Гостинниць. Побачивши їх Павел і подякувавши Богу, набрався съміlosti. 16 Як же прийшли ми в Рим, сотник передав вязнику воїводі; Павлу ж дозволено жити окреме з воїном, що стеріг його. 17 Стало ся ж по трох днях, скликав Павел первих із Жидів, і, як походились вони, рече до них: Мужі брати, нічого не зробивши противного народові або звичаям отцівським, передай я, яко вязник, у рука Римлянам. 18 Розпитавши вони мене, хотіли випустити, бо ніякої вини смерті не було в мені. 19 Як же противились Жиди, був я змушений покликатись до кесаря, не яко би мав чим обвинувати народ мій. 20 Тим же скликав я вас, щоб побачити вас та поговорити, бо за надію Ізраїлеву залізом сим оковано мене. 21 Вони ж промовили до него: Ми ані письма про тебе не одержували з Юдеї, ані прийшовши хто з братів, звістив або сказав про тебе що лихе. 22 Та бажаємо від тебе чути, що ти думаєш; бо про сю ересь відоме нам, що всюди противляється ся й. 23 Призначивши ж йому день, поприходили до него в оселю многі, і викладував він їм, съвідкуючи про царство Боже, і впевнюючи їх про Ісуса й з закону Мойсеевого й з пророків, од ранку до вечера. 24 I деякі увірвали в слова його, а інші не увірвали. 25 I, будучи в незгоді між собою, розйшлися, як промовив Павел одно слово: що добре промовив съвятій Дух через Ісаію пророка до батьків ваших, 26 глаголючи: Іди до людей сих та скажи: Слухом будете слухати, та й не зрозумієте, і дивлячись будете дивитись, та й не побачите: 27 бо серце цього народу затверділо, й уshima тяжко чути, і очі свої позаплющували, щоб не виділи очима, і уshima не чули, і серцем не розуміли, і не навернулися, щоб я сцілив їх. 28 Відоме ж нехай вам буде, що послане поганам спасенне Боже вони чути муть. 29 I, як промовив сі слова, пійшли Жиди, маючи велике змаганнє між собою. 30 Пробував же Павел цілих два роки в найнятій хаті своїй, і привів усіх, хто приходив до него, 31 проповідуючи царство Боже і навчаючи про Господа Ісуса Христа з усією съміlosti, без заборони.

До римлян

1 Павел, слуга Ісуса Христа, покликаний апостол, вибраний на благовістуванне Боже, **2** (котре наперед обіцяв [Бог] через пророків своїх у святих писаннях,) з про Сина свого (народженого з насіння Давидового по тілу, **4** обявленого Сина Божого в силі, по Духу съяності, через воскресенне в мертвих), Ісуса Христа, Господа нашого, **5** (котрим прийняли ми благодать і apostольство на влòкоренне вірі між усіма народами ради імені Його, **6** між котрими й ви покликані, Ісус-Христові;) **7** Усім вам, що есте в Римі, любленним від Бога, покликаним съятим: благодать вам і впоюй од Бога, Отця нашого, і Господа Ісуса Христа. **8** Перш усого дяку Богові моему через Ісуса Христа за всіх вас, що віра ваша проповідується ся по всему съвіту. **9** Съвідок мені Бог, котрому служу духом моїм у благовістуванні Сина Його, що без перестану спомни про вас роблю, **10** усе в молитвах моїх молочись, щоб колись довелось мені по волі Божій, прийти до вас. **11** Бажаю бо бачити вас, щоб передати вам даруванне духовне для утвердження вашого; **12** се ж єсть утішитись укупу з вами спільною вірою вашою і мосю. **13** Не хочу ж тайти од вас, братте, що часто заміряв я прийти до вас (та й досі спиняло мене), щоб який овощ мати й між вами, яко ж і між іншими поганами. **14** Сленянам і чужоземцям, мудрим і нерозумним довжен я. **15** От же, що до мене, готов я й вам, що в Римі, благовістувати. **16** Бо не соромлюсь благовістування Христового, сила бо Божа на спасенне всякому віруючому, Жидовинів перше, а потім і Грекові. **17** Правда бо Божа в йому відкривається ся до віри в віру, яко ж написано: Праведний вірою жив буде. **18** Одкривається ся бо гнів Божий з неба на всякє нечестє і неправду людей, що держить істину в неправді. **19** Тим, що розумне про Бога, явно в них; Бог бо явившім. **20** Невидиме бо Його від создания съвіту думаннем про твори робить ся видиме, і вічна Його сила і божество, щоб бути ім без оправдання. (aïdios g126) **21** Тим, що знаючи Бога, не яко Бога прославляли або дякували, а осутились думками своїми і оморочилось нерозумне серце їх. **22** Славлячи себе мудрими, потуманіли, **23** і обернули славу нетлінного Бога на подобину образа тлінного человека, і птиць і четвероногих і гаду. **24** Тим же й передав їх Бог нечистоті в похотях сердець їх, щоб сквернили тіла свої між самими собою. **25** Вони перемінили істину Божу на лжу і поклонялися і служили тварі більш Творця, котрий благословен на віки. Амінь. (aïdn g165) **26** За се передав їх Бог карі безчестя, бо й жінки їх обернула природно подобу на протиприродну; **27** так само й чоловіки, оставивши природне вживанне женського полу, розгорілись похотю свою один на одного, чоловіки на чоловіках сором роблячи, і заплату, яка подобала заблудові їх, у собі приймаючи. **28** І, яко ж не вподобалось ім мати Бога в розумі, передав їх Бог ледачому уму, робити неподобне, **29** сповнених усякої неправди, перелюбю, лукавства, зажерливостя, злоби, сповнених зависти, убийства, сварнї, підступу, лихих звичаїв, **30** осудників, покліпників, богоневавидників, гордувників,

хвастунів, пишних, видумщиків лихого, родителям непокірних, **31** нерозумних, ламателів умови, нелюбовних, невбдагальних, немилостивих. **32** Котрі, хоч Божий присуд розуміють, що хто таке робить, достойн смерти, не тільки самі се роблять, та й похваляють роблячих.

2 Тим без оправдання єси, всякий чоловіче, що судиш; у чому бо судиш другого, себе осуджуеш, те ж бо саме робиш, судячи (другого). **2** Знаємо ж, що суд Божий по истині на тих, що роблять таке. **3** Чи думаєш же, чоловіче, судячи того, хто таке робить, і роблячи те ж саме, що ти втечеш од суду Божого? **4** Або багацтвом благости Його та вдерливости та довготерпнія погорджуеш? не знаєш, що благость Божа до покаяння тебе веде? **5** По жорстокости ж твоїй і непокаянному серцю збираєш собі гнів на день гніву і відкриття праведного суду Бога, **6** котрий віддасть кожному по ділам його: **7** тим, що терпливості в доброму ділі шукають слави, та чести, та нетління - життє вічне; (aïtios g16) **8** а котрі сварливи і противляють ся істині, коряяться ж неправді, (тим) ярость та гнів. **9** Горе й тіснота на всяку душу человека, що робить лихе, Жидовина перше, та й Грека; **10** слава ж, честь і впокій усякому, хто робить добре, Жидовинові перше, та й Грекові. **11** Нема бо в Бога вважання на лиця. **12** Скільки бо без закону згрішило, (стільки їх) без закону й погине, а скільки в законі згрішило, (стільки їх) законом суд прийме **13** (Не слухателі бо закону праведні перед Богом, а чинителі закону справдяуть ся. **14** Коли бо погане, не маючи закону, по природі законне чинять, то вони, закону не маючи, самі собі закон: **15** вони показують діло законне, написане в серцях їх, як съвідкє совість їх, і між тим думки їх одна другу осуджують, або оправдують); **16** в день, коли судити ме Бог тайни людські, по благовісти моєму, через Ісуса Христа. **17** Ось ти Жидовин звеш ся, і почиваєш на законі, і хвалишся Богом, **18** і розуміш волю (Його), і розпізнаєш (що есть) лучче, навчаючись із закону; **19** і вповаєш на себе, що ти проводир сліпим, съвітло тим, що в темряві, **20** наставник незмислям, учитель малоліткам, мавши образ розуму і істини в законі. **21** Навчаючи ж іншого, себе не навчаєш? проповідуючи не красти, сам крадеш? **22** говорячи, щоб не робили перелюбю, робиш перелюб? гидуючи ідолами, крадеш съвіте? **23** ти, що хвалишся законом, переступом закону Бога зневажаєш? **24** Імя бо Боже через вас хулить ся між поганами, яко ж писано. **25** З обрізання бо є користь, коли чиниш закон; коли ж ти переступник закону, обрізанне твоє сталось необрізаннем. **26** Коли ж необрізаний хоронить установи закону, чи необрізанне його за обрізанне не полічиться ся? **27** І осудить необрізанне по природі, котре словняє закон, тебе, котрий з писаннем і обрізаннем переступник єси закону. **28** Не той бо, хто явно (такий) єсть Жидовин, і не те, що явно по тілу, обрізанне, **29** а котрий потай, (той) Жидовин, і обрізанне (єсть обрізанне) серця в дусі, не в писанню; йому ж похвала не від людей, а від Бога.

3 Чим же переважує Жидовин? або яка користь з обрізання?

2 Велика на всякий спосіб: найперше бо, що ім були

звірні словеса Божі. з Що бо, що не увірували деякі? Хиба невірство їх віру Богу оберне в ніщо? 4 Нехай не буде (так). Ні, (nehay буде) Бог правдивий, усякий же чоловік омана, яко ж писано: щоб оправдив ся Ти в словах Твоїх, і побідив, як судити меш ся. 5 Коли ж неправда наша Богу правду викликав, що скажемо? Хиба неправеден Бог, що посилив кару? (яко чоловік глаголу.) 6 Нехай не буде (так). Як же бо мав би Бог судити сьвіт? 7 Коли бо істина Божа через мрю оману ще побагатшала на славу Його, чого ж іще й мені, яко грішникові, осудженим бути? 8 А не (так тому бути), як нас хулять, і як говорять деякі, ніби ми кажемо, що нумо робити лихе, щоб прийшло добре? Праведний суд на таких. 9 Що ж? ми лучі? Ніяк (не лучі); попереду бо укорили ми й Жидів і Греків, що вони всі під гріхом, 10 яко ж писано: що нема праведного нікого, 11 нема, хто розумів би, нема, хто шукав би Бога, 12 всі відхилились, вкупі нікчемні стали; нема, хто робив би добро, нема аж до одного. 13 Гріб відчинений горло їх, язиками своїми підводили; отрута гадюча під губами їх; 14 котрих уста клятьби і гіркости повні; 15 скорі ноги їх проливати кров; 16 руїна та здидні на дорогах їх, 17 а дороги мирної не пізнали. 18 Нема страху Божого перед очима їх. 19 Знаємо ж, що скільки закон говоритъ, тим, що під законом, говоритъ, щоб усякі уста загородились, і винен був увесь сьвіт Богові; 20 тим що ділами закону не справдить ся всяке тіло перед Ним; через закон бо познаннє гріха. 21 Тепер же окреме закону правда Божа явилась, съвідкована від закону й пророків; 22 правда ж Бога через віру Ісус. Христову усім і на всіх віруючих-нема бо ріжниці: 23 всі бо згіршили, і лишені слави Божої, 24 оправдають ся (ж) дарма благодаттю Його, викупленнem, що в Христі Ісусі, 25 котрого предложив Бог на вблагальну жертву через віру в кров Його, щоб з'ясувати правду свою одпущенням прежніх гріхів у довготерпінні Божому, 26 щоб з'ясувати (кажу) правду свою нинішнього часу, щоб був Він праведний і оправдуючий, хто з віри Ісусової. 27 Де ж величаннє? Виключене. Которим законом? учників? Ні, а законом віри. 28 Думаємо оце, що чоловік оправ дується вірою, без учників по закону. 29 Або Жидам Бог тільки, а й не поганам? Так, і поганам; 30 яко ж бо один Бог, що оправдує обрізаннє з віри і необрізаннє вірою. 31 То ми оце руйнуємо закон вірою? Нехай не буде (так). Ні, ми утверджуємо закон.

4 Шо ж, скажемо, Авраам, отець наш, знайшов по тілу? 2 Коли бо Авраам з учників оправдив ся, мав похвалу, та не перед Богом. 3 Що бо писаннє глаголе? Увірував же Авраам Богові, і полічену се йому за праведність. 4 Оце ж хто робить, нагорода не полічується ся по благодаті, а по довгу. 5 Хто ж не робить, а вірує в оправдуючого нечестивого, віра його полічується ся за праведність. 6 Яко ж і Давид глаголе про блаженство чоловіка, котрому полічує Бог праведність без учників: 7 Блаженні, кому відпущенено беззаконня, і кому прикрито гріхи. 8 Блажен чоловік, котрому не полічить Господь гріха. 9 Чи блаженство ж се на обрізаннє, чи й на необрізаннє? глаголемо бо, що полічену Авраамові віру за праведність. 10 Як же полічену йому? чи як він в обрізанні

був, чи в необрізан-нію? Не в обрізанні, а в необрізанні. 11 І знак обрізання прийняв, яко печать праведності (тієї) віри, що в необрізанні, щоб бути йому отцем усіх віруючих через необрізаннє, щоб полічену й тим за праведність, 12 і отцем обрізання не тільки тим, що з обрізання, а й тим, хто ходить по слідам віри, яку (мав) у необрізанні отець наш Авраам. 13 Не по закону бо (було) обітуваннє Авраамові або насінню його, що буде він наслідником сьвіту, а по праведності віри. 14 Коли бо ті, що з закону, наслідники, то зникне віра, й обітуваннє обернеть ся в ніщо. 15 Закон бо робить гнів; де бо нема закону, нема й переступу. 16 Тим з віри, що по благодаті, щоб було певне обітуваннє всьому насінню, не тільки тому, що з закону, та й тому, що з віри Авраама, котрий отець усім нам, 17 (яко ж писано: що отцем многим народам настановив я тебе,) перед Богом, котрий, оживляє мертвих і зове те чого нема, так як те, що є, котрому увірував. 18 Котрий, окрім надії, в надії увірував, що бути йому отцем многим народам, по реченному: Так буде насіннє твоє. 19 І не знемігши вірою, не вважав тіла свого вже омертвілим, бувши мало не столітнім, і Сариної утроби замершою. 20 В обітуванні ж Божім не сумнів ся невіруваннem, а покріпшав вірою, давши славу Богові, 21 і впевнившись, що Обіцявший вдоліє й зробити. 22 Тим же і полічену йому за праведність. 23 Не про того ж одного тільки писано було, що полічену йому, 24 а й про нас, котрим має полічиться, віруючим в Того, хто воскресив Ісуса, Господа нашого, з мертвих, 25 котрий був переданий за погрішенння наші, і воскрес на оправданнє наше.

5 Справдивши ся ж вірою, маємо мир з Богом через Господа нашого Ісуса Христа, 2 через котрого й приступ одержали вірою в благодать сю, в котрій стоймо і хвалимось упованнem слави Божої; 3 Не тільки ж (се), а хвалимось і горем, знаючи, що горе робить терпінн, 4 терпіннє ж досьвід, досьвід же надію, 5 надія ж не осоромлює, бо любов Божа вилилась у серця наші Духом съвятим, даним нам. 6 Ще бо Христос, як були ми недужими, в свою пору за нечестивих умер. 7 Ледви бо за праведника хто вмир; хиба за благого може ще хто й одважитись умерти. 8 Являв ж свою любов до нас Бог (у тому), що як ще були ми грішниками, Христос за нас умер. 9 Много ж більше тепер, бувши оправдані кровю Його, спасемось Ним од гніва. 10 Коли бо, ворогами бувши, примирiliсь ми в Богом смертю Сина Його, то много більше, примиривши ся, спасемось у житті Його. 11 Не тільки ж (се), а й хвалимось у Бозі Господом нашим Ісусом Христом, через котрого тепер примиренне прийняли. 12 Тим же то, як через одного чоловіка гріх у сьвіт увійшов, а через гріх смерть, так і смерть у всіх людей увійшла (через того), в кому всі згіршили. 13 Бо (й) до закону гріх був у сьвіті, та гріх не полічується ся, коли нема закону. 14 Тільки ж царювала смерть од Адама аж до Мойсея і над тими, хто не згрішив по подобині переступу Адамового, котрий есть образ будучого. 15 Та не так і дар, як прогрішеннє. Коли бо через прогрішеннє одного многі померли, то много більше благодать Божа і дар благодаттю одного чоловіка Ісуса Христа у многих

наддостаткували. 16 І не таке даруваннє, як (те що сталося) через одного согрішившого; суд бо з однієї (провини був) на осуд, дар же на оправданнє з багатьох провин. 17 Бо, коли через провину одного смерть царювала через одного, много більше ті, хто прийняв наддостаток благодаті і дар правди, царювати муть в життю одним Ісусом Христом. 18 Тим же оце, як через провину одного на всіх людей осуд, так і через праведність одного на всіх людей оправданнє життя. 19 Яко бо через непокору одного чоловіка грішними зробились многі, так і покорою одного праведниками зробляться многі. 20 Закон же ввійшов, і намногоилось гріха; де ж намногоилось гріха, там ще більший наддостаток благодаті, 21 щоб, як гріх царював у смерть, так і благодать царювала через правду у життє вічне Ісусом Христом, Господом нашим. (aiōnios g166)

6 Що ж скажемо? чи зостанемось у грісі, щоб благодать помножилася? Нехай не буде (так). 2 Ми, що померли гріхом, як ще жити мені в йому? 3 Хиба не знаєте, що скільки нас у Христа Ісуса охрестилось, у смерть Його охрестились? 4 Бо погреблись ми з Ним через хрещенне у смерть, щоб, як Христос устав із мертвих славою Отця, так і ми в обновленні життя ходили. 5 Коли бо ми з'єднані (з Ним) подобием смерти Його, то й (подобием) воскресення будемо, 6 знаючи, що давнього нашого чоловіка з Ним розпято, щоб зникло тіло гріховне, щоб не служити нам більш гріху. 7 Хто бо вмер, той визволивсь од гріха. 8 Коли ж ми вмерли з Христом, віруємо, що й жити мені з Ним, 9 знаючи, що Христос, уставши з мертвих, уже більш не вмре: смерть над Ним більш не панує. 10 Бо що вмер, за гріх вмер Він раз, а що живе, Богові живе. 11 Так само й ви думайте, що ви мертві вже гріху, живі ж Богові, у Христі Ісусі, Господі нашім. 12 Нехай же не царює гріх у смертному вашому тілі, так щоб коритись йому в похотях його; 13 ані оддавайте членів ваших гріху, (яко) знаряддє неправді, а оддавайте себе Богові, яко з мертвих оживших, і члени ваши, (яко) знаряддє правди, Богові. 14 Гріх бо над вами нехай не панує; не під законом бо ви, а під благодаттю. 15 Що ж? чи будемо грішити, що ми не під законом, а під благодаттю? Нехай не буде. 16 Хиба не знаєте, що кому оддаєте себе в слуги на послух, того ви й слуги, кого слухаете: чи то гріха на смерть, чи слухання на праведність? 17 Дяка ж Богові, що ви були слугами гріха, та послухали від серця тої науки, якій і піддалися. 18 Визволивши ся ж од гріха, зробились ви слугами правди. 19 По чоловічи глаголю ради немочі тіла вашого: як ви оддавали членів ваши в слуги нечистоті і беззаконню на беззаконнє, так тепер оддайте членів ваши в слуги правді на святынню. 20 Коли бо ви були слугами гріха, вільні (нагі) були від праведності. 21 Який же тоді мали ви овоць з того, чого тепер соромитеесь? конець бо того - смерть. 22 Тепер ж визволившися од гріха і ставши слугами Богу, маєте овоць ваш на освяченне, конець же - життє вічне. (aiōnios g166) 23 Плата бо за гріх смерть, даруваннє ж Боже - життє вічне в Христі Ісусі, Господі нашім. (aiōnios g166)

7 Хиба не знаєте, братте (знаючим бо закон глаголю), що закон панує над чоловіком, доки він жив? 2 Бо мужня

жона з живим мужем звязана законом, як же вмре муж ії, тоді вона відзволена від мужа. 3 Тим же оце, як жив муж, перелюбницею звати меть ся, коли буде (жінкою) іншому чоловікові; коди ж умре муж ії, вільна вона від закону, щоб не бути ії перелюбницею, хоч би була (жінкою) іншому чоловікові. 4 Оце ж, братте мое, і ви вмерли закону тілом Христовим, щоб бути вам іншому, що встав із мертвих, щоб принесли ми овоць Богові. 5 Як були бо ми в тіді, страсти гріховні, що були через закон, орудували в членах наших, щоб приносити овоць смерті. 6 Тепер же ми відзволились од закону умершого, котрим були держані, щоб служити нам (Богові) в обновленні духа, а не в уетхості писання. 7 Що ж скажемо? закон гріх? Нехай не буде так. Ні, я й не знав гріха, як тільки через закон, і жадоби не відав би, коли б закон не сказав: Не жадай. 8 Гріх же, взявшишь через заповідь, підняв у мені всяку жадобу. Без закону бо гріх мертвий. 9 Я ж колись жив окреме закону; як же настала заповідь, гріх ожив, а я вмер. 10 І знайшов я, що заповідь, котра на життє, ся на смерть. 11 Гріх бо, узвівши через заповідь, обманяв мене, і нею вбив мене. 12 Тим же оце закон съявя, і заповідь съята, і праведна і добра. 13 Хиба ж добро принесло мені смерть? Нехай не буде так. Ні, гріх, щоб явився гріхом, добром завдав мені смерть, щоб гріх був без міри грішен через заповідь. 14 Знаємо бо, що закон духовний, як тілесний, проданий під гріх. 15 Шо бо роблю, не розумію; не що бо хочу, роблю, а що ненавиджу, те роблю. 16 Коли ж, чого не хочу, те роблю, то хвалю закон, що добрий. 17 Тепер же вже не я роблю се, а гріх, що домує в мені. 18 Знаю бо, що не живе в мені (се єсть в тілі моїм), доброе; бо хотіннє є в мене, зробити ж що доброе, не знаюджу (способу). 19 Бо доброго, що хочу, не роблю, а чого не хочу, лихого, те роблю. 20 Коли ж, чого не хочу, те роблю, то вже. не я те роблю, а гріх, що домує в мені. 21 Оце ж знаюджу закон, що, коли хочу робити доброе, передо мною лежить лихе. 22 Бо я кохаюсь у законі Божому по нутряному чоловікові, 23 бачу ж інший закон у членах моїх, що воює проти закону ума моого і індеволює мене законові гріха, що в членах моїх. 24 Окаянний я чоловік! хто мене збавить од тіла смерті сієї? 25 Дякую Богові через Ісуса Христа, Господа нашого. Оце ж умом сам я служу закону Божому, тілом же закону гріховному.

8 Тим же то тепер нема ніякого осуду тим, що в Христі Ісусі не по тілу ходять, а по духу. 2 Закон бо духа життя в Христі Ісусі визволив мене від закону гріха і від смерті. 3 Позаяк закон, ослаблений тілом, був безсилен, то Бог, піславши Сина свого в подобі тіла гріховного і ради гріха, осудив гріх у тілі, 4 щоб оправданнє закону сповнилось в нас, котрі не по тілу ходимо, а по духу. 5 Которі бо по тілу, ті думають про тілесне, котрі ж по духу, - про духовне. 6 Думаннє бо тілесне - смерть, а думаннє духовне - життє і впокій. 7 Тим що думаннє тілесне - ворогуваннє проти Бога; законові бо Божому не корити ся, та й не може. 8 Хто бо по тілу, ті Богу входити не можуть. 9 Ви ж не по тілу, а в дусі, коли тільки Дух Божий, домує в вас. Коли ж хто Духа

Христового не має, то сей не Його. 10 Коли ж Христос в вас, тоді тіло мертвє для гріха, дух же живий ради праведності. 11 Коли ж Дух Того, хто воскресив Ісуса з мертвих домує в вас, то Воскресивший Христа із мертвих оживить і смертні тіла ваші Духом своїм, що домує в вас. 12 Тим же то, братте, ми довжники не тілу, щоб, по тілу жити. 13 Коли бо живете по тілу, то помрете; коли ж духом діла тілесні мертвите, будете живі. 14 Котрі бо Духом Божим водяться, ті сини Божі. 15 Бо не прийняли ви духа неволі, знов на боязнь, а прийняли духа всиновлення, нимже покликуюмо: Аава, Отче! 16 Сей самий Дух съвідкує нашому духові, що ми діти Божі, 17 коли ж діти, то й наслідники, наслідники Божі, а спільні наслідники Христові, коли тільки з Ним страждемо, щоб з Ним і прославитись. 18 Думаю бо, що муки теперішнього часу недостойні слави, що має явитись в нас. 19 Бо дожиданнє творива дождає одкриття синів Божих. 20 Суєт її твориво підневолидось не по волі, а через підневолившого, в надії, 21 що й саме твориво визволить ся з неволі зотління на волю слави дітей Божих. 22 Знаємо бо, що все твориво вкупі стогне і мучить ся аж досі. 23 Не тільки ж (воно), та й ми самі, перволід духа маочи, й ми самі в собі стогнемо, ждучи всиновлення, избавлення тіла нашого. 24 Надію бо спаслись ми; надія ж видима не єсть надія; що бо хто бачить, чого й надіяється? 25 Коли ж надіємось, чого не бачимо, терпіннєм ждемо. 26 Так же само й Дух помогав нам в немощах наших; про що бо молитись нам так, як треба, не знаємо, та сам Дух заступається за нас стогнаннєм невимовним. 27 Той же, хто вивідує серця, знає, яка думка в Духа; бо по Богу промовляє за съвятих. 28 Знаємо ж, що люблячим Бога, усе допомагає до доброго, котрі по постанові покликані; 29 бо котрих наперед узnav, тих наперед і призначив, бути подобним образу Сина Його, щоб Він був первородним між многими братами. 30 А кого наперед призначив, тих і покликав; а кого прикладав, тих і оправдив, а кого справдив, тих і прославив. 31 Що ж скажемо на се? Коли Бог за нас, хто на нас? 32 Він, що свого Сина не пощадив, а за всіх нас видав Його, хиба ж з Ним і всього нам не подарує? 33 Хто буде винуватити вибраних Божих? Бог же, той, що оправдує! 34 Хто ж се, що осуджує? (Та ж) Христое умер, ба й воскрес; Він і по правиці в Отця, Він і заступається за нас! 35 Хто нас розлучить од любови Христової? чи горе, чи тіснота, чи гонення, чи голод, чи нагота, чи біда, чи меч? 36 Яко ж писано: задля тебе вбивають нас у весь день, полічену нас як овечок на зарі. 37 Та у всьому тому ми побіждаємо через Воздлюбившого нас. 38 Упевнив ся бо я, що ні смерть, ні житте, ні ангели, ні князівства, ні сили, ні теперішнє, ні будуче, 39 ні висота, ні глибина, ні інше яке твориво не може нас розлучити від любови Божої, що в Христі Ісусі, Господі нашім.

9 Правду кажу в Христі, не обманюю, як съвідкує мені (й) совість моя Духом съвятим, 2 що великий мені смуток, і без устання болесть серцю моєму. 3 Бо я сам бажав би бути відлученим від Христа за братів моїх, рідних мені по тілу; 4 вони ж Ізраїльтяне, їх усиновлення, і слава, й завіти,

й даваннє закону, й судженнє, і обітування; 5 іх і отці, з них і Христос по тілу, що над усім Бог, благословенний по вікі. Аминь. (aiōn g165) 6 Не те ж воно, наче б слово Боже не сповнилось; бо не всі ті, що від Ізраїля, сі Ізраїльтяне, 7 ані всі діти, тим що вони насіннє Авраамове; ні, в Ісаакові (рече) назвать ся тобі насіннє. 8 Се есть: не діти тілесні, се діти Божі, а діти обітування полічені в насіннє. 9 Слово бо обітування таке! Пори сіє прийду, і буде Сарі син. 10 Не тільки ж (се); а й Ревека, що почала за одним разом од Ісаака, отця нашого; 11 що бо не родились, ані зробили нічого доброго або лихого (щоб постанова Божа у вибранню пробувала, не по ділам, а від Того, хто кличе). 12 сказано їй, що більший служити ме меншому, 13 яко ж писано: Якова злюбив я, а Ісава зненавід. 14 Що ж скажемо? чи вже ж несправедливість у Бога? Нехай не буде. 15 Глаголе бо Мойсейові: Помилую, кого помилую, і змилосерджуясь, над ким змилосерджуясь. 16 Тим же воно ні від того, хто хоче, ні від того, хто біжить, а від милуючого Бога. 17 Глаголе бо писаннє Й Фараонові: Що на се іменно підняв я тебе, щоб показати на тобі силу мою, і щоб звістилось імя мов по всій землі. 18 Тим ж то, кого хоче, милує, а кого хоче, ожорсточує (окаменює). 19 Скажеш же мені: Чого ж іще й винуватити? хто встояв проти волі Його? 20 Хто ж се ти, чоловіче, що змагаєш ся з Богом? Хиба скаже зроблене тому, хто зробив Його: Нащо вробив еси мене так? 21 Або не має власти ганчар над глиною, щоб з того самого місива зробити одну посудину на честь, а другу на нечесть? 22 Коли ж, хотічи Бог показати гнів свій, і явити силу свою, щадив у великому довготерпінні посуди гніва, наготовлені на погибель, 23 і щоб явити богацтво слави своєї на посудах милости, котрих наперед наготовив на славу. 24 як і над нами, котрих покликав не тільки з Жидів, та й з поган? 25 Як і в Осії глаголе: Назву немоїх людей людьми моїми, і неполублену полубленою. 26 I буде на місці, де сказано їм: не мій ви народ, там назвуться синами Бога живого. 27 Ісаїя ж покликує про Ізраїля: Хочби було число синів Ізраїлевих як пісок морський, останок (тільки) спасеть ся: 28 скінчивши бо слово, поскорить ся в правді; бо скоро слово зробить Господь на землі. 29 I яко ж прорік Ісаїя: Коли б Господь Саваот не заставив нам насіння, були б ми, як Содома, й уподобились би Гоморі. 30 Що ж скажемо? Що погане, котрі не вганяли за праведністю, настигли праведність, праведність, що од вірі; 31 Ізраїль же, вганяючи за праведністю, не настиг закону праведності. 32 Чому? Тому, що (шукали праведності) не од вірі, а якби од учників закону; спіткнулись бо на камінь спотикання. 33 Яко ж писано: Ось кладу в Сіоні камінь спотикання і камень поблазні, а всякий, хто вірув в Него, не осоромить ся.

10 Братте, бажаннє мого сердя і молитва (Йде) до Бога за Ізраїля про спасеннє. 2 Съвідкує бо їм, що ревність Божу мають, та не по розуму. 3 Не розуміючи бо праведності Божої, і шукаючи свою праведність поставити, праведності Божій не корили ся. 4 Кінець бо закону - Христос, на праведність кожному віруючому. 5 Мойсей пише

про праведність, що від закону; що котрорий чоловік робити ме се, жити ме ним. 6 А та, що од віри, праведність, так говорить: Не кажи в серці твоїм: Хто зійде на небо? (се есть: Христа звести додолу;) 7 або: Хто зійде в безодню? (се есть: Христа з мертвих угору звести.) (*Abyssos g12*) 8 А що ж глаголе (писаннє)? Близько тебе слово в устах твоїх і в серці твоїм, се есть слово віри, що ми проповідуємо; 9 щоб, коли визнавати меш устами твоїми Господа Ісуса, і вірувати меш в серці твоїм, що Бог Його підняв з мертвих, ти спас ся. 10 Серцем бо вірується на праведність, устами ж визнається на спасенне. 11 Глаголе бо писаннє: Всяк, хто вірує в Него, не осоромить ся. 12 Бо нема ріжниці між Жидовином і Греком; Він бо Господь усіх, богатий для всіх, хто призыває Його. 13 Всяк бо, хто призове імя Господне, спасеть ся. 14 Як же призвати муть Того, в кого не увірували? як же вірувати муть, про кого не чули, як же чути муть без проповідаючого? 15 А як же проповідати муть коли не будуть послані? яко ж писано: Що за красні ноги благовістуючих впокій, благовістуючих про добре? 16 Та не всі послухали благовістя. Ісаїя бо глаголе: Господи, хто увірував голосу нашому? 17 Тим же то віра (приходить) через слуханнє, слуханнє ж через слово Боже. 18 Тільки ж глаголю: Хиба вони не чули? Ні, по всій землі бі розійшов ся гомін їх і до кінців вселеної глаголи їх. 19 І ще питано: Хиба не розумів Ізраїль? Первій Мойсей глаголе: Завдам вам зависти через (тих, що) не (єсть мій) народ, народом безумним завдам жалю вам. 20 Ісаїя ж зосміливсь і глаголе: Знайшли мене ті, що не шукали, обявивсь я тим, що не питали про мене. 21 До Ізраїля ж глаголе: Увесь день простягав я руки мої до людей непокірних і суперетних.

11 Глаголю ж оце: Чи вже ж відопхнув Бог людей своїх? Нехай не буде! Бо я Ізраїльтянин, із насління Авраамового, із роду Беняминового. 2 Не відопхнув Бог людей своїх, котрих перше знав. Хиба не відаєте, що про Іллю глаголе писаннє? як він обертається ся до Бога проти Ізраїля глаголючи: з Господи, пророки Твої побивали, і жертівні Твої порозкідали; я зоставсь один, і шукають души моєї. 4 Що ж глаголе Йому Божа відповідь? Зоставив я собі сім тисяч мужів, що не приклонили коліна перед Ваалом. 5 Оттак же і в теперішнім часі есть останок по вибору благодаті. 6 Коли ж по благодаті, то не по ділам; ато благодать не була б уже більш благодаттю. Коли ж по ділам, то більш нема благодаті; ато діло не було б уже більш ділом. 7 Що ж? чого шукав Ізраїль, того не осяя, а вибір осяг, інші ж осліпли, 8 (яко ж писано: Дав їм Бог духа дрімоти; очі, щоб не бачили, і уши, щоб не чули) до днешнього дня. 9 І Давид глаголе: Нехай буде трапеза їх на сіть і на ловитву, і на поблазнь, і на відплату їм. 10 Нехай оморочать ся очі їх, щоб не бачили, і хребет їх завсіди зігнутий. 11 Глаголю й питано тепер: Чи вони спіткнулись, щоб (на завсіди) упали? Нехай не буде! їх-то упадком і спасенне поганам, щоб завдати їм зависті. 12 Коли ж упадок їх багацтво съвіту, і відпаденне їх багацтво поган, скільки ж більше повнота їх? 13 Вам бо, поганам, глаголю, на скільки я апостол поганам: Службу мою

прославляю, 14 чи не завдам як зависті тілу моєму, і не спасу котрих із них. 15 Коли бо відкинутте їх примиренне съвітові, що ж (буде) прийняттє, коли не життє з мертвих? 16 Коли ж росчина съвіта, то й заміс; і коли корінь съвіт, то й вітте. 17 Коли ж деякі з віття відломились, а ти, бувши дикою оливиною, прищепивсь еси замість них, і спільноком коріння і туку оливного зробивсь еси, 18 то не величайся перед віттем. Коли ж величаєшся, то (знаї) не ти кореня носиш, а корінь тебе. 19 Ти ж кажеш: Відломилось вітте, щоб я прищепився. 20 Добре: невірою відломились вони, ти ж вірою стоїш. Не носись високо, а бай ся. 21 Коли бо Бог природнього віття не пощадвиг, (гледи) що й тебе не пощадвигти. 22 Вбачай же благость і непощадінне Боже: на тих, що відпали, непощадінне; на тебе ж благость, коли пробувати меш у благости; коли ж ні, то ти будеш відяттій. 23 І вони ж, як не зостануться в невірстві, прищепляться; здоліє бо Бог знов прищепити їх. 24 Коли бо ти відяттій від оливини, дикою по природі, і проти природи прищеплений до доброї оливини, то як більш сї, що по природі прищепляється до своєї сливини. 25 Не хочу бо, щоб ви не відали тайни цієї, брати (щоб не були самі в собі мудрими), що осліпленне від часті Ізраїлеві стало ся, доки сповненне поганувіде. 26 І так увесь Ізраїль спасеться, яко ж писано: Прийде з Сіону Збавитель, і одверне безбожє від Якова; 27 і се їм од мене завіт, коли зніму гріхи їх. 28 По благовістю (вони) вороги задля вас; по вибранню ж полюблени задля отців. 29 Бо в даруваннях і покликанні Бог не кається ся. 30 Бо, як і ви колись противились Богові, тепер же помилувані через непокору сих, 31 так і сі тепер противились, щоб через ваше помилуваннє і їх помилувано. 32 Зачинив бо Бог усіх у непокору, щоб усіх помилувати. (*eleēs g1653*) 33 О, глибино багацтва і премудрості і розуму Божого! як не довідомі присуди Його і не досліджені дороги Його! 34 Хто бо зрозумів ум Господень? або хто порадником Йому був? 35 або хто наперед дав Йому, щоб Він віддав Йому? 36 Бо з Ним, і Ним, і в Него все. Єму слава на віки. Амінь. (*aīōn g165*)

12 То й благаю вас, братте, щедротами Божими, представляйте тіла ваші (яко) жертву живу, съвіту, угодну Богові; (се) розумне служенне ваше. 2 І не приладжуєтесь до віку цього, а переображеніесь обновленнем ума вашого, щоб довідуватись, що воля Божа добра й угодна і звершена. (*aīōn g165*) 3 Глаголю бо благодаттю, даною мені, кожному між вами, щоб не думав більш про себе, ніж треба думати, а думав тверезо, як Бог кожному уділив міру віри. 4 Бо яко ж в одному тілі маємо многі члени, усі ж члени мають не одно діло, 5 так многі ми - одно тіло в Христі, по одному му ж, один другому члени. 6 Маючи ж дарування по даній нам благодаті неоднакі: чи то пророцтво і (то й пророкујмо) по мірі віри; 7 чи то служенне (пильнуємо) в служенню; чи то навчає хто - в ученню; 8 чи то напоминає хто - в напоминанні; хто дає, (давай) у простоті; хто старшине, (старшину) з пильностю; хто милосердус, (милосердуй) з радістю. 9 Любов (нехай буде) неліцемірна. Ненавидячи лихе, прихильяйтесь до доброго. 10 Братньою

любою (бувайте) один до одного ніжні; честю один одного більшим робіть; **11** у роботі не ліниві; духом горючі, Господеві служачі; **12** в надії веселі; в горю терпіливи; в молитві непереставаючі, **13** у потребинах съвятых - подільчиві; до гостинності охочі. **14** Благословляйте тих, хто гонить вас; благословляйте, а не кленіть. **15** Радуйтеся з тими, хто радується, і плачте з тими, хто плаче. **16** Однаково один з одним думайте. Високо про себе не думайте, а до смиренних нахиляйтесь. Не бувайте мудрі самі в себе. **17** Нікому злом за зло не оддавайте. Дбайте про добре перед усіма людьми. **18** Коли можна, скільки (се) од вас, з усіма людьми майтے мир. **19** Не відомщайте за себе, любі, а давайте місце гніву (Божому), писано бо: Мені відомщене, я віддам, глаголе Господь. **20** Оце ж, коли голодує ворог твій, нагодуй його; коли жаждує, напій його; се бо роблячи, уголле огняне згребеш на голову його. **21** Не давай ся подужати злу, а подужай здо бром.

13 Всяка, душа властям висшим нехай корить ся; нема бо власті, коли не від Бога. Які ж є власті, від Бога вони настановлені. **2** Тим-же, хто протавить ся власті, Божому повелінно противиться; хто ж противить ся, ті собі осуд набувають. **3** Князі бо не добрим ділам страх, а лихим. Хочеш же не боятись власті? Добре роби, то й мати меш похвалу від неї. **4** Божий бо слуга він, тобі на добро. Коли ж лихе робиш, бій ся, бо не дармо меч носить; Божий бо слуга він, відомстітесь гніва тому, хто робить лихе. **5** Тим-же треба коритись не тільки ради гніва (кари), та й ради совісти. **6** Того ж то й данину даєте; слуги бо Божі вони, що раз-у-раз того пильнують. **7** Оддавайте ж усім, що треба: кому данину, данину; кому мито, мито; кому страх, страх; кому честь, честь. **8** Нікому ж нічим не задовжуйтесь, тільки любовю один одному; хто бо любить другого, закон сповнив. **9** Бо се: Не роби перелобу. Не вбий, Не вкрадь, Не съвідкую криво, Не похотствуй, і коли (є) яка інша заповідь, у сему слові містить ся: Люби близьнього твого, як сам себе. **10** Любов близьньому зла не робить; тим любов - сповненне закону. **11** Так (чиніть), знаючи пору, що вже час нам від сна встати; тепер бо більше нас спасеннє, ніж, як ми увірували. **12** Ніч минула, а день наближив ся відложімо ж діла темряви, а одягнімось у збрюю съвітла. **13** Яко в день нумо чесно ходити і не в прожорстві та піянстві, не в любодіянні та розпусті, не в сварні та завніті. **14** Ні, одягніть ся Господом нашим Ісусом Христом, і не догодовуйте тілу в похоті.

14 Немогаючого ж у вірі приймайте не на розбіраннє думок. **2** Один вірує, (що можна) юсти все, а знемогаючий зілле (нехай) юсть. з Хто юсть, нехай тому, хто не юсть, не докоряє, а хто не юсть, нехай того, хто юсть, не осуджує; Бог бо його прийняв. **4** Ти хто еси, що судиш чужого слугу? своєму панові стойте він, або падає. Устоїть же, бо здоліє Бог поставити його. **5** Інший шанує (один) день над (другий) день; інший же судить про всякий день. Кожен у своїй мислі нехай буде певен. **6** Хто вважає на день, Господеві вважає; і хто не вважає на день, Господеві не вважає. Хто юсть, Господеві юсть, бо дякує Богу; і хто не юсть, Господеві не юсть,

та й дякує Богу. **7** Ніхто бо з нас собі не живе, і ніхто собі не вмирає. **8** Бо коли живемо, Господеві живемо; й коли вмираємо, Господеві вмираємо; то, чи живемо, чи вмираємо, ми Господні. **9** На се бо Христос і вмер, і воскрес, і ожив, щоб і над мертвими, й над живими панувати. **10** Ти ж чого судиш брата твого? або й ти, чого докоряєш брата твого? Усі бо станемо перед судищем Христовим. **11** Писано бо: Як живу, глаголе Господь, що передо мною поклонитися всяке коліно, і всякий язык визнавати ме Бога. **12** Тим же кожен є нас за себе позалік дасть Богу. **13** Оце ж більш один одного не осуджуимо, а лучше розсуджуите, як би не класти спотикання брату, або поблазні. **14** Знаю я і впевнивсь у Христі Ісусі, що ніщо нескверне само собою; тільки, хто думає, що воно скверне, тому й скверне. **15** Коли ж через їжу брат твій сумус, то вже не по любові ходиш. Не погубляй їжею твою того, за кого Христос умер. **16** Нехай же не ганить ся ваше добре. **17** Бо царство Боже не їжа і питте, а правда, і впокій, і радощі в Дусі съвітім. **18** Хто бо в съому служить Христу, той любий Богові і шануваний між людьми. **19** Тому ж отес побиваймось, за тим, що для впокою і для збудовання спільнного. **20** Ради їжи не руйнуй діла Божого. Все чисте, тільки лихо чоловікові, що юсть із спотиканнем. **21** Добре не юсти мясива, ані пити вина, ні (такого), від чого брат твій спотикається або блазнить ся, або знемогає. **22** Ти маєш віру? май (її) собі перед Богом. Блажен, хто не осуджує себе в тому, що похваляє. **23** Хто ж сумнить ся, чи юсти, осудить ся, бо (юсть) не по вірі; все ж, що не по вірі, гріх.

15 Мусимо ми, сильні, немочі безсильних носити, а не собі догоджати. **2** Кожен бо з нас близьньому нехай догоджає, на добре, до збудування. **3** Бо і Христос не собі годив, а яко ж писано: Зневага зневажаючих Тебе упала на мене. **4** Скільки бо перше написано, нам на науку написано, щоб через терпіннє та утішеннє (з) писання мали надію. **5** Бог же терпіння та утішенння нехай дасть вам однаково думати між собою по Христу Ісусові, **6** щоб однодушне, одними устами славили Бога й Отця Господа нашого Ісуса Христа. **7** Тим же приймайте один одного яко ж і Христос прийняв вас у славу Божу. **8** Глаголу ж, що Ісус Христос став ся слугою обрізання ради істини Божої, щоб ствердити обітovanня отців, **9** а для поган - з милості, щоб прославляли Бога, яко ж писано: За се визнавати му Тебе між поганами й імені Твоєму співати му. **10** I знов глаголе: Звеседіть ся, погане, з людьми Його. **11** I знов: Хваліть Господа, всі погане, і вихваляйте Його всі люде. **12** I знов Ісаїя глаголе: Буде корінь Єссеїв, Той, що встане, владикувати над поганами; на Него погане вповати муть. **13** Бог же вповання нехай сповнить вас усядкими радощами й упокоєм у вірі, щоб ви забагатились упованнєм, силовою Духа съвітого. **14** Впевнив ся ж і я сам про вас, братте мое, що й самі ви повні добрости, повні, всякого знання, і зможете один одного навчати. **15** Съмліще ж написав я вам, братте мое, трохи, яко нагадуючи вам по благодаті, даній мені від Бога, **16** щоб бути мені служителем Ісус-Христовим між поганами, съвіто проповідуючи благовісте Боже, щоб приношенне від

поган було приятне і освящене Духом съятим. 17 Маю оце похвалу через Христа Ісуса в Божих речах. 18 Не съмю бо глаголати про таке, чого не вдіяв Христос через мене на послух поган, словом і ділом, 19 силою ознак і чудес, силою Духа Божого; так що я від Єрусалиму і кругом аж до Ілірика сповнив благовістє Христове. 20 Так силкувавсь я благовістти, не де іменував ся Христос, щоб на чужий основині не будувати, 21 а яко ж писано: Кому не звіщено про Него, побачать, і котрі не чули, зрозуміють. 22 Тим же й був я з'упинений не раз, прийти до вас. 23 Тепер же, більш не маючи місця в сих країнах, бажаннє ж маючи прийти до вас од многих літ, 24 як пійду в Іспанію, прийду до вас; сподіваюсь бо, проходючи, бачити вас, і що ви мене проведете туди, як перш вами трохи навтішаюсь 25 Тепер же йду в Єрусалим, служити съятим. 26 Зводили бо Македонці та Ахайці уділити дещо вбогим съятим, що в Єрусалимі. 27 Зволили, та й винні їм. Коли бо в духовному їх спільнікими стали погане, то повинні в тілесному послужити їм овощ сей, пійду через вас в Іспанію. 29 Знаю ж, що прийшовши до вас, в повні благословення благовісті Христового прийду. 30 Благаю ж вас, братте, Господом нашим Ісусом Христом і любовю Духа, помагайте мені молитвами за мене до Бога, 31 щоб збавитись мені від непокірних в Юдеї, і щоб служба моя в Єрусалимі приятна була съятим, 32 щоб з радістю прийшов до вас волею Божою, та й покрепив ся з вами. 33 Бог же впокою з усіма вами. Амінь.

16 Поручаю ж вам Фиву, сестру нашу, служительку церкви, що в Денхреях, 2 щоб прийняли її в Господі, як личить съятим, і помагали їй, в якому ділі вас потрібувати ме; бо вона була заступницею многим, і самому мені. 3 Витайте Прискилу та Аквилу, помічників моїх у Христії Ісусі, 4 (котрі за мою душу шию свою клали, й котрим не тільки я дякую, та і всі церкви поган,) і домашню їх церкву. 5 Витайте Еленета, любого мого, котрый єсть первоплід Ахаї для Христа. 6 Витайте Марію, що трудилась багато для нас. 7 Витайте Андропика та Юния, родину мою і товаришів неволі моєї; вони значні між апостолами, і перше мене увірували в Христа. 8 Витайте Амплия, любого мого в Господі. 9 Витайте Урбана, помічника нашого в Христії, і Стакхия, любого мені. 10 Витайте Апелеса, вірного в Христії. Витайте Аристовулович. 11 Витайте Іродиона, родину мою. Витайте з Наркисових, котрі в Господі. 12 Витайте Трифену й Трифосу, що трудяться в Господі, витайте Переїду любу, що багато трудилась в Господі. 13 Витайте Руфа, выбраного в Господі, і матір його й мою. 14 Витайте Асинкрита, Флегонта, Єрма, Петрова, Ємвія і інших з ними братів. 15 Витайте Філолога й Юлию, Нереж і сестру його, і Олімпана, і всіх съятих з ними. 16 Витайте один одного цілуваннем съятим. Витаютъ вас церкви Христові. 17 Благаю ж вас, братте, остерегайтесь тих, що роблять незгоду та поблазні против науки, котрої ви навчилися, і вхильяйтесь од них. 18 Бо такі Господеві нашому Ісусу Христу не служять, а своєму череву; і ласкавими словами та благословеннем обманюють серця нелукавих. 19

Бо слухняність ваша до всіх дійшла, тим я радуюсь вами, хочу ж, щоб були мудрі на добре, а неприступні на лихе. 20 Бог же впокою розітрє сатану під ногами вашими незабаром. Благодать Господа нашого Ісуса Христа з вами. Амінь. 21 Витає вас Тимотей, помічник мій, та Лукий, та Ясон, та Сосипатр, родина моя. 22 Витає вас у Господі я Тертий, що написав посланнє се. 23 Витає вас Гай, гостинник мій і всієї церкви. Витає вас Єраст, домо-рядник городський, і Кварт брат. 24 Благодать Господа нашого Ісуса Христа з усіма вами. Амінь. 25 Тому ж, що може вас утвердити до благовістю моєму і проповіданню Ісус-Христовому, по відкритту тайни від часів вічних умовчаної, (*aiōnios g166*) 26 тепер же обявленої, і через писання пророчеські, по повелінню вічного Бога, на послуханнє віри, усім народам звіщеної, - (*aiōnios g166*) 27 єдиному премудрому Богові, через Ісуса Христа, котрому слава на віки. Амінь. (*aiōn g165*)

1 до коринтян

1 Павел, покликаний апостол Ісуса Христа, волею Божою, та Состен брат, 2 церкви Божій в Коринті, освяченим в Ісусі Христі, покликаним съятим, з усіма, котрі призывають імя Господа нашого Ісуса Христа, на всяку місці, у них і в нас: 3 благодать вам і впокій од Бога, Отця нашого, і Господа Ісуса Христа. 4 Дякую Богу моєму всякого часу за вас про благодать Божу, дану вам в Христі Ісусі, 5 тим, що у всьому ви збагатились ним у всякім слові і всякім знанню, 6 яко ж съвідченне Христове утверджено в вас, 7 так що ви не маєте недостатку нї в однім даруванню, дожидаючись одкриття Господа нашого Ісуса Христа, 8 котрій і утвердить вас до кінця, щоб ви були невинуваті в день Господа нашого Ісуса Христа. 9 Вірен бо Бог, через котрого покликані ви в общені Сина Його, Ісуса Христа, Господа нашого. 10 Благаю ж вас, братте, ім'ям Господа нашого Ісуса Христа, щоб те саме говорили ви всі, і щоб не було між вами розділення, а щоб були з'єднані в одному розумінні і в одній мислі. 11 Звіщено бо мені про вас, братте мое, від Хлойних, що між вами єсть незгодини. 12 Кажу ж про те, що кожен з вас говорить: Я Павлів; а я Аполосів; а я Киїїв; а я Христів. 13 Хиба поділивсь Христос? хиба Павла розпято за вас? або в ім'я Павлове хрестились ви? 14 Дякую Богові, що я нікого з вас не охрестив, тільки Криспа та Гая, 15 щоб хто не сказав, що в ім'я моє я охрестив. 16 Хрестив же я Й Стефанів дім; більш не знаю, чи кого другого хрестив. 17 Не послав бо мене Христос хрестити, а благовістити, не в премудrosti слова, щоб не опустів хрест Христів. 18 Слово бо про хрест погибаючим дуроші, нам же, що спасаємося, сила Божа. 19 Писано бо: Погублю премудрість премудрих, і розум розумних відкину. 20 Де мудрець? де письменник? де дослідjuвател віку сього? Чи не обернув Бог премудрість съвіта сього в дуроші? (aiōn g165) 21 Коли бо у премудростi Божій не пізнав съвіт Бога премудростю, то зводив Бог дурошцями проповіді спастi віруючих. 22 Коли і Жиди ознак довопняють ся, і Греки премудростi шукають, 23 ми проповідуємо Христа рознятого, Жидам поблазнь, Грекам же дуроші, 24 самим же покликаним, і Жидам і Грекам, Божу силу Й Божу премудрість: 25 тим що немудре Боже мудріще від людей, а неміцне Боже кріпше людей. 26 Спогляньте бо на покликаннє ваше, братте, що небагато (між вами) премудрих по тілу, небагато сильних, небагато благородних; 27 ні, немудре съвіїа вибрали Бог, щоб осоромити премудрих, і бессильне съвіта вибрали Бог, щоб осоромити потужне, 28 і незначне съвіту і погорджене вибрали Бог, і те чого нема, щоб те, що є, в ніщо обернути, 29 щоб не велчалось ніяке тіло перед Ним. 30 З Него ж і ви в Христі Ісусі, що став ся нам премудростю від Бога, і праведностю, і освяченнем, і викупленнем, 31 щоб, яко ж писано: Хто хвалить ся, в Господі хвалив ся.

2 1 я, прийшовши до вас, братте, прийшов не з високим словом або премудростю, звіщаючи вам съвідченне Боже. 2 Бо я надумавсь, не знати нічого між вами, тільки Ісуса

Христа, та й Його рознятого. 3 I був я в вас у слабосиллі, в страсі і в великій тривозі. 4 I слово мов, і проповідь моя не в переважливих словах людської премудрості, а в явленні духа і сили, 5 щоб віра ваша була не в мудрості людській, а в силі Божій. 6 Премудрість же промовляємо між звершеними, та премудрість не віка сього, ані князів віка сього, що знають, (aiōn g165) 7 а промовляємо премудрість Божу тайну, закриту, котру Бог призначив перш віків на славу нашу, (aiōn g165) 8 котрої ніхто з князів віка сього не пізнав; бо коли б пізнали, то Господа слави не розпляли б. (aiōn g165) 9 Ні, яко ж писано: Чого око не виділо, нїухо не чуло і що на серце чоловікові не зійшло, те наготовив Бог тим, хто любить Його. 10 Нам же Бог відкрив Духом своїм; бо Дух усього досліджує, навіть і глибокостей Божих. 11 Хто бо з людей знає, що в чоловіку, окрім духа чоловічого, що в ньому? Так і що в Бозі, ніхто не знає тільки Дух Божий. 12 Ми ж не духа съвіта прийняли а Духа, що від Бога, щоб знали, що нам дароване від Бога. 13 Се промовляємо не ученими словами людської премудрості, а навченими Духом съвітим, духовні (речі) духовним (словом) подаючи. 14 Душевний же чоловік не приймає, що есть Духа Божого; дуроші бо воно йому, і не може зрозуміти, бо се духовно треба розбрати. 15 Духовний же розбирає все, він же від нікого не розбирається. 16 Хто бо зрозумів ум Господень, щоб ясувати Його? Ми ж ум Христів маємо.

3 1 я, братте, не міг промовляти до вас, яко до духовних, а яко до тілесних, яко до малолітків у Христі. 2 Молоком поїв вас, а не стравою; ще бо не змогли (знести того), та ще й тепер не можете, ще бо ви тілесні. 3 Коли бо між вами зависть та сварня, та незгода, то хиба ж не тілесні ви й хиба не чоловічим робом ходите? 4 Коли бо каже хто: Я Павлів; другий же: Я Аполосів; то хиба ж не тілесні ви? 5 Хто ж Павел і хто Аполос? Та же ж вони тільки слуги, через котрих ви увірували, і як кому дав Господь. 6 Я посадив, Аполос поливав, Бог ж зростив. 7 Тим то нішо й той, хто садить, і хто поливає, а хто зростає - Бог. 8 Хто ж садить і хто поливає, сї одно, кожний же прийме нагороду свою по своїм труді. 9 Бо ми Божі помічники, ви Боже поле, Божа будівля. 10 По благодаті Божій, даній мені, яко мудрий будівничий, положив я основину, інший же буде. Нехай же кожен дзвить ся, як він буде. 11 Іншої бо підвальні ніхто не може положити окрім тієї, що положена, котра есть Ісус Христос. 12 Коли ж хто буде на сїй підвальні з золота, срібла, дорогої каменя, дерева, сіна, очерету, - 13 кожного діло буде явне; день бо (Господень) покаже, тим що в огні відкриється ся, і яка в кожного робота, огонь випробує. 14 Коди робота встоїть, хто вибудував - прийме нагороду. 15 Коли робота згорить, понесе шкоду, сам же спасеть ся, тільки так, як через огонь. 16 Хиба не знаєте, що ви храм Божий, і Дух Божий живе в вас? 17 Коли хто зруйнє Божий храм, зруйнє його Бог: бо храм Божий съявя, котрій есте ви. 18 Нехай ніхто себе не обманює. Коли хто між вами здасть ся мудрим у віку сьому, нехай буде дурним, щоб бути премудрим. (aiōn g165) 19 Бо премудрість съвіта сього - дуроші у Бога, писано бо: Спіймає

премудрих в хитрощах їх. 20 І знов: Господь знає думки мудрих, що вони марні. 21 Тимже ніхто нехай не хвалить ся в людях; все бо ваше: 22 Чи то Павел, чи Аполос, чи Кифа, чи съвіт, чи житте, чи смерть, чи теперішнє, чи будуче, - все ваше, 23 ви ж Христові, а Христос Божий.

4 Так нас нехай вважає чоловік, яко слуг Христових, і доморядників тайн Божих. 2 Ще ж до того від доморядників вимагають, щоб кожного знайдено вірним. 3 Та се в мене найменша річ, щоб мене судили ви або людський суд; ні, я й сам себе не суджу. 4 Бо нічого на себе не знаю, та сим я не оправдуєсь; судя ж мій Бог. 5 Тимже ні про що перше часу не судіть, доки прийде Господь, котрий висъвітиль сковане в темряві і виявить думки сердце; а тоді похвала, буде кожному від Бога, 6 Се ж, браттє, приложив я до себе та Аполоса задля вас, щоб ви з нас навчились не думати більш того, що написано, щоб один перед одним нееслись гордо проти другого. 7 Хто бо тебе одрізняє? що ж маєш, чого не прийняв (од Бога)? а коли прийняв, то чого величаєшся, мов би не прийнявши? 8 Ви вже ситі, вже забагатили, без нас зацарювали. О, щоб ви зацарювали, щоб і ми з вами царювали! 9 Та я думаю, що Бог нас, апостолів, яко останніх поставив, мов на смерть призначених; бо видовищем зробились ми съвітові, і ангелам, і людям. 10 Ми дурні задля Христа, ви ж мудрі в Христі; ми немічні, ви ж кріпкі; ви славні, ми ж безчесні. 11 Ще ж і до сієї години й голодуємо й жаждуємо, й наготієм і біті в лиці, і тиняємось, 12 і трудимось, працюючи своїми руками; нас лають, а ми благословляємо; нас гонять, ми терпимо; 13 нас хулять, ми молимось; мов съміттє съвіту стали ся ми, ометиця всім аж досі. 14 Не на сором вам се пишу, а яко дітей моїх любих остерегаю. 15 Бо, коли б ви мали й тисячі наставників у Христі, та батьків небагато; бо в Христі Ісусі благовістем я вас появив (зродив). 16 Благаю ж оце вас, будьте послідувателями моїми. 17 Про се післав я до вас Тимотея, мою любу дитину і вірного в Господі, котрий вам нагадає про дороги мої в Христі, яко ж усоди у всякій церкві я навчує. 18 Мов би не мав я до вас прийти, так розгорділи деякі. 19 Я ж прийду скоро до вас, коли Господь схоче, і розвідаю не слово розгордівших, а силу. 20 Не в слові бо царство Боже, а в силі. 21 Чого хочете? чи з лозиною прийти мені до вас, чи з любовю і духом лагідності?

5 Звідусуди чути, що між вами перелюб, та такий перелюб, про який і між поганами нечувати, щоб хто жінку батька свого має. 21 ви розгорділі, а не лучче б сумувати вам, щоб вилучено з між вас такого, що діло се робить? 3 Я ж бо, небувши між вами тілом, а бувши духом, уже присудив, яко бувший (між вами), щоб того, хто так робить, 4 в ім'я Господа нашого Ісуса Христа, як зберетесь ви і дух мій силою Господа нашого Ісуса Христа, 5 видали такого сатані на погибел тіла, щоб дух спас ся в день Господа Ісуса. 6 Не добре величаннє ваше. Хиба не знаєте, що трохи квасу все місиво заквшавш. 7 Очистите ж старий квас, щоб ви були нове місиво, яко ж ви є безквасні, бо пасха наша, Христос, заколена за нас. 8 Тим же съвіткуймо не в старому квасі, ані в квасі злоби та

лукавства, а в опіскоках чистоти і правди. 9 Писав я до вас у одному листі, щоб ви не мішались із перелюбниками, 10 та не в загалі з перелюбниками съвіта сього, або з зажерливими, або хижаками, або ідолослужителями; бо мусіли б хиба з съвіта сього зійти. 11 Тепер же я писав вам, щоб не мішались, коли хто, звавшись братом, буде або перелюбник, або зажерливий, або ідолослужитель, або злоріка, або пяниця, або хижак; з таким і не їсти. 12 Чого бо мені љих судити, що остронь (вас)? Хиба не тих, що в середині, ви судите? 13 Тих же, що остронь. Бог судить. То ж вилучте лукавого з між себе.

6 НЕ вже ж із вас хто съміє, мавши діло з другим, судитись перед неправедними, а не перед съвітими? 2 Хиба не знаєте, що съвіт съвіт судити муть? а коди съвіт судити меть ся од вас, то хиба ви не достойні найменших річей судити? 3 Хиба не знаєте, що ми ангелів судити мем, а не тількі житейські речі? 4 Коли ж маєте судитись про житейські речі, то хоч би упосліджених у церкви беріть за суддів. 5 На сором вам глаголю: Хиба нема між вами й одного мудрого, котрий зміг би розсудити між братами своїми? 6 Ні, брат з братом судить ся, та ще й перед невірними! 7 І се вже зовсім сором вам, що ви судитеся між собою. Чом би вам радніш кривди не терпіти? чом лучше не терпіти шкоди? 8 Ні, ви самі кривдите, та обираєте, та ще й братів. 9 Або хиба не знаєте, що неправедні царства Божого не наслідять? Не обмануйте себе: ні блудникн, ні ідолослужителі, ні перелюбники, а пещені, ні мужоложники, 10 ні злодії, ні зажерливі, ні пяниці, ні злоріки, ні хижаки царства Божого не наслідять. 11 А такими з вас деякі були; та ви обмілілись, та освятилися, та справдилися імям Господа Ісуса і Духом Бога нашого. 12 Все мені можна, та не все ко-ристнє; все мені можна, та нічому не дам орудувати мною. 13 Їжа про черево, й черево про їжу: Бог же те й те зруйнує. Тіло ж не про перелюб, а про Господа, а Господь про тіло. 14 Бог же Господа підняв, то й нас підійме силою своєю. 15 Хиба не знаєте, що тіла ваші члени Христові? Узвіши ж члени Христові, невже зроблю (їх) членами перелюбницї? Нехай не буде! 16 Хиба не знаєте, що, хто пригорнеться ся до перелюбницї, той одно (з нею) тіло? Будуть бо, рече, вдвох одно тіло. 17 Хто ж пригорнеться ся до Господа, той один (з Ним) дух. 18 Утікайте від перелюбу. Усякий гріх, що робить чоловік, остронь тіла; хто ж робить перелюб, проти свого тіла грішить. 19 Хиба не знаєте, що тіло ваше храм Духа съвітого, що (живе) в вас, котрого маєте від Бога, і ви не свої? 20 Ви бо куплені ціною; тим прославляйте Бога в тілі вашому і в дусі вашому, вони Богі.

7 ПРО що ж ви писали до мене, то добре б чоловікові до жінки не приставати. 2 Та задля (ухилення) перелюбу, кожен свою жінку нехай має, і кожна свого чоловіка нехай має. 3 Нехай чоловік oddає жінці, яку треба, любов; так само й жінка чоловікові. 4 Жінка над своїм тілом не має власти, а чоловік; так же само й чоловік над своїм тілом не має власти, а жінка. 5 Не вхіляйтесь одно від одного, хиба що по згоді на (який ся) час, щоб пробували в пості та молитві, та й знов докупи сходьтесь, щоб сатана не

спокутував вас невдержаннєм вашим. 6 Се ж глаголю по дозволу, а не по наказу. 7 Бажаю бо, щоб усі люди були, як я сам. Тільки ж свій дар має кожен від Бога: один так, другий так. 8 Глаголю ж нежонатим та вдовицям: Добре ім, коли зістануться, як і я. 9 Коли ж не вдержаться, нехай женяться; лучше бо женитись, ніж розпалюватись. 10 Жонатим же завітую не я, а Господь: Жінка нехай не розлучається з чоловіком. 11 Коли ж і розлучиться, то нехай буде без чоловіка, або нехай з чоловіком помириться; та й чоловік щоб з жінкою не розлучався. 12 Іншим же я глаголю, не Господь: Коликий брат мав жінку, що де вірує, а любої жити з ним, нехай не відпуска її. 13 І котора жінка мав чоловіка, ще не вірує, а йому любо жити з нею, нехай не відпуска його. 14 Осьвячується ся бо чоловік неві руочий в жінці, і освячується ся жінка невіруюча в чоловікові; ато діти ваши були б нечисті; тепер же съвяті. 15 Коли ж невіруючий розлучається, нехай розлучається ся; не приневолюється ся бо брат або сестра у такому; у впокою ж бо покликав нас Бог; 16 Як бо ти знаєш, жінко, що може спасеш чоловіка? Або як ти знаєш, чоловіче, що може жінку спасеш? 17 Тільки, як кожному уділив Бог, і як кожного покликав Господь, так нехай й ходить. І се всім церквам наказую. 18 Чи кто в обрізаннію покликаний, нехай не притворюється. Чи в необрізаннію хто покликаний, нехай не обрізується. 19 Обрізаннє ніщо, і необрізаннє ніщо, а хороненнє заповідей Божих. 20 Кожний, у якому покликанню покликаний, у тому нехай і зостається ся. 21 Невільником ти покликаний? не журись; а коли можна й вільним стати ся, радніще (тим) користуйся. 22 Покликаний бо у Господії невільник, той визволений у Господа. Так само й хто вільним покликаний, той невільник Христів. 23 Ціною ви куплені; не робіть ся невільниками людьми. 24 У чому кожен покликаний, братте, в тому нехай і пробував перед Богом. 25 Про дів же наказу Господнього не маю, а даю раду, яко помилуваний від Господа, щоб вірним бути. 26 Думаю, що се добре задля теперішньої нужди, щоб чоловіку так бути. 27 Одруживсь еси з жінкою? не шукай розводу. Розвівся еси з жінкою, не шукай жінки. 28 Як же й ожениш ся, (що) не згрішив еси; як і віддаєш ся діва, не згрішила; та горе по тілу мати муть такі; я ж вас щаджу. 29 Се ж глаголю, братте, що час короткий, і щоб ті, хто має жінку, були наче не мають; 30 і хто плаче, наче не плачує; хто радується, наче не радуються; хто купує, наче не осягається; 31 і хто користується сим съвітом, наче не користуються; переходить бо образ съвіта съого. 32 Я хочу, щоб ви не журились. Нежонатий журиється про Господнє, як угодити Господові; 33 жонатий же журиється про съвітове, як угодити жінці. 34 Єсть (також) ріжкнця між жінкою і дівицею: Незамужня журиється про Господнє, щоб бути съвітою тілом і духом; а замужня журиється про съвітове, як угодити мужові. 35 Се ж вам на користь вашу глаголю, не щоб вам накинути сіло, а ради чесності і приступу вашого до Господа без озирання. 36 Коли ж хто думав, що соромно для дівиці його, коли перецьвіте і так мусить бути, той, що хоче, нехай робить, не згрішить; нехай ідути заміж. 37 Которий стоїть твердо в серці, не маючи примусу, та мав власті над своєю волею, і розсудив так у

серці своїм, щоб держати дівицю свою, добре робить. 38 Тим же хто віддає заміж, добре робить; а хто не віддає, лучче робить. 39 Жінка звязана законом, доки жив чоловік її; як же вмре чоловік її, вільна вона йде, за кого съоче, тільки в Господі. 40 Щасливша ж, коли так пробувати ме по моїй раді; думаю ж, що й я маю Духа Божого.

8 Шо ж до ідолських посьвятів, знаємо, що всі знаннє маємо. Знаннє ж надимає, а любов вбудовує. 2 Коли ж хто думає, що він знає що, то ніколи ще нічого не знає, як треба знати. 3 Коли ж хто любить Бога, то сей пізнаний від Него. 4 Що ж до їди посьвятів ідолських, знаємо, що ідоли ніщо в съвіті, і що нема іншого Бога, тільки один. 5 Бо хоч і в так звані боги, чи то на небі, чи то на землі (як многі боги і многі пані); 6 та наш один Бог Отець, від котрого все і ми для Него; і один Господь Ісус Христос, через Котрого усе (стало ся), і ми через Него. 7 Ні, не у всіх знаннє; деякі з совістю ідолською аж досі, яко посьвяті ідолський ідати; і совість їх, бувши недужою, сквернить ся. 8 Їжа ж нас не поставляє перед Богом; бо ані луччі ми, коли їмо, ані гірші, коли не їмо. 9 Гледіть же, щоб ніколи ся ваша власті не була спотиканнем (людям) недужим. 10 Бо коли хто побачить тебе, що маючи знаннє, (за столом) сидиць у ідолському храмі, то чи совість його, яко недужого, не збудується ся, щоб істи посьвяті ідолські? 11 І погибне через твоє знаннє недужий брат, за котрого Христос умер. 12 Грішачи ж так проти братів та вражаючи їх недужу совість, ви грішите против Христа. 13 Тим же, коли їжа блазнить брата мого, не істи му мясива до віку, щоб не блазнити брата мого. (aiōn g165)

9 Хиба ж я не апостол? хиба ж я не вільний? хиба ж я Ісуса Христа, Господа нашого, не бачив? хиба не мое ві діло в Господі? 2 Коли іншим я не апостол, то все ж вам; ви бо печать апостолування мого в Господі. 3 Оце моя відповідь тим, хто судить мене. 4 Хиба ми не маємо власти істи і пити? 5 Хиба не маємо власти сестру-жінку водити, як інші апостоли, й брати Господні, і Кифа? 6 Або один я та Варнава не маємо власти, щоб не робити? 7 Хто воїнствує коли своїми доходами? хто садить виноградник, та й овощу його не єсть? або хто пасе стадо, та й молока з стада не єсть? 8 Хиба се я глаголю яко чоловік? чи не говорить съого й закон? 9 Бо в Мойсейовім законі писано: Не завязуй рота волові, як молотити. Хиба про волів дбає Бог? 10 чи задля нас як раз глаголе? Задля нас бо написано, що в надії мусить ратай орати, і хто молотити, (робить се) з надією, бути спільноком свого вповання. 11 Коли ми духовне сіяли вам, то чи велика річ, коли ми тілесне ваше жати мем? 12 коли інші бувають спільноком (cієї) власти над вами, то чи не більше ми? Та не користувались ми властью сією, а все терпимо, щоб не з'упинити як не будь благовістя Христового. 13 Чи то ж не знаєте, що хто коло съвітого служить, ті з съвітого ідати? і хто коло жертвін пильнує, ті від жертвін частину приймають. 14 Так і Господь повелів тим, хто проповідує благовісті, з благовістя жити. 15 Я ж нічим з съого не користувавсь, і не (для того) се написав, щоб так роблено для мене; бо лучче мені вмerti, ніж щоб хто славу мою зневічив. 16

Коли бо благовітую, нема мені слави, примус бо на мені лежить, і горе мені, коли не благовітую! 17 Коли бо роблю се охотою, маю нагороду; коли ж проти волі, то роблю службу, звірену мені. 18 За що ж мені нагорода? (За те,) що благовітуючи без користі, подаю благовітє Христове, так щоб не надуживати моєї властів благовітю. 19 Бувши бо вільний від усіх (не підневолений нікому), зробив я себе усім слугою, щоб більш придбати: 20 Я став ся Жидам, як Жидовин, щоб Жидів придбати; тим, що під законом, був я як під законом, щоб тих, що під законом, придбати; 21 беззаконним - як беззаконний (не бувши беззаконним Богу, а законним Христу), щоб придбати беззаконних; 22 недужим я був недужий, щоб недужих придбати. Усім був я все, щоб конче деяких спасти. 23 Се ж роблю задля благовітія, щоб бути спільноком у йому. 24 Хиба не знаєте, що ті, що на гонах біжать, усі біжать, а один приймає нагороду? Так біжіть і ви, щоб осягли. 25 Кожен же, хто бореться, від усього вдержується. Ті ж, щоб тлінний вінець прийняти, а ми нетлінний. 26 Оце ж я так біжу, не якби на непевне; подвізаюсь так, не якби повітте бачити. 27 А морю тіло мов і підневолюю, щоб, іншим проповідуючи, самому іноді не бути нікчемним.

10 Не хочу ж, браття, щоб ви не знали, що отці наші всі під хмарою були, і всі через море переходили; 2 і всі в Мойсея хрестилися в хмарі і в морі; 3 і всі ту саму іжу духовну їли; 4 і всі той самий напиток духовний пили; бо пили з духовної скелі, що йшла за ними, скеля ж була Христос 5 Та многих з них не вподобав Бог, бо поражені були в пустині. 6 Се ж сталося нам прикладом, щоб не бажали лихого, яко ж і вони бажали. 7 Ані ідослужителями не робіться, яко ж деякі з них, яко ж писано: Посідали люди істи й пити і встали грати. 8 Ані робім перелюбу, як деякі з них робили, та й полягло їх за один день двайп'ять три тисячі. 9 Ані спокутујмо Христа, яко ак деякі з них спокутували, та й погинули від гадюк. 10 Ані нарекаймо, яко ж деякі з них нарекали, та й погинули від губителя. 11 Усе ж се прикладами сталося ся їм, прописано ж на науку нашу, на котрих конець віку прийшов. (aiōn g165) 12 Тимже, хто думає стояти, нехай гледить, щоб не впав. 13 Не яка спокуса настигла на вас, тільки чоловіча; вірен же Бог, котрий не допустить, щоб ви були спокушені більш, ніж що здолієте (знести); а зробить із спокусою й вихід, щоб ви здоліли знести. 14 Тим, любі мої, втікайте від ідолського служення. 15 Яко мудрим глаголю; судіть, що я глаголю: 16 Чаша благословення, котру благословляємо, хиба не єсть общенне крові Христової? хліб, що переломлюємо, хиба не єсть общенне тіла Христового? 17 Бо один хліб, одно тіло ми многі; всі бо від одного хліба причащаємося. 18 Погляньте на Ізраїля по тілу; хиба ті, що їдять посьвяти, не спільноком жертівні? 19 що ж я кажу? що ідол що-небудь єсть? або посьвят ідолський що-небудь встъ? 20 Ні, а що посьвячують погане, бісам посьвячують, а не Богові. Не хочу ж, щоб ви були спільноком бісів. 21 Не можете чашу Господню пити і чашу бісовську, не можете трапезі Господній причащати ся і трапезі бісовській. 22 Чи нам же роздражати Господа? хиба ми дужчи Його? 23 Все мені можна, та не все

на користь; все мені можна, та не все збудовує. 24 Ніхто свого нехай не шукає, а кожен (того) що другого. 25 Все, що на торгу продається, їхте, нічого не сумнівайся задля совісти. 26 Бо Господня земля і повня її. 27 Коли ж хто з невірних запрошує вас і схочете піти, то все поставлене перед вами їхте, нічого не сумнівайся задля совісти. 28 Коли ж хто вам скаже: Се ідолський посьвят, тоді не їхте задля того, хто вам сказав, і задля совісти; бо Господня земля і повня її. 29 Про совість же я кажу, не про свою, а про другого; чого бо вілність моя судити мається ся від совісти другого? 30 Коли ж я благодаттю причащаю ся, на що мені хулу приймати (за те), за що дякую? 31 Оце ж, чи то істе, чи пете, чи що інше робите, все на славу Божу робіть. 32 Не будьте спотканням ні Жидам, ні Грекам, ні церкві Божій, 33 яко ж і я у всьому всім годжу, не своєї шукаючи користі, а користі многих, щоб спасли ся.

11 Будьте послідувателями моїми, яко ж і я Христів. 2

Хвалю ж вас, браття, що все мое памятаєте і, яко ж я передав вам, перекази держите. 3 Хочу ж, щоб ви знали, що всякому чоловікові голова Христос, голова жінці чоловік, голова ж Христу - Бог. 4 Усякий чоловік, що молиться або пророкує, покривши голову, осоромлює голову свою. 5 Усяка ж жінка, що молиться або пророкує, не покривши голови, осоромлює голову свою; одно ж бо воно ж те саме, якби була й обголена. 6 Коли бо не покривається жінка, нехай і стрижеться; коли ж сором жінці стригти ся чи голити ся, нехай покривається. 7 Чоловік бо не має покривати голови, образом і славою Божою бувши, жінка ж славою чоловічою. 8 Бо не чоловік од жінки, а жінка від чоловіка. 9 і не сотворено чоловіка ради жінки, а жінку ради чоловіка. 10 Тим і мусить жінка знак владі мати на голові ради ангелів. 11 Однакож ні чоловік без жінки, ні жінка без чоловіка, в Господі. 12 Бо як жінка від чоловіка, так і чоловік через жінку, все ж від Бога. 13 Самі між собою судіть: чиличить жінці непокритій молитись Богу? 14 Або чи не сама ж природа навчає вас, що коли чоловік мав довге волосся, то сором йому? 15 Жінка ж, коли має довге волосся, се слава її; бо волосся замість покриття її дано. 16 Коли ж хто єсть сварливим, то ми такого звичаю не маємо, ні церкви Божі. 17 Се ж завіщаючи, не хвалю, що не на лучче, а на гірше збираєтесь. 18 Бо найперш, як сходитесь ви в церкву, чую, що буває розділеннє між вами, й почаси вірю. 19 Треба бо й ересям між вами бути, щоб вірні між вами явились. 20 Як же сходитесь до купи, то не на те, щоб Господню вечерю істи. 21 Кожен бо свою вечерю попереду поїсть, і один голодує, другий ж впивається ся. 22 Хиба бо домів не маєте, щоб істи? чи церквою Божою гордуете і осоромлюєте неимущих? що ж вам сказати? чи похвалити вас у съому? Не похвалю. 23 Я бо прийняв од Господа, що й передав вам, що Господь Ісус тієї ночі, котрої був виданий, прийняв хліб, 24 і, хвалу віддавши, переломив, і рече: Прийміть, їхте, се есть тіло мое, що за вас ламлене; се робіть на мій спомин. 25 Так само й чашу по вечери глаголючи: Ся чаша есть новий завіт у крові моїй; се робіть, скільки раз пете, на мій спомин. 26 Скільки бо раз істе хліб сей і чашу сю пете, смерть Господню

звіщаєте, доки (Він) прийде. 27 Тим же, хто юсти ме хліб сей і пити ме чашу Господню недостойно, винен буде тіла і крові Господньої. 28 Нехай же розгледить чоловік себе і так нехай хліб єсть і чашу пе. 29 Хто бо юсть і пе недостойно, суд собі юсть і пе, нерозсуджаючи про тіло Господнє. 30 Того-то многі між вами недужі та слабі, й заснуло доволі. 31 Бо коли б ми самі себе розсуджували, то не були б осуджені. 32 Бувши ж осудженими, від Бога караємося, щоб з съвітом не осудились. 33 Тимже, браттє мое, зійшовши юсти, один одного дожидайте. 34 Коли ж хто голодний, дома нехай єсть, щоб на суд не сходились. Про остатильне ж, як прийду, дам порядок.

12 Про духовне ж браттє, не хочу, щоб ви не знали.

2 Ви знаєте, що як були ви поганами, то до ідолів безголосих воджено вас, мов ведених. 3 Тим кажу вам, що ніхто, Духом Божим глаголючи, не проклинає Ісуса, і ніхто не може назвати Господа Ісуса, як тільки Духом съвятим. 4 Між даруваннями в ріжниця, Дух же той самий. 5 І ріжниця між служеннями, а той самий Господь. 6 І ріжниця між роботами, один же Бог, що робить усе у всіх. 7 Кожному ж дастя ся явленнє Духа на користь. 8 Тому бо Духом дастя ся слово премудрості, другому слово знання тим же Духом; 9 іншому ж віра тим же Духом; іншому ж дарування сціллення тим же Духом; 10 іншому ж робленнє чудес; іншому ж пророкуваннє; іншому розлізованнє духів; іншому ж усякі мови; іншому виклади мів (язиков). 11 Все ж ся дійствує один і той же Дух, уділяючи кожному, як ж хоче. 12 Як бо тіло одно, а членів має багато, всі ж члени одного тіла, хоч багато іх, а одно тіло, так і Христос. 13 Бо одним Духом усі ми в одно тіло хрестились, чи то Жиди, чи Греки, чи невільники, чи вільні, і всі одним Духом напоєні. 14 Бо тіло не єсть один член, а многі. 15 Коли скаже нога: я не рука, от же я не від тіла, то хиба через се не єсть від тіла? 16 І коли скаже ухо: я не око, то ж я не від тіла, то хиба через те не єсть від тіла? 17 Коли б усе тіло (було) око, де ж (був би) слух? Коли б усе слух, де понюх? 18 Та Бог розложив члени кожного по одному з них в тілі, яко ж скотів. 19 Коли ж би все (було) один член, то де (було б) тіло? 20 Тепер же багато членів, а тіло одно. 21 Не може ж око сказати руці: Не треба мені тебе; або знов голова ногам: Не треба мені вас. 22 Ні, котрі члени тіла здають ся слабими, ті тим більше потрібні; 23 і котрі здають ся нам неповажнішими в тілі, тим більше чести додаємо, і менше чесні наші (члени) більшу окрасу приймають. 24 Звичайним бо нашим того не треба. Та Бог зложив тіло, давши більшу честь посліднішому, 25 щоб не було розділення в тілі, а щоб члени однаково один про одного дбали. 26 І коли терпіти один член, терплять з ним усі члени; а коли славити ся один член, радують ся з ним усі члени. 27 Ви ж тіло Христове і члени від часті (3 особна). 28 І інших поставив Бог у церкві найперш апостолів, вдруге пророків, втретє учителів, потім сили, а там даровання, сціллення, помагання, порядкування, всякі мови. 29 Хиба всі апостоли? хиба всі пророки? хиба всі учителі? хиба всі сили? 30 Хиба всі мають дарованнє сціллення? хиба вони всі

глаголють мовами? хиба всі викладають? 31 Жадайте ж дарувань лучших, і я покажу вам ще кращу дорогу.

13 Коли мовами людськими глаголю й ангельськими, любові ж не маю, то став ся як мідь дзвінча і бубен гудячий. 2 Коли маю пророцтво і знаю всі тайни і все знаннє, і коли маю всю віру, так щоб і гори переставляти, любові ж не маю, то я ніщо. 3 І коли роздам увесь маєток мій, і коли тіло мое передам, щоб його спалено, любові ж не маю, то ніякої користі мені (з того). 4 Любов довго терпіти, милосердє; любов не завидє; любов не величать ся, не надимається ся, 5 не осоромлює, не шукає свого, не поривається ся до гніву, не думає лихого; 6 не веселить ся неправдою, а веселиться правдою; 7 все покриває, всьому йме віри, на все вповає, все терпить. 8 Любов ніколи не впадає (гине); чи то ж пророцтва, вони впадуть; чи то мови, вони замовкнутуть; чи то знаннє, воно зникне. 9 Бо від часті знаємо і від часті пророкуємо. 10 Як же прийде звершене, тоді те, що від часті, зникне. 11 Як був я малоліток, то яко малоліток говорив, яко малоліток розумів, яко малоліток думав; як же став чоловіком, то покинув дитяче. 12 Бачимо бо тепер через дзеркало, в загадці, тоді ж лицем до лиця; тепер пізнаю від часті, тоді ж пізнаю, яко ж і я познаний. 13 Тепер же пробувають віра, надія, любов, сі троє; більша ж із сих любов.

14 Дбайте про любов і жадайте духовного, найбільше

ж, щоб пророкувати. 2 Бо, хто говорить (чужою) мовою, не людям говорити, а Богу; бо ніхто не чує його; а духом він говорити тайне. 3 Хто ж пророкує, людям говорити на збудованнє, і напомінаннє і utішеннє. 4 Хто говорити (чужою) мовою, себе збудовує; а хто пророкує, церкву збудовує. 5 Хочу ж, щоб усі ви говорили мовами, та радніц, щоб пророкували; більший бо хто пророкує, ніж хто говорити мовами, хиба що й вияснює, щоб церква збудованнє прийняла. 6 Тепер же, браттє, коли прийду до вас, мовами говорячи, то що вам за користь, коли вам не говорити му або одкриттем, або знаннем, або пророцтвом, або наукю? 7 Ба й бездушне, що дає голос, чи сопілка, чи гулі, коли різnotи голосу не дає, як розуміті, що виграється в сопілку або в гулі. 8 Бо коли й сурма невиразний голос дає, то хто готовити меть ся до бою? 9 Так само й ви, коли подасте мовою незрозуміле слово, як зрозуміється говорене? на вітер бо говорити мете. 10 Стільки, як от буває, родів слів на съвіті, і ні одно з них без голосу. 11 Коли ж не зрозумію значіння слів, буду тому, хто говорити, чужоземець, і хто говорити, чужоземець мені. 12 Так і ви, коли дбаєте про дари духовні, то гледіть, щоб збагатіли ними на збудованнє церкви. 13 Так, хто говорити (чужою) мовою, нехай молить ся, щоб міг вияснювати. 14 Коли бо молюсь (чужою) мовою, дух мій молить ся, розуміннє ж мое без'овочне. 15 Шо ж (робити)? Молити мусь духом, молити мусь же й розуміннєм; співати му духом, співати му й розуміннєм. 16 Бо коли благословити меш духом, то як той, хто займе місце невченого, скаже на твоє дякуваннє, коли він не знає, що говориш. 17 Ти бо добре дякуєш, тільки ж другий не збудовується ся. 18

Дякую Богу моєму, що я більш усіх вас говорю мовами. 19 Тільки ж у церкві лучше мені п'ять слів промовити розуміннем моїм, щоб і інших навчити, ніж десять тисяч слів (чужою) мовою. 20 Братте, не бувайте діти розуміннем; ні, в лихому бувайте малолітниками, у розумінні ж звершеними. 21 В законі писано: Чужими языками й чужими устами говорити му людям сим, та Й так не послухають мене, глаголе Господь. 22 Тимже язикі на ознаку не тим, хто вірує, а невірним; пророцтво ж не невірним, а віруючим. 23 Коли оце зійдесться вся церква докупи, і всі чужими мовами заговорять, увійдуть же і невчені або невірні, то чи не скажуть, що ви дурісте? 24 Коли ж усі пророкують і ввійде хто невірний або невченій, то від усіх буде докореній і від усіх суджений. 25 І так тайні серця його виявлятимуться, і так припавши лицем, поклонитися Богові, звіщаючи, що справді з вами Бог. 26 Що ж (треба робити), братте? Коли сходитесь, і кожен псальму має, науку має, мову має, одкритте має, виясненне має, - усе на збудованні нехай буде. 27 Коли хто (чужою) мовою говорити, (говоріть) по двоє, а найбільш по троє, і чергами, а один нехай вияснене. 28 Коли ж нема вияснівачеля, то нехай мовчить у церкві; собі ж нехай говорити та Богові. 29 Пророки ж нехай по двоє і по троє говорити, а інші нехай міркують. 30 Коли ж другому, що сидить, одкріється (що), перший нехай мовчить. 31 Можете бо всі один за одним пророкувати, щоб усі навчались і всі утішались. 32 І духи пророцькі пророкам корятися. 33 Не єсть бо Бог безладу, а впокою, як по всіх церквах у съвятих. 34 Жінки ваші в церквах нехай мовчать; бо не дозволено їм говорити, а щоб корилися, яко ж закон глаголе. 35 Коли ж хочуть чого навчиться, нехай дома в своїх чоловіків питатимуть; сором бо жінкам у церкві говорити. 36 Хиба од вас слово Боже вийшло? або до вас одних досягло? 37 Коли хто думає пророком бути або духовним, нехай розуміє, що те що пишу вам, се заповіді Господні. 38 Коли ж хто не розуміє, нехай не розуміє. 39 Тимже, братте, бажайте пророкувати, та Й говорити мовами не бороніть. 40 Усе нехай поважно та до ладу робиться.

15 Звіщаю ж вам, братте, благовістте, що я благовіствував вам, котре Й прийняли ви, і в котрому встояли, 2 котрим і спасаєтесь, коли памятаєте, яким словом я благовіствував вам, хиба що марно увірували. 3 Бо я передав вам найперше, що Й прийняв, що Христос умер за наші гріхи по писанням, 4 і що поховано Його, і що встав третього дня по писанням, 5 і що явився Кифі, а опісля дванайцятьом. 6 Після того явився більш п'яти сотень братам разом, з котрих більше живуть і досі, інші ж і впокоїлись, 7 Після того явився Якову, а потім усім апостолам. 8 На останок же всіх, мов якому недорідку, явився і мені. 9 Я бо останній з апостолів, котрий недостоєн зватися апостолом, бо гонив церкву Божу. 10 Благодаттю ж Божою я те, що є; і благодать Його до мене була не марна, а більш усіх іх працював я; не я ж, а благодать Божа, що зо мною. 11 Чи то ж я, чи то вони, так проповідуємо, і так ви увірували. 12 Коли ж про Христа проповідується ся, що Він з мертвих устав, то як се деякі між вами кажуть, що нема воскресення мертвих? 13 Коли ж

воскресення мертвих нема, то Й Христос не воскрес; 14 коли ж Христос не воскрес, то марна проповідь наша, марна ж і віра ваша. 15 І ми являємося кривими съвідками Божими, бо съвідували про Бога; що воскресив Христа, котрого не воскресив, - коли мертві не встають. 16 Бо коли мертві не встають, то Й Христос не встав. 17 А коли Христос не встав, то марна віра ваша: ви ще в гріехах ваших 18 Тоді Й померші в Христі погибли. 19 Коли тільки в съому житті вповаємо на Христа, то окаянніші (нешчасливіші) ми всіх людей. 20 Тепер же Христос устав з мертвих; первістком між мертвими став ся. 21 Яко ж бо через чоловіка (прийшла) смерть, так через чоловіка Й воскресенне з мертвих. 22 Як бо в Адамі всі вмирають, так і в Христі всі оживають. 23 Кожен своїм порядком: Первісток Христос, а потім Христові у приході Його. 24 Тоді (прийде) конець, як передасть царство Богу Й Отцеві, як зруйнє всяке старшинуваннє і всяку владу і силу. 25 Мусить бо Він царювати, доки положить усіх ворогів під ноги Його. 26 Останній ворог зруйнуеться - смерть. 27 Усе бо впокорив під ноги Його. Коли ж рече, що все впокорено, то явно, що окрім Того, хто покорив Йому все. 28 Коли ж упокорить ся Йому все, тоді і сам Син упокорить ся Тому, хто впокорив Йому все, щоб Бог був усе у всьому. 29 Ато що робити муть ті, хто хрестить ся ради мертвих, коли зовсім мертві не встають? чого ж і хрестяться ради мертвих? 30 Чого ж і ми небезпечимось всякого часу? 31 Що-дня вмираю; так (по правді нехай буде) мені ваша похвала, що маю в Христі Ісусі, Господі нашому. 32 Коли б я чоловічим робом боров ся з зъвірями в Єфесі, то яка мені користь, коли мертві не встають? Нуго їсти й пити, бо завтра помремо. 33 Не обманайте себе: ледачі бесіди псують добре звичаї. 34 Протверзійтесь ся праведно та не грішить; бо деякі не знають Бога. На сором вам глаголю. 35 Та хто-небудь скаже: Як у стануть мертві? і в якому тілі прийдуть? 36 Безумний! що ти сієш, не оживе, коли не вмре. 37 І що сієш, не тіло будуче сієш, а голе зерно, як лучить ся, пшеничне, або яке інше. 38 Бог же дає Йому тіло, яке схоче, і кожному насінню своє тіло. 39 Не кожне тіло таке саме тіло; тільки інше тіло в людей, інше тіло в скотини, інше у риб, інше ж у птаства. 40 (Есть) і тіла небесні й тіла земні, та інша слава небесних, а інша земних. 41 Інша слава сонця, а інша слава місяця, і інша слава зір; зоря бо від зорі відрізняється славою. 42 Так і воскресенне мертвих. Сієть ся у зотлінні, устає у нетлінні. 43 Сієть ся в безчестю, устає в славі; сієть ся в немочі, устає в силі. 44 Сієть ся тіло душевне, устає тіло духовне; есть тіло душевне і есть тіло духовне. 45 Так і написано: Став ся перший чоловік Адам душою живою, а останній Адам духом животворящим. 46 Тільки перш не духовне (було), а душевне, духовне ж потім. 47 Первій чоловік із землі земний; другий чоловік Господь з неба. 48 Який земний, так і земні; і який небесний, так і небесні. 49 І яко ж носили ми образ земного, так носити мем і образ небесного. 50 Се ж глаголю, братте, що тіло і кров царства Божого наслідити не може; і зотліннє незотління не наслідить. 51 Ось тайну вам глаголю: Всі ні впокоїмось, всі ж перемінімось. 52 У хвилину, у миг ока, за останньою трубою - бо затрубить,

і мертві повстають нетлінними, і ми попереміняємось. 53 Треба бо тлінному съому одягнутись у нетлінне, і смертному съому одягнутись у безсмертне. 54 Як же тлінне се одягнеть ся в нетлінне і смертне се одягнеть ся в безсмертне, тоді станеть ся написане слово: Пожерта смерть побідою. 55 Де в тебе, смерте, жоло? де в тебе, пекло, побіда? (Hadēs g86) 56 Жоло ж смерти - гріх, а сила гріха - закон. 57 Богу ж яка, що дав нам побіду через Господа нашого Ісуса Христа. 58 Тимже, братте мое любе, бувайте тверді, стійкі, надто збогачуючисі у ділі Господньому завсіди, знаючи що праця ваша не марна перед Господем.

16 Про милостиню ж для съвтих, як я розпорядив у церквах Галатийських, так і ви робіть. 2 Первого дня в тижні нехай кожен з вас у себе складає, скарбуєчи, як йому ведеть ся, щоб не тоді, як прийду, складку робити. 3 Як же прийду, то котрих ви ухвалите, тих пішлю з листами віднести дар ваш у Єрусалим. 4 Коли ж буде достойно, щоб і менійти, зо мною пійдути. 5 Прийду ж до вас, як Македонию перейду (Македонию бо проходжу). 6 У вас же може загаюсь, або й зазимую, щоб ви провели мене, куди я дійду. 7 Не хочу бо вас тепер переходом бачити; маю ж надію, якийсь час пробути в вас, коли Господь дозволить. 8 Пробуду ж у Єфесі до п'ятидесятниці. 9 Двері бо велиki й широкі відчинились мені, і багато (в мене) противників. 10 Як же прийде Тимотей, гледіть, щоб без страху був у вас; діло бо Господнє робить, яко ж і я. 11 То нехай ніхто ним не гордус, а випроводіть його з упокоєм, щоб прийшов до мене; жду бо його з браттєм. 12 Що ж до Аполоса брата, то вельми просив я його, щоб прийшов до вас з браттєм; та зовсім не було волї в него, щоб прийти тепер, прийде ж, як мати ме додінний час. 13 Пильнуйте, стійте в вірі, мужайтесь і утверджуйтесь. 14 Все вам нехай в любові дієсть ся. 15 Благаю ж вас, братте (ви знаєте семю Стефанову, що вона первоплід Ахайський, і що на служеннє съвтим oddали себе), 16 щоб і ви корились таким і кожному, хто помагає нам і працює. 17 Зрадів же я приходом Стефановим і Фортунатовим і Ахайковим; бо недостачу вашу вони сповнили. 18 Заспокоїли бо мій дух й ваш; пізнавайте ж оце таких. 19 Витаютъ вас Церкви Азийські. Витаютъ вас у Господі много Аквилы і Прискила з домашньою їх церквою. 20 Витаютъ вас усі брати. Витайте один одного цілуваннем съвтим. 21 Витаннє моєю рукою Павлововою. 22 Коли хто не любить Господа Ісуса Христа, нехай буде проклят, маран ата! 23 Благодать Господа Ісуса Христа з вами. 24 Любов моя з усіма вами у Христі Ісусі. Амінь.

2 до коринтян

1 Павел апостол Ісуса Христа, волею Божою, та Тимотей брат, церквам Божим у Коринті з усіма съвятими у всій Ахай: 2 Благодать вам і впокій од Бога Отця нашого Господа Ісуса Христа. 3 Благословен Бог і Отець Господа нашого Ісуса Христа, Отець милосердя і Бог всякої утіхи, 4 що втішає нас у всякому горю нашему, щоб змогли ми утішати тих, що у всякому горю, утішеннем, яким утішаємося самі від Бога. 5 Но яко ж намножуються страдання Христові в нас, так Христом намножується і утішеннє наше. 6 Чи то ж ми скорбимо, то для вашого втішення і спасення, котре звершується ся терпіннем тих мук, що й ми терпимо; чи то ми втішаємося, то для вашого утішення і спасення. 7 І впованнє наше тверде про вас, знаючи, що як спільніки ви страдання нашого, так і утішення. 8 Бо не хочемо, братте, щоб ви не відали про горе наше, що було нам в Азії, що над міру і над силу тяжко було нам, так що не мали вже надії й жити. 9 Та сами в собі присуд смерти мали, щоб не надіяти ся нам на себе, а на Бога, що підімав мертвих, 10 котрій з такої смерті збавив нас і збавляє, і на котрого вповаємо, що й ще збавляти ме, 11 за підмогою і вашої за нас молитви, щоб за те, що нам даровано стараннем многих, многі за нас і дякували. 12 Се бо хвала наша, съвідченне совісти нашої, що ми в простоті і чистоті Божій, не в мудrosti тілесній, а в благодаті Божій жили на съвіті, більше ж у вас. 13 Не інше бо пишеш вам, як або що читаєте, або розумієте; маю ж надію, що й до кінця зрозумієте, 14 як і зрозуміли нас від часті, що ми хвала вам; яко ж і ви нам у день Господа нашого Ісуса Христа. 15 І в сій певноті хотів був я прийти до вас перше, щоб і другу благодать мали, 16 а через вас пройти в Македонію, і знов з Македонії прийти до вас, а ви щоб провели мене в Юдею. 17 Сього бажаючи, хиба я легким розумом що робив? або що задумую, чи по тілу задумую, щоб було в мене то так - так, то, ні - ні. 18 Вірен же Бог, що слово наше до вас не було "так" і "ні". 19 Бо Син Божий Ісус Христос, вам вами проповідуваний, мною та Сильваном, та Тимофеем, не був "так" і "ні", а було у Йому "так". 20 Бо, скільки обітниць Божих, то (все) в Йому "так" і в Йому "амінь", на славу Божу через нас. 21 Той же, що утверджує нас із вами у Христа й намастив нас - Бог, 22 Він і запечатав нас, і дав задаток Духа в серцях наших. 23 Я ж съвідком Бога призываю на свою душу, що, щадивши вас, ще не прийшов в Коринт. 24 Не тому, що ми пануємо над вірою вашою: ні, ми помічники вашої радості, бо ви стоїте вірою.

2 Розсудив же я сам із собою се, щоб знов у смутку до вас не прийти. 2 Бо коли я завдаю смутку вам, то хто мене розвеселить, як не той, хто засмучений через мене. 3 І написав вам се, щоб, прийшовши не мав смутку від тих, котрими годилось би мені веселитись, певен будучи про всіх вас, що моя радість для всіх вас. 4 Бо з великого горя, і тути серця написав я вам з многими сълзіми, не щоб ви смуткували, а щоб пізнали любов, котрої в мене пребагато до вас. 5 Коли ж хто засмутив, не мене засмутив, а від часті

(щоб не отягчив я) і всіх вас. 6 Доволі такому сієї кари від многих. 7 Так що напротив лучше простіть і утіште, щоб надто великий сум не дожер такого. 8 Тим же благаю вас, обявіть любов до него. 9 На те бо й писав я, щоб мати доказ од вас, чи у всьому ви слухнія. 10 Кому ж ви прощаєте, тому й я; бо я, коли що кому простив, то ради вас перед лицем Христа, 11 щоб не подужав нас сатана; бо нам відомі задуми його. 12 Прийшовши ж у Троянду на благовісті Христове, як відчинено мені двері в Господі, 13 не мав я впокою в дусі моїм, не знайшовши Тита, брата моого; а, попрощавшись із ними, вийшов у Македонію. 14 Богу ж дяка, що завсіді дає нам побіду в Христі, і паохощі знання свого обявляє через нас у всякому місці. 15 Бо ми паохощі Христові Богу в і тих, що спасають ся, і в тих, що погибають: 16 одним ми паохощі смерті на смерть, а другим паохощі життя на акітте; та кого на се вистачить? 17 Не такі бо ми, як многі, що крамують словом Божим, а щиро, як од Бога, перед Богом, у Христі глаголемо.

3 Чи нам же починати внов самих себе поручати? або треба нам, як янішим, поручальних листів до вас, чи од вас поручальних (листів?). 2 Ви наше посланнє, написане в серцях наших, котре знають і читають усі люде. 3 (А й надто) ви явлені, що ви посланнє Христове через служеннє наше, написане не чернилом, а Духом Бога живого, не на камяних скрижалах, а на тілесних скрижалах серця. 4 Надію ж таку маємо через Христа до Бога, 5 бо ми не в силі самі від себе що думати, яко із себе; а сила наша від Бога, 6 котрій і дав нам силу бути слугами нового завіту, не букві, а духа; буква бо вбиває, а дух животворить. 7 Коли ж служеннє смерті, письмом вирізане на каміннях, було в славі, так що сини Ізраїлеві не могли дивитись на лиць Мойсейове задля слави лица його Минущої, 8 як же не більше служеннє духа буде в славі? 9 Бо коли служеннє осуду - слава, то геть більше служеннє правді багатше славою? 10 Бо й не прославилось прославлене в тій мірі, задля переважуючої слави. 11 Коли бо те, що минає, в славі, то багато більше в славі те, що пробуває. 12 Маючи оце таке впованнє, уживасямо велику волю, 13 а не яко ж Мойсей, що клав покривало на лиць свое, щоб сини Ізраїлеві не дивились на конець минущого. 14 Та осьліпились думки їх: бо аж до сього дня те ж покривало в читанню старого завіту зостається ся невідкрите, котре в Христі зникає. 15 Ні, аж до сього дня, коли читається ся Мойсей, покривало на серці їх лежить. 16 Як же обернуться до Господа, здіймається ся покривало. 17 Господь же Дух; де ж Господень Дух, там воля. 18 Ми ж усі відкритим лицем, поглядаючи як у дзеркало, на славу Господню, преобразуємося у той же образ від слави в славу, яко ж від Господнього Духа.

4 Тим же то, маючи се служеннє, яко же помилувані, не слабнемо, 2 а відреклисся тайного в безчестю, не ходячи в лукавстві, ані хитрюючи словом Божим, а явленнем правди поручаючи себе всякій совісти чоловічій перед Богом. 3 Коли ж і закрите благовісті наше, то у погибаючих есть закрите, 4 в котрих бог віку сього осьліпив думки їх, невірних, щоб не

засияло їм съвітло благовістя слави Христа, котрий єсть образ Бога. (aiōn g165) 5 Бо ми не себе самих проповідємо, а Христа Ісуса Господа, себе ж самих слугами вашими Ісуса ради. 6 Бо Бог, що звелів з темряви засяяти, той засьвітив у серцях наших на просвіченне розуміння слави Божої в лиці Ісус-Христовім. 7 Маємо ж скарб сей у глиняних посудах, щоб премнощество сили було від Бога, а не від нас. 8 У всьому горюємо, та не нарікаємо; тривожимось, та не теряемо надії, 9 гонять нас, та ми не покинуті; повалені ми, та не погублені; 10 всякого часу мертвість Господа Ісуса на тілі носимо, щоб і життє Ісу-сове в тілі нашому являлося, 11 Завсіди бо нас живих на смерть видають задля Ісуса, щоб і життє Ісусове являлось у смертному тілі нашому. 12 Тим же оце смерть в нас орудує, а життє в вас. 13 Мавши той же дух віри, по писаному: Я вірував, тим і глаголав, і ми віруємо, тим і глаголемо, 14 знаючи, що хто підняв Господа Ісуса, і нас через Ісуса підім'є і поставить з вами. 15 Все бо задля вас, щоб богата благодать через благодаренне многих намножувалась вга славу Божу. 16 Тим то не слабнемо; ні, хоч зовнішній наш чоловік млє, та нутряний обновляється ся день у день. 17 Бо теперішня легкота горя нашого надто над міру приготовлює нам вічну вагу слави, (aiōnios g166) 18 нам, що не дивимось на відоме, а на невідоме; що бо відоме, дочасне, що ж невідоме, вічне. (aiōprios g166)

5 Знаємо бо, як земний будинок тіла нашого розпадеться, ми будівлю від Бога маємо, будинок нерукотворний, вічний на небесах. (aiōnios g166) 2 Бо в сьому ми стогнемо, бажаючи одягтись домівкою нашою, що з неба, з коли б тільки нам, і одягнувшись нагими не явитись. 4 Бо, стогнемо отягчені, будучи в тілі сьому, з котрого не хочемо роздягтись, а одягнувшись, щоб смертне було пожерте життєм. 5 На се сотворив нас Бог, і дав нам задаток Духа. 6 Оце ж маймо духа всякого часу знаймо, що, домуючи в тілі, ми далеко від Господа: 7 (бо ходимо вірою, а не видіннem.) 8 Маймо ж духа й воліймо лучче бути далеко від тіла, а думувати у Господа. 9 Тим і силкуємося, чи то будучи дома, чи далеко від дому, бути Йому любими. 10 Всім бо нам треба явитись перед судищем Христовим, щоб прийняв кожен по тому, що заробив тілом, чи то добре, чи лихе. 11 Знаючи оце страх Господень, пересьвідчуємо людей: Богові ж явні ми, і вповаю, що й вашим совістям обявiliлись. 12 Не знов бо похваляемо себе перед вами, а даємо вам причину хвалитись нами, щоб мали що (відказувати) тим, що хвалять ся лицем, а не серцем. 13 Бо як ми не при собі, то (се) Богові; а як ми тверезимось (здержуємося), вам. 14 Бо любов Христова вимагає від нас, судячих так, що, коли один за всіх умер, тоді всі вмерли; 15 і (що) Він умер за всіх, щоб живі ніколи більш собі не жили, а Тому, хто за них умер і воскрес. 16 Тимже ми від нині нікого не знаємо по тілу; коли ж і знали по тілу Христа, то тепер більш не знаємо. 17 Тимже, коли хто в Христі, той нове сотворінne; старе минуло; ось стало все нове. 18 Усе ж від Бога, що примирив нас із собою через Ісуса Христа, і дав нам служенне примирення. 19 яко ж бо Бог був у Христі, примиряючи съвіт із собою, не полічуючи їм провин їх, і положив у нас слово примирення. 20 Замість

Христа оце ми посли, і наче Бог благає (vas) через нас; ми просимо вас замість Христа: примиріть ся з Богом. 21 Бо Він Того, хто не знав гріха, за нас гріхом зробив, щоб ми були праведностю Божою в Йому.

6 Помагаючи ж (Йому), благаємо вас, щоб ви марно благодать Божу не приймали. 2 (Бо глаголе: Приятного часу вислухав я тебе, і в день спасення поміг тобі. Ось тепер пора приятна, ось тепер день спасення.) 3 Ніякого ні в чому не даємо споткання, щоб не було ганене служеннe, 4 а у всьому показуючи себе яко слуг Божих: у великому терпінню, в горю, в нуджах, в тіснотах, 5 в ранах, в темницях, в буках, у працях, у недосипаннях, у постах, 6 в чистоті, в знанні, в довготерпінню, в добрості, в съвітом Дусі, в любові нелицемірній, 7 в словах правди, в силі Божій, із збрosoю праведності в правій і лівій, 8 словою і безчестем, ганьбою і хвалою; яко дуросъві, та правдиві; 9 яко незнані, та познані; яко вмираючі, і ось ми живі; яко карані, та не повбивані; 10 яко сумні, а завсіди веселі, яко вбогі, многих же збогачуючі; яко нічого немаючі, а все держучі. 11 Уста наши відкрились до вас, Коринтяне, - серця, наші розпросторились. 12 Не стіснені ви в нас, а тіснитесь в утробах ваших. 13 Такою ж нагородою (кажу вам, як дітям) розпросторітесь і ви. 14 Не ходіть у жадному ярмі з невірними, яке бо товаришує праведності і беззаконня, і яка спільність съвіта з темрявою? 15 Яка ж згода в Христа з Велиялом? або яка часть вірному з невірним? 16 І яка згода церкви Божої з ідолською? бо ви церква Бога живого, яко ж рече Бог: вселю ся в них, і ходити му; і буду ім Бог, а вони будуть мені люде. 17 Тимже вийдіть із між них, і відлучітесь ся, глаголе Господь, і до нечистого не приторкайтесь; і я прийму вас, 18 і буду вам за отця, а ви будете мені за синів і дочок, глаголе Господь Вседержитель.

7 Мавши оце сї обітування, любі (мої), очищујмо себе від усякої нечистії тіла і духа, звершуючи съвіть у страсі Божому. 2 Зрозумійте нас: ми нікого не скривили, никого не зопсували, ні з кого не здириали. 3 Не на осуд глаголю; бо попереду сказав я, що в серцях наших ви (такі), щоб умирati з вами і жити. 4 Велика съміlostь моя до вас, велика похвала мені за вас; сповнив ся я утіхою; надто багатий я радощами у всякому горю нашему. 5 Бо, й як прийшли ми в Македонію, ніякого влокою не мало тіло наше, у всьому бідуючи: остерони боротьби, в середині страхов. 6 Та Бог, що втішає смиренних, утішив нас приходом Титовим, 7 не тільки ж приходом його, та й утішеннem, котрим утішив ся про вас, оповідуючи даше бажаннe, ваше риданнe, вашу прихильність до мене, так що я велими зрадував ся. 8 Бо хоч я й засмутив вас посланнem, не каюсь, хоч і каяв ся; бачу бо, що те посланнe, хоч і на час, засмутило вас. 9 Тепер Я радуюсь, не тому, що ви засмутились були, а тому, що смуткували на покаяннe, засмутились бо ви по Бозі, щоб ні в чому не було вам шкоди від нас. 10 Бо смуток по Бозі нерозкязане покаянне на спасенне робить, смуток же съвіта сього смерть робить. 11 Ось бо се same, що покували, яке велике зробило в вас дбаннe, а (яке) оправданнe, а

жаль, а страх, а бажаннє, а ревність, яке (відомщенне)! У всьому доказали ви, що чисті в сьому ділі. 12 А хоч і писав я вам, то не задля того, хто скривдив, і не задля того, хто скривдженій, а щоб явилось у вас дбаннє наше про вас, перед Богом. 13 Того ж як та втішились ми втішеннем вашим; а й надто більш зраділи радістю Титовою, що заспокоївся дух його від усіх вас. 14 Бо коли я хваливсь йому чим про вас, то не осоромився; а, як усе і по правді говорили ми вам, так і хвила наша перед Титом правдивою була. 15 Серце ж його ще більш до вас (прихиляється), загадуючи послух усіх вас, з яким страхом і трепетом прийняли його. 16 Радуюсь оце, що у всьому можу ввіритись вам.

8 Даємо ж вам знати, братте, про благодать Божу, дану церквам Македонським, 2 що у велику допусті горя наддостаток радощів їх, і до глибини убожество їх достаткувало багацтвом щирості їх. 3 Бо вони по силі - се я съвідкую - і над силу доброхітні. 4 З великим благаннем благали нас прийняти дар і товаришуваннє (спільність) в служенню съвятим. 5 І не, яко ж ми надіялися, а оддали себе перш Господеві, та й нам, волею Божою; 6 тим то ми вблагали Тита, щоб, яко ж перше почав, так і скінчив у вас благодать сю. 7 А ви, яко ж у всьому достаткуєте вірою, і словом, і знаннем, і всяким дбаннем, і любовю вашою до нас, щоб і в сій благодаті достаткували. 8 Не повеліваючи глаголю, а через дбаннє інших хочу допевнитись в щирості вашої любові. 9 Знаєте бо благодать Господа нашого Ісуса Христа, що задля вас з'убожів, бувши багатим, щоб ви убожеством Його забагатились. 10 І в сьому даю раду: се бо вам на користь, котрі не тільки робити, та й хотіти перш почали від торішнього літа. 11 Тепер же і кінчіть роботу, щоб яко ж була охота хотіти, так щоб і скінчили по спромозі. 12 Бо коли в кого в охота, то вона приятна по тому, як хто мав, а не по тому, як хто не мав. 13 (Нехай) бо не (буде) іншим одрада, а вам горе, а по рівноті: 14 в теперешній час ваш достаток про їх недостаток, щоб і їх достаток був про ваш недостаток, щоб була рівнота, 15 яко ж писано: хто (назбирав) багато, не надто мав, і хто мало, не мав недостатку. 16 Дякуємо ж Богові, що дав таке щире дбаннє про вас у серце Титу. 17 Бо благаннє таки прийняв, та й, бувши прихильнішим своєю охотою, вийшов до вас. 18 Послали ж ми з ним і брата, котрого похвала в евангелию по всіх церквах. 19 Не тільки ж се; а він і вибраний від церков товариш наш з сією благодаттю, що нею служимо на славу самого Господа й на одраду вашу. 20 Остерегаючись того, щоб хто не дорікав нам достатком сім, котрим ми служимо, 21 промишляючи про добре не тільки перед Богом, та й перед людьми. 22 Послали ж з ними брата нашого, про котрого ми допевнилися, що він у многому дуже пильний, тепер же він ще пильніший, у великий надії на вас. 23 Що до Тита, то він мій товариш і помічник про вас; що до братів наших, вони посланники церков, слава Христова. 24 Покажіть же доказ любові вашої і хвалення нашого вами перед ними й перед лицем церков.

9 Про служеннє ж съвятим злишне мені писати вам: 2 бо я знаю охоту вашу, котрою про вас хвались Македонянам, що Ахая приготовилась від торішнього літа, і ваша ревність захотила многих. 3 Післав же я братів, щоб похвала наша, що есть про вас, не зробилася марна в сьому случаї, щоб, яко ж казав я, ви були готові, 4 щоб, як прийдуть зо мною Македоняне та знайдуть вас неготових, ми (щоб не сказати ви) не осоромилися, сією смілостю хвальби. 5 Оце ж надумався я, що треба вблагати браттє, нехай попереду підуть до вас, і заздалегідь наготовлять сей дар ваш, про котрий наперед звіщено, що він готовий, так як дар, а не як здирство. 6 Оце ж: хто сіє скупо, скупо й жати ме; а хто сіє в дарах, в дарах і жати ме. 7 Кожен (давай), яко ж постановляє в серці, не з жалю або з примусу; веселого бо дателя любить Бог. 8 Силен же Бог всякою благодаттю збогатити вас, щоб у всьому всякого часу всякий достаток маючи, збагачувались ви всяким добрим ділом, 9 (яко ж писано: Розислав, дав убогим; праведність його пробував по вік. **аїён 9:16**) 10 Хто ж дає насіннє сіючому, подасті і хліб на їжу, і наможить насіннє ваше і зростить засіви праведності вашої), 11 щоб у всьому збагатились на всяку щирість, котра через нас робить подяку Богу. 12 Бо порядкуваннє служення сього не тільки словняє недостатки съвятих, а також достаткує многими подяками Богові. 13 Дозвавши служення сього, прославляють вони Бога за покірне визнаваннє ваше благовістя Христового, і за щирість общення з ними і з усіма, 14 і моляться за вас, прихильючись до вас задля превеликої благодаті Божої в вас. 15 Дяка ж Богові за невимовний дар Його.

10 Сам же я Павел благаю вас лагідностю і тихостю Христовою, а що в вічі смиренний між вами, а, не будучи між вами, смиливий проти вас; 2 благаю ж, щоб, бувши між вами, не бути смиливим з тією певнотою, якою думаю осмілитись проти деяких, що думають про нас, ніби ми ходимо по тілу. 3 Bo ходячи в тілі, не по тілу воюємо: 4 (бо зброя воювання нашого не тілесна, а сильна Богом на зруйнованнє твердинь,) 5 руйнуючи видумки і всяку висоту, що встає проти знання Божого, і займаючи в полон усякий розум на послух Христу, 6 і будучи на поготові помститись над усяким непослушом, як сповнити ся ваш послух. 7 Хиба ви на лиці дивитесь? Коли хто певен у собі, що він Христів, нехай знов по собі думас так, Що, як він Христів, так і ми Христові. 8 Bo коли б я ще більш хвалився властю нашою, що дав нам Господь на збудуваннє, а не на зруйнуваннє ваше, то не осоромив ся б 9 (Та) щоб не здаватись, наче б лякав вас посланнями, - 10 бо послання (Його) скажуть, важкі і кріпкі, а присутність тіла немочна і слово мизерне, - 11 такий нехай се знає, що які ми словом у посланнях, не бувши (між вами), такі ми й ділом, бувши (між вами). 12 Bo не съмімо прилічувати або рівняти себе до деяких, що самі себе хвалять; ті, що самі в собі себе мірють і порівнюють самих себе, не розуміють. 13 Ми ж не без міри хвалити мемось, а по мірі мірила, що відмірив нам Бог, міру, щоб досягти і до вас. 14 Ми бо не так, як би не досягнувши вас, над міру простираємось; бо аж і до вас досягли благовістом

Христовим. 15 Не без міри хвалимось чужою працею, маючи надію, що, як виросте віра ваша, то звеличимось і ми по міру нашому надто, 16 щоб і дальше вас благовісчувати, і не хвалитись над тим, що чужим міром приготовлене. 17 Хто ж хвалить ся, нехай у Господі хвалить ся. 18 Бо не той певний, хто сам себе хвалить, а кого Господь похваляє.

11 Ой коли б ви трохи потерпіли мос безумство! а таки потерпите мене. 2 Бо я ревную про вас ревностю Божою; я бо заручив вас одному мужо-ві, щоб чистою дівою привести перед Христа. 3 З Бю ся ж, щоб, як змій Єву обманув лукавством своїм, так не попсувались думки ваши, (одвернувши) від простоти в Христі. 4 Бо коли ж хто, прийшовши, іншого Христа проповідує, котрого ми не проповідували, або духа іншого ви приймаєте, котрого не прийняли, або інше благовісте, котрого не одержали; то ви були б дуже терпливі. 5 Думаю бо, що я нічим не зоставсь позаду передніх апостолів. 6 Хоч бо я й неук словом, та не розумом; ні, ми знані у всьому між вами. 7 Або гріх я зробив, себе смиряючи, щоб ви пішли вгору, бо даром благовіste Боже проповідував вам? 8 Од інших церков брав я, приймаючи плату, на служенне вам; 9 і, прийшовши до вас, та й бувши в недостатку, не був я нікому важким; бо недостаток мій сповнили брати мої, що прийшли з Македонії; та й у всьому я хоронив себе, щоб не бути вам важким, і хоронити му. 10 (Як) істина Христова є в мені (так вірно), що похвала ся не загородить ся від мене в сторонах Ахайських. 11 Чого ж? хиба, що не люблю вас? Бог знає (те). 12 Що ж роблю, те й робити му, щоб відятти причину тим, що хочуть причини, щоб чим хвалитися, (у тому) показались як і ми. 13 Бо такі лжеапостоли, робітники лукаві, прикадають ся апостолами Христовими. 14 І не диво: сам бо сатана прикадається ся ангелом съвітлим. 15 Не велика ж річ, коли й слуги його прикадають ся слугами правди. Конець їх буде по ділам їх. 16 Знов глаголю: щоб ніхто не вважав мене за безумного; коли ж ні хоч яко безумного мене прийміть, щоб хоч трохи мені похвалитись. 17 А що глаголю, не глаголю по Господі, а мов би в безумстві, у сїй певноті похвали. 18 Яко ж бо многі хвалиять ся по тілу, то й я хвалити мусь. 19 Радо бо терпите безумних, розумними бувши. 20 Терпите бо, як хто підневолює вас, як хто жере (vas), як хто обдирає (vas), як хто величається ся, як ганбє вас у лиці. 21 Робом досади глаголю, так ніби ми знемоглис. Коли ж у чому хто осьмілюється ся (у безумстві глаголю), то й я осьмілююсь. 22 Вони Єvreї? І я. Вони Ізраїлітіяне? І я. Вони наасінне Авраамову? І я. 23 Христові слуги? (безумствуючи глаголю) я більше: В працях премного, в ранах без міри, у темницях пребагато, при смерти почасту. 24 Од Жидів пять раз по сорок без одного прийняв я. 25 Тричі киями бито мене, а один раз каменовано; тричі розбивав ся корабель, ніч і день пробув я в глибині; 26 у дорогах почасту, у бідах (на) воді, у бідах (од) розбійників, у бідах од земляків, у бідах од поган, у бідах у городі, у бідах у пустині, у бідах на морі, у бідах між лукавими братами; 27 у праці і в журбі, почасту в недосипанню, в голоді і жажді, в постах часто, в холоді й

наготі. 28 Опірч того, що осторонь, налягав на мене щоденна журба про всі церкви. 29 Хто знemогає, щоб і я не знemогав? Хто блазнить ся, щоб і я не горів? 30 Коли хвалитись треба, то хвалити мусь тим, що від немочі моєї. 31 Бог, Отець Господа нашого Ісуса Христа, будучи благословен на віки, знає, що я не обманю. (аіон 9:165) 32 У Дамаску царський намістник Аreta, стеріг город Дамашан, хотівши піймати мене; 33 і віконцем у коші спущено мене по стiнi, і втк я з рук його.

12 Не користь же мені хвалитись, та переду до видіння і одкриття Господнього. 2 Я знаю чоловіка в Христі перед чотирнадцятьма літами (чи в тілі, не знаю, чи без тіла, не знаю; Бог знає), підхопленого аж до третього неба. 3 I знаю такого чоловіка (чи в тілі, чи без тіла, не знаю; Бог знає), 4 що був підхоплений у рай, і чув він слова невимовні, що не можна чоловікові промовити. 5 Таким хвалити мусь; собою ж не хвалити мусь, а тільки немощами моїми. 6 Коли бо я схочу хвалитись, не буду безумний, бо говорити му правду; та вдержуясь, щоб хто мене не вважав над те, чим бачить мене або чує що від мене; 7 I, щоб превеликими відкриттями надто не величатались мені, дано мені колючку в тілі, ангела сатану, нехай бе мене в лиці, щоб не величався. 8 Про него тричі Господа благав я, щоб відступив від мене. 9 Та Він сказав мені: Доволі з тебе благодаті моєї, сила бо моя в немощі звершується ся. Найлюбіше ж оце лучче хвалитись мені немощами моїми, щоб вселилась у мене сила Христова. 10 Тим любо мені в немочах, докорах, нуждах, гоненнях, тiснотах за Христа, коди бо я немочний, тоді я сильний. 11 Я зробивсь безумним хвалиячись; ви мене примусили; бо треба, щоб я був хвалений од вас; нічим бо я не гірший од найперших апостолів, хоч я й ніщо. 12 Справді ознаки апостола стались між вами у всякому терпінню, в ознаках, чудесах і силах. 13 Шо бо есть, чим вас упосліджено перед іншими церквами? хиба тим, що я сам не був вам важким? Простіть мені сю кривду 14 Ось утрете готов я прийти до вас, і не буду важким вам, бо не шукаю вашого, а вас, бо не дітям треба для родителів скарбувати, а родителям для дітей 15 Мені ж найлюбіш буде втрачуватись і втрачувати себе за душі ваші; хоч вельми вас люблячи, я менше люблений вами 16 Нехай же буде так, що я не отягчив вас; та може, бувши хитрим, підступом обдирає вас? 17 Хиба кого посилив я до вас і через него покористувавсь од вас? 18 Ублагав я Тита, й разом з ним послав брата. Хиба покористувавсь чим од вас Тит? Чи не тим же духом ходили ми? не тими ж слідами? 19 Хиба думаете знов, що оправдуємося перед вами? Перед Богом у Христі глаголемо; усе ж, любі, на ваше збудуваннє. 20 Боюсь бо, щоб іноді прийшовши, не знайшов вас не такими, як хочу, і щоб ви не знайшли мене таким, якого не хочете, щоб іноді (не було) змагання, зависти, досад, сварок, пересудів, нашептів, пихи, безладу. 21 щоб, як прийду знов, не принизив мене Бог мій між вами, і щоб не оплакував многих, що перше згрішили, та я не покаялись у нечистоті, й блуді, й розпусті, що кoїли.

13 Се вже втрете йду до вас. При устах двох съвідків або трох стане кожне слово. **2** Наперед казав я вам і наперед кажу, мов би був перед вами вдруге, і тепер, не бувши між вами, пишу до тих, що перше згришли, і до всіх інших, що, як прийду знов, то не пощаджу: **3** бо ви шукаєте в мені доказу глаголочого в мені Христа, котрий до вас не немочний, а потужний в вас. **4** Бо хоч і розпято Його від немощі, та живий Він од сили Божої. Бо хоч і ми немочні с Йому, та жити memo з Ним од сили Божої в вас. **5** Самих себе розбираїте, чи ви в вірі; самих себе вивідайте. Чи то ж не знаєте себе самих, що Ісус Христос у вас есть? Хиба тільки, що ви недостойні. **6** Сподіваю ся ж, що зрозумієте, що ми не недостойні. **7** Молю ся ж Богу, щоб ви не зробили ніякого зла, не щоб ми хвалими явилися, а щоб ви добре зробили, а ми яко нехвальні були. **8** Нічого бо не можемо проти правди, а за правду. **9** Радуємось бо, коли ми немочні, ви ж сильні; про се ж і молимо ся на звершенне ваше. **10** Тим то й не бувши між вами, пишу, щоб бувши між вами не зробив без'ощадно по власті, котру дав мені Господь на збудованнє, а не на руйнованнє. **11** На останок, браттє; радуйте ся, звершуйтесь, утішайтесь, те ж саме думайте, мирно живіть, то й Бог любови й миру буде з вами. **12** Витайте один одного цілуваннєм съвятим. **13** Витають вас, усі съвяті. **14** Благодать Господа Ісуса Христа і любов Божа, і причастє съвятого Духа з усіма вами. Амінь.

До галатів

1 Павел апостол (не від людей і не через чоловіка, а через Ісуса Христа Й Бога Отця, що воскресив Його з мертвих), 2 і все братте, що зо мною, церквам Галацьким: з Благодатю вам і мир од Бога Отця і від Господа вашого Ісуса Христа, 4 що віддав себе за гріхи наші, щоб збавити нас від сього віку лукавого, по волі Бога Й Отця нашого, (aiōn g165) 5 котрому слава на віки вічні. Амінь. (aiōn g165) 6 Дивуюсь, що так скоро одвернулись від покликавшого вас благодаттю Христовою на друге благовістє. 7 Вони то не друге, та в такі, що вами колотять, і хочуть перевернути благовістє Христове. 8 Та, коли б і ми або ангел з неба проповідував вам більш того, що ми проповідували вам, нехай буде анатема. 9 Як перше рекли ми, так і тепер глаголю: коли хто благовіствує вам більш того, що ви прийняли, нехай буде анатема. 10 Бо чи людей я тепер впевняю (шукаю), чи Бога? чи людям шукаю вгодити? Бо коли б я ще людям угоджав, то не був би слугою Христовим. 11 Звіщаю ж вам, братте, що благовістє, благовіщено від мене, не єсть по чоловіку. 12 Ані бо від чоловіка не прийняв його, ані не навчивсь, а через одкрите Ісуса Христа. 13 Чували бо про життє мов колись у Жидівстві, що без міри гонив я церкву Божу, та руйнував її, 14 і передував я в Жидівстві перед многими ровесниками народу моого, будучи аж надто ревнителем отцівських моїх переказів. 15 Як же зводив Бог, що вибрав мене від утроби матери моєї, і покликав мене благодаттю свою, 16 відкрити в мені Сина свого, щоб я благовіствуваю Його між поганами, то зараз не радивсь я з тілом і кровю, 17 ані не вийшов у Єрусалим до тих, що були апостолами перш мене, а пішов у Аравію, та й знов вернувсь у Дамаск. 18 Потім через три роки пішов я в Єрусалим, щоб побачитись із Петром, і пробув у нього пятнадцять день. 19 Інших же апостолів я не видів, тільки Якова, брата Господнього. 20 Шо ж пишу до вас, ось вам перед Богом, що не обманую. 21 Потім ходив я в сторони Сирські і Киликійські, 22 був же незнаний лицем церквам Жидівським у Христі, 23 а тільки чували, що гонивший нас колись тепер благовіствує віру, що колись руйнував, 24 і прославляли у мені Бога.

2 Потім, по чотирнадцяті літах, пішов я знов у Єрусалим із Варнавою, взявши з собою Й Тита. 2 А пішов я по відкритю, і предложив їм благовістє, котре проповідую між поганами, тільки па самоті, значнішим, чи не марно я ходжу або ходив. 3 Та Й Тит, що був зо мною, не був, яко Грек, примушений обрізатись. 4 А лжеbrатам, що крадъкома ввійшли, щоб підглядіти волю нашу, що маємо в Христі Ісусі, щоб нас підневолити, 5 ми ані на годину не поступились, порюччись, щоб істина благовістя пробувала в вас 6 Від тих же, що здають ся чим бути (які вони колись були, мені байдуже: Бог не дивить ся на лиці чоловіка); ті (кажу), що здають ся чим бути), на мене нічого не наложили. 7 Ні, противно, зрозумівши, ще звірою мені благовістє необрізання, яко ж Петрові обрізання: 8 (хто бо допоміг Петрові до апостольства обрізання, допоміг і мені між

поганами;) 9 і пізнавши благодать, дану мені, Яков, та Кифа, та Йоан, що здавали ся стовпами, дали правиці мені та Варнаві на товарищуваннє, щоб ми вбогих памятали, про що Й я дав, щоб се чинити. 11 Як же прийшов Петр в Антиохію, устав я проти него в вічі, бо заслужив докору. 12 Перше бо нім прийшли деякі від Якова, він їв з поганами; як же прийшли, таївсь і відлучався, боячись тих, що були з обрізання. 13 Лицемірили з ним також і інші Жиди, так що Й Варнава зведений був лицемірством їх. 14 Та, як побачив я, що вони неправо ходять по євангельській істині, то я сказав Петрові перед усіма: коли ти, бувши Жидовином, живеш по-поганськи, а не по-жидівськи, то на що примушуєш поган жити по-жидівськи? 15 Ми по природі Жиди, а не грішники з поган; 16 та знаючи, що не оправдується чоловік ділами закону, а тільки вірою в Христа Ісуса, і ми увірували в Ісуса Христа, щоб справдитись вірою в Христа, а не ділами закону; бо не справдиться чоловік закону ніяке тіло. 17 Коли ж, шукаючи справдитись у Христі, і самі явились грішниками, то чи Христос не служитель гріху? Нехай не буде! 18 Бо коли я знов буду ю, що зруйнував, то переступником себе представляю. 19 Я бо через закон законові умер, щоб жити Богові. 20 Я рознятій з Христом; живу ж уже не я, а живе Христос у мені; а що живу тепер у тілі, то живу вірою в Сина Божого, що полюбив мене і видав себе за мене. 21 Не відкидаю благодаті Божої; коли бо через закон праведність, то Христос марно вмер.

3 Ой ви безумні Галати! хто вас очарував, щоб ви не корились правді, (ви) котрим перед очима наперед був прописаний Христос, рознятій між вами? 2 Про одно се хочу довідатись од вас: Чи ділами закону прийняли ви Духа, чи, слухаючи, проповіддю віри? 3 Чи такі ви незміслі, що почавши духом, звершуете тепер тілом? 4 Марно стільки ви терпіли? Коли б тільки марно! 5 Хто подає вам Духа і робить чудеса між вами, чи ділами закону, чи проповіддю віри? 6 Яко ж Авраам вірував у Бога, і полічену йому за праведність. 7 Знайте ж, що хто од віри, ті сини Авраамові. 8 I писаннє знаючи наперед, що Бог вірою оправдує поган, благовістило Авраамові: що в тобі благословляється всі народи. 9 Тимже хто од віри, ті благословені із вірним Авраамом. 10 Которі ж од діл закону, ті під клятвою; писано бо: Проклят, хто не встоїть у всьому написаному в книзі закону, щоб робити те. 11 А що ніхто законом не оправдується ся перед Богом, се явно, бо праведний вірою жив буде. 12 Закон же не од віри, та котрой чоловік робити ме те, жити ме в тому. 13 Христос викупив нас од клятви закону, ставшись за нас клятвою, (писано бо: Проклят всяк, хто висить на дереві,) 14 щоб на поган благословенне Авраамове прийшло в Христі Ісусі, щоб обітуваннє Духа прийняли ми через віру. 15 Братте, по чоловічи глаголю; одначе чоловічого закону ствердженого ніхто не відкидав, ані додає до него. 16 Авраамові ж виречени обітування і насінню його. Не сказано: I насінням, яко про многі, а яко про одні: I насінню твоєму, що есть Христос. 17 Оце ж глаголю,

що завіту перше ствердженого від Бога про Христа, закон, що постав чотириста й трийцять літ потім, не нехте, так щоб обернути в ніщо обітуваннє. **18** Б о коли від закону насліддє, то вже не від обітування; Аврааму ж обітуваннем дарував Бог. **19** Що ж тоді закон? Задля переступів додано його, доки прийде насіннє, котрому обітувано; (і був він) уряджений через ангелів рукою посередника. **20** Посередник же не єсть (посередник) одного, а Бог один. **21** Т о хиба закон проти обітувань Божих? Нехай не буде! Б о коли б дано закон, що міг би оживляти, то справді від закону була б праведність. **22** Н і, зачинило писаннє усе під гріхом, щоб обітуваннє од віри Ісус-Христової дане було віруочим. **23** Перше ж приходу віри, під закономстережено нас зачинених на віру, що мала відкритись. **24** Т им же закон був нам учителем (щоб привести нас) до Христа, щоб вірою нам справдитись. **25** Як же прийшла віра, то вже ми не під учителем. **26** Усі бо ви сини Божі вірою в Ісуса Христа. **27** Скільки бо вас у Христа хрестилось, у Христа одягли ся. **28** Нема Жидовина, ні Грека; нема невільника, ні вільного; нема муже-ського полу, ні женського: усі бо ви одно, в Христі Ісусі. **29** Коди ж ви Христові, то ви насіннє Авраамове, і по обітуванню наслідники.

4 Глаголю ж: доки наслідник малоліток, доти не відрізняється від слуги, хоч він і пан усього, **2** а єсть під опікунами та домуздниками аж до нарoku отця. **3** Так же й ми, як були малолітками, були підневолені первотинами сьвіта. **4** Як же прийшла повня часу, послав Бог Сина свого, що родивсь від жени і був під законом, **5** щоб викупив тих, що під законом, щоб ми прийняли всиновленнє. **6** А що ви сини, то послав Бог Духа Сина свого в серця ваші, що покликує: Авва, Отче! **7** Тимже вже більш не невільник еси, а син; коли ж син, то й наслідник Божий через Христа. **8** Тільки ж тоді, не знаючи Бога, служили ви тим, що не по природі були богами. **9** Тепер же, знаючи Бога, більше ж будучи познані від Бога, як вертаєесь до немочних та мізерних первотин, котрим знов наново служити хочете? **10** Ви вважаєте на дні, місяці, пори й літа. **11** Боясь за вас, що може марно працювати коло вас. **12** Будьте, братте, благаю вас, як і я: бо й я (такий), як ви. Нічим ви мене не скривили. **13** Ви ж знаєте, що я у немоці тіла благовістив вам перше. **14** І не погордували ви спокусою, що була в тілі моїм, ані відопхнули, а я ангела Божого прийняли мене, як Христа Ісуса. **15** Яке ж то було блаженство ваше! Свідкую бо вам, що коли б можна, ви б тоді, вирвавши очі свої, oddали мені. **16** Т о чи вже став я ворогом вам, говорячи вам правду? **17** Ревнують про вас не добре, а хочуть відлучити вас, щоб ви про них ревнували. **18** Добре ж ревнувати всякого часу в добром, тай не тільки, як я приходжу до вас. **19** Діточки мої, (ви,) котрими знов муচусь (перед родинами), доки Христос з'образить ся у вас, **20** хотів би я бути у вас сьогодні і змінити голос мій, бо я в непевності про вас. **21** Скажіть мені, ви, що хочете бути під законом: хиба ви закону не слухаєте? **22** Писано бо, що Авраам мав два сини, одного від невільниці, а одного вільної. **23** Та що був од невільниці, родивсь по тілу, а що од

вільної, по обітниці. **24** Се ж иносказаннє; се бо два завіти: один з гори Сина, що родить у неволю, котра єсть Агара. **25** Б о Агара, се Синай, гора в Аравії, прикладається ся ж до теперішнього Єрусалиму, і служить з дітьми своїми. **26** А вишній Єрусалим вільний; він мати всім нам. **27** Писано бо: Звеселись, неплідна, що не роджаєш; гуляй та покликуй, ти, що не мучилася; бо в одинокої багато дітей, більш ніж у тієї, що має чоловіка. **28** Ми ж, братте, по Ісааку діти обітування. **29** Та, як тоді, хто родивсь по тілу, гонив того, хто по духу, так і тепер. **30** Тільки ж бо що глаголе писаннє? Вижени невільницю й сина її, не має бо наслідувати син невільниці з сином вільної. **31** Оце ж, братте, ми не діти невільниці, а вільної.

5 У волі ж оце, котрою Христос визволив нас, стйті, і під ярмо неволі знов не піддавайтесь. **2** Ось я Павел глаголю вам, що коли ви обрізуетесь, Христос вам нічого не поможе. **3** Свідкую ж знов кожному чоловіку обрізаному, що винен увесь закон чинити. **4** Обернувшись ви в ніщо (одйшовши) від Христа; (ви,) що оправдуєтесь законом, од благодаті відпали. **5** Ми бо духом од віри надії праведності ждемо. **6** Б о в Христі Ісусі ні обрізане нічого не може, ні необрізане, а віра, любовю сильна. **7** Ви бігли добре. Хто заборонив вам коритись правді? **8** Сей перекір не від того (приходить), хто покликав вас. **9** Трошкі квасу все місиво квасить. **10** Покладаюсь на вас у Господі, що не думати мете нічого іншого, а хто колотить вами, понесе свій осуд, хто б він ні був. **11** Я ж, братте, коли ще проповідую обрізаннє, то чого ще гонять мене? Тоді обернеться в ніщо поблазнь хреста. **12** Ой коли б відсічено тих, що колотять вами! **13** Ви бо, братте, покликані на волю; тільки щоб воля ваша не була причиною (до гріха) тілу; а любовю служіть один одному. **14** Увесь бо закон в одному слові сповняється: Любі близького твого, як себе самого. **15** Коли ж ви гризете й заїдаєте один одного, то гледіть, щоб не були пожерті один від одного. **16** Глаголю ж: Духом ходіть, і хотіння тілесного не звершуйте. **17** Б о тіло бажає (того що) проти духа, а дух, (що) проти тіла; се ж одно другому противиться, щоб не, що хочете, те робили. **18** Коли ж водитеся духом, то ви не під законом. **19** Явні ж діла тілесні; оце вони: перелюб, блуд, нечистота, розпуст, **20** ідолослужженнє, чаруваннє, ворогуваннє, свари, ненависть, гнів, суперечки, незгода, ересі, **21** зависть, убийство, пянство, бенкети й таке інше. Се наперед глаголю вам, яко ж і наперед глаголав, що хто таке робить, ті царства Божого не наслідять. **22** А овоць духа: любов, радощі, мир, довготерпіннє, добрість, милосердє, віра, **23** тихість, вдержаність. На таких нема закону. **24** А котрі Христові, ті розняли тіло з страстями і хотіннем. **25** Коли духом живемо, духом і ходімо. **26** Не буваймо марнославні, один одного роздражнюючи і один одному завидуючи.

6 Братте, хоч і впаде чоловік у яке прогрішеннє, ви, духовні, направляйте такого духом тихості, доглядаючи себе, що, б і тобі не бути спокушеним. **2** Один одного тягарі носять, і так сповняйте закон Христів. **3** Коли бо хто думає, що він

що єсть, бувши нічим, сам себе обманює. 4 Діло ж своє
нехай випробовує кожен, тоді хвалу в собі мати ме, а не в
іншому. 5 Кожен бо свій тягар нести ме. 6 Нехай же длить
ся той, хто участь ся слова, з тим, хто навчає всього доброго.
7 Не обманюйте себе: З Бога насьміятись не можна, що
бо чоловік сіє, те й жати ме. 8 Бо хто сіє тілу своему, од
тіла жати ме зотлінне; а хто сіє духу, од. духа пожне житте
вічне. (αἰδπιος §166) 9 Добре ж роблячи, не вниваймо, свого
бо часу свое жати мем, не ослабіваючи. 10 Тим же оце, доки
час маємо, робімо добро всім, а найбільш товаришам по
вірі, 11 Бачите, який великий лист написав я вам своею
руковою. 12 Которі хочуть хвалитись по тілу, ті примушують
vas обрізуватись, тільки щоб за хрест Христів гонимим їм не
бути. 13 Bo і ті, що обрізались, і самі закону не додержують,
а хочуть, щоб ви обрізувались, аби в вашому тілі хвалитись.
14 Мене ж не доведи (Боже) хвалитись (чим небудь) тільки
хрестом Господа нашого Ісуса Христа, котрим мені съвіт
розпято, а я съвітові. 15 У Христі бо Ісусії ні обрізаннє нічого
не важе, нії необрізаннє, а нове створіннє. 16 I котрі по
правилу съому живуть, мир на них і милость і на Ізраїлі
Божому. 17 На останок, нехай ніхто не завдає мені журби;
бо я рани Господа Ісуса на тілі моїм ношу. 18 Благодать
Господа нашого Ісуса Христа з духом вашим, братте. Амінь.

До ефесян

1 Павел, апостол Ісуса Христа волею Божою, до съвятим у Ефесі і до вірних у Христі Ісусі: 2 Благодать вам і мир од Бога Отця нашого і Господа Ісуса Христа. з Благословен Бог і Отець Господа нашого Ісуса Христа, що благословив нас усяким благословеннем духовним на небесах у Христі, 4 яко ж вибрах нас у Йому перед оснуваннем съвіта, щоб бути нам съвятим і непорочним перед Ним у любові, 5 наперед призначивши нас на всиновленнє собі через Ісуса Христа, по благоволенню хотіння свого, 6 на похвалу славної благодаті своєї, котрою обдарував нас в своїм Улюбленим, 7 в котрому маємо збавленнє кровю Його й оставленнє гріхів по баґацту благодаті Його, 8 котру наможив нам у всякий премудрості і розумі, 9 обявивши нам тайну волі своєї по благоволенню своєму, котру перше постановив у собі, 10 щоб у порядкуванню сповнення времен зібрати все в Христі, те, що на небесах, і те, що на землї, 11 у тому, в котрому й ми наслідниками зробилися, бувши наперед призначені по задуму Того, хто чинить усе по раді волі своєї, 12 щоб ми, котрі перше вповали на Христа, були на хваленнє слави Його; 13 і в котрому й ви (впевнились), почувши слово правди, благовістє спасення вашого, і в котрого увірували, ви запечатані Духом обітування съвятим, 14 котрий єсть задаток насліддя нашого на викуп придбаного, в похвалу слави Його. 15 Того й я, чувши про вашу віру в Господа Ісуса і любов до всіх съвятих, 16 не перестаю дякувати за вас, роблячи спомин про вас у молитвах моїх, 17 щоб Бог Господа нашого Ісуса Христа, Отець слави, дав вам духа премудрості й відкриття на познаннє Його, 18 просвічени очі серця вашого, щоб зрозуміли ви, що за вповненне поклику Його, і що за баґацтво славного насліддя Його в съвятих, 19 і що за безмірне величче сили Його в нас, котрі вируємо, по дійству превеликої потуги Його, 20 котру вдіяв у Христі, воскресивши Його з мертвих і посадивши по правиці в себе на небесах, 21 вище всякого начальства, і власти, і сили, і панування, і всякого імені, названого не тільки в съому віку, та й у будучому, (aiōn g165) 22 і все покорив під ноги Його, і дав Його яко голову над усім у церкві, 23 котра єсть тіло Його, повня Того, хто сповняв все у всьому.

2 I вас (оживив), що були мертві провинами й гріхами вашими, 2 в котрих колись ходили по віку съвіта цього, робом князя власти воздушної, духа, що тепер орудує в синах перекору, (aiōn g165) 3 між котрими й ми всі жили колись у хотінні тіла нашого, чинивши волю тіла й думок, і були по природі дітьми гніва, як і інші. 4 Бог же, багатий на милость, по превеликій любові своїй, котрою полюбив нас, 5 і нас, мертвих провинами, оживив укупі з Христом (благодатю ви спасені), 6 і воскресив з Ним, і дав нам сидіти вкупі на небесних (місцях) у Христі Ісусі, 7 щоб показав у віках грядущих безмірне баґацтво благодаті своєї благости до нас через Ісуса Христа. (aiōn g165) 8 Благодатю бо ви спасені через віру; і се не од вас: се Божий дар; 9 не від діл, щоб ніхто не хвалив ся. 10 Його бо ми твориво, сотворені в

Христі Ісусі на добрі діла, котрі наперед призначив Бог, щоб ми в них ходили. 11 Тим же споминайте, що ви (були) колись погане в тілі, звані необрізаннем від рекомого обрізання у плоті, рукотвореного; 12 що були ви того часу без Христа, відчужені від громади ізраїлевої і чужі завітові обітування, не маючи надії і безбожні в съвіті. 13 Тепер же в Христі Ісусі ви, що були колись далеко, стали близькі кровю Христовою. 14 Він бо мир наш, що зробив з обох одно, і розвалив середню перегородню стіну; 15 вражду тілом своїм, закон заповідей науково обернув у ніщо, щоб з двох зробити собою одного нового чоловіка, роблячи мир, 16 і примирити з Богом обох ув одному тілі хрестом, убивши ворогуваннє на ньому; 17 і прийшовши благовістив мир вам, далеким і близьким, 18 тим що через Його маємо приступ обое в одному Дусі до Отця. 19 Тим-же оце вже ви більш не чужі і захожі, а товариші съвятим і домашні Богі; 20 збудовані на підвалиш апостолів і пророків, а угловий (камінь) сам Ісус Христос; 21 на котрому вся будівля, докупи споєна, росте в церкву съвіту в Господі. 22 На Ньому ви вбудовуєтесь на оселю Божу Духом.

3 Того ради й я, Павел, - вязник Ісус-Христів за вас поган. 2 Коли ви чували про служеннє благодаті Божої, даної мені між вами, з що одкриттем обявилась мені тайна (яко ж перше я написав коротко, 4 з того можете, читаючи, зрозуміти розум мій у тайні Христовій), 5 котра в інших родах не обявилась синам чоловічим, яко ж тепер одкрилась съвятим Його апостолам і пророкам Духом, 6 що погане також наслідники, однотілесники і спільники обітування Його в Христі через благодаті, 7 котрому став я служителем по дару благодаті Божої, даної мені по дійству сили Його. 8 Мені, меньшому всіх съвятих, дана ся благодать, благовістити між поганами про недосліджене баґацтво Христове, 9 і з'ясувати всім, що се за спільність тайни, закритої од віків у Бозі, що створив усе Ісусом Христом, (aiōn g165) 10 щоб обявилась тепер князівствам і силам на небесах через церкву усяка премудрість Божа, 11 по вічному постановленню, котре зробив у Христі Ісусі, Господі нашому, (aiōn g165) 12 в котрому маємо съмливість і приступ у надії через віру Його. 13 Тимже благаю вас не смутитись горем моїм про вас, котре єсть слава ваша. 14 Того ж то приклоняю коліна мої перед Отцем Господа нашого Ісуса Христа, 15 від котрого всяке отцівство на небесах і на землі звать ся, 16 щоб дав вам по баґацту слави своєї утвердитись силою через Духа Його у нутряному чоловіку, 17 щоб Христос вселив ся вірою в серця ваші, щоб ви, закоренившись і оснувавшись у любові, 18 могли зрозуміти з усіма съвятими, що таке ширина, і довжина, і глибина, і висота, 19 і зрозуміти любов Христову, що перевищує (всякий) розум, щоб сповнились усякою повнею Божою. 20 Тому ж, хто може зробити геть більш над усе, чого просимо або думаємо, по силі, що дійствує в вас. 21 Тому слава в церкви в Христі Ісусі по всі роди на віki вічні. Амінь. (aiōn g165)

4 Благаю ж оце вас я, вязник у Господі, ходити достойно поклику, яким вас покликано, 2 з усякою смирнотою і тихостю, з довготерпівистою, терплячи один одного в

любою, з стараючись держати єдиненне духа в мирному союзі. 4 Одно тіло й один дух, яко ж і покликані в одній надії вашого покликання; 5 один Господь, одна віра, одно хрещене, 6 один Бог і Отець усіх, що над усіма й через усіх і в усіх вас. 7 Кожному ж з нас дана благодать по мірі даровання Христового. 8 Тимже глаголе: Зйшовши на висоту, полонив еси полонь, і дав дари людям. 9 (А те [слово] зйшов, що ж воно [значить], коли не те, що перш зйшов у найнищі сторони землі? 10 Хто зйшов додолу, се Той, що й зйшов вище всіх небес, щоб сповнити все.) 11 Він настановив інших апостолами, а інших пророками, а інших благовістниками, а інших пастирями та учителями, 12 на звершенне съвятих, на діло служення, на збудуваннє тіла Христового, 13 доки дійдемо всі до з'єднення віри і познання Сина Божого, до чоловіка звершеного, до міри зросту сповнення Христового, 14 щоб більш не бути малолітками, хвилюючись і кидаючись від усякого вітру науки, в омані людській, у лукавстві до підступного заблуду, 15 а ходячи поправді в любові помножаймо все в Того, котрий єсть голова, Христос, 16 котрого все тіло зложене і звязано всякою увяззю спромоги по дійству, (яке є) в мірі кожної части, робить зрост тіла на збудуваннє самого себе в любові. 17 Се ж оце глаголю і съвідкую в Господі, щоб вам більш не ходити, яко ж і інші погане ходять у сусіті ума свого, 18 оморочені мислями, відчужені від життя Божого через невідомство, що есть в них, через окаменінне сердець їх. 19 Вони, зробившись безчутственними, oddали себе розпусту, щоб робити всяку нечистоту в зажерливості. 20 Ви ж не так познали Христа: 21 коли ж бо чули Його і в Іому навились, що истина в Ісусі, 22 щоб відложити вам по першому життю давнього чоловіка, що тліє в похотях лукавих, 23 а обновлятись духом ума вашого, 24 та й одягнутись у нового чоловіка, створеного по Богу в праведності і съвятости правди. 25 Тим-же, відкинувшись від, говорить правду кожен до ближнього свого; бо ми один одному члені. 26 Гнівайтесь та й не грішіть: нехай сонце не зайде у гніві вашому. 27 Ані давайте місця дияволу. 28 Хто крав, більш не крадь, а лучче працюй, роблячи руками своїми добре, щоб мав що подати тому, хто в нужді. 29 Всяке гниле слово нехай не виходить з уст ваших, а тільки таке, що годить ся на збудуваннє віри, щоб подало благодать тим, хто чує. 30 І не засмучуйте духа съвятого Божого, котрим ви запечатані в день викупу. 31 Усяка гіркість, і гнів, і ярост, і крик, і лайка нехай зникне од вас із усім лихим. 32 Бувайте ж один до одного добрі, милосерні, прощаючи один одному, яко ж і Бог у Христі прости віам.

5 Оце ж будьте послідувателями Божими, як любі діти, 2 і ходіть у любові, яко ж і Христос улюбив нас і oddав себе за нас на жертву і на посвята Богу, у солодкі паоощі. 3 Блуд же і всяка нечистота або зажерливість нехай і не згадується між вами, як подобає съвятим, 4 ні безсором і дурні слова, або жарти і неподобне; а лучче дякуваннє. 5 Се бо знайте, що ні один блудник, або нечистий, або зажерливий, котрий єсть ідолослужитель, не має насліддя в царстві Христа і

Бога. 6 Нехай ніхто не зводить вас марними словами, бо за се приходить гнів Божий на синів непокірних. 7 Не бувайте ж спільниками їх. 8 Ви бо були колись тъмою, тепер же (ви) съвітло в Господі; ходіть же яко діта съвітла: 9 (бо овощ духа - у всякій добрості і праведності і правді,) 10 доповняючись, що есть угодне Богові. 11 І не приставайте до неплідних діл тъми, а лучче ж винуйте їх. 12 Що бо діється ся потай у них, соромно й казати. 13 Усе ж обвинувачене від съвітла виявляється ся; все бо виявлене есть съвітло. 14 Того ж то глаголе: Устань, сонний, і воскресни з мертвих, то й освітить тебе Христос. 15 Гледіть же, як би вам огляди о ходити, не яко немудрі, а яко мудрі, 16 викуплюючи час, бо дні лихі. 17 Тим-то не бувайте нерозумними, а розумійті, що есть Божа воля. 18 І не впивайтесь вином, бо в йому розпуст, а сповняйте себе Духом, 19 бесідуючи між собою псальмами, та гімнами, та піснями духовними, съпіваючи та виграючи в серцях ваших Господеві, 20 дякуючи всякого часу за все в ім'я Господа нашого Ісуса Христа Богові і Отцеві, 21 корючись один одному в страху Божім. 22 Жінки, коріться своїм чоловікам, як Господеві, 23 тим що чоловік голова жінки, як і Христос голова церкви, і Він спаситель тіла. 24 А як церква коріться Христу, так і жінки своїм чоловікам у всьому. 25 Чоловіки, любіть своїх жінок, як і Христос полюбив церкву, і себе видав за неї, 26 щоб освятити її, очистивши купіллю води у слові, 27 щоб поставити її перед собою славною церквою, що не мав скази або пороку або чого такого, а щоб була съвята і непорочна. 28 Так мусить чоловіки любити своїх жінок, як свої тіла; хто бо любить свою жінку, себе самого любить. 29 Ніхто бо ще: ніколи тіла свого не зневаидів, а годус, і грів Його, яко ж і Господь церкву; 30 тим що ми члени тіла Його, від тіла Його і від костей Його. 31 Того-то покине чоловік батька свого й матір, і пригорнемті ся до жінки своєї, і будуть у двох одно тіло. 32 Тайна се велика, я ж глаголю що до Христа і до церкви. 33 Тим то і ви по одному кожен свою жінку так нехай любить, як і себе, а жінка нехай боїться ся свого чоловіка.

6 Діти, слухайте, своїх родителів у Господі, се бо по правді. 2 Поважай батька твого і матір: се перва заповід із обітуваннем: з щоб добре тобі було і був ти довголітєн на землі. 4 І ви, батьки, не роздразнюйте дітей своїх, а зрошуите їх у науці і на-поминанню Господньому. 5 Слуги, слухайте панів по тілу з страхом і трепетом, у простоті серця вашого, яко ж і Христа, 6 не перед очима тільки служачі, яко чоловікоугодники, а яко слуги Христові, чинячи волю Божу од душі, 7 з охотою служачі, як Господу, а не як людям, 8 знаючи, що кожен, хто зробить що добре, прийме те від Господа, чи то невільник, чи вільний. 9 І ви, пани, робіть те ж саме їм, попускаючи їм грізбу, знаючи, що ї вам самим і їм есть Пан на небесах, і вважання на лиці нема в Него. 10 На останок, братте мое, кріпіть ся в Господі і в потузі сили Його. 11 Одягніть ся у всю зброю Божу, щоб змогли ви стояти проти хитроців дияволських. 12 Бо наша боротьба не з тілом і кровю, а з князівствами, і з властями і з миродержителями тьми віка сього, з піднебесними духами злоби. (aiōn g165)

13 Того-то прийміть усю зброю Божу, щоб змогли встояти в день лютий і, все зробивши, стояти. 14 Стійте ж оце, підперезавши поясниці ваші правдю і одягнувшись у броню праведності, 15 і обувши ноги в готовість благовістування миру, 16 над усе ж уявши щит віри, котрим вдолієте всі розпалені стріли лукавого вгасити; 17 і шолом спасення візьміть і меч. духовний, котрий есть слово Боже. 18 Всякою молитвою і благаннем молячись всякого часу духом і в съому пильнуйте в усякому терпінню і благанню за всіх съятих, 19 і за мене, щоб мені дано слово на відкривавше уст моїх, щоб съміливо обявляти тайну благовістя; 20 Його ж я й посел у кайданах, щоб у ньому був съміливий, яко же подобав мені глаголати. 21 А щоб і ви знали про мене, що я роблю, усе скаже вам Тихик, любий брат і вірний слуга в Господі, 22 котрого я й послав до вас, щоб ви знали про наші справи, і щоб він утішив серця ваші. 23 Мир браттю і любов з вірою від Бога Отця і Господа Ісуса Христа. 24 Благодать з усіма, хто любить. Господа нашого Ісуса Христа в незотлінню. Амінь.

До філіп'ян

1 Павел та Тимотей, слуги Ісуса Христа, до всіх съвятих у Христі Ісусі, що в Філипах, з епископами і дияконами: 2 Благодать вам і мир від Бога, Отця нашого, і Господа Ісуса Христа. 3 Дякую Богу моєму при всякому спомині про вас, 4 (завсіди в кожній молитві моїй за всіх вас з радощами молячись,) 5 за товарищуваннє ваше в благовісті від первого дня й досі, 6 впевнившись про те, що хто розпочав у вас добре діло, звершувати ме аж до дня Ісуса Христа. 7 Яко ж праведно єсть мені се думати про всіх вас, тим що маю вас у серці і у вязниці моїй і в обороні і в утвердженням благовістя, вас усіх, спільніків моїх благодаті. 8 Бог бо мені съвідок, я я люблю усіх вас по милості Ісус-Христовій. 9 І про се молюсь, щоб любов ваша ще більш та й більш достаткувала у розумі і у всякому чутті, 10 щоб допевнитись вам, що лучше, і щоб були чисті і непорушенні в день Христа, 11 словнені овощами праведності через Ісуса Христа на славу й хвалу Божу. 12 Хочу ж, щоб ви, братте, зрозуміли, що те, що сталось мені, більш на користь благовістя вийшло, 13 так що кайдани мої в Христі обявились у всьому судищі і по всіх інших (місцях), 14 і більше братів у Господі, упевнившись кайданами моїми, ще більш осмілились без страху глаголати слово. 15 Деякі з зависті та перекору, а інші з доброї волі проповідують Христа. 16 Інші з перекору проповідують Христа, не щиро, думаючи завдати горя кайданам моїм, 17 а другі з любови, знаючи, що я за оборону благовістя (в кайданах) лежу. 18 Що ж бо? тільки все таки, чи для виду, чи по правді, Христос проповідується ся; і я сим радуюсь і радувати мусь. 19 Знаю бо, що се обернеть ся на мое спасенне вашою молитвою і помічю Духа Ісус-Христового, 20 по дожиданню і надії моїй, що ні в чому не осоромлюсь, а з усією съміливостю, як завсіди, так і тепер звеличити ся Христос у тілі моїм, чи то життєм, чи то смертю. 21 Бо життє мені Христос, а смерть надбаннє. 22 Коли ж жити мені тілом, се мині овощ діла, то що й вибрести, не знаю. 23 Тісно бо мені від обох, маючи бажаннє розвязатись (із тілом), та з Христом бути; багато бо воно лучше. 24 А щоб пробувати в тілі, се нужніш ради вас. 25 І певно знаю, що зістанусь (у тілі) і пробувати му з усіма вами на вашу користь і радість віри, 26 щоб ваша похвала многої достаткувала в Христі Ісусі, як прийду знов до вас. 27 Тільки достойно благовістя Христового живіть, щоб, чи я прийду та побачу вас, чи то й не буду між вами, почув про вас, що стоїте в одному дусі, і однією душою боретесь за віру євангельську. 28 і не жахаючись ні в чому від противників; се ім явний знав погибелі, а вам спасення, і воно від Бога. 29 Бо вам дано, що до Христа, не тільки в Hero вірувати, та задля Hero й страждати, 30 маючи ту ж боротьбу, яку в мені видили, і тепер чусте про мене.

2 Коли ж оце (є) утішеннє в Христі, або яка одрада любови, коли (є) яка спільність духа, коли (є) яка милость і милосерде, 2 то словніть мою радість, щоб однаково думали, одну любов маючи, один дух і один розум. 3 Нічого (не роблячи) перекором або з марної слави; а смирним розумом

один одного вважаючи більшим себе. 4 Не про своє кожен, а також про другого (справи) кожен дбайте. 5 Так бо нехай думається ся у вас, як і в Христі Ісусі, 6 котрий, бувши в образі Божому, не вважав хижакством бути рівним Богу; 7 тільки ж умалив себе, прийнявши вид слуги, бувши в подобій чоловічому, 8 і здававшись видом, яко чоловік, принизив себе, бувши служняним аж до смерти, смерти ж хрестної. 9 Тимже і Бог Його високо возніс, і дав Йому імя, більше всякої імені, 10 щоб в ім'я Ісусове приклонилось усяке коліно, що на небі, і на землі, і під землею, 11 і щоб усякий язик визнавав, що Господь Ісус Христос у славу Бога Отця. 12 Тимже, любі мої, яко ж завсіди слухали ви мене, не тільки як се за мою побиту між вами, а й тепер ще більш за моїм непобитом, із страхом і трепетом про своє спасенне дбайте. 13 Бог бо се робить у вас, щоб і хотіти (вам) і робити по (Його) вподобі. 14 Усе робіть без нарекання і розбирання, 15 щоб ви були безвинними і чистими, дітьми Божими непорочними серед лукавого і розворотного роду, що між ними ви сияєте як съвітила в съвіті, 16 держачи (перед ними) слово життя, на похвалу мені в день Христів, що не дурно ходив я, ані дурно працював. 17 Та хоч і приносять мене в жертву і служеннє віри вашої, я (тим) радуюсь і веселюсь із усіма вами. 18 Тим же самим і ви радуйтесь і веселітесь зо мною. 19 Уповаю ж в Господі Ісусі незабаром послати до вас Тимотея, щоб і мені радіті душою, довідавшись про вас. 20 Нікого бо не маю рівного (йому) душою, щоб (так) щиро дбав про вас. 21 Усі бо свого шукають, а не Ісус-Христового. 22 Ви ж досьвід його знаєте; тим, що як батькові дитина, так він служив зо мною в благовісті. 23 Сього ж оце надіюсь послати зараз, скоро тільки довідаюсь, як воно буде зо мною. 24 Маю ж надію в Господі, що й сам скоро прийду. 25 Вважав же я потрібним послати до вас Єпафродита, брата й товариша моого в праці і боротьбі, а вашого посла й слугу в потребі моїй. 26 Яко ж бо жадав (бачити) всіх вас і тужив тим, що ви чули, що він нездужав. 27 Бо й нездужав мало що не до смерті, та Бог помилував його; не його ж тільки, та й мене, щоб не було мені смутку на смуток. 28 Оце я? скоріш; послав я його, щоб ви, побачивши його знов, зраділи, та й я менше мав смутку. 29 Прийміть же оце його в Господі з усякими радощами, і таких держіть у повазі, 30 тим що він за діло Христове був близько смерти, не дбаючи про своє життє, аби словнити недостаток служення вашого мені.

3 На останок, братте мое, радуйтесь у Господі. Те ж саме писати вам мені не противно, для вас же певно. 2 Остерегайтесь собак, остерегайтесь лихих робітників, остерегайтесь відрізання. 3 Ми бо обрізаннє, котрі духом Богу служимо, і хвалимось в Ісусі Христі, а не в тілі надіємось, 4 хоч і я маю також надію в тілі. Коли хто інший думає надіятьись у тілі, то я тим більш, - 5 обрізаний восьмого дня, з роду Ізраїлевого, з коліна Веняминового, Євеїн з Євеїв, по закону Фарисей, 6 по ревности гонив я церкву, по праведности законній непорочен. 7 Та що було мені надбаннєм, те вважав я за втрату ради Христа. 8 Так оце я все вважаю за втрату ради вищого розуміння Христа Ісуса, Господа мого, ради котрого я все втеряв, і вважаю все за

съмітте, аби придбати Христа, 9 та й явитись у Ньому, не маючи моєї праведності, що від закону, а (маючи) ту, що вірою Христовою (здобувасть ся), праведність від Бога увірі, 10 ізоб зрозуміти Його, і силу воскресення Його, і спільність мук Його, приподоблюючись смерти Його, 11 аби тільки достигнути до воскресення мертвих. 12 Не тим, щоб уже я достиг, або вже був звершений; гоню ж, чи не достигну того, за що і Христос Ісус достиг мене. 13 Браттє, я про себе не думаю, що я вже достиг; одно ж (роблю), забиваючи вже те що позаду, і сягаючи по те, що спереду. 14 біжу до мети по нагороду вишнього поклику Божого в Христі Ісусі. 15 Скільки оце (нас) звершених, се думаймо, і коли що інакше думаете, то й се Бог вам одкриє. 16 Тільки ж (те), до чого ми достигли, (єсть) одним правилом жити і те саме думати. 17 Приподоблюйтесь до мене, браттє, і вважайте, хто такходить, яко ж маєте за взір нас. 18 (Многі бо ходять, про котрих не раз говорив я вам, тепер же й плачуучи говорю, про ворогів хреста Христового, 19 котрим кінець - погибель, котрим Бог черево, а слава в соромі їх, котрі про земне думають.) 20 Наше бо життє єсть на небесах, звідкіля ждемо і Спасителя, Господа нашого Ісуса Христа, 21 котрий переобразить тіло смирення нашого, щоб було подобне тілу слави Його, по дійству, котрим зможе і покорити собі все.

4 Тим же, браттє моє любе й жадане, радосте і вінче мій, стійте так у Господі, любі. 2 Благаю Єводию, благаю і Синтихию, щоб однаково думали в Господі. 3 Благаю й тебе, щирій товаришу, помагай їм, що працювали в благовіствуванню зо мною, і з Кліментом, і з іншими помічниками моїми, котрих імення в книзі життя. 4 Радуйтеся завсіди в Господі, і знов кажу: радуйтеся. 5 Тихість вашу нехай зрозуміють усі люди. Господе близько. 6 Не журійт ся нічим, а у всьому молитвою і благаннем з подякою нехай обявляють ся прошення ваші перед Богом. 7 І мир Божий, що вище всякого розуму, нехай хоронить серця ваши і мислі ваши в Христі Ісусі. 8 На останок, браттє, що правдиве, що чесне, що праведне, що чисте, що любе, що хвалебне, коли (в чому) яка чеснота й коли (є) яка похвала, про се помишляйте. 9 Чого ви і навчились, і прийняли, й чували, й видали в мені, те чиніть, то Бог миру буде з вами. 10 Зрадів же я в Господі велими, що вже раз згадали дбати про мене; ви ж бо й дбали, та не мали догідного часу. 11 Не задля недостатку глаголю; я бо навчивсь, що маю, тим і вдовольнятись. 12 Умію і смирити ся, умію й достаткувати; усюди й у всьому навчивсь і насищати ся, й голодувати, й достаткувати й недостаток терпіти. 13 Все здолію в Христі, що мене покрепляє. 14 Однаке добре ви зробили, що приймаете участь у моєму горю. 15 Знаєте ж і ви, Филипяне, що в почині благовіствування, як вийшов я з Македонії, ні одна церква не пристала до мене що до давання й приймання, тільки ви одні. 16 Бо й в Солунь раз і вдруге прислали ви на мою потріб. 17 Не то щоб я шукав дару, а шукаю овощу, що намногоується ся на користь вашу. 18 Прийняв же я все і достаткую. Сповнив ся, прийнявши від Єпафродита послане од вас, солодкі паходці, жертву

приятну, угодну Богу. 19 Бог же мій нехай сповнить усюку потріб вашу, по багацтву своєму в славі, в Христі Ісусі. 20 Богу ж і Отцеві нашему слава на віки вічні. Амінь. (aiōn g165) 21 Витайте всякого съятого в Христі Ісусі. Витаютъ вас брати, що зо мною. 22 Витаютъ вас усі съяті, а найбільш котрі з кесаревого дому. 23 Благодать Господа нашого Ісуса Христа з усіма вами. Амінь.

До колоссян

1 Павел, апостол Ісус-Христа волею Божою, та Тимотей брат, 2 до съвтих і вірних братів у Христі, що в Колосах: Благодать вам і мир од Бога, Отця нашого, і Господа Ісуса Христа. 3 Дякуємо Богу й Отцеві Господа нашого Ісуса Христа, молячись всякого часу за вас, 4 почувши про віру вашу в Христі Ісусі і любов, що маєте до всіх съвтих, 5 задля надії, що зложена для вас на небесах, про яку ви чували перше в слові правди благовістування, 6 що прийшло до вас, яко ж і до всього съвта, і дав овощ, яко ж і в вас, від того дня, як ви почули і зрозуміли благодать Божу в правді, 7 яко ж і навчились од Єпафра, люблого нашого товариша слуги, котрий єсть вірний служитель Христів, за вас, 8 котрий і явив нам вашу любов у дусі. 9 Того-то й ми, від того дня, як почули, не перестаємо за вас молитись і просити, щоб ви сповнились розуміннєм волі Його у всякий премудрості і розумі духовному, 10 щоб ходити вам достойно перед Господом у всякому догоджуванню, і у всякому доброму ділі приносчи овощ і ростучи в розумінні Бога, 11 кріпашочи усякою силою по потузі слави Його на всяке видержуваннє і довготерпнін з радощами, 12 дякуючи Отцеві, котрий зробив нас достойними спільноти в наслід-дю съвтих у съвті, 13 котрий забавив нас од власти тьми і переніс у царство Сина любови своєї, 14 в которому маємо викуп кровю Його і прощенне гріхів. 15 Котрий єсть образ невидомого Бога, перворідень усякого творива. 16 Бо Ним сотворене все, що на небесах і що на землі, видиме й невидиме, чи престоли, чи панства, чи князівства, чи власти, - все Ним і для Него сотворене. 17 Він єсть перш усього, і все в Ньому стоїть. 18 І Він голова тілу і церкви. Він початок, перворідень з мертвих, щоб у всьому Йому передувати. 19 Бо зволив (Отець), щоб у Ньому вселилась уся повня, 20 і щоб через Него поєднати все з собою, примиривши кровю хреста Його, через Него, чи то земне, чи то небесне. 21 І вас, що були колись відчуженими і ворогували думкою у лукавих ділах, тепер же примирив 22 у тілі плоті Його смертю, щоб поставити вас съвтими и непорочними й неповинними перед собою, 23 коли оце пробуваєте в вірі основані і тверді, і неподвижими в упованні благовістя, котре чули проповідуване усьому твориву піднебесному, котрому став я Павел служителем. 24 Тепер радуюсь у страданнях моїх за вас, і доповняю недостаток горювання Христового у тілі моїм (смертному) за тіло Його, котре єсть церква, 25 котрої став я слугою по доморядництву Божому, даному мені про вас, щоб сповнити слово Боже, 26 тайну закриту од віків і од родів, тепер же явлену съвтиам Його, (аїбн 615) 27 котрим Бог зводив обявити, яке багацтво слави тайни сієї між поганами, котре встъ Христос в вас, надія слави, 28 котрого ми проповідуємо, наставляючи кожного чоловіка всякої премудроети, щоб нам представити кожного чоловіка звершеного в Христі Ісусі 29 У чому й працюю, воюючи силою Його, що орудує в мені потужно.

2 Хочу оце, щоб ви знала, яку велику боротьбу маю за вас і за Лаодичан і за тих, що не бачили обличчя мого в тілі, 2 щоб утішились серця їх, з'єднавшись у любові і на всяке багацтво повної певності розуму на познаннє тайни Бога і Отця і Христа, 3 в которому всі скарби премудрості і розуму заховані. 4 Се ж глаголю, щоб хто не обманув вас у суперечках, 5 бо хоч я тілом і oddaleki, та духом з вами, радуючись і дивлячись на ваш порядок і утвердженне віри вашої в Христа. 6 Оце ж, як прийняли ви Христа Ісуса Господа, так і ходіть у Ньому, 7 вкоренившись і збудувавшись у Ньому і впевнившись вірою, так як навчились, достаткуючи в ній з дякуваннем. 8 Гледіть, щоб хто не пожакував вас філософією і марним підступом, по переказу людському, по первотинам съвта, а не по Христу 9 Бо в Ньому живе вся повня Божества тілесно 10 І ви сповдні в Ньому: бо Він голова всякому князівству і власти. 11 В которому ви й обрізані обрізаннem нерукотворним, скинувші тіло гріхів тілесних в обрізанні Христовому, 12 погрібвшись із Ним креценнем, і в которому і встали вірою в силу Бога, котрий воскресив Його з мертвих. 13 І вас, що були мертві в провинах і в необрізанні тіла вашого, оживив з Ним, простивши вам усії провини, 14 знищивши рукописаннє науковою, що була проти нас, і взяв Його з середини, прибивши на хресті, 15 (і) роздягти князівства і власти, вивів на дивовижу съмлілово, побідивши їх на Йому 16 Нехай же оце ніхто не судить вас за іжу або за напиток, або поглядом съвят, або нового місяца, або суботи. 17 Се тінь того, що настане, тіло ж - Христове. 18 Ніхто ж нехай не обманює вас, будучи самовільним у покорі і службі ангельській і вдаючись у те, чого не бачив, марно надимаючись умом тіла свого, 19 а не держачись Голови, від котрого все тіло, суставами і повязями запоможене і звязане, росте зростом Божим. 20 Коли ж оце ви вмерли з Христом для первотин съвта, то чого мов би ще живі в съвті, про закон суперечите 21 (не займай, ані' вкуси, ані' доторкуй ся), 22 що все на погибел через надужиток по заповідям і наукам людським? 23 Воно має вид премудрості в самовольній службі і покорі і непощадї тіла, (а) не у шанобі до ситості тіла.

3 Коли ж оце воскресли ви з Христом, то гірнього шукайте, де Христос сидить по правиці в Бога. 2 Про гірнє думайте, (а) не про земне. 3 Умерли бо ви, і життє ваше поховане з Христом у Бозі. 4 Коли ж Христос, життє ваше, явиться ся, тоді і ви з Ним явитесь у славі. 5 Оце ж умертвіть члени ваші, що на землі: блуд, нечистоту, страсть, по-хоть лиху, зажерливість, котра єсть ідологлужене, 6 за се йде гнів Божий на синів неслухняности, 7 між котрими і ви колись ходили, як жили між ними. 8 Тепер же покиньте й ви те все: гнів, ярость, злоуб, лайку, соромні слова од уст ваших. 9 Не кривіть словом один проти одного, скинувшись з себе давнього чоловіка з ділами Його, 10 і одягнувшись на нового, що обновляється ся в розумі по образу Того, хто сотворив Його, 11 де нема Грека, ні Жидовина, обрізання і необрізання, чужоземця і Скита, невільника й вільного, а все й у всьому Христос. 12 Одягніть ся ж оце, яко вибрані Божі,

святі і любі, в милості милосердя, добрість, смирність, тихість і довготерпіннє, 13 терплячи один одного й прощаючи собі, коли хто на кого має жаль; яко ж і Христос простиав вам, так і ви. 14 Над усім же сим любов, котра є союз звершення, 15 і мир Божий нехай править в серцях ваших, до котрого вас і покликано в одному тілі, та й будьте вдячні. 16 Слово Христове нехай вселяється в вас, багате на всяку премудрість, навчаючи і наставляючи самих себе псальмами та гімнами, та піснями духовними, у благодаті співаючи в серцю вашому Господеві. 17 І все, що ні робите словом або ділом, усе в ім'я Господа Ісуса, дякуючи Богу Й Отцеві через Него. 18 Жінки, коріться своїм чоловікам, яко ж подобає в Господі. 19 Чоловіки, любіть жінок і не бувайте гіркими до них. 20 Діти, слухайте родителів у всьому, се бо угодно Господеві. 21 Батьки, не роздражнюйте дітей ваших, щоб не винвали. 22 Слуги, слухайте у всьому панів по тілу, не перед очима тільки служачи, яко чоловіковгодники, а в простоті серця, боячись Бога; 23 і все, що робите, від душі робіть, яко ж Господа, а не людям, 24 знаючи, що від Бога приймете нагороду насліддя; Господа бо Христу служите. 25 А хто кривдить, прийме у чому скривдив, і нема вважання на лиці (в Бога).

4 Панове, оддавайте слугам правду і рівноту, знаючи, що ви маєте Господа на небесах. 2 В молитві кріпіться, пильнуюча в ній з подякою, 3 молячись разом і за нас, щоб Бог відчинив нам двері слова, проглаго-лати тайну Христову, за котру я і в кайданах, 4 щоб явив я її, як подобає мені глаголати. 5 У премудрості ходіть перед тими, що остронь, викупляючи час. 6 Слово ваше нехай буде завсіди ласкаве, приправлене сіллю, щоб знали ви, як кожному відказувати. 7 .Що діється ся зо мною, про все скаже вам Тихик, любий брат і вірний служитель і слуга-товариш у Господі, 8 котрого післав я до вас на те, щоб довідавсь, що з вами діється ся, і утішити серця ваши, 9 з Онисимом, вірним і любим братом нашим, котрий з між вас: все вони скажуть вам, що тут (діється ся). 10 Витав вас Аристарх, товариш мій у неводі, та Марко, сестринець Варнави (про нього маєте наказ: як прийде до вас, прийміть його), 11 та Ісус, на прізвище Юст, котрі з обрізання. Сії одні помічники мої в царство Боже, котрі буди мені втіхою. 12 Витав вас Єпафрас, що з вас, слуга Христа; всякого часу подвізається ся за вас у молитвах, щоб ви стояли звершенні і сповнені у всякий волі Божій. 13 Съвідкую бо за нього, що мав велику ревність про вас і про Лаодичан і Ерополян. 14 Витав вас Лука, любий лікарь, та Дамас. 15 Витайте братів, що в Лаодикиї, і Німфана, і домашню церкву його. 16 І як прочитається ся се посланнє між вами, постараитесь, щоб і в Лаодикийській церкві прочитане було, а написане з Лаодикиї щоб і ви прочитали. 17 Та скажіть Архипові: Гледи служження, що прийняв єси в Господі, щоб довершив його. 18 Витаннє моєю рукою, Павлововою. Згадуйте про мої кайдани. Благодать з усіма вами. Амінь.

1 до солунян

1 Павел, та Сильван, та Тимотей до церков Солунських. у Бозі Отці і Господі Ісус Христі: Благодать вам і мир од Бога Отця і Господа Ісуса Христа. **2** Дякуємо Богові всякого часу за всіх вас, роблячи спомин про вас у молитвах наших, з без перестану згадуючи ваше діло віри, і працю любові, і терпнісце уповання на Господа нашого Ісуса Христа перед Богом і Отцем нашим, **4** знаючи, братте Богові любе, вибраннє ваше. **5** Бо благовістє наше не було до вас у слові тілько, а і в силі, і в Дусі съвяту, і в великий певноті, яко ж і знаєте, які ми були між вами задля вас. **6** I ви стали послідувателями нашими і Господніми, прийнявши слово в великому горю з радощами Духа съвятого, **7** так що ви сталися взором усім віруючим у Македонії і Ахаї. **8** Од вас бо промчалося слово Господнє не тілько в Македонії і Ахаї, та й у всяке місце віра ваша в Бога пройшла, так що не треба нам що й казати. **9** Вони бо самі про нас звіщають, який вхід мали ми до вас і як ви обернулись до Бога од ідолів, служити Богу живому і правдивому, **10** і ждати Сина Його з небес, котрого воскресив з мертвих, Ісуса, збавляючого нас від наступаючого гніва.

2 Самі бо знаєте, братте, про вхід наш між вас, що не марно він став ся; **2** ні, пострадавши перед тим і дознавши зневаги, як знаєте, в Филипах, зосмілились ми в Бозі нашему глаголати до вас благовістє Боже з великою боротьбою. з Утішеннє бо наше (було) не від лукавства, ані від нечистоти, ані в піdstупі, **4** а яко ж ми выбрані від Бога, щоб повірити нам благовістє, так ми й глаголемо, не як ті, що людям догоджується, а Богу, що розвідзе серця наши. **5** Школи бо не було в нас лестивого слова до вас, яко ж знаєте, ані думки зажерливої Бога съвідок. **6** Не шукали ми ні від людей слави, ні од вас, ні од інших, можучи в повазі бути, яко Христові апостоли. **7** Ні, ми були тихі серед вас. Як мамка гріє діток своїх, **8** оттак, бажаючи вас, мали ми щиру волю, передати вам не тілько благовістє Боже, та ще й свої душі, тим що ви були нам любі. **9** Згадайте бо, братте, труд наш і працю: ніч бо і день роблячи, щоб нікого з вас не отяготити, проповідували ми вам благовістє Боже. **10** Ви съвідки і Бог, як преподобне, і праведно, і непорочне ми обертались між вами віруючими, **11** яко ж знаєте, що ми кожного з вас, як батько діток своїх, утішали і розважали, і съвідкували; **12** щоб ви ходили достойно перед Богом, що покликав вас у своє царство і славу. **13** Того ж то й дякуємо Богові без перестану, що ви, прийнявши слово проповіді Божої від нас, прийняли не яко слово чоловіче, а (яко ж справді є,) слово Боже, котре й орудує в вас віруючих. **14** Ви бо, братте, стали послідувателями церквам Божим, що в Юдеї в Христі Ісусі, тим що й ви пострадали від своїх земляків, як і вони від Жидів, **15** що вбили Й Господа Ісуса і своїх пророків, і нас вигнали, Й Богу не вводили, і всім людям противні, **16** що забороняють нам глаголати поганам, щоб спасли ся, щоб сповнилися гріхи їх всякого часу; настиг же їх на конець кнів (Божий). **17** Ми ж, братте, осиротівші без вас на час-

годину, лицем, а не сердцем, ще більш старались з великим бажанням бачити лице ваше. **18** Тимже хотіли мийти до вас, я таки Павел раз і вдруге, та й заборонив нам сатана. **19** Яка бо нам надія, або радість, або вінець похвали? чи й не ви же перед Господом нашим Ісусом Христом у приході Його? **20** Ви бо слава наша і радість.

3 Тим же вже, нестерпівши, зволили ми зостати ся самим в Атинах, **2** і послали ми Тимотея, брата нашого, і слугу Божого, і помічника нашого в благовістю Христовому, утвердити вас і втішити вас у вірі вашій, з щоб ні один не хитавсь у горю съому; самі бо знаєте, що нас на се поставлено. **4** Бо коли і в вас були ми, наперед казали вам, що маємо горювати, яко ж і сталося, і знаєте. **5** Того ж то й я, більш нестерпівши, послав довідатись про віру вашу, щоб не спокусив вас спокусник, і не марний буде труд наш. **6** Тепер же, як прийшов Тимотей до нас од вас, та благовістив нам про віру вашу і любов, і що маєте спомин про нас добрий завіси, бажаючи нас видіти, яко ж і ми вас, **7** тим то втішились ми, братте, вами у всякому горю, і нужді нашій, вашою вірою: **8** бо ми тепер живі, коли ви стоїте в Господі. **9** Яку ж бо дяку Богу можемо oddати за вас, за всю радість, якою радуємось задля вас перед Богом нашим, **10** ніч і день ревно молячись, щоб видіти лице ваше і доповнити недостаток віри вашої? **11** Сам же Бог і Отець наш і Господь наш Ісус Христос нехай направить путь наш до вас. **12** Вас же нехай Господь намножить і збагатить любовю один до одного й до всіх, яко ж і ми до вас, **13** щоб утвердити серця ваши непорочні в съвяності перед Богом, Отцем нашим у приході Господа наглого Ісуса Хриота з усіма съвятыми Його.

4 Дальше ж благаємо вас, братте, і напоминаємо в Господі Ісусі, яко ж прийняли від нас, як подобав вам ходити й угождати Богові, так щоб більш (у тому) достаткували. **2** Бо знаєте, які заповіді дали ми вам Господом Ісусом. з Така бо воля Божа, освяченне ваше, щоб ви вдержувались од блуду, **4** щоб кожен з вас знат, як держати посудину свою у съвяності і честі, **5** не в страсті похотній, яко ж і погане, що не знають Бога; **6** щоб ніхто не переступав ні в якому ділі і не обманював брата свого: тим що Господь відомистель за все те, яко ж ми й перше казали вам і съвідкували. **7** Не покликав бо нас Бог на нечистоту, а на съвяность. **8** Тимже, хто відкідає, відкідає не человека, а Бога, що дав нам і Духа свого съвятого. **9** Що ж до братньої любові, то не треба писати вам, самі бо ви навчені від Бога любити один одного. **10** I справді ви так чините всім братам по всій Македонії. Благаємо ж вас, братте, достаткувати ще більш, **11** і щоб пильно дбали (про те, щоб) бути тихими, та чинити своє, та робити своїми руками, яко ж ми заповідали вам, **12** щоб ви чесно ходили проти тих, що остерони (vas), і не ввали нужди ні в чому. **13** Не хочу ж, братте, щоб ви не відібрали про тих, що впокоїлись, щоб не скорбіли ви, як інші, що не мають надії. **14** Бо коли віруємо, що Христос умер і воскрес, так Бог і тих, що поснули в Ісусі, приведе з Ним. **15** Се бо дам глаголемо словом Господнім, що ми, котрі зостанемось живими до приходу Господнього, не попередимо тих, що впокоїлись. **16**

Сам бо Господь з повеліннем, з голосом архангельським і з трубою Божою зйде з неба, і мертві в Христі воскреснуть найперше; 17 потім ми, котрі зостанемось живі, вкупі з ними будемо підхоплені в хмарах назустріч Господові на воздух, і так завсіди з Господем будемо. 18 Тим же втішайте. один одного словами сими.

5 Про часи ж і пори, браттє, не треба вам писати. 2 Бо самі ви добре знаєте, що день Господень, як злодій у ночі, так прийде. 3 Бо, як ховорити муть: "Упокій і безпечність", тоді несподівано настине на них погибель, як муки на маючу в утробі, і не втічуть вони. 4 Ви ж, браттє, не в темряві, щов той день як злодій, захопив вас. 5 Усі ви сини съвітла і сини дня; ми не (сини) ночі або тьми. 6 Тимже оце не спімо, як інші, а пильнуймо і будьмо тверезі. 7 Ті бо, що сплять, у ночі сплять, і що впивають ся, у ночі впивають ся. 8 Ми ж, (сини) дня, тверезімо ся, одягнувшись у броню віри та любові і шолом надії на спасенне. 9 Бо не призначив нас Бог на гнів, а на одержаннє спасення, через Господа нашого Ісуса Христа, 10 що вмер за нас, щоб, чи то пильнуємо, чи то спімо, укупі з Ним жили. 11 Того ж то втішайте один одного і збудовуйте один одного, яко ж і робите. 12 Благаемо ж вас, браттє, знайте тих, котрі працюють між вами, і старшинують над вами в Господі, і навчають вас, 13 і поважайте їх велими високо в любові за діло іх. Живіть мирно між собою. 14 Благаемо ж вас, браттє, урозумлюйте непорядних, утішайте малодушних, піддержуйте немочних, довго терпіть усім. 15 Гледіть, щоб ніхто не оддавав злом за зло, а завсіди про добре дбайте і один для одного, і для всіх. 16 Всякого часу радуйтесь. 17 Без перестану молітесь. 18 За все дякуйте: така бо воля Божа в Христі Ісусі про вас. 19 Духа не вашуйте. 20 Пророцтвами не гордуйте. 21 Всього досліджуйте; доброго держітесь. 22 Од усякого виду ліхого вдерхуйтесь. 23 Сам же Бог упокою нехай освятить вас зовсім, і ввесь ваш дух, і душа, і тіло нехай збережеть ся непорочне у приход Господа нашого Ісуса Христа. 24 Вірен, Хто покликав вас. Він і зробить (се). 25 Браттє, молітє ся за нас. 26 Витайте все браттє цілуваннем съвятим. 27 Заклинаю вас Господом, прочитати посланнє се перед усім браттрем. 28 Благодать Господа нашого Ісуса Христа з вами. Амінь.

2 до солунян

1 Павел, та Сиулан, та Тимотей церкви Солунській у Бозі,

Отці нашому, і Господі Ісусі Христі: **2** Благодать вам і впокій од Бога, Отця вашого, і Господа Ісуса Христа. **3** Дякувати мусимо Богу завсіди за вас, братте, яко ж воно й достойно, бо вельми росте віра ваша, і множить ся любов кожного з усіх вас один до одного; **4** так що ми самі хвалимось вами по церквах Божих за терпіннє ваше і віру у всіх гоненнях ваших і в горю, що приймаєте, **5** в доказ праведного суду Божого, щоб удостоїтись вам царства Божого, ради котрого й страждаєте. **6** Бо ж праведно в Бога, віддати горе тим, що завдають вам горя, **7** а вам горюючим, одраду з нами в одкриттю Господа Ісуса з неба з ангелами сили, **8** в огні поломяному даючи відомленнє тим, що не знають Бога і не корять ся благовістю Господа нашого Ісуса Христа. **9** Вони приймуть муку, погибель вічну від лица Господнього і від слави потуги Його, (alōnios g166) **10** як прийде прославити ся у съвятіх своїх і дивним бути у всіх віруючих (бо ввірвано съвідкуванню нашему між вами) в той день. **11** Того й молимо ся всякої часу за вас, щоб сподобив вас покликун Бог ваш, і словнив усяке благовіднє благости і діло віри в силі, **12** щоб прославилось ім'я Господа яшого Ісуса Христа в вас, а ви в Ньому, по благодаті Бога нашого і Господа Ісуса Христа.

2 Благаємо ж вас, братте, ради приходу Господа нашого

Ісуса Христа і ради нашого збору до Него, **2** не скоро хитайтесь умом, і не тривожтесь ні духом, ні словом, ні посланнем нашим, що ніби наст� день Христів. **3** Нехай ніхто вас не зводить ніяким робом; бо коли не прийде відступленнє перше, і не відкриється ся чоловік беззаконня, син погибелі, **4** що противиться ся і несеть ся вище всякого званого Бога або шановища, так що засяде як Бог у храмі Божому, показуючи себе, що він есть Бог. **5** Хиба не памятаєте, що живучи ще в вас, я се вам казав? **6** I тепер знаєте, що не дає йому відкритись часу свого. **7** Бо тайна беззаконня вже орудує, тільки той хто вдержує тепер, (удержувати ме) доки візьметь ся з середини. **8** I тоді відкриється ся беззаконник, котрого Господь убе духом уст своїх, і знищить явленнєм приходу свого. **9** Котрого (беззаконника) прихід, сатаниною силою, буде з усякою потугою і ознаками й чудесами омані, **10** і з усяким підступом неправди в тих, що погибають, бо любови правди не прийняли, щоб спасти ся ім'. **11** I за се пішло ім' Бог орудуваннє підступу, щоб вони вірували брехні, **12** щоб прийняли суд усі, хто не вірував правді, а кохавсь у неправді. **13** Нам же треба дякувати Богові завсіди за вас, братте полюблене від Господа, що вибраав вас Бог від початку на спасенне освяченном духа й у вірі правди, **14** до чого покликав вас благовістом нашим, щоб здобути ся, слави Господа нашого Ісуса Христа. **15** Тим же, братте, стійте і держіть перекази, яких навчились чи словом, чи посланнем нашим. **16** Сам же Господь наш Ісус Христос, і Бог і Отець наш, що полюбив нас і дає нам утіху вічну і

добру надію в благодаті, (alōnios g166) **17** нехай утішить серця ваши, і утвердить вас у всякому слові і ділі доброму.

3 На останок, молітесь, братте, за нас, щоб слово Господнє ширилось та славилось, яко ж і в вас, **2** і щоб нам визволитись од безпутних і лукавих людей; бо не у всіх віра. **3** Вірен же Господь, котрый утвердить вас і обереже від лукавого. **4** Уповаемо ж у Господі про вас, що що ми вам повелівасмо, ви робите і робити мете. **5** Господь же нехай направить серця ваши у любов Божу і в терпіннє Христове. **6** Повелівасмо ж вам, братте, ім'ям Господа нашого Ісуса Христа, відлучатись від усякого брата, що ходить непорядно і не по переказу, який прийняв од нас. **7** Самі бо знаєте, як вам треба подобити ся нам; бо не робили ми безладдя між вами; **8** ан іли дармо хліб у кого; а в труді і журбі, ніч і день роблячи діло, щоб не отягчити нікого з вас: **9** не тим що не маємо власти, а щоб себе за взір дати вам, щоб уподобати ся нам. **10** Бо, як були ми у вас, то так завітували вам, що хто не хоче робити діла, нехай і не єсть. **11** Чуємо бо, що деякі непорядно ходять між вами, нічого не роблять, а метушать ся. **12** Таким-то повелівасмо і напоминаємо Господом нашим Ісусом Христом, щоб мовчки роблячи, свій хліб іли. **13** Ви ж, братте, не втомлюйтесь, роблячи добре. **14** Коли ж хто не послухає слова нашого посланнем, такого назначить і не мішайтесь із ним, щоб йому був сором. **15** Та не за ворога вважайте Його, а навчайте, яко брата. **16** Сам же Господь миру нехай дасть вам мир завсіди всіма способами. Господь із усіма вами. **17** Витаннє моєю рукою Павловою, котре єсть знав у всякому посланню; так пишу: **18** Благодать Господа нашого Ісуса Христа з усіма вами. Амінь.

1 Тимофію

1 Павел, апостол Ісуса Христа, по повеленню Бога, Спаса нашого, і Господа Ісуса Христа, надії нашої, 2 Тимотею, правдивому сину в вірі: Благодать, милость, мир од Бога, Отця нашего, і Христа Ісуса, Господа нашого. 3 Яко із ублагав я тебе пробувати в Єфесі, ідучи в Македонію, щоб завітував деяким не інше вчити, 4 ані вважати на видумки та не скінчені родоводи, котрі більш роблять змагання, ніж Божого будування в вірі. 5 Конець же завітування есть любов з щирого серця та совісти благої і віри не лицемірної, 6 у котрих деякі погрішивши, вдалися у пусті слова, 7 хотячи бути законоучителями, не розуміючи, ні що говорять, ні об чому втвіняють. 8 Знаємо ж, що закон добрий, кода хто його законно творить, 9 знаючи се, що ве про праведника закон положений, а про беззаконних та непокірних, нечестивих та гріших, неправедних та скверних, про убивця батька й матери, про душогубців, 10 про блудників, мужколожників, про людокрадів, брехунів, про тих, що криво присягають, і коли що іншого здоровій науці противить ся, 11 по славному благовістю блаженного Бога, котре мені звіreno. 12 І дякую Тому, хто скріпляє мене, Христу Ісусу, Господу нашему, що за вірного мене вважав, поставивши мене на службу, 13 мене, що був колись хулителем і гонителем і знущателем, та помилувано мене; бо, невідаючи, робив я в невірстві. 14 Намножила ся ж благодать Господа нашого вірою і любовю, що в Христі Ісусі. 15 Вірне се слово і всякого прийняття достойне, що Христос Ісус пришов у мир грішників спасти, між котрими я перший. 16 Та ради сього й помилувано мене, щоб на мені первому показав Ісус Христос усе довготерпіннє, на приклад тим, що мають вірувати в Него на житте вічне. (aiōn g166) 17 Цареві ж вічному нетлінному, невидимому, единому премудрому Богу честь і слава на віки вічні. Амінь. (aiōn g165) 18 Се ж завітуваннє передаю тобі, сину Тимотею, по пророцтвах, що були перше про тебе, щоб воював ти в них доброю війною, 19 маючи віру і добру совість, котру деякі відкинувші, од віри відпали. 20 Між ними ж Іменей та Александр, котрих я передав сатані, щоб навчились не хулити.

2 Тим я молю перш усього творити благання, молитви, дякування за всіх людей, 2 за царів і за всіх, що мають вдасть, щоб тихим і спокійним життєм нам жити у всякому благочесті і чистоті. 3 Се бо добре і приятно перед Спасителем нашим Богом, 4 котрий хоче, щоб усі люде спасли ся і до розуміння правди прийшли. 5 Один бо Бог і один посередник між Богом і людьми, чоловік Ісус Христос, 6 що дав себе на викуп за всіх: съвідкуваннє временами своїми. 7 На се ж поставлено мене проповідником і апостолом (глаголю правду в Христі, а не неправду) учителем поган у вірі і правді. 8 Оце ж хочу, щоб молились чоловіки на всякому місці, здіймаючи вторг преподобні руки, без гніва і змагання. 9 Так само й жінки, чисто вбираючись, із соромом та з чистотою, щоб украшували себе, не запліттаннem, не золотом або перлами, або шатами предорогими, 10 а (як подобає

жінкам, що пристали на благочесте) ділами добрими. 11 Жінка мовчки нехай вчить ся усякої покори. 12 Жінці ж учти не велю, ані орудувати чоловіком, а бути в мовчанні. 13 Адама бо перше створено, опісля ж Еву; 14 і Адама не зведенено; жінка ж, як зведенено її, була в переступі. 15 Спасеть ся ж ради рождення дітей, коли пробувати ме в вірі та любові і в съвятості з чистотою.

3 Вірне слово: коли хто епископства хоче, доброго діла бажає. 2 Треба ж епископу бути непорочним, однієї жінки чоловіком, тверезим, ціломудрим, чесним, гостинним, навчаючим, з не пняицею, не до бійки, не до здирства, а тихим, несварливим, не сріблолюбцем, 4 своїм домом щоб добре правив, дітей держав у слухняності з усякою повагою; 5 (Коли бо хто своїм домом не вміє правити, то як йому про церкву Божу дбати?) 6 не новохрищеним, щоб розгордившись не впав у суд дияволський. 7 Треба ж йому і съвідкуваннє добре мати від остронніх, щоб не впав у ганьбу та в темета дияволські. 8 Дияконам так само (треба бути) чесним, не двоязичним, щоб не вживали багато вина, не здирстовали, 9 мали тайну віри в чистій совісті. 10 І про таких же (треба) перше впевнитись, а потім нехай служять, бувши непорочними. 11 Жінкам (ix) так само (треба бути) чесним, не до осуди, тверезим, вірним у всьому. 12 Диякони що бували однієї жінки чоловіками, дітьми добре правлячи і своїми домами. 13 Бо хто добре дияконував, степень собі доброй здобував і велику одвагу у вірі, що в Христі Ісусі. 14 Се пишу тобі, уповаючи прийти до тебе скоро; 15 коли ж загаюсь, що б ти знав, як треба в дому Божому жити, котрий есть церква Бога живого, стовп і утвердженне правди. 16 І справдї велика се тайна благочестя: Бог явив ся в тілі, справдивсь у Дусі, показав ся ангелам, проповідано Його між поганами, увірували в Його по съвіті, возніс ся в славі.

4 Дух же явно глаголе, що в останні часи відступлять декотрі од віри, слухаючи духів лестивих і наук бісових, 2 в лицемірстві брехливих, запеклих у совісті своїй, з що боронять женитись (і велять вдергуватись) од їжи, що Бог створив на їду з подякою вірним і познавшим правду. 4 Бо всяке створіннє Боже доброе і що не гідке, коди з подякою приймаємо; 5 осъвячується ся бо словом Божим і молитвою. 6 Се все нагадуючи браттю, будеш добрый служитель Ісуса Христа, годований словами віри і доброю наукою, котрій послідував еси. 7 Скверних же і бабських байок цурай ся, а привчай себе до благочестя. 8 Тілесна бо вправа мало корисна, а благочестє корисне на все, маючи обітницю життя нинішнього і будучого 9 Вірне слово і всякого прийняття достойне. 10 На се бо і трудимось і ганять нас, що вповоали на Бога живого, котрий есть Спаситель усіх людей, а найбільш вірних. 11 Звіщай се і навчай. 12 Ніхто ж нехай молодістю твою не гордuse; а будь взором для вірних, у слові, у життю, у любові, у дусі, у чистоті. 13 Доки прийду, пильний читання, утішення, науки. 14 Не занедбай твого дарування, котре дано тобі пророцтвом, з положеннем рук съвященства. 15 Про се дбай, в съому пробувай, щоб успіх

твій явен був у всіх. 16 Пильнуй себе і науки; пробуйай у съому; се бо роблячи, і сам спасеш ся і ті, що слухають тебе.

5 Старого не докоряй, а умоляй, як батька, молодших, як братів, 2 старих жінок, як матірок, молодших, як сестер, з усякою чистотою. 3 Удовиць шануй, тих що справді удовиці. 4 Коли ж котора вдовиця діти або внучата має, нехай вчяться перше свій дім благочестиво спорядити і віддячувати родителя; се бо добре і любо перед Богом. 5 Тая ж справді вдовиця, котора одинока, (та) вповає на Бога і пробував в молитвах і благаннях день і ніч. 6 Котора ж роскошув, та жива - вмерла. 7 І се наказуй, щоб непорочні були. 8 Коли ж хто про своїх, а найбільш про домашніх не промишляв, той відцуравсь віри, і гірший од не вірного. 9 Удовицю ж вибирати не менше літ шестидесяти; таку щоб була одному мужу жінкою, 10 в ділах добрих съвідчена, чи дітей вгодувала, чи людей сторонніх приймала, чи съвятим ноги вмивала, чи бідолашним помагала, чи до всякого діла доброго щира була. 11 Молодих же вдовиць не приймай; бо, розбувшись проти Христа, схочуть заміж; 12 маючи осуд, що першої віри відцурались. 13 Ще ж без діла звикують ходити по домах; не тілько ж без діла, та й довгоязікі і пронозливі, говорять, чого не годить ся. 14 Тим хочу, щоб молоді вдовиці йшли заміж, дітей рожали, домом правили і ніякої причини не давали противному до поговору. 15 Вже бо деякі звернули слідом за сатаною. 16 Коли який вірний або вірна має вдовиці, нехай ім помагав, і нехай не, буде тягару для церкви, щоб правдивим удовицям помагати. 17 Которі ж пресвітери пильнують добре, нехай удостоять ся двійної чести, найбільше ж ті, що трудяться в слові і науці. 18 Глаголе бо писанне: Вола молотячого не заоброчуй; і: Достойн рабітник нагороди своєї. 19 На пресвітера обвинувачення не приймай, хиба при двох або трьох съвідках. 20 Которі ж згрішать, обличай перед усіма, щоб і інші страх мали. 21 Заклинаю перед Богом, і Господом Ісус-Христом, і вибраними ангелами, щоб се хоронив без пересуду, нічого не роблячи по привичці (пристрасті). 22 Рук скоро не клади ні на кого, ані приставай до чужих гріхів; себе чистим держи. 23 Вже не пий воду, а потроху вина приймай, ради жолудка твого і частих твоїх недугів. 24 В інших людей гріхи явні, попереджують на суд, а за іншими йдуть слідом. 25 Так само й добре діла наперед явні, тай що інше, утаїтись не може.

6 Которі слуги під ярмом, нехай уважають панів своїх достойними всякої чести, щоб ім'я Бомсе не хулилось і наука. 2 Xто ж мав вірних панів, ті нехай не гордують ними, бо вони брати; а ще більш нехай служять, що вони вірні і любі, приймаючи благодать. Сього навчай і наказуй. 3 Коли ж хто інше вчить і не приступає до здорових словес Господа нашого Ісуса Христа і до науки побожної, 4 той розгордив ся, нічого не знаючи, а нездужаючи змаганнями та суперечкою, від чого буває зависть, сварка, поговори, лукаві думки, 5 пусті розмови людей попсованого розуму, що втеряли правду і думають, що благочестє - надбаннє. Відступай від таких. 6 Велике ж (таки) надбаннє благочестє з самодовольством. 7 Нічого бо не внесли ми у съвіт, то й ясно, що нічого не

можемо винести. 8 Маючи ж їжу й одежду, сим довольні будемо. 9 Котрі ж хочуть забагатіти, впадають у напасть й тенета і в хотіння многі нерозумні і шкодливі, що топлять людей у безодню і погибел. 10 Корень бо всього лихого срібролюбство; котрого інші бажаючи, заблудили од віри, і себе прибили многими муками. 11 Ти ж, чоловіче Божий, від цього втікай; побивай ся за правдою, благочестем, вірою, любовю, терпнінем, тихостю. 12 Борись доброю боротьбою віри, держись вічнього життя, до котрого й покликано тебе, і визнав вся добре визнаннє перед многими съвідками. (aiōnios g166) 13 Заповідаю тобі перед Богом, що оживлює все, і Христом Ісусом, що съвідкував при Понтійському Пилаті добре визнаннє: 14 додержати ся заповідь чистою, без докору, доявлення Господа нашого Ісуса Христа, 15 котре свого часу явить блаженний і єдиний сильний Цар вад царями і Пан над панами; 16 один, що має бессмертє, і живе в съвітлі неприступному, котрого не бачив ніхто з людей, ані бачити не може; Йому ж честь і держава вічна. Амін. (aiōnios g166) 17 Багатим у нинішнім віці заказує не високомудроватя, ані вповати на богацтво непевнє, а на Бога ясивого, що дає нам усе щедро на втіху; (aiōn g165) 18 добре робити, багатитись ділами добрими, охочими на подаваннє бути і подільчивими, 19 скарбуочи собі добру основину в будущині, щоб прийняти життє вічне. 20 О Тимотео! хорони переказ, одвертаючись од скверного марнословіа і перекорів неправдивого розуму, 21 котрим деякі хвалячись, у вірі погрішили. Благодать з тобою. Амінь.

2 Тимофію

1 Павел, апостол Ісуса Христа волею Божою, по обітниці життя, що в Христі Ісусі, **2** Тимотею, любому синові: Благодать, милость, мир од Бога Отца, і Христа Ісуса, Господа нашого. **3** Дякую Богу, котрому служу від прадородителів чистою совістю, що без перестанку згадую тебе в молитвах моїх ніч і день, **4** бажаючи видіти тебе, памятаючи слози твої, щоб сповнитись радощами, **5** згадуючи неліцемірну віру твою, яка вселилась перше в бабу твою Лоїду і в матір твою Євникою; певен же я, що і в тебе. **6** З цієї ж причини нагадую тобі, щоб ти під'огрівав дар Божий, що маєш у собі через положення рук моїх. **7** Бо дав нам Бог не духа страху, а (духа) сил і любові і здорового розуму. **8** Оце ж не сором ся съвідчення Господа нашого, ані мене, вязника Його, а страждай з благовістем Христовим по силі Бога, **9** що спас нас і покликав покликом съвятим, не по ділам нашим, а по своїй постанові і благодаті, даній нам у Христі Ісусі **перше часів вічних, (aiōnios g166)** **10** тепер же обявленій через явленнє Спасителя нашого Ісуса Христа, що зруйнував смерть і осияв життє і нетлінне благовістем, **11** для котрого поставленій я проповідником і апостолом і учителем поган. **12** З цієї ж причини я й се терплю; тільки ж не соромлюсь, знаю бо, в кого увірював, і певен, що силен Він переказ мій склонити до того дня. **13** Май приклад здорових словес, котрі від мене чув еси, у вірі і любові, що в Христі Ісусі. **14** Добре завіщаннє склонити Духом съвятим, що живе в нас. **15** Ти знаєш се, що одвернулись од мене всі, що в Азії; а між ними Фигел і Гермоген. **16** Нехай же дасть милость Господь Онисифоровому дому, бо він часто мене впокоював, і кайданів моїх не соромив ся; **17** а бувши в Римі, дуже пильно шукав мене, та й знайшов. **18** Нехай дасть йому Господь знайти милость Господню в той день. А скілько услугував мені в Ефесі, та лучче знаєш.

2 Ти ж, сину мій, кріпшай у благодаті, що в Христі Ісусі, **2** і, що чув еси від мене перед многими съвідками, те передай вірним людям, котрі способні будуть і інших навчати. **3** Ти ж терпи лихо, яко добрий воїн Ісуса Христа. **4** Ніхто ж, воїном бувши, не мішається ся в справі життя (сього), щоб угодити тому, хто вибрав його воїном. **5** Хоч же хто й бореться, не заслужить вінця, коли не законно бороти меть ся. **6** Трудящому ратаєві перш подобає овощу сконтувати. **7** Зрозумій, що глаголю; а Господь нехай дасть тобі розум у всьому. **8** Поминай Господа Ісуса Христа, що встав із мертвих, з насіння Давидового, по благовістю моєму, **9** в Йому ж терплю лихо аж до кайдан, як лиходій, та слова Божого не скувати. **10** Тим усе терплю ради выбраних, щоб і вони осягли спасені, що в Христі Ісусі з вічною славою. **(aiōnios g166)** **11** Вірне слово: коли бо ми з Ним умерли, то з Ним і жити мем. **12** Коли терпимо, з Ним і царювати мем; коли відцуряемось, і Він відцуряється ся нас. **13** Коли не віруємо, Він вірним пробував, відректись бо себе не може. **14** Про се нагадуй, съвідкуючи перед Господом не перечитись; ні на що воно не потрібне, (тілько) на руїну тих, що слухають.

15 Старай ся поставити себе вірним перед Богом, робітником без докору, право правлюдичом слово правди. **16** Від скверного марнословия oddaljaj ся; більше бо та більш (таки) розводять безбожність, **17** і слово їх, як гангrena (рак), мати ме жир. З таких Гименей і Филит, **18** котрі проти правди согрішили, говорячи, що воскресенне вже було, і перевертують деяких віру. **19** Твердо ж основина Божа стойть, маючи печать таку: Познав Господь своїх, і: Нехай відступить од неправди всяк, хто іменує імя Христове. **20** У великому ж домі не тілько посуд золотий та срібний, а й деревяний і глянцій; і інші на честь, а інші на нечесть. **21** Оце ж, коли хто очистить себе від цього, буде посудиною на честь, освяченою і потрібною владиці, на всяке діло добре наготовленою. **22** Від похотей молодечів уткай; побивай ся ж за правдою, вірою, любовю, миром з тими, що призывають Господа чистим серцем. **23** Від дурного ж і невченого змагання вхиляй ся, знаючи, що воно родить сварки. **24** Слуга ж Господень не повинен сваритись, а бути тихим до всіх, навчаючим, незлобним, **25** щоб нагідно навчав противних, чи не дасть їм Бог покаяння на зрозумінні правди, **26** і вилучають ся з дияволських тенет, що живими вловлені від нього у його волю.

3 Се ж відай, що в послідні дні настануть Бремена люті. **2** Будуть бо люди самолюбці, сріблолюбці, пишні, горді, хулилі, родителям непокірні, невдячні, безбожні, з нелюбовні, непримирливі, осудливі, невдержливі, люті, вороги добра, **4** зрадники, напастники, гордувники, що більш люблять розкоші, ніж Бога, **5** мають образ благочестя, сили ж його відцурялисѧ. І ти від таких одвертай ся. **6** Бо з таких ті, що влазять у домні і полонять жінщин, отягнених гріхами, що водять ся всякими похотями, **7** що завсіди вчяться, та й ніколи до зрозуміння правди прийти не можуть. **8** Як Янній та Ямврій противились Мойсейові, так само й сі противляють ся правді, люде попсованого розуму, нетямущі в вірі. **9** Та не поступлять вони далі; безумство бо їх явлене буде всім, як і тих було. **10** Ти ж послідував еси моїй науці, життю, постанові, вірі, довготерпінню, любові, терпінню, **11** гоненію, стражданням, які лучились мені в Антиохії, в Іконії, в Листрі; котрі гонення я переніс, і від усіх ізбавив мене Господь. **12** І всі ж, хто хоче благочестиво жити в Христі Ісусі, гонені будуть. **13** Лукаві ж люде та чарівники дійдуть до гіршого, зводячи та даючи себе зводити. **14** Ти ж пробувай у тому, чого навчено тебе, і що звіreno тобі, відаючи, від кого навчивсь всі, **15** і що з малку съвяте писаннє знаєш, котре може тебе вмудрити на спасеніе вірою в Христа Ісуса. **16** Всяке писаннє богоодухневене і корисне до науки, до докору, до naprawи, до наказу по правді, **17** щоб звершений був Божий чоловік, до всякого доброго діла готовий.

4 Оце ж съвідкую перед Богом і Господом нашим Ісусом Христом, що мав судити живих і мертвих в явленні Його і царстві Його: **2** проповідуй слово, настоюй в час і не в час, докоряй, погрожуй, благай з усяким довтотерпіннем і наукою. **3** Буде бо час, що здорової науки не послухають, а по своїх похотях виберуть собі учителів, ласкані (од них) слухом, **4** і від правди слух одвернуть, а до байок прихильтять ся. **5** Ти

ж тверезись у всьому, терпи лихо, роби діло благовісника, службу твою знаною вчини. 6 Мене бо вже на жертву наготовлено, і час моєго відходу настав. 7 Боротьбою доброю я боров ся, дорогу скінчив, віри додержав. 8 На останок готовить ся мені вінець правди, котрий оддасть мені Господь того дня, праведний суддя, і не тілько мені, та і всім, хто полюбив явленнє Його. 9 Старай ся скоро прийти до мене. 10 Димас бо мене покинув, полюбивши нинішній вік, та Й пішов у Солунь; Крискент в Галатию, Тит в Далматию; (aiōn g165) 11 Лука один зо мною. Марка взявши приведи з собою, він бо мені потрібен на служеннє. 12 Тихика ж послав я в Єфес. 13 Плащ, що заставив я в Трояді в Карпа, ідучи, принеси, і книги, особливо ж кожані. 14 Александр котляр наробив мені багато лиха; нехай оддасть йому Господь по ділам його, 15 котрого й ти остерегайсь, вельми бо противить ся словам нашим. 16 У перве мое одвітуваннє нікого не було зо мною, а всі мене покинули; нехай не полічить ся їм. 17 Господь же став передо мною і окрепив мене, щоб проповідав від мене знане було, і щоб почули всі погане; і збавивсь я з пащи левиної. 18 І визволить мене Господь від усякого діла лукавого, спасе про царство своє небесне; Йому ж слава по віки вічні. Амінь. (aiōn g165) 19 Витай Прискилу і Аквилу і Онисифорів дім. 20 Ераст заставсь у Коринті, а Трофима заставив я в Милеті недужного. 21 Старайсь до зими прийти. Витають тебе Єввул, і Пуд, і Лин, і Клавдія, і все братте. 22 Господь Ісус Христос із духом твоїм. Благодать з вами. Амінь.

До Тита

1 Павел, слуга Божий, апостол же Ісуса Христа, по вірі вибраних Божих і зрозумінню правди, що по благочестю, **2** в надії вічного життя, котре обітував Бог, що не обманює, перед вічними часами, (αἰῶνιος g166) **3** явив же часу свого слово своє проповіданнем, котре мені доручено по повелінню Спасителя нашого Бога. **4** Титу, правдивому синові по спільній вірі: Благодать, милость, мир од Бога Отця і Господа Ісуса Христа, Спаса нашого. **5** На те зоставив я тебе в Криті, щоб осталане довів до ладу і настановив до всіх городах пресвітерів, як я тобі повелів. **6** Коли хто непорочен, однієї жінки муж, мав вірних дітей, недокорених за розврат, або непокірних. **7** Треба бо єпископу без пороку бути, яко Божому доморядникові, щоб не собі годив, не був гнівливий, не пяница, не сварливий, не жадний поганого надбання, **8** а був гостинний, любив добре, (усьому) мірний, праведний, преподобний, вдерхливий, **9** щоб державсь вірного слова по науці, щоб умів і напоминати здорововою наукою і докоряти противників. **10** Багато бо непокірних, марномовців і обманщиків, найбільше ж котрі з обрізання, **11** ім треба роти позатуляти; вони всі domi розвертуються, навчаючи чого не треба, ради скверного надбання. **12** Сказав же один о них, власний їх пророк: Критяне завіді брехуни, люті зъви, черева лініви. **13** Вірне се съвідченне. З сієї ж то причини докоряй їх нещадно, щоб здорові були в вірі, **14** не вважаючи на жидівські байки, ні на заповіді людей, що одвертають ся од правди. **15** Все чисте чистим; опоганеним же та невірним нішо не чисте, а опоганив ся і розум їх і совість. **16** Визнають, що знають Бога, а ділами одрікають ся від Него, бувши гидкими і непокірними і до всякого діла доброго неспосібними.

2 Ти ж говори, що личить здоровій науці: **2** старики щоб були тверезі, чесні, мірні, здорові вірою, любовю, терпнінєм; **3** стари жінки так само щоб убирались як годить ся съвятним, (були) не осудливі, не підневолені великому і пянству і навчали добра, **4** щоб доводили до розуму молодших, любити чоловіків, жалувати дітей, **5** щоб були мірними, чистими, господарлими, добрими, корились своїм чоловікам, щоб слово Боже не зневажалось. **6** Молодик так само напоминай знати міру. **7** Усьому ж сам себе подаючи за взір добрих діл, у науці цілості, поважності, **8** слово здорове, недокорене, щоб осоромив ся противник, не маючи нічого казати про нас докірно. **9** Слуги своїм панам щоб корились, усьому догоджали, не відказуючи, **10** не крали, а показували всяку добру віру, щоб науку Спасителя нашого. Бога, украшували усьому. **11** Явилась бо благодать Божа спасительна всім людям, **12** навчаючи нас, щоб відцуравши нечестя і мирських похотей, розумно і праведно і благочестно жили ми в нинішньому віці, (αἰῶνιος g165) **13** ждучи блаженного впования і явлення слави великого Бога і Спаса нашого Ісуса Христа, **14** котрій оддав себе самого за нас, щоб ізбавити нас од усякого беззаконня і очистити собі людей вибраних,

ревнителів добрих діл. **15** Се говори, напоминай, і докоряй з усяким повеліннем. Нехай нікто тобою не гордус.

3 Нагадуй їм, щоб начальства і власти слухали і корились, **1** і до всякого доброго діла були готові, **2** щоб нікого не хулили, не були сварливі, а тих, показуючи всяку лагідність до всіх людей. **3** Були бо колись і ми нерозумні, непокірні, і зведені слуги похотям та всяким розкошам, живучи в злобі та зависті, гидкими бувши та ненавидячи один одного. **4** Як же явилася благодать і чоловіколюбіє Спаса нашого Бога, **5** не з діл праведних, що ми робили, а по своїй милости спас нас купеллю новорождення і обновлення Духа съвятого, **6** котрого вилив на нас щедро через Ісуса Христа, Спасителя нашого, **7** щоб оправдавши благодаттю Його, зробились ми наслідниками по надії життя вічного. (αἰῶνιος g166) **8** Вірне слово, і хочу, щоб про се ти впевняв, щоб котрі увірвали в Бога, старались пильнувати добрих діл. Добре воно і користне людям. **9** Дурного ж змагання, та родоводів, та спорів, та сварок про закон цурай ся, бо вони не на користь і марні. **10** Еретика чоловіка після первого і другого напомину, покинь, **11** знаочи, що такий розвертається ся і грішить, осудивши сам себе. **12** Як пришло Артема до тебе або Тихика, постарайсь прийти до мене в Никополь: там бо надумавсь я зазимувати. **13** Зину законника та Аполоса старанно випровадь, щоб ні в чому не мали недостатку. **14** Нехай і наші вчяться пильнувати добрих діл для конечних погріб, щоб не були без овощу. **15** Витают тебе усі, що зо мною. Витай тих, хто любить нас у вірі. Благодать з усіма вами. Амінь.

До Филимона

1 Павел, вязник Ісуса Христя, та Тимотей брат, Филимонові, нашему любому і помічникові, **2** та любій Апфії, та Архипові, товаришеві воїну нашему і домашній твоїй церкві:
3 Благодать вам і мир од Бога Отця нашого і Господа Ісуса Христя. **4** Дякую Богу моєму всякого часу, згадуючи тебе в молитвах моїх, **5** чуючи про любов твою та віру, що маєш до Господа Ісуса і до всіх съвятих, **6** щоб спільність віри твоя була дійственна в розумінні всякого добра, яке в вас є через Христа Ісуса. **7** Велику бо маємо радість і утіху з любови твоєї, бо серця съвятих пізнали одради через тебе, брате. **8** Тим, хоч велику съміливості маю в Христі, наказувати тобі, що треба, **9** та ради дюбови лучче благаю, бувши таким, як Павел, старець, тепер же і вязник Ісуса Христя; **10** благаю тебе про мого сина, котрого я породив у кайданах моїх, Онисима, **11** колись тобі непотрібного, тепер же тобі мені великими потрібного, котрого я послав, **12** ти ж його, чи то серце мое, прийми. **13** Хотів був я при собі держати його, щоб замість тебе служив мені в кайданах благовістя; **14** та без твоєї волі не хотів я нічого зробити, щоб не мов по неволі добро твое було, а по волі. **15** Бо може тому розлучивсь на час, щоб на віки прийняв еси його, (αἴδησος **g166**) **16** вже не яко слугу, а вище слуги, яко брата любого, найбільше мені, скілько ж більше тобі, і по тілу, і в Господі. **17** Коди ж маєш мене за спільника, прийми його, як мене. **18** Коли ж чим обидив тебе, або (чим) винуватий, на мені те полічи. **19** Я, Павел, написав рукою моєю: я oddам, щоб не казати тобі, що і сам себе мені завинуватив. **20** Так, брате, нехай маю потіху з тебе в Господі, звесели серце мое в Господі. **21** Надіявшись на слухняність твою, написав я тобі, знаючи, що і більш, ніж говорю, зробиш. **22** Разом же наготов мені і господу, надіюсь бо, що молитвами вашими буду дарований вам. **23** Витають тебе Єпафрас, товариш, неволі моєї в Христі Ісусі, **24** Марко, Аристарх, Димас, Лука, помічники мої. **25** Благодать Господа нашого Ісуса Христя з духом вашим. Амінь.

До євреїв

1 Почасту і всякою промовляючи здавна Бог до батьків через пророків, 2 в останній сій дні глаголав до нас через Сина, котрого настановив наслідником усього, котрим і віки створив. (аіон g165) 3 Сей, будучи сяєвом слави і обра-аом особи Його, і двигаючи все словом сили своєї, зробивши собою очищенне гріхів наших, осівсь по правиці величчя на вишинах, 4 Стільки лучний будучи від ангелів, скільки славніші над іх наслідував ім'я. 5 Кому бо рече коли з ангелів: Син мій еси Ти, я сьогодні родив Тебе? і знов: Я буду Йому Отцем, а Він буде мені Сином? 6 Коли ж знов уводить Первіордня у вселенну, глаголе: I нехай поклоняться Йому всі ангели Божі. 7 I до ангелів же глаголе: Шо творить духи ангелами своїми, а поломе огня слугами своїми. 8 Про Сина ж; Престол Твій, Боже, по вік вічний, палиця правоти - палиця царювання Твого. (аіон g165) 9 Полюбив еси правду, і зненавідів беззаконнє; за се помазав тебе, Боже, Бог твій слеєм радости більш спільніків Твоїх. 10 I (знов): У почині Ти, Господи, землю оснував еси, і небеса - діло рук Твоїх. 11 Вони зникнуть. Ти ж пробуваєш, і всі, як шати зветшають, 12 і як одежину згорнеш їх, і переміняєш ся; Ти ж той же самий еси, і літа Твої не скінчать ся. 13 Кому ж із ангелів сказав коли: Сиди по правиці в мене, доки положу ворогів Твоїх підніжком ніг Твоїх? 14 Чи не всі ж вони служебні духи, посилаєм! на служенне про тих, що хочуть наслідувати спасення?

2 Тим подобає нам більше вважати на те, що чували, щоб іноді не відпласті. 2 Бо коли промовлене ангелам слово було певне, і всякий переступ і непослух прийняв праведну відплату, з то як нам утекти, що недбали про таке велике спасення? котре, почавши проповідувати ся через Господа, від тих що чули, нам стверджено, 4 як съвідкував Бог ознаками і чудесами, і всякими силами, і роздаваннem Духа съятого, по своїй волі. 5 Не ангелам бо покорив вселену грядущу, про котру глаголемо; 6 засъвідкував же хтось десь, глаголючи: Шо таке чоловік, що памятаєш Його, або син чоловічий, що одвідуєш Його? 7 Умалив еси Його малим чим од ангелів; словою і честю вінчав еси Його, і поставив еси Його над ділами рук Твоїх; 8 все покорив еси під ноги Його. А впокоривши Йому все, нічого не заставив невпокореним Йому. Тепер же ще не бачимо, щоб усе було Йому впокорене, 9 а бачимо Ісуса, малим чим умаленого від ангелів, за муку смерти увінчаного словою й честю, щоб благодаттю Божою за всіх пожив смерти. 10 Подобало бо Тому, про кого все і ким усе, що привів многих синів у славу, починателя спасення їх страданнями звершити. 11 Бо й хто осъвячує і хто осъвячується ся, від Одного всі; з цієї то причини не соромить ся братами звати їх, 12 глаголючи: Звіщу ім'я Твое братту моєму, посеред церкви съшвати му хвалу Тобі. 13 I знов: Надіяти мусь на Него. I знов: Ось я і діти, що дав мені Бог. 14 Коли ж діти стали ся спільніками тіла і крові, і Він так само спільніком їх, щоб смерть знищити того, що має державу смерти, се єсть

диявола, 15 і визволити тих, що з страху смерти через усе життв підневолені були рабству. 16 Справді бо не ангелів приймав, а насіннє Авраамове приймав. 17 Звідсіля мусів у всьому подобитись братам, щоб бути милосердним і вірним архієреєм у Божому, щоб очистити гріхи людові. 18 У чому бо сам пострадав, спокушуваний бувши, може і тим, що спокушують ся, помогти.

3 Тим же, братте съвяте, поклику небесного спільніки, вважайте на Посланника і Съвятителя візяння нашого, на Христа Ісуса. 2 Вірен Він Тому, хто настановив Його, як і Мойсей у всьому домі Його: з більшої бо слави Сей над Мойсея сподобив ся, скільки більшу честь мав, ніж будинок, той, хто вбудував його. 4 Всякий бо будинок буде хтось, а хто все збудував, се Бог. 5 I Мойсей же вірен у всьому домі Його, яко слуга, на съвідченне тому, що мало глаголатись; 6 Христос же, яко Син, в домі Його, котрого дім ми, коли свободу і похвалу надії аж до кінця твердо держати мем. 7 Тим же (яко ж глаголе Дух съвятий): Съгодні, як голос мій почуєте, 8 не закаменяйте сердце ваших, як в прогніванні, в день спокуси в пу-стині, 9 дє спокутували мене батьки ваші, досьвідчались про мене, й виділи діла мої сорок років. 10 За се прогнівивсь я на рід той і сказав: Завсіди заблуджують серцем, і не пізнали вони доріг моїх; 11 так що поклявсь я в гніві моїм: Чи (коли) ввійдуть вони в відпочинок мій. 12 Остерегайтесь, братте, щоб не було в кого з вас серце лукаве і невірне, та не відступило від Бога живого. 13 А вговорюйте один одного щодня, доки съгодні зоветь ся, щоб не став котрій з вас запеклим через підступ гріха. 14 Бо ми стали ся спільніками Христовими, коли тільки початок істнування до кінця твердо додержимо. 15 Коли (нам) глаголеть ся: "Съгодні, коли почуєте голос Його, не закаменяйте сердце ваших, як у прогніванні". 16 Деякі бо, чувши, прогнівали (Бога), тільки ж не всі, що вийшли з Єгипту з Мойсейом. 17 На кого ж Він гнівив ся сорок років? Чи не на тих, що грішили, котрих кости полягли в пустині? 18 Кому ж Він кляв ся, що не ввійдуть у впокій Його, коли не неслухняним? 19 I бачимо, що не змогли ввійти за невірство.

4 Біймо ся ж оце, щоб, коли зостаєть ся обітниця ввійти в покій Його, не явив ся хто з вас опізнившись. 2 Бо й нам благовіствовано, як і тим, тільки не було користне їм слово проповіді, не зеднавши з вірою тих, що слухали Його. 3 Входимо бо в відпочинок ми, що увірували, яко ж рече: "Так що покляв ся я в гніві моїм, що не ввійдуть в відпочинок мій," хоч діла від настання съвіту скінчені. 4 Рече бо десь про семий день так: "I відпочив Бог дня семого від усіх діл своїх." 5 I в сьому (місці) знов: "Чи коли ввійдуть у відпочинок мій." 6 Коли ж оставляється ся, щоб деякі ввійшли в него, а котрим перше благовіствовано, не ввійшли за непослух; 7 то знов означає якийсь день, "съгодні" глаголючи в Давиді, по стільких літах, яко ж було сказано: "Съгодні, як почуєте голос Ного, не закаменяйте сердце ваших." 8 Бо коли б Ісус тих упокоїв, не говорив би про інший день після того. 9 Оце ж оставлено ще суботованнє людям божпм. 10 Xто бо ввійшов у відпочинок Його, той відпочив от діл своїх, яко ж од

своїх Бог. 11 Стараймо ся ж увійти в той відпочинок, щоб хто не впав тим же робом у нძовірство. 12 Живе бо слово Боже і дійственне, і гостріше всякої обоядного меча, і проходить аж до розділення душі і духа, членів і мозків, і розсуджує помишення і думки серця. 13 І нема творів невідомого перед Ним; усе ж наше і явне перед очима Його, про кого наше слово. 14 Маючи ж Архиеря великого, що пройшов небеса, Ісуса Сина Божого, держімось визнання. 15 Не маємо бо архиерея, що не міг би боліти серцем у немощах наших, а такого, що дізнав усякої спокуси по подобию, окрім гріха. 16 Приступаймо ж з одвагою до престола благодаті, щоб прийняти милость і знайти благодать на поміч зачасу.

5 Всякий бо архиерей, із людей узятий, для людей поставляється на служеннє у тому, що Боже, щоб приносив дари і жертви за гріхи, 2 котрій би міг боліти серцем за нетямуших і заблуджених, бо й сам обложений немощею, 3 і ради того мусить, як за людей, так за себе приносити за гріхи. 4 І ніхто сам по собі не приймає чести, а хто покликаний од Бога, яко ж і Аарон. 5 Так і Христос не сам себе прославив бути архиереем, а Тот, хто глаголав до Нього: "Син мій еси Ти, я сьогодні' породив Тебе." 6 Яко ж і инде глаголе: "Ти еси священик по вік по чину Мелхиседековому." (aiōn g165) 7 Котрій за днів' тіла свого приносив молитви і благання до Того, хто міг спасти Його від смерті, з великом голосіннем і слізмп, і почuto Його за страх (Його перед Богом). 8 Хоч і Син Він був, тільки ж навчивсь послуху через те, що терпів, 9 і, звершивши, ставсь усім, що слухають Його, причиною спасення вічнього. (aiōnios g166) 10 і названий від Бога архиереєм по чину Мелхиседековому. 11 Про котрого маємо велике слово, та важко Його висловити; тому що ви немочні стали слухом: 12 Бо коди вам годилось би бути учителями задля (часу), знов треба, щоб вас учену первих початків словес Божих, і стались такими, котрим треба молока, а не кріпкої пищи. 13 Усякий бо, що вживав (саме) молоко, (що) несъвідомий у слові правди, бо він малоліток. 14 Звершеним же тверда пища, маючи чувства вправлені довгою науковою до розсуджування добра і зла.

6 Тим же, зоставивши печатки Христового слова, ідімо до звершення, не кладучи знов основин покаяння од мертвих діл і віри в Бога, 2 науки хрещення, і положення рук, і воскресення мертвих, і суду вічнього. (aiōnios g166) 3 і се зробимо, коли Бог дозволить. 4 Неможливе бо тих, що раз уже просвітились, і вкусили дара небесного, і стали причастниками Духа съятого, 5 і вкусили доброго слова Божого і сили грядущого віка, (aiōn g165) 6 та й відпали, знов обновляти покаяннє, удруге розпинаючи у собі Сина Божого та зневажаючи Його. 7 Земля бо, що пе падаючий часто на неї дощ, і родить билину, потрібну тим, хто її садить, приймає благословенне від Бога. 8 а котра приносить терни та бодяки, непотрібна і близька прокляття, котрої кінець на спалені. 9 Ми ж надіємось по вас, любі, лучного і близичного до спасення, хоч і говоримо так. 10 Не есть бо Бог неправеден, щоб забути діло ваше і труд любови, що показали ви в ім'я Його, послугувавши і послугуючи

съятим. 11 Бажаємо ж, щоб кожен з вас являв таке саме стараннє про тверду надію аж до кінця, 12 щоб не були ви лініви, а послідователі тих, що наслідують обітниці вірою і довготерпіннем. 13 Обітуючи бо Аврааму Бог, яко ж бо нікого не мав більшого, щоб клястись, кляв ся собою, 14 глаголючи: "Істинно благословляючи благословлю тебе, і намноючи намножу тебе." 15 І так, бувши довготерплив, одержав обітницю. 16 Люде бо більшим кленуть ся, і всякої суперечки між ними конець на ствердженне, - клятьба. 17 У тому ж, хотівши Бог більше показати наслідникам обітниці незмінність ради своєї, посередникував клятьбою, 18 щоб двома речами незмінними (в котрих не можна обманити Богу) мали кріпке втіщенне ми, що прибігаємо (до Нього) приняти надію, що лежить перед нами, 19 котру маємо, яко якор душі, тверду і певну, і входить вона у саму середину за завісою, 20 куди предтеча про нас увійшов Ісус, по чину Мелхиседековому, ставвшись Архиереєм по вік. (aiōn g165)

7 Сей бо Мелхиседек, цар Салимський, священик Бога вишнього, що зустрів Авраама, як вертавсь він з побоїща царів, і благословив Його; 2 котрому й десятину з усього відділив Авраам (перше ж оце перекладом зветься цар правди, а потім і цар Салимський, чи то цар впокою), 3 без батька, без матери, без родоводу; ні почину днів, ні конця життя немаючи, уподоблений же Сину Божому, пробував священиком вічно. 4 Дивіт ся ж, який великий той, кому і десятину дав Авраам патриярх із вибраного. 5 Тай ті із синів Левіївих, що приймають съянченство, мають заповідь брати десятину з народу по закону, се есть із браття свого, хоч і з чересел Авраамових вийшло воно. 6 Той же, хто не виводить роду свого від них, узяв десятину з Авраама, і маючого обітницю благословив. 7 Без усякого ж перечення менше від більшого благословляється ся. 8 І тут беруть десятини люди, що мрутъ, а там - той, про кого съвідчиться, що він живе. 9 І, щоб так сказати, через Авраама взята десятина і з Левія, що бере десятини. 10 Ще бо в череслах отецьких був, як зустрів його Мелхиседек. 11 Коли ж звершеннє було через Левійське съянченств (бо під ним люде озаконені стались), то яка ж іще потреба іншому встати съянченкові по чину Мелхиседековому, а не по чину Аароновому звати ся? 12 Коли бо переміняється съянченство, мусить конче і переміна закону бути. 13 Про Кого бо се говорить ся, з іншого коліна був, з котрого ніхто не приступав до жертвін. 14 Явно бо, що з коліна Юдового вийшов Господь наш, а про се коліно Мойсей об съянченстві нічого не сказав. 15 І більше ще явно, що по подобию Мелхиседековому встав інший съянченник, 16 котрій не по закону заповіді тілесної постав, а по силі життя незотлінного. 17 Съвідкув бо: "Що Ти еси съянченник по вік по чину Мелхиседековому." (aiōn g165) 18 Стало ся ж знищеннє попередньої заповіді за її неміць і невжиточність. 19 Нічого бо не звершив закон, а приведене лучше впованнє, котрим наближуємося до Бога. 20 І на скілько воно не без клятьби, 21 (ті бо съянченники без клятьби ставали, а Сей з клятьбою через Того, хто глаголав до Него. "Кляв ся Господь, і не розкяя ся: Ти еси съянченник по вік,

по чину Мелхиседековому") (aiōn g165) 22 на стілько лучшого завіту став ся порукою Ісус. 23 I більш їх було съвящениками, бо смерть боронила їм пробувати; 24 сей же, через те, що пробував по вік, непереходча має съвященство (aiōn g165) 25 Тимже і спасти може до кінця приходящих через Нього до Бога, будучи вічно жив, щоб посередникувати за них. 26 Такого бо нам подобало (мати) Архиерея, преподобного, безвинного, непорочного, відлученого від грішників і вищого небес, 27 котрий не має по всі дні нужди, як архиєреї, перше за свої гріхи жертви приносити, а потім за дюдські: се бо зробив заразом, себе принісши. 28 Закон бо людей поставляв архиєреями, маючих немочі, слово ж клятви, що послі закону, Сина на віки звершеного. (aiōn g165)

8 Голова ж сказаного - Такого масмо Архиєрея, що сів по правиції престола величчя на небесах, 2 служителя святині і скині істинної, которую поставил Господь, а не чоловік. 3 Всякий бо архиєрей поставляється ся, щоб приносити дари і жертви; тим треба й Сьому що мати, щоб принести. 4 Но коли б Він був на землі, не був бы священиком, (де) в священики, що приносять по закону дари, 5 котрі служать образу і тіні небесного, яко ж глаголано Мойсейові, як хотів зробити скинно. "Гледи бо", рече, "зроби все по взору, показаному тобі на горі." 6 Тепер же (Христос) лучше знаряддя служеннє, на скілько Від посередник лучшого завіту, котрий на лучших обітницях узаконив ся. 7 Но коли б перший той був без пороку, не шукалось бы місця другому. 8 Докоряючи бо їх глаголе: "Ось ідуть дні", глаголе Господь, і зроблю з домом Ізраїлевим і з домом Юдовим завіт новий, 9 не по завіту, що вробив я з отцями вашими, того дня, як узяв я їх за руку, щоб вивести їх із землі Єгипеткої: бо вони не пробували в завіті моїм, і я занедбав їх, глаголе Господь. 10 Тим се завіт, котрий: зроблю дому Ізраїловому по тих днях, глаголе Господь: Давши закони мої в думку їх, і на серцях їх напишу їх, і буду їм Бог, а вони будуть мені народ. 11 I не вчити ме кожен близнього свого, і кожен брата свого, говорячи: Познай Господа; бо всі знати муть мене від малого та й до великого між ними. 12 Тим що милостив буду на неправди їх, і гріхів їх і беззаконий їх не згадувати му більше." 13 А що глаголе: "новий", то обветшив первого; що ж обветшало і зтарілось, те близьке зотління.

9 Мала ж і перва скиня установи служби, і святиню людську. 2 Споруджено бо перву скиню, а в ній съвітильник і стіл і предложенне хлібів, которая звать ся: Съвята. 3 За другою ж завісою скина, що звана: Съвятая Съвятих; 4 мала вона золоту кадильницю і ковчег завіта, окований усюди золотом, а в ньому посудина золота з манною, і жезло Ааронове зацьвівшє, і скрижалі завіта, 5 а над ним херувими слави, отіньюочі ублагальню. Про се не слід мені говорити порізно. 6 Як же се так устроено, то в первую скинию завіси входили съвященики, правлячи служби; 7 у другу ж раз у рік сам архиєрей, не без крові, которую приносить за себе і за людські провини. 8 Сим ясне Дух съвятий, що дорога у святиню ще не явилась, доки перва скиня стоїть. 9 Котра есть образ часу настоящого, в которому приносять

ся і дари і жертви, що не можуть звершити по совісті того, хто служить, 10 а були тілько в їжах і напитках, та у всяких обливаннях і установках тіла, накинуті аж до часу направи. 11 Христос же, прийшовши яко Архиєрей грядущих благ, із більшою і звершеннюю скинєю, нерукотвореною, се есть не такого будування, 12 ані з кровю козлиною, ні телячою, а своюю кровю, увійшов раз у святиню, знайшовши вічне відкупленнє. (aiōnios g166) 13 Но коли кров волова та козина і попід з яловиці, окроплюючи осквернених, освячує на тілесну чистоту; 14 то скілько більше кров Христа, що Духом вічним приніс себе непорочного Богу, очистить совість вашу від мертвих діл, щоб служити Богу живому? (aiōnios g166) 15 I задля того Він посередник нового завіту, щоб, як станеться смерть, на одкупленнє переступів, що (були) у первому завіті, прийняли покликані обітницю вічного насліддя. (aiōnios g166) 16 Де бо есть завіт, там мусить прийти й смерть завітуочого. 17 Завіт бо після мертвих має силу: яко ж бо нічого не стоить, доки жив завітуочий. 18 Тим же й перший не був освячений без крові. 19 Як вирік бо Мойсей всяку заповідь по закону всім людям, то взявши крові телячої та козлиної з водою та червоної вовни та гисопу, покропив і саму книгу і ввесь народ, 20 глаголючи: "Се кров завіту, котрий завітував вам Бог." 21 I скинню і ввесь посуд служебний кровю так само покропив. 22 А мало не все кровю очищається ся по закону, і без пролиття крові не буває оставлення (гріхів). 23 Оце ж треба було, щоб образи небесного сим очищались, саме ж небесне лучими жертвами, ніж сі. 24 Не в рукотворену бо святиню ввійшов Христос, зроблену взором правдивої, а в саме небо, щоб нині являтись лицю Божому за нас, 25 ані щоб много раз приносити себе, яко ж архиєрей входить у святиню по всі роки з чужою кровю; 26 (а то б треба було Йому много раз страдати від настання світу) а нині раз у конці віків явив ся на знівеченнє гріха жертвою своєю. (aiōn g165) 27 I як призначено людям раз умерти, а потім суд, 28 так і Христос, один раз принесений, щоб понести гріхи многих, удруге без гріха явить ся ждучим Його на спасенне.

10 Маючи бо закон тінь будучих благ, а не самий образ річей, щороку тими самими жертвами, які приносять без перестану, ніколи не може звершити приступаючих. 2 Ато б перестали приносити їх, не мавши вже ті, хто служить, ніякої совісти за гріхи, раз очистившись. 3 А в них що-року (робить ся) спомни гріхів. 4 Не можна бо щоб кров волова та козлини знімала гріхи. 5 Тим же, входячи усьвіт, глаголе: "Жертви і приносу не схотів еси, тілько ж наготовив Мені еси. 6 Огняні жертви і (жертви) за гріх не вподобав еси. 7 Тоді я сказав: Ось, ійду (у почині книги написано про мене) вчинити волю Твою, Боже." 8 Сказавши вище: "Що жертва і принос огняні жертви і (жертви) за гріхи не схотів еси, ані вподобав еси," котрі по закону приносять ся, 9 потім рече: "Ось, ійду вчинити волю Твою, Боже." 10 По сей-то волі освячені ми одним приносом тіла Ісус-Христового. 11 I всякий же съвященик стоїть що-дня служачі і много раз ті ж самі жертви приносячи, котрі ніколи не можуть зняти гріхів. 12 Він же, принісши одну жертву

за гріхи, сів на завсіди по правиці Бога, 13 дожидаючи далій, доки положяться вороги Його підніжком ніг! Його. 14 Одним бо приносом звершив на віки осъячуємих. 15 Съвідку ж нам і Дух съвятій; по реченому бо перше: 16 "Се завіт, що завітувати му з ними після тих днів", глаголе Господь: "Давши закони мої в серця їх, і в думках їх напишу їх, 17 і гріхів їх і беззаконій їх не споминати му вже." 18 А де відпущенне гріхів, там нема вже приносу за гріхи. 19 Оце ж, братте, маючи свободу входити у съвятиню кровю Ісусовою, 20 дорогою новою і живою, которую обновив нам Він завісою, се есть тілом своїм, 21 і Єрея великого над домом Божим, 22 приступаймо з щирим серцем в повноті віри, окропивши серця від совісти лукавої, і обмивши тіло водою чистою; 23 держімо непохібне визнання надії (вірен бо Той, хто обіцяв) 24 і назираймо один одного, заохочуючи до любові і добрих діл, 25 не покидаючи громади своеї, як у деяких є звичай, а один одного піддержуючи, і стілько більше, скілько більше бачите, що наближується сь день. 26 Бо коли ми самохітія грішими, прийнявши розум правди, то вже не зостається ся жертви за гріхи, 27 а якесь страшне сподіваннє суду і огнianній гнів, що мав похерти противників. 28 Хто відціував ся закону Мойсеяового, при двох або трьох съвідках, смерть йому без милосердя: 29 Скільки ж, думаете, гіршої муки заслужить, хто Сина Божого потоптав і кров завіту, котрою осъятився, вважав за звичайну, і духа благодаті зневажив? 30 Знаємо Того, хто промовив: "Мені відомщеннє, я віддам, глаголе Господь"; і знов: "Господь судити ме людей своїх." 31 Страшно власті в руки Бога живого. 32 Згадайте ж перші дні в котрі ви, просвітівшись, перенесли велику боротьбу терпіння, 33 то на зневагу і знущаннє виставлювані, то буваючи спільніками тих, що так жили. 34 Бо і в моїх кайданах ви зо мною мучились, і жалуваннє маєтків ваших з радістю приймали, відаючи, що маєте собі маєток на небесах вічний і лучший. 35 Не кидайте ж съмілості вашої, котра має нагороду велику. 36 Терпіннє бо вам треба мати, щоб, волю Божу вчинивши, прийняли обітуваннє. 37 Вже бо незабаром ось, ось Грядущий прийде, і не загається ся. 38 "А праведний з віри жив буде," і: "Коли хто малодушен, не вподобав душа моя його." 39 Ми ж не малодушні (собі) на погибел, а віруючи на спасеннє душі.

11 Віра ж есть підстава того, на що вповаємо, доказ (певність) речей невидимих. 2 Через неї бо були съвідчені старі. 3 Вірою розуміємо, що віки сталися словом Божим, щоб з невидимого видиме постало. (аіðп g165) 4 Вірою приніс Авель луччу жертву Богу ніж Каїн, через котру съвідчено (йому), що він праведний, як съвідкував про дари його Бог; нею він, і вмерши, ще говорить. 5 Вірою Єнох перенесен, щоб не бачити смерти, і "не знайдено його, бо переніс його Бог": перед перенесенням бо його съвідчено, "що угодив Богу". 6 Без віри ж не можна угодити, вірувати мусить бо, хто приходить до Бога, що Він есть, і хто Його шукає тих нагороджує. 7 Вірою, звістку прийнявши Ной про те, чого ніколи не видано, в страсі (Божому) збудовав ковчег на спасення дому свого, котрим осудив съвіт, і став ся наслідником праведності, по вірі. 8 Вірою,

покликаний Авраам, послухав, щоб вийти на те місце, котре мав прийняти в насліддє, і вийшов, не знаючи, куди йде. 9 Вірою оселивсь у землі обітуваній, яко чужий, живучи в наметах, з Ісааком і Яковом, спільними наслідниками того ж обітування. 10 Дожидав бо города, що має основини, котрого будівничий і творець Бог. 11 Вірою і сама Сарра прийняла силу на зачаттє насіння і мимо пори віку вродила, тим що вірним уважала Того, хто обітував. 12 Тим же і від одного, та ще помертвілого, народилось множество, як зорі небесні і як піскі край моря безліч. 13 По вірі померли гі всі, не прийнявши обітниць, а oddaleni видівши їх, і вірували, і витали, і визнавали, що вони чужениці і заходжі на землі. 14 Бо котрі таке говорять, виявляють, що отчини шукають. 15 I справді, коли б ту памятали, з якої вийшли, мали б вони нагоду вернутись. 16 Нині ж лучої бажають, се есть небесної; тим і не соромить ся їх Бог, називати ся Богом їх: наготовив бо їм город. 17 Вірою привів Авраам, спокушуваний, Ісаака (на жертву); единородного приніс, прийнявши обітницю, 18 про котрого було глаголано: "Що в Ісааку назвать ся тобі насіннє," 19 подумавши, що і з мертвих силен Бог воскресити; тим і прийняв його в образі (воскресення). 20 Вірою в грядуще благословив Ісаак Якова та Ісава. 21 Вірою Яков, умираючи, благословив кожного сина Йосифого і "склонивсь на верх жезла свого". 22 Вірою Йосиф, умираючи, про виход синів Ізраїлевих згадав, а про кости свої заповів. 23 Вірою Мойсей, народившись, хованій був три місяці від батьків своїх, коли виділи вони, що дитина гарна, і не злякались повеління царського. 24 Вірою Мойсей, бувши великим, відрік ся звати ся сином дочки Фараонової, 25 а лучше зводив страдати з людьми Божими, ніж дізнатави дочасної розкоші гріха, 26 більшим багацтвом над Єгипецькі скарби вважаючи наругу Христову; озираясь бо на нагороду 27 Вірою покинув Єгипет, не боячись гніва царевого; устояв бо, яко такий, що Невидомого видить. 28 Вірою зробив пасху і пролилє крові, щоб губитель первороджених не займав їх. 29 Вірою перейшли вони Червоне море, як по суходолу; що спробувавши Єгиптяне, потопились. 30 Вірою стіні Ериконські попадали, після семиднівних обходин, 31 Вірою Раава блудниця не згинула з невірними, прийнявши підглядників з миром. 32 I що мені ще казати? не стане бо мені часу оповідати про Гедеона, та Варака, та Самеона, та Естая, та про Давида і Самуїла, та про пророків, зз котрі вірою побивали царства, робили правду, одержували обітування, загороджували пащі левам, 34 гасили силу огняну, втікали від гострого меча, робились потужними від немочі, бували міцні в бю, оберталі в ростіч полки чужоземців; 35 жінки приймали мертвих своїх з воекресення; інші ж побиті бували, не прийнявши збавлення, щоб лучче воскресенне одержати; 36 другі ж наруги та ран дізнали, та ще й кайдан і темниці; 37 каміннем побиті бували, розплювані, допитувані, смертью від меча вмирали, тинялись в овечих та козиних шкурах, бідуючи, горюючи, мучені, 38 (котрих не був достоєн съвіт,) по пустинях скитались та по горах та по вертепах і проваллях земних: 39 I всі ці, одержавши съвідчення вірою, не прийняли

обітування, 40 тим що Бог лучче щось про нас провидів, щоб не без нас осягли звершенне.

12 Тим же оце й ми, маючи кругом нас таку тьму съвідків, відложивши всяку гордість і гріх, що путав нас, терпнім біжим на боротьбу, що перед нами, 2 дивлячись на Ісуса, починателя і звершителя віри, котрий замість радості, яка була перед Ним, витерпів хрест, не дбаючи про сором, і сів по правіці престола Божого. 3 Подумайте бо про Того, хто витерпів од гріщників такий перекір проти себе, щоб не винвали, ослабиш в душах ваших. 4 Ще ви аж до крові не стояли, борючись проти гріха, 5 і забули напомин, що до вас, як до синів, глаголе: "Сину мій, не гордуй караннєм Господнім, ані слабни, докореніший від Нього; 6 кого бо любить Господь, карає; і, бе всякого сина, котрого приймає." 7 Коли караннє терпите, Бог до вас такий, як до синів: чи есть бо такий син, котрого не карає батько? 8 Коли ж ви пробуєте без карання, котрого спільноками стались усі, то ви неправого ложа діти, а не си ни. 9 Ще ж, мали ми батьків, тіла нашого карателів, та й поважали їх, то чи не геть більше коритись нам Отцю духів, і жити memo? 10 Ті бо на мало днів, як самі знали, карали нас; а Сей на користь (нашу), щоб ми були спільноками съвятости Його. 11 Усяка ж кара на той час не здається ся радощами, а смутком; опісля ж дає овощ впокою тим, що нею навчені правди. 12 Тим же "зомлілі руки і зомлілі коліна випростайте", 13 і "стежки праві робіт ногами вашими", щоб не звернуло кульгаве з дороги, а лучче сцілілось. 14 Дбайте про впокій з усіма і про съвятість, без чого ніхто не побачить Бога, 15 наглядаючи, щоб хто не відпав од благодатії Божої, щоб який гіркий корінь, угур вироши, не зашкодив вам, і тим не опоганились многі; 16 щоб не був хто блудник, або необачний, як Ісав, що за одну страву оддав первородство своє. 17 Знаєте бо, що і опісля, як схотів наслідувати благословенне, відкинуто Його; місце бо покаяння не знайшов, хоч і з слізми шукав Його. 18 Не приступили бо ви до гори, до котрої доторкаємої і до палаючого огню, і хмар, і темряви і бурі, 19 і до трубного гуку, і голосу мови, котрий хто чув, то благали, щоб до них не мовило ся слово: 20 (бо не видержали наказу: "Хоч і зъвір доторкнеть ся до гори, буде каміннєм побитий, або стрілою пробитий.") 21 I, таке страшне було видіннє, що Мойсей сказав: "Я в страсії і трепеті." 22 А приступили ви до Сионської гори і до города Бога живого, Ерусалима небесного, і до тьми ангелів, 23 до громади і церкви первородних, на небесах написаних, і до судді всіх, Бога, і до духів праведників звершених, 24 і до Посередника завіта, нового, Ісуса, і крові кроплення, що промовляє лучче, ніж Авелева. 25 Гледіть, щоб не відректись глаголючого. Коли бо вони не втекли, одрікшись пророкувавшого на землі, то геть більше ми, одрікшись небесного, 26 котрого голос тоді захитав землею, нині ж обітував, глаголючи: "Ще раз потрясу не тілько землею, та й небом." 27 Се ж: "ще раз" показує переміну потрясеного, яко створеного, щоб пробувало нерухоме. 28 Тим же царство нерухоме приймаючи, маємо благодать, котрою треба нам служити до

вподоби Богу з шанобою і страхом 29 Бо наш Бог - огонь пожирающий.

13 Братня любов нехай пробував. 2 Гостинності не забуйайте, через се бо інші, не відаючи, вгостили ангелів. 3 Памятайте вязників, мов би з ними ви увянені, бідолашні, самі бувши в тілі. 4 Чесна женітва у всіх і ложе непорочне; блудників же і перелюбників судити ме Бог 5 Не сріблолюбиві обичаєм, довольні тим, що есть. Сам бо рече. "Не оставлю тебе, ані покину тебе." 6 Так що съміло можемо сказати: "Господь моя поміч; не бояти мусь: що вдіс мені чоловік?" 7 Поминайте наставників ваших, що гдаголали вам слово Боже; і позираючи на конець їх життя, послідуйте вірі їх. 8 Ісус Христос учора і сьогодні, той же самий і на віки. (aiōn g165) 9 У всяки чужі науки не вдавайтесь. Добре бо благодаттю покріпляти серця, а не їжами, з котрих не мали користі ті, що пішли за ними. 10 Маємо жертівно, з котрої не мають права істи, хто служить скині. 11 Которих бо животних кров уносить в съвятиню архиерей за гріхи, тих мясо палить ся остронь стану. 12 Тим і Ісус, щоб освятивти людей своюю кровю, остронь воріт пострадав. 13 Тим же опе вийдімо до Нього остронь стану, дізнаючи наруги Його. 14 Не маємо бо тут сталого города, а того, що буде, шукаємо. 15 Тим оце через Нього приносимо жертву хвалення без перестанку Богу, се есть уст, що визнають імя Його. 16 Благотворення ж і подільчivosti не забуйайте; такими бо жертвами велими догоджують Богу. 17 Слухайте наставників ваших і коріться (ім); вони бо пильнують душ ваших, яко мають перелік oddati; щоб з радістю се робили, а не зітхаючи; не користь бо вам се. 18 Моліте ся за нас: уповаемо бо, що добру совість маємо, у всьому хотячи добре жити. 19 Найбільше ж благаю се чинити, що б скоро вернено мене вам. 20 Бог же впокою, що підняв з мертвих великого Пастиря вівцям через кров завіту вічного, Господа нашого Ісуса Христа, (aiōnios g166) 21 нехай звершить вас у всякому добром ділі, щоб чинили волю Його, роблячи в вас любе перед Ним, через Ісуса Христа, котрому слава до віку вічного. Амінь. (aiōn g165) 22 Благаю ж вас, браттє, прийтіте се слово напомину: бо коротко написав вам. 23 Знайте, що брата нашого Тимотея випущено, з котрим, воли скоро прийде, побачу вас. 24 Витайте всіх наставників ваших і всіх съвятих. Витають вас ті, що з Італії. 25 Благодать з усіма вами. Амінь.

Якова

1 Яков, слуга Божий і Господа Ісуса Христа, дванадцяти родам, що розсіяні: Витайте. 2 Усяку радість майте, браттє мое, коли впадаєте в різні спокуси, з знаючи, що доказ вашої вірі робить терпіннє; 4 терпіннє ж нехай мав звершене діло, щоб ви були звершенні і повні, ні в чому не маючи недостатку. 5 Коли ж у кого з вас недостав премудрості, нехай просить у Бога, котрий дає всім щедро та й не осоромлює, то й дасть ся йому. 6 Нехай же просить вірою, нічого не сумнівшись; хто бо сумнить ся, той подобен філії морській, котру вітер жене та й розбиває. 7 Нехай бо не думав такий чоловік, що прийме що від Бога. 8 Чоловік двоедушний не стечений у всіх дорогах своїх. 9 Нехай же хвалить ся брат смиренний висотою свою, 10 а багатий смиреннем своїм; бо він, як травяний цвіт, перейде. 11 Зійшло бо сонце із спекою, і висушило траву, і цвіт її опав, і краса лиця її зникла; так і багатий в дорогах своїх зівяне. 12 Блажен чоловік, що витерпить спокусу; тим що, будучи вірний, прийме вінець життя, що обіцяв Бог тим, що люблять Його. 13 Ніхто ж у спокусі нехай не каже: Що Бог мене спокутує; Бог бо не спокушує ся лихим, і не спокушує сам нікого. 14 Кожен же спокушує ся, надивившися і лестивившися похоттю свою. 15 Потім похоть, зачавши, роджає гріх, гріх же зроблений роджає смерть. 16 Не заблуджуйтесь, браттє мое любе, нехай і буде всякий чоловік скорий на слуханнє, і нескорий на слова, нескорий на гнів. 20 Гнів бо чоловіка правди Божої не чинить. 21 Задля того відкинувши всякую погань і останок зла, прийміть у лагідності посаджене слово, що може спасті душі ваші. 22 Будьте ж чинителями слова, а не тілько слухателями, обманюючи себе самих. 23 Бо, коли хто слухатель слова, а не чинитель, той подобен чоловікові, що дивить ся на природне лице свое в зеркалі. 24 Подививсь бо на себе, та й одійшов, та зараз і забув, який він був. 25 Хто ж дивить ся в звершений закон свободи, та й пробував в ньому, той не слухатель забиваючий, а чинитель діла; такий буде щасливий у діланні своїм. 26 Коли хто думав, що він вірен між вами, не уздаючи язика свого, а обманюючи серце свое, у того марна віра. 27 Ото бо віра чиста і неопоганена перед Богом і Отцем, щоб одвідувати сиріт і вдовиць у горю їх, і держати себе неопоганеним од съвіта.

2 Браттє мое, не на лиця вважаючи, майте віру Господа нашого Ісуса Христа прославленого. 2 Коли бо ввійшов у громаду вашу чоловік з золотим перснем, в одежі осяній, ввійшов же й вбогий в мізерній одежі, з і ви споглянете на того, що носить осяну одежду, і скажете йому: Ти сідай отут гарно, а вбогому скажете: Ти стань отам, або сідай отут на підніжку моїм, 4 то чи не пересуджуєте між собою і не станетьесь суддями з ледачими думками? 5 Слухайте,

браттє мов любе: хиба не вбогих съвіту сього вибрали Бог на багатих вірою і наслідників царства, котре обіцяє тим, хто любить Його? 6 Ви ж зневажили вбогого. Хиба не багаті підневолюють вас, і не вони г тягнуть вас на судища? 7 Хиба не вони зневажають добре імя, яким вас названо? 8 Коли ж оце звершуєте закон царський по писанню: "Люби близнього свого, як себе самого", добре чините; 9 коли ж на лиця дивитесь, то гріх робите, докорені законом, як переступники. 10 Кожний бо, хто увесь закон заховав, та згрішить в одному, станеться у всьому виноватий. 11 Хто бо сказав: "Не чини перелюбу," Той сказав і: "Не вбивай." Коли ж не зробиш перелюбу, а вбєш, став ся еси переступником закону. 12 Так говоріте і так творіте, яко такі, що законом свободним судити метесь. 13 Суд бо без милосердя тому, хто не зробив милости, і вихваляється ся милосердє суду (понад суд). 14 Ява користь, браттє мое, коди хто каже, що віру має, та діл не має? чи може віра спасті Його? 15 Коли ж брат або сестра нагі будуть і жадні щоденної страви, 16 а з вас хто, скаже їм: Ідіть з миром, грійтесь і годуйтесь, а не дасть їм потрібного для тіла; яка (з того) користь? 17 Так само й віра, коди діл не має, мертвія сама по собі. 18 Ну, скаже хто: Ти віру маєш, а я діла маю. Покажи мені віру твою з діл твоїх, а я тобі докажу з діл моїх віру мою. 19 Ти віруєш, що Бог один; добре робиш: і бісі вірують, та й третя. 20 Чи хочеш же зрозуміти, чоловіче марний, що віра без діл мертвія? 21 Авраам, отець наш, хиба не з діл справдив ся, піднявши Ісаака, сина свого, на жертівник? 22 Чи бачиш, що віра допомагала ділам Його, і ділами звершилась віра? 23 І сповнилось писане, що глаголе: "Увірував же Авраам Богові й поліченено Йому за праведність, і другом Божим наречено Його." 24 Чи бачите що оце, що з діл оправдується чоловік, а не з однієї віри? 25 Так само і Раава блудниця хиба не з діл справдилася, прийнявши посланців і вивівши їх іншою дорогою? 26 Яко бо тіло без духа мертвія, так і віра без діл мертвія.

3 Не бувайте многі учителями, браттє мое, знаючи, що більший осуд прий memo. 2 Багато бо грішимо всі. Коли хто в слові не згрішить, се звершений чоловік, сильний обуздати і все тіло. 3 Ось бо і коням узди в роті вкладаємо, щоб слухали нас, і все тіло їх повертаемо. 4 Ось і кораблі, хоч які величезні, і страшними вітрами носять ся, обертаються ся малим стерном, куди воля стерника хоче. 5 Так само й язик - малий член, а велими хвалити ся. Ось малий огонь, а які великі речі палити! 6 язик огонь, съвіт неправди; так, язик стоять між членами нашими, сквернічи все тіло, і палиочи круг природи, а запалюючись од геєнни. (*Geenna g1067*) 7 Всяка бо природа, зъвірей і птиць, гадів і морських (зъвірів) вгамовується ся вгамовано природою чоловічою; 8 язика ж ніхто з людей не може вгамувати, без упину бо (се) зло, повне отрути смертоносної. 9 Ним благословляємо Бога і Отця, і ним кленем людей, що постали поподобно Божому. 10 Із тих же уст виходить благословенне і проклін. Не подобає, браттє мое любе, съому так бути. 11 Хиба криниця з одного джерела випускає солодке і гірке? 12 Хиба може, браттє

мое, смоківниця маслини родити, або виноградина смокви? Так само ні одна криниця не дає солоної і солодкої води. **13** Хто мудрий та розумний міми вами, нехай покаже з доброго життя діла свої в лагідності і премудрості. **14** Коли ж гірку зависть маєте та сварку в серці вашому, то не величайтесь і не кривіть на правду. **15** Не сходить ся премудрость звише, а земна (вона), душевна, бісовська. **16** Де бо зависть та сварка, там безладде і всяке лихе діло. **17** А та премудрость, що звише, найперше чиста, потім мирна, лагідна, покірлива, повна милости і добрих овочів, безсторонна і нелицемірна. **18** Овощ же праведности сієть ся в упокої тим, хто творить упокій.

4 Звідкіля войни та свари в вас? Чи не звідсіля: з розкошів ваших, що воюють у членах ваших? **2** Бажаєте, та й не маєте; убиваєте і завидуєте, та й не можете осягти; сваритесь і воюєте, та й не маєте, тим що не просите. **3** Просите, та й не приймаєте, тому що погано просите, щоб обернути на розкоші ваши. **4** Перелюбники і перелюбниці! хиба не знаєте, що любов съвіта цього - вражда против Бога? Оце ж, хто хоче бути приятелем съвіту, той стається ворогом Бога. **5** Або думаєте, що марно писаннє глаголе: "до зависти пре Дух, що вселив ся в нас?" **6** Більшу ж дає благодать; тим же і глаголе: "Господь гордим противить ся, смиренним же дає благодать." **7** Коріте ся ж оце Богу, противтесь ж дияволові, то й утіче од вас. **8** Приближуйтесь до Бога, то й приблизить ся до вас; очистіть руки грішники, і направте серця (ваші) двоєдушники. **9** Страдайте, сумуйте та плачте съміх ваш у плач нехай обернеть ся і радість у горе. **10** Смирітесь перед Господом, то в підійме вас. **11** Не осуджуйте один одного, братте; хто бо осуджує брата та судить брата свого, осуджує закон і судить закон; коли ж закон судиш, то ти не чинитель закону, а суддя. **12** Один есть Законодавець, що може спасти і погубити; ти ж хто вси, що судиш другого? **13** А нутре ж ви, що говорите: Сьогодні або завтра підідемо в той і той город, і пробудемо там рік, та торгувати мем та дбати мем, **14** (ви, що не знаєте, що буде завтрашнього. Яке бо життє ваше? та же ж воно пара, що на малий час явить ся, а потім сchezas.) **15** Замість щоб говорити вам: Коли Господь зводить та живі будемо, то зробимо се або те. **16** Нині ж хвалитесь у гордощах ваших. Усяка така хвала лиха. **17** Оце ж хто знат, як чинити добро, та й не чинить, тому гріх.

5 Ануте ж ви, багаті, плачте ридаючи над злиднями вашими, що надходять. **2** Багатство ваше згнило, і шати ваші міль поїла. **3** Золото ваше та срібло поржавіло, і ржа їх на съвідченне проти вас буде, і з'ість тіло ваше, як огонь. **4** Ось, плата робітників, що порали ниви ваши, задержана од вас, голосить; і голосіннє женців до ушей Господа Саваота дійшло. **5** Розкошували ви на землі та буяли; повгодовували серця ваши, мов на день заколення. **6** Осудили ви, убили праведного; він не противив ся вам. **7** Терпіть же оце, братте мое, аж до приходу Господнього. Ось, ратай жде доброго овочу з землі, дожидаючись терпільво його, доки прийме дощ ранній і пізній. **8** Терпіть же й ви, утверджіте серця ваши, бо прихід Господень наближується. **9** Не зітхайте

один на одного, братте, щоб вас не осуджено - ось, суддя перед дверима стоїть. **10** За взір тяжкої муки і довгого терпіння прийміть, братте мое, прокорів, що глаголали імя Господнім. **11** Ось, ми звemo блаженними, хто терпів. Про терпіннє Йовове чули ви, і кончину Господню виділи, бо Господь вельми милосердий і благий. **12** Перше ж усього, братте мое, не кленітесь ні небом, ні землею, ні іншою якою клятьбою; а нехай буде в вас "так, так, ні, ні", щоб не впали ви в осуд. **13** Хто між вами тяжко страдає? нехай молить ся. Хто радіє? нехай съпіває. **14** Чи хто нездужав між вами, нехай призове пресвітерів церкви, і нехай моляться над ним, помазавши його оливою в ім'я Господнє; **15** і молитва віри спасе болящого, і підійміть ся йому. **16** Визнавайте один одному гріхи, і молітві ся один за одного, щоб сцілиться вам. Много бо може молитва праведного ревна. **17** Ілля був чоловік подобний нам страстями, а помоливсь молитвою, щоб не було дощу, то й не було дощу на землі три роки і шість місяців. **18** А знов помолив ся, то й дало небо дощ, і земля зrostила овощі свій. **19** Братте, коли хто з вас заблудить від правди, і наверне хто його, **20** нехай знає, що навернувшись грішника від блудної дороги його спасе душу від смерті і покрив множество гріхів.

1 Петра

1 Петр, апостол Ісуса Христа, вибраним захожанам розсіяння по Понту, Галатії, Кападокії, Азії і Витинії, 2 по провидінню Бога Отця, через освяченне Духа, на послуханнє і кропленнє крові Ісус-Христової: Благодать вам і мир нехай намножиться ся. з Благословен Бог і Отець Господа нашого Ісуса Христа, що, по великій своїй милості, знов породив нас на впованнє живе воскресенiem Ісус-Христовим із мертвих, 4 до насліддя нетлінного і непорочного, що не зовяне, сковане на небесах про вас, 5 котрі силою Божою стережені пробуваєте через віру, на спасеннє, готове явитись останнього часу. 6 Сим радуйте ся, мало нині (коли треба), смуткуючи у всяких напастях, 7 щоб випробувана віра ваша, геть дорожча золота пропадущого, хоч і огнем випробуваного, знайшлася на похвалу і честь і славу в одкриттю Ісус-Христовому. 8 Котрого не бачивши любите, і на котрого нині не дивлячись, а віруючи, радуетесь радістю невимовною і преславною, 9 приймаючи конець віри вашої, спасеннє душам. 10 Про се ж то спасеннє розвідували і допитувались пророки, що про вашу благодать пророкували, 11 дознаючись, якого або котрого часу являв у них Дух Христов, поперед съвідкуючи про Христові страсті і про славу, що після них; 12 котрим відкрито, що не самим собі, а нам служили вони (тим), що нині звістили вам ті, котрі благовіствували вам Духом съвятим, посланим із неба, (І) на що бажають ангели дивитись. 13 Тим то, підперезавши поясниці думок ваших, будьте тверезі, і звершено впование на благодать, що приносить ся вам в одкриттю Ісуса Христа. 14 Яко діти слухняні, не водячи себе по давнім хотінням вашим, що в незнанню, 15 а, яко Покликавший вас съвятій, і. ви самі съвяті у всьому життю будьте: 16 бо написано: "Будьте съвяті, бо я съвят." 17 І коли Отцем зовете Того, що, не вважаючи на лиці, судить кожного по ділу, то Зо страхом провожайте час вашого домування, 18 знаючи, що не тлінним сріблом або золотом викупились од марного життя вашого, від отців переданого, 19 но дорогоцінною кровю Христа, як непорочного і чистого агнця, 20 призначеною перш настання съвіта, обявленого в останні часи задля вас, 21 що через Його віруєте в Бога, котрий воскресив Його з мертвих і дав Йому славу, щоб віра ваша і надія була на Бога. 22 Душі ваши очистивши, в послуслі правди Духом, на братню любов нeliцемірну, із чистого серця любите один одного щиро, 23 як народжені не з тлінного сім'я а з нетлінного, через слово Бога живого і пробуваючого по вік. (aiōn g165) 24 Бо "всяке тіло, як трава, і всяка слава чоловіча, як цвіт на траві: Зісохла трава і цвіт її упав; 25 а слово Господнє пробував по вік." Се ж слово - благовіствоване між вами. (aiōn g165)

2 Тим то, відложивши всяку злобу, і всякий підступ і лицемірство і зависть і всяку осуду, 2 Яко ж новорожденні діти будьте жадні словесного чистого молока, щоб у ньому вирости на спасенне; 3 коли покушали, що благий Господь, 4 Приступаючи до Него, до каменя живого, від людей відкинутого, від Бога ж вибраного, дорогого, 5 і самі, яко

живе каміннє, будуйте дім духовний, съвященьство съвяте, щоб приношено духовні жертви любоприємні Богу через Ісуса Христа. 6 Тим то й стоїть в писанні: "Ось, владу в Сионі угольний, камінь, ви. браниці, дорогий; і віруючий в Него не осоромити ся." 7 Оце як вам віруючим, - дорогий, неслухняним же "камінь, що відкинули будівничі, та став ся у голову угла, - камінь спотикання і скеля поблазні"; 8 і спотикають ся, не слухаючи слова, на що вони й полишени. 9 Ви ж - рід вибраний, царське Съвященьство, народ съвятій, люде прибрані, щоб звіщали чесноти Покликавшого вас із темряви у дивне свое съвітло; 10 ви, колись і не народ, а тепер народ Божий; непомилувані, а тепер помилувані. 11 Любі, молю, як чужосторонців і прохожих, ухилятись від тілесного хотіння, котре воює против душі, 12 і вести добре життє свое між поганами, щоб, у чому судять вас яко лиходіїв, наглядаючи добрі діла (ваші), славили Бога в день одвідання. 13 Тим то коріть ся всякому чоловічому начальству ради Господа: чи то цареві, яко значному, 14 чи то начальникам, яко від него посланим на одміннє лиходіям, а на хвалу добротворям. 15 Така бо воля Божа, щоб ви, роблячи добро, затикали уста невіжи безрозумних людей, 16 яко свободні, а не яко ті, що мають свободу за покрите злоби, а яко слуги Божі. 17 Усіх шануйте; браттівство любіте; Бога лякайтесь; царя честіть. 18 Слуги, з усіким страхом коріться панам, не тільки добрим і лагідним, а також лукавим. 19 Се бо угодно перед Богом, коли хто ради совісти Божої переносить смуток, страждаючи не по правді. 20 Яка бо похала, коли, согрішаючи й біті в лиці, терпите? Тільки коли добре робите, і, страждаючи терпите, то се угодно перед Богом. 21 На се бо ви покликані, бо і Христос страждав за вас, оставляючи вам приклад, щоб ви йшли слідом за Його стопами; 22 котрий не зробив гріха, анії не знайдено підступу в устах Його; 23 котрий, злословлений, не злословив, і страждаючи, не грозив, а передав Судячому праведно; 24 котрий гріхи наші сам підніс на тілі своїм на дереві, щоб ми, для гріхів умерши, правою жили; котрого "ранами сціпились". 25 Були бо ви, як вівці блукаючі, тільки ж вернулись нині до Пастиря і Владики душ ваших.

3 Також і жінки, корітесь своїм чоловікам, щоб і ті, що не коріть ся слову, життєм жінок без слова була з'єднані, 2 дивлячись на чисте життє ваше у страху (Божому). 3 Ваша окраса нехай не буде зовнішнє заплітаннє волосся і убираннє в золото, або з'одяганнє в одежу; 4 а потайний серця чоловік, у нетлінню лагідного і тихого духа, що перед Богом многоціннє. 5 Так бо колись і съвяті жінки, що вповоали на Бога, украсили себе, корячись своїм чоловікам; 6 як Сарпа слухала Авраама, паном Його зовучи, котрої ви стали дітьми, добре роблячи і не лякаючи ся ніякого страху. 7 Чоловіки також, домуйте разом з ними по розумі, яко більше слабосильний посудині жіночій віддаючи честь, яко і спільні наслідники благодаті життя, щоб не з'упинялись молитви ваши. 8 Наконець же, будьте усі одної думки, милосердуючі, братолюбні, сердечні, привітливі; 9 не віддаючи зло за зло, або докір за докір; а насупроти благословляйте, знаючи,

що на те ви покликані, щоб благословенне наслідили. 10 "Хто-бо хоче життє любити, і видіти дні добрі, нехай вдергить язик свій від злого, й уста свої, щоб не говорити зради; 11 нехай ухиляється від злого, гробить добре; нехай шукає впокою, і побаюється ся за ним. 12 Бо очі Господні на праведних, і уші Його на молення їх; лице ж Господнє проти тих, що зле роблять." 13 І хот ж такий, що заподіяв би вам лихо, коли будете наслідниками доброго? 14 Тільки ж, коли б і страждали задля правди, блаженні ви; страху яс їх не бійтесь, ані тривожтеся; 15 а Господа Бога съягтіть у серцях ваших. Бувайте завсіди готові дати одвіт всякому, що домагається ся від вас слова про вашу надію, з лагідностю і страхом; 16 маючи совість добрі, щоб, у чому судять вас, яко лиходіїв, осоромились ті, що докоряють добре життє ваше в Христі. 17 Лучче бо, коли воля Божа, пострадати за добрі діла, аніж за діла лихі; 18 тому що Й Христос, щоби привести нас до Бога, один раз пострадав за гріхи наші. Праведник за неправедних, що був умертвений по тілу, но ожив духом, 19 в котрому і тим духам, що в темниці, прийшовши, проповідував, 20 колись неслухняним, як того часу дождало (їх) довготерпніс Боге, за днів Ноя, як строївся ковчег, в котрий мало, то єсть, вісім душ, спасло ся од води; 21 чого образ хрещення (не відложення тілесної нечистоти, а совісти доброї обітниця перед Богом), що і нас тепер спасає через воскресення Ісуса Христа, 22 котрій єсть по правиці в Бога, зйшовши на небо, котрому покорились ангели і власті і сили.

4 Тим же то, коли Христос страждав за нас тілом, то Й ви тією самою думкою оружітесь ся; хто бо страждає тілом, перестає грішити, 2 щоб уже не по хотінню чоловічому, а по волі Божій, жити останній час у тіді. 3 Доволі бо з нас минувшого часу життя, що чинили волю поган, ходячи в розпусті, пристрастях, пияньстві, бенкетах, напітках і мерзьких ідолослуженнях. 4 Чим і дивуються ся, що ви не біжете разом з ними на розлив розпусти, хулячи; 5 котрі дадуть одвіт Тому, що готов судити живих і мертвих. 6 На се бо і мертвим проповідувано благовісте, щоб приняли суд по чоловіку тілом, і жили по Бозі духом. 7 Усьому ж koneць наблизив ся. Будьте ж оце мудрі і тверезі до молитов. 8 Перш усього ж майте один до одного щиру любов, бо любов покривав множество гріхів. 9 Будьте гостинні один для одного без дорікання. 10 Кожний, яко ж приняв дар, так ним нехай служить один одному, як добрі доморядники всякої благодаті Божої. 11 Коли хто говорить, то нехай говорить як слова Божі; коли хто служить, нехай же служить по силі, котру подає Бог; щоб у всьому прославлявся Бог через Ісуса Христа, котрому слава і держава по вічні віки. Амінь. (aiōn g165) 12 Любі, не чудуйтесь розпаленнем, що буває вам на спокусу, наче б вам що дивного довело ся; 13 а радуйтесь, яко ж маєте участь в страданнях Христових, щоб і в одкриттю слави Його радувались і веселились. 14 Коли докоряють вас за ім'я Христове, - ви блаженні; Дух бо слави Й Бога почиває на вас; ними він хулиль ся, вами ж прославляється ся. 15 Тільки ж ніхто з вас нехай не постраждає яко душегубець, або злодій,

або лиходій, або як бунтівник; 16 коли ж яко Християнин, то нехай ве соромить ся, а прославляє Бога за сю участь. 17 Бо пора початись судові від до му. Божого; коли ж найперш од нас, то який koneць тих, що не коряться благовістю Божому? 18 коли "праведник тільки що спасеть ся, то безбожник і грішник де явить ся?" 19 Тим то й страждаючи по волі Божій, як вірному Творцеві, нехай передають душі свої, роблячи добре.

5 Старших між вами молю, яко товариш-старший і съвідок страдання Христового, і спільнок слави, що має відкритись: 2 пасіте стадо Боже, що у вас, доглядаючи не по неволі, ані для поганої користі, а з доброго серця; 3 ані пануйте над народом, а взором будьте стада; 4 і як явить ся Пастир-Начальник, приймете невязначучий слави вінець. 5 Саме так, молодші, корітесь старшим; усі ж, один одному корячись, смирюючи підпережітися; бо "Бог гордим противить ся, смирним же дає благодать." 6 Смиріть ся ж під сильною рукою Божою, щоб підніс вас угорою свого часу; 7 всяку журбу вашу скинувши на Него, бо Він старається про вас. 8 Тверезіть ся, пильнуйте, бо противник ваш, диявол, як лев рикаючий, ходить, шукаючи кого пожерти; 9 проти него вставайте тверді вірою, знаючи, що такі страждання доводяться і братівству вашому в съвіті. 10 Бог же всякої благодаті, покликавши нас до вічної своєї слави в Христі Ісусі, коли трохи пострадаєте. Він нехай звершить вас, утвердить, укріпить і осуне (непорушне). (aiōnios g166) 11 Йому слава і держава по вічні віки. Амінь. (aiōn g165) 12 Через Сильвана, вірного вам брата, як думаю, коротко написав, наповідаючи і съвідкуючи, що се правдива благодать Божа, в котрій стоите. 13 Витаєте вас вибрана з вами (церков) в Вавилоні, і Марк, син мій. 14 Витайтесь один одного у цілуванню любові. Впокій вам усім, що в Христі Ісусі. Амінь.

2 Петра

1 Симон Петр, слуга і апостол Ісуса Христа, тим, що з нами однаку дорогу віру приняли по правді Бога нашого і Спаса Ісуса Христа: **2** благодать вам і впокій нехай умножить ся в познанню Бога й Ісуса, Господа нашого. **3** Яко ж усе до життя і побожності дароване нам Божою силою Його, через познаннє Покликавшого нас славою і чеснотою (милостю), **4** чим найбільші і дорогі обітниці даровані нам, щоб через них були ви спільноками Божої природи, ухиляючись від тлінного хотіння, що в сьвіті, **5** то доловіть до сього усе ваше стараннє, і подайте у вірі вашій чесноту, а в чесноті розум, **6** а в розумі вдержаннє, а у вдержанню терпіннє, а в терпінні побожність, **7** а в побожності братню любов, а в братній любові любов (для всіх). **8** Коли бо се буде у вас і умножити ся, то не оставить вас лінівими, ані безплодними в познанні Господа нашого Ісуса Христа. **9** У кого бо нема сього, той сліпий і коротко видящий, що забув на очищеннє давних своїх гріхів. **10** Тим то, брати, старайтесь більше утвердити ваше покликаннє і вираннє; се бо роблячи, ніколи не спотикнетесь. **11** Так бо щедро дозволить ся вам вхід у вічне царство Господа нашого і Спаса Ісуса Христа. (αἰῶνιος γέγενε) **12** Тим і не занеху завсіди пригадувати вам сі речі, хоч ви й знаєте, і утверджені у сій правді. **13** Видить ся ж мені право, доки я у сій оселі, розбуджувати вас у наповіданні; **14** знаючи, що скоро оставлю оселю мою, яко ж і Господь наш Ісус Христос обявив мені. **15** Старати муся ж, щоб ви і всюди, по моєму розстанню, робили спомин сіх річей. **16** Не за байками бо, хитро придуманими, йдучи, обявили ми вам силу і прихід Господа вашого Ісуса Христа, а бувши самовидцями величчя Його. **17** Бо Він приняв від Бога Отця честь і славу, коли зійшов до Него од величної слави такий голос: "Се Син мій любий, що я вподобав Його." **18** сей голос чули ми, як сходив з неба, бувши з Ним на горі съятій. **19** Ще ж маємо певніше слово пророче, і ви добре робите, вважаючи на него, як на съвітильника, що съвітіть в темному місці, аж День засияє, і денниця зайде в серцях ваших; **20** се найперш знаючи, що жадне книжне пророцтво не діється ся своїм розвязаннєм. **21** Бо ніколи із волі чоловіка не виповідано пророцтво, а від Духа съятого розбуджувані, промовляли съяті люде Божі.

2 Були ж і лжепророки між людьми, як і між вами будуть лжеучителі, котрі введуть ересі погибелі, і відкураввшись викупившого їх Владики, приведуть на себе скору погибель. **2** I многі підуть за їх погибллю, котрі дорогу правди хулити муть, **3** і в зажерливості придуманими словами вас підходити муть, для котрих суд з давнього часу не гаїть ся, і погибель їх не дрімає. **4** Бо коли Бог ангелів, що згрішили, не пощадив, а кинув їх в окови пекельної темряви, і передав, щоб хоронено їх на суд; (*Tartaroğ g5020*) **5** і коли первого съвіта не пощадив, а самовосьмого Ноя, проповідника правди, охоронив, повідь на съвіт нечестивих допустивші; **6** і коли городи Содому й Гоморру засудив на руїну, обернувші в попіл, і поставивши, яко приклад для будучих безбожників, **7**

а ізбавив праведного Лота, омерзенного розпустним життєм безбожників; **8** (живучи бо між ними праведник той, дивлячись і слухаючи про беззаконні діла, день в день мучив праведну душу;) **9** то й знат Господь побожних з покуси виабавляти, неправедних же хоронити про судний день на муки, **10** найбільше ж тих, що ходять в слід за тілом в нечистому хотінні, і зневажають начальство; що съміливі, самолюбні, не лякають ся хулити влада, **11** хоч ангели, кріпості і силою більшими бувши, не приносять проти них перед Господа докоряючого суду. **12** Сі ж як безсловесні звірі, природні, що родяться на лові і забиттє, хулять, чого не розуміють, і в зотлінню своїм загинуть, **13** і нагороду неправди приймуть. Солодкими вважають вони дочасні розкоші; вони самий сором і беззаконнє, розкошують в обманьстві своїм, їдаючи з вами; **14** очі мають повні прелюбодіяння і неперестаючого гріха, надять душі неутверджені; серце в них навчене до зажерливості, се - діти прокляття; **15** котрі, опустивши праву дорогу, заблудили, йдучи дорогою Валаама, сина Восорового, що полюбив неправедну нагороду, **16** тільки ж мав кару за своє беззаконнє, бо підяремник німий, проговоривши чоловічим голосом, остановив нерозум пророка. **17** Се жерела безводні, хмари, хуртовиною гонимі, котрим черна темрява на віки захована. (*questioned*) **18** Промовляючи бо великими і марними словами, принаджуєть хотіннєм тіла та розпустою тих, що ледво утікli від живучих в блуді, **19** обіцяючи ім волю, самі бувши слуги зотління; хто бо ким подужаний, того він і невольник. **20** Коли бо, утікши від нечистоти съвіта через пізнаннє Господа і Спаса Ісуса Христа, однакож, знов замотовавшись, бувають подужані, то останнє їх - гірше первого. **21** Лучче би ім було не пізнати дороги правди, як, пізнавши, одвернувшись від переданої їм съвітої заповіді. **22** Довело ся ж їм по правдивій приповісті: "Пес вертається ся до своєї блювотини", а свиня, скупавши, (іде) валиться у калюжу.

3 Се вже, любі, друге пишу вам посланнє, в котрих, наповідаючи збуджаю чисту думку вашу, **2** щоб згадали слова, прореченні від съвітих пророків, і заповідь від нас, яко апостолів Господа і Спаса, з се найперш знаючи, що прийдуть в останні дні ругателі, ходяці по своєму хотінню, **4** і скажут: Де обітниця приходу Його? від коли бо батьки умирають, усе так само пробував від почину створіння. **5** Не знають бо ті, що так хочуть, що небеса були в давнього часу, і земля із води, і в воді постала словом Божим, **6** для чого й тогдашній съвіт водою затоплений, погиб; **7** нинішні ж небеса і земля тим самим словом заховані, і на огонь зберегають ся про день суду й погибелі безбожних людей. **8** Тільки ж одно се нехай не буде перед вами тайне, любі, що один день у Господа, як тисяч літ, а тисяч літ, як один день. **9** Не гаїть ся Господь з обітницею, як се декотрі за гайку вважають; а довготерпіть вам, не хотячи, щоб хто погиб, а щоб усі до покаяння прийшли. **10** Приайде ж день Господень, як злодій в ночі; тоді небеса з шумом перейдуть, первотини ж, розпеченні розтоплятися ся, і земля і діла на ній погорять. **11** Коли ж се все зруйнуеть ся, то якими слід вам бути в съвіту життю і побожності, **12** дожидаючи

й бажаючи скорого приходу Божого дня, котрого небеса, палаючи, рунуть, і первотини, горючи, розтоплять ся? 13 Нових же небес і землі нової по обітниці дожидаємось, в котрих правда домує. 14 Тим то, любі, сього дожидаючи, старайтесь нескверними і чистими явитись перед Ним в упокою, 15 а довготерпіннє Господа нашого за спасенне вважайте; яко ж і любий наш брат Павел по даній Йому премудрості писав вам, 16 яко ж і в усіх листах, говорячи в них про сі речі; в котрих дещо тяжко зрозуміти, що неуки і неутверджені перекручують, як і інші писання, на свою власну погибель. 17 Ви ж, любі, знаючи вперед, бережіть ся, щоб і вас не зведено блудом безбожників, і не відпали від свого утвердження; 18 а ростіть в благодаті і знанні Господа нашого і Спаса Ісуса Христа. Йому слава і тепер і по день віка. Амінь. (aiōn g165)

1 Івана

1 Що було від почину, про що ми чули, що бачили очима нашими і на що дивилися, і чого руки наші дотикалися, про Слово життя - **2** (бо житте явилось, і ми бачили, і съвідкуємо, і звіщаем вам житте вічне, що було в Отця, а явилось нам;) (*aiōnios g166*) **3** що ми бачили і чули, звіщаем вам, щоб і ви мали спільність з нами; а спільність наша з Отцем і Сином Іого Ісусом Христом, **4** I се пишемо вам, щоб радість ваша була повна. **5** I се обітниця, которую ми чули від Нього, і звіщаємо вам, бо Бог съвітло, і ніякої у Нього темряви. **6** Коли говоримо, що спільність маємо з Ним, а в темряві ходимо, то не говоримо по правді і не творимо правди; **7** коли ж у съвітлі ходимо, яко ж Він сам у съвітлі, то маємо спільність один з одним, і кров Ісуса Христа, Сина Його, очищав нас од усякого гріха. **8** Коли говоримо, що гріха не маємо, то самі себе обманюємо, і нема правди в нас. **9** Коли визнаєм гріхи наши, то Він вірний і праведний, щоб простив нам гріхи, і очистив нас од всякої неправди. **10** Коли кажімо, що ми не згрішили, то й слова Його нема в нас.

2 Діточки мої, се пишу вам, щоб не грішили; а коли хто згрішить, заступника маємо перед Отцем, Ісуса Христа праведника. **2** А Він вблаганнє за гріхи наши; не за наши ж тільки, а також цілого съвіта. **3** А по тому знаємо, що ми пізнали Його, коли заповіді Його хоронимо. **4** Хто говоритъ: Я пізнав Його, а заповідей Його не хоронить, той ложник, і в тому нема правди, **5** хто ж хоронить слово Його, істино у тому любов Божа звершена. По тому знаємо, що ми в Ньому. **6** Хто говоритъ, що в Ньому пробував, повинен, яко ж Той ходив, і він так ходить. **7** Бррати, не заповіді нову пиши вам, а заповідь стару, которую маєте з почину; заповідь стара, се слово, которое ви чули з почину. **8** Знов заповідь нову пиши вам, що есть правдиве і в Ньому і в вас: що темрява переходить, а съвітло правдиве вже съвітить. **9** Хто говоритъ, що він в съвітлі, а ненавидить брата свого, той в темряві аж досі. **10** Хто любить брата свого, в съвітлі пробуває, і поблазні у ньому нема; **11** хто ж ненавидить брата свого, той в темряві, і в темряві ходить, і не знає де йде, бо темрява осліпила очі його. **12** Пишу вам, діточки, що оставляють ся вам гріхи задля імені Його. **13** Пишу вам, батьки, що ви пізнали Того, котрий (єсть) від почину. Пишу вам, молодята, що ви пізнали Отця. **14** Писав я вам, батьки, що ви пізнали Того, що від почину. Писав я вам, молодята, що ви сильні, і слово Боже у вас пробував, і що подужали лукавого. **15** Не любіте ж съвіта, ані того, що в съвіті. Коли хто любить съвіт, нема любови Отцівської у ньому; **16** все бо, що в съвіті, - хотіннє тіла і хотіннє очей, і гордощі съвітові, - не з Отця а зо съвіта. **17** I съвіт перейде, і хотіннє його; хто ж чинить волю Божу, пробуває по вік. (*aiōn g165*) **18** Діти, остання година настала; і яко ж чули ви, що антихрист прийде, а тепер многі антихристи постали, то й звідтіля знаємо, що остання година. **19** Зміж нас вийшли, тільки не були зміж нас; бо коли були зміж нас, то остали б з нами; тільки ж відступили

вони, щоб явилось, що не всі наші. **20** I ви помазаннє маєте від Святого, і знаєте все. **21** Не писав я вам, наче б ви не знали правди, а що знаєте її, і що всяка брехня не від правди. **22** Хто ложник, як не той, хто відрікається, що Ісус не Христос? Сей антихрист, хто відрікається від Отця і Сина. **23** Всякий, хто відрікається від Сина, той і Отця не має. **24** Ви ж, що чули від почину, те нехай в вас пробував; коли в вас пробувати ме, що ви від почину чули, то й ви будете пробувати у Сині і в Отці. **25** А се обітниця, которую обіцяє нам, - житте вічне. (*aiōnios g166*) **26** Се писав я вам про тих, що підманюють вас. **27** Та помазаннє, которое ви прийняли від Нього, в вас пробував, і не потрібуете, щоб хто учив вас; а як те саме помазавше навчає вас про все, і воно правдиве й не брехня, то яко ж воно навчало вас, пробуйайте в тому. **28** Так, діточки, пробуйайте в Ньому, щоб, коли явить ся, була у нас одвага, і не осоромились перед Ним при Його приході. **29** Коли знаєте, що Він праведний, то знайте, що всякий, хто робить правду, від Нього родив ся.

3 Глядіть, яку любов дав нам Отець, щоб ми діти Божі звались. Тим то не знає нас съвіт, що не пізнав Його. **2** Любі, ми тепер діти Божі; та ще не явились, що ми будемо; знаємо ж, що, коди явить ся, подібні Йому будемо, бо побачимо Його, яко ж есть. **3** I всякий, що має сю надію на Нього, очищує себе, яко і Він чистий. **4** Кожен, хто робить гріх, робить також беззаконнє, і гріх есть беззаконнє. **5** Знаєте ж, що Він явив ся, щоб гріхи наши взяти, і що гріха нема у Ньому. **6** Кожен, хто у Ньому пробуває, не грішить; кожен, хто, грішить, не бачив Його, ні пізнав Його. **7** Діточки, нехай ніхто вас не обманює: хто робить правду, той праведний, яко ж Він праведний, **8** хто робить гріх, той від диявола, бо від почину диявол грішить. На се явив ся Син Божий, щоб зруйновати діла диявола. **9** Кожен, хто родив ся з Бога, гріха не робить, бо наслінне Його в ньому пробуває; і не може грішити, бо він з Бога родив ся. **10** По съому явні діти Божі, і діти дияволські. Кожен, хто не робить правди, не від Бога, так само й хто не любить брата свого. **11** Се бо віщаннє, которое ви чули від почину, щоб ми любили один одного, **12** не яко ж Каїн, що від лихого був, і забив брата свого; та й за що забив його? тому, що діла його лихі були, а (діла) брата його праведні. **13** Не дивуйтесь, брати мої, коли ненавидить вас съвіт. **14** Ми знаємо, що перейшли від смерті у житте, бо любимо братів; хто не любить брата, пробуває в смерті. **15** Кожен, хто ненавидить брата свого, той чоловікогубець; а ви знаєте, що жоден чоловікогубець не має життя вічного, в ньому пробуваючого. (*aiōnios g166*) **16** У съому пізнали ми любов, що Він за нас душу свою положив; і ми повинні за братів душі класти. **17** Хто ж має прокиток у съвіті, і видить брата свого, що в потребі, та й зачинить серце своє перед ним, то як любов Божа пробуває у ньому? **18** Діточки мої, не любім словом, ані язиком, а ділом і правдою. **19** I по съому пізнаємо, що ми від, правди, і перед Ним втихомирюєм серця наші; **20** бо коли винує нас серце, (то о скільки більше Бог); бо більший Бог, ніж серце наше, і знає все. **21** Любі, коли серце наше не винує нас, одвагу маємо перед Богом, **22** і, коли що просимо, приймаємо від Нього, бо хоронимо

заповіді Його, і угодне перед Ним робимо. 23 А се заповідь Його, щоб вірували в ім'я Сина Його Ісуса Христа, я любили один одного, яко ж і дав заповідь нам. 24 І, хто хоронить заповіді Його, у тому Він пробуває, а той в Ньому. I по съому пізнаємо, що пробуває в нас, - по Духові, котрого дав нам.

4 Любі, не всякому духові віруйте, а досьвідчайте духів, чи від Бога вони; бо многі лжепророки вийшли у съвіт. 2 По съому пізнавайте духа Божого: всякий дух, котрый визнає Ісуса Христа, що прийшов у тілі, є від Бога. 3 І всякий дух, котрый не визнає Ісуса Христа, що прийшов у тілі, не є від Бога; се дух антихристів, про котрогочували, що прийде, і тепер вже есть у съвіті. 4 Ви од Бога, діточки, і подужали їх; більший бо Той, хто в вас, ніж той, хто в съвіті. 5 Вони від съвіта, тим то від съвіта говорять, і съвіт слухає їх. 6 Ми від Бога; хто знає Бога, слухає нас; хто не від Бога, не слухає нас; із съого пізнаємо духа правди, і духа мани. 7 Любі, любім один одного; бо любов від Бога, і кожен, хто любить, від Бога родив ся, і знає Бога; 8 хто не любить, не пізнав Бога, бо Бог любов. 9 У съому явилась любов Божа в нас, що Бог Сина свого єдинородного у съвіт післав, щоб ми жили через Него. 10 У съому любов, не що ми любили Бога, а що Він любив нас, і післав Сина свого на вблаганнє за гріхи наші. 11 Любі, коли так Бог полюбив нас, то й ми повинні один одного любити. 12 Бога ніколи ніхто не бачив; коли ж любімо один одного, то Бог у нас пробуває, і любов Його звершена в нас. 13 По съому пізнаємо, що в Ньому пробуємо, а Він у нас, що від, Духа свого дав нам. 14 А ми виділи й съвідкуємо, що Отець післав Сина, Спасителя съвіта. 15 Коли хто визнає, що Ісус Син Божий, то в ньому пробує Бог, а він у Бозі. 16 Ми пізнали також, та й увірували в любов, котру має Бог до нас. Бог є любов, і хто пробуває в любові, в Бозі пробуває, а Бог в ньому. 17 У съому звершена любов у нас, щоб мати одвагу на день суду, бо який Він, такі й ми у съвіті съому. 18 Страху нема в любові, а звершена любов геть виганяє страху, бо страх має муку, і хто лякається ся, той не звершений в любові. 19 Ми любімо Його, бо Він перший любив нас. 20 Коли хто каже: я люблю Бога, а брата свого ненавидить, той ложник; бо хто не любить брата, котрого бачить. Бога, котрого не бачить, як може любити? 21 I заповідь сю маємо від Него, щоб, хто любить Бога, любив і брата свого

5 Кожен, хто вірує, що Ісус есть Христос, той від Бога родив ся; і кожен, хто любить Родившого, любить і рожденого від Нього. 2 По съому пізнаємо, що любімо дітей Божих, коли Бога любімо, і заповіді Його хоронимо. 3 Се бо любов Божа, щоб ми хоронили заповіді Його; а заповіді Його не тяжкі. 4 Все бо рождене від Бога съвіт побіждає; і ся побіда, побідивши съвіт, віра наша. 5 Хто се, що побіждає съвіт, як не той, хто вірує, що Ісус Син Божий? 6 Се Той, що прийшов з водою і кровю, Ісус Христос; та й не з водою тільки, а з водою і кровю; а Дух съвідкує, бо Дух є правда. 7 Бо три їх, що съвідкують на небі: Отець, Слово і съвітий Дух, і сі три - одно. 8 I троє їх, що съвідкують на землі: дух і вода і кров; і сі троє - одно. 9 Коли съвідченне людей приймаємо,

то съвідченне Боже більше, бо се съвідченне Боже, котрим съвідчив про Сина свого. 10 Хто вірує в Сина Божого, має съвідченне в собі; хто не вірує Богу, ложником зробив Його, бо не увірував у съвідченне, котрим съвідкував Бог про Сина свого. 11 А се съвідченне есть, що життє вічне дав нам Бог, а се життє у Синї Його. (aiōnios g166) 12 Хто має Сина, має життє; хто не має Сина Божого, життє не має. 13 Се написав я вам, віруючим в ім'я Сина Божого, щоб ви знали, що маєте життє вічне, і щоб вірували в ім'я Сина Божого. (aiōnios g166) 14 I се одвага, котру маємо до Него, що, коли чого просимо по волі Його, Він слухає нас; 15 і коли знаємо, що Він слухає нас, чого б ми не просили, то знаємо, що одержуємо прощення від Него. 16 Коли хто бачить брата свого, що грішить гріхом не на смерть, нехай молитвя ся, і (Бог) дасть Йому життє, тим що грішить не на смерть. Єсть гріх на смерть, не за сей кажу, щоб молив ся. 17 Всяка неправда гріх, та есть гріх не на смерть. 18 Знаємо, що кожний, хто родив ся від Бога, не грішить; тільки рожденій від Бога, хоронить себе, а лихий не дотикається ся Його. 19 Знаємо, що ми від Бога, і ввесь съвіт у лихому лежить. 20 Знаємо ж, що Син Божий прийшов, і дав нам розум, щоб пізнавали Бога правдивого; і ми в правдивому, в Синї Його Ісусї Христї. (aiōnios g166) 21 Сей правдивий Бог, і життє вічне. Діточки, хороніть себе від ідолів. Амінь.

2 Івана

1 Старець - вибраний пані і дітятам її, котрих я істинно люблю (і не я тільки, а також усі, що пізнали правду), **2** задля правди, що пробував в нас, із нами буде по вік: (aiōn g165)
3 Нехай буде з вами благодать, милості, впокій від Бога Отця, і від Господа Ісуса Христа, Сина Отцівського, в правді і любові. **4** Вельми я зрадував ся, що знайшов дітей твоїх, ходячих в правді, яко ж заповідь прийняли ми від Отця. **5** І тепер прошу тебе, пані, не яко нову заповідь пишу тобі, а котру мали ми від почину, щоб любили один одного. **6** І се любов, щоб ми ходили по заповідям Його. Се заповідь, яко ж ви чули від почину, щоб у ній ходили. **7** Бо многі зводителі увійшли у світ, котрі не визнають Ісуса Христа, що прийшов у тілі; а такий зводитель і антихрист. **8** Глядіть на себе, щоб не згубити нам, що заробили, а щоб нагороду повну прийняли. **9** Кожен, хто переступає, а не пробуває в науці Христовій, не має Бога; хто пробуває в науці Христовій, сей має і Отця і Сина. **10** Коли хто приходить до вас, і сієї науки не приносить, не приймайте того у хату, і не витайте його; **11** хто бо його витас, бере участь в ділах його лихих. **12** Маючи много вам писати, не схотів на папері і чорнилом, а надіюсь прийти до вас, і устами з вами говорити, щоб благодать ваша була повна. **13** Витають тебе діти сестри твоєї вибраної. Амінь.

3 Івана

1 Старець - Гайові любому, котрого люблю істину. **2** Любий, молю ся, щоб у всьому добре тобі вело ся, і ти здоров був, яко ж добре ведеть ся душі твоїй. **3** Вельми бо зрадів я, коли прийшли брати, і съідкували про твою правду, яко ж ти в правді ходиш. **4** Більшої радості над сю не маю, щоб чути, що діти мої в правді ходять. **5** Любий, ти вірно робиш, коли що робиш для братів і для посторонніх, **6** котрі съідкували про твою любов перед церквою; добре ти зробиш, одпровадивши їх достойно перед Богом. **7** Вони бо ради імені Його вийшли, нічого не прийнявши від поган; **8** тим то мусимо приймати таких, щоб бути помічниками правді. **9** Писав я церкві; тільки Диотреф, що побивається за старшуваннєм, не приймає нас. **10** Тим, коли прийду, згадаю про його діла, що робить, докоряючи нас лихими словами; і не довolen тим, ні сам не приймає братів, і боронить тим, що хочуть, і з церкви виганяє. **11** Любий, не повертай за лихим, а за добрим. Хто добре робить, (той) від Бога, хто ж лихе робить, (той) не бачив Бога. **12** Про Димитрия съідковано од усіх, і від самої правди; і ми також съідкуємо, а знаєте, що съідченне наше правдиве. **13** Багацько мав я писати, тільки не хочу чернилом та пером тобі писати; **14** надію ся ж незабаром бачити тебе, то й устно поговоримо. Впокій тобі. Витають тебе друга. Витай другів по імені.

Юда

1 Юда, слуга Ісуса Христа, брат же Яковів, - покликаним, од Бога Отця освяченним, а Ісусом Христом охороненим: 2 милость вам і впокій і любов нехай умножить ся. з Любі, стараючись з усією пильностю писати вам про спільне спасенне, вважав я за конечне написати вам, вговорюючи, щоб боролись за віру, съятим раз передану. 4 Повлазили бо деякі люди, давно призначенні на сей суд, безбожні, що благодать Бога нашого обертають на розпусту, і самого Владики Бога і Господа нашого Ісуса Христа одрікають ся. 5 Приганути ж хочу вам, котрі загально се знаєте, що Господь, хоч спас народ із землі Єгипецької, то опісля погубив тих, що не вірували. 6 I ангелів, що не склонили свого начальства, оставивши свої оселі, про суд великого дня вічнimi оковами під темрявою склонив. (αἰδίος g126) 7 Як Содома і Гоморра, і городи кругом них, що, подібно їм, жили в перелюбі і ходили в слід за іншим тілом, принявши кару вічного огня, виставлені яко приклад; (αἰσπειρός g166) 8 так і сії сновиди опоганюють тіло, начальством же гордують, а на власть хулять. 9 Михаїл же Архангел, коли, змагаючись з дияволом, говорив про Мойсейове тіло, не поважив ся піднести проти нього суду докоряючого, а сказав: Нехай Господь загрозить тобі: 10 Сі ж, чого не розуміють, хулять; що ж по природі, як безсловесні звірі, розуміють, у сьому поганять себе. 11 Горе їм, бо пішли вони дорогою Кайна, попались в обману нагороди Валаама, і погибли в бунті як Корей. 12 Се погань (на вечерах) милостині вашої, що живлять ся з вами без страху, і пасуть ся; хмарі безводні, од вітров ношенні; дерева осінні, беззівочні, двичі умерші, викорінені; 13 люті Філії морські, що пінять ся своїм соромом, блукаючі звізди, котрим чорна темрява на віки хоронить ся. (αἴσπειρος g165) 14 Пророкував же про сих і семий від Адама, Енох, глаголючи: "Ось, іде Господь із тисячами съятих своїх, 15 зробити суд над усіма, і докорити між ними усіх безбожних, за всі діла безбожності їх, що безбожно накоїли, і за всі жорстокості, що говорили проти Нього грішники безбожні." 16 Се миркачі, докорителі, що ходять по хотінню своему; і уста їх говорять гордо, і поважають лиця задля користі. 17 Ви ж, любі, згадуйте слова, прореченні від апостолів Господа нашого Ісуса Христа; 18 бо вони казали вам, що останнього часу будуть ругателі, що ходять по хотінню свого безбожя. 19 Се ті, що відлучають ся (від єдності віри,) тілесні, що не мають Духа. 20 Ви ж, любі, найсьватішою вашою вірою будуйте ся, і в Духові съятому молітві ся, 21 і себе в любові Божій хороніть, дожидаючи милости Господа нашого Ісуса Христа до життя вічного. (αἴσπειρος g166) 22 Також інших милуйте, розсуджуючи; 23 інших же страхом спасайте, вихоплюючи з огня, ненавидячи ще й одежу, од тіла опоганену. 24 Тому ж, що може вас оберегати без спотикання, і поставити перед словою своєю непорочних в радості, 25 єдиному премудрому Богу, Спасителю нашему, слава і величче, держава і властив, тепер і по всі віки. Амінь. (αἴσπειρος g165)

Об'явлення

1 Одкритте Ісуса Христа, котре дав Йому Бог, показати слугам своїм, що має скоро бути, і показав, піславши через ангела свого, слузі своему Йоанові, 2 котрий засвідкував про слово Боже, і съвідченне Ісуса Христа, і що видів. 3 Блаженний, хто читає, і хто слухає слова пророцтва, і хоронить, що написано в ньому; бо час близький. 4 Йоан семи церквам, що в Азії: благодать вам і впокій від Того, що єсть, що був, і що прийде, і, від семи духів, що перед престолом Його; 5 і від Ісуса Христа, котрий съвідок вірний, первородень із мертвих, і князь царів земних; Йому, милуючому нас, і обмившому нас від гріхів наших в крові своїй, 6 (і зробив тому нас царями і съвящениками Богу і Отцем своєму,) слава і держава по вічні віки. Амінь. (aiōn g165) 7 Ось, ійде з хмарами, і побачить Його всяке око, і ті, що Його прокололи; і заголосять перед Ним усі роди землі. Так, амінь. 8 Я Альфа і Омега, почин і конець, глаголе Господь, що єсть, і що був, і що прийде Вседержитель. 9 Я Йоан, і брат вам, і спільник у горю і в царстві і в терпінні Ісуса Христа, був на острові, званім Патмос, за слово Боже, і за съвідкуваннє Ісуса Христа. 10 Я був в дусі в день Господень, ічув ізза себе великий голос, наче труби, що глаголав: 11 Я Альфа і Омега, Первий і Останній; і що бачиш, напиши в книгу; і пішли церквам, що в Азії: в Ефес, і в Смирну, і в Пергам, і в Тиятир, і в Сарди, і в Філадельфію, і в Лаодикию. 12 I обернув ся я, щоб побачити, чий се голос, що глаголав до мене; а обернувшись, побачив я сім съвічників золотих; 13 і посеред семи съвічників подібного Сину чоловічому, з'одягненого в довгу одежду, і підперезаного по грудях золотим поясом. 14 Голова ж Його і волоссє білі, як вовна біла, як сніг; а очі Його як поломінь огняні; 15 а ноги Його подібні до міді, наче в печі розпаленої; а голос Його, як шум багатьох вод; 16 а мав Він у правій руці своїй сім звізд; а з уст Його виходив меч обоюдний, гострий; а очі Його, як сонце, що съвітить у силі своїй. 17 I коли побачив Його, впав я до ніг Його як мертвий; і поклав Він праву свою руку на мене, глаголючи мені: Не бей ся, я Первий і Останній, і живий; 18 і був я мертвий, і ось живу по вічні віki; амінь. I маю ключі пекла і смерти. (aiōn g165, Hadēs g86) 19 Напиши, що бачив еси, і що єсть, і що має бути після цього; 20 тайна семи звізд, котрі бачив еси у правиці моїй, і сім съвічників золотих (така): сім звізд, се ангели семи церков; а сім съвічників, се сім церков.

2 Ангелові Ефеської церкви напиши: Се глаголе Той, що держить сім звізд у правиці своїй, що ходить посеред семи съвічників золотих: 2 Знаю діла твої, і труд твій, і терпилівість твою, і що не можеш терпіти лихих, і досьвідчив тих, що зовуть себе апостолами, та ними не є, я знайшов їх ложниками, 3 і терпів еси, і маеш терпилівість, і задля імені моого трудив ся еси, і не знemіг ся. 4 Тільки ж маю проти тебе, що ти любов твою первую оставил. 5 Згадай же, з відкіля випав еси, і нокай ся і перві діла роби; а то прийду до тебе скоро, і двигну съвічник твій з місця його, коли не

зокаєш ся. 6 Тільки ж се (добре) маєш, що ненавидиш діла Николаїв, котрі й я ненавиджу. 7 Xто має ухо, нехай слухає, що Дух глаголе церквам: Xто побідить, тому дам поживати від дерева життя, що по середині раю Божого. 8 I ангелові церкви Смирнейської напиши: Се глаголе Первий і Останній, що був мертвий і ожив: 9 Знаю діла твої, і горе і убожество (багатий же еси), і хулу тих, що зовуть себе Жидами, та ними не є, а зборище сатани: 10 Нічого не бій ся, що маєш терпіти. Ось, диявол вкідати ме декотрих із вас у темницю, щоб спокусити вас; і мати мете горе десять день. Будь вірний аж до смерти, і дам тобі вінець життя. 11 Xто має ухо, нехай слухає, що Дух глаголе церквам. Xто побідить, не мати ме кривди від другої смерти. 12 I ангелові церкви, що в Пергамі, напиши: Се глаголе Той, що має меч обоюдний, гострий: 13 Знаю діла твої, і що ти домуєш, де престол сатани, і держиш імя мое, і не відрік ся віри моєї і в ті дні, коли Антипа, съвідок мій вірний, убитий у вас, де домує сатана. 14 Тільки ж маю дещо проти тебе, бо маєш там таких, що держать ся науки Валаама, котрий навчив Валака ввести поблазнь перед синами Ізраїлевими, щоб їх ідодські жертви і жили в перелюбі. 15 Також маєш і таких, що держать ся науки Николаїв, що я ненавиджу. 16 Покайся; ато прийду до тебе скоро, і воювати му з ними мечом уст моїх. 17 Xто має ухо, нехай слухає, що Дух глаголе церквам. Xто побідить, тому дам поживати від манні закритої, і дам йому камінь білий, а на камені нове імя написане, котрого ніхто не знає, тільки, хто приняв. 18 I ангелові церкви в Тиятири напиши: Се глаголе Син Божий, що має очі свої, як половінь огняні, і ноги Його подобні міді: 19 Знаю твої діла і любов і служеннє, і віру, і терпилівість твою, і діла твої, і що останніх більше, як первих. 20 Тільки маю дещо проти тебе, бо даєш жінці Єзавелі, що зове себе пророкинею, учити і зводити моїх слуг, жити в перелюбі і їсти ідолські жертви. 21 Я дав тій часу, щоб покаялась в перелюбі своїм, та не покаялась. 22 Се я кидано її на постіль, і перелюбників з нею в велике горе, коли не покають ся в ділах своїх. 23 I діти її убю смертю; і пізнають усі церкви, що я досліджу внутро і серця; і дам вам кожному по ділам вашим. 24 Вам же глаголю, і іншим, що в Тиятири, скільки їх не мають сієї науки, і котрі не пізнати гдібині сатаниної, як кажуть, що не кину на вас іншого тягну; 25 тільки, що маєте, держіть, аж поки прийду. 26 I хто побідить, і хто хоронить аж до кінця діла мої, тому дам владу над поганами; 27 і пасти ме їх жезлом залізним; як посуди глиняні покрушать ся; як ся е приняв від Отця моого; 28 і дам йому ранню зору. 29 Xто має ухо, нехай слухає, що Дух глаголе церквам.

3 I ангелові церкви в Сардах напиши: Се глаголе Той, що має сім духів Божих, і сім звізд. Знаю твої діла, що маєш імя, що живеш, а мертвий еси. 2 Будь чуйний, і утверджуй інше, що має вмерти, бо не знайшов я, щоб діла твої були скінчені перед Богом. 3 Тим то згадай, як приняв і чув еси, і хорони, і покай ся, коли ж не чувати меш, прийду на тебе, як злодій, і не знати меш, якого часу прийду на тебе. 4 Та маєш не багато імен в Сардах, що не опоганили одеж

своїх; вони ходити муть зо мною у білих, бо достойні. 5 Хто побідить, то з'одягнеть ся в білу одіж, і не витру ім'я його з книги життя, і визнаю ім'я його перед Отцем моїм, і перед ангелами Його. 6 Хто має ухо, нехай слухає, що Дух глаголе церквам. 7 ангелові церкви, що в Філадельфії, напиши: Се глаголе Святий, Правдивий, що має ключ Давидів, котрий відчиняє, і ніхто не зачинить, і зачиняє, - і ніхто не відчинить: 8 Знаю твої діла; ось дав я перед тобою незачинені двері, і ніхто не може зачинити їх; ти малу маєш силу, а схоронив мое слово, і не відрік ся імені мого. 9 Ось, я дам, що деякі із зборища сатаниного, котрі зовуть себе Жидами, та ними не є, а брешуть; ось я зроблю, щоб вони прийшли, і поклонилися перед ногами твоїми, і пізнали, то я полюбив тебе. 10 Яко ж хоронив еси слово терпливости моєї, то я тебе схороню від години спокуси, що має прийти на цілу вселенну, спокусити домуючих на землі. 11 Ось, ійду скоро; держи, що маєш, щоб ніхто не взяв вінця твого. 12 Хто побідить, зроблю його стовпом в храмі Бога моого, і вже не вийде геть; і напишу на ньому ім'я Бога моого, і ім'я города Бога моого, нового Єрусалиму, сходящого з неба від Бога моого, і ім'я мое нове. 13 Хто має ухо, нехай слухає, що Дух глаголе церквам. 14 I ангелові церкви Лаодикийської напиши: Се глаголе Амінь, съвідок вірний і правдивий, почин створіння Божого: 15 Знаю твої діла, що ти ні зимний ні гарячий; о, коли б ти був зимний або гарячий! 16 Тим то, яко ж літній еси, і ні зимний ні гарячий, викину тебе з уст моїх. 17 Бо кажеш: Я багатий, і збагатів, і нічого не потрібую; а не знаєш, що ти бідолашний, і мізерний, і вбогий, і сліпий і голий. 18 Раджу тобі купити в мене золото, огнем перечищене, щоб збагатив ся; і білу одіж, щоб з'одягнув ся, і не було видно сорому наготи твоєї; і маєш від очей намасті очі твої, щоб бачив. 19 Я, кого люблю, докоряю і караю; будь же ревний і покай ся. 20 Ось, стою під дверми і стукаю; коли хто почне мій голос, і відчинить двері, то ввійду до нього, і вечеряті ми з ним, а він з мною. 21 Хто побідить, дам йому сісти зо мною на престолі моїм, яко ж я побідив, і сів з Отцем моїм на престолі Його. 22 Хто має ухо, нехай слухає, що Дух глаголе церквам.

4 Після цього поглянув я, і ось, двері відчинені на небі, і перший голос, що я чув, якби (від) труби говорячої зо мною, сказав: зайди сюди, і покажу тобі, що має бути після цього. 2 I зараз був я в дусі; і ось, престол стояв в небі, а, на престолі Сидячий; 3 а Сидячий був подібний видом до каменя яспісового і сардинового; і веселка кругом престола, подібна видом як смаргад. 4 A кругом престола двайцять і чотири престолів; а на престолах бачив я двайцять і чотири старців сидячих, з'одягнених у біді одежі; а на головах своїх мали золоті вінці. 5 A з того престола виходять блискавки, громи і голоси; і сім съвічників огняних горяль перед престолом, а се сім духів Божих: 6 A перед престолом море шклянне, подібне до христалі. A в середині престола, і кругом престола четверо животних, повні очей зпереду і ззаду. 7 A перше животне подобне до лева, а друге животне подобне до теляти, а третє животне мало лице, як чоловік, а

четверте животне подобне до летячого орла. 8 A четверо животних мали, кожне з осібна, по шість крил в округ, а в середині повно очей; і не мають вони впокою день і ніч, говорячи: Свят, свят, свят Господь Бог вседержитель, що був, і есть, і приде. 9 I, коли давали ті животні славу і честь, і подяку Сидячому на престолі, Живучому по вічні віки, (aiōn g165) 10 упали двайцять і чотири старці перед Сидячим на престолі, і покланялись Живучому по вічні віки, і кидали вінці свої перед престолом, говорячи: (aiōn g165) 11 Достоен еси, Господи, приняти славу і честь і силу; Ти бо створив еси усе, і волею Твоєю (усе) есть, і створено.

5 I бачив я в правиці Сидячого на престолі книгу записану із середині і зверху, запечатану семи печатьми. 2 I бачив я ангела сильного, покликуючого голосом великим: Хто достоен розгорнути книгу, і розломити печаті її? з і ніхто не міг па небі, ані на землі, ані під землею, розгорнути книгу, ані заглянути до неї. 4 I я вельми плакав, що ніхто достойний не знайшов ся, щоб розгорнути і прочитати книгу, ані заглянути до неї. 5 I один із старців каже мені: Не плач; ось, побідив лев, що з роду Юдиного, корінь Давидів, щоб розгорнути книгу, і розломити сім печаті її. 6 I поглянув я, і ось, по середині між престолом і чотирма животними, і по середині старців, стоять Ягнятко, наче заколене, і мало сім рогів, і сім очей, а се сім духів Божих, що послані по цілій землі. 7 I прийшов, і взяв книгу з правиці Сидячого на престолі. 8 I коли взяв книгу, то чотири животні і двайцять чотири старці впали перед Агнецем, маючи кожний кобзу і чашу золоту, повну пахощів, що були молитви съвітих. 9 I съпівають пісню нову, глаголючи: Достоен еси приняти книгу, і створити печаті її, бо Ти був заколений, і відкупив еси нас Богу кровю свою, з усякого роду, і язика, і народу і поган, 10 і зробив еси нас Богу нашему царями і священиками; і царювати мем на землі. 11 I я бачив і чув голос ангелів многих кругом престола і животних, і старців; і було число їх тьма тьмами і тисячі тисячами, 12 глаголючи голосом великим: Достоен Агнець, заколений, приняти силу й бацтво, й премудрость, і кріпость, і честь і славу. 13 I всяке створінне, що в небі, і на землі, і під землею, і що на морю, і все, що в них, чув я, що говорило: Сидячому на престолі і Агнцеві благословенне, і честь, і слава і держава по вічні віки. (aiōn g165) 14 A четверо животних сказали: Амінь, а двайцять чотири старці упали, і поклонились Живучому по вічні віки.

6 I я бачив що створив Агнець одну з печаті і чув, як одно з животних сказало, наче громовим голосом: Прийди і подиви ся. 2 I поглянув, і ось, кінь білий, а, що сидів на ньому, мав лук; і дано йому вінець, і вийшов яко побідник, щоб побіждати. 3 I коли створив другу печать, чув я друге животне, що сказало: Прийди, і подиви ся. 4 I вийшов інший кінь рижий; а, що сидів на йому, тому дано взяти впокій із землі, і щоб один одного вбивали; і дано йому великий меч. 5 I коли створив третю печать, чув я третє животне, що сказало: Прийди і подиви ся. I я поглянув, як ось кінь карий, а, що сидів на ньому, мав вагу в руці своїй. 6 I почув я голос зпосеред чотирьох животних, що сказав: Mira

пшениці за денар, і три міри ячменю за денар; і оливи і вина не марнуй. 7 I коли створив четверту печать, чув я голос четвертого животного, що сказало: Прийди і подиви ся. 8 I я поглянув, і ось, кінь блідий, а, що сидів верх него, ім' Йому смерть, а пекло слідом за ним; і дана Йому влада вбивати на четвертій часті землі мечем, і голодом, і смертю, і звірми земнimi. (*Hadēs g86*) 9 I коли створив п'яту печать, бачив я під жертвіною душі убитих за слово Боже, і за съвідченне, котре мали; і покликнули голосом великим, говорячи: 10 Доки, Владико съвятий і правдивий, не будеш судити і мстити за кров нашу над тими, що домують на землі? 11 I дано кожному одіж білу, і сказано їм, щоб впокоїлись ще малий час, доки не доповнять (числа) слуги-товариші їх, і брати їх, що мають бути вбиті, як і вони. 12 I поглянув я, коли створив шесту печать; і ось, трясенне велике стало ся, і сонце стало чорне, як верета волосінна, а місяць став, як кров, 13 а зорі небесні попадали на землю, як смоківниця, од великого вітру трясена, скидає свої недостиглі смокви. 14 А небо зникло, як лист звинутий, і всяка гора і виспа двигнулись із місць своїх; 15 і царі землі, і вельможі, і багаті, і тисячники, і сильні, і всякий невільник, і всякий вільний окрились у печерах і скелях гірських, 16 і кажуть скелям і горам: Владіте на нас, і закрійте нас від лица Сидячого на престолі, і від гніва Агнця, 17 бо прийшов великий день гніва Його, і хто може встояти?

7 А після цього бачив я чотирьох ангелів, що стояли на чотирьох краях землі, і держали чотири вітри землі, щоб не віяв вітер на землю, ані на море, ані на жадне дерево. 2 Ще бачив я іншого ангела, що виходив від сходу сонця, і мав печать Бога живого; і покликнув голосом великим до чотирьох ангелів, котрим дано шкодити на землі і на морю, глаголючи: 3 Не робіть шкоди вемлі ні морю, ні деревині, доки не попечатаєм слуг Бога нашого на чолі їх. 4 I я чув число попечатаних, сто сорок і чотири тисяч попечатаних із усіх родів синів Ізраїлевих: 5 3 роду Юдиного дванайцять тисяч попечатаних; з роду Рувимового дванайцять тисяч попечатаних; з роду Гадового дванайцять тисяч попечатаних; 6 з роду Асирового дванайцять тисяч попечатаних; 7 з роду Нефталимового дванайцять тисяч попечатаних; з роду Манассiйого дванайцять тисяч попечатаних, з роду Симеонового дванайцять тисяч попечатаних; 8 з роду Левiйого дванайцять тисяч попечатаних; з роду Іссахарового дванайцять тисяч попечатаних; з роду Завулонового дванайцять тисяч попечатаних; з роду Йосифового дванайцять тисяч попечатаних; з роду Веняминового дванайцять тисяч попечатаних. 9 Після цього поглянув я, і ось, пребагато людей, котрих ніхто не міг перелічити, з кожного народу, і роду, і людей, і язиків, стойть перед престолом і перед Агнцем, з'одягнені в одежі білі, а пальмові вітки в руках їх. 10 I покликували великим голосом, говорячи: Спасенне Богу нашему, сидячому на престолі, і Агнцеві. 11 I всі ангели стояли кругом престола і старці і чотирьох животних, і впали перед престолом на лиця свої, і поклонились Богу, 12 говорячи; Амінь, благословенне, і слава, і премудрость, і подяка, і честь, і сила і кріпость Богу нашему по вічні віki. Амінь. (*aiōn g165*) 13 I сказав один із старців, говорючи мені.

Хто се, що з'одягнені в білі одежі, і звідкіля прийшли? 14 I я сказав: Добродію, ти знаєш; і рече мені: се, що прийшли з великого горя, і вимили вони одежі свої, і вибілили одежі свої кровю Агнця. 15 Тим то вони перед престолом Бога, і служять Йому день і ніч в храмі Його; і Сидячий на престолі оселить ся в них. 16 Вже не будуть голодні, ані жадні, ані падати ме на них сонце, ані жадна спека; 17 Агнець бо, що на середині престола, пасти ме їх, і водити ме їх до живих жерел вод; і Бог отре всяку слезину з очей їх.

8 I коли створив сему печать, стало мовчання на небі, близько пів години. 2 I я бачив сім ангелів, що стояли перед Богом, і дано їм сім труб. 3 I приступив інший ангел, і став перед жертвіною, маочи золоту кадильницю; і дано Йому багато паошців, щоб положив з молитвами усіх съвятих на жертвіно золоту, що перед престолом. 4 I зняв ся дим паошців з молитвами съвятих, від рук ангела, перед Богом, 5 і взяв ангел кадильницю, і наповнив її огнем із жертвіні, і кинув на землю; і постали голоси, і громи, і блискавки і трясенне. 6 I сім ангелів, що мали сім труб, готовились, щоб трубити. 7 I перший ангел затрубив, і постав град і вогонь, змішані з кровю; і спало на землю. I третя части деревини згоріла, і вся трава зелена згоріла. 8 I другий ангел затрубив, і наче велику гору, огнем розпалену, кинуло в море. I третя части моря стала кровлю. 9 I погибла третя части створіння в морю, що мала житте, і третя части човнів знищена. 10 I третій ангел затрубив, і впала з неба велика звізда палаюча, як смолоскип, а впала на третю части рік і на жерела вод. 11 А ймя звізди Полин, і стала третя части вод наче полин, і многі люди померли од води, бо гірка була. 12 I четвертий ангел затрубив, і поражена стала третя части сонця, і третя части місяця і третя части звізд, щоб третя части їх затьмилась, і день щоб третя части не съвітив, так само й ніч. 13 I бачив я, і чув, як один ангел летів серед неба, і говорив великим голосом: Горе, горе, горе домуючим на землі від остальних голосів труби трьох ангелів, що мають трубити!

9 I п'ятий ангел затрубив, і я бачив звізду, що впала з неба на землю, і дано їй ключ від бездонного колодязя, (*Abyssos g12*) 2 і відчинив він бездонний колодязь; і знісся дим з колодязя, наче дим великої печі, і затьмилось сонце, і повітре від диму з колодязя. (*Abyssos g12*) 3 А з диму вийшла сарана на землю, і дана їй влада, яко ж мають влада скорпіони земні. 4 I сказано їм, щоб не шкодили траві земній, ані жодній зеленині, ані жодній деревині, тільки одним людям, що не мають печаті Божої на чолах своїх. 5 I дано їм, щоб не вбивали їх, а щоб мучили п'ять місяців; а мука від них, як мука від скорпиона, коли вкусить человека. 6 I шукати муть в дні ті люде смерти, і не знайдуть її; і бажати муть вмерти, і втікати ме смерть від них. 7 А порода сарани наче то коні, приготовлені до війни, а на головах її наче вінці подобаючі на золото, а лиця їх як лиця людські. 8 I мали волоссе, як волоссе жіноче; а зуби їх, наче левини, 9 і мали броні (панцирі), наче броні залишні; а шум крил їх, наче шум возів, коли багато коней біжить на війну. 10 А хвости у них

подобні, як у скорпіонів, і жала були в хвостах їх; а власть їх - шкодити людям п'ять місяців. 11 І мають над собою царя, ангела безодні; ім'я йому по єврейськи Агадон, а по грецьки має ім'я Аполлон (Губитель). (Abyssos g12) 12 Горе одно перейшло; ось, настигають ще два після сього. 13 І шостий ангел затрубив, і я почув один голос з чотирьох рогів золотої жертвіні, що перед Богом, 14 що глаголав шестому ангелу, котрий мав трубу: Розвяжи чотирьох ангелів, що звязані над великою рікою Евфратом. 15 розвязано чотирьох ангелів, що були приготовані на годину, і день, і місяць, і рік, щоб убили третю частину людей. 16 А число війська кінного двісті тисяч тисячей; і чув я число їх. 17 І так бачив я коні у віднінні, а ті, що сиділи на них, мали броні огняні і гляцинові і сірчані, а голови коней, як голови левів, а з рогів їх виходить огонь, і дим, і сірка. 18 А від тих трьох убита третя частина людей, від огня, і від диму, і від сірки, виходячої з ротів їх. 19 Сила бо їх в роті (і в хвостах їх); хвости бо їх подобні зміям, маючи голови, котрими шкодять. 20 А останні люди, що не повбивані тими поразами, ані покаялись у ділах рук своїх, щоб не покланятись бісам, і ідолам золотим, і срібним, і мідяним, і камінним, і деревяним, котрі ані бачити не можуть, ані чути, ані ходити. 21 І не каялись в убийствах своїх, ані в чарах своїх, ані в блудодіяннях своїх, ані в крадіжках своїх.

10 І бачив я іншого ангела сильного, сходячого з неба, з'одягненого в хмару, а дуга над головою, а лице його, наче сонце, а ноги його, наче стовпи огняні; 2 і мав він в руці своїй книжку розгорнути, і поставив він ногу свою праву на море, а ліву на землю, 3 і покликнув великим голосом, наче лев рикає. І коли покликнув, тоді сім громів промовили своїми голосами. 4 І коли промовили сім громів своїми голосами, хотів я писати; і почув я голос з неба, що глаголав мені: Запечатай, що промовили сім громів, і не лиши сього. 5 І ангел, котрого я бачив, що стояв на морі і на землі, зняв руку свою до неба, 6 і поклявся Живучим по вічні віки, котрий створив небо, і що в ньому, та землю, і що на ній, та море, і що в ньому: Що вже не буде часу; (aion g165) 7 тільки в дні голосу семого ангела, коли буде трубити, скінчиться і тайна Божа, як благовістив слугам своїм пророкам. 8 голос, що я чув його з неба, знов розмовляв з мною, і глаголав: Іди, візьми книжку розгорнути з руки ангела, що стоїть на морю, і на землі. 9 І я пішов до ангела, кажучи йому: Дай мені книгу. І рече він мені: Возьми і з'їж її; і буде вона гірка в животі твоїм, а в устах твоїх буде солодка, як мед. 10 І приняв я книжку з руки ангела, і з'їв її; і була вона в устах моїх, як мед солодка; і коли з'їв її, то стало гірко в животі моїм. 11 І рече мені: Мусиш ти знов пророкувати про люде, і народи, і язики, і царі многі.

11 І дано мені тростину, подібну до жезла; і стояв ангел глаголючи: Встань, і змір храм Божий, і жертвінно, і тих, що покланяються ся у ньому. 2 А дівр, що навперед храма, викинь геть, і не мір його, бо він даний поганам; і топтати муть город съвятий, місяців сорок і два. 3 І дам двом моїм съвідкам, і пророкувати муть днів тисяч двісті шістьдесят, з'одягнені у веретища. 4 Се дві оливині, і два съвічники,

що перед Богом землі стоять. 5 А коли хто схоче з'обідити їх, то огонь вийде з уст їх, і пожере ворогів їх; і коли хто схоче з'обідити їх, то (Ї) він мусить так бути вбитий. 6 Сі мають властивчину зачинити небо, щоб не щов дощ за днів їх пророкування, і мають властивчину над водами, обернути їх у кров, і вдарити на землю всякою поразою, скільки раз схочуть. 7 А коли скінчять свідкування своє, то зъвір, вийшовши з безодні, заведе з ними війну, і побідить їх, і повбивав їх. (Abyssos g12) 8 А трупи їх будуть на улицях великого города, що зоветься духовно Содома й Єгипет, де і Господь, наш рознятій. 9 І бачити муть (многі) з людей, і родів, і язиків, і народів трупи їх три і пів дня, і не дозволять до гробів положити трупів їх. 10 І радувати муть ся над ними ті, що домують на землі, і веселити муть ся; і дари посылати муть один одному; бо сі два пророки мучили домуючих на землі. 11 А після трьох і пів дня дух життя від Бота зійшов на них, і вони встали на ноги свої, а великий страх напав тих, що виділи їх. 12 І почули голос великий з неба, що глаголав їм: Зійтдіть сюди. І зійшли на небо в хмарі, і дивились на них вороги їх. 13 І постало тієї години велике трясення і десята частина города впала, і забило у трясенню сім тисяч імен людських; а другій полякались, і дали славу Богу небесному. 14 Горе друге перейшло; ось, горе третє настигає хутко. 15 І затрубив семий ангел, і постали великі голosi на небі, глаголючи: царства съвіта стали (царствами) Господа нашого Його Христа, і царювати ме по вічні віки. (aion g165) 16 А двайцять і чотири старці, що перед Богом сиділи на престолах своїх, впали на лиця свої, і поклонились Богу, 17 глаголючи: Дякуємо Тобі, Господі і Боже вседержителю, що єси, і був, і прийдеш, що приняв єси силу Твою велику і воцарив ся єси. 18 І розгнівились погане, і настиг гнів твій, і пора мертвим суд приняти, і дати нагороду слугам твоїм пророкам, і съвітим, і боячим ся імені Твого, і малим, і великим, і знищити тих, що нищять землю. 19 І відчинив ся храм Божий в небі, і видно було ковчег завіту Його в храмі Його; і постали близнаки, і гуркіт і громи, і трясенне, і великий град.

12 І явилася велика ознака на небі, - жінка з'одягнена в сонце, а місяць під ногами її, а на голові її вінець з дванадцятьма звізд. 2 І бувши важкою, кричала в болещах, і мучилася породом. 3 І явилася друга ознака на небі; і ось, змій великий, червоний як огонь, у котрого голова сім і десять рогів, а на головах його сім корон. 4 А хвіст Його тягнув третю частину зір із неба, і кинув їх на землю. І став змій перед жінкою, що мала родити, щоб, коли вродить, пожерти дитину її. 5 І породила сина, хлопяtko, що має пасти всі народи жезлом залізним; і взято дитяtko її до Бога і до престола Його. 6 А жінка втікла у пустиню, де мав місце, приготоване від Бога, щоб там кормили її днів тисяч двісті шістьдесят. 7 І постала війна на небі. Михаїл і ангели Його воювали проти змія, і змій воював і ангели Його, 8 і не здоліли; ані місяць вже не знайдено по них на небі. 9 Скинутий змій великий, вуж вікодавній, званий дияволом і сатаною, що зводить цілу вселенну, скинутий на землю, і ангели Його з ним скинути. 10 І чув я голос великий, що говорив в небі: Тепер настало

спасені і сила і царство Бога нашого, і власті Христа Його; бо скинуто винувателя братів наших, що винував їх перед Богом нашим день і ніч. 11 I вони побідили його кровю Агнця, і словом съвідчення свого, і не полюбили життя свого аж до смерти. 12 Тим то веселіте ся, небеса, і що домуєте в них. Горе живучим на землі і на морі, бо зйшов диявол до вас, маючи великий гнів; знає бо, що короткий йому час. 13 I коли увидів змій, що скинуто його на землю, погнав за жінкою, що породила хлопяtko. 14 I дано жінці дві крилі великого орла, щоб летіла в пустиню на своє місце, де б живилася пору, і пори, і половину пори, (далеко) від зазору вужа. 15 I пустив змій за жінкою з рота свою воду, наче ріку, щоб її в ріці втопити. 16 А земля помогла жінці; і створила земля уста свої, і випила ріку, которую пустив змій з рота свого. 17 I розлютив ся змій на жінку, і пішов провадити війну з іншими насіння її, що хоронять заповіді Божі, і мають съвідчення Ісуса Христа.

13 I став я на піску морському, і бачив звіра, що виходив з моря, в котрого сім голов і десять рогів; а на рогах його десять корон, а на головах його імена богохульні. 2 А звір, котрого я бачив, був подібний до рися, а ноги його як у ведмедя, а рот його як рот у лева. I дав йому змій силу свою, і престол свій, і велику власті. 3 I бачив я одну з голов його, наче на смерть вбиту, і смертна рана її вилічена, і дивувала ся ціла земля, (ідучи) в слід за звіром. 4 I поклонилися змієvi, що дав власті звірові; і поклонились звірові, говорячи: хто подібний звірові? хто може воювати з ним? 5 I дано йому уста, говорити велике й хулу; й дана йому власті провадити війну сорок і два місяці. 6 I відчинив він уста свої на хулу проти Бога, щоб хулити імя Його, і оселю Його і тих, що домують в небі. 7 I дано йому провадити війну з съвятими, і побідити їх; і дана йому власті над всяким родом, і язиком, і народом. 8 I поклоняють ся йому всі, що домують на землі, котрих імена не написані в книзі життя Агнця, заколеної від основання съвіта. 9 Коли хто має ухо, нехай слухає. 10 Коли хто веде в полон, то пійде (сам) в полон; коли хто мечем вбиває, то мусить сам бути вбитий мечем. Осьде терпливість і віра съвятих. 11 I бачив я іншого звіра, що виходив із землі, а мав він два роги, подобні як у ягняти, а говорив як змій. 12 I всією властю первого звіра орудіє він перед ним; і наставляє землю і домуючих на ній, щоб покланялися первому звірові, в котрого сцілена смертна рана його. 13 I робить великі ознаки, так що вогонь зводить з неба на землю перед людьми. 14 I підманює домуючих на землі через ознаки, що дано йому робити їх перед звіром, говорячи домуючим на землі, щоб робили образ звіра, що має рану від меча, і ожив. 15 I дано йому вложити духа образов звіра, нехай би також говорив образ звіра, і робив, щоб, хто не поклонить ся перед образом звіра, був убитий. 16 I зробить він, щоб усім малим, і великим, і багатим, і вбогим, і вольним, і невольним дано пятно на правій руці їх, або на чолі їх. 17 I щоб ніхто не міг куповати або продавати, як тільки, хто має пятно або імя звіра, або число імені його. 18 Ось де премудрость.

Хто має розум, нехай вилічить число звіра; се бо число чоловіче; і число його шістьсот шістьдесят і шість.

14 I поглянув я, і ось, Агнець стоїть на X. горі Сіон, а з ним сто сорок чотири тисяч, у котрих імя Отця Його написано на чолі їх. 2 I чув я голос із неба, наче голос многих вод, і наче голос великого грому; і чув я голос кобзарів, що грали на кобзах своїх. 3 I съпівають, як би нову пісню, перед престолом, і перед чотирма животними і старцями. I ніхто не зміг навчиться пісні, тільки сто сорок чотири тисячі, що викуплені від землі. 4 Се що не опоганились з жінками, вони бо чисті. Се що йдуть слідом за Агнцем, де б Він не юшов. Се що викуплені від людей, первістки Богу і Агнцеві. 5 I в устах їх не знайшов ся підступ; вони б непорочні перед престолом Божим. 6 I бачив я іншого ангела, що летів серед неба, а в нього Євангелия вічна, що мав її благовістувати домуючим на землі, і всякому народові, і родові, і язикові, і людові, (αἰῶνιος γ166) 7 глаголючи голосом великим: Бй-те ся Бога, і дайте славу Йому, прийшла бо година суду Його; і покланяйтесь Тому, що створив небо і землю і море і жерела вод. 8 I другий ангел ішов слідом (за ними), глаголючи: Упав, упав Вавилон, великий город, що пристрастним вином блудодіяння свого напоїв всі народи. 9 I третій ангел йшов слідом за ними, глаголючи голосом великим: Коли хто покланяється перед звіром і образом його, і приймає пятно на чоло своє, або на руку свою, 10 той пити ме також од вина гніва Божого, намішаного, наточеного в чашу гніва Його; і буде мучений в огні і сірці перед съвятими ангелами і перед Агнцем. 11 А дим їх муки буде зноситься по вічні віки; і не мають впокою день і ніч ті, що покланяються звірові і образов його, і коли хто приймає пятно імені його. (αἰωνίος γ165) 12 Ось терпливість съвятих; ось ті, що хоронять заповіді Божі і віру Ісуса. 13 I чув я голос з неба, що глаголав мені: напиши: Блаженні мертві, що в Господеві вмирають від нині. Так глаголе Дух, щоб впокоїлись від трудів своїх; діла ж їх ідуть слідом за ними. 14 I поглянув я, і ось, біла хмара, а на хмарі сидів подібний Синові чоловічому, а на голові Його вінець золотий, а в руці Його гострий серп. 15 Ще інший ангел вийшов з храму і покликнув голосом великим до сидячого на хмарі: Пішли серпа твої, і жни; бо прийшла для тебе година жати, достигло бо жниво землі. 16 I скинув сидячий на хмарі серп свій на землю, і земля була пожата. 17 I вийшов інший ангел із храму, що в небі, а мав і він гострий серп. 18 I вийшов інший ангел із жертвіні, в котрого власті над огнем, і покликнув покликом великим на того, що мав гострий серп, глаголючи: Пішли твій гострий серп і збирай грозна з виноградини земної, вже бо дослії грозна її. 19 I кинув ангел серп свій на землю, і зібраав виноград земний, і кинув у велику винотоку гніва Божого. 20 I товчено остронь города в винотоці, і вийшла кров з винотоки аж по узdi кінські на тисяч шістьсот стадий

15 I бачив я іншу ознаку на небі, велику і чудну; сім ангелів, а в них сім останніх пораз, котрими скінчився гнів Божий. 2 I бачив я наче шклянне море, змішане з огнем і тих, що побідили звіра, і образ його, як стояли

на шклянному морі, маючи кобзи Божі. 3 І съпівають пісню Мойсєя, слуги Божого, і пісню Агнця, глаголючи: Великі і чудні діла Твої, Господи Боже Всездержителю; праведні і правдиві дороги Твої, Царю съвятих. 4 Хто не убоїтъ ся Тебе, Господи, і не прославить імени Твого? Ти бо один съвятий, бо всі народи прийдуть і поклонять ся перед Тобою; бо Твої суди обявились. 5 І після сього поглянув я, і ось, відчинив ся храм скінні съвідчення на небі; 6 і вийшло сім ангелів, у котрих сім пораз, з храму, з'одягнені в чисту осяйну лнянку одежу, і підперезані по грудех золотими поясами. 7 І одно з чотирьох животних дало семи ангелам сім золотих чащ, повних гніва Бога живучого по вічні віки. (aiōn g165) 8 І наповнив ся храм димом слави Бога, і сили Його; і ніхто не міг увійти в храм, доки не скінчилось сім пораз семи ангелів.

16 І почув я з храму великий голос, що глаголав семи ангелам: Ідіть і вилійте чаши гніва Божого на землю. 2 І пійшов перший, і вилів чашу свою на землю; і обвинуло людей злім і лютим боляком, тих що мали пятно зъвіра, і покланялись образові Його. 3 А другий ангел вилів чашу свою на море; і стала кров наче у мерця, і всяка душа жива вмерла в морі. 4 І третій ангел вилів чашу свою на ріki і жерела водні; і стала кров. 5 І чув я ангела вод, що глаголав: Праведний Ти, Господи, котрий еси, і був, і съвятий, що таке судив еси; 6 кров бо съвятих і пророків пролили вони, тим і кров дав еси їм пити; вони бо достойні. 7 І чув я іншого, що з жертвінні глаголав: Так, Господи, Боже Всездержителю, правдиві і праведні суди Твої. 8 А четвертий ангел вилів чашу свою на сонце; і дано йому пекти людей огнем. 9 І пекла людей велика спека, і вони хулили ім'я Бога, що мав властиві над тими поразами, та не надумались дати Йому славу. (questioned) 10 А п'ятий ангел вилів чашу свою на престол зъвіра, і стало царство Його темне. І кусали язики свої від болю; 11 і хулили Бога небесного задля болещів своїх, і задля боляків своїх, а не покаялись від діл своїх. 12 А шостий ангел вилів чашу свою на велику ріку Евфрат; і висохла вода Його, щоб готова була дорога царям, що зі сходу сонця. 13 І бачив я із рота змія, і з рота зъвіра, і з рота лжепророка три нечисті духи, подобні до жаб. 14 Се бо духи бісовські, що роблять ознаки, що виходять на царів землі і цілої вселенної, зібрати їх на війну в день той великий Бога Всездержителя. 15 Ось іду, як злодій; блаженний, хточував, і хоронить одежду свою, щоб не ходити йому голим, і щоб не бачили сорому Його. 16 І зібрав їх в одно місце, що зоветься по єврейськи Армагедон. 17 А семий ангел вилів чашу свою на повітре; і вийшов великий голос з храму небесного, від престола, глаголючи: Стало ся. 18 І постали голоси, і громи, і блискавки, і трясення постало велике, якого не було, від коли люди на землі постали; таке трясення! таке велике! 19 І розпав ся великий город на три часті, і городи поган попадали; і про Вавилон великий згадано перед Богом, дати йому чашу вина лютости гніва Його. 20 І вский остров зник, і не знайдено гори. 21 І град великий, як сотнар, упав з неба на людей; і хулили люди Бога задля градової порази, бо пораза граду вельми була велика.

17 І прийшов один із семи ангелів, що мали сім чащ, і говорив зо мною, глаголючи мені: Ходи, я покажу тобі суд блудниці великої, що сидить над многими водами; 2 з котрою блудили парі земні, і впивались вином блудодіяння її, ті, що домують на землі. 3 І повів мене духом у пустиню. І я бачив жінку, що сиділа на зъвірі кармазиновому, повному імен хули, в котрого сім голов і десять рогів. 4 А жінка з'одягнена в багряницю і кармазин, і озолочена золотом, і дорогим каміннем, і перлами, а в ней золота чаша в руці її, повна гидоти і нечистоти блудодіяння її, 5 а на чолі її ім'я написане: Тайна: Вавилон великий, мати блудницям і гидотам землі. 6 І бачте я, що жінка пяна від крові съвятих, і від крові съвідків Ісусових; і я дивувався, бачивши її, дивом великим. 7 І рече мені ангел: Для чого дивуєшся? Я тобі скажу тайну жінки, і зъвіра, що носить її, у котрого сім голов і десять рогів: 8 Зъвір, котрого ти бачив, був, і вже нема Його, і має він вийти з безодні, та й іти в погибель; і будуть чудуватись домуючу на землі, (котрих імена не записані в книзі життя від основання съвіта,) бачивши зъвіра, що був, і нема Його, хоч і єсть. (Abyssos g12) 9 Ось розум, в котрого мудрість. Сім голов се сім гір, де жінка сидить на них, і царів сім; 10 п'ять упало, а один єсть, а інший ще не прийшов; і коли прийде, то не довго має він бути. 11 А зъвір, котрий був, і (котрого) нема, - він восьмий, та з сімох, і в погибель іде. 12 А десять рогів, що бачив їх, се десять парів, котрі ще не приняли царства, тільки приймуть власть як царі, однієї години з зъвіром. 13 Ті мають одну думку і силу, і власть свою зъвірові передадуть. 14 Ті воювати муть з Агнцем, і Агнець побідить їх, бо Він Пан панів і Цар царів, а ті, що з Ним, покликані і вибрані і вірні. 15 І рече мені: Води, що ти бачив, де блудница сидить, се люде, і громади, і народи і язики. 16 А десять рогів, що ти бачив на зъвірові, ті зненавидять блудницю, і спустошать її, і обнажать, і тіло її з'дять, і спалять її в огні. 17 Бог бо, дав у серця їх, щоб чинили волю Його, і чинили однодушне, і дали царство своє зъвірові, доки не сповняться слова Богі. 18 А жінка, котру ти бачив, се город великий, що має царство над царями земними.

18 А після сього бачив я ангела, що сходив з неба, що мав велику владу; а земля осьвітилась від слави Його. 2 І поклинув сильно голосом великим, глаголючи: Упав Вавилон, велика і став домівкою бісам і ховиском всякому духові нечистому, і ховиском всякій птиці нечистій і огидній. 3 І пристрасним вином блудодіяння свого напоїла всі народи, і царі земні блудили з нею, і купці земні з превеликої розкоші її забагатіли. 4 І чув я інший голос з неба, що глаголав: Вийди з неї, народе мій, щоб не мати вам спілки в гріхах її, і щоб не приняти вам пораз її. 5 Дійшли бо гріхи її аж до неба, і згадав Бог про неправди її. 6 Віддаите їй, яко ж вона віддавала вам; і подвоїть їй у двоє по ділам її; і в чаши, в котрій вона мішала, мішайте їй у двоє. 7 Скільки вона себе славила, і розкошувала, стільки завдаите їй муки і смутку. Бо в серці своїм говорить вона: Сиджу царицею, і я не вдова, і смутку не побачу. 8 Тим то прийдуть одного дня порази

її: смерть і смуток і голод; і буде огнем спалена; сильний бо Господь Бог, що судить її, 9 I заплачуть і заголосять по ній царі земні, що з нею блудили й розкошували, коли побачять дим пожару її, 10 оддалеки стоячи задля страху перед муюко її, говорячи: Горе, горе (тобі,) великийгороде, Вавилоне, городе кріпкий, одної бо години настиг суд твій! 11 I купці земні заплачуть, і засумують по ній; товару бо їх ніхто вже не купить, 12 товару: золота, і срібла, і каміння дорогоого, і перед, і виссону, і ба-гряниці, і шовку, і кармазину, і всякого дерева пахучого, і всякого посуду з кости слоневої, і всякого посуду з дерева дорогоого, і з міді, і з желіза, і з мрамора; 13 і цинамону, і пахощів, і мира, і ладану, і вина, і оливи, і муки, і пшеници, і скоту, і овець, і коней, і возів, і тіл, і душ людських. 14 I овощі, бажання душі твоєї, відійшли від тебе, і все, що тучне і съвітле, відійшло від тебе, і вже більш не знайдеш того. 15 Купці цього всого, котрі збагатіли з неї, оддалеки стануть із страху перед муюко її, і будуть плакати, та сумувати, 16 та казати: Горе, горе (тобі), городе великий, з'одягнений у виссону, і багряницю, та кармазин, та озолочений золотом, і в каміннях дорогих, та перлах. 17 Одної бо години спустошене таке багацтво. I всякий керманич, і весь народ, що в кораблях, і корабельники і всі, що на морі орудують, стояли оддалеки, 18 і покликували, дивлячись на дим пожару його, і казали: котрій подібний городу великому? 19 I посипали попелом голови свої, і кликали плачуши, та сумуючи, і казали: Горе, горе (тобі), городе великий, в котрому збагатіли всі, що мають кораблі на морі, багацтвом твоїм; одної бо години спустошений! 20 Веселись над ним, небо і съвіті апостоли і пророки; Бог бо суд ваш судив над нею. 21 I підняв один сильний ангел каменя, наче млинового, великого, і кинув у море, глаголючи: З таким розгоном буде кинутий Вавилон, великийгород, і вже більш його не знайдуть. 22 I голосу кобзарів, і съпіваків, і сопільників, і трубачів вже не буде більш чути у тобі, і вже жоден іскусник від жодного іскуства не знайдеться у тебе, й голосу млинового каменя не буде вже чути у тебе, 23 і съвітло съвічника вже не засьвітиться у тебе, й голосу жениха й невісті не буде вже чути у тебе; твої бо купці були вельможі земні, і твоїми чарами зведені всі народи. 24 I в ньому знайдана кров пророків і съвітих, і всіх вбитих на землі.

19 А після цього чув я наче громкий голос великого народу в небі, що казав: Алилуя! Спасенне і слава і честь і сила Господові Богу нашому; 2 правдиві бо і праведні суди Його, що осудив велику блудницю, котра псуvalа землю блудодіяннем своїм; і помстив кров слуг своїх од руки її. 3 I сказали у друге: Алилуя! а дим її сходить на вічні віки. (aіðn g165) 4 I впали двайця і чотири старці, і чотири животні, і поклонились Богу, сидячому на престолі, глаголючи: Амінь! Алилуя! 5 А з престола вийшов голос і глаголов: Хваліте Бога нашого, всі слуги Його, і боящіся Його, і малі і велиki. 6 I чув я наче голос народу великого, і наче голос многих вод, і наче голос сильних громів, що казали: Алилуя! обняв бо царство Господь Бог Вседержитель. 7 Радуймося і веселімося, і даймо славу Йому; прийшло бо весілле Агнця, і жена Його приготовила себе. 8 I дано їй, щоб з'одягла ся у виссону

чистий і съвітлив; виссон бо оправданне съвітих. 9 I рече мені: напиши: Блаженні, хто покликаний на вечерю весілля Агнцевого. I рече мені: сі слова Божі правдиві. 10 I впав я до ніг його, поклонитись Йому; і рече мені: Ні, глянь, я слуга товариш твій і батьків твоїх, що мають съвідченне Ісусове. Богу кланяй ся; съвідченне бо Ісусове - дух пророцтва. 11 I бачив я відчинене небо, і ось, кінь білий, а що сидів на ньому, Того зовуть Вірним і Правдивим, а судить Він і воєс до правді. 12 Очі ж у Нього, як огняна поломінь, а на голові Його много корон; а мав Він ім'я написане, котрого ніхто не знав, як тільки Він сам. 13 А з'одягнений Він в одежу, закрашену кровю, а ймя Його зоветься: Слово Боже. 14 А війська, що на небі, йшли слідом за Ним на білих конях, з'одягнені у виссон білі і чистий. 15 Аз уст Його виходить меч гострий, щоб ним побити поган; а сам Він пасти ме їх жезлом желізним; і вам товче винотоку вина лютості і гніва Бога Вседержителя. 16 А на одежі в Нього, і на поясници в Нього ім'я написане: Цар царів, і Пан панів. 17 I бачив я одного ангела, що стояв на сонці; і кликав він голосом великим, глаголючи усьому птаству, що літало посеред неба: Ходіть і зберіться на вечерю великого Бога, 18 щоб юсти тіла царів, і тіла тисячників, і тіла сильних, і тіла коней, і тих, що сидять на них, і тіла всіх вольних і невольних, і малих і великих 19 I бачив я зъвіра, і царі земні, і війська їх зібрани, щоб воювати війну з сидячим на коні, і з військом Його. 20 I схоплено зъвіра, а з ним лжепророка, що робив ознаки перед ним, котрими зводив тих, що приняли пятно зъвіра, і що покланялись образові Його. Живцем вкинуто обох в озеро огняне, палаюче сіркою. (Limnē Pyr g3041 g4442) 21 I другі побиті мечем сидячого на коні, що виходив з уст Його; і все птаство наситилось тілами їх.

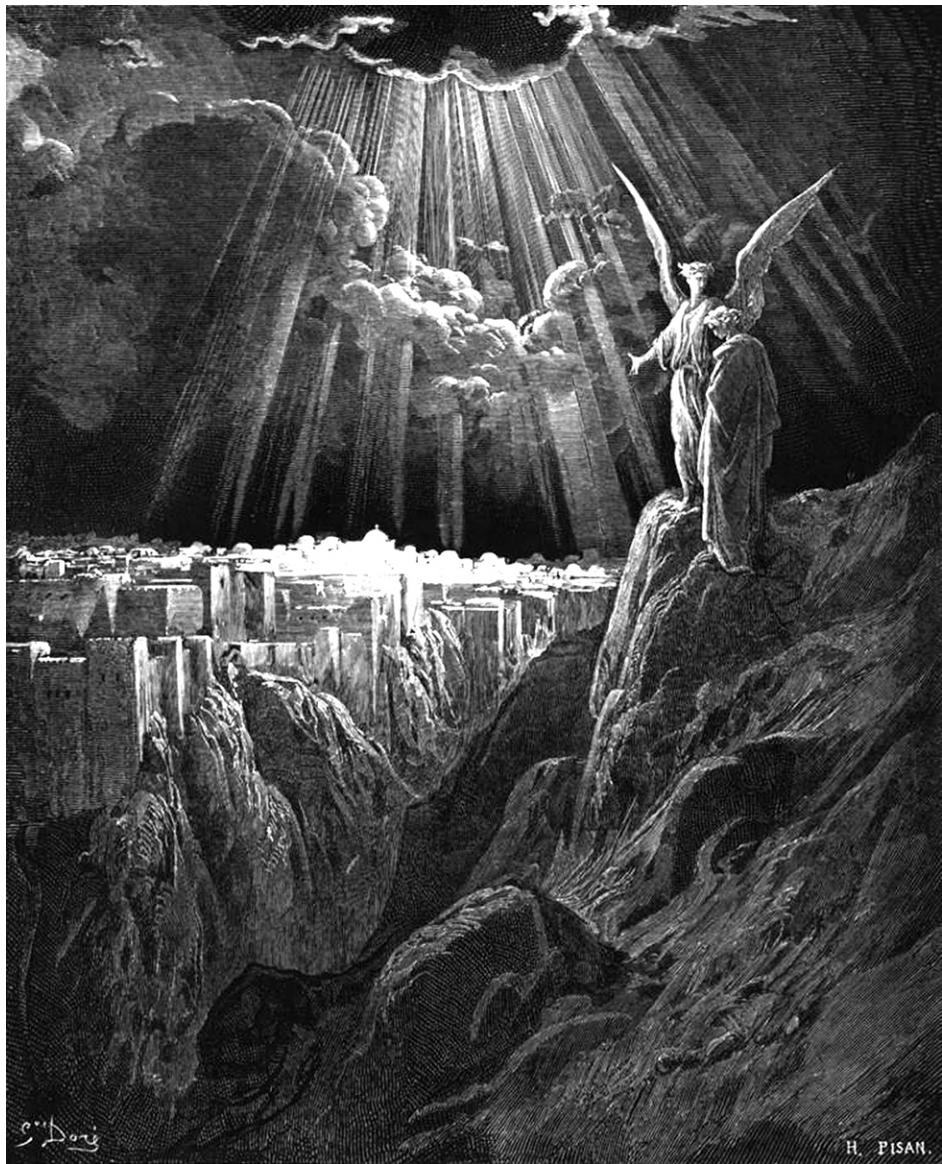
20 I бачив я ангела, що сходив з неба, і мав ключ від безодні, і ланцюг великий в руці своїй. (Abyssos g12) 2 I схопив змія, вужа вікодавнього, що то диявол і сатана, і звязав його на тисяч років; 3 і вкинув його у безодню, і зачинив його і запечатав над ним, щоб не зводив більше народи, доки не скінчиться ся тисяч років; а після цього має бути розвязаний на короткий час. (Abyssos g12) 4 I бачив я престоли, і посидали на них, і дано їм суд; також (бачив я) душі тих, що постинано їх задля съвідчення Ісусового, і задля слова Божого, і що не покланялись зъвірові ані образові Його, і не приняли пятна на чоло своє і на руку свою; і жили і дарювали з Христом тисяч років. 5 А останній мертві не ожили, доки не скінчиться ся тисяч років. Се перве воскресенне. 6 Блаженній і съвітій, хто має часть у первому воскресенню; над сими друга смерть не має власти, а будуть съвіщениками Божими і Христовими, і царювати муть з Ним тисяч років. 7 I коли скінчиться ся тисяч років, буде випущений сатана з темниці своєї, 8 і вийде зводити народи на чотирох краях съвіта, Гога і Магога, і збирати їх на війну, котрих число як пісок морський. 9 I вийшли на ширину землі, і обступили табор съвітих, і город любий; і зйшов огонь від Бога з неба, і пожер їх. 10 А диявола, що зводив їх, вкинуто в озеро огняне і сірчане, де зъвір і лжепророк; і будуть мучитись день і

ніч по вічні віки. (aīōn g165, Limnē Pyr g3041 g4442) 11 I бачив я престол великий білий, і Сидячого на ньому, від котрого лиця утікла земля і небо, і місця не знайдено їм. 12 Також бачив я мертвих, малих і великих, що стояли перед Богом, і розгорнуто книги; ще іншу книгу розгорнуто, то єсть життя; і суджено мертвих з того, що написано в книгах, по ділам їх. 13 I дало море мертвих, що в ньому, і смерть і пекло дали мертвих, що в них; і суджено їх, кожного по ділам їх. (Hadēs g86) 14 А смерть і пекло вкинуто в озеро огняне. Се друга смерть. (Hadēs g86, Limnē Pyr g3041 g4442) 15 А коли кого не знайдено написаного в книзі життя, то вкинуто його в огняне пекло. (Limnē Pyr g3041 g4442)

21 I бачив я нове небо й нову землю, перве бо небо і перва земля перейшла, а моря вже більше не було. 2 A я Йоан бачив город той съвятій, новий Єрусалим, що сходив від Бога з неба, приготований, як невіста украшена чоловікові своєму. 3 I чув я голос великий з неба, що глаголав: Ось, оселя Божа з людьми, і, дому вати ме з ними; а вони будуть Його люде, і сам Бог буде з ними, Бог їх. 4 I обітре Бог усяку слізу з очей їх; і смерти більш не буде; ані смутку, ані крику, ані труду не буде вже; перве бо минуло. 5 I рече Сидячий на престолі: Ось, усе нове роблю. I рече мсні: Напиши; сі бо слова правдиві і вірні. 6 I рече мені: Стало ся! Я Альфа і Омега, почин і конець. Я дам жадному з жерела води життя дармо. 7 Xто побідить, наслідить усе, і я буду йому Бог, а він буде мені син. 8 A боязким, і невірним, і огидним, і душогубцям, і блудникам, і чарівникам, і ідолським служителям, і веїм ложникам часть їх в озері, палаючому огнем і сіркою, що єсть смерть друга. (Limnē Pyr g3041 g4442) 9 I приступив до мене один із семи ангелів, що мають сім чащ, повні семи пораз останніх, і говорив зо мною, глаголючи: Ходи, покажу тобі невісту, жену Агнця. 10 I поніс мене духом на гору велику, і високу, і показав мені город великий, съвятій Єрусалим, що сходив з неба від Бога, 11 i мав славу Божу; а съвітло Його подібне до найдорощого каменя наче до каменя яспісового, як христаль блискучого, 12 a мав він мур великий і високий, мав дванайцять воріт, а на воротах дванайцять ангелів, та їх імена написані, котрі були дванайцять роди синів Ізраїлевих. 13 Від сходу трое воріт, від півночі трое воріт, від півдня трое воріт, від заходу трое воріт. 14 A мур города мав дванайцять підвалин, а на них імена дванайцяти апостолів Агнця. 15 A той, хто говорив зо мною, мав золоту тростину, щоб змірити город і ворота його, і мур його. 16 A город той четверокутний, а довжина його стілька, скілька ширина. I змірив город тростиною на дванайцять тисяч стадій; довжина, і ширина і вишина його однакі. 17 I змірив мур його на сто сорок чотири локот міри чоловічої, котра була ангельська (міра). 18 A була будівля муру його яспісова, а город - золото чисте, подібне до чистого шкла. 19 A підвалини муру городського всяким дорогим каміннем украсіні. Перва підвальна яспис, друга сафир, третя халькідон, четверта смарагд, 20 пята сардоніх, шеста сард, сема хризоліт, восьма бериль, девята топаз, десята хризопрас, одинайцята гиякінт, дванадцята

аметист. 21 A дванайцять воріть то дванайцять перед. A кожні ворота з однієї перли. A вулиця города - то золото чисте, як скло просяйне. 22 A храму не бачив я в ньому; бо Господь Бог Вседержитель - його храм, і Агнець. 23 I не потрібє город той сонця, ані місяця, щоб съвітили в ньому, бо слава Божа освітила його, а съвітильник його - Агнець. 24 A народи, що будуть спасені, ходити муть у съвітлі його; а царі земні принесуть славу і честь свою до нього. 25 A ворота його не будуть зачинятись днями; ночі бо не буде там 26 I принесуть славу і честь народів до него 27 I не ввійде до него ніщо погане, ані хто робить гидоту та лож, тільки ті, що написані в книзі життя Агнцевій.

22 I показав мені чисту ріку води життя, ясну як христаль, що виходила з престола Божого і Агнцевого. 2 A посеред улици його, та й по сей і по той бік ріки - дерево життя, що родить овоці дванайцять (раз), і що місяця свій овоць дає, а листє з дерева на сціленнє поган. 3 I вже більш не буде жодного проклону; а престол Бога і Агнця буде в ньому, і слуги Його служити муть Йому 4 I побачить лицє його, а імя його на чолах їх. 5 I ночі не буде там; і не потрібувати муть съвічника і съвітла сонця, бо Господь Бог освічує їх; і царювати муть по вічні віки. (aīōn g165) 6 I рече мені: Сі слова вірні і правдиві; і Господь, Бог съвятих пророків, післав ангела свого, показати слугам своїм, що мав незабаром бути. 7 Ось прийду незабаром. Блаженний, хто хоронить слова пророцтва книги сієї. 8 A я Йоан, що бачив се і чув; і коли чув я, і бачив, упав я поклонитись перед ногами ангела, що мені се показував. 9 I каже мені: ні, глянь, я бо слуга-товариш твій, і братів твоїх пророків, і тих, що хоронять слова книги сієї: Богу поклони ся. 10 I глаголе мені: Не печатай слів пророцтва книги сієї; час бо близько. 11 Xто з'обіжає, нехай ще з'обіжає, і хто поганий, нехай ще опоганюється ся; і хто праведний, нехай ще оправдується ся, і хто съвятий, нехай ще освіячується ся. 12 I ось, я прийду хутко, і заплата моя зо мною, щоб віддати кожному, яко ж буде діло його. 13 Я Альфа і Омега, почин і конець, Первий і Останній. 14 Блаженні, що творять заповіді Його, щоб мали власті до дерева життя, і увійшли ворітми в город. 15 A на дворі будуть пси, і чарівники, і перелюбника, і душогубці, і ідолські служителі, і кожен, хто любить і робить лож. 16 Я Ісус післав ангела мого, съвідкувати вам усе по церквах. Я - корінь і рід Давидів, зоря ясна і рання. 17 A Дух і невіста глаголють: Прийди! і хто чув, нехай каже: Прийди! Xто жадний, нехай прийде, а хто хоче, нехай приймає воду життя дармо. 18 Съвідкую ж також кожному, хто слухає словес пророцтва книги сієї: коли хто долежить до сього, доловити йому Бог і пораз, що написані в книзі сій. 19 Коли ж хто уйме від словес книги пророцтва сього, уйме Бог часть його з книги життя, і з города съвятого, та їз того, що написано в книзі сій. 20 Сей, що про се съвідкує, глаголе: Так, прийду хутко! Амінь. О, прийди, Господи Ісусе! 21 Благодать Господа нашого Ісуза Христа з усіма вами. Амінь.

А я Йоан бачив город той съятий, новий Єрусалим, що сходив від Бога з неба,
приготований, як невіста укращена чоловікові своєму. І чув я голос великий з неба, що
глаголав: Ось, оселя Божа з людьми, і, домувати ме з ними;
а вони будуть Його люде, і сам Бог буде з ними, Бог їх.

Об'явлення 21:2-3

Керівництво для Читачів

Український at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, “*As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him.*” Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, “*And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned.*” So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, “*Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth.*” 2 Timothy 2:15. “*God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,*” 2 Peter 1:4-8.

Глосарій

Український at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos g12

Greek: proper noun, place

Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses

Meaning:

Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aïdios g126

Greek: adjective

Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6

Meaning:

Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn g165

Greek: noun

Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses

Meaning:

A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios g166

Greek: adjective

Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses

Meaning:

From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

eleēsē g1653

Greek: verb, aorist tense, active voice, subjunctive mood, 3rd person singular

Usage: 1 time in this conjugation, Romans 11:32

Meaning:

To have pity on, to show mercy. Typically, the subjunctive mood indicates possibility, not certainty. However, a subjunctive in a purpose clause is a resulting action as certain as the causal action. The subjunctive in a purpose clause functions as an indicative, not an optative. Thus, the grand conclusion of grace theology in Romans 11:32 must be clarified. God's mercy on all is not a possibility, but a certainty. See ntgreek.org.

Geenna g1067

Greek: proper noun, place

Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses

Meaning:

Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hadēs g86

Greek: proper noun, place

Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses

Meaning:

Synonomous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr g3041 g4442

Greek: proper noun, place

Usage: Phrase 5 times in the New Testament

Meaning:

Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol h7585

Hebrew: proper noun, place

Usage: 66 times in 17 books, 50 chapters, and 64 verses

Meaning:

The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō g5020

Greek: proper noun, place

Usage: 1 time in 2 Peter 2:4

Meaning:

Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Глосарій +

AionianBible.org/Bibles/Ukrainian---Ukrainian-NT/Noted

Glossary references are below. Strong's Hebrew and Greek number notes are added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Questioned verse translations do not contain Aionian Glossary words and may wrongly imply *eternal* or *Hell*. * The note placement is skipped or adjusted for verses with non-standard numbering.

Abyssos

Від Луки 8:31
До римлян 10:7
Об'явлення 9:1
Об'явлення 9:2
Об'явлення 9:11
Об'явлення 11:7
Об'явлення 17:8
Об'явлення 20:1
Об'явлення 20:3

Дії 3:21
Дії 15:18
До римлян 1:25
До римлян 9:5
До римлян 11:36
До римлян 12:2
До римлян 16:27
1 до коринтян 1:20
1 до коринтян 2:6
1 до коринтян 2:7
1 до коринтян 2:8
1 до коринтян 3:18
1 до коринтян 8:13
1 до коринтян 10:11
2 до коринтян 4:4
2 до коринтян 9:9
2 до коринтян 11:31
До галатів 1:4
До галатів 1:5
До ефесян 1:21
До ефесян 2:2
До ефесян 2:7
До ефесян 3:9
До ефесян 3:11
До ефесян 3:21
До ефесян 6:12
До філіп'ян 4:20
До колоссян 1:26
1 Тимофію 1:17
1 Тимофію 6:17
2 Тимофію 4:10
2 Тимофію 4:18
До Тита 2:12
До єvreїв 1:2
До єvreїв 1:8
До єvreїв 5:6
До єvreїв 6:5
До єvreїв 6:20
До єvreїв 7:17
До єvreїв 7:21
До єvreїв 7:24
До єvreїв 7:28
До єvreїв 9:26
До єvreїв 11:3
До єvreїв 13:8
До єvreїв 13:21
1 Петра 1:23

1 Петра 1:25
1 Петра 4:11
1 Петра 5:11
2 Петра 3:18
1 Івана 2:17
2 Івана 1:2
Юда 1:13
Юда 1:25
Об'явлення 1:6
Об'явлення 1:18
Об'явлення 4:9
Об'явлення 4:10
Об'явлення 5:13
Об'явлення 7:12
Об'явлення 10:6
Об'явлення 11:15
Об'явлення 14:11
Об'явлення 15:7
Об'явлення 19:3
Об'явлення 20:10
Об'явлення 22:5

aïdos

До римлян 1:20
Юда 1:6

aiōn

Від Матвія 12:32
Від Матвія 13:22
Від Матвія 13:39
Від Матвія 13:40
Від Матвія 13:49
Від Матвія 21:19
Від Матвія 24:3
Від Матвія 28:20
Від Марка 3:29
Від Марка 4:19
Від Марка 10:30
Від Марка 11:14

Від Луки 1:33
Від Луки 1:55
Від Луки 1:70
Від Луки 16:8
Від Луки 18:30
Від Луки 20:34
Від Луки 20:35
Від Івана 4:14
Від Івана 6:51
Від Івана 6:58
Від Івана 8:35
Від Івана 8:51
Від Івана 8:52
Від Івана 9:32
Від Івана 10:28
Від Івана 11:26
Від Івана 12:34
Від Івана 13:8
Від Івана 14:16

aiōnios

Від Матвія 18:8
Від Матвія 19:16
Від Матвія 19:29
Від Матвія 25:41
Від Матвія 25:46
Від Марка 3:29
Від Марка 10:17
Від Марка 10:30
Від Луки 10:25
Від Луки 16:9
Від Луки 18:18
Від Луки 18:30
Від Івана 3:15
Від Івана 3:16
Від Івана 3:36
Від Івана 4:14
Від Івана 4:36
Від Івана 5:24
Від Івана 5:39
Від Івана 6:27
Від Івана 6:40
Від Івана 6:47
Від Івана 6:54
Від Івана 6:68

Від Івана 10:28
Від Івана 12:25
Від Івана 12:50
Від Івана 17:2
Від Івана 17:3
Дії 13:46
Дії 13:48
До римлян 2:7
До римлян 5:21
До римлян 6:22
До римлян 6:23
До римлян 16:25
До римлян 16:26
2 до коринтян 4:17
2 до коринтян 4:18
2 до коринтян 5:1
До галатів 6:8
2 до колунян 1:9
2 до колунян 2:16
1 Тимофію 1:16
1 Тимофію 6:12
1 Тимофію 6:16
2 Тимофію 1:9
2 Тимофію 2:10
До Тита 1:2
До Тита 3:7
До Филимона 1:15
До єреїв 5:9
До єреїв 6:2
До єреїв 9:12
До єреїв 9:14
До єреїв 9:15
До єреїв 13:20
1 Петра 5:10
2 Петра 1:11
1 Івана 1:2
1 Івана 2:25
1 Івана 3:15
1 Івана 5:11
1 Івана 5:13
1 Івана 5:20
Юда 1:7
Юда 1:21
Об'явлення 14:6

eleēsē

До римлян 11:32

Geenna

Від Матвія 5:22
Від Матвія 5:29
Від Матвія 5:30
Від Матвія 10:28
Від Матвія 18:9
Від Матвія 23:15
Від Матвія 23:33
Від Марка 9:43

Від Марка 9:45
Від Марка 9:47
Від Луки 12:5
Якова 3:6
Hadēs
Від Матвія 11:23
Від Матвія 16:18
Від Луки 10:15
Від Луки 16:23
Дії 2:27
Дії 2:31
1 до коринтян 15:55
Об'явлення 1:18
Об'явлення 6:8
Об'явлення 20:13
Об'явлення 20:14

Limnē Pyr

Об'явлення 19:20
Об'явлення 20:10
Об'явлення 20:14
Об'явлення 20:15
Об'явлення 21:8
Sheol
Буття 37:35
Буття 42:38
Буття 44:29
Буття 44:31
Числа 16:30
Числа 16:33
Повторення Закону 32:22
1 Самуїлова 2:6
2 Самуїлова 22:6
1 царів 2:6
1 царів 2:9
Йов 7:9
Йов 11:8
Йов 14:13
Йов 17:13
Йов 17:16
Йов 21:13
Йов 24:19
Йов 26:6

Псалми 6:5
Псалми 9:17
Псалми 16:10
Псалми 18:5
Псалми 30:3
Псалми 31:17
Псалми 49:14
Псалми 49:15
Псалми 55:15
Псалми 86:13
Псалми 88:3
Псалми 89:48

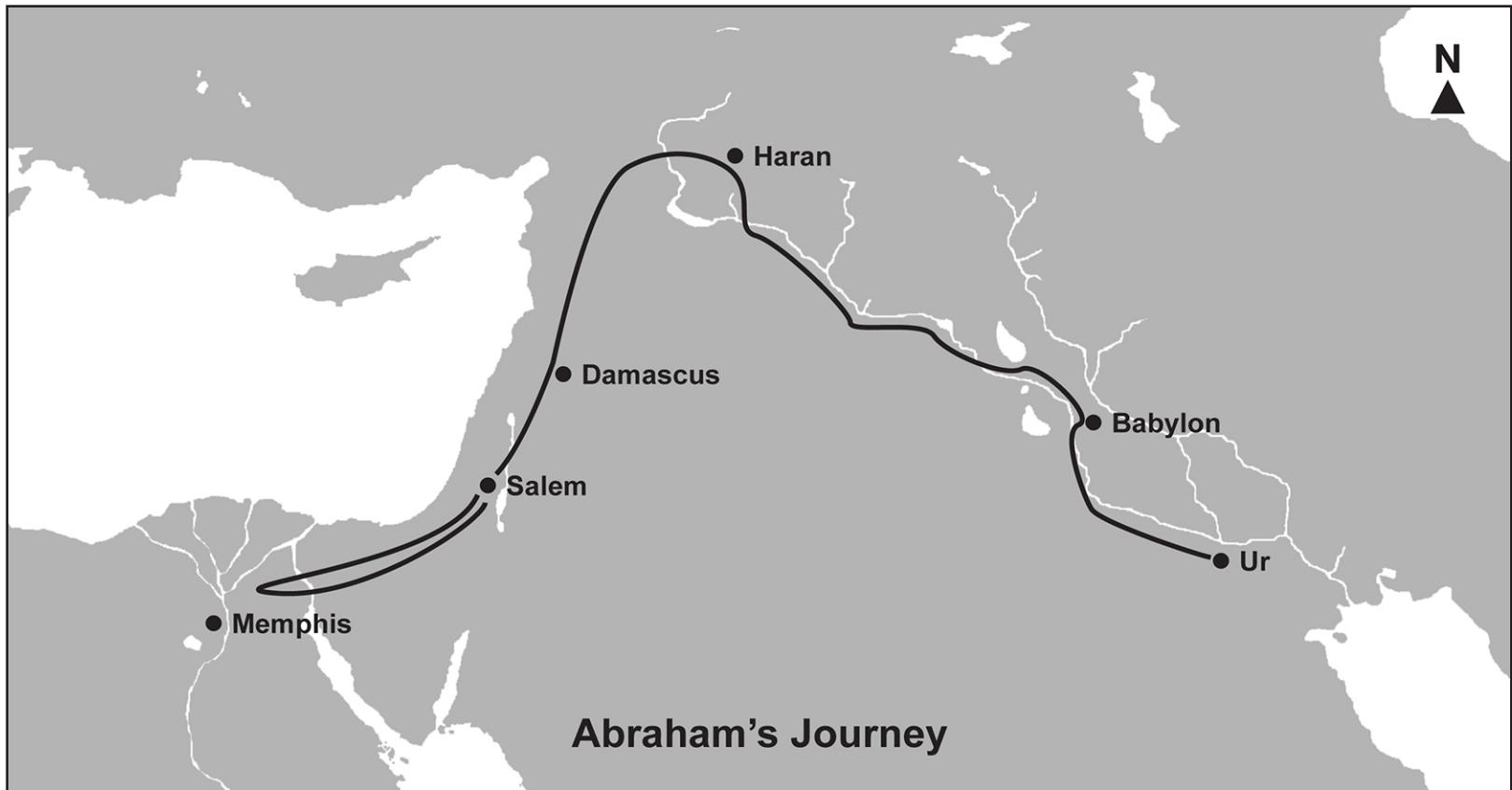
Псалми 116:3
Псалми 139:8
Псалми 141:7
Приповісті 1:12
Приповісті 5:5
Приповісті 7:27
Приповісті 9:18
Приповісті 15:11
Приповісті 15:24
Приповісті 23:14
Приповісті 27:20
Приповісті 30:16
Екклезіяст 9:10
Пісня над піснями 8:6
Ісая 5:14
Ісая 7:11
Ісая 14:9
Ісая 14:11
Ісая 14:15
Ісая 28:15
Ісая 28:18
Ісая 38:10
Ісая 38:18
Ісая 57:9
Єзекійль 31:15
Єзекійль 31:16
Єзекійль 31:17
Єзекійль 32:21
Єзекійль 32:27
Осія 13:14
Амос 9:2
Йона 2:2
Авакум 2:5

Tartaroō

2 Петра 2:4

Questioned

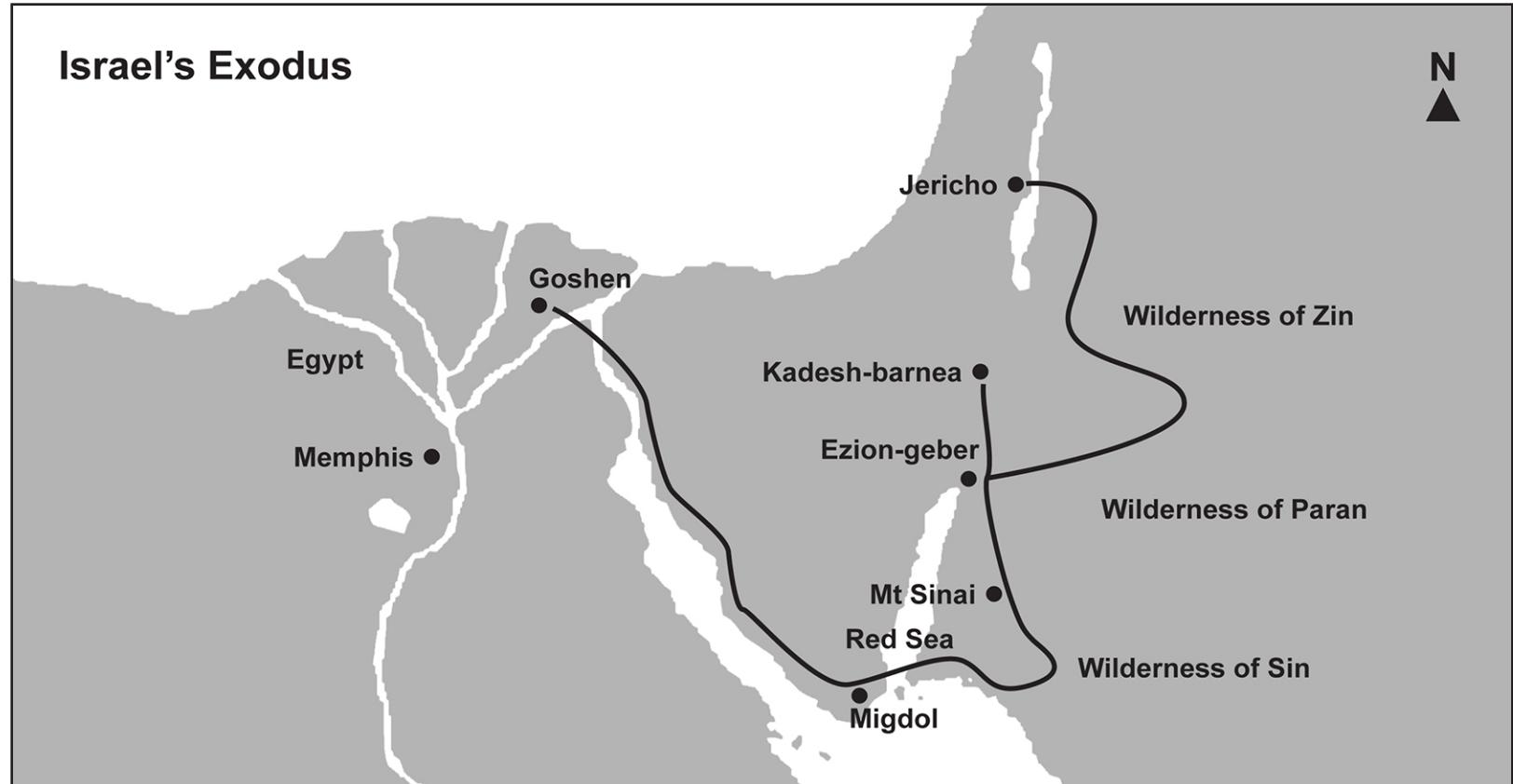
2 Петра 2:17
Об'явлення 16:9

Вірою, покликаний Авраам, послухав, щоб вийти на те місце, котре мав прийняти в насліддє, і вийшов, не знаючи, куди йде. - До євреїв 11:8

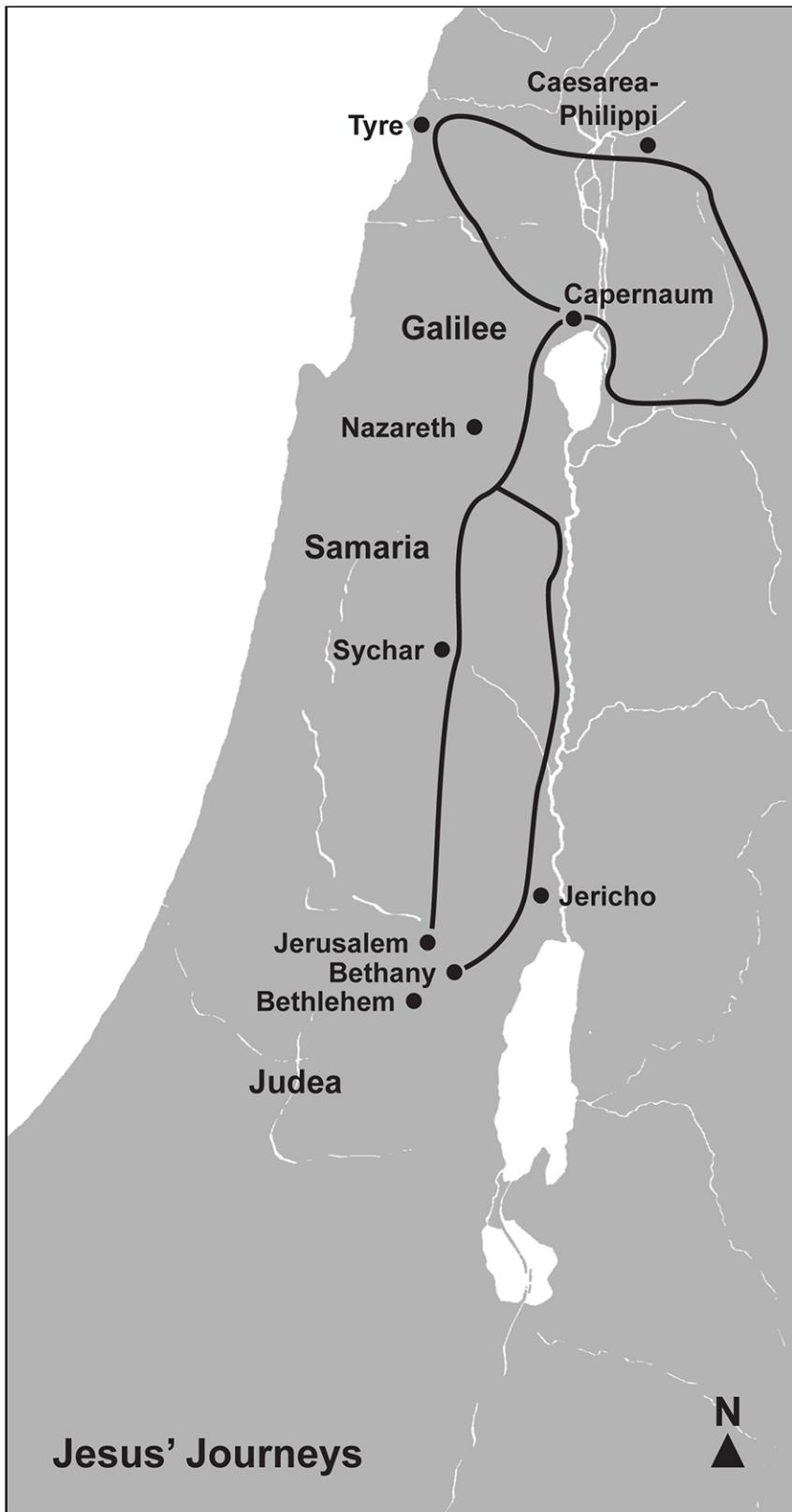
Israel's Exodus

N

І сталося, коли фараон відпустив був той народ, то Бог не повів іх дорогою землі філістимської, хоч була близька вона.

Бо Бог сказав: Щоб не пожалував той народ, коли він побачить війну, і не вернувся до Єгипту. - Вихід 13:17

Jesus' Journeys

Бо Й Син чоловічий не прийшов, щоб служено йому, а служити й дати душу свою викуп за множих. - Від Марка 10:45

Павел, слуга Ісуса Христа, покликаний апостол, вибраний на благовістуваннє Боже, - До римлян 1:1

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophesies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Usher)

Jesus Christ born 4 B.C.

New Heavens and Earth

1956	Christ returns for his people
1830	Jim Elliot martyred in Ecuador
1731	John Williams reaches Polynesia
1614	Zinzendorf leads Moravian mission
1572	Japanese kill 40,000 Christians
1517	Jesuits reach Mexico
1455	Martin Luther leads Reformation
1323	Gutenberg prints first Bible
1276	Franciscans reach Sumatra
1100	Ramon Llull trains missionaries
1054	Crusades tarnish the church
997	The Great Schism
864	Adalbert martyred in Prussia
716	Bulgarian Prince Boris converts
635	Boniface reaches Germany
569	Alopen reaches China
432	Longinus reaches Alodia / Sudan
397	Saint Patrick reaches Ireland
341	Carthage ratifies Bible Canon
325	Ulfilas reaches Goth / Romania
250	Niceae proclaims God is Trinity
197	Denis reaches Paris, France
70	Tertullian writes Christian literature
61	Titus destroys the Jewish Temple
52	Paul imprisoned in Rome, Italy
39	Thomas reaches Malabar, India
33	Peter reaches Gentile Cornelius
	Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

What are we? ►			Genesis 1:26 - 2:3 Mankind is created in God's image, male and female He created us					
How are we sinful? ►			Romans 5:12-19 Sin entered the world through Adam and then death through sin					
When are we? ▼								
Where are we?			Innocence		Fallen			Glory
			Eternity Past	Creation 4004 B.C.	Fall to sin No Law	Moses' Law 1500 B.C.	Christ 33 A.D.	Church Age Kingdom Age
								New Heavens and Earth
Who are we? ►	God	Father	John 10:30 God's perfect fellowship	Genesis 1:31 God's perfect fellowship with Adam in The Garden of Eden	1 Timothy 6:16 Living in unapproachable light			Acts 3:21 Philippians 2:11 Revelation 20:3 God's perfectly restored fellowship with all Mankind praising Christ as Lord in the Holy City
		Son			John 8:58 Pre-incarnate	John 1:14 Incarnate	Luke 23:43 Paradise	
		Holy Spirit			Psalm 139:7 Everywhere	John 14:17 Living in believers		
	Mankind	Living	Ephesians 2:1-5 Serving the Savior or Satan on Earth Luke 16:22 Blessed in Paradise Luke 16:23, Revelation 20:5,13 Punished in Hades until the final judgment Hebrews 1:14 Serving mankind at God's command	Genesis 1:1 No Creation No people	Ephesians 2:1-5 Serving the Savior or Satan on Earth			Matthew 25:41 Revelation 20:10 Lake of Fire prepared for the Devil and his Angels
		Deceased believing			Luke 16:22 Blessed in Paradise			
		Deceased unbelieving			Luke 16:23, Revelation 20:5,13 Punished in Hades until the final judgment			
	Angels	Holy			Hebrews 1:14 Serving mankind at God's command			
		Imprisoned	2 Peter 2:4, Jude 6 Imprisoned in Tartarus Genesis 1:31 No Fall No unholy Angels	Genesis 1:31 No Fall No unholy Angels	2 Peter 2:4, Jude 6 Imprisoned in Tartarus	Revelation 20:13 Thalaasa Revelation 19:20 Lake of Fire Revelation 20:2 Abyss		
		Fugitive			1 Peter 5:8, Revelation 12:10 Rebelling against Christ Accusing mankind			
		First Beast						
		False Prophet						
		Satan						
Why are we? ►			Romans 11:25-36, Ephesian 2:7 For God has bound all over to disobedience in order to show mercy to all					

Доля

Український at AionianBible.org/Destiny

The Aionian Bible shows the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of after-life destinies. The underlying Hebrew and Greek words typically translated as *Hell* show us that there are not just two after-life destinies, Heaven or Hell. Instead, there are a number of different locations, each with different purposes, different durations, and different inhabitants. Locations include 1) Old Testament Sheol and New Testament *Hadēs*, 2) Geenna, 3) Tartaroō, 4) Abyssos, 5) *Limnē Pyr*, 6) *Paradise*, 7) *The New Heaven*, and 8) *The New Earth*. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The key observation is that fallen angels will be present at the final judgment, 2 Peter 2:4 and Jude 6. Traditionally, we understand the separation of the Sheep and the Goats at the final judgment to divide believing from unbelieving mankind, Matthew 25:31-46 and Revelation 20:11-15. However, the presence of fallen angels alternatively suggests that Jesus is separating redeemed mankind from the fallen angels. We do know that Jesus is the helper of mankind and not the helper of the Devil, Hebrews 2. We also know that Jesus has atoned for the sins of all mankind, both believer and unbeliever alike, 1 John 2:1-2. Deceased believers are rewarded in Paradise, Luke 23:43, while unbelievers are punished in Hades as the story of Lazarus makes plain, Luke 16:19-31. Yet less commonly known, the punishment of this selfish man and all unbelievers is before the final judgment, is temporal, and is punctuated when Hades is evacuated, Revelation 20:13. So is there hope beyond Hades for unbelieving mankind? Jesus promised, "*the gates of Hades will not prevail*," Matthew 16:18. Paul asks, "*Hades where is your victory?*" 1 Corinthians 15:55. John wrote, "*Hades gives up*," Revelation 20:13.

Jesus comforts us saying, "*Do not be afraid*," because he holds the keys to *unlock* death and Hades, Revelation 1:18. Yet too often our *Good News* sounds like a warning to "*be afraid*" because Jesus holds the keys to *lock* Hades! Wow, we have it backwards! Hades will be evacuated! And to guarantee hope, once emptied, Hades is thrown into the Lake of Fire, never needed again, Revelation 20:14.

Finally, we read that anyone whose name is not written in the Book of Life is thrown into the Lake of Fire, the second death, with no exit ever mentioned or promised, Revelation 21:1-8. So are those evacuated from Hades then, "*out of the frying pan, into the fire?*" Certainly, the Lake of Fire is the destiny of the Goats. But, do not be afraid. Instead, read the Bible's explicit mention of the purpose of the Lake of Fire and the identity of the Goats, "*Then he will say also to those on the left hand, 'Depart from me, you cursed, into the consummate fire which is prepared for... the devil and his angels,'*" Matthew 25:41. Bad news for the Devil. Good news for all mankind!

Faith is not a pen to write your own name in the Book of Life. Instead, faith is the glasses to see that the love of Christ for all mankind has already written our names in Heaven. Jesus said, "*You did not choose me, but I chose you*," John 15:16. Though unbelievers will suffer regrettable punishment in Hades, redeemed mankind will never enter the Lake of Fire, prepared for the devil and his angels. And as God promised, all mankind will worship Christ together forever, Philippians 2:9-11.

World Nations

Ійдіть же навчайте всі народи, хрестячи їх в ім'я Отця, і Сина, й святого Духа, - Від Матвія 28:19